



Universitat Autònoma de Barcelona

ADVERTIMENT. L'accés als continguts d'aquesta tesi queda condicionat a l'acceptació de les condicions d'ús establertes per la següent llicència Creative Commons:  http://cat.creativecommons.org/?page_id=184

ADVERTENCIA. El acceso a los contenidos de esta tesis queda condicionado a la aceptación de las condiciones de uso establecidas por la siguiente licencia Creative Commons:  <http://es.creativecommons.org/blog/licencias/>

WARNING. The access to the contents of this doctoral thesis it is limited to the acceptance of the use conditions set by the following Creative Commons license:  <https://creativecommons.org/licenses/?lang=en>



JUNY 2019

La construcció de
significat durant el
Procés per al dret a
decidir de Catalunya.
Una anàlisi comparativa
del discurs del Telediario
i el Telenotícies

Tesi doctoral de Frederic Pahisa

Director de tesi: [Dr. Joan Manuel Tresserras](#)
DEPARTAMENT DE MITJANS, COMUNICACIÓ I CULTURA
UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

El referèndum de l'1 d'octubre va ser declarat il·legal pel Tribunal Constitucional i, per tant, no va tenir efectes jurídics per al marc de la legalitat espanyola, però va tenir una transcendència política indiscutible, també a Espanya. Per això l'Estat va destinar milers de recursos públics per evitar-ho. Per això va tenir un fort impacte en l'opinió pública internacional. Per això som aquí.

Raül Romeva (2019:267)

*A l'Elisa, pel seu suport incondicional,
amor i paciència durant tot aquest
temps*

Introducció

El que teniu entre mans és un estudi projectiu que compara el relat de dues televisions públiques respecte a dos projectes en col·lisió. S'investiga les lògiques de Televisió Espanyola i TV3 en la reproducció i (re)creació de materials que els grans definidors d'agenda (elits, institucions, formacions polítiques diverses però també entitats socials populars) han elaborat per donar compliment a les seves aspiracions. Part d'aquesta recerca s'ha focalitzat, per una banda, en els mecanismes de producció de continguts que aporten significat a una identitat projecte en plena eclosió, i en contraposició, una altra que cerca el manteniment i la consolidació de l'actual status quo.

El propòsit d'aquesta recerca era revelar si els mitjans analitzats es limiten a (re)crear de manera més o menys assèptica, més o menys encertada, la realitat que mostra el naixement de l'anhel d'una part de la societat catalana per a un projecte d'Estat, o per contra, són col·laboradors actius per pròpia iniciativa, d'aquella creació de significat que legitima el discurs de les elits. I encara més. Si els programes de televisió estudiats compleixen amb el compromís de ser la veu de les classes populars o per contra, es converteixen en una eina del poder. Si són crítics i es situen en una posició de compromís amb els drets, si exposen i denuncien les fal·làcies de totes les parts o, contràriament, prenen partit per un dels bàndols i esdevenen reactius davant determinats esdeveniments. I el més important, si ajuden a crear els contextos adequats per generar consensos i lluny d'escalar conflictes, aporten elements per resoldre'ls. O malden tot el possible per amagar les pròpies mentides.

Malauradament, les conclusions a les que arriba aquesta recerca són devastadores per les repercussions que ha provocat la creació d'un fals relat i, per extensió, per a la imatge de la professió periodística.

No avançarem aquí els resultats de la investigació, només anticiparem un esboç de traç gruixut. I és que la creació de significat durant el *Procés* per al dret a decidir ha esdevingut una producció concertada i de gran abast d'ignorància i de disseminació d'incertesa - entesa com allò que no és cert-. Ha estat però, una construcció social on han concorregut diversos actors, no solament els mitjans de comunicació. La reproducció d'aquesta elaboració però, no ha estat de la mateixa proporció ni intensitat a cadascuna de les televisions ni entre els distints programes.

Per altra banda, entre les conseqüències més desoladores d'aquesta (re)creació d'una realitat desconnectada dels fets, és la seva expansió cap a territoris que tenen a veure amb el consentiment de retallades en drets i llibertats, amb l'acceptació de la repressió a la dissidència -si és per a un suposat bé comú- o la conformitat amb polítiques públiques contràries als interessos de les classes populars. La construcció d'aquesta nova realitat dissenyada i dirigida per les elits i per al seu propi benefici, genera consensos per omissió de la veritat, de part d'ella, o simplement perquè en crea una d'alternativa. És per aquest motiu que, més que mai, és tant important la pluralitat d'opinions i arguments.

Detectar els patrons i els mecanismes de reproducció de la ignorància i la incertesa (com allò que no és cert) és crític per establir un tallafoc que protegeixi la ciutadania d'una interpretació de la realitat esbiaixada. Al capdavant, el bon periodisme ha de servir perquè les persones puguin prendre les millors decisions possibles al llarg de la seva trajectòria vital.

Esperem que aquest estudi pugui fer una modesta aportació en aquest sentit i serveixi alhora per educar en el consum audiovisual tant necessari i tan poc desenvolupat en les trajectòries curriculars que han d'aplicar escoles i centres d'ensenyament.

Per últim, i abans de començar la lectura, un aclariment com a exercici d'honestedat per part de l'investigador. La neutralitat i la visió holística d'aquest estudi s'ha garantit prenent els drets de les persones com a principis axiomàtics.

Detectar els patrons i els mecanismes de reproducció de la ignorància i la incertesa (com allò que no és cert) és crític per establir un tallafoc que protegeixi la ciutadania d'una interpretació de la realitat esbiaixada.

Agraïments

Aquest projecte d'investigació no hagués estat possible sense el suport i la direcció de Joan Manuel Tresserras. A ell vull agrair en primer lloc la seva traça per esperonar-me, focalitzar-me, i foragitar les meves cabòries.

A en Pep Cabayol, per donar-me les eines per intentar ser, dia a dia, el millor periodista possible. Aprendre del seu mestratge i gaudir de les seves enriquidores converses ha estat definitiu per poder fer l'abordatge als continguts motiu d'anàlisi.

A en Jaume Soriano, per les seves aportacions metodològiques.

A en Xavier Giró, pels seus inestimables coneixements en matèria de conflictes i d'Anàlisi Crítica del Discurs. Sense ell, el disseny de matrius extractives segur que no hagués estat el mateix.

A n'Emili Prado, per atendre'm desinteressadament i orientar-me enmig d'algun moment de confusió

I a tants i tants professors que al llarg dels anys han deixat petjada com l'Enric Marín, el David Vidal, la María Dolores Montero, la Maria Corominas o en Joan Baptista Culla i Clarà, entre molts d'altres.

Demano disculpes a tots aquells que m'oblido de nomenar i que s'han creuat al llarg de la meva trajectòria vital.

Malgrat tot, com que una tesi no es fa cada dia, no vull deixar de passar per alt a tot l'equip docent de l'escola Nostra Llar de Sabadell dels anys setanta i principis dels vuitanta del segle passat. En gran mesura, el producte d'aquesta investigació és mèrit seu, com també de la meva mare, l'Encarnació Fontanals, que es va entossudir en què formés part d'aquella experiència pedagògica única.

La tasca i qualitat docent, centrada en l'esforç i els valors democràtics va convertir aquell centre educatiu en una autèntica fàbrica de ciutadania. Sempre recordaré la il·lusió i voluntat d'aquelles professores i professors per construir una societat més justa i equitativa a partir del foment de l'esperit crític, el reconeixement de l'altre i el debat respectuós. Sentíem que ho feien amb i per a nosaltres perquè érem el futur il·lusionant d'aleshores, d'una època en què tot era possible i tot estava per fer. Sempre recordaré el mural de l'entrada de l'escola, un baix relleu amb un colom de la Pau i tot de mans que el volien assolir. Entremig, el primer article dels drets humans: "Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets". Aquesta frase era el primer que vèiem de petits, dia rera dia, a l'entrar a l'escola. Se'ns va quedar gravada per sempre més.

Han passat els anys i encara em ressonen les paraules que una vegada vaig sentir dir del gran mestre i director, en Ton Creus, que definien molt bé l'essència d'aquella educació:

«En aquesta escola no fem savis. Fem persones»

Del llegat d'aquella lliçó de vida espero treure'n sempre bona nota.

Índex

Introducció.....	3
Agraïments.....	5

PRIMERA PART. FONAMENTS TEÒRICS

El Coneixement de la realitat	15
1.-Els mitjans de comunicació com a mediadors entre la realitat i els individus.....	15
2.-El relat com a estructurador del coneixement humà	18
2.1-Els gèneres periodístics.....	20
2.2.-El llenguatge i la seva capacitat per definir la realitat: La crisi de la paraula.....	25
2.3.-La crisi del periodisme del segle XXI: dels facts, facts, facts als <i>alternative facts</i> ...	27
Emmarcant la realitat: el <i>framing</i>.....	30
1.-La gènesi del <i>framing</i>	31
2.-L'aportació d'Erwing Goffman a la teoria del <i>framing</i> . El marc com a organitzador de l'experiència.....	32
3.-La teoria del <i>framing</i> en comunicació.....	33
3.1.-Els <i>paquets interpretatius</i> de Gamson i Modigliani.....	34
4.-El <i>framing</i> coma extensió de l'Agenda-Setting.....	37
4.1.-Els antecedents de l'Agenda-Setting.....	37
4.2.-Els dos nivells de l'Agenda-Setting.....	38
4.2.1.El primer nivell de l'Agenda-Setting.....	40
4.2.2.El segon nivell de l'Agenda-Setting.....	41
5.-El <i>framing</i> . De teoria de la comunicació a paradigma fracturat i/ò programa d'investigació.....	43
Els marcs com a creadors d'ideologia.....	48
1.-L'Anàlisi Crítica del Discurs.....	49
2.-La ideologia.....	51
2.1.-Com revelar la ideologia.....	57
2.1.1.-Els estereotips o clixés.....	58
2.1.2.-Les etiquetes.....	59

2.1.3.-Altres elements que revelen la ideologia.....	60
El contracte amb l'audiència.....	63
1.-El manual d'estil de RTVE.....	68
2.-El llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA).....	70
La connexió amb l'emoció.....	77
1.-El pensament primari.....	77
2.-El pensament secundari.....	77
L'anàlisi del contingut televisiu.....	78
1.-L'anàlisi de l'espai.....	78
2.-L'anàlisi del temps.....	80
3.-L'enquadrament.....	81
4.-Els moviments, desplaçaments i angulació de càmera.....	84
5.-Tipus d'objectiu.....	87
6.-Llum i color.....	89
7.-El so ambient, la música i la veu en off o voice over.....	91

SEGONA PART. METODOLOGIA I ANÀLISI DE RESULTATS PER PROGRAMES

Univers.....	92
Procediment per a la selecció de la mostra	92
Volum de la mostra	92
Metodologia.....	94
1.-Primer nivell d'anàlisi, de tipus quantitatiu	94
1.1.-Anàlisi oral/textual	94
1.2.-Anàlisi visual.....	95
2.- Segons nivell d'anàlisi, de tipus qualitatiu i quantitatiu.....	95
2.1.-Anàlisi oral/textual	95
2.2.-Anàlisi visual	96
3.-Tercer nivell d'anàlisi, de tipus qualitatiu i quantitatiu.....	97
3.1.-Anàlisi oral/textual.....	97
3.2.-Anàlisi visual.....	97

4.-Quart nivell d'anàlisi, de tipus qualitatiu i quantitatiu.....	97
Anàlisi de resultats per programes.....	98
28/06/2010 Sentència de l'Estatut.....	98
1.-Primer nivell.....	98
1.1.-Anàlisi oral /textual.....	98
1.2.-Cobertura d'escenaris.....	98
1.3.-Número d'impactes per macro frames.....	99
1.4.-Anàlisi visual.....	101
1.4.1.-Capital visual dels actors.....	101
1.4.2.-Capital visual per macro frames.....	102
1.5.-Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors a la sentència de l'Estatut.....	104
1.6.-Jerarquització.....	104
2.-Segon nivell.....	105
2.1.Anàlisi oral/textual.....	105
2.1.1.Marc interpretatius dominants.....	105
2.1.2.Judicis objectius i valoratius.....	109
2.1.3.Estatus cognitiu.....	110
2.2.-Anàlisi visual.....	114
2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats.....	114
2.2.2.-Comparativa escala de plans per percentatge.....	116
3.-Tercer nivell.....	117
3.1.-Anàlisi oral /textual.....	117
3.1.1.-Contracte amb l'audiència.....	117
3.1.2.-Tipus de vulneracions el contracte amb l'audiència.....	118
3.2.-Anàlisi visual.....	119
3.2.1.-Tractament visual.....	119
4.-Quart nivell.....	120
4.1.-Comparativa (TN-TD) del contingut de la sentència de l'Estatut.....	122
4.2.-Nota de cobertura.....	145
11/09/2014 Diada Nacional de Catalunya.....	147
1.-Primer nivell.....	147
1.1.-Anàlisi oral/textual.....	147

1.2.-Cobertura d'escenaris.....	147
1.3.-Número d'impactes per macro frames.....	148
1.4.-Anàlisi visual.....	150
1.4.1.-Capital visual dels actors.....	150
1.4.2.-Capital visual per macro frames.....	152
1.5.-Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors a la sentència de l'Estatut.....	153
1.6.-Jerarquització.....	153
2.-Segon nivell.....	155
2.1.-Anàlisi oral/textual.....	155
2.1.1.-Marcs interpretatius dominants.....	155
2.1.2.-Judicis objectius i valoratius.....	158
2.1.3.-Estatus cognitiu.....	159
2.2.-Anàlisi visual.....	162
2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats.....	163
2.2.2.-Comparativa escala de plans per percentatge.....	165
3.-Tercer Nivell.....	166
3.1.-Anàlisi oral /textual.....	166
3.1.1.-Contracte amb l'audiència.....	166
3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència.....	167
3.2.-Anàlisi visual.....	169
3.2.1.Tractament visual.....	169
4.-Quart nivell.....	170
4.1.-Comparativa (TD-TN) d'imatges de la manifestació de la diada del 2014.....	170
4.2.-Nota de cobertura.....	172
09/11/2014 Procés participatiu del 9N.....	176
1.-Primer nivell.....	177
1.1.Anàlisi oral/textual.....	177
1.2.-Cobertura d'escenaris.....	177
1.3.-Número d'impactes per macro frame.....	180
1.4.-Anàlisi visual.....	181
1.4.1.-Capital visual dels actors.....	181
1.4.2.-Capital visual per macro frames.....	183
1.5.-Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors al 9 de Novembre del 2014.....	185
1.6.-Jerarquització.....	185

2.-Segon nivell.....	188
2.1.Anàlisi oral / textual.....	188
2.1.1.Marc interpretatiu dominants.....	188
2.1.2.-Judicis objectius i valoratius.....	192
2.1.3.-Estatus cognitiu.....	193
2.2.-Anàlisi visual.....	196
2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats.....	196
2.2.2.-Comparativa escala de plans per percentatge.....	198
3.-Tercer Nivell.....	199
3.1.-Anàlisi oral /textual.....	199
3.1.1.-Contracte amb l'audiència.....	199
3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència.....	200
3.2.-Anàlisi visual.....	202
3.2.1.Tractament visual.....	202
4.-Quart nivell.....	203
4.1.Còmput d'imatges de cues i votacions com a icona d'èxit.....	203
4.2.Nota de cobertura.....	205
07/09/2017 Aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya.....	210
1.-Primer nivell.....	210
1.1.Anàlisi oral /textual.....	210
1.2.-Cobertura d'escenaris.....	210
1.3.-Número d'impactes per macro frame.....	212
1.4.-Anàlisi visual.....	213
1.4.1.-Capital visual dels actors.....	213
1.4.2.-Capital visual per macro frames.....	215
1.5.-Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors a la sentència de l'Estatut.....	216
1.6.-Jerarquitització.....	216
2.-Segon nivell.....	218
2.1.Anàlisi oral / textual.....	218
2.1.1.Marc interpretatiu dominants.....	218
2.1.2.-Judicis objectius i valoratius.....	222
2.1.3.-Estatus cognitiu.....	223
2.2.-Anàlisi visual.....	226
2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats.....	227

2.2.2.-Comparativa escala de plans per percentatge.....	229
3.-Tercer Nivell.....	230
3.1.-Anàlisi oral /textual.....	230
3.1.1.-Contracte amb l'audiència.....	230
3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència.....	231
3.2.-Anàlisi visual.....	233
3.2.1.Tractament visual.....	233
4.-Quart nivell.....	235
4.1.-La realització de la imatge com orientadora de la interpretació de la realitat.....	235
4.2.-Nota de cobertura.....	238
20/09/2017 Intervenció de la Generalitat.....	239
1.-Primer nivell.....	240
1.1.-Anàlisi oral/textual.....	240
1.2.-Cobertura d'escenaris.....	240
1.3.-Número d'impactes per macro frame.....	242
1.4.-Anàlisi visual.....	244
1.4.1.-Capital visual dels actors.....	244
1.4.2.-Capital visual per macro frames.....	246
1.5.-Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors a la sentència de l'Estatut.....	248
1.6.-Jerarquització.....	248
2.-Segon nivell.....	253
2.1.Anàlisi oral / textual.....	253
2.1.1.Marc interpretatius dominants.....	253
2.1.2.-Judicis objectius i valoratius.....	257
2.1.3.-Estatus cognitiu.....	259
2.2.-Anàlisi visual.....	262
2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats.....	263
2.2.2.-Comparativa escala de plans per percentatge.....	265
3.-Tercer Nivell.....	266
3.1.-Anàlisi oral /textual.....	266
3.1.1.-Contracte amb l'audiència.....	266
3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència.....	267
3.2.-Anàlisi visual.....	271
3.2.1.Tractament visual.....	271

4.-Quart nivell.....	272
4.1.Lectura del a suposada violència en la concentració davant del departament d'Economia per part del TN i del TD el 20/09/2017.....	272
4.2.Nota de cobertura.....	279
01/10/2017 Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya.....	282
1.-Primer nivell.....	283
1.1.Anàlisi oral/textual.....	283
1.2.-Cobertura d'escenaris.....	283
1.3.-Número d'impactes per macro frame.....	287
1.4.-Anàlisi visual.....	288
1.4.1.-Capital visual dels actors.....	288
1.4.2.-Capital visual per macro frames.....	290
1.5.-Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors a la celebració del Referèndum.....	292
1.6.-Jerarquització.....	293
2.-Segon nivell.....	298
2.1.Anàlisi oral / textual.....	298
2.1.1.Marcs interpretatius dominants.....	298
2.1.2.-Judicis objectius i valoratius.....	305
2.1.3.-Estatus cognitiu.....	306
2.2.-Anàlisi visual.....	310
2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats.....	310
2.2.2.-Comparativa escala de plans per percentatge.....	313
3.-Tercer Nivell.....	314
3.1.-Anàlisi oral /textual.....	314
3.1.1.-Contracte amb l'audiència.....	314
3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència.....	315
3.2.-Anàlisi visual.....	320
3.2.1.Tractament visual.....	320
4.-Quart nivell.....	321
4.1.-Anàlisi de les imatges violentes de l'10.....	321
4.2.Nota de cobertura.....	326

TERCERA PART.CONCLUSIONS I DISCUSSIÓ

Conclusions	330
--------------------------	------------

1.-Mitjana de durada dels programes.....	330
1.1.-Conclusió-1	331
2.-Cobertura d'escenaris	332
2.1.-Conclusió-2	332
3.-L'ordre de prevalença dels marcs interpretatius de la realitat (re)creada	333
3.1.-Macro frame Relat	333
3.2.-Macro frame Unionisme.....	335
3.3.-Macro frame Independentisme.....	336
3.4.-Macro frame Equidistant.....	338
3.5.-Impactes totals per macro frame i programa.....	339
3.6.-Conclusió-3.....	341
4.-Capital visual.....	343
4.1.-Conclusió-4.....	353
5.-Evolució dels baròmetres del CIS i del CEO.....	354
5.1.-Conclusió-5.....	356
6.-Jerarquització.....	356
6.1.-Conclusió-6.....	356
7.-Marcs prevalents en els programes analitzats.....	358
7.1.Conclusió-7.....	359
8.-Judicis valoratius i objectius.....	360
8.1.-Conclusió-8.....	363
9.-Estatus cognitius dels programes analitzats.....	364
9.1.-Conclusió-9.....	371
10.-Escala de plans i distància social.....	372
10.1.-Conclusió-10.....	378
11.-Contracte amb l'audiència.....	379
11.1-Conclusió-11a.....	379
11.2.-Conclusió-11b.....	383
11.3.-Conclusió-11c.....	389
12.-Tractament visual.....	389
12.1.Conclusió-12.....	390
13.-Quadrant ideològic.....	390
13.1.Conclusió-13a.....	390
13.2-Conclusió-13b.....	391
14.-Nota de cobertura.....	392

14.1.-Conclusió-14.....	392
Discussió.....	393
1.La realitat representada.....	393
2.Capital visual, distància social i tractament visual.....	393
3.Imatge i emoció.....	394
4.-Criteris valoratius, objectius i estatus cognitiu de dues cosmovisions diferents: TD i TN	396
5.-Creació d'ignorància i expansió d'incertesa en la realitat (re)presentada.....	397
6.La transferència de la realitat representada a l'opinió pública.....	402
7.L'expansió del conflicte.....	403
8.La perspectiva dels drets en la bona praxi periodística.....	406
Referències.....	409
Bibliografia.....	414

PRIMERA PART

FONAMENTS TEÒRICS

El coneixement de la realitat.

1. Els mitjans de comunicació com a mediadors entre la realitat i els individus

La realitat que encercla el nostre entorn immediat és inabastable. Els éssers humans són incapaços de percebre-la en la seva globalitat, interpretar-la i formar-se una opinió que els serveixi per orientar-se a través d'aquest espai incommensurable.

Disposar de les claus per analitzar i entendre aquest entorn que no coneixen directament és bàsic per orientar l'acció amb l'objectiu de no sentir-se perduts però tampoc ni aïllats ni desvalguts.¹

Deconstruir per acostar la realitat –almenys una part d'ella- és una feina colossal que realitzen estructures mediadores entre aquest espai i els individus. Aquestes estructures capturen, processen i distribueixen porcions d'aquest entorn que no es pot experimentar en la seva totalitat amb l'objectiu que s'entengui, interpreti i assimili (Lippman, W.,1922)². Però per dur a terme aquest projecte amb èxit es necessita una *decodificació* d'aquest món a través de models³ que siguin assequibles i fàcilment entenedors. Amb l'objectiu d'arribar a una efectiva i eficient comprensió es creen, parafrasejant a Lippmann, uns *mapes mentals*, uns marcs d'interpretació com veurem en el següent capítol, que les persones utilitzen com a guia.

Evidentment, els que realitzen aquesta tasca ingent són els mitjans de comunicació. Ho fan amb relats que contenen tota una sèrie de dispositius simbòlics -com ara els estereotips- que actuen com a dreceres cognitives per fer més fàcil la comprensió. I esdevenen una autèntica “finestra oberta al món”.

¹ Noëlle-Newmann va desenvolupar la teoria de l'Espiral del Silenci. Segons aquesta teoria, les persones, igual que els mamífers, tenen una por innata a l'aïllament. L'home s'esforça en ésser acceptat i estimat pels altres i així evitar la seva enemistat i ostracisme. Per una anàlisi més profunda vegeu:

Noëlle-Neumann, Elisabeth (1993) *La espiral del silencio. La opinión pública y los efectos de los medios de comunicación. Comunicación y Sociedad*. Vol. VI, 1-2 p.9-28.

http://www.unav.es/fcom/comunicacionysociedad/es/resumen.php?art_id=226

² Lippmann, W. (2003) *La opinión pública*. Madrid, Espanya. Editorial C. de Langre. Primera edició en anglès del 1922.

³ El que expliquem ho resumeix molt clarament Lippmann (2003:33) en el següent paràgraf de l'obra ja citada anteriorment:

El entorno real resulta en conjunto excesivamente grande, complejo y fugaz para que podamos conocerlo de forma directa. No estamos capacitados para manejar tanta sutileza y variedad, ni para considerar un número tan elevado de permutaciones y combinaciones. En consecuencia, por mucho que debamos actuar en él, nos vemos en la necesidad de reconstruirlo en modelos más assequibles para poder manejarlo. Podría decirse que estos modelos son como mapas que nos guían a través del mundo.

Conèixer i comprendre són condicions indispensables perquè les persones se sentin més segures davant la incertesa i el desconeixement d'un territori pel qual han de transitar (Lipmann, 1922).

Amb tot, els continguts que s'ofereixen a través d'aquesta "finestra oberta al món" – delimitada per un marc– es construeixen a través de fonts de segona i tercera mà. Són experiències viscudes, construïdes, i el més important; interpretades i difoses per d'altres individus. Lippmann defineix com a *pseudoentorn* aquesta "realitat" que experimentem com a espectadors i que està "intercalado entre el entorno y los individuos" (Lippmann, 2003:32). És més: el seu coneixement indirecte estimula l'acció de les persones.

En resum, abans del desenvolupament i consolidació de la World Wide Web (la xarxa informàtica global), durant les tres darreres dècades del segle XX,⁴ les persones no tenien cap altre mitjà per conèixer aquella realitat a la qual no podien accedir que no fos a través dels mitjans de comunicació. Els continguts dels mass media esdevenien les úniques eines d'orientació⁵ per als individus i expandien i creaven *mapes mentals* amb aquest objectiu.⁶

El desenvolupament d'Internet, a partir de la dècada dels anys 80, coincideix amb una reestructuració del sistema econòmic capitalista que deriva en el model informacional que defineix Manuel Castells (1997) en la seva famosa trilogia. En aquest nou sistema, el coneixement és la principal font de productivitat i poder que s'associa a la generació, processament i transmissió d'informació.

Aquesta transformació, segons Castells, també es defineix,

Como el paso de la comunicación de masas a la auto-comunicación de masas. La comunicación de masas, ejemplificada por la televisión, se define por un sistema en que un mensaje unidireccional, con escasa interactividad, se emite de uno para muchos, usualmente en tiempos programados y sin contexto reflexivo. En la auto-comunicación de masas, ejemplificada por internet y las redes móviles, el sistema de mensajes es múltiple, de muchos a muchos, multimodal, con la posibilidad de continua referencia a un repositorio hipertextual de contenidos, en tiempo libremente escogido y con interactividad como norma: los sujetos pueden construir sus propias redes de comunicación, es decir: auto-comunicar.⁷

Castells, M.(2011)

⁴ Per veure com es va desenvolupar Internet vegeu Castells, M. (2000) *La era de la informació. La Sociedad red* (2ª Ed.) Madrid. Espanya. Alianza Editorial. (Vol I). Pàgs. 77-85

⁵ La definició de *necessitat d'orientació* (*need for orientation* -NFO- el seu acrònim en anglès) es documenta a partir d'una conferència que Maxwell McCombs i David Weaber van realitzar el 1973 a Montreal, Canadà, en la trobada anual de la International Communication Association (ICA). Segons aquesta definició, cada individu s'esforçarà en *cartografiar* és a dir; en fer un *mapa* del seu món i omplir-lo de manera suficientment detallada per orientar-se, per trobar intel·lectualment el seu camí.

⁶ Com veurem més endavant, aquests *mapes mentals* seran els *marcs* o *frames* i el seu procés de creació, el *framing*.

⁷ Castells. M. (2011) Autocomunicación de masas y movimientos sociales en la era de internet *Anuari del conflicte social*. Universitat de Barcelona 11-19.

Semblaria que aquestes dues situacions que defineix Castells fossin excloents. Que una s'acabés quan comença l'altra, fruit de les transformacions que han donat pas a la societat informacional. Però d'altres acadèmics com ara Emili Prado (2017)⁸ descriuen una situació de convivència i complementarietat entre els dos ecosistemes comunicatius. Així, l'antic sistema de comunicació de masses no hauria desaparegut si l'entendem com un mitjà que emet continguts de manera unidireccional tot i que la principal novetat seria que la xarxa s'hibridaria i complementaria amb ell.

Per tot plegat, els mitjans convencionals continuen utilitzant la mateixa operativitat en la producció de continguts que utilitzaven durant l'època de la societat de masses *stricto senso* però ara, a més, aquesta producció s'expandeix i s'adapta als diversos formats que ofereix Internet per als distints mitjans, dispositius i plataformes, esdevenint *transmèdia*⁹ i *crossmèdia*¹⁰. Una mateixa notícia, per exemple, és difosa de manera convencional però també a través de la xarxa en diverses plataformes: els usuaris la comenten en fòrums, a la pàgina web del mitjà i a les xarxes socials. Paral·lelament, el contingut es pot reproduir no solament a través de l'aparell de televisió i l'ordinador sinó que es pot veure mitjançant d'altres dispositius com ara tablets o telèfons mòbils. Això sí, tal i com explica Castells, els usuaris tenen un paper molt actiu en aquesta expansió de continguts i fins i tot poden convertir-se en editors.

Arribats a aquest punt ja som en condicions per poder formular la primera proposició d'aquests treball que formulem de la manera següent:

P.1.

Els mitjans de comunicació fan de mediadors entre una realitat inabastable a la qual els individus no hi tenen accés en la seva globalitat i els mateixos individus.

P1.1.

Els mitjans de comunicació difonen els seus continguts a través d'ecosistemes comunicatius que s'hibriden i es complementen.

El següent pas és explicar com ho fan.

⁸ En la conferència "El futur de la televisió i l'audiovisual" celebrada el 8 de febrer del 2017 i organitzada per la Fundació Josep Irla, el Catedràtic de Comunicació Audiovisual de la UAB, Emili Prado, va introduir el concepte d' "univers televisiu convergent" en el qual els continguts són accessibles en qualsevol lloc on hi hagi connexió. Prado afirma que la televisió és central pel què fa als consums de la llar però s'han afegit d'altres dispositius i altres formes de visionat que se sumen al tradicional. També explica que les fonts de contingut són accessibles a través del televisor, i que els continguts es comparteixen amb altres activitats que són mediades per una pantalla. Afirma que "bona part de les activitats que es fan en el *prime-time* amb una altra pantalla és comentar sobre els continguts televisius".

Fundació Josep Irla (2017). Recuperat de <http://irla.cat/futur-televisio-audiovisual-sha-posat-debat-tres-experts/>

⁹ Els continguts *transmèdia* s'extenen a diverses plataformes i permeten que l'usuari col·labori en la construcció del relat.

¹⁰ La història *crossmèdia* s'extén a d'altres suports però aquesta no té sentit si no s'experimenta el conjunt.

2.El relat com a estructurador del coneixement humà

Conèixer és una activitat que es realitza principalment a través del llenguatge. Els periodistes emparaulen¹¹ la realitat a través de relats que estructurin la manera de conèixer. I amb l'objectiu de ser eficaços en la comunicació, aquests relats, a la vegada, s'organitzen en gèneres que es defineixen com a "formes històricament canviants de producció lingüística" (Chillón, 1999:419).¹²

Des d'una perspectiva estrictament de producció literària, fins abans del Romanticisme, a Occident, la teoria del relat es va fonamentar en el paradigma canònic que establien els textos d'Horaci i Aristòtil. Aquest paradigma contenia normes estrictes que havien de ser observades i aplicades al peu de la lletra. Així, en aquella època, escriure bé era sinònim d'imitar bé. Es tracta d'una situació que es va mantenir fins l'Edat Moderna.

No seria fins a finals del s.XVIII i principis del s.XIX que aquell canonisme rígid començaria a esquarterar-se per arribar a crear un paradigma nou o post-canònic amb l'eclosió del Romanticisme primer, i amb el Positivisme, després. A principis del s.XX, els formalistes russos i els membres del cercle lingüístic de Praga van renunciar a dictar normes d'estil i de composició. Els gèneres ja no van ser vistos com categories immutables sinó híbrides i sotmeses a influències recíproques.

Al llarg de la història, la prescripció dels gèneres ha desenvolupat dues actituds oposades. Una de normativa, producte d'una actitud inflexible que segueix al peu de la lletra les propostes fundacionals d'Aristòtil i d'Horaci. Des d'aquesta perspectiva, els gèneres estarien perfectament definits i tindrien un valor prescriptiu. La segona és fruit d'una actitud analítico-descriptiva, iniciada pels formalistes russos i continuada per l'estructuralisme contemporani. Segons aquesta visió, com hem avançat, els gèneres com a pràctiques culturals, canviarien al llarg del temps i estarien sotmeses a influències (Chillón 1999:414). A més, hi ha uns trets predominants dels gèneres que es poden descobrir a través de l'anàlisi de sèries genèriques i d'altres que són variables (Ducrot-Todorov i Tyniniánov a García Berrio i Huerta Calvo, 1992:146)¹³

Però sens dubte, un dels conceptes cabdals fou el d'*enunciat*, que va proposar Mikhaíl Bakhtín. Per aquest autor, l'existència de la llengua es fa present en forma d'*enunciats* concrets i singulars que, en les seves mateixes paraules "pertanyen als participants d'una o una altra esfera de la praxi humana".

¹¹ Emparaular la realitat és un neologisme emprat per l'acadèmic Lluís Duch.

¹² Chillón, A. (1999) *Literatura y periodismo. Una historia de relaciones promiscuas*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès) Barcelona, Castelló de la Plana (València). Universitat Autònoma de Barcelona Servei de Publicacions; Publicacions de la Universitat Jaume I; Universitat de València. Servei de Publicacions

¹³ García Berrio, A. i Huerta Calvo, J. (1992) *Los géneros literarios: sistema e historia*. Madrid. Espanya. Editorial Cátedra.

Cadascun dels *enunciats* per separat és individual, però cada esfera de l'ús de la llengua elabora els seus tipus d'*enunciats*, relativament estables, que anomena *gèneres discursius*. Així podem dir que els gèneres són d'una gran riquesa i diversitat. D'aquesta manera, Bakhtín supera la restricció dels gèneres literaris a l'incloure aquest concepte.

Afirma que “ tots els enunciats reals i possibles tenen una naturalesa lingüística comuna. I tots els gèneres del discurs són tipus relativament estables d'enunciats, sotmesos a canvis històrics” (Bakhtín a Chillón, 1999:419)

Ara bé, des d'un punt de vista pragmàtic, l'existència dels gèneres no solament depèn dels criteris i normes que regulen la seva producció sinó també de la manera que els reben els diferents públics. Cada tipus de públic rep l'obra d'acord a un horitzó d'expectatives.

El nou text evoca per al lector l'horitzó d'expectatives que li és familiar de textos anteriors i les regles de joc que després són variades, corregides, modificades o també solament reproduïdes. La variació i correcció determinen la llibertat de moviment, la modificació y la reproducció dels límits de l'estructura d'un gènere

(Hans Robert Jaus a Chillón, A. 1999:422)

Una obra pot posar en qüestió un *horitzó d'expectatives*, canviar-lo o modificar-lo de manera important. Quan això es produeix, canvien també les definicions de gènere. Des d'aquest vessant, el gènere actua com un format a través del qual els productors estableixen el seus enunciats i el públic s'acosta al coneixement de la realitat a través d'ell i la *decodifica* de la manera que només aquest format li ho permet.

D'aquesta manera i arribats a aquest punt podem formular la segona proposició d'aquest treball.

P.2

Els periodistes emparaulen la realitat amb relats que s'estructuren a través de diversos tipus de gèneres, definits com a formes relativament estables de l'anunciació i que serveixen per fer més eficient i eficaç la comunicació.

Així doncs, els periodistes emparaulen la realitat a través de relats que s'estructuren o s'organitzen a través de les normes que dicten els gèneres. Coneguem ara les característiques principals dels gèneres que utilitzen els periodistes per a la creació dels seus relats.

2.1. Els gèneres periodístics

Josep Maria Casasús i Luis Martínez Ladevéze (1991)¹⁴ distingeixen dos tipus de factors que explicarien els canvis en els relats periodístics –i per tant, també dels gèneres-. Per una banda hi ha *els factors objectius* que estarien vinculats, principalment, a l'evolució i les millores tecnològiques, socials i econòmiques. Per l'altra, *els factors subjectius* que estarien relacionats estrictament amb el món periodístic com ara els criteris professionals, l'augment del volum d'informació circulant, la llibertat de premsa, etc. (Casasús, J.M. i Martínez Ladevéze, L. 1991:13). Es tractaria, doncs, de dos conjunts de factors que a la vegada, es relacionarien i s'influenciarien mútuament.

Els dos acadèmics inicien el seu recorregut per la història del periodisme –entès principalment com una manera de narrar i interpretar els fets que succeeixen- a partir de la tesi que Tobias Peucer va publicar el 1690¹⁵ i exposen que, abans de la invenció de la impremta, aquest autor distingia entre dos tipus de relats: un de molt antic dominat per un relat de tipus *homèric* o *nestorià*¹⁶ i una altre de posterior dominat per una estructura cronològica o *modus per tempora*.

Segons els autors, Homer avançava els esdeveniments. Posen com exemple una frase d'Homer: "Aquest jove morirà de matinada". L'oració anuncia el desenllaç. Per tant, ja no s'està pendent del què passarà, sinó que la tensió se centra en el com i en el per què.¹⁷ Aquest recurs, el d'exposar el què al començament, i després el com, el qui, el per què i el quan seria, parafrasejant a Casasús i Núñez Ladevéze, *un avançament del lead modern*. I expliquen que:

En los narradores latinos también encontramos abundantes muestras de estas formas de *lead* incipiente, que desde la Edad Media y hasta los albores del periodismo moderno, a mediados del siglo XIX, cederían su hegemonía a otros modelos de relato, basados principalmente en un orden de prelación más estrictamente cronológico.

(Casasús, J.M. i Núñez Ladevéze, L. 1991:16)

¹⁴ Casasús, J.M. i Núñez Ladevéze, L. (1991) *Estilo y géneros periodísticos* Barcelona, España. Editorial Ariel S.A.

¹⁵ Casasús, J.M. (1990) La primera tesi doctoral sobre periodisme (Leipzig 1690). *Societat Catalana de Comunicació. Institut d'Estudis Catalans*. (Número especial commemoratiu del III centenari de l'obra de Tobias Peucer).

¹⁶Es tractaria, segons els autors, d'una modalitat específica del *modus per incrementa*. També expliquen que:

El orden homérico se denominaba también nestoriano, porque Néstor emplazó en el centro sus tropas menos seguras, y en los dos extremos, las de valor y fuerza más notables. (Homero, *Iliada*, cap IV, v.297 y ss)

(Casasús, J.M. i Núñez Ladevéze 1991:16)

Així l'important del relat es situaria al començament i al final de l'exposició. I entre les dues parts els detalls, la narració, els episodis i la seva narració cronològica.

¹⁷ Els acadèmics expliquen que aquesta tècnica d'anunciar el desenllaç al començament és propi i tradicional dels relats èpics.

Ja cap al segle XVIII, un dels principals problemes que té la premsa és com omplir de contingut les publicacions. Les notícies arriben sense detalls i sovint n'hi ha moltes que no són veritat. Seria aquesta una de les raons que explicarien el desenvolupament del periodisme d'*idees* –esperonat també pels teòrics de la Il·lustració i per les revolucions francesa i fins i tot americana-

El segle XIX esdevé un segle amb canvis vertiginosos que transformen també el món de la premsa. Les noves invencions, el telègraf –lligat al desenvolupament del ferrocarril- la linotípia, la rotativa, la fotografia i fins i tot les agències de notícies, suposen un increment de la informació circulant i a la vegada, de la necessitat d'explicar les notícies –allò que succeeix- de manera immediata. Segons aquests autors, des de mitjans del segle XIX els canvis en el nou model social comunicatiu afecten la nova manera d'escriure i és en aquest context que:

(...) aparecieron las históricas soluciones estructurales del “relato de doble final”, aplicado por los corresponsales de guerra en la contienda civil norteamericana de 1861-1865, y, un decenio después, la fórmula conocida como *pirámide invertida* o *pirámide informativa*, experimentada, en principio, por la agencia mundial de noticias Associated Press.¹⁸

(Casasús, J.M. i Núñez Ladevéze, L. 1991:19)

En aquest trànsit del s.XVIII al s.XIX, la premsa estrictament d'*idees* –d'*opinió*- dona pas al periodisme dels fets i del desenvolupament de la *indústria de la veritat*.

La creació dels grans mitjans de comunicació està vinculada al sorgiment, al llarg del segle XIX, del que definim com a societat de masses. Durant aquest segle esdevenen canvis importants que generen, entre d'altres, grans concentracions urbanes amb l'aparició d'una classe urbana popular cada vegada més alfabetitzada –sovint per necessitats d'especialització de la indústria-. A més, és un període en el qual la tecnologia avança i permet produir i distribuir diaris en massa. És cert que hi va haver antecedents anteriors com ara el *Times* a la Gran Bretanya, o fins i tot el *Diari de Barcelona*, a la capital de Catalunya, al segle XVIII, però no arribaven a grans audiències i per tant, la seva incidència era escassa en comparació al que suposaria després el paper de la premsa de masses.

Als Estats Units, apareixen els grans magnats de la premsa –Joseph Pulitzer i Randolph Hearst-. Pulitzer s'havia enriquit a Saint Louis amb un nou model de fer periodisme que

¹⁸ L'estructura de la *piràmide invertida* ja s'aplicava sobretot en els textos dels corresponsals però era una fórmula utilitzada en algunes variants del gènere epistolar. Aquest ordre retòric d'interès decreixent es va acabar imposant per sobre d'altres models fins a bona part del segle XX, però hi ha exemples del contrari. A finals dels anys quaranta *The Wall Street Journal* estableix el mètode *Kilgore*, que consisteix en combinar tesi-antítesi, de manera que els lectors no es centaven en el titular de la notícia sinó en els seus arguments. L'estructura del text comença amb una tesi, després les dades que la confirmen, l'antítesi i al final, nous elements que consolidaven la tesi inicial. També en textos del *nou periodisme* nord americà es troben característiques del model *nestorià* d'avançament del final d'un relat i que contradiuen l'estructura de *piràmide invertida* (Casasús, J.M. i Núñez Ladevéze, L. 1991:21)

exigia als seus redactors ser molt impactants i directes, un model que també va aplicar posteriorment al *New York World*, després de la seva adquisició, el 1883. El tomb radical de continguts que li va donar (escàndols, històries d'interès humà, sensacionalisme), juntament amb la innovació que hi va aplicar, tant pel que fa al format com als gèneres periodístics, li van conferir un èxit impressionant no exempt però, de polèmica.

Per contra, el rival més directe i contemporani de Pulitzer, Randolph Hearst, va desenvolupar un periodisme basat en criteris d'alta qualitat i rigor, contractant per a les seves capçaleres les millors plomes, i desenvolupant els gèneres interpretatius com ara el reportatge i la crònica. Una de les seves màximes era *the facts, the colour, the facts* (és a dir, els fets, el color -entès com a fets descriptius i narratius de gran interès- els fets).

Les primeres escoles de periodisme sorgeixen als Estats Units a partir de la segona meitat del segle XIX, vinculades als imperis mediàtics dels dos magnats. El 1892 Pulitzer va oferir a la Universitat de Columbia crear una facultat de periodisme però el rector ho va desestimar donat el caràcter polèmic de Pulitzer. No seria fins després de la seva mort –el gran empresari mediàtic havia fet una gran donació econòmica a la universitat en el seu testament- que no es va crear la prestigiosa *Columbia University Graduate School of Journalism*. Però ja no va ser la primera. La facultat degana és la que hi ha a la Universitat de Missouri.

La primera referència als gèneres periodístics apareix en el llibre *A Manual of Composition and Rethoric: A-Text book for Schools and Colleges* que va publicar el nord americà John S.Hart, el 1875 ¹⁹

Segons que explica Parrat (2015:18-19), Hart fa una classificació entre gèneres interpretatius i argumentatius. Distingeix entre notícies (news) -com a simple exposició de fets que s'han d'explicar amb rigor (*accuracy*), consició (*condensation*) i claredat (*perspicuity*)- i per altra banda, els editorials (*editorials*) on els màxims responsables del diari exposen la seva opinió sobre els esdeveniments del dia.

Sonia Parrat (2015:20) exposa que a Espanya, no serà fins el 1906 quan apareixerà una distinció clara entre informació i opinió, dins del tractat *El arte del periodista*, del periodista i advocat Rafael Mainar.

Aquest model anglosaxó que distingeix fets d'opinions s'ha traslladat a la teoria del periodisme des del segle XIX, sobretot influenciada pel positivisme i el realisme. *Els fets són sagrats, les opinions són lliures (facts are sacred, comments are free²⁰)* ha estat el nucli d'un paradigma i la base comercial d'una indústria que es presentava com a custòdia i reveladora de la veritat.

¹⁹ Parrat Fernández, S. (2015) Los géneros periodísticos en la didáctica del periodismo en España. Un recorrido histórico. *Historia y Comunicacion Social*. 20 (1) ,17-26. doi:10.5209/rev-HICS.2015.v20.n1.49545

²⁰ Aquest plantejament s'atribueix al director del *Manchester Guardian*, C.P. Scott durant els anys 20 del segle XX.

Les següents proposicions que formulem a continuació contenen la síntesi del paradigma tradicional del periodisme:

P.3

Els gèneres periodístics moderns han distingit tradicionalment informació d'opinió.

P.3.1

L'objectivitat, la recerca de la veritat sense cap mena d'impureses, és la base a partir de la qual es van desenvolupar els gèneres periodístics moderns i el desplegament de normes que els sustenten.

La distinció entre fets i opinions ha estat i és motiu de tensió entre les diverses escoles de periodisme. L'escola objectivista, d'arrel positivista i realista, creu que el periodisme és transmissor objectiu de la realitat i que existeix un estil periodístic per traslladar-la als lectors o audiència. Els seguidors d'aquesta escola de tall liberal consideren que s'ha de distingir informació d'opinió.

A partir de la segona meitat del segle XX es desenvolupa l'escola relativista. Els seus seguidors consideren que la notícia és un relat subjectiu i que, per tant, l'objectivitat és un engany dels mitjans per vendre el seu producte. És cert que hi ha dades objectives i mesurables, però aquestes esdevenen interpretades quan s'hi afegeix context. Per aquest motiu consideren que cap relat escrit per un subjecte pot ser objectiu. Un dels moviments que reivindicava la mirada del periodista davant de fets i esdeveniments fou el *New Journalism* dels anys cinquanta i seixanta.

Així doncs, és possible arribar a la veritat a través d'una suposada metodologia objectivadora de treball periodístic? Com veurem més endavant, es tracta d'una fal·làcia perquè els periodistes expliquen la realitat a través del llenguatge i aquest sempre esdevé interpretatiu.

La veritat, com la realitat, és inabastable. Una interpretació honesta, completa, oportuna, acurada, i equilibrada d'uns fets i/o esdeveniments comprovats distingirà la bona de la mala praxi periodística i ens acostarà a ella. Els gèneres per sí mateixos no ens la revelaran atès que per aproximar-s'hi en depenen d'altres pràctiques professionals però ajudaran, això sí, a facilitar la comunicació entre l'emissor i el receptor. I és en aquest sentit que s'expressa Lorenzo Gomis (1988).

Aquest autor considera els gèneres fórmules per a la interpretació de la realitat que tenen per objectiu fer més eficient i eficaç la comunicació entre el periodista i la seva audiència o els seus lectors. Al mateix temps, cadascun dels gèneres complirien una funció específica. Així, la notícia serviria per comunicar de manera rigorosa fets específics, el reportatge tindria la funció d'acostar encara més els fets al lector per fer-los-els viure i comprendre des d'una distància curta a partir d'una gran llibertat literària.

Per contra, els gèneres d'opinió tindrien la funció d'argumentar els fets i fer un judici. D'aquesta manera, per a Gomis, el periodisme utilitzaria els gèneres i seria un "(...) método para interpretar lo que pasa y saber qué se puede hacer. Es un método (el periodisme) de interpretación sucesiva de la realidad social con objeto de irle haciendo frente. La noticia es el estímulo, la opinión es la respuesta. Y el medio ofrece las dos (Gomis 1988:74) ²¹

Però pel què fa a la interpretació, Gomis en distingeix dos tipus. Una de primer grau, descriptiva i indicativa i una altra de segon, de tall avaluatiu. Així per a Gomis, la notícia seria una interpretació de realitats i la opinió, de possibilitats.²² Per contra, Borrat (1988:84-85) considera que la opinió també pot ser interpretació de realitats.²³ I proposa una interpretació de tres tipus en lloc de dos²⁴. La primera esdevindria *implícita* o de *primer grau*, a partir de la qual el text no la faria de manera clara però el lector la pot deduir a partir de la inclusió, exclusió i jerarquització que s'ha fet en el mateix redactat. La segona, la interpretació *explícita* o de *segon grau*, el text interpreta però sense fer un judici positiu o negatiu. I finalment, la tercera l'anomena *interpretació explícita amb avaluació* o de *tercer grau*, en la qual el text fa una avaluació positiva o negativa d'allò que interpreta.²⁵

Arribats a aquest punt podem formular la quarta proposició d'aquest treball:

P4.

El model periodístic anglosaxó, distingeix bàsicament tres tipus de gèneres periodístics: l'informatiu, l'interpretatiu i el d'opinió.

P4.1

Distingir informació d'opinió és una fal·làcia.

Sovint els gèneres s'hibriden i les seves fronteres queden desdibuixades. Així, hi ha el reportatge que en podria contenir diversos com ara l'entrevista i la crònica o fins i tot confondre's amb aquest darrer.

En termes generals, en el gènere interpretatiu hi hauria la crònica, l'entrevista, el reportatge, en l'opinió la columna, la carta al director, l'article i l'editorial i en l'informatiu, la notícia.

²¹ Gomis, L. (1988) *Teoría de los géneros periodísticos*. Universitat Autònoma de Barcelona. Assaig tipogràfic

²² Gomis, L. (1988) Ídem op.cit.

²³ Borrat, H.(1989) *El Periódico, actor político*. Barcelona. Gustavo Gili

²⁴ Borrat, H.(1989:85) Íbid. op.cit.

²⁵ Xavier Giró exposa àmpliament aquest debat entre els dos acadèmics en la seva tesi: Giró, X. (1999) *Anàlisi crítica del discurs sobre nacionalisme i identitat als editorials de la premsa diària publicada a Catalunya des de la Transició fins al govern del PP (1977-1996)*. Tesi de doctorat inèdita. Universitat Autònoma de Barcelona. Cerdanyola del Vallès. Barcelona. Espanya. Pàgs. 44-45

Però aquest paradigma ja fa molt de temps que està en crisi.

2.2 El llenguatge i la seva capacitat per definir la realitat: La crisi de la paraula

Des del segle XIX, a través d'un estil d'escriptura que amaga el subjecte com a interpretador de la realitat, els gèneres periodístics -que classifiquen els relats a través dels quals es coneix la realitat- volen fer-nos creure que els fets són els fets. I que aquests es presenten al lector sense cap mena de modificació. I en part és cert. Els fets són els fets. I les dades són les dades. Però és quan s'hi afegeix context que les coses canvien i esdevenen interpretades.

Segons que explica David Vidal (2002), el llenguatge,

S'ha concebut hegemonícament a la teoria del periodisme com una mena d'eina externa a l'ésser humà; eina, per tant, perifèrica i no essencial, i que, per contra, té la capacitat de *copsar* i *transmetre* la qualitat objectiva de les coses de forma asèptica. El llenguatge, doncs, és vist com una eina que pot trasplantar a les planes dels diaris els fets que es recullen al carrer.

Vidal, D. (2002:31-32)²⁶

Es tractaria d'una concepció lingüística en plena coherència amb l'epistemologia positivista i realista i amb la primera sociologia funcionalista que ha caracteritzat els estudis de periodisme, tal com explicarem més endavant.

Vidal afegeix que:

L'escriptor informatiu es revela com un ésser làbil que escombra les pròpies petjades per no ser localitzat. Però això topa frontalment amb la realitat del funcionament lingüístic: tota opció estilística és una elecció fruit d'una estratègia, i les estratègies, com els estils, no poden ser mai objectives, perquè les alimenta la intenció d'un subjecte.

Vidal, D.(2002:47)²⁷

Per tant, l'objectivitat és una fal·làcia, si s'utilitza el camí del llenguatge per arribar-hi. Els periodistes, en tant que subjectes, interpreten a partir de les seves narracions els fets i esdeveniments que formen part d'una realitat inabastable.

Cosificar – entès com a una acció de convertir en *cosa* un objecte a través de la paraula amb la qual designem l'experiència que establim amb ell - serveix per conèixer adequadament aquest *objecte* en qüestió?

²⁶ Vidal Castell, D. (2002) La transformació de la teoria del periodisme: una crisi de paradigma? *Quaderns de comunicació i cultura*, (28) 21-54

²⁷ Vidal Castell, D. (2002) *Íbid.* op. cit.

Novament David Vidal (2002:32)²⁸ explica que “la història de la cultura humana no només està íntimament lligada a la reflexió sobre el llenguatge, sinó que també s'ha d'entendre com un secular conflicte entre les dues formes de valorar el llenguatge: la valoració superior i la inferior”. La superior confia en les paraules i allò que indiquen. Hi estableix un lligam directe. En canvi, la inferior defineix una relació retòrica i simbòlica entre aquestes i les realitats que designen.

Un dels màxims exponents d'aquesta darrera afirmació epistemològica va ser Nietzsche. Va dir que no són les *coses* les que penetren en la nostra consciència sinó la nostra experiència amb els *objectes*. Per tant, “el llenguatge és retòrica perquè únicament pretén transmetre una *doxa* (opinió), no una *episteme* (coneixement)”²⁹.

Vidal conclou que el periodisme, doncs, en tant que activitat lingüística, “genera doxa i no episteme”. Ras i curt. Expressa l'*experiència* del fet que el periodista o el mitjà sencer ha viscut³⁰. Per tant, no és cert que el periodista treballi amb una realitat que li és externa i intenti descriure-la d'una manera asèptica, desapareixent de dins del text, deixant al descobert l'objectivitat i esborrant qualsevol rastre d'empremta intencional.

Convertir un fet o esdeveniment en un relat i utilitzar un gènere per aconseguir una comunicació més eficaç és bàsicament, parafrasejant a Gomis, una *operació lingüística* perquè només els procediments del llenguatge ens permeten aïllar i comunicar els fets. Tal i com diu aquest autor, “la notícia no es lo que pasa sinó las palabras con las que interpretamos qué pasa”³¹.

A mode de resum podem dir que el coneixement de la realitat mediada per un subjecte que és periodista es realitza sempre a través del llenguatge. I com comentàvem anteriorment, la nostra anàlisi es situa en el fet que el llenguatge no permet conèixer la realitat tal com és. El que coneixem és l'experiència que es crea entre nosaltres i allò que designem.

La teoria del periodisme, influenciada pel positivisme i el realisme, separa fets d'opinió. *Els fets són sagrats, les opinions són lliures* ha estat el mantra d'un paradigma, base comercial d'una indústria ara sotmesa a una profunda crisi de credibilitat.

No té cap mena de sentit separar els fets de la seva interpretació, però aquesta distinció afecta la teoria dels gèneres en periodisme. I no solament és a causa de la teoria positivista (es fets es poden mesurar, les idees formen part de la subjectivitat) sinó també del llegat aristotèlic, horacià i pre-romàntic de la teoria dels gèneres. Segons la teoria clàssica, els gèneres estan perfectament definits els uns dels altres i en periodisme, com hem vist, es dividarien en un màxim de tres: informació, opinió i interpretació³².

²⁸ Vidal Castell, D. (2002) Íbid. op. cit.

²⁹ (Nietzsche, F. 1974), op. Cit.:15-16 a Vidal 2002:36. Els parèntesi del text són meus.

³⁰ Vidal Castell, D. (2002:37) Íbid. op. cit.

³¹ Gomis, L. (1988:64 i ss) Íbid. op.cit.

³² Vidal, D. (2002:44) Íbid. op. cit.

Arribats a aquest punt podem concloure aquest capítol establint que:

P5.

Els periodistes emparaulen la realitat però utilitzen el llenguatge com una eina que no és fiable per abastar-la ni definir-la ni explicar-la en la seva globalitat.

2.3. La crisi del periodisme del segle XXI: dels *facts, facts, facts* (fets, fets, fets) als *alternative facts* (fets alternatius)

Des del segle XIX, l' 'estil de la veritat' de la praxi periodística -textos asèptics, sense subjecte, que es limiten únicament i exclusiva a exposar els fets, tal i com hem vist- permetia situar la crítica és a dir, la veracitat o falsedat dels relats, en les condicions que causaven aquests fets. Així, allunyant dels esdeveniments les seves condicions, facilitava demostrar que els arguments no eren creïbles i en cas contrari -la impossibilitat de fer-ho- assegurava la seva certesa. (Latour, B. 2004:231) ³³.

Però, contràriament, el mateix Latour exposa una qüestió prou reveladora que succeeix en l'actualitat: ara els fets comprovables es disfressen com a mals prejudicis ideològics perquè el públic no hi cregui³⁴. Per tant, ja no es tracta de revelar la ideologia d'uns fets que són falsos sinó de demostrar la certesa dels fets objectius als quals s'acusa de ser ideològics:

En aquest cas, el perill ja no vindria d'una confiança excessiva en arguments ideològics convertits en *assumptes de fet* ³⁵ -com hem après a combatre tant eficaçment en el passat- sinó d'una desconfiança excessiva dels bons *assumptes de fet* disfressats de mals prejudicis ideològics! Mentre vàrem passar anys tractant de detectar els vertaders prejudicis ocults darrera de l'aparició d'afirmacions objectives, hem de revelar ara els fets vertaders i incontrovertibles amagats darrera la il·lusió dels prejudicis?³⁶

Latour, B (2004:227)

³³ Latour, B. (2004) Why Has Critique run out of Steam? From Matters of Fact to Matters of concern. *Critical Inquiry* (30) 225-248

³⁴ Latour, B. (2004:227) Íbid. op. cit.

³⁵ Bruno Latour fa la distinció entre *assumptes de fet* i *assumptes d'interès*.

³⁶ Latour posa com exemple l'escalfament global provocat pels gasos d'efecte hivernacle. Els grups d'interès de les grans indústries contaminants utilitzen un suposat argument científic que sembla el dubte respecte a l'activitat humana com a causant. Segons l'autor es tracta d'un *brownlash* -concepte acunyat per Paul i Anne Ehrlich- és a dir, un intent deliberat de minimitzar la gravetat dels problemes ambientals a través del mal ús o la mala informació de la ciència.

Es tracta doncs de qüestionar-ho tot i fomentar la incredulitat en benefici dels prejudicis, les idees preconcebudes i els instints. Tot plegat connecta molt bé amb la teoria de Klapper (1960)³⁷ sobre els efectes limitats dels mitjans de comunicació els quals no tindrien una influència tan important sobre les persones com s'ha volgut fer creure, sinó que la influència dels seus continguts dependria de les opinions i actituds pre-existents de cada persona. És el que es coneix com a *percepció selectiva*.

Andrejevick (2009)³⁸ amplia el concepte i parla de *disseminació de la incertesa*, com a forma de *dissolució de la realitat*. Les noves relacions de poder es manifesten en acceptar la crítica no imposant un missatge de dalt a baix sinó naturalitzant-la perquè no pugui ser rebutada. Així, tot allò que abans havia servit per criticar els continguts imposats es torna en contra de la mateixa crítica. Ara la veritat té diversos angles i cada visió està esbiaixada per qui la diu.

Davant la certesa d'un relat es creen al seu entorn una gran quantitat de narratives que es contradueixen les unes amb les altres, fet que consolida aquesta impossibilitat d'arribar a la veritat.

I quan això succeeix, quan tot és qüestionable, no queda més remei que fer cas dels nostres prejudicis, idees preconcebudes i instints, una conducta no solament aplicable als mitjans de comunicació, sinó a tots els continguts que circulen per tots els àmbits de la vida dels individus: mitjans de masses, digitals o en la mateixa interacció interpersonal. Per tant, quan la veritat i la certesa no són possibles, les persones la construeixen a partir no pas de fets comprovables sinó dels seus prejudicis.

I encara més. Com que tot depèn del biaix i la veritat –o el fet de creure o no en un fet– no està associada als fets comprovables sinó als prejudicis de cada individu o a allò que 'sent' com a veritat o el que li és més confortable segons el seu sistema de creences, els grans definidors d'agenda poden presentar *fets alternatius*³⁹, és a dir, que no són vertaders.

Després d'aquestes consideracions podem establir la sisena proposició d'aquest estudi:

P.6

Alguns grans definidors d'agenda que apareixen als mitjans de comunicació connecten els fets no pas amb la veritat sinó amb els prejudicis dels individus o a allò que 'senten' com a veritat. I els mitjans de comunicació ho reproduïxen.

³⁷ Klapper Joseph, *The Effects of Mass Communication*, Nueva York, Free press, 1960 (trad.cast.: Efectos de las comunicaciones de masas. Madrid, Aguilar, 1974)

³⁸ Andrejevick, M. (2009) *Critical Media Studies 2.0: an interactive upgrade. Interactions: Studies in Communication and Culture*. Vol 1 núm 1

³⁹ A *fets alternatius* va fer referència la consellera del president dels Estats Units, Donald Trump, en el programa *Meet de Press* de la NBC, per qualificar una mentida difosa pel nou cap de Gabinet de la Casa Blanca de la nova administració nord americana, Sean Spicer.

Extret el 30/01/2017 de: http://www.eldiario.es/theguardian/Perdona-Kellyanne-Conway-alternativos-simplemente_0_605089716.html

S'estableix doncs, d'una connexió entre fets i individus que és emocional però segons Katherine Viner (2016)⁴⁰ amb resultats devastadors perquè cada vegada resulta més difícil distingir quins són els vertaders, veritables i reals, dels falsos.

Segons Viner, a les persones els resulta cada vegada més difícil saber què és veritat i què és mentida, sobretot quan no existeix consens sobre aquest principi o allò que és cert no està sincronitzat amb les seves pròpies visions.

Aquesta situació s'ha definit com a *Post-veritat*. Segons Kathleen Higgins (2016)⁴¹ la *Post-veritat* es refereix a una època en què les mentides més flagrants circulen arreu i ja esdevenen una rutina en la societat. Això suposa, per exemple, que els polítics poden mentir sense cap conseqüència. Per a Higgins,

això és diferent del clixé que afirma que tots els polítics menteixen i fan promeses que no tenen cap intenció de mantenir perquè aquest raonament encara espera que l'honestetat sigui la posició per defecte. En un món posterior a la veritat, aquesta expectativa ja no es compleix.

Higgins, K.(2016:9)⁴²

Per a Higgins, gran part del públic, allunyat del pensament crític, obté les notícies exclusivament de fonts amb un biaix del qual n'estan d'acord. D'aquí, segons l'autora, la necessitat de revisar les creences sobre la base de l'evidència i la investigació científica sostinguda.

⁴⁰ Viner, K. (2016) *How technology disrupted the truth*. Recuperat de:

<https://www.theguardian.com/media/2016/jul/12/how-technology-disrupted-the-truth>

⁴¹ Higgins, K.(2016) Post-truth: a guide for perplexed. *Nature* (Vol.540), 9.

⁴² Higgins, K (2016) Íbid. op. cit. La traducció és meva.

Emmarcant la realitat: el *framing*

Hem vist en el capítol anterior com els mitjans de comunicació ens acosten porcions de la realitat inabastable i com el coneixement d'aquest espai, que defineix el territori de l'experiència, es realitza en forma de relats –orals, visuals, escrits- que segueixen les pautes i normes de determinats gèneres.

Explicàvem que aprenem gràcies a aquests relats: coneixem què passa, qui és qui, els estils de vida, les novetats artístiques i d'altres realitats molt allunyades a la nostra gràcies a ells. Aquestes narracions, són doncs, una finestra oberta a aquest món incommensurable, però al mateix temps expressen una limitació. I és que no poden anar més enllà d'allò que designen. Com si es tractés d'una finestra oberta, aquests relats només ens deixen observar –i interpretar- aquella porció que abasten els seus marcs. D'aquesta manera s'hi referia Gaye Tuchman,

La visión a través de una ventana depende de si la ventana es grande o pequeña, si tiene muchos o pocos cristales, si el vidrio es opaco o claro, si la ventana da cara a una calle o a un patio. La escena que se despliega depende también de donde está uno, lejos o cerca, alargando el cuello hacia un costado o mirando recto hacia adelante, con los ojos paralelos a la pared en la que está colocada la ventana.

Tuchman (1983:13)⁴³

Aquesta autora (1983:9) afirma que els mitjans de comunicació posen el marc en el qual els ciutadans discuteixen els esdeveniments públics.

I és en aquest context que la setena proposició d'aquest treball exposa que:

P7

Els relats dels mitjans de comunicació, estructurats a partir dels gèneres periodístics, delimiten uns marcs d'interpretació de la realitat.

A continuació desenvolupem el contingut d'aquesta proposició, que recull la teoria del *framing*.

⁴³ Tuchman, G. (1983) La producción de la noticia. Estudio sobre la construcción de la realidad. Barcelona. Espanya. Editorial Gili S.A.

Edició original: Gaye Tuchman (1978) *Making News. A Study in the construction of reality*. New York. USA The Free Press A division o Macmillan Publishing Co., Inc.

1. La gènesi del framing

La teoria del *framing* estudia el procés de construcció d'aquests marcs. Novament cal recórrer a Walter Lippmann com a pare intel·lectual d'aquest procés i referir-nos al seu llibre *Public Opinion* (1922), que va suposar un gran impacte a l'època⁴⁴. L'autor afirmava que les persones estem condicionades pels mecanismes inconscients de la nostra ment i posava com a exemples situacions que en l'actualitat serien molt difícils de comprendre perquè en pràcticament un segle, els continguts viatgen a la velocitat de la llum a través de la xarxa i poden arribar amb facilitat al lloc més recòndit del planeta.

Però els temps de Lippmann eren uns altres. En aquesta obra exposava el cas d'una illa enmig de l'oceà en la qual hi conviuen anglesos, alemanys i francesos. A l'any 1914 les notícies hi arribaven cada sis setmanes. El fet és que el 28 de juliol d'aquell any va esclatar la Primera Guerra Mundial però durant l'interval en el qual no rebien cap notícia, van conviure amb total normalitat sense saber que eren ciutadans de nacions enemigues.

Lippman afirmava que es van refiar d'una imatge que tenien a la seva ment. En paraules del mateix autor, aquestes *pictures in their heads* que els individus tenen o deixen de tenir, provoquen unes conseqüències reals.

La *imatge mental* és la primera referència que defineix el que després es coneixeria com a *frame* o *marc* i que al llarg d'aquest treball mencionarem indistintament. Era el 1922.

D'aleshores ençà gairebé ha passat un segle. Durant aquest temps diversos autors han anat desenvolupant aquest concepte i la teoria que suposadament l'ha de sustentar. Malgrat tot, encara ara no hi ha una clara unanimitat respecte què és i com es fa operatiu. És a dir; com a partir del *framing* es creen els *frames*.

Després de Lippmann, el concepte va ser adoptat ràpidament per les diverses ciències socials. En el cas concret de la recerca en comunicació són molts els acadèmics que han volgut definir i explicar el procés de creació dels *frames* o *marcs*.

Per exposar el concepte de *marc*, Bateson, de manera semblant a Tuchman, com hem vist a l'inici d'aquest capítol, va utilitzar la metàfora del marc d'un quadre. El marc delimita la tela del que hi ha fora d'ella. D'aquesta manera permet distingir el contingut de l'obra de la paret on està penjat. El mateix Bateson fou qui el 1955 va donar un significat més ampli al concepte⁴⁵ ampliant-lo al context, a la cultura, i associant-lo a la comprensió dels missatges per part dels individus. La generalització del concepte però, no arribaria fins el 1972 amb el seu llibre, un recull de diversos assaigs, *Ecology of Mind: Collected Essays in Anthropology, Psychiatry, Evolution and Epistemology*⁴⁶.

⁴⁴ Lippmann, W. (2003) *La opinión pública*. Madrid, Espanya. Editorial C. de Langre. Primera edició en anglès del 1922.

⁴⁵ El concepte de *frame* apareix a l'assaig del 1955 *Theory of play and fantasy* del llibre de Bateson (1972) i que es cita a continuació.

⁴⁶ Bateson, G. (1972) *Steps to an Ecology of Mind*. *Collected Essays in Anthropology, Psychiatry, Evolution, and, Epistemology*. Northvale, New Jersey, Usa. London. U.K. Jason Aronson Inc.

2.L'aportació d'Erving Goffman a la teoria del *framing*. El marc com a organitzador de l'experiència

Però per alguns autors el salt més significatiu pel què fa a la teorització del *framing*, el realitza Erving Goffman⁴⁷, malgrat que el seu treball només es centra en el nivell cognitiu dels individus.

Goffman recupera el concepte de *marc* que va introduir Bateson en la psicologia i el trasllada a la sociologia, i a més, n'amplia el seu ús. Utilitza el *frame* per explicar com s'organitzen els esdeveniments, que ara passen de la ment de les persones a la societat en el seu conjunt.

L'autor defineix els *marcs* com aquells *principis d'organització* que governen els esdeveniments -almenys els socials- i la nostra participació subjectiva en ells.

Adicionalment, l'*anàlisi de marc* és l'estudi de com s'organitza l'experiència. Així “quan un individu reconeix un determinat esdeveniment, faci el que faci, tendeix a involucrar en la resposta (i de fet, a usar) un o més marcs de referència o esquemes interpretatius” (Goffman, 2006: 23)⁴⁸.

D'aquesta manera, el *frame* és a la vegada *esquema* o *estructura mental*, elements que posteriorment diversos autors estudiaran per separat. El *marc* designa el seu context, dona sentit als esdeveniments i serveix als individus per comprendre'ls.

Segons aquesta interpretació els *marcs* són un recurs que les persones utilitzem per donar resposta a una situació concreta, o al context en què es produeix la interacció humana. Per tant, serveixen per enquadrar l'experiència i al mateix temps organitzen el significat i la participació. En definitiva, són elements compartits per la societat a partir dels quals es mira la realitat. Així, la comprensió dels altres i de l'entorn la fem a través d'una sèrie de *frames* pre-establerts a partir dels quals interpretem la seva conducta i el món.

A mode de resum podem dir que els *marcs* o *esquemes* o *estructures mentals* per a Erving Goffman seran el mateix: recursos que serveixen als individus per interpretar la realitat (sigui aquesta la que sigui, un acudit, un somni, un accident, un error, un malentès, un engany, una representació teatral, etc)

⁴⁷ Goffman, E. (2006) *Frame Analysis*. Los marcos de la experiencia. Madrid. Espanya. Centro de Investigaciones Sociológicas y Siglo XXI de España Editores S.A. (Edició original del 1974)

⁴⁸ De fet, aquests *esquemes interpretatius* o *marcs de referència* –per a Goffman són el mateix, tot i que posteriorment hi ha autors que els analitzen per separat- són d'un tipus que anomena *primaris*. Un marc de referència *primari* és aquell que aporta sentit a alguna cosa que d'una altra manera no en tindria. Permet a l'individu percebre, identificar, i etiquetar un número aparentment infinit de successos concrets definits en els seus termes (Goffman, 2006:23 Íbid. op .cit.)

3.La teoria del framing en comunicació

Hem dit que el *framing* és el procés a partir del qual es creen els *frames*. De fet, els *frames* o *marcs* són el resultat del *framing*. Però no hi ha un consens per a una unificació del concepte.

Per alguns acadèmics, el *framing* és una teoria que explica el procés de comunicació dels mitjans, aplicable tant a cadascuna de les parts de la comunicació (producció de continguts, el missatge emès o publicat i la seva recepció amb els seus efectes), com a tot el procés en general. Així, el *framing* seria una teoria que descriuria un procés interactiu a partir del qual els subjectes interpreten la realitat (Sábada, 2006, 2008, en Marín, J. I Zamora, R. 2014)⁴⁹. I perquè aquesta interpretació es dugui a terme són necessaris els materials transmesos pels mitjans de comunicació que actuen com a *drecceres cognitives*.

Per d'altres autors com Nelson et al. (1997: 567)⁵⁰ el *framing* seria “un procés pel qual una font de comunicació com ara una organització de producció de notícies defineix i construeix un tema polític o una polèmica pública”.

El *framing* com a teoria es dividiria en una perspectiva *macroscòpica* o *sociològica*, que aprofundeix en les arrels culturals i les conseqüències socials dels *frames*, i una altra de *microscòpica* o *psicològica*, més centrada en l'anàlisi dels efectes que un contingut emès per un mitjà de comunicació té sobre els individus (Marín J., i Zamora R., 2014:8)⁵¹. Aquesta darrera perspectiva es centraria més en els processos cognitius que es produeixen en les persones després d'exposar-se als *frames* i les seves conseqüències (canvis d'actituds, de pensament i fins i tot de decisions).

Malgrat tot, tan Marín com Zamora expliquen que no es tracta de dues perspectives diferents sinó que hi ha diverses investigacions que tendeixen a la síntesi i coincideixen en reconèixer el *framing* com un:

proceso interactivo que opera en todos los niveles comunicativos, desde la elaboración de los contenidos de los medios hasta su interpretación por parte de las audiencias en un contexto determinado y, en segundo lugar, la conexión que se establece entre los esquemas cognitivos de los individuos y los encuadres mediáticos a través de elementos culturales compartidos por fuentes, periodistas y audiencias.

(Entman 1993; Pan & Kosicki, 1993; Reese, 2007 en Marín J., i Zamora R., 2014:9)⁵²

⁴⁹ Sábada, M^a.T. (2006) Framing: el encuadre de la noticia. El binomio terrorismo-medios. Buenos Aires. Argentina. Ed. La Crujía.

Sábada, M^a T (2008) Framing: una teoría para los medios de comunicación. Pamplona. Espanya. Ed.Ulzama

Es tracta de dues obres citades a:

Marín, J.A. Zamora, R. (2014) aproximación integradora en la investigación sobre la teoría del framing desde su condición paradigmática. *Anuario electrónico de estudios de comunicación social* Vol 7. (1) 6-40

⁵⁰ Nelson, T.et al. (1997) Media Framing of a Civil Liberties Conflict and its Effect on Tolerance. *American Political Science Review*, Vol91 (3) 567-583

⁵¹Marín, J.A. Zamora, R. (2014) Íbid. op. cit.

⁵² Marín, J.A. Zamora, R. (2014) Íbid. op. cit.

Per tant, des d'aquesta perspectiva, el *framing* com a teoria integraria tan la vessant *sociològica* com *psicològica*, la configuració i creació dels *frames* per part dels mitjans i els resultats del processament cognitiu dels receptors (Marín J., i Zamora R., 2014: 9)⁵³.

Uns dels estudis més rellevants de *framing* va ser el realitzat per Gamson i Modigliani (1989)⁵⁴ sobre l'energia nuclear. L'objectiu de la seva anàlisi va ser precisament establir relacions de causa-efecte entre el discurs dels mitjans com a creadors de significat i la opinió pública. El seu treball abastava des del 1945 fins el 1989 i el corpus d'anàlisi van ser notícies emeses per televisió i publicades en revistes i diaris.

Van explicar com el canvi de discurs sobre l'energia nuclear proporcionava un context essencial per interpretar una gran diversitat de resultats en enquestes sobre aquesta qüestió. Segons aquesta tesi, cadascun dels dos sistemes (discurs dels mitjans i opinió pública) interacciona amb l'altre. Així, el discurs dels mitjans és part del procés a partir del qual els individus construeixen significat i la opinió pública és part del procés a partir del qual els periodistes i d'altres actors que anomenen *emprenedors culturals* construeixen i *crystal·litzen* significat en el discurs públic.

3.1. Els *paquets interpretatius* de Gamson i Modigliani:

Segons aquests acadèmics, els *frames* dels mitjans s'acompanyen amb el que anomenen *paquets interpretatius*. Aquests *paquets* contenen metàfores, eslògans, imatges, crides morals i d'altres dispositius simbòlics que s'organitzen al seu entorn per donar-los consistència.

Els *paquets interpretatius* no són únics, estan interrelacionats, evolucionen en el temps i incorporen elements que els aporten més solidesa.

Addicionalment serviren per emmarcar un tema en concret. Un dels exemples citats per Gamson i Modigliani (1989) és precisament el *paquet* sobre l'ús de l'energia nuclear per generar electricitat, que etiqueten amb el nom de *progrés*. Es tracta d'un text que defensa l'ús d'aquest tipus d'energia.

Doncs bé, aquest text conté materials -abans descrits com a metàfores, eslògans, imatges, crides morals i d'altres dispositius- que emmarquen l'energia nuclear en termes de compromís de la societat cap el desenvolupament tecnològic i econòmic:

If the electric chair had been invented before the electric light, would we still be using kerosene lamps? There has always been resistance to technological progress by nervous Nellies who see only the problems and ignore the benefits.

Resistance to nuclear energy development is the late version of this irrational fear of progress and change, the expression of modern pastoralists and nuclear Luddites. Certainly nuclear energy development is not free of

⁵³ Marín, J.A. Zamora, R. (2014) Ídid. op. cit.

⁵⁴ Gamson W.A., Modigliani, A. (1989) A Media discourse and Public Opinion on Nuclear Power. A Constructionist approach. *AJS* Vol. 95 (1) 1-37

problems, but problems can be solved, as the history of technological progress shows. The failure to develop nuclear power will retard our economic growth and make us renege on our obligation to the poor and to future generations. If coercive utopians prevent us from moving ahead now with nuclear energy, the next generation is likely to be sitting around in the dark blaming the utilities for not doing something this generation's officials would not let them do.

Gamson i Modigliani (1989:4)⁵⁵

Els autors consideren que els *paquets*, per continuar sent viables, tenen la tasca de construir significat al llarg del temps i han de permetre la incorporació de nous esdeveniments en la seva delimitació interpretativa. Posen com exemple que el *paquet progrés* hauria de permetre la inclusió de fets com ara els accidents a les centrals nuclears de Three Mile Island i Txernòbil, sense que el seu significat perdés consistència.⁵⁶

Gamson i Modigliani concebeixen doncs, el discurs dels mitjans de comunicació com un conjunt de *paquets d'interpretatius* que donen sentit a un tema en concret. *Un paquet* té una estructura interna, conté una idea central que organitza i dona sentit a fets rellevants.

També des d'aquesta perspectiva del contingut, Entman (1991:7)⁵⁷ afirma que els *frames* s'incorporen a paraules clau, metàfores, conceptes, símbols i imatges visuals emfasitzades en la narrativa d'una notícia. A la vegada, els *marcs treballen* perquè algunes idees tinguin més rellevància en un text, d'altres no tant, i en una altra proporció esdevinguin pràcticament invisibles⁵⁸. “Descriuen atributs de les notícies i resideixen en les propietats específiques de la narrativa de les notícies” (Entman 1991:7)⁵⁹.

Per tant, el llenguatge, el seu ús i el gènere utilitzat amb les seves característiques (per exemple l'estructura de la piràmide invertida i les 5 w's) atorgarà més o menys rellevància al contingut, segons el mateix autor.

Així, el *framing* s'entendria com un procés de transmissió de sentit, un procés que va dels mitjans a l'audiència i de l'audiència als mitjans (Amadeo, 2002)⁶⁰. I en aquest procés comunicatiu hi participarien tant recursos de cognició i interpretació individuals com ara característiques de la societat en la qual formen part els mitjans.

⁵⁵ Gamson W.A., Modigliani, A. (1989) Íbid. op. cit.

⁵⁶ L'any en què els autors van realitzar el seu estudi no s'havia produït la catàstrofe a la central nuclear de Fukushima, al Japó, fruit d'un tsunami, el 2011.

⁵⁷ Entman, R. (1991) Framing US. Coverage of International News: Contrasts in Narratives of the KAL and Iran Air Incidents. *Journal of Communication*. Vol 41 (4).6-27

⁵⁸ D'acord a aquesta definició d'Entman, el *frame* seria un inductor dels diversos graus de rellevància, irrellevància o absència, procés que defineix, com veurem més endavant, *l'Agenda-setting*.

⁵⁹ Entman, R. (1991) Íbid. op. cit.

⁶⁰ Amadeo, B. (2002) La teoría del framing. Los medios de comunicación y la transmisión de significados. *Revista de comunicación*. Vol 1. 6-32

Segons Rhee (1997:44)⁶¹ la teoria del *framing* ofereix l'oportunitat, de manera simultània, de poder estudiar la interpretació que l'audiència fa de les notícies i els mateixos efectes d'aquestes. És a dir, permet l'estudi simultani de la interpretació dels missatges i els efectes de la comunicació.

Per a d'altres autors, el *framing* seria un procés de tematització com el que defineix l'*Agenda-setting*⁶². Seria una manera de convertir un tema en rellevant, donant prioritats a uns elements sobre uns altres i, d'aquesta manera, aconseguir que es recordin fàcilment. El posicionament d'una notícia i la seva repetició en serien tècniques d'aquest procés però també l'associació de temes a símbols que són culturalment compartits (Entman, 1993)⁶³.

Tot i que aquest autor afirma que la teoria del *framing* té una conceptualització dispersa (Entman, 1993:51)⁶⁴ i que no explica de manera unificada com els *frames* es manifesten en un text o com aquests influeixen en la manera de pensar, essencialment implica selecció i rellevància (Entman, 1993:52)⁶⁵.

Hi ha d'altres acadèmics que exploren la relació entre *framing* i el procés de tematització dels mitjans, que recull la teoria de l'*Agenda-setting*. Consideren que qui controla la presentació de la informació es qui determinarà la reacció del públic (Tversky, Kahneman, 1990 a Amadeo 2002)⁶⁶. Per aquests autors, el llenguatge, la disposició dels continguts, el format, són elements a partir dels quals s'acosten els esdeveniments al públic. Els *frames* més bàsics serien el tamany i la ubicació d'una notícia en el conjunt del discurs d'un mitjà⁶⁷.

De Vreese i Semetko (2001:108)⁶⁸ també conceptualitzen la seva anàlisi en un territori proper a la teoria de l'establiment d'agenda. Recullen les definicions de diversos autors per dir que les dimensions centrals dels *marcs* són la organització, la selecció, l'èmfasi i l'exclusió. També asseguren que són un tema o idea organitzada i que defineixen problemes.

Des d'aquesta perspectiva, doncs, *enmarcar és seleccionar alguns aspectes de la realitat percebuda i fer-los més rellevants en un text comunicatiu.*

⁶¹ Rhee, J.W. (1997) Strategy and Issue frames in Election Campaign Coverage: a Social Cognitive Account of Framing Effects. *Journal of Communication*. Vol.47 (3) 26-48

⁶² McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1972) The Agenda-setting Function of Mass Media. *Public Opinion Quarterly*. Vol 36 (2) 176-182

⁶³ Entman, R.E.(1993) Framing:Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication* Vol.43 (4) 51-58

⁶⁴ Entman, R.E. (1993) Íbid. op. cit.

⁶⁵ Entman, R.E. (1993) Íbid. op. cit.

⁶⁶ Amadeo, B. (2002) Íbid. op. cit.

⁶⁷ En el cas d'un diari: portada, titular, si conté fotografia o algun tipus d'imatge, faldó, pàgina parell o imparell, columna, etc.

⁶⁸ De Vreese, C., J., Semetko, H. (2001) Framing Politics at the Launch of the Euro: A Cross National Comparative Study of Frames in the News. *Political Communication* Vol 18. 107-122

4. El Framing com a extensió de l'Agenda-Setting.

4.1. Els antecedents de l'Agenda-Setting

El 1968 McCombs i Shaw (1972) van fer un estudi sobre els votants de Chapel Hill, un poble de Carolina del Nord, als Estats Units, durant una campanya electoral⁶⁹. Establiren com a punt de partida d'aquest estudi una afirmació d'un dels autors més citats fins aleshores, Bernard Cohen⁷⁰:

sembla que la premsa no té massa èxit en dir-li a la gent què pensar però té un èxit sorprenent en dir als seus lectors el tema en el qual han de pensar⁷¹

(Cohen, B. en McCombs, M.E. i Shaw, D.L. 1972: 177)⁷²

En d'altres paraules, els mitjans de comunicació poden establir l'agenda del pensament i el debat públic.

Tant McCombs com Shaw explicaven que malgrat no està provada l'evidència del canvi d'actitud de vot dels ciutadans provocada pels mitjans de comunicació en una campanya electoral, sí que aquests aprenen de la quantitat d'informació que publiquen o emeten (McCombs, M.E. i Shaw, D.L. 1972:176)⁷³. I que l'atenció als continguts varia en gran mesura entre les persones: són els més formats i més interessats en política els que cerquen la informació de manera activa. El públic aprèn, i aquest aprenentatge és directament proporcional a l'èmfasi i el posicionament que els mitjans dediquen als temes. (McCombs, M.E. i Shaw, D.L. 1972:177)⁷⁴.

En aquest sentit, una de les conclusions de l'estudi és que els mitjans exercirien un considerable impacte en els raonaments dels votants, especialment sobre quins són els temes que es consideren de més importància en la campanya electoral (McCombs, M.E. i Shaw, D.L. 1972: 180)⁷⁵.

Tant McCombs com Shaw van determinar, doncs, que l'audiència / lectors no solament aprenien sobre un tema, assumpte, qüestió o afer donat, sinó que li atorgaven un grau d'importància d'acord al seu posicionament en un mitjà respecte als altres continguts publicats.

Anys més tard de la publicació d'aquest estudi, McCombs precisava la definició del concepte d'Agenda-Setting:

⁶⁹ McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1972) *Íbid.* op. cit.

⁷⁰ Cohen, B.(1963) *The Press and the Foreign Policy*. Princeton, USA. Princeton University Press

⁷¹ La traducció és meua

⁷² McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1972) *Íbid.* op. cit. La traducció és meua

⁷³ McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1972) *Íbid.* op. cit.

⁷⁴ McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1972) *Íbid.* op. cit.

⁷⁵ McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1972) *Íbid.* op. cit.

Cada agenda està formada per un conjunt d'objectes. Cadascun d'aquests objectes té un conjunt d'atributs (característiques). Entre els atributs d'un tema -o de qualsevol objecte de les notícies- estan les perspectives (aspectes) que els periodistes i el públic utilitzen al pensar sobre aquest tema o rellevància d'aquest objecte. Les notícies no solament ens diuen què pensar (sobre un tema, afer, etc) sinó com pensar-hi. Tant la selecció de temes per a l'agenda informativa i la selecció de marcs sobre aquests temes són rols potents de l'Agenda-setting i colpidores responsabilitats ètiques.

(McCombs, 1992:820-821)⁷⁶

Es tracta d'un paràgraf crític en la definició del segon nivell de l'*Agenda-Setting* (la que fa referència als atributs dels objectes) i al solapament del *framing* amb la teoria de l'Establiment d'Agenda. Així, la selecció de continguts que defineix l'*Agenda-setting* i la selecció dels seus *marcs* serien, d'acord a aquesta definició, dos processos estretament relacionats i que es donarien de manera simultània.

En un assaig posterior⁷⁷, els autors reiteren que les notícies ens diuen *en què pensar i com* (McCombs, Shaw, 1993:62) i precisen que tant la selecció d'objectes per part dels mitjans en els quals l'audiència hi fixa l'atenció i la selecció de *frames* per pensar sobre aquests objectes són rols poderosos de l'Agenda-Setting. De fet, Scheufele⁷⁸ entén que, en realitat, per a Mc Combs i Shaw, el *framing* és una extensió de l'*Agenda-Setting* i que "utilitzaven el terme segon nivell d'Agenda-Setting per descriure l'impacte de la cobertura dels mitjans en la interpretació de les històries de les notícies per part de l'audiència". (Scheufele 1999:103)⁷⁹

4.2. Els dos nivells de l'*Agenda-Setting*

Com hem vist, l'*Agenda-setting* es divideix en dos nivells. El primer estableix la fixació d'un ordre temàtic de fets, imatges i la seva prominència, que són producte d'una elecció. És, en definitiva, el fluxe de la rellevància dels temes més importants del moment des de les notícies dels mitjans cap a l'agenda pública (McCombs, Shaw, Weaver, 2014:788)⁸⁰ i a més redundància d'un tema en la opinió pública, més percepció d'importància.

El segon nivell, al qual ens hi referirem seguidament, fa referència als aspectes o perspectives i a les característiques o atributs dels objectes. Per alguns autors, aquest segon nivell és una manera de fer operatiu el *framing*. D'aquesta manera, la noció de *framing* o *enquadrament* es vincula a una visió més àmplia de l'*Agenda-setting*.

⁷⁶ McCombs, M.E. (1992) Explorers and Surveyors: Expanding Strategies for Agenda-Setting Research. *Journalism Quarterly* Vol.69 (4).813-824. Els parèntesi i la traducció és meua.

⁷⁷ McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1993) The Evolution of Agenda-Setting Research: Twenty five Years in the Market Place of Ideas. *Journal of Communication*. Vol.43 (2) 58-67

⁷⁸ Scheufele, D.A. (1999) Framing as a Theory of Media Effects. *Journal of Communication* (49) 103-122

⁷⁹ Scheufele, D.A. (1999) Íbid. op. cit. La traducció és meua.

⁸⁰ McCombs, M. Shaw D., Weaver D., (2014) New Directions in Agenda-Setting Theory and Research. *Mass communication Society* Vol 17. 781-802

Al posar èmfasi en certs aspectes, a expenses d'altres, i al suggerir certes solucions o respostes enlloc d'altres, els missatges dels mitjans de difusió influeixen en alguna cosa més que en els temes, és a dir; influeixen en la manera en què la gent pensa sobre aquests temes.

Aquesta teoria defineix la nostra vuitena proposició, que és la següent:

P.8

Els mitjans de comunicació a través dels seus relats, que s'estructuren a partir dels gèneres periodístics, ens indiquen quins temes en els quals pensar i com s'ha de pensar respecte a aquests temes.

Així doncs, els mitjans de comunicació *indiquen, il·luminen*⁸¹ certes parts de la realitat incommensurable i, a la vegada, *tradueixen*⁸² el llenguatge del discurs públic és a dir; li atorguen *significat*. Per tant, *indicar* i *traduir* són rols importants dels mitjans que explica l'Agenda-setting⁸³.

I encara més. L'establiment d'agenda es vincula amb la *necessitat d'orientació* dels individus amb el seu entorn; tant físic com cognitiu (McCombs, Shaw, Weaver, 2014:783-784)⁸⁴. Aquesta necessitat es connecta directament amb el que s'ha comentat anteriorment, la voluntat de trobar *mapes mentals* o cognitius que ens orientin en aquest entorn incommensurable. Així, aquesta *necessitat d'orientació* es defineix com una combinació de rellevància (entesa com importància) i incertesa de tal manera que a baixos nivells de rellevància condueixen directament a baixos nivells de necessitat d'orientació. Per contra, un alt nivell de rellevància aparellat amb baixa incertesa, condueix a un nivell moderat de necessitat d'orientació i, finalment, un alt nivell de rellevància aparellat amb un alt nivell d'incertesa condueix a un alt nivell de necessitat d'orientació.

A major incertesa sobre un afer i més rellevància d'aquest tema hi haurà més necessitat d'orientació i, per tant, es farà més cas als mitjans de comunicació.⁸⁵

Per a McCombs (2004:117), "una relevancia e incertidumbre grandes definen una gran necesidad de orientación, que es la condición teórica en la que se vaticina el más alto grado de correspondencia entre la agenda mediática y la pública"⁸⁶.

⁸¹ Park, R. (1940) en McCombs, M.E., i Evatt, D. (1995)

⁸² Neuman, W.R., Just, M.R. i Crigler, A.N. (1992) en McCombs, M.E., i Evatt, D.(1995)

⁸³ McCombs, M.E., i Evatt, D. (1995) Los temas y los aspectos: explorando una nueva dimensión de la Agenda-setting. *Comunicación y Sociedad*, Vol. VIII, 1, 7-32

⁸⁴ McCombs, M.E., Shaw D., Weaver D., (2014) Íbid op.cit.

⁸⁵ Per entendre-ho millor, posem el cas que per anar a treballar ens hem de desplaçar en tren i hem sentit dir que hi haurà vaga. És una notícia rellevant per a nosaltres perquè no volem arribar tard.

Si estem del tot segurs que la vaga (alta rellevància) no és avui (baixa incertesa), la nostra necessitat d'orientació serà moderada. Encara que avui la informació no ens calgui, sí que ens serà necessària per a un altre dia. Posem per cas que no estem del tot segurs si la vaga (alta rellevància) és avui (alta incertesa). Aleshores tindrem una necessitat clara d'orientació sobre aquesta qüestió. Ara bé, si anem a treballar en cotxe, per a nosaltres aquesta notícia no seria rellevant (en cas que no fes augmentar el volum de trànsit, és clar) i per tant, no tindríem una gran necessitat d'orientació sobre aquest tema.

⁸⁶ McCombs, M.(2004) *Estableciendo la agenda*. Barcelona. Espanya. Ed.Paidós.

McCombs, Shaw, Weaver, 2014: 786)⁸⁷ citen una de les conclusions d'un altre estudi de McCombs i Stroud (2014b)⁸⁸ en el qual s'exposa que la necessitat d'orientació és solament una part de la resposta sobre per què succeeix l'Agenda-setting. Afirmen que els usuaris passius dels mitjans de comunicació tenen nivells baixos de necessitat d'orientació respecte a aquells que els utilitzen de manera activa. I que els individus amb necessitat d'orientació moderadament activa (alta rellevància i baixa incertesa) utilitzen mitjans partidaris, més que no pas aquells amb un alt nivell de necessitat d'orientació (alta rellevància i alta incertesa).⁸⁹

4.2.1.El primer nivell de l'Agenda-setting

El primer nivell de l'Agenda-setting estableix la fixació d'un ordre temàtic, de fets, d'imatges i la seva prominència, fet que és producte d'una elecció. Les pistes per trobar la rellevància d'aquest ordre temàtic als mitjans, segons McCombs (2004:24)⁹⁰, serien per exemple, la portada i l'espai que es dediquen a determinats esdeveniments (en el cas de la premsa) o el temps o bé si la notícia està en titulars, en el cas dels informatius audiovisuals, per exemple.

El primer nivell de l'Agenda-setting estableix la transferència d'aquesta rellevància dels objectes, temes, esdeveniments, etc. dels mitjans de comunicació al seu públic, audiència o lectors.

Però no es tracta d'un mecanisme exacte i concordant. Sovint s'han produït casos de disparitat entre allò publicat o emès pels mitjans i la rellevància, mesurada a través d'estadística de correlació amb l'opinió pública. McCombs cita, per exemple, l'escàndol sexual del president Bill Clinton amb Monica Lewinsky. Els mitjans van saturar els seus espais amb aquest afer, però malgrat la insistència, l'opinió pública no ho va considerar una qüestió excessivament rellevant (McCombs, M. 2004:115)⁹¹. Hi ha exemples contraris (Altheide, D.L. 2003:13)⁹² en els quals, la cobertura i èmfasi en temes relacionats amb la inseguretat i la delinqüència cultiven la sensació d'un món perillós, malgrat que les estadístiques indiquin el contrari.

L'establiment de la rellevància i l'ordre temàtic també depèn del tipus de sistema polític

⁸⁷ McCombs, M.E., Shaw D., Weaver D., (2014) Íbid. op. cit.

⁸⁸ McCombs, M., Stroud, N.J. (2014b) Psychology of Agenda-Setting Effects: Mapping the Paths of Information Processing. *Review of Communication Research*, 2 (1) 68-88

⁸⁹ Com hem vist, aquesta necessitat d'orientació connecta amb la tesi de Lippmann que hem vist a l'inici d'aquest capítol. La realitat és incommensurable i necessitem dels mitjans de comunicació perquè ens orientin a través d'ella.

⁹⁰ McCombs, M.(2004) Íbid. op. cit.

⁹¹ Yioutas, Julie e Ivana Segvic, (2003) Revisiting the Clinton/Lewinsky scandal: the convergence of agenda-setting and framing. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 80. 567-582 en McCombs (2004). Íbid. op. Cit.

El fracàs en l'establiment d'aquest tema en l'agenda pública obeeiria a raons que s'exposen en el segon nivell d'agenda com ara la manca de raons i arguments convincents,

⁹² Altheide, D. (2003) Mass Media, Crime and the Discourse of Fear. *The Hedgehog Review Critical Reflections on Contemporary Culture*, 5 (3), 9-25 doi: <http://www.iascculture.org/THR/archives/Fear/5.3CAItheide.pdf>

i comunicatiu que té un país específic. A més restricció de llibertats, menys poder de fixació d'agenda tindran determinats temes, segons que explica Maxwell McCombs.

Una altra de les característiques de la fixació d'agenda és que la seva capacitat és reduïda. Inclou, normalment, de cinc a set temes que competeixen entre ells per la seva hegemonia. Alguns són més resistents que d'altres en la seva pervivència al llarg del temps.

Per mesurar aquesta capacitat de l'Agenda-setting i el temps que els temes, objectes o afers són vigents en l'esfera pública, cal fer una anàlisi de prospecció a través d'enquestes, tot i que només reflecteixen una fotografia del moment.

La primera institució en dissenyar la pregunta: *Quin creu que és el problema més important al qual s'enfronta avui el país?* fou l'institut Gallup i des d'aleshores ha estat formulada en cada sondeig per mesurar l'estat d'opinió dels ciutadans en un moment concret. Es tracta d'una qüestió oberta a partir de la qual l'enquestat exposa lliurement aquells temes o assumptes que considera més rellevants. La seva selecció es compara després amb els afers, objectes o assumptes que han destacat els mitjans de comunicació i s'estableix la concordança.

4.2.2.El segon nivell de l'Agenda-Setting

Per a McCombs (2004:138)⁹³, més enllà del primer nivell d'agenda,

hay otro nivel del establecimiento de agenda que debemos considerar. Cada uno de dichos objetos tiene numerosos *atributos*, esas características y propiedades que completan su imagen. Igual que la relevancia de los objetos va variando, también lo hace la de los atributos de cada objeto. Dichos atributos, por supuesto, pueden ser muy variados en cuanto a su alcance: desde descripciones bien delimitadas como “de izquierdas” hasta otras tan amplias como “genio literario”

Aquestes característiques o atributs –o també aspectes i perspectives segons que tradueixen alguns acadèmics- són condicions que tenen els objectes o els temes i que són descrites a través del llenguatge escrit i/o audiovisual en els relats que construeixen els mitjans de comunicació. La manera en què influeixen o destaquen, la inclusió, exclusió o èmfasi, d'aquestes característiques és un rol important d'aquest segon nivell que explicaria, per exemple, l'opinió que els individus es fan d'aquests objectes o temes, i seria una manera d'aprendre respecte d'ells. En algunes ocasions, els atributs destacats o emfasitzats decantarien les opinions del públic en un o altre sentit (McCombs 2004:159)⁹⁴.

⁹³ McCombs, M.(2004) Íbid. op. cit.

⁹⁴ McCombs, M.(2004) Íbid. op. cit.

Recorrem a Ghanem (1997:3)⁹⁵ per resumir els dos nivells de l'Agenda-setting que acabem d'exposar: el primer ens diu *què* pensa el públic i el segon determina *com* es pensa sobre un tema determinat. D'aquesta manera, l'*Agenda-setting* és molt més que la rellevància d'un tema o d'un objecte. Cada agenda està formada per un conjunt d'objectes. I a la vegada, cadascun d'aquests objectes posseeix una sèrie d'atributs.

El primer nivell fa referència a la transmissió de la rellevància (importància) d'un objecte dels mitjans a l'agenda pública. El *segon nivell* de l'*Agenda-Setting* determina la manera de pensar del públic, l'audiència o els receptors de les notícies. Ras i curt. Els condueix cap a una interpretació específica, el mateix resultat que s'atribueix al *framing*, d'aquí el fet que es consideri el procés d'enquadrament una extensió de l'*Agenda-setting*, com hem comentat anteriorment. En paraules del mateix McCombs:

La explicación del segundo nivel del establecimiento de agenda, el establecimiento de la agenda de atributos, también vincula la teoría con un importante concepto contemporáneo: el encuadre. A veces, este concepto se refiere a un encuadre determinado en el contenido mediático, y otras veces al proceso de encuadre, al origen de los encuadres o a su difusión, desde los medios de comunicación al público

(McCombs, M. 2004:167)⁹⁶

I encara més: “el establecimiento de la agenda de atributos fusiona de manera explícita la teoría de la *Agenda-setting* con el concepto de encuadre”. (McCombs, M. 2004:171)⁹⁷.

Així doncs, i des de la perspectiva de l'elaboració i distribució de continguts, *el segon nivell de l'Agenda-setting*, per alguns autors, és la manera en què es fa operatiu el *framing* o procés d'enquadrament de la realitat.

Per a Gitlin (1980:7)⁹⁸ els “frames dels mitjans són patrons de cognició, interpretació i presentació de la selecció, èmfasi i exclusió a través dels quals, els que manipulen els símbols organitzen de forma rutinària el discurs, sigui verbal o visual”. Per tant, serien una eina que ajudaria als individus a interpretar, processar i emmagatzemar dades i es confondrien amb la funció de l'*Agenda-setting*.

Reese (2010:4-5)⁹⁹ exposa que la idea del *framing* suggereix una transmissió lineal d'influència des d'una localització que s'exemplificaria a través del model de l'*Agenda-setting* i la seva matriu de seguiment d'objectes i atributs des dels mitjans a l'audiència.

⁹⁵ Ghanem, S. (1997) Filling in the tapestry: The Second Level of Agenda Setting. McCombs, Shaw, D., D. Weaver (Ed.) *Communication and Democracy. Exploring the Intellectual Frontiers in Agenda-Setting Theory (3-14)* Mahwah, New Jersey. United States. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. Publishers

⁹⁶ McCombs, M.(2004) Íbid. op. cit.

⁹⁷ McCombs, M.(2004) Íbid. op. cit.

⁹⁸ Gitlin, T. (1980) *The Whole World is Watching*. Berkeley, Los Angeles, University of California Press, Ltd.

⁹⁹ Reese (2010) *Frames in a Web of Culture: The Case of the War on Terror*. En P. D'Angelo i J.A. Kuypers (Edit.), *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*. New York, Usa. Taylor & Francis.

Això suposa que un conjunt d'objectes i les seves característiques en els mitjans troben la seva correspondència en les ments de l'audiència. Per tant, els *frames* es trobarien en diverses localitzacions, en els espais de l'experiència i de la consciència. En paraules de Reese (2010:5)¹⁰⁰ “un *frame* es concep com una estructura multi-situada que es belluga a través de l'espai que va de les estructures textuais fins a les de la ment.”

El mateix autor (Reese 2010:5)¹⁰¹ atribueix l'operativitat del *framing* al moviment d'èmfasi dels mitjans al públic i a la creació de valors i fets que tindrien un efecte de rellevància per al públic receptor.

5.El *framing*. De teoria de la comunicació a paradigma fracturat i/o programa d'investigació

Robert M. Entman, en el seu article de 1993 *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm* exposava la necessitat d'unificar en un sol paradigma les diverses investigacions sobre *framing*. El seu treball es basaria en les aportacions sobre filosofia de la ciència de Thomas Kuhn¹⁰²

Entman considera el *framing* un *paradigma fracturat*, atès la gran diversitat de definicions existents per als seus termes clau que contribueixen, encara ara, a una certa confusió¹⁰³. Afirmar que, malgrat la seva àmplia presència en les ciències socials i les humanitats, no hi ha una teoria clara de *framing* que expliqui de quina manera els frames s'encasten i/o es manifesten en un text o com influeixen en la manera de pensar de les persones (Entman, 1993:51)¹⁰⁴.

Contràriament, D'Angelo (2002)¹⁰⁵ respon la proposta d'Entman introduint la teoria de la ciència de Lakatos al *framing*, oposada a la de Kuhn, i establint un cos teòric multiparadigmàtic.

Aquest autor ve a dir que el *framing* no es pot abordar des d'una única perspectiva sinó que aquesta ha de ser múltiple. I considera que Entman confón *paradigma* amb *teoria dominant* (D'Angelo 2002: 872)¹⁰⁶

¹⁰⁰ Reese (2010) Íbid. op. cit. La traducció és meua.

¹⁰¹ Reese (2010) Íbid. op. cit.

¹⁰² Segons la definició de Thomas Kuhn a *The Structure of Scientific Revolutions* (1962) un *paradigma* és un marc conceptual que inclou premisses teòriques i principis metodològics a partir dels quals una ciència es desenvolupa. Està format per estructures complexes com ara mètodes, procediments tàcits i sistemes que progressen en el temps.

D'una manera més clarificadora, Kuhn exposa que el *paradigma* conté compromisos adquirits i consensuats per un grup científic d'una determinada disciplina.

Per a Kuhn, el coneixement del *paradigma* no és *acumulatiu*, per tant, no hi pot haver progrés científic amb diversos paradigmes d'una mateixa disciplina científica perquè entre ells són antagònics.

¹⁰³ Si ens situem dins la perspectiva teòrica de Kuhn, possiblement fora més precís parlar de situació pre-paradigmàtica. Alguns autors com ara Vidal, D. (2002) s'han referit a la teoria del Periodisme situant-la en un estadi de pre-paradigma.

¹⁰⁴ Entman, R. E. (1993) Íbid. Op. cit.

¹⁰⁵ D'Angelo, P. (2002) News Framing as a Multiparadigmatic Research Program: A Response to Entman *Journal of Communication*. Vol 52 (4). 870-888

¹⁰⁶ D'Angelo, P. (2002) Íbid. op. cit.

Defineix l'estudi de *framing* de notícies com un *programa d'investigació*, que funcionaria com un paradigma. Segons Lakatos, els *programes d'investigació* contenen un *nucli central irrefutable*¹⁰⁷, que D'Angelo (2002:873)¹⁰⁸ situa a partir de la realització d'una sèrie d'accions¹⁰⁹. Per a la necessària evolució del *Programa d'investigació*¹¹⁰ -d'acord a la teoria de Lakatos- D'Angelo (2002) estableix les següents conjectures perquè avanci aquest *programa d'investigació*:

a.-La primera conjectura es refereix al contingut dels *frames*. Considera que els *frames* de les notícies són temes dins les històries noticiades.

b.-Els *frames* de les notícies són la primera causa que dona forma a diversos nivells de la realitat. Impacten a nivell cognitiu, de socialització (a través del debat interpersonal), sobre la formació de la opinió pública i fins i tot serveixen per aconseguir, a través dels mitjans, els objectius de determinats grups.

c.-La penúltima conjectura estableix que els *frames* de les notícies interactuen amb els comportaments socials i cognitius. La idea és que existeixen com un coneixement previ que les persones utilitzen per processar la informació i serviren per acceptar, ignorar i reinterpretar els *frames* dominants oferts pels mitjans de comunicació.

d.-La darrera conjectura estableix que el procés de *framing* proporciona un debat públic de caire polític.

¹⁰⁷ D'Angelo afirma que l'estudi del *framing* opera com un *programa d'investigació* de Lakatos. Els *programes d'investigació* d'Imre Lakatos estan formats per un *nucli central* constituït per uns principis generals que són la base a partir de la qual es desenvolupa aquest programa. Aquest *nucli central* estaria format per un *cinturó protector* format per un conjunt d'hipòtesis addicionals que el complementarien i el protegirien de possibles *falsacions* i seria, doncs, *infalsable*. (El *Racionalisme Crític* o *Falsacionisme* estableix que la clau no està en trobar proves que confirmen les teories, sinó en trobar proves que les neguin).

D'Angelo contraposaria els *programes d'investigació* de Lakatos a la concepció científica de Khun, adoptada per Entman (D'Angelo, 2002:871). El *programa d'investigació* funcionaria com un *paradigma* que proporcionaria context als investigadors per creure a curt termini en la *irrefutabilitat* de les *conjectures* contingudes en el *nucli central* (D'Angelo, 2002:872).

¹⁰⁸ D'Angelo, P. (2002) *Íbid.* op. cit.

¹⁰⁹ Aquestes accions a les quals fa referència D'Angelo serien:

a.-Identificant les unitats temàtiques anomenades *frames*

b.-Investigant les condicions que produeixen els *frames*

c.-Identificant com els *frames* activen i interaccionen en el coneixement previ dels individus de tal manera que afecten les seves interpretacions, el record d'informacions anteriors i la presa de decisions i avaluacions.

d.-Analitzant com els *frames* de les notícies donen forma a processos socials com ara la opinió pública o el debat sobre temes polítics

¹¹⁰ Alan F. Chalmers (2004) *¿Qué es esa cosa llamada ciencia?* Madrid.España Editorial Siglo XXI (Edició original de 1974). En aquesta obra, Chalmers (2004:24) afirma que, segons Lakatos, la proliferació de conjectures enginyoses ajudarà a què el programa d'investigació avanci –sempre i quan el nucli central d'aquest programa no es modifiqui- i gràcies també a l'heurística positiva.(L'heurística positiva indica als científics tot allò que han de fer per a complementar el nucli central. L'heurística negativa és precisament el contrari. Tot allò que no ha de fer un científic per no comprometre el nucli central d'un programa d'investigació.)

Per a D'Angelo, la utilització dels paradigmes que són *endèmics* en comunicació; és a dir, el *cognitiu*, *construccionista* i *crític* activen el funcionament dels programes de recerca de *framing* en notícies (D'Angelo, 2002:871)¹¹¹. I que el seu ús és bàsic per a la construcció de noves teories.

És precisament la diversitat teòrica i paradigmàtica la que donaria una visió més clarificadora del procés de *framing*, no pas el conjunt de troballes *fragmentades* com proposa Entman. D'Angelo (2002:874)¹¹² situa els paradigmes dins del mateix programa d'investigació definit per Lakatos (1974)¹¹³ i els classifica de la següent manera:

a.-El paradigma cognitiu:

És el paradigma sota el qual s'analitzen els efectes dels *frames* sobre el comportament, el pensament i les actituds dels individus.

Diversos estudis conclouen que els canvis en el comportament, pensament i actituds de les persones venen donats per emfasitzar determinats aspectes però també per petits canvis en la forma de presentar el missatge.

A la vegada, els *frames* no influirien d'una manera homogènia sinó que dependrien de cada persona. Els seus efectes serien conseqüència d'un procés de negociació entre els *frames* emesos pels mitjans i el coneixement previ de l'individu. També condicionarien els seus efectes, la credibilitat de les fonts d'informació, el grau de coneixement polític del subjecte, la importància d'un determinat afer, les converses interpersonals, la repetició dels *frames* i la col·lisió amb enfocaments alternatius.

b.-El paradigma crític

Aquest paradigma defineix els *frames* com el producte d'una interacció entre diversos actors dins del qual hi tenen un paper cabdal les relacions de poder. Els *frames* projectats a través dels mitjans reflectirien aquestes relacions de poder i tindrien unes conseqüències socials.

Els *frames* transferits pels periodistes serveixen als interessos de les elits, que els utilitzen des de la seva posició dominant en la cobertura d'esdeveniments que fan els mitjans, fet que els permet mantenir la seva hegemonia ideològica en la societat (Marín, J.A i Zamora, R 2014: 21)¹¹⁴ i a la vegada, limitarien les visions alternatives.

¹¹¹ D'Angelo, P. (2002). Íbid. op. cit.

¹¹² D'Angelo, P. (2002). Íbid. op. cit.

¹¹³ Una revisió de l'estudi d'Angelo realitzada per Marín, J.A. i Zamora, R. (2014:19-29) detalla els paradigmes més importants que defineixen el territori de la investigació de la comunicació mediada i classifica alguns dels autors més destacats que han treballat sota la perspectiva d'un o més d'aquests paradigmes

¹¹⁴ Marín, J.A. Zamora, R. (2014) Íbid. op. cit.

Els estudis realitzats dins d'aquest paradigma evidencien les dificultats dels moviments socials per fer de contrapès als *frames* construïts al servei de les elits. L'anàlisi de contingut dels mitjans és el seu principal interès i l'èmfasi es situa en els efectes socials i polítics, més que no pas en els individus.

c.-El paradigma construccionista

Des del paradigma construccionista, els *frames* s'entenen com a *paquets* o conjunts de recursos simbòlics que serveixen per a la interpretació dels afers públics.

En l'espai social es produeix una interacció entre aquests conjunts de recursos simbòlics -*paquets interpretatius* segons Gamson i Modigliani (1989)¹¹⁵ - amb l'objectiu d'establir un sentit a determinats fets i esdeveniments. S'estableix un procés de negociació de significats entre els *paquets interpretatius* emesos pels mitjans de comunicació i les experiències vitals dels individus, les converses amb d'altres ciutadans o la cultura, entre d'altres elements.

Per tant, la cultura dominant serà un context de referència en l'acceptació d'uns determinats *frames* per part d'una comunitat específica i el tipus de narració on estan encastats determinarà la interpretació que se'n faci d'ells.

Contràriament al que D'Angelo proposa, hi ha d'altres autors que com Entman consideren la *teoria del framing* com un *paradigma fracturat*.

Scheufele (1999)¹¹⁶ indica que el concepte de *framing* està lluny de ser integrat en un model teòric consistent perquè la recerca en aquest àmbit es caracteritza per vaguetats empíriques i teòriques. Tot plegat és conseqüència de l'escassetat de models teòrics comuns compartits en la investigació. En definitiva, el *framing* no està ni ben explicat ni conceptualitzat, segons que assegura aquest autor.

L'estudi que realitza el 1999, el qual ja s'ha citat anteriorment, respon a la crida d'Entman per definir sòlidament el concepte de *framing* amb l'objectiu de constituir-lo en *paradigma de recerca* (Scheufele 1999: 104)¹¹⁷

Scheufele afirma que cal diferenciar el *framing* d'altres conceptes estretament relacionats amb la recerca dels efectes dels mitjans. I afegeix que "és necessari identificar premisses teòriques comunes amb totes les conceptualitzacions de *framing* i, basats amb aquestes premisses, desenvolupar una definició de framing aplicable a la investigació dels efectes dels mitjans" (Scheufele 1999: 104)¹¹⁸

¹¹⁵ Gamson W.A., Modigliani, A. (1989) Íbid. op. cit.

¹¹⁶ Scheufele, D.A. (1999) Íbid. op. cit.

¹¹⁷ Scheufele, D.A. (1999) Íbid. op. cit.

¹¹⁸ Scheufele, D.A. (1999) Íbid. op. cit. La traducció és meua

Segons aquest autor, els problemes conceptuals a l'hora de definir el procés d'emmarcat es traslladen en problemes operacionals, però contràriament, com hem vist, hi ha autors que consideren el segon nivell de *l'Agenda-setting* l'explicació de com el *framing* es fa operatiu, és a dir com es creen els marcs.

Arribats a aquest punt és moment de conèixer les seves funcions i des de quina perspectiva els analitzarem.



Autor: Pine Watt en llicència lliure de drets des de la plataforma Unsplash

Els marcs com a creadors d'ideologia

Hem vist com els mitjans de comunicació despleguen un conjunt de relats orals, escrits o audiovisuals, estructurats a través de gèneres periodístics, -que són formes de coneixement- per explicar fets o esdeveniments. Aquest esquema de producció discursiva delimita tota una sèrie de marcs d'interpretació de la realitat, que es revelen a partir de la teoria de l'Agenda-setting.

Aquest procés d'enquadrament de la realitat o *framing* possibilitaria la creació dels *marcs* o els *frames*, i cal entendre'l també com un mecanisme sociocognitiu.

Així, per a McCombs, (2004:173)¹¹⁹, un dels creadors de l'Agenda-setting, el pensament s'organitzaria i s'estructuraria a partir dels *frames* o *marcs*.

Per a Reese (2020)¹²⁰ els *frames* articulen i mantenen maneres de raonament sobre afers que són públics, creant temes de discurs i que són “principis d'organització persistents en el temps i socialment compartits que treballen simbòlicament per estructurar de manera significativa el món social”. Per tant els marcs possibilitarien un pensament –les maneres de raonar- i una acció –l'estructuració del món social-.

Aquesta vessant cognitiva dels *frames* també es dona quan es defineixen com a *esquemes d'interpretació*, tal i com ho fa Erwing Goffman (1974)¹²¹.

Per a Entman, (1993:52)¹²² els marcs promouen “una interpretació causal, una avaluació moral i/o una recomanació de tractament per a l'afer descrit”.

Com es pot veure, sembla que hi ha cert consens en diversos autors a l'hora d'establir que els *marcs* activen certs mecanismes per a la interpretació d'aquella porció de la realitat que es mostra.

El següent pas és entendre com aquest discurs dels mitjans de comunicació que configura diversos marcs d'interpretació és essencialment ideològic.

Per dur a terme aquest propòsit utilitzarem l'Anàlisi Crítica del Discurs, un tipus d'investigació que connecta també amb la teoria sociocognitiva i en un àmbit de la lingüística: la pragmàtica.

¹¹⁹ McCombs, M. (2004) Íbid. op. cit

¹²⁰ Reese, S. (2010) Frames in a Web of Culture: The Case of the War on Terror, en D'Angelo P. i Kuypers, J.A. (Edit.), *Doing Ness Framing Analisis: Empirical and Theoretical Perspectives*. New York. Taylor & Francies.

¹²¹ Goffman, E. (2006) Íbid op cit (obra original del 1974)

¹²² Entman, R. (1993) Íbid. op. cit. (La traducció és meva)

1. L'Anàlisi Crítica del Discurs

De primer ens fixarem en la definició i abordatge que fa Teun Van Dijk, un dels autors més importants d'aquest tipus d'investigació, en el seu estudi dels mitjans de comunicació.

Van Dijk (1999)¹²³ defineix l'Anàlisi Crítica del Discurs (ACD) com

un tipo de investigación analítica sobre el discurso que estudia primariamente el modo en que el abuso de poder social, el dominio y la desigualdad son practicados, reproducidos y ocasionalmente combatidos por los textos y el habla en el contexto social y político

Van Dijk, T. (1999:23)¹²⁴

Per aquest autor les relacions de control i per tant de dominació, s'estableixen en dos àmbits: el contextual i en el mateix discurs (Van Dijk, T. 1999:29)¹²⁵. Així, per a Van Dijk, l'ACD és una teoria multidisciplinària que investiga i revela les relacions de dominació que hi ha dins de qualsevol tipus de discurs. Per exemple, quan Van Dijk afirma que és

vital para todo discurso y comunicación (...) quién controla los temas (las macroestructuras semánticas) y los cambios de tema, como cuando los editores deciden qué asuntos noticiables serán cubiertos, los profesores qué materias se tratarán en clase o los hombres los tópicos, y sus transformaciones, de sus conversaciones con mujeres (...)

Van Dijk, T. (1999:28)¹²⁶

L'autor es refereix clarament al procés de tematització que defineix l'Agenda-setting, en el seu primer nivell, el que Cohen resumeix quan afirma que els mitjans indiquen *en què pensar*, com hem vist abans.

Ens queda però la tasca d'integrar l'ACD amb el segon nivell de l'establiment d'agenda, el procés d'emmarcat o *framing*, o el *com pensar* respecte d'un fet o esdeveniment determinat.

En el segon nivell de l'Agenda Setting -la rellevància dels atributs, les característiques dels objectes i les seves perspectives (com els mirem, des de quin angle)- implica una actuació específica, o *solució de preferència*.

¹²³ Van Dijk, T.(1999) El análisis crítico del discurso. *Anthropos* Barcelona. Espanya (186) 23-36

¹²⁴ Van Dijk, T.(1999) Íbid. op. cit.

¹²⁵ Van Dijk, T.(1999) Íbid. op. cit.

¹²⁶ Van Dijk, T.(1999) Íbid. op. cit.

Segons que diu McCombs:

Es la agenda de los atributos la que define un tema y, en algunos casos, hace que la opinión pública se decante hacia una perspectiva concreta o hacia una solución de preferencia.

Establecer la agenda de atributos para un tema es la encarnación del poder político. Controlar el punto de vista del debate político en cualquier tema es la influencia definitiva sobre la opinión pública.

McCombs, M. (2004:159)¹²⁷

Per tant, McCombs estableix igualment una relació de control, i per tant, de poder. No ho podia dir més clar: “Establecer la agenda de atributos para un tema es la encarnación del poder político”.

Així doncs, l'Agenda-setting és una teoria que, a l'igual que l'Anàlisi Crítica del Discurs, ens ajuda a revelar aquestes relacions de poder i per tant, de dominació.

Destacar uns atributs, unes característiques i no unes altres sobre un objecte, tema, afer o esdeveniment, estableix un angle específic, una visió determinada i pot generar determinades actituds i conductes:

La gran cobertura informativa de la delincuencia y la violencia, que incluyó un asesinato y varias violaciones, en el campus de la Universidad de Pensilvania hace unos años, contribuyó a un significativo descenso en el número de solicitudes de matrícula de potenciales estudiantes de primer año (...) Las noticias sobre accidentes y secuestros aéreos brindan otro ejemplo de un vínculo entre la comunicación de masas y la conducta de evitación de riesgo. (...) La agenda mediática hace mucho más que influir en las imágenes que tenemos en la cabeza. Muchas veces, los medios de comunicación influyen en nuestras actitudes y opiniones, e incluso en nuestra conducta.

McCombs, M (2004:255-256)¹²⁸

Alguns autors exposen que els *marcs* defineixen un territori que és ideològic. És el cas de Rachlin (1988:3)¹²⁹ quan afirma que reflecteixen el punt de vista dominant de la societat dins de la cultura política i l'ordre hegemònic.

Per a Reese (2010:01)¹³⁰ els *frames* són *agents de processos ideològics* perquè treballen simbòlicament per estructurar de manera significativa el món social.

L'Anàlisi Crítica del Discurs és coincident. Per a Van Dijk, T. (1996)¹³¹ l'angle de la mirada és ideològic i té l'objectiu de crear una determinada actitud.

¹²⁷ McCombs, M. (2004) Íbid. op. cit.

¹²⁸ McCombs, M. (2004) Íbid. op. cit.

¹²⁹ Rachlin, A. (1988) News as Hegemonic Reality. American Political Culture and the Framing of News Accounts. New York, Westport (Connecticut), London, Praeger Publishers.

¹³⁰ Reese, S. (2010) Íbid. Op. cit.

¹³¹ Van Dijk, T. (1996) Opiniones e ideologías en la prensa. *Voces y culturas*. Vol. 10 (2). 9-50 Extret de <http://www.discursos.org/oldarticles/Opiniones%20e%20ideolog%EDas%20en%20la%20prensa.pdf>

2. La ideologia

Però què entenem per ideologia?

L'origen del terme 'ideologia' es troba en les revolucions Anglesa i Francesa, en el sorgiment de l'estat-nació, amb l'aparició de la societat de masses i, per tant, al costat de la creació dels mitjans de comunicació de difusió massiva i de la democràcia burgesa com a sistema polític ¹³² (Gerry, J. 1997: 963-964). Més concretament, al segle XIX 'ideologia' s'associava, precisament, a la democràcia liberal com a sistema de governança. En aquella època, ser un ideòleg significava defensar els drets de l'home contra l'estat absolutista. Més tard, en la primera meitat del segle XX, quan la lluita contra el feixisme i el comunisme va esdevenir cabdal a Occident, la ideologia va venir a connotar qualsevol sistema de creences (Knight, k. 2006:625) ¹³³.

La definició d'ideologia com a sistema de creences i valors ha estat central en ciència política a partir d'aleshores i s'ha mantingut estable (Knight, k. 2006:625) ¹³⁴. El que ha variat però, han estat les connotacions associades al concepte.

Converse (1964:3) ¹³⁵ defineix un *sistema de creences* "com una configuració d'idees i actituds, els elements de les quals s'uneixen per algun tipus de restricció o interdependència funcional". Per aquest autor la "restricció" fa referència a l'èxit que tindriem en la predicció respecte a l'actitud d'un individu i les seves idees. Per exemple, si una persona s'oposa –com diu l'autor- a l'expansió de la Seguretat Social, possiblement sigui un conservador i estigui en contra de qualsevol municipalització o nacionalització d'empreses.

Putnam (1971:655) ¹³⁶ estableix un seguit d'elements que defineixen un sistema de creences. Per a aquest acadèmic n'hi ha de diversos tipus:

1. Explícit i organitzat de forma deductiva
2. Explícit i conscientment sostingut
3. Tancat, rígid i resistent a informació nova
4. Emocional
5. Distorsionador i simplificador de la realitat, tendencios i irracional
6. Guiat per una filosofia de la història i una teoria social
7. Preocupat per principis abstractes enlloc d'interessos concrets
8. Utòpic i orientat cap el futur
9. Hostil i intolerant cap els opositors. Propens al pensament dicotòmic (o blanc o negre,

¹³² Gerring, J. (1997) Ideology: A Definitional Analysis. *Political Research Quarterly*. Vol.50 (4): 957-994

¹³³ Knight, K. (2006) Transformations of the Concept of Ideology in the Twentieth Century. *American Political Science Review* Vol.100 (4) 619-626

¹³⁴ Knight, K (2006) Íbid. op. cit.

¹³⁵ Converse, P.E. (1964) The Nature of Belief Systems in Mass Publics. *Critical Review* Vol 18 1-74. La traducció és meva.

¹³⁶ Putnam, R. D. (1971) Studying Elite Political Culture: The Case of 'Ideology' *American Political Science Review* (65) 651-681

sense gama de grisos).Paranoic

- 10.Oposat al compromís, a la negociació, al pluralisme
- 11.Alienat de les institucions socials i de les polítiques establertes
- 12.Extrem. Fanàtic. Radical
- 13.Orientat al conflicte i oposat al consens
- 14.Autoritari, moralment absolutista, propens a creure que el fi justifica els mitjans.

Segons Putnam, aquestes 14 característiques apareixen en la globalitat de les definicions dels conceptes 'ideologia' i 'ideològic' establertes en la literatura científica. Proposa que el lector se'n construeixi una de pròpia, utilitzant qualsevol d'aquests components i combinant-los, si s'escau, de manera aleatòria. Afirma que cadascuna de les combinacions possibles resultants, apareixen en els articles científics (Putnam,1971:656)¹³⁷.

Sartori, G. (1969:404)¹³⁸ classifica el sistema de creences d'acord a l'estatus cognitiu de l'individu. I el divideix en dos tipus¹³⁹:

- 1.-El tancat (No està subjecte a proves ni arguments)
- 2.-L'obert (Subjecte a proves i arguments)

Al mateix temps, els elements que configuren els sistemes de creences es poden descompondre d'acord a criteris emocionals que poden ser forts o dèbils.

		ESTATUS EMOTIU	
		Fort ←	→ Dèbil
ESTATUS COGNITIU	Tancat (no subjecte a evidències ni arguments)	I (Inflexible)	II (Inelàstic)
	Obert (subjecte a evidències i arguments)	III (Ferm)	IV (Flexible)

Extret de: Sartori, G. (1969:404)¹⁴⁰

Els números romans corresponen a una classificació emotiva dividida en forta i dèbil. En cada caixa es classifiquen un seguit d'elements:

¹³⁷ Putnam,D. (1971) Íbid. op. cit.

¹³⁸ Sartori, G. (1969) Ideology and Belief Systems *The American Political Science Review* Vol (63) núm.2 368-411.

¹³⁹ Sartori basa el seu esquema amb el realitzat per Robert E. Dahl a Ideology, Conflict and Consensus: Notes for a Theory (article ciclostilat) que va preparar per al *panel* "Consensus and Dissent" del VII Congrès Mundial IPSA realitzat a Brussel·les entre els dies 28-23 de setembre del 1967.

¹⁴⁰ Sartori, G. (1969) Íbid, op. cit.

- (I) Elements *fixes o inflexibles* : són rígids, dogmàtics, no permeten cap mena d'argumentació ni acceptació d'evidència. El canvi només és possible a partir d'una situació traumàtica o de gran estrès. Els individus els senten amb gran convicció. Les persones situades en aquest sistema de creences són, parafrasejant a Sartori, "impenetrables davant la influència externa i fortament motivades cap a una expansió cap a l'exterior", sigui bé a través del proselitisme o bé fins i tot de "l'agressió manifesta".
- (II) Elements *inelàstics* : són impermeables als arguments, raonaments i proves però el seu potencial dinàmic i de compromís es baix perquè no hi ha una emoció forta vinculada a ells. Amb el temps poden desaparèixer sense conseqüències traumàtiques. Són elements resilient, fixats de manera dèbil però que resisteixen als canvis i accepten l'estatus quo intern. Per contra, no experimenten dinamisme ni orientació externa.
- (III) Elements *ferms* : es sostenen sòlidament i al llarg del temps però estan oberts a l'evidència, les proves, els arguments. Tenen un potencial dinàmic més alt que els elements inelàstics. Estan oberts al canvi i a la vegada estan motivats cap a l'expansió exterior.
- (IV) Elements *flexibles* : són dèbils i oberts a l'argumentació, a l'evidència i fins i tot a la conveniència. Són variables per definició i el seu potencial dinàmic és molt baix. Accepten canvis però no tenen dinamisme extern.

Per a Sartori (1969:405)¹⁴¹ doncs, la *ideologia* es situaria en el quadrant número I i es definiria com un sistema de creences compost per elements fixats a través d'un lligam emocional molt fort i una estructura cognitiva tancada. Contràriament, en el cantó oposat, el quadrant número IV, hi hauria el sistema de creences *pragmàtic*. El *pragmatisme* estaria format per elements flexibles que es caracteritzarien per un lligam afectiu dèbil i una estructura cognitiva oberta.

La clau està doncs, en com els missatges transmesos pels mitjans de comunicació que alimenten sistemes de creences *fixos o inflexibles* es transformen en elements *ferms* i/o flexibles. Es tracta d'un pas difícil perquè significa el trànsit d'una estructura cognitiva tancada i dogmàtica a una altra d'oberta basada en raonaments i proves. Si s'aconsegueix aquest primer pas (d'inflexibles a fermes) arribar a un sistema de creences *flexible* ja no hauria de ser tant difícil.

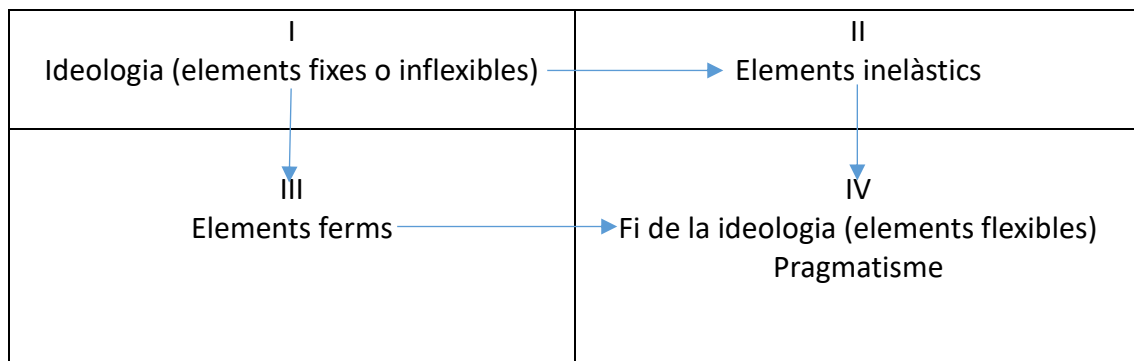
Una altre camí per arribar del quadre *inflexible* al *pragmàtic* passa per desvincular els elements *inflexibles* de la seva emoció per transformar-los en *inelàstics*. El pas següent, (d'*inelàstics* a elements *flexibles*), igualment, ja no hauria de ser tant complicat.

Aquest recorregut que va del quadre *ideològic* al *pragmàtic*, Sartori el defineix com la *fi de la ideologia* i suposaria tota una transformació en la qual la informació de qualitat és essencialment crítica (a.c.p.)¹⁴²

¹⁴¹ Sartori (1969) Íbid. op. cit.

¹⁴² a.c.p. acrònim en anglès (awaiting-contrary-proof). Significa a l'espera de proves que contradiguin l'afirmació.

El següent quadre mostra aquest recorregut.



Basat en Fig 6 de Sartori, G. (1969:407)¹⁴³

També es poden produir desplaçaments a la inversa. Per exemple que es passi del quadre II a l'I. Aquest desplaçament, segons l'autor, significaria recórrer un camí que va del conservadorisme i el tradicionalisme cap a la intolerància. I el desplaçament del quadre II al III, sovint, no significa el pas d'una sistema de creences tancat a un d'obert i pragmàtic sinó, contràriament, a una major apatia i indiferència.

En cas de conflicte¹⁴⁴, si els elements distintius de dos sistemes de creences són fixes o inflexibles, la conciliació és impossible. Ras i curt. No es pot gestionar. Com major és el nombre d'elements d'aquestes característiques, més gran és l'hostilitat. Si per contra els elements distintius són flexibles, la cooperació és possible perquè els sistemes de creences es poden fusionar.

Un altra possibilitat és que els elements distintius siguin fermes (oberts però sostinguts sòlidament a base de proves i raonaments). Aleshores l'ajust és possible a través de la negociació (Sartori, G. 1969:409)¹⁴⁵.

Benesch i Schamandt (1982)¹⁴⁶ expliquen els mecanismes que s'apliquen per orientar el públic cap a un determinat marc ideològic. Aquests mecanismes¹⁴⁷ consisteixen en:

1.Desorientar. És a dir; impossibilitar qualsevol mena de raonament a través, per exemple, de la inclusió d'una gran quantitat de narratives que impossibiliten la comprensió dels fets o bé establint arguments estèrils i exagerats. A més, el significat de les paraules es modifica i es distorsiona.

2.Crear inseguretats a través de mecanismes com ara l'omissió de determinats fets, la desatenció a les objeccions, creant ambigüitats, generalitzant i/o opinant de diferents maneres segons les circumstàncies.

¹⁴³ Sartori, G.(1969) Íbid. op. cit.

¹⁴⁴ Només s'explica la interacció entre sistemes de creences del mateix tipus però, evidentment, les possibilitats són múltiples.

¹⁴⁵ Sartori, G.(1969) Íbid. op. cit.

¹⁴⁶ Benesch, H. i Schamandt, W. (1982) *Manual de autodefensa comunicativa. La manipulación y cómo burlarla* Barcelona. Espanya. Gustavo Gili. Primera edició en alemany del 1979

¹⁴⁷ Benesch, H. i Schamandt, W. (1982:57-64) Íbid. op. cit.

3.Desqualificar. I es fa a través d'afegits degradants, baixeses i fent cas dels prejudicis, entre d'altres aspectes¹⁴⁸

En tot cas, la classificació que fa Sartori evidencia que els sistemes de creences orienten l'acció, una característica que també contempla McClosky (1964:362)¹⁴⁹. Aquest acadèmic també associa ideologia amb la justificació de l'exercici del poder. Explica que "l'acord sobre el significat del terme és lluny de ser universal però es pot percebre entre els escriptors contemporanis que consideren les ideologies com a sistemes de creences elaborats, integrats i coherents que justifiquen l'exercici de poder"¹⁵⁰. I considera, a més, com dèiem, que la ideologia orienta l'acció: "La 'ideologia' democràtica americana posseeix una teoria elaborada i definida, un cos de supòsits, axiomes i principis interrelacionats i un conjunt d'ideals que serveixen de guia per a l'acció"¹⁵¹.

Hamilton (1987:21)¹⁵² amplia la definició i, a part de sistema de creences, considera que el concepte conté idees, actituds i elements de coneixement. A més, afirma que les idees i creences es circumscriuen a un grup o col·lectivitat d'individus.

Per a aquest autor, (1987:38)¹⁵³ la ideologia és

Un sistema d'idees, creences i actituds normatives, suposadament de caràcter col·lectiu, que estableixen un patró particular de relacions i arranjaments socials o que pretenen justificar un patró particular de conducta que els seus defensors busquen promoure, realitzar, perseguir o mantenir.

Van Dijk, T. (1996:13)¹⁵⁴ també inclou la idea de grup en la seva definició. Estableix, com a funció principal "la d'organitzar actituds específiques de grup"; és a dir que implicaria una cosmovisió, un angle específic per interpretar i veure el món en general i per tant, d'actuar d'acord amb els criteris que imposa aquesta visió. Considera que les ideologies suposen determinades creences o representacions mentals, és a dir; uns específics *marcs* d'interpretació de la realitat. I estableix la següent síntesi:

Así pues, de acuerdo con la ciencia cognitiva contemporánea, las creencias, y por lo tanto, los sistemas ideológicos de creencias, requieren ser explicados *también – aunque no exclusivamente –* en términos de representaciones mentales.

Van Dijk, T. (1996:9)¹⁵⁵

¹⁴⁸ Vegeu Benesch H i Schamandt, W. (1982:57-64) Íbid. op. cit. on els autors realitzen una taxonomia dels mecanismes de manipulació.

¹⁴⁹ McClosky, H. (1964) Consensus and Ideology in American Politics. *The American Political Science Review* Vol 58 (2) 361-382

¹⁵⁰ La traducció és meva

¹⁵¹ La traducció és meva

¹⁵² Hamilton, M.B. (1987) The Elements of the Concept of Ideology. *Political Studies* (35) 18-38

¹⁵³ Hamilton, M.B. (1987) Íbid. op. cit. La traducció és meva.

¹⁵⁴ Van Dijk, T. (1996) Íbid. op. cit

¹⁵⁵ Van Dijk, T. (1996) Íbid. op. cit

I afegeix que:

Nuestra teoría propone que las ideologías son la base 'axiomática' de las representaciones mentales compartidas por los miembros de un grupo social. Es decir, representan los principios básicos que gobiernan el juicio social, a saber, lo que los miembros del grupo consideran acertado o erróneo, verdadero o falso.

Van Dijk, T. (1996:12)¹⁵⁶

Per a Van Dijk, les ideologies defineixen la representació dels grups socials en sí mateixos i respecte als altres. Sovint, reflecteixen alts graus de polaritat en el *nosaltres* i l'*ells*. En definitiva, estableixen els criteris de *pertinença* a un grup o col·lectiu –o d'*exclusió*, en el sentit de qui pot ser admès i qui no-, les seves *activitats* -què fan-, els *objectius* –cap a on es va i per què- els *valors* –com s'haurien de fer les coses-, la *posició* –a on estem situats, quines relacions mantenim amb els altres col·lectius- i finalment, els *recursos* – què tenim i què no-.

Arribats a aquest punt estem en condicions d'apuntar la següent proposició:

P.9

La ideologia s'expressa, s'interpreta i fins i tot es legitima en el discurs en forma de creences. I les creences es revelen a partir de proposicions que consisteixen en l'emissió de judicis.

I les creences poden ser segons Van Dijk (1996:13)¹⁵⁷ *objectives* o *valoratives*. Les primeres estableixen un judici a partir del qual la seva certesa o falsedat es pot establir a partir de criteris acceptats socialment com per exemple, la investigació científica, l'observació personal o la deducció lògica vàlida. Les segones impliquen un judici realitzat amb valors que no són compartits socialment sinó que, per contra, només responen a criteris personals o de grup.

De les *creences objectives* se'n diu informació o coneixement. De les *creences valoratives* se'n diu opinió. Per tant, en un text cal descobrir aquelles creences valoratives que es presenten com objectives i que sovint són falses. De fet, detectar allò que és fals, a través de criteris de veritat com la investigació científica, la deducció lògica vàlida o l'observació serà crític en l'anàlisi que es comenta en la segona part d'aquest estudi.

De manera semblant es pronuncia Sartori, G. (1969:399)¹⁵⁸. Afirmar que la ideologia no implica un tractament lògic sinó que es relaciona amb la persuasió i l'acció. Sartori (1969: 398)¹⁵⁹ també estableix una relació de la ideologia amb la creença i la posiciona en dos grans dominis: *la ideologia del coneixement* i *la ideologia política*. En el primer

¹⁵⁶ Van Dijk, Teun (1996) Íbid. op. cit

¹⁵⁷ Van Dijk, Teun (1996) Íbid. op. cit

¹⁵⁸ Sartori, G. (1969) Íbid. op. cit.

¹⁵⁹ Sartori, G. (1969) Íbid. op. cit.

cas es pregunta de quina manera el coneixement humà està condicionat i/o distorsionat. En el segon es qüestiona si la ideologia és un concepte essencial de la política i, en tot cas, què explica?

La *ideologia del coneixement* es contrasta amb la veritat, la ciència i el coneixement vàlid en general, mentre que en la *ideologia política* no preocupa tant la seva connexió amb la veritat sinó el seu valor funcional. Del primer cas en dirà *doctrina ideològica*. Del segon, *mentalitat ideològica* o *ideologisme*.

Sartori (1969:401)¹⁶⁰ defineix també les creences com a “clústers d’idees que ja no es pensen” sinó que es donen “per fetes”.

2.1. Com revelar la ideologia

Però on es troben en el discurs aquestes petjades ideològiques?

Per a Thompson (1984:89-90)¹⁶¹ la ideologia s’estableix a partir de la praxi lingüística i afirma que “el llenguatge de la vida quotidiana es situa en el mateix lloc de la ideologia i del significat que sosté les relacions de dominació”.

Van Dijk (1996:19)¹⁶² es situa en aquest domini i parla primerament d’una macroestructura valorativa que defineix com a *quadrant ideològic*. Aquest patró sistèmic es troba en la majoria de discursos que reflecteixen conflictes i actes socials.

Consisteix bàsicament en:

- 1.-Destacar les bones accions/proprietats de nosaltres i els nostres aliats
- 2.-Destacar les males accions/proprietats dels contraris i els seus aliats
- 3.-Minimitzar les males accions/proprietats de nosaltres i els nostres aliats
- 4.-Minimitzar les bones accions/proprietats dels altres i els seus aliats

Acotant i avançant a un nivell més reduït d’anàlisi del llenguatge ens fixaríem en:

- Les *implicacions* -atès que els judicis no sempre s’expressen de manera explícita en les proposicions sinó que s’hi infereixen- de situar en la selecció lèxica –aquelles paraules que expressen un judici de valor per sí mateixes-

-Les *pressuposicions* – Hi ha proposicions que no són certes en absolut però que es donen com a vàlides i es situen de manera estratègica en el discurs per garantir la seva efectivitat

-Les *descripcions* – Situats en el quadrant ideològic, generalment són minucioses i detallades en cas que es vulgui ressaltar un fet positiu de nosaltres i els nostres aliats i

¹⁶⁰ Sartori, G. (1969) Íbid. op. cit

¹⁶¹ Thompson, J.B. (1984) *Studies in the Theory of Ideology*. Berkeley. Estats Units: University of California Press en Gerring, J. (1997) Íbid. Op. Cit p.968-969. La traducció és meua

¹⁶² Van Dijk, T. (1996) Íbid. op. cit

un fet negatiu dels altres o bé generalistes, poc minucioses, abstractes i poc detallades d'aquells aspectes bons dels altres i negatius respecte a nosaltres.

-Els *desplaçaments semàntics* – Entre els quals hi ha la *negació aparent*. Són proposicions del tipus *jo no sóc racista, però.....* Així la primera clàusula mostra la tolerància del parlant o d'aquell que emet el discurs però després es reproduïx el discurs ideològic en tota la seva intensitat. D'altres *desplaçaments semàntics* serien la *concessió aparent* del tipus: *també hi ha gitanos que són rics però....* o fins i tot l'*empatia aparent: és clar que les persones migrades ho passen malament però,...*

-Les *metàfores gramaticals*: sobretot dels tipus *ideacional*, que poden ser nominalitzacions de processos i qualitats.

-La *tria lèxica* – hi ha paraules que expressen un judici de valor per sí mateixes (*racista, terrorista, independentista,...*)

-Les *formes verbals*

-Els *recursos estilístics*, inclosos els *retòrics*

2.1.1. Els estereotips o clixés.

Els estereotips podríem considerar-los com un tipus de dreceres cognitives que ajuden a la comprensió de la realitat i que a la vegada provoquen als individus una sèrie d'actituds rígides amb l'objectiu d'establir un consens sobre un aspecte o qüestió determinada.

Segons Quin (1993)¹⁶³ els estereotips:

Sirven para proteger los intereses de algunos grupos y no los de otros. Generalmente, el estereotipo se aplica a grupos que luchan por el poder político del que carecen: mujeres, negros, homosexuales, por ejemplo. El estereotipo sirve para justificar o racionalizar nuestra conducta en relación a la categoría que representa, es decir, sirve para justificar nuestro acogimiento o rechazo a ese grupo.

Així doncs, un clixé que ha tingut èxit en la seva implementació representa una opinió majoritària i vàlida, normalment sobre un grup social. Els estereotips, al capdavall, organitzen la realitat però en limiten i simplifiquen la visió del món. Indiquen què és veritat i com s'ha de conduir la vida de les persones desposseint-les d'una visió crítica.

¹⁶³ Quin, R. (1993) Enfoques sobre el estudio de los medios de comunicación: la enseñanza de los temas de representación de estereotipos. R. Aparici (Ed.) *La revolución de los medios audiovisuales*. Madrid. Espanya. Ediciones de la Torre.

Per a Aparici, R. et alt (2006:218)¹⁶⁴:

La asimilación de ciertos estereotipos por parte de un individuo o grupo social conlleva el silenciamiento de sus propias contradicciones. La homogeneización de criterios, expresiones y actitudes ante la realidad tiene como fin último desvincular a un individuo de su identidad para que interiorice un modelo ajeno a su propia historia. Se trata, no tanto de rechazar o defendernos de toda clase de estereotipos, sino de conocer cómo funcionan y se organizan para limitar nuestra visión del mundo que nos rodea y así reforzar el pensamiento autónomo de cada persona.

Un estereotip, que pot ser positiu, negatiu o fins i tot neutre, s'aplica a persones, grups de persones, institucions i d'altres tipus d'objectes. Els estereotips estan continguts en els missatges en forma de prejudicis i per tant, formen part de les ideologies enteses com a sistemes de creences. Perquè siguin efectius i adoptats pels individus de forma natural, cal prèviament l'establiment d'un cert número de repeticions dels missatges que els contenen.

Aquestes dreceres cognitives un cop naturalitzades formen part de la ideologia invisible dels individus atès que no hi ha consciència plena dels seus efectes. No es manifesta de manera explícita. Si ho fes, es consideraria propaganda. Per aquest motiu, per a Aparici et al. (2006:234)¹⁶⁵ la ideologia "es un orden normativo que se manifiesta de manera inconsciente a través de actitudes y comportamientos. Constituye un mecanismo de reproducción de la clase dominante y, al no ser manifiesto, encubre el carácter de instrumento de la dominación social".

Alguns d'aquests clixés són: 'España se rompe' o 'la corona nos une' o fins i tot 'el referendum no se puede celebrar porque no es legal'

2.1.2. Les etiquetes

Segons Quin (2003:227)¹⁶⁶ els mitjans de comunicació sovint utilitzen un seguit d'*etiquetes* que serveixen per uniformitzar, atenuar i emmascarar els conflictes socials. Afegeix que, en la majoria d'ocasions les etiquetes emprades no són pas falses, però tenen l'objectiu de "classificar-nos com a iguals" i :

sugerir que compartimos los mismos propósitos, objetivos y deseos, disfrazando y alteando las diferencias; por ejemplo entre ricos y pobres, blancos y negros, hombres y mujeres, etc. Las diferencias sociales, en particular

¹⁶⁴ Aparici, R. et alt (2006) *La imagen. Análisis y representación de la realidad*. Barcelona, Espanya. Gedisa Editorial

¹⁶⁵ Aparici, R. et alt (2006) *Íbid.* op. cit.

¹⁶⁶ Quin, R. (2003) Ideología y medios de comunicación. R. Aparici i V.M. Marí (Ed.) *Cultura popular, industrias culturales y ciberespacio* 219-229 Madrid. Espanya. Universidad Nacional de Educación a Distancia.

las relacionadas con la clase y la identidad étnica, se disuelven en unidades de identidad doméstica y nacional.

Las contradicciones sociales se enmascaran o alteran al ser presentadas en términos personales o psicológicos o dentro del marco moral del bien y el mal, en vez de situarlas en términos sociales. Las series policíacas son un buen ejemplo. La conducta de un criminal se entiende a menudo como el resultado de un defecto de la personalidad, pero no como un problema social fruto de la pobreza, el desempleo y el tráfico de drogas.

Aquesta manera d'*etiquetar*, segons l'autora és una forma que tenen els mitjans de comunicació de desplegar la seva ideologia. Per exemple quan es parla d'una víctima en un atemptat en un tren i se'l qualifica de "pare de família", s'homogeïnitza la seva condició amb la resta de persones que són pares de família rics o pobres, que utilitzen o no el tren per a desplaçar-se per anar a treballar i s'obvia el fet que si hagués estat ric possiblement hagués anat en cotxe a la seva feina i no hagués mort, o que en els atemptats només moren persones que, normalment, pertanyen a les classes populars.

Per a Quin (2003:219) la ideologia és "un conjunto de valores sociales, ideas, creencias, sentimientos, representaciones e instituciones mediante el que la gente, de forma colectiva, da sentido al mundo en el que vive"

2.1.3. Altres elements que revelen la ideologia:

Hi ha d'altres elements que serveixen als quals ens hem de fixar a l'hora de revelar la ideologia, en un determinat missatge o contingut emès pels mitjans de comunicació:

-La utilització d'una mateixa paraula en àmbits i contextos diversos adquireix un significat diferent. Aquest fet suposa el traspàs d'un concepte ideològic a un altre. Per exemple la proposició "venceréis pero no convenceréis" efectuada per Miguel de Unamuno al paranimf de la Universitat de Salamanca el 12 d'octubre del 1936 davant del fundador de la Legió Espanyola, el general Millán-Astray té un significat. I en pot tenir una altre de diferent si la utilitza l'Ajuntament de Salamanca en una campanya en contra del retorn dels papers del seu arxiu.¹⁶⁷

-La utilització de paraules de xoc, que contenen una alta densitat emocional, en una determinada direcció. Per exemple la paraula "terrorista" és una paraula d'abast global. Orientada a un determinat col·lectiu pot tenir conseqüències devastadores. Algunes d'aquestes paraules de xoc s'utilitzen per justificar la violència o desprestigiar com ara 'globalització' o 'antisistema', per exemple.

¹⁶⁷ La campanya amb aquest eslògan la va impulsar l'Ajuntament de Salamanca governat pel PP l'octubre del 2005

-La utilització de frases fetes, ja naturalitzades dins dels individus i que s'accepten com a veritats absolutes.

-L'omissió i/o negació, desvirtuant i/o exagerant els fets amb l'objectiu d'orientar la realitat representada en un sentit específic. Es tracta d'una de les principals estratègies ideològiques. Però perquè aquest tractament sigui efectiu no s'ha de notar.

-El tractament visual. Un esdeveniment es pot interpretar de diferent manera segons l'angulació i el posicionament de la càmera, a més de la il·luminació del camp. O de les imatges que es succeiran posteriorment. En aquest sentit, segons Berger (2007:37)¹⁶⁸ "la significación de una imagen cambia en función de lo que uno ve a su lado o inmediatamente después".

-Utilitzant el doble vincle. Un fet o concepte es vincula amb un altre concepte o fet que no té res a veure. Saddam Hussein / armes de destrucció massiva, independència / terrorisme, islam / terrorisme, etc. Aquest doble vincle s'ancora a través de l'ús reiterat de la repetició de missatges que són diferents i novedosos però l'essència i el propòsit dels quals és el mateix.

-Posant una notícia incòmode en aquell lloc de l'escaleta on ja ningú no l'espera.

I, finalment,

-Centrar-se i derivar la notícia en un aspecte d'ella mateixa que no és essencial.

Arribats a aquest punt som en condicions de formular la següent proposició:

P.10

Els mitjans de comunicació creen uns marcs d'interpretació de la realitat que són essencialment ideològics.

I per a Aparici, R. i García, A. (2008:93)¹⁶⁹ "es tan ideológico un programa de noticias como lo son un culebrón, una comedia de situación o un programa de entretenimiento".

Les ideologies, segons Althusser (2014:121)¹⁷⁰, sempre expressen "posicions de classe" i des d'una interpretació marxista afirma que en darrera instància està "determinada per la lluita de classes". Althusser (2014:123)¹⁷¹ considera, a més, que "es una representación de la relación imaginaria entre los individuos y sus condiciones reales de existencia". Per tant, un individu pot tenir "consciència" de pertànyer a una determinada classe social però en realitat estar "desclassat", atès que és el seu sistema de creences el que el situa en una ideologia que no correspon al seu estatus dins la

¹⁶⁸ Berger, J. (2007) *Modos de ver*. Barcelona Espanya. Gustavo Gili (Edició original en anglès del 1975).

¹⁶⁹ Aparici, R. i García, A. (2008) *Lectura de imágenes en la era digital* Madrid, Espanya. Ediciones de la Torre

¹⁷⁰ Althusser, L. (2014) *Ideología y aparatos ideológicos del estado*. S.Pons i M.Quilis (Eds.) *La filosofía como arma de la revolución* (95-142).Barcelona. Espanya. Ed.Anthropos. Primera edició en castellà del 1968.

¹⁷¹ Althusser, L. (2014) *Íbid.* op. cit.

societat. Aquest fet explicaria que determinades persones votessin a partits polítics que van en contra dels seus interessos. Per tant, ‘viurien’ en una ideologia que contradiu la seva realitat i condicions de vida. Les causes, l’existència de l’aparell repressiu de l’estat’ (basat en l’ús directe de la força) i de l’aparell ideològic de l’estat (basat més aviat en la persuasió i la socialització), segons el mateix autor.

La ideologia de la classe dominant, afegeix Althusser (2014:141-142)¹⁷², es converteix precisament en dominant per la intervenció dels aparells ideològics de l’estat¹⁷³ i solament des de la perspectiva de la lluita de classes es pot veure quants tipus d’ideologies hi ha en una determinada formació social. Per tant, les ideologies no neixen en els aparells ideològics dels estats sinó en les diverses classes socials en lluita. Seria doncs, aquesta realitat representada pels mitjans de comunicació la que definiria una determinada ideologia estructurada a través d’uns marcs d’interpretació específics que coincidirien amb els interessos de les elits.

Per la seva banda, Kindler (2006) aborda d’una manera diferent els marcs ideològics. Reconeixent que són les elits les que els defineixen i construeixen, afirma que són útils per als ciutadans en la seva formació d’opinió. Precisament considera que els marcs són, de fet,

“receptes d’opinió”: consells de les elits sobre quins ingredients, en quina proporció s’han de combinar per formar una bona opinió. En la mesura que les elits proporcionen marcs útils, els ciutadans haurien de ser més propensos a desenvolupar opinions. I, de fet, sembla que ho fan. Una sèrie de demostracions experimentals a través d’una diversitat de qüestions, els ciutadans van demostrar ser més propensos a expressar una opinió quan se’ls va proporcionar un marc útil.

Kindler, D. R. (2006:200-201)¹⁷⁴

Descobrir el marc ideològic del discurs –en forma de relat oral, escrit, o audiovisual, estructurat en forma de gènere periodístic- és una tasca que és possible gràcies a l’anàlisi crítica del discurs (ACD) i a l’operativitat del segon nivell de l’Agenda-setting.

Però si els marcs són essencialment ideològics, quins mecanismes haurien d’atenuar aquest biaix en la interpretació de la realitat? La resposta es troba en el següent capítol.

¹⁷² Althusser, L. (2014) *Íbid.* op. cit.

¹⁷³ Louis Althusser distingeix entre els aparells repressius de l’estat i els ideològics. Respecte als ideològics en destaca:

- Religiosos (presència de les distintes religions en un mateix estat)
- Escolars (el sistema educatiu tan públic com privat)
- Familiars (la família com a unitat de producció i consum)
- Jurídics (la Justícia també pertany al sistema repressiu de l’estat)
- Política (el sistema polític amb els diversos partits polítics)
- Sindicats
- Els mitjans de comunicació (premsa, ràdio, televisió, etc.)
- Culturals (les arts plàstiques, escèniques, literatura, etc.)

¹⁷⁴ Kinder, D. R. (2006) *Belief Systems Today Critical Review* nº 18: 197-216

La traducció és meva.

El contracte amb l'audiència

La pragmàtica és aquella part de la lingüística que estudia l'ús del llenguatge amb l'objectiu d'obtenir uns resultats específics dins d'un context determinat. Per tant, l'èxit de la comunicació dependrà de la interpretació que l'audiència o el lector faci de l'enunciat o dels enunciats que emeten els mitjans de comunicació.

Un dels autors més importants que va estudiar l'efectivitat i l'eficiència de la comunicació va ser Paul Grice (1975)¹⁷⁵ Una de les seves principals aportacions es concreta en el *Principi de Cooperació*, on Grice exposa: “Faci la seva contribució conversacional tal com es demana, en l'escenari en què es produeix, pel propòsit en què s'accepta o en la direcció de l'intercanvi en la qual està compromesa”¹⁷⁶. I d'aquest principi de cooperació se'n deriven un seguit de màximes, que són les següents:

-Màxima de Quantitat: Fa referència a la quantitat d'informació que s'ha d'aportar. No s'ha d'infocar és a dir abomar amb una gran quantitat de dades que no es poden processar:

- La contribució ha de ser tant informativa com es demana. Només pels propòsits a partir dels quals s'estableix l'intercanvi. I no més.

-Màxima de Qualitat: No s'ha de mentir. Se'n desprenen dues màximes més:

- No diguis allò que saps que és fals.
- No diguis o afirmis res del qual no en tinguis les proves adequades.

-Màxima de Relació: Allò que s'explica ha de ser rellevant i pertinent per a l'audiència a qui es dirigeix el discurs

-Màxima de Manera: Està relacionat, segons l'autor, no pas en allò que es diu sinó com es diu. El discurs ha de ser clar, concís, ordenat, sense ambigüitats. Se'n desprenen les següents màximes:

- Cal ser clar i evitar la complexitat en l'expressió
- S'ha d'evitar l'ambigüitat
- S'ha de ser breu
- S'ha de ser ordenat

El *Principi de Cooperació* que recull les *Màximes de Grice* es troba en l'esperit de la majoria de documents que regulen la praxi periodística.

¹⁷⁵ Grice, H.P. (1975) *Logic and Conversation*. P. Cole i J.L.Morgan (Ed.) *Syntax and Semantics* (Vol.3) 41-58. New York. USA. Academic Press.

¹⁷⁶ La traducció és meua. En anglès: “Make your conversational contribution such as is required, at the stage at which it occurs, by the accepted purpose or direction of the talk Exchange in which you are engaged. One might label this the COOPERATIVE PRINCIPLE”. Grice, H.P (1975:45)

És el cas dels Principis internacionals d'ètica professional del periodisme de la UNESCO¹⁷⁷, la resolució 1.003 del Consell d'Europa sobre ètica del periodisme¹⁷⁸ o els codis deontològics, com ara el de la Federación de Asociaciones de Prensa de España¹⁷⁹ i de la professió periodística a Catalunya, a més dels llibres d'estil dels mitjans de comunicació.

Tots aquests documents suposen un contracte que s'estableix amb l'audiència. Si es vulnera tan parcialment com globalment, la confiança amb el mitjà es pot veure compromesa i per tant, la seva credibilitat.

Vegem els termes concrets d'aquest acord.

Especialment interessants són els tres darrers articles del document de la UNESCO els quals estableixen que els periodistes s'han de comprometre amb la defensa de la pau, la justícia, els drets humans, la democràcia, el progrés social, el diàleg entre les nacions, tan a nivell nacional com internacional. A més, dins de l'àmbit de la informació i la comunicació, tenen l'obligació de lluitar per un ordre internacional més just i democràtic.

Es tracta però d'un document que no es dirigeix únicament i exclusiva als periodistes sinó que s'estructura en benefici dels ciutadans i al seu dret a rebre una "visió objectiva de la realitat a través d'una informació exacta i entenedora" i a expressar-se a través "dels mitjans de cultura i comunicació".

Els principis ètics de la UNESCO afirmen que el professional de la comunicació s'ha de "dedicar a la realitat objectiva" de manera que "els fets estiguin divulgats conscientment en un context apropiat, precisant les seves connexions essencials i sense causar distorsió", entre d'altres qüestions.

Tot i que ja hem vist que distingir informació d'opinió és una fal·làcia, la resolució 1003 del Consell d'Europa insisteix en el seu punt número 3 que "el principio básico de toda consideración ética del periodismo debe partir de la clara diferenciación, evitando toda confusión, entre noticias y opiniones". I fa la següent distinció entre notícia i opinió: "las noticias son informaciones de hechos y datos y las opiniones expresan pensamientos, ideas, creencias o juicios de valor por parte de los medios de comunicación, editores o periodistas". Insisteix també en la veracitat de les informacions. En el punt quatre exposa que :

¹⁷⁷ Aprovat el 21 de novembre del 1983 per l'Assemblea General de la UNESCO a París, i en el context encara de la Guerra Freda, va suposar una fita important en la història del periodisme atès que per primera vegada es posaven en valor els principis ètics i morals universals de la professió, després del fracàs que havia suposat el primer intent de redacció encarregat per la Conferència de les Nacions Unides sobre llibertat d'informació, celebrada a Ginebra l'Abril del 1948. Es tractava d'un document que volia establir uns principis més aviat inspiradors per a la resta de codis deontològics.

¹⁷⁸ Aquesta resolució té com a principal novetat el tractament del periodisme no únicament i estricta des del punt de vista de la professió, sinó bàsicament a partir del context empresarial, que és on es circumscriu. Per tant es reconeixen les relacions entre propietaris de mitjans i els seus treballadors.

¹⁷⁹ Extret de: <http://fape.es/home/codigo-deontologico/>

“la emisión de noticias debe realizarse con veracidad, a través de las actividades verificadoras y comprobadoras oportunas y con imparcialidad de exposición, descripción y narración de los mismos. Los rumores no deben confundirse con las noticias”. També dona per suposat que a l’emissió d’opinions “no debe ni es posible exigirse la veracidad, sin embargo se debe exigir que la emisión de opiniones se realice desde planteamientos honestos y éticos”.

Tot plegat es sintetitza en el punt vuit quan s’afirma que la informació és un dret fonamental propietat de la ciutadania –que no dels periodistes ni dels propietaris dels mitjans de comunicació i/o editors- i és aquesta la que ha d’exigir que “la información que se da desde el periodismo se realice con veracidad en las noticias y honestidad en las opiniones sin ingerencias exteriores, tanto de los poderes públicos como de los sectores privados. A més, afirma que la informació no es pot tractar com si fos una “mercaderia” per tant no pot estar mediatitzada amb l’objectiu d’augmentar el nombre de lectors o audiència o en funció dels ingressos publicitaris.

És interessant de veure què diu el document respecte a situacions de conflicte. Es parla del rebuig “a la violència y el lenguaje del odio y del enfrentamiento, rechazando toda discriminación por razón de cultura, sexo o religión.” I encara més. En l’article 34 demana que:

“En lo referente a la defensa de los valores democráticos nadie puede ser neutral. En este sentido los medios de comunicación deben ser factores importantes para prevenir momentos de tensión y deben favorecer la comprensión mutua, y la tolerancia y la confianza en las diferentes comunidades en las regiones en conflicto, tal como se ha proyectado a través de las medidas de confianza por la Secretaria General del Consejo de Europa en el caso de los territorios de la antigua Yugoslavia.”

El codi deontològic de la Federación de Asociaciones de Prensa de España afirma que el primer compromís ètic del periodista és el respecte a la veritat. I d’acord amb aquest deure, el periodista haurà de difondre la informació amb honestedat i la llibertat del comentari i la crítica. En l’article número 17 ho amplia de la següent manera: “El periodista establecerá una clara e inequívoca distinción entre los hechos que narra y lo que puedan ser opiniones, interpretaciones o conjeturas, aunque en el ejercicio de su actividad profesional no está obligado a ser neutral”.

El codi deontològic de la professió periodística a Catalunya també parla de fer una distinció clara entre informació i opinió:

“Els mitjans han d’observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets”.

Codi deontològic de la professió periodística a Catalunya (1992)¹⁸⁰

¹⁸⁰ Extret de <https://www.periodistes.cat/sites/default/files/public/continguts/basic/codi-deontologic/documents/codi-deontologic-novembre-2016-3.pdf>

En l'Annex D, la *Recomanació sobre el tractament dels conflictes bèl·lics o armats* és un decàleg de recomanacions que evita el *quadrant ideològic* definit per Teun Van Dijk:

1. Donar veu a tots els actors i promoure la comprensió entre les parts implicades. Afavorir el diàleg.
2. No deshumanitzar cap part; cal parlar de les víctimes i també dels victimaris.
3. Evitar el llenguatge de les parts combatents i dels seus aliats. Exposar els enganys de qualsevol d'aquestes.
4. Mostrar els grups que en la base treballen per la pau, no només els dirigents. En particular, els esforços de la societat civil, que atén les víctimes físicament, materialment i emocionalment.
5. Explorar els conflictes en la seva complexitat i tractar la violència tan els seus efectes visibles com invisibles, però també ocupar-se de les causes diverses que els han generat.
6. Els mitjans han d'evitar el sensacionalisme i també impedir l'emissió sense control de missatges en línia que siguin bel·licistes, xenòfobs, racistes i sexistes.
7. Informar dels conflictes encara que no hi hagi violència, pot ajudar a prevenir-la.
8. No abandonar la cobertura després de l'alto el foc i ocupar-se de la resolució, la reconstrucció i la reconciliació.
9. Aprofitar les similituds entre els conflictes perquè les experiències constructives ajudin els que encara no han trobat un camí de resolució.
10. Cal fer esment sempre de les fonts d'informació, particularment quan representen actors enfrontats i tenir en compte que terceres fonts enriqueixen la visió del conflicte. En cas d'informacions fetes sota censura o imposicions, cal fer-ho saber als receptors.

El codi deontològic de la professió periodística a Catalunya també evidencia que la tria lèxica influeix en la creació de determinats marcs d'interpretació. Així, recomana no utilitzar el terme *il·legal* per referir-se a persones migrades¹⁸¹ ni designar la nacionalitat o ètnia de persones que han comès un delicte perquè suposa una acció discriminatòria¹⁸².

El quadre que es pot veure a continuació és la síntesi de les principals aportacions que fan aquests codis deontològics realitzats pels diferents organismes esmentats anteriorment.

¹⁸¹ Annex E del codi deontològic de la professió periodística a Catalunya

¹⁸² Annex F del codi deontològic de la professió periodística a Catalunya

	Principis de la UNESCO	Resolució 1003 Consell d'Europa	Codi FAPE	Codi Col·legi de Periodistes Catalunya
<u>El Periodista</u>	Compromès amb la pau, la justícia, els drets humans, la democràcia, el progrés social i el diàleg		Compromès amb la veritat No està obligat a ser neutral	
<u>Ciudadans</u>	Tenen dret a rebre una realitat objectiva i a participar en els mitjans	La informació és un dret de ciutadania		
<u>Info/opinió</u>	La informació ha de ser exacta i comprensible i no ha de distorsionar	Veracitat en les notícies, honestetat en les opinions. Diferència entre info i opinió. Ha de ser vertadera i imparcial No s'han de difondre rumors A les opinions no se'ls pot exigir veracitat. No ha de tenir la pressió dels poders públics. No ha de ser una mercaderia	Distinció clara entre informació/opinió La informació pot no ser neutral però sí lliure de conjectures	Distinció clara entre informació/opinió Evitar la difusió de rumors o conjectures
<u>Principis mitjans</u>		Rebuig a la violència i al llenguatge de l'odi Rebuig a qualsevol mena de discriminació (gènere, cultura, religió) No es pot ser neutral en la defensa dels valors democràtics Els mitjans han de prevenir conflictes		Plataformes de comprensió, que descabdellen la complexitat. Plataformes de consens i per a la prevenció de conflictes. Tenen cura del llenguatge per evitar discriminacions. Vetllen perquè no es produeixi cap tipus de discriminació per raons de gènere, cultura o religió, entre d'altres.

El més significatiu és la clara distinció que es fa entre informació i opinió (encara que aquesta distinció sigui una fal·làcia). I la importància que la narració de fets sigui clara, concisa i precisa o fins i tot 'exacta' com diuen els principis de la UNESCO. A més es rebutja la difusió de conjectures i rumors.

Si bé els principis de la UNESCO dipositen en el periodista la màxima responsabilitat en la lluita per la democràcia, la justícia i els drets humans, entre d'altres, els codis i documents posteriors com ara la resolució 1003 del Consell d'Europa, ja tenen present que la feina del periodista s'emmarca dins d'un context empresarial. També és interessant d'aquesta resolució, l'afirmació que la informació és un dret de ciutadania, per tant, de tots els ciutadans i no solament dels periodistes.

Finalment, i no per dir-ho al final és menys destacable, el codi deontològic de la professió periodística a Catalunya estableix que els mitjans de comunicació han de ser plataformes il·luminadores que ajudin a entendre la complexitat, a més d'afavorir el diàleg i el consens. Amb aquest objectiu han d'establir tota una sèrie de mesures per dur-ho a terme com ara la tria lèxica acurada que eviti discriminacions. Sobretot de gènere, religió o cultural.

Totes aquestes característiques dels mitjans, malgrat que es circumscriuen en conflictes d'alta intensitat, també són aplicables en d'altres on la violència és subjacent.

Vegem ara els manuals d'estil dels mitjans de comunicació que seran objecte d'estudi per saber quin és el contracte que han establert amb els seus respectius públics.

1.El manual d'estil de RTVE

El principi bàsic de l'existència de RTVE, diu el manual d'estil d'aquesta corporació¹⁸³, és el dret de la ciutadania a una informació veraç, independent i el d'una visió crítica i participativa per a tots els ciutadans d'Espanya. El preàmbul del document també exposa que els professionals de RTVE tenen el compromís d'oferir continguts que "impulsen la libertad de opinión, el espíritu crítico, la convivencia y la cohesión de ciudadanos y comunidades como miembros de un espacio democrático compartido".

El primer apartat de l'articulat fa referència a la informació i a l'interès públic. En aquest sentit el contingut és molt explícit: "Los profesionales de RTVE tienen el deber de ofrecer a los ciudadanos una información rigurosa, neutral, imparcial, plural e independiente de cualquier grupo político, económico o de presión. Respete a la dicotomía información i opinión diu novament que "deben estar claramente diferenciadas" i que "se observará siempre una clara distinción entre hechos y las opiniones, evitando toda confusión entre

¹⁸³ Extret de <http://manualdeestilo.rtve.es/>

[Data d'extracció, setembre 2017]

ambas cosas, así como la difusión de conjeturas y rumores sin especificar claramente su condición de tales.”

I exposa clarament: “La Corporación de RTVE y sus profesionales no adoptaran posicionamiento ideológico más allá de la defensa de los valores constitucionales”.

Pel què fa als espais d’opinió, afirma que RTVE habilitarà espais “de opinión y debate en los que se reflejará la expresión plural y equilibrada de las distintas opiniones en torno a los asuntos de interés social”. I afegeix: “En estos espacios los profesionales de RTVE evitaren cualquier tipo de posicionamiento y estarán obligados a mantener una actitud neutral y que favorezca un debate enriquecedor para el ciudadano”.

En situacions de conflicte com ara guerres, la recomanació més important que fa el llibre d’estil de RTVE és identificar clarament la font de la notícia amb l’objectiu d’evitar la informació orientada per un o altre bàndol. I sempre s’indicarà si les dades que inclou la informació ha pogut o no, ser contrastada. Els professionals han de notificar també si els continguts que emeten han hagut de passar per censura prèvia.

El manual d’estil de RTVE té un capítol dedicat a concentracions i manifestacions i el seu tractament. Aconsellen no dur a terme desplegaments de mitjans (unitats mòbils, periodistes, etc) que puguin modificar l’abast de la protesta i pel què fa al número d’assistents explica que “el número de participantes en una manifestación es parte esencial de su valor como protesta. Por ese motivo es necesario compulsar las fuentes más solventes en cada caso para ofrecer sus cálculos”. Però afegeix que “en determinadas situaciones puede resultar necesario ofrecer un dato propio que se haya elaborado sobre bases objetivas como la medición de planos y la toma de imágenes aéreas o generales”. És clar que no expliquen a través de quina metodologia científica es pot calcular de manera fiable aquesta “base objetiva como la medición de planos” o com a través d’una imatge aèria o pla general es pot calcular el nombre de participants en una manifestació. En tot cas considera que “las cámaras deben reflejar del modo más ajustado posible la importancia de la movilización y evitar cualquier recurso para aumentar o reducir su importancia numérica y su significado”.

Pel què fa a les persones migrades, el racisme i la xenofòbia, s’explica que RTVE “debe evitar la superficialidad y las visiones estereotipadas” a més de demanar que la informació sigui complerta i indagui en les causes. Respecte als professionals de RTVE demana que “deben adoptar una actitud responsable y activa en el fomento de la convivencia y la promoción de valores éticos”. El document recull els suggeriments d’alguns codis professionals i recomana no qualificar les persones migrades com a *il-legals*. I calibrar bé l’ús de la paraula *immigrant*, atès el seu caràcter polisèmic pejoratiu.

És de destacar la voluntat de desvincular immigració, delinqüència i violència, encara que deixa oberta la possibilitat d’informar respecte a l’ètnia, religió i/o nacionalitat d’una persona acusada d’algun delicte, sempre que sigui necessari per a la comprensió de la informació. Es demana l’emissió de notícies positives sobre persones migrades i

imparcialitat als professionals en cas de conflicte, amb l'objectiu d'informar d'una manera veraç i no esbiaixada.

El llibre d'estil de RTVE exposa algunes paraules que no s'han d'utilitzar perquè impliquen un judici de valor quan s'insereixen en un context de persones migrades com ara *onada*, *arribada massiva*, *allau*, etc.

Ara bé, en l'apartat 5.14.13 que duu per títol *La multiculturalidad y sus límites* adverteix que “ninguna singularidad propia de grupos o etnias puede prevalecer sobre el ordenamiento jurídico vigente para cuantos viven en España” i que els professionals de RTVE “pueden y deben contribuir a la integración de los inmigrantes en la sociedad española”. Dit així semblaria que la paraula *integración* estigués més propera a *asimilación*. És per això que el redactat puntualitza: “La integración no equivale a la pérdida de identidad de los recién llegados sinó que implica la interacción de españoles e inmigrantes”. Ras i curt: el marc d'interpretació continua sent el *nosaltres* i *ells* quan l'atzucac es podria haver evitat parlant, simplement, *d'inclusió social*.

En l'apartat sobre el llenguatge, el manual d'estil de RTVE connecta amb les màximes de Grice quan afirma que “uno de los requisitos de todo mensaje periodístico es que resulte comprensible”. I que “las condiciones de claridad, precisión y brevedad son inherentes en la redacción de los textos periodísticos, pero siempre desde el correcto uso de los idiomas”. Igualment recomana l'ús de verbs que expressin alguna acció i que es construeixi el missatge en positiu per facilitar-ne la comprensió del públic del tipus *rebutjar* enlloc de *no acceptar*, per exemple.

Quant a figures retòriques destaca la possibilitat d'ús de l'hipèrbaton amb l'objectiu de destacar uns elements de l'enunciat enlloc d'altres o l'el·lipsi per generar interès respecte a alguns elements o perquè les imatges així ho condicionen.

Pel què fa a qüestions de gènere, el manual ho deixa ben clar en l'apartat 6.4.2. *El masculino para ambos sexos*. Explica que, d'acord a la normativa de l'espanyol, “Sólo es necesario explicitar los dos géneros cuando la oposición de sexos es relevante: la proporción de alumnos y alumnas en las aulas se ha ido invirtiendo progresivamente”

2.El llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA)

Com a principis generals per a tots els mitjans de la CCMA, el llibre d'estil¹⁸⁴ estableix el marc editorial, lingüístic, les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren. Exposar que la missió és la d'"oferir un servei públic audiovisual de qualitat en català, compromès amb els principis ètics i democràtics, i amb la promoció de la cultura i llengua catalanes, i de l'aranès”.

¹⁸⁴ Extret de: <http://www.ccma.cat/llibredestil/>
[Data d'extracció: juny 2017]

-Guia editorial

Com a criteris de la guia editorial s'estableix que "la CCMA reflecteix la diversitat, garanteix el pluralisme i la imparcialitat i contribueix a afavorir la cohesió social i a expressar la identitat nacional de Catalunya". I afegeix que "en compliment de la seva missió de servei públic, la CCMA, garanteix l'accés de la ciutadania a la informació, la cultura i l'educació" i que "fomentem l'educació cívica, la participació democràtica, la solidaritat i l'esperit crític".

Pel què fa al dret a la informació, el llibre d'estil afirma: "La CCMA garanteix el dret a la informació de la ciutadania. Els mitjans de la CCMA prioritzem els continguts informatius i posem a l'abast de la societat una informació independent, plural i veraç".

Adverteix que "la defensa de l'interès general i els valors cívics formen part del nostre compromís amb el país i estan per damunt de qualsevol interès, inclosos els del grup empresarial propi" i de manera explícita es fan seva la Declaració Universal dels Drets Humans.

Afirmen que la producció de continguts és independent del poder polític i econòmic i que només està guiada per criteris únicament i estrictament professionals i de servei públic. A més, pel què fa a la publicitat, diu que "en aplicació del principi d'independència, la participació dels nostres professionals en espais publicitaris està subjecta a limitacions", però no ho prohibeix.

Respecte a la diversitat és significatiu el posicionament:

Reflectim la diversitat de tota la ciutadania, fomentem la cohesió social i no discriminem ningú pel seu origen, ètnia, sexe, creença, cultura, llengua, idees, condició familiar o socioeconòmica, situació física o psíquica, orientació sexual o d'altres circumstàncies.

Evitem estereotips en tan que poden fomentar la discriminació

Llibre d'Estil CCMA

La guia editorial també fa esment al tractament de minories i grups desfavorits dels quals assegura donar-ne especial atenció i vetllen per la paritat i equilibri de gènere i eviten el llenguatge sexista.

La CCMA regula la participació, per la qual cosa posa a disposició de la ciutadania un defensor de l'audiència.

En referència als continguts informatius, posa de manifest de manera clara i inequívoca la separació d'informació i opinió: "Ens comprometem davant la ciutadania a oferir una informació de qualitat, elaborada de manera honesta i acurada, que distingeix entre fets i opinions". I afegeix seguidament:

Els mitjans de la CCMA difonem informació contrastada i fidel a la realitat, explicada de manera clara, exacta i precisa.

Prioritzem l'avaluació i l'anàlisi de la informació abans de difondre-la per assolir la credibilitat que ens ha de distingir davant la ciutadania.

No especulem, no fem conjectures i no difonem rumors. Si desconeixem alguna dada rellevant de la informació que oferim, ho diem.

Reconeixem els errors importants i els corregim amb la màxima diligència i donant a la rectificació una rellevància equivalent.

Llibre d'Estil CCMA

Afirmen actuar amb "imparcialitat, neutralitat i respecte pel pluralisme". I en cas de conflicte "mantenim l'equilibri raonable a l'hora de donar presència a les parts, sense reduir la informació a la simple cessió acrítica d'espai a aquestes parts. No prenem partit, contextualitzem les notícies i oferim elements de judici a la ciutadania".

Pel què fa a la producció informativa afirma que tota informació ha estat contrastada, és comprovable i s'ha recorregut a les fonts originals en la seva elaboració. I afegeix que "les fonts no determinen l'orientació ni l'enfocament de la notícia" i és important que "en cap cas difonem declaracions de testimonis que propaguin rumors, alimentin la morbositat o expressin opinions no fonamentades".

El llibre d'estil de la CCMA també fa menció al llenguatge i diu que aquest s'allunya de tòpics, estereotips i eufemismes. A més ha de ser respectuós i ha d'afavorir la convivència i el civisme. Per tant, "defugim el llenguatge sexista i les expressions que discriminin o estigmatitzin persones o col·lectius". La guia editorial connecta novament amb les màximes de Grice quan afirma que "utilitzem un llenguatge adequat i versemblant, d'acord amb cada situació comunicativa. En els continguts adreçats als menors vetllem especialment perquè el llenguatge sigui creatiu, respectuós i entenedor".

Respecte a la violència de gènere afirmen que "els mitjans de la CCMA no reproduïm estereotips i tòpics que contribueixen a frivolitzar, banalitzar o justificar la violència o la discriminació contra les dones, ni en fem espectacle". A més, apelen al respecte de tractament de les víctimes i a evitar qualsevol recreació en el seu dolor.

En cas de concentracions o manifestacions al carrer expliquen que:

Informem de manifestacions i expressions cíviques sense prendre partit per cap de les persones o entitats que hi participen, i no col·laborem ni directament ni indirectament en la convocatòria d'actes que puguin comprometre el principi d'imparcialitat.

No convertim en una convocatòria encoberta el seguiment previ d'una manifestació o altres expressions cíviques.

Llibre d'Estil CCMA

I més endavant afirma: “si l’acte afecta un servei públic, informem de les molèsties que provoca als usuaris”. Utilitzar el terme *molèsties* enlloc d’*afectacions* suposa situar-se en un marc d’interpretació no neutral.

L’avaluació de la participació es fa segons els següents criteris:

Oferim com a mínim dades de participació pròpies o de fonts oficials, sempre que aquests fonts no vinguin d’un organisme que doni suport a la convocatòria. Contrastem sempre les dades facilitades pels organitzadors i, quan sigui possible, oferim detalls objectius que permetin avaluar la participació.

Llibre d’Estil CCMA

En el capítol dedicat al fenomen de les persones migrades novament parla d’*integració* i no pas d’inclusió social:

Ens fem ressò de la diversitat i la interculturalitat, i facilitem la integració. Tractem la immigració en tots els seus vessants com un fet social no associat específicament a cap problema i garantim una informació imparcial sobre les repercussions que té en la societat

Llibre d’Estil CCMA

Finalment, pel què fa a la publicitat es diu que la CCMA es finança amb fons públics i amb patrocinis i espots publicitaris però que aquests no condicionen ni la línia editorial ni la tria o enfocament de la informació. Es distingeix entre publicitat i continguts, especialment els informatius. També s’estableix un control sobre la publicitat perquè no fomenti actituds discriminatòries o anti-socials.

En l’apartat de manual d’ús, reitera la utilització d’un punt de vista imparcial i en la concisió, precisió i claredat de la redacció (novament es mostra fidel a les màximes de Grice). L’estructura dels textos informatius audiovisuals ha de reunir les següents característiques: coherència, jerarquitització, progressivitat i contextualització. Les frases han de ser afirmatives i en veu activa. Els verbs, propers a l’estil oral.

A mode de resum, distingim les principals característiques que exposen cadascun dels codis o principis deontològics, i els llibres o manuals d’estil, en els següents quadres comparatius per tenir-ne una visió més clarificadora:

	Principis de la UNESCO	Resolució 1003 Consell d'Europa	Codi FAPE	Codi Col·legi de Periodistes Catalunya
<u>El Periodista</u>	Compromès amb la pau, la justícia, els drets humans, la democràcia, el progrés social i el diàleg.		Compromès amb la veritat No està obligat a ser neutral.	
<u>Ciutadans</u>	Tenen dret a rebre una realitat objectiva i a participar en els mitjans.	La informació és un dret de ciutadania		
<u>Info/opinió</u>	La informació ha de ser exacta i comprensible i no ha de distorsionar.	Veracitat en les notícies, honestat en les opinions. Diferència entre info i opinió. Ha de ser vertadera i imparcial No s'han de difondre rumors A les opinions no se'ls pot exigir veracitat. No ha de tenir la pressió dels poders públics. No ha de ser una mercaderia.	Distinció clara entre informació/opinió La informació pot no ser neutral però sí lliure de conjectures.	Distinció clara entre informació/opinió Evitar la difusió de rumors o conjectures.
<u>Principis mitjans</u>		Rebuig a la violència i al llenguatge de l'odi. Rebuig a qualsevol mena de discriminació (gènere, cultura, religió) No es pot ser neutral en la defensa dels valors democràtics. Els mitjans han de prevenir conflictes.		Plataformes de comprensió, que descabdellen la complexitat. Plataformes de consens i per a la prevenció de conflictes. Tenen cura del llenguatge per evitar discriminacions. Vetllen perquè no es produeixi cap tipus de discriminació per raons de gènere, cultura o religió, entre d'altres.

Font: elaboració pròpia

	RTVE	CCMA
<u>El Periodista</u>	<p>La Corporació de RTVE i els seus professionals no adoptaran cap posicionament ideològic més enllà de la Constitució.</p> <p>Els professionals han d'adoptar una actitud responsable i activa en la defensa dels valors ètics i la convivència</p> <p>Els professionals han de contribuir a la <i>integració</i> dels immigrants, entesa aquesta paraula com <i>interacció</i> entre "españoles e inmigrantes."</p>	<p>La participació dels periodistes en espais publicitaris està subjecta a limitacions.</p>
<u>Ciudadans</u>	<p>Tenen dret a una informació veraç i independent i el d'una visió crítica i participativa</p>	<p>La CCMA no discrimina ningú per raons de gènere, creença, cultura, llengua, idees ètnia, origen, condició familiar o econòmica. Eviten estereotips perquè discriminen.</p> <p>Vetllen per les minories i grups desfavorits</p> <p>La CCMA regula participació de la ciutadania amb el defensor de l'audiència.</p>
<u>Info/opinió</u>	<p>S'han de distingir clarament fets d'opinions.</p> <p>Si es difonen conjectures i rumors s'han d'especificar com a tals.</p> <p>La informació ha de ser rigorosa, imparcial, neutral, plural i independent de qualsevol grup polític, econòmic o de pressió.</p> <p>Ha de ser clara, precisa i breu.</p>	<p>Separació clara entre informació/opinió</p> <p>La informació és independent, plural i veraç. Contrastada, verificada i de 1ª mà.</p> <p>La producció de continguts és lliure de qualsevol mena de pressió.</p> <p>Es comprometen a elaborar informació de qualitat, de manera honesta i acurada, clara i precisa. Contextualitzen les notícies.</p> <p>No especulen ni fan conjectures ni difonen rumors ni opinions no fonamentades.</p> <p>Les fonts no determinen la orientació de la notícia. Corregeixen els errors.</p>
<u>Principis mitjà</u>	<p>Impulsar la llibertat d'opinió, esperit crític, la convivència i cohesió dels ciutadans i comunitats com a membres d'un espai democràtic compartit.</p>	<p>Els mitjans de la CCMA reflecteixen la diversitat, garanteixen el pluralisme i la imparcialitat i contribueix a afavorir la cohesió social i a expressar la identitat nacional de Catalunya.</p> <p>Garantir l'accés de la ciutadania a la info, la cultura i l'educació.</p> <p>Fomentar l'educació cívica, la participació democràtica, la solidaritat i l'esperit crític.</p> <p>Es fan seva la Declaració Universal dels Drets Humans i avantposen per damunt de tot l'interès general i de país.</p> <p>No prenen partit. Aporten elements de criteri per a la ciutadania.</p> <p>Ni el finançament públic ni la publicitat determinen la línia editorial.</p>

Font: elaboració pròpia

	RTVE	CCMA
Gènere		Vetllen per la paritat i equilibri de gènere. No reproduïen estereotips ni tòpics que frivolitzin, banalitzin o justifiquin la violència de gènere i/o la discriminació de les dones. Ni en fan espectacle. Apelen al correcte tractament de les víctimes.
Manifestacions	No fer cobertures que puguin provocar una reacció. Dir el número de manifestants i comulsar-ho amb les fonts més solvents. Si no es pot, no indica un mètode fiable per calcular-ho. Les càmeres han de reflectir de la manera més ajustada possible l'abast de la mobilització.	No prenen partit per cap col·lectiu o persones que prenen part de manifestacions No col·laboren ni directa ni indirectament en la convocatòria d'actes que puguin comprometre la imparcialitat. No converteixen en convocatòries encobertes el seguiment previ de manifestacions o d'altres actes cívics. Ofereixen detalls objectius sobre el nombre de manifestants que hi participen en cada convocatòria. Informen de les "molèsties que causen les manifestacions." El nombre de participants els ofereixen de fonts que no participen en la manifestació.
Persones migrades	Cal evitar superficialitat i estereotips Cal informació completa i indagar en les causes. Distingir clarament migració/delinquència No qualificar persones migrades com ilegals. Deixa oberta la possibilitat de donar la procedència de la persona migrada que ha comès un delictes, si la comprensió de la informació així ho requereix. No utilitzar paraules que indiquin judici de valor.	Es fan ressò de la diversitat i la interculturalitat Faciliten la "integració". Tracten el fenomen de la migració sense relacionar-lo "específicament" a cap problema.
En cas de conflicte	En cas de conflicte es recomana citar sempre la font de la que prové la informació i si aquesta ha passat censura prèvia.	Mantenen l'equilibri raonable a l'hora de donar presència a cadascuna de les parts. Contextualitzen. No prenen partit. Ofereixen elements de judici.
Llenguatge		Es comprometen a fugir d'estereotips, tòpics i eufemismes. El llenguatge ha d'afavorir la convivència i el civisme. Defugen del llenguatge sexista. També d'aquelles expressions que discriminin o estigmatitzin a persones o col·lectius. Ha de ser adequat i versemblant. Pel què fa a programes dedicats a menors vetllen perquè el llenguatge sigui creatiu.

Font: elaboració pròpia

La connexió amb l'emoció

Ferrés (1996) estableix dues vies de comunicació: la racional o de pensament secundari, que s'expressa través de discursos. I l'emotiva o primària, que es comunica a través de relats i que funciona a través de mecanismes associatius. La primera persuadeix i convenç. La segona, sedueix i fascina.

L'autor, doncs, fa una clara distinció entre discurs i relat. El discurs expressa els continguts de manera explícita i la ideologia se'ns revela de manera clara i evident. Contràriament, en el relat, la ideologia està subjacent, implícita, oculta. És, al capdavant, un discurs camuflat. El discurs obeeix al discurs secundari mentre que el relat, al primari.

1.-El pensament primari

Es tractaria bàsicament d'un pensament associatiu (entre dos continguts psíquics) sense que s'hi estableixi cap mena de lògica però connectats a través d'una emoció. L'associació es produeix únicament per un procés de transferència que no es qüestiona. El sentit ve donat per la continuïtat, la contigüïtat o a través del contacte espacial, temporal i/o per similitud, simultaneïtat, semblança. S'expressa bàsicament amb imatges i segons el mateix autor, " es pues, altamente contaminante. Puede resultar peligroso, por cuanto suele quedar fuera del control de la conciencia"¹⁸⁵. És, doncs, una comunicació que enlloc de convèncer utilitzant arguments, utilitza la seducció a través de la fascinació. Aquesta fascinació s'esperona a través de mecanismes emocionals i formals que eliminen la complexitat i tendeixen al reduccionisme amb la utilització d'estereotips. I aquest món de les emocions, segons Ferrés (1996:69)¹⁸⁶, "es inconsciente, irracional ilógico o como mínimo, alógico" i el més important: no genera arguments d'oposició.

2.-El pensament secundari

Contràriament al pensament primari, el pensament secundari s'expressa a través del llenguatge, la conversa, l'argumentació. Apareix en forma de discurs i la seva ideologia hi és representada de manera explícita. És una comunicació conscient en la qual és necessari un esforç major per a la seva decodificació. El pensament secundari és doncs abstracte i, per tant, està en inferioritat de condicions respecte al pensament emocional, que tendeix a la gratificació utilitzant la hiperestimulació dels sentits. Genera arguments i contradiccions. El pensament secundari és la veu interior que ens parla. Per contra, les imatges es vinculen amb l'emoció i el pensament primari. El perill, segons Ferrés (1996:47)¹⁸⁷, és que qualsevol imatge que generi emocions serà inevitablement socialitzadora (en el sentit que donarà sentit a al realitat) i s'imposarà sobre qualsevol tipus de raonament. Ras i curt: tindrà incidència sobre les creences i fins i tot sobre els comportaments dels individus.

¹⁸⁵ Ferrés, J. (1996) *Íbid.* op. cit.

¹⁸⁶ Ferrés, J. (1996) *Íbid.* op. cit.

¹⁸⁷ Ferrés, J. (1996) *Televisión subliminal. Socialización mediante comunicaciones inadvertidas.* Barcelona. Espanya. Paidós

L'anàlisi del contingut televisiu

Lochard, G. i Soulages, J-C (1997)¹⁸⁸ argumenten que si bé alguns autors consideren que la paraula té “un paper estructurador en la discursivitat televisiva”, la comunicació televisiva és sempre el resultat d’una doble enunciació, “l’enunciació verbal dels diferents actes mediàtics i l’enunciació visual assumida per una instància de realització visual que disposa, segons el tipus d’emissió i els contextos socioprofessionals, d’una autonomia irreductible”.¹⁸⁹ Per tant, paraula i imatge en televisió van unides i es complementen. Una circumstància doncs, que s’ha de tenir present en l’anàlisi.

El 1978 Gaye Tuchman¹⁹⁰ explicava que les notícies es presenten al públic com a “representacions vertaderes, no pas com a símbols i signes manipulats per convencions establertes”. I afegia que “aquesta auto-presentació està continguda específicament en la paraula utilitzada pels informadors i realitzadors per indicar films fets amb successos que estan en marxa” però que “un hauria d’entendre aquesta pretensió de realitat i de representació real com una pretensió de facticitat (és a dir tot allò que es jutja com impossible de ser canviat) i com una versió visual de la trama de facticitat”. I afegia que el film informatiu (és a dir la notícia construïda a partir de sons, veus i imatges) dona la sensació que no manipula ni l’espai ni el temps, a efectes d’explicar el relat. I aquest fet, segons Tuchman, referma la creença que la notícia presenta fets i no pas interpretacions. Ras i curt. Que la notícia de televisió és una “promulgació visual de la trama de la facticitat”¹⁹¹.

En la mateixa línia s’expressen Casetti i Di Chio (1999:260-263)¹⁹². Expliquen que la televisió (un fluxe d’imatges i sons) utilitza un llenguatge específic que no reflecteix la realitat sinó que la *re-crea* –és a dir, la torna a crear- i produeix un sistema de significats a partir d’un sistema de regles, sovint determinades per les mateixes característiques tècniques del mitjà. Els autors afegeixen que encara que la televisió no requereixi alfabetització per poder decodificar els seus continguts, com a mínim és necessari aprenentatge i competència. Suposa que l’espectador ha d’“aprendre les regles del món que la televisió representa i les regles de com el representa”. Per tant, -afegeixen- “la tasca de l’analista és, doncs, descobrir aquestes regles per estudiar el funcionament del text”.

1. L’anàlisi de l’espai

Així en una primera anàlisi proposen estudiar:

1.-Els subjectes que apareixen, les seves interaccions, densitat, comportament i funció.

¹⁸⁸ Lochard, G. i Soulages, J-C a Casamiglia H. et al. (1997:99) *La parla com a espectacle*. Bellaterra; Castelló de la Plana; València. Universitat de Barcelona. Servei de Publicacions. Publicacions de la Universitat Jaume I Universitat de València. Servei de Publicacions.

¹⁸⁹ Lochard, G. i Soulages, J-C a Casamiglia H. et al. (1997:99-100) *Íbid.* op. cit.

¹⁹⁰ Gaye Tuchman (1983:122-123) *Íbid.* op. cit.

¹⁹¹ Gaye Tuchman (1983:190) *Íbid.* op. cit.

¹⁹² Casetto, F. i Di Chio (1999) . *Análisis de la televisión: instrumentos, métodos y prácticas de investigación*. Barcelona. Paidós.

2.-L'anàlisi del text (estil, llenguatge emprat, continguts, tractament, valoracions implícites/explícites)

3.-La presència d'una o diverses històries, la seva estructura temporal i trama.

4.-La construcció del discurs a partir de la posta en escena a través dels tipus d'enquadraments, moviments, duració dels diversos plans, tipus de muntatge, efectes i postproducció.

També és important l'estil. Per exemple, l'ús i prevalença dels colors, com veurem posteriorment, que aporten sensacions de fredor o escalf o fins i tot la seva intensitat i saturació, així com la il·luminació i la seva textura i efectes.

L'anàlisi de la posta en escena també estudia l'estructura de l'espai (Casetti, F. i Di Chio, 1999:275) i com es representa el context. Els autors fan referència a una anàlisi realitzada per Ruggero Eugeni per a Mediaset en la qual es distingeix un *espai central*, és a dir el plató on es fa el programa, un *espai pròtesi*, semblant al central però extern a ell (per exemple el plató de la delegació de la televisió a una altra ciutat), i un *espai satèl·lit*, fora del plató, on es realitzen les connexions exteriors i els rodatges.

Els diversos espais *re-creats* per la televisió es relacionen entre ells a través de *connexions paratàctiques* (representació de dos espais en el mateix quadre a mode de pantalla dividida en dos, per exemple) o bé en forma de *connexions sintàctiques* (un espai dins d'un altre).

L'espai representat aporta significat tan directe (denotatiu) com indirecte (connotatiu).

Casetto i Di Chio (1999:277)¹⁹³ fan la següent distinció entre els diversos espais representats:

a.-Anàlisi de la construcció del discurs televisiu des d'un abordatge sintàctic i estilístic:

- *Dins/fora* de camp. L'espai que hi ha en el quadre del que queda fora i del qual també es representa.
- *Estàtic / dinàmic*. Un espai pot ser estàtic i immutable o pel contrari pot evolucionar i tenir moviment
- *Orgànic/no orgànic*. Pot estar connectat o desconnectat i dispers.¹⁹⁴
- *Amplificat /restringit*. Si l'enregistrament deforma les dimensions de l'espai preparat.
- *Regularitzat /sense regularitzar*. Quan determinats procediments

¹⁹³ Casetto, F. i Di Chio (1999).Íbid. op. cit.

¹⁹⁴ Casetto, F. i Di Chio (1999:277) distingeixen en aquesta aquesta categoria l'espai *pla/profund* (en funció de si l'enquadrament incideix o no en la profunditat de camp); *unitari /fragmentat* (si l'enregistrament tendeix a unificar o multiplicar les barreres entre espais); *centrat/exèntric* (si l'enquadrament es fa des d'un punt de vista estàndard o no); *tancat/obert* (si l'enquadrament fa referència a uns exteriors que més tard es poden o no mostrar).

d'enquadrament es repeteixen d'un programa a un altre.

b.-Anàlisi de la construcció del discurs televisiu des d'un abordatge semàntic:

- Modificació de l'espai escenogràfic a través de mecanismes visuals, (superposicions gràfiques, unió d'elements expressius, música, ral·lentiment d'imatges, espectacularització amb efectes sonors, etc)

En aquesta anàlisi sobre l'espai televisiu, Casetto i Di Chio (1999:277-278)¹⁹⁵ destaquen de Ruggero Eugeni la seva distinció entre espai *auto-referencial* (que fa referència al plató televisiu) i l'*hetero-referencial* (són els que hi ha fora de l'àmbit televisiu). Afirment que s'ha produït una evolució d'espais que, segons M.P.Pozzato, si bé al començament de la televisió intentaven convertir en televisius espais quotidians, en l'actualitat s'intenta convertir en quotidians els espais televisius, a través de "formes dinàmiques, fragmentades i excèntriques".

Casetto i Di Chio (1999:278-279)¹⁹⁶ constaten que "(...) el model de representació de l'espai adoptat per les transmissions televisives serveix per orientar els coneixements, els valors i les creences de l'espectador, és a dir, per definir la relació comunicativa".¹⁹⁷

2.-L'anàlisi del temps

Segons aquests acadèmics (Casetto, F. i Di Chio 1999:279-280) la representació del temps en els programes televisius es pot fer des de dos punts de vista diferents:

a.-Des del punt de vista de l'ordre (a partir de la disposició dels esdeveniments en l'eix temporal), que poden ser:

- *Vectorial* (quan es representa una progressió temporal d'A a B)
- *Anacrònic* (quan no hi ha cap representació cronològica que es pugui definir)

b.-Des del punt de vista de la durada (és a dir, de l'extensió de l'esdeveniment en l'eix temporal)

- *Continu* (l'esdeveniment s'enregistra de manera continuada, tal i com es desenvolupa en la realitat, sense talls ni muntatges posteriors)
- *Discontinu* (quan l'esdeveniment conté talls, pauses i ajustos)
- *Contemporani* (quan el temps de l'esdeveniment i l'emissió del mateix són simultanis, és l'anomenat *directe*)
- *No contemporani* (quan l'esdeveniment i la seva emissió no és contemporani, és l'anomenada emissió en *diferit*)

¹⁹⁵ Casetto, F. i Di Chio (1999).Íbid. op. cit.

¹⁹⁶ Casetto, F. i Di Chio (1999).Íbid. op. cit.

¹⁹⁷ Els autors posen com a exemple d'aquesta proposició el d'un telenotícies que mostra la redacció de la televisió. Aquest fet, el de mostrar els periodistes treballant en una redacció dóna un plus de credibilitat a allò que s'està explicant. Es posen en marxa, segons els autors "mecanismes de veracitat i de convalidació" més sòlids que no pas si es mostra solament un locutor davant de càmera.

3.-L'enquadrament

Definim enquadrament a tot el *camp* de visió que ens revela la càmera. Contràriament, tot allò que no hi és contingut però al qual es fa referència s'anomena *fora de camp*.

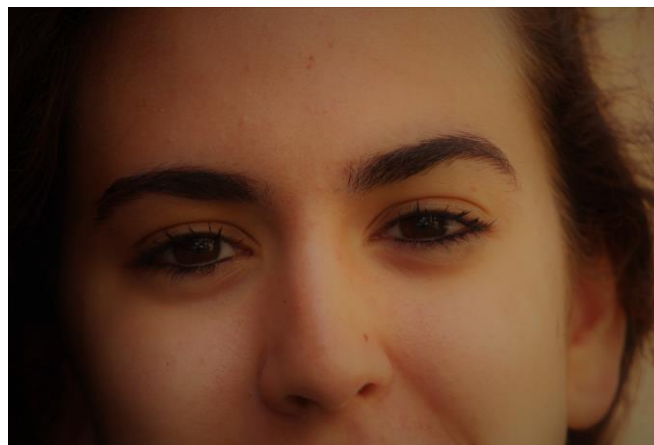
En l'enquadrament hi apareixen objectes a diverses distàncies, que són captats a través d'un angle i alçada determinades. Com a angles principals s'estableixen els següents:

- Picat: L'enquadrament és de dalt a baix i empetiteix l'objecte
- Contra picat: L'enquadrament és de baix a dalt i engrandeix l'objecte, conferint-li importància
- Zenital o ull d'ocell. La càmera es situa al Zènit i sovint s'utilitza per oferir un enquadrament ampli d'una gran extensió per captar la globalitat de l'escena. De vegades suggereix perill, sobretot en el subgènere periodístic de successos on es mostren seqüències de persecucions policials.
- Ull de cuc. (la posició de la càmera és arran de terra)¹⁹⁸

Pel què fa a l'escala de plans, Grosser Hall (1960)¹⁹⁹ estableix una equivalència de proximitat i/o llunyania entre l'objecte i la distància social.

Tipus de plans i la seva equivalència amb la distància social:

Primeríssim primer pla = distància íntima



Font: elaboració pròpia

¹⁹⁸ La disposició de la perspectiva Ull de cuc o d'ocell en una manifestació, per exemple, converteix als seus participants en objectes (Tuchman, G. 1983:127)

¹⁹⁹ Grosser Hall en Tuchman, G. (1983:129-130) Íbid. op. cit.

Primer pla = distància personal propera



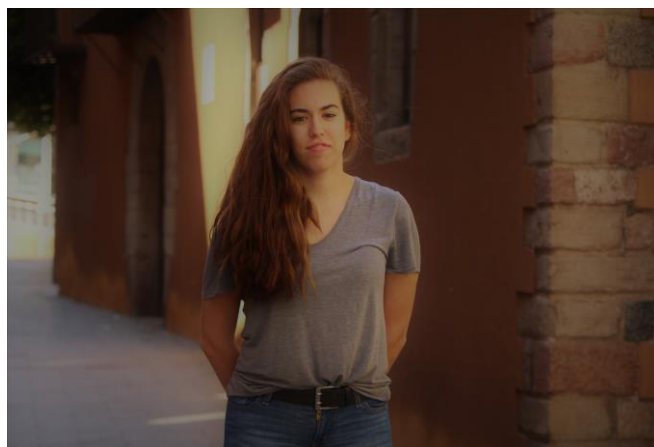
Font: elaboració pròpia

Pla mig tancat = distància personal llunyana



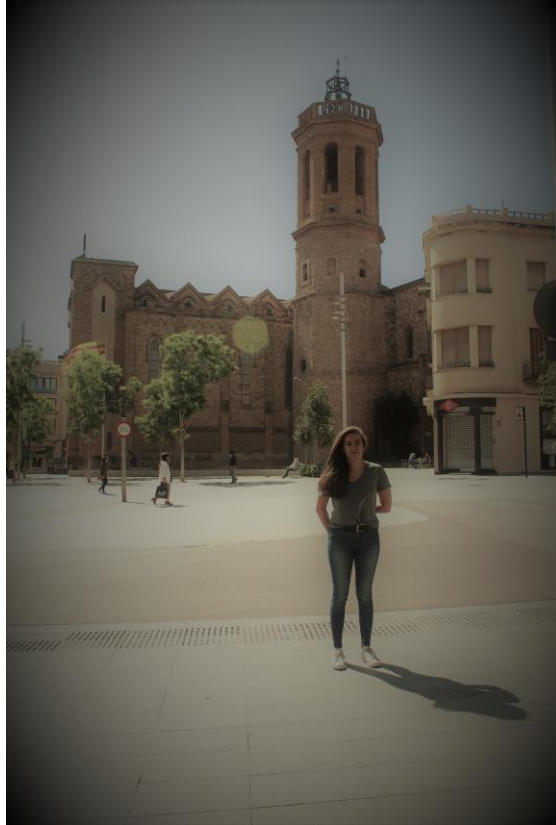
Font: elaboració pròpia

Pla mig = distància social propera



Font: elaboració pròpia

Pla general = distància social llunyana



Font: elaboració pròpia

Pla general panoràmic = distància pública



Font: elaboració pròpia

En resum, per a Hall cadascuna d'aquestes distàncies tenen significats socials diferents: com més lluny s'està de l'objecte i/o individu representat, menys connexió s'hi estableix amb ell.

Tuchman (1983) amplia aquest concepte i afegeix:

La distància pública *despersonalitza* i s'usa solament per mostrar les masses, no els individus. Donat que la notícia retrata els individus (en tan que participants en esdeveniments o símbols d'esdeveniments) i a les opinions dels individus sobre els esdeveniments, l'ús de la distància pública es "com de la no notícia". A més, la distància pública limita gran part de la capacitat del film informatiu de captar emocions.

Tuchman (1983:132)²⁰⁰

Així doncs, enquadrar el reporter en un pla mig (distància social propera) significa deslligar-lo dels fets i situar-se en territori neutral.

4.-Els moviments, desplaçaments i angulació de càmera

La càmera es pot moure i fins i tot desplaçar. Cadascun d'aquests moviments i desplaçaments aporten un punt de vista subjectiu a la construcció de continguts audiovisuals. De vegades, l'objectiu del realitzador és simplement la d'oferir un nou punt de vista que suposi una innovació per retenir l'atenció de l'espectador. En d'altres ocasions, el desplaçament de la càmera té d'altres efectes²⁰¹. Les noves tecnologies, a més, han desenvolupat nous ginyes que permeten una ampliació d'aquests punts de vista, que ara esdevenen radicalment novedosos, fins i tot, disruptius per la cultura visual tradicional. Són possibles gràcies als dispositius *wereables* (que es poden dur a sobre), per exemple, la càmera immersiva que permet una visió de 360º i fins i tot els drons. La implementació d'alguns d'aquests ginyes i/o suports per a càmera no està generalitzada però ja permeten una nova innovació formal i estilística.

És el cas de la càmera immersiva. Situada dins d'una manifestació, per exemple, permet al mateix usuari escollir l'enquadrament de l'esdeveniment des d'un punt específic. I es té una visió, com hem dit de 360º. La càmera immersiva és fixa i és l'usuari, no pas l'operador qui decideix l'enquadrament o els enquadraments des d'un en concret.

a.-Moviments de càmera

Els moviments tradicionals de càmera fixa són els següents:

²⁰⁰ Tuchman, G. (1983) Íbid. op. cit.

²⁰¹ Un travelling lateral de seguiment d'un jugador de futbol mentre avança amb la pilota en camp contrari integra el públic dins del joc, talment com si cadascun dels espectadors correguessin també al seu costat.

- Panoràmica horitzontal: és la rotació de la càmera sobre el seu eix de dreta a esquerra o a l'inrevés.
- Panoràmica vertical. Des d'un punt fixe, la rotació de la càmera és de dalt a baix o a l'inrevés
- Panoràmica circular. La càmera fa un gir complet al seu eix on està situada de 360º
- Panoràmica obliqua. El moviment de càmera és transversal.
- Escombrat. És una panoràmica tant ràpida que només hi ha temps de veure el pla del començament i del final del moviment.

b.-Desplaçaments de càmera:

Com s'ha exposat, els dispositius wereables (que es poden dur a sobre) permeten la visió des d'un punt de vista radicalment diferent. Per exemple, una càmera botó fixada a la samarreta d'un jugador de futbol pot donar el seu punt de vista en el moment en què fa un gol.

Una darrera novetat són els drons, l'aparell volador de gran flexibilitat i maniobrabilitat que incorpora una càmera i proporciona seqüències que abans eren impossibles de realitzar i que ja suposa una seriosa amenaça per al rodatge en helicòpter a través d'un capçal calent (càmera que es situa en el fusellatge de l'aparell, que proporciona una gran estabilitat en la imatge i la seva angulació)

Cada vegada les càmeres són més petites i lleugeres i permeten col·locar-les en llocs que abans eren impossibles d'imaginar: en el casc d'un paracaigudista, en la carrosseria d'un cotxe de fórmula 1, en una bicicleta tot terreny, etc.

Però els desplaçaments de càmera tradicionals s'anomenen de la següent manera:

- Travelling: la càmera es situa en un suport que va sobre unes vies. Hi ha el travelling lateral (cap els dos costats) el travelling in (cap endavant), el travelling out (cap enrere) i el circular (en circumferència de 360º). Una variant del travelling in i out és el zoom òptic.
- Grua amb capçal calent: la càmera es situa en una grua que permet fer un moviment a gran alçada per una banda, i sobre un capçal que possibilita a la càmera fer moviments sobre diversos eixos. En molts casos, el moviment que realitza la pluma de la grua es considera un travelling vertical.
- Steady cam: es tracta d'un suport de càmera que permet a l'operador fixar-la al seu cos de tal manera que es pot desplaçar i filmar en un mateix temps sense que el seu moviment (vibració, inestabilitat) repercuteixi en les escenes o seqüències provocant soroll en forma d'oscil·lacions i moviments bruscos.

Per tant, tan la tecnologia (la càmera, els seus suports, etc.) com els codis audiovisuals aplicats en la utilització d'aquests aparells, produeixen i reproduïxen la facticitat - és a dir, tot allò que considerem o jutgem que no pot ser canviat -. Tuchman (1983:134)²⁰²

²⁰² Tuchman, G. (1983) Íbid. op. cit.

posa com a exemple tres característiques estàndard de les preses de càmera que després s'inseriran en escenes i aquestes en seqüències i que tenen aquesta finalitat:

a.-Emmarcar el periodista al lloc dels fets per demostrar que la informació ha estat obtinguda de primera mà.

b.-Codificar els esdeveniments segons les seves característiques. (Una vaga amb imatges de piquets davant l'entrada d'una fàbrica, un assassinat amb l'escena on s'ha comès)

c.-Presentar les persones de manera simbòlica, amb tota una sèrie de dispositius (roba, ginys, etc) que confirmen el seu rol i la seva ocupació. Tan si estan legitimades per a fer declaracions com si no.

És clar que n'hi ha molts més. Però en tot cas, segons Lochard, G. i Soulages, J-C (1997)²⁰³:

Les operacions de “tria d'objectes” (seleccionar *versus* esborrar els protagonistes de la pantalla), de parametratge visual (escales de pla, angles de presa) i de “muntatge” (articulació de diferents unitats de composició) construeixen diferents composicions que impliquen tries imperatives i conformen així versions d'escenes interlocutives.

I consideren que, entre d'altres, la posta en escena televisiva té tres aspectes significatius:

1.-Un aspecte topològic que inclou tot un seguit de disposicions escenogràfiques (plató) que incideixen en les relacions dels subjectes filmats i entre aquests i l'espectador.

2.-Un aspecte visual, que analitza com la instància de realització re-crea la realitat. Aquesta instància, segons els autors, conté els *capitals visuals* (durada d'aparició dels protagonistes i/o actors però no necessàriament han de parlar), els *capitals verbals* (moments en què els protagonistes i/o actors parlen) i el *capital videogràmic* (nombre total d'aparicions en pantalla). El *capital visual* es quantifica en durada (temps) i el *capital videogràmic* en nombre.

3.-Un aspecte escòpic, que es defineix a partir de l'angulació de la càmera i la seva situació. Fruit d'aquesta situació i angulació es creen diversos punts de vista per a l'espectador.

Per a Lochard, G i Soulages (1997), “tant a partir dels processos quantitius com pels subratllats proxèmics²⁰⁴, cada tria de mode de visualització confereix al subjecte vist per televisió un estatus singularitzador, que funciona com a índex de reconeixement pel destinatari de l'emissió.²⁰⁵”

²⁰³ Lochard, G. i Soulages, J-C a Casamiglia H. et al. (1997:100).Íbid. op. cit.

²⁰⁴ Els processos proxèmics es refereix a l'escalatge de plans i la seva correlació amb la distància social

²⁰⁵ Lochard, G. i Soulages, J-C a Casamiglia H. et al. (1997:103).Íbid. op. cit.

5.-Tipus d'objectiu

La selecció de la realitat representada té molt a veure amb l'objectiu de càmera escollit per a enregistrar-la. Cada objectiu aporta una perspectiva i una profunditat específica d'aquell marc que enregistra.

Els objectius disposen d'una escala numèrica que especifica el grau d'obertura del diafragma, que es representen seguits de la lletra *f*. Aquest número *f* és el resultat de la distància focal²⁰⁶ dividit pel diàmetre d'obertura de la lent. Com és gran sigui el número *f* més tancat estarà el diafragma i, per tant, menys llum tindrà la fotografia, el frame o el fotograma. Així, la lluminositat d'un objectiu ve donada pel seu número *f* més petit, o el que és el mateix, l'obertura màxima del seu diafragma.

A continuació posem alguns exemples:

Les dues primeres fotografies s'han fet amb dos objectius del mateix diàmetre (58mm) i a la distància focal mínima que permet cada objectiu.

La primera està realitzada amb un tele-objectiu de rang 55-250mm. Els 55mm. són precisament els que defineixen un angle de visió més semblant amb l'ull humà i en la qual s'ha premut el disparador. En la distància focal mínima 55mm té una obertura de diafragma de 4*f* i en la màxima de 5,6*f*.



Font: Elaboració pròpia

²⁰⁶ La distància focal és la distància que existeix, expressada en mil·límetres, entre el centre òptic de la lent de l'objectiu i el sensor (pla focal) del cos de càmera.

La següent fotografia correspon a la realitzada amb un objectiu de 18-55mm. En la distància focal mínima té una obertura de 3,5f i en la màxima de 5,6f. A menys distància focal, més possibilitats d'obertura de diafragma i més angle de visió, respecte a l'anterior objectiu d'igual diàmetre.



Font: elaboració pròpia



Font: elaboració pròpia

Finalment, la darrera fotografia anterior està realitzada amb un objectiu d'una distància focal d'un rang entre 18 i 10mm però la lent és d'un diàmetre superior (67mm.). Per aquest motiu la correspondència d'obertura de diafragma respecte als anteriors no es pot establir. Tanmateix, sí que es pot veure que es tracta d'un gran angular i, per tant, l'angle de visió és molt més gran que les anteriors fotografies

6.-Llum i color:

La llum és bàsica per a la captació dels objectes i, en conseqüència, per a la recreació d'aquella realitat que es vol reproduir. Sense llum és impossible enregistrar imatges. A la vegada, la llum ajuda a expressar determinats estats d'ànim i a més, segons s'utilitzi, pot incrementar el grau de dramatisme, inspirar quietud o per contra, moviment. Permet crear ombres, destacar volums i ressaltar determinats colors. (Aparici, R, i Garcia, A. 2008:130).²⁰⁷

La llum i la seva utilització és tant important que pot amagar o descobrir determinats objectes, variar-ne la seva dimensió, modificant així el significat de la realitat representada.

La qualitat de la llum també depèn del seu grau de dispersió. La llum artificial pot ser directa o puntual i difusa. La directa o puntual és dura, crea ombres i perfila els objectes i la difusa, suavitza les ombres.

Les principals formes de dirigir la llum són: frontal, zenital, contrallum, lateral i baixa.

Si la llum directa és frontal aportarà informació de tots els objectes que formen part d'aquella realitat seleccionada però aquests elements quedaran enganxats amb el fons.²⁰⁸

La llum lateral, per contra, tendeix a donar volum als objectes. Un focus de llum en baixa o contrapicat allarga les ombres en sentit contrari i existeix la convenció que provoca una sensació d'amenaça.

El contrallum; és a dir, el focus d'energia lumínica situada darrera l'objecte, en ressalta el seu perfil, destacant-lo del fons. Aquest tipus d'il·luminació magnifica l'objecte però no en revela les seves característiques o expressió.

Una llum zenital aplicada sobre un objecte, l'aixafa. En el cas d'un personatge, augmenta les ombres de les conques dels ulls i n'exagera les arrugues del rostre.

²⁰⁷ Aparici, R. i García, A. (2008) Íbid. op. cit.

²⁰⁸ El clarobscur, per exemple, és una tècnica que serveix per destacar uns aspectes vers uns altres. Es tracta d'una llum directa, dura, que genera dramatisme i una transició abrupta entre la zona que està il·luminada i la que no ho està.

Llum i color estan estretament lligats. Depenent de quina sigui la lluminositat, és a dir; la quantitat de llum que incideix sobre la superfície d'un objecte, aquesta ens proporcionarà un determinat valor tonal²⁰⁹. La tonalitat o el matís és doncs, una de les propietats de la llum. Indica la qualitat del seu color i fa referència a la mateixa llum i al color de la superfície de l'objecte en la qual incideix. (Aparici, R. et alt. 2006:70-71)²¹⁰ Però a banda del to hi ha d'altres aspectes que mesuren les característiques del color:

-La saturació mesura el grau d'intensitat d'un determinat color. Descriu la força i puresa d'un color. Varia segons la quantitat de color blanc que s'afegeix al to. El grau de saturació màxima d'un color és quan no presenta cap quantitat de color blanc ni negre.

-La lluminositat. La lluminositat és la capacitat d'un objecte d'absorbir i reflectir la llum blanca que incideix en ell. En les arts plàstiques i gràfiques, la lluminositat varia depenent de la quantitat de color negre que s'afegeix al to.

Pel què fa als colors, existeix la convenció que hi ha colors freds i colors càlids. Els colors freds, que a la vegada separen i distancien, són tota la gama dels blaus i verds. Per contra, els colors càlids, els grocs, taronges i vermellorsos, s'associen a proximitat. De la mateixa manera els colors clars provoquen una sensació d'amplitud, els foscos redueixen la percepció de l'entorn i el fan més petit.

Els colors tenen un significat diferent per a cada cultura. Aparici, R. et alt (2006:99-103)²¹¹ en fan una correlació del seu significat en la cultura occidental:

-Negre: relacionat amb allò que és sinistre però contràriament, també es relaciona amb l'autoritat, l'elegància i el dol.

-Gris: intel·ligència però també desànim i avorriment. Indeterminació. Passat i vellesa.

-Blanc: virginitat, puresa. Innocència, pau i harmonia.

-Vermell: vinculat a la sang, el cor, la vida en general. És agressiu i excitant. Implica moviment i acció.

-Taronja: extraversió. És un color d'alarma i la seva visibilitat sembla que augmenti a mesura que la llum desapareix. D'aquí que s'utilitzi per indicar el transport de mercaderies perilloses.

-El groc: és el color més reflectant. És el més visible de tot l'espectre quan més saturat està. És un color que suggereix riure i plaer però també és el de la mala sort en les arts escèniques (Molière va morir a escena vestint d'aquest color, segons que s'assegura). És doncs un dels colors més ambivalents perquè també indica traïció (a l'Edat Mitjana es

²⁰⁹ El to és la variació qualitativa del color. Ens diferencia un vermell d'un groc o d'un verd. Un objecte pot canviar de color depenent, per exemple, de quin tipus de llum incideix sobre la seva superfície.

²¹⁰ Aparici, R. et alt (2006) Íbid. op. cit.

²¹¹ Aparici, R. et alt (2006) Íbid. op. cit.

representava a Judes vestit amb una túnica groga i la Santa Inquisició vestia els heretges també d'aquest color)

-El verd s'associa a la natura i l'esperança però també és un color ambivalent. És el color de la joventut i fertilitat però també el de la gelosia, la pobresa i la decadència.

-El blau suggereix amplitud i s'associa a allò que és infinit. S'associa a la confiança i la fidelitat. El blau és serè però a la vegada, fred i distant. Quan el blau perd lluminositat es transforma en trist i melancòlic, d'aquí el nom de "blues" a un determinat gènere musical.

Finalment,

-El violeta es relaciona amb el luxe i l'ostentació. S'associa amb prestigi, feminisme, dignitat i elegància. Però també al misteri de la passió cristiana, a l'engany i la misèria. En qualsevol cas, es tracta d'un color polisèmic i molt emotiu.

7.-El so ambient, la música i la veu en off o voice over

En els actuals sistemes d'edició no lineals s'incorporen tantes pistes d'àudio com el muntador de vídeo considera necessari, però principalment es treballa amb dues de bàsiques: A1 (so ambient) i A2 (veu en off).

La *veu en off* o *voice over* és el text parlat que deixa imprès el periodista en les imatges. El so ambient incorpora el so captat i coincident amb l'enregistrament de les imatges²¹². La música expressa dramatisme a les imatges i, en un format periodístic, l'allunya de la credibilitat. De la mateixa manera unes imatges sense so ambient també els resta veracitat.

Hi ha sons que contenen records i estimulen certs espais. En definitiva, són catalitzadors de determinades imatges mentals.

²¹² En el cas d'un stand-up (o entradeta d'un periodista en el lloc dels fets) la *veu en off* seria igualment allò que està dient i coincidiria amb el so ambient, que formaria part del context on està situat, tot i que, generalment, la seva veu es capti amb un micròfon de mà o corbata i el so ambient en un altre que va incorporat a la càmera.

SEGONA PART

METODOLOGIA I ANÀLISI DE RESULTATS PER PROGRAMES

Univers

L'univers subjecte a anàlisi comprèn la totalitat dels TN Vespre de TV3 i la segona edició del Telediario de La1 a partir del 28 de juny del 2010, data en què el Tribunal Constitucional publica la sentència contra l'Estatut i fins l'1 d'Octubre del 2017, dia en què es va celebrar el referèndum. En total són 2.652 dies, per tant, 5.304 programes informatius entre les dues televisions. Això suposa uns 159.120 minuts de programes, és a dir; 2.652 hores, l'equivalent a 110 dies i mig d'emissió ininterrompuda.

Els programes informatius que s'analitzen corresponen a les edicions vespre, atès que són les que recullen els fets informatius de tota la jornada, tret de l'1 d'octubre del 2017 a TV3, que s'estudia el programa especial de la franja compresa entre les 20:30 i 00:00h, donat que no es va programar un Telenotícies.

Procediment per a la selecció de la mostra

Al tractar-se d'un univers d'anàlisi inabastable, s'efectua una selecció qualitativa intencional de la mostra a partir de l'extracció de les notícies publicades al diari *La Vanguardia* sota criteris de rellevància durant els aproximadament vuit anys de procés per al dret a decidir.

A partir de les portades d'aquest rotatiu es detecten fets i esdeveniments susceptibles de ser analitzats als dos canals de televisió públics. Per aquest procés de selecció s'escull *La Vanguardia* perquè és un dels mitjans impresos que més impacte té en la societat catalana donada la seva dimensió, difusió i recursos. Al capdavall, per tractar-se d'un diari complert.

La selecció d'aquests fets i/o esdeveniments es fa d'acord a criteris de rellevància. Es descarta d'aquesta extracció totes aquelles narratives que són cròniques o notícies que en termes periodístics es consideren com a 'prèvies'; és a dir, que són un avançament d'allò que succeirà. També es descarten les cròniques polítiques exclusives del diari que interpreten la realitat i aquelles entrevistes que només s'han concendit a aquest mitjà.

Volum de la mostra

Atès que la selecció de la mostra d'acord als criteris anteriors suposa una mitjana d'uns 200 esdeveniments re-creats en cadascuns dels informatius públics a analitzar cada any

(400 si es compten tots dos programes) la mostra esdevé encara inabastable i, per tant, s'aplica un nou crivell.

Finalment s'analitzaran aquells programes informatius dels dies en què coincideixen els següents fets esdeinguts (detectats a partir de les portades del diari *La Vanguardia*) i que són d'especial impacte:

Data	Esdeveniment	Rellevància de la selecció
28/06/2010	Sentència de l'Estatut	Existeix un ampli consens en la consideració que va ser el desencadenant del procés
11/09/2014	Diada Nacional de Catalunya	Es tracta de la manifestació de la Diada més multitudinària de la història de Catalunya, fins a la data en què s'ha acabat aquesta recerca.
09/11/2014	Procés participatiu	La votació del 9N esdevé una fita històrica.
07/09/2017	Aprovació de la Llei de Transitorietat	El Parlament de Catalunya aprova una llei per donar continuïtat jurídica en cas de la victòria del sí en el referèndum per al dret a decidir.
20/09/2017	Intervenció de la Generalitat per part del govern espanyol.	El govern espanyol intervé la Generalitat. La manifestació davant del departament d'Economia és utilitzada com a pretext per acusar de rebel·lió i sedició els que posteriorment serien els primers presos polítics catalans després del franquisme.
01/10/2017	Referèndum de l'10	Celebració del referèndum per a la autodeterminació de Catalunya, malgrat la duresa de la repressió de l'estat espanyol

Metodologia

Es dissenya un estudi de casos prospectiu guiat per la teoria del *framing* que s'estructura en quatre parts. Les dues primeres equivalen als dos nivells de l'Agenda-setting. Cadascun d'aquests quatre nivells conté una anàlisi oral/textual i una altra de visual.

Consideracions prèvies de l'anàlisi visual:

- La televisió és imatge i, per tant, és necessari un estudi d'aquesta construcció que, al capdavall, és també un llenguatge amb els seus codis.
- La imatge en moviment, tot i que és el més semblant a la realitat, no és neutra i, evidentment, té uns efectes.
- La imatge en moviment enregistrada és indestruïble del seu so. Aquest so és d'ambient (el propi que correspon a les imatges, no mediatitzat) i so que correspon a un relat i/o discurs destinat intencionadament a un públic.

Una imatge sense so no té credibilitat perquè no reflecteix aquella part de la realitat representada. Necessita doncs, del so que l'acompanya. Sigui verbal o d'ambient.

En d'altres ocasions però, la imatge s'espectacularitza: el moviment s'alenteix, s'escurça la durada dels plans, o fins i tot el muntatge es realitza amb la intencionalitat de fer coincidir la durada d'aquests plans amb el ritme d'una música que acompanya el relat visual.

La successió d'imatges sense so (a no ser que siguin imatges pròpies de principis del segle XX, quan tecnològicament no existia aquesta possibilitat) només es pot donar per causes tècniques, o per error. Quan es fa de manera intencionada es busca un determinat efecte sobre el públic que les rep.

1.-Primer nivell d'anàlisi, de tipus quantitatiu.

1.1.-Anàlisi oral/textual

Defineix la tematització a partir del temps que cadascun dels programes informatius dedica a la re-creació de l'esdeveniment que ha succeït relacionat amb el procés per al dret a decidir.

En aparença, a més temps dedicat, més àmplia és l'explicació, que esdevé més completa. Relacionat amb aquest valor del periodisme, es comptabilitza la cobertura d'escenaris relacionats amb l'esdeveniment. En principi, a més amplitud d'escenaris coberts, més angles i punts de vista diferents d'allò que ha succeït. Per tant, més veus i

pluralitat per descabdellar la complexitat. Aquesta cobertura d'escenaris es compara entre els dos programes informatius.

Igualment es quantifica el número d'impactes (*frames*) que contenen cadascun dels *macro frames*²¹³ i es comparen entre els dos programes informatius públics (TD i TN) en la seva edició vespre del mateix dia.

1.2.-Anàlisi visual

Pel què fa a l'anàlisi de les imatges, es quantifica el capital visual entès com el temps d'aparició en pantalla de cadascun dels actors que reproduïen els distints *marcs* d'interpretació de la realitat (mesurat en segons i percentatge respecte del total dels programes informatius). El contingut del que diuen els actors es classifica en *marcs* i també es quantifica en segons i en percentatge, que es calcula respecte a la totalitat de temps que el programa ha dedicat a incloure declaracions d'aquests personatges. Els resultats es comparen entre el TD i el TN del mateix dia.

Com s'ha vist en l'apartat teòric, per mesurar l'impacte i el temps que els temes, objectes o afers són vigents en l'esfera pública, cal fer una anàlisi de prospecció a través d'enquestes d'opinió. De cada esdeveniment recreat pel TN i TD es cerca la seva possible transferència a la opinió pública, a partir d'enquestes del CIS i del CEO, realitzades posteriorment a l'emissió del programa. Es comparen els resultats i s'estableixen unes conclusions.

També es defineix la jerarquització de les notícies respecte el mateix esdeveniment, tan del TD com del TN, i s'estableix una correlació. D'aquesta correlació en l'apartat de les conclusions finals se n'extreuen uns patrons de jerarquització.

2.-Segon nivell d'anàlisi, de tipus qualitatiu i quantitatiu.

Correspon, com dèiem, al segon nivell de l'Agenda-setting, la que fa referència als atributs, a les característiques dels objectes.

2.1.-Anàlisi oral/textual

En una mateixa matriu, a partir dels textos orals i escrits, s'extreuen els *frames*²¹⁴ i els *paquets interpretatius* que els refermen. Es justifica aquesta extracció. Els *marcs* obtinguts es divideixen, d'acord amb la definició de Teun Van Dijk exposada en el capítol anterior, en *valoratius* (responen a criteris personals o de grup) i *objectius* (responen a

²¹³ Amb l'objectiu de facilitar l'anàlisi de *framing*, agruparem els *marcs* en diversos conjunts. Els *macro-frames* estan formats per grups de *frames* que contenen, a la vegada, *subframes*. I aquests darrers són una síntesi dels *paquets interpretatius*.

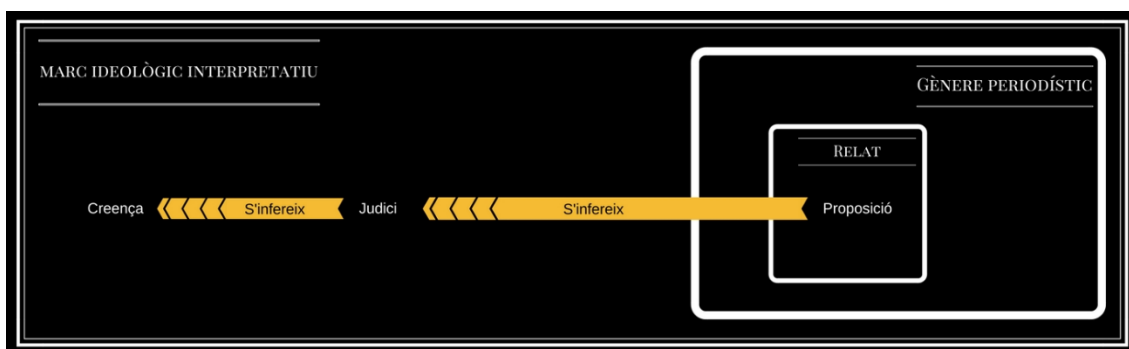
²¹⁴ És interessant veure el número de *frames* que contenen cadascun dels *macroframes* i la quantitat d'impactes de cadascun d'ells. De vegades pot ser més efectiu un número reduït de *marcs* dels quals s'han reproduït molts impactes, que no pas una dispersió de molts *frames* amb pocs impactes.

critèris acceptats socialment, com la investigació científica, la deducció lògica vàlida i l'observació empírica). Els resultats obtinguts (per impacte i percentatge) permeten revelar el sistema de creences majoritari tan del TD com del TN, que es comparen entre tots dos.

La ideologia es classifica d'acord a una adaptació dels criteris de G. Sartori exposats en el capítol anterior. El resultat permet establir l'*estatus cognitiu* dels continguts emesos (tancat / obert) i el sistema de creences que els correspon (inflexible, inelàstic, en el cas de l'estatus tancat, i ferm i flexible, en el cas de l'estatus cognitiu obert). Els resultats obtinguts es quantifiquen en nombre i percentatge i es comparen entre els dos programes.

L'extracció de l'estatus cognitiu es realitza a través d'un procediment invers:

Els distints relats periodístics es classifiquen en gèneres. Cadascun dels relats estan formats per *proposicions*, com es mostra en el quadre següent. I a partir de cadascuna de les proposicions s'infereixen els judicis i les creences.



Font: elaboració pròpia

Val a dir que les *proposicions* formen conjunts de *paquets interpretatius* que atorguen significat, sentit i sustenten els *marcs*, segons la definició de Gamson i Modigliani²¹⁵.

En una segona matriu s'etiqueten els *frames* i els *subframes* que s'han extret a partir dels *paquets interpretatius*. Es classifiquen per número d'impactes en un llistat.

Els 5-7 primers *marcs* resultants revelen la interpretació de la realitat de cadascun dels programes, el contingut dels quals s'articula a través de la redacció d'un o diversos paràgrafs.

2.2.-Anàlisi visual

La quantificació en una altra matriu de l'escala de plans dels diversos actors que apareixen en els continguts audiovisuals, estableix una relació de proximitat amb

²¹⁵ Gamson, W.A. i Modigliani, A. (1989).Íbid. op. cit.

l'espectador que es classifica en distància personal, personal llunyana, social i distància social llunyana, que es comparen entre els dos programes informatius.

Igualment es crea una classificació del tractament visual en positiu, negatiu i neutre.

Tot aquest grup de dades s'extreuen a partir d'una mateixa matriu per al TD i una altra per al TN i és l'equivalent visual a l'agenda dels atributs i de les característiques dels objectes. L'escalat de plans i el tractament visual d'un objecte en el quadre incideix en la seva decodificació i fins i tot interpretació. Així, no és el mateix un pla seqüència en una escala general d'una manifestació, que la inserció en aquest mateix pla seqüència d'un pla curt de l'arma d'un policia en la mateixa manifestació.

3.-Tercer nivell d'anàlisi, de tipus quantitatiu i qualitatiu

Un tercer nivell d'estudi analitza les vulneracions del contracte amb l'audiència.

3.1-Anàlisi oral/textual

S'estableix una mena de *fact checker* dels *frames* i dels *paquets interpretatius* que els sustenten. La matriu dona tres possibilitats: vulneració del contracte amb l'audiència /codi deontològic, no vulneració del contracte amb l'audiència/codi deontològic i una tercera opció ofereix la possibilitat de referenciar algun aspecte que no es pugui contemplar en les dues opcions anteriors, tot i la seva importància. Cadascuna de les opcions escollides es raonen i justifiquen. Posteriorment es quantifiquen i comparen entre dels dos programes informatius del mateix dia.

3.2-Anàlisi visual

A nivell visual, la vulneració del contracte amb l'audiència/codi deontològic es manifesta a partir d'un tractament visual negatiu o amb l'omissió d'imatges com per exemple la de la policia pegant a manifestants en el referèndum de l'10 per part del TD.

El tractament visual també es quantifica i es compara entre el TN i el TD.

4.-Quart nivell d'anàlisi de tipus quantitatiu i qualitatiu

Cal tenir present que els esdeveniments són diversos i cadascun d'ells té una cobertura mediàtica diferent. Per exemple, el dia 20 de setembre del 2017, el Telenotícies de TV3 va desplegar tot un operatiu a la Rambla de Catalunya (escenari, càmeres muntades en grues de capçal calent i cobertura en molts departaments de la Generalitat) mentre que aquests mateixos recursos no es van utilitzar d'una manera semblant l'10, el dia de la votació del referèndum, més semblant a la cobertura d'una jornada electoral. Per tant, en alguns casos, i de manera específica, es fa necessària la creació d'un dispositiu d'anàlisi ad hoc, com es veurà posteriorment. Aquests dispositius poden ser qualitatius o quantitatius o les dues coses alhora, però en tot cas, es justifiquen en cada cas.

Finalment es dona una nota de cobertura. Es calcula a partir de variables, que poden ser positives o negatives. Si és positiva suma en un programa i resta en el que no la compleix. Si és negativa, resta en el programa que la compleix i suma en el que no.

És una variable positiva si millora el relat per a la comprensió de l'esdeveniment i és negativa si viola el codi deontològic, confon o manipula la comprensió de la realitat. La puntuació es calcula en base a 10.

Anàlisi de resultats per programes

28/06/2010.Sentència de l'Estatut

El 28 de juny del 2010 el Tribunal Constitucional emet la primera sentència contra la reforma de l'Estatut de Catalunya, aprovada en referèndum popular el 18 de juny del 2006 i sancionada pel Rei Joan Carles I l'endemà, el dia 19 de juny. La sentència és el resultat del recurs d'inconstitucionalitat que va presentar el Partit Popular contra la reforma d'aquesta llei el 31 de juliol del 2006.

A continuació es mostren els resultats de la cobertura d'aquest esdeveniment tan del TD com del TN, en les seves respectives edicions del vespre.

1.-Primer Nivell

1.1.-Anàlisi oral / textual

El temps dedicat al bloc de la sentència del Tribunal Constitucional és major en el Telenotícies (TN) que no pas en el Telediario (TD). L'informatiu de la televisió pública catalana hi dedica un total de 1.456 segons, mentre que l'informatiu de la televisió pública espanyola en són 1.271. En percentatge, (temps dedicat a explicar el contingut de la sentència respecte del total del programa) la diferència encara és més gran. Un 52,89% el TN davant d'un 32,63% del TD.

1.2.Cobertura d'escenaris:

El TN ofereix una major cobertura d'escenaris relacionats amb la publicació de la sentència de l'Estatut respecte al TD, tot i que la diferència no és significativa (9 escenaris coberts en el TN, enfront de 7 del TD). En el càmput no es mesuren els escenaris on es produeix una informació en notícies/peces background (informació complementària que contextualitza a partir d'esdeveniments anteriors).

Aquesta és la comparativa dels escenaris als quals se'ls ha donat cobertura a cadascun dels programes informatius de les respectives televisions públiques:

Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà 28/06/2010	TN	TD
1.Tribunal Constitucional	1	1
2.Palau de la Generalitat	1	1
3.Seu PP a Madrid	1	1
4.Palau de la Moncloa	1	1
5.Seu PPC (Barcelona)	1	1
6.Seu PSOE (Madrid)	0	1
7.Seu ICV-EuiA (Barcelona)	1	1
8.Parlament de Catalunya	1	0
9.Seu ERC Barcelona	1	0
10.Acte Ciutadans	1	0
Totals	9	7

1.3.Número d'impactes per macro frame

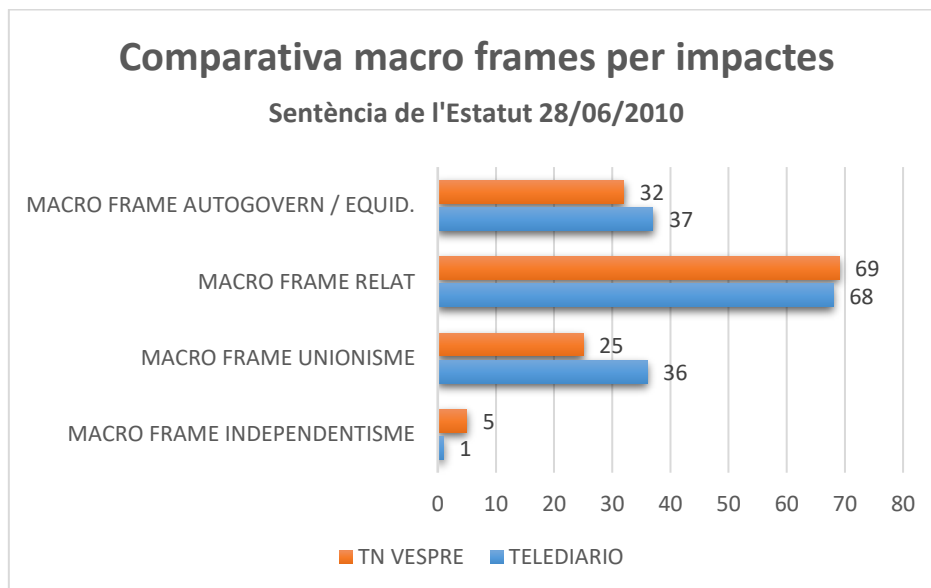
Per a una millor anàlisi del contingut, en cada programa informatiu de les televisions públiques espanyola i catalana es defineixen uns *marcs 'macro'*, que contenen a la vegada, un conjunt de *marcs* i uns *submarcs*. Aquests darrers serien una síntesi dels *paquets interpretatius*, definits per Gamson i Modigliani (1989)²¹⁶, com ja s'ha citat en anteriors ocasions i que s'utilitzen per facilitar l'anàlisi.

En el TD i el TN del 28/06/2010 es defineixen 4 *macroframes* o *macromarcs* que es perllongaran al llarg de les següents anàlisis:

- Independentisme (conté els *frames* i *subframes* que defineixen el territori de l'independentisme)
- Unionisme (conté els *frames* i *subframes* que defineixen el territori de l'unionisme, la unitat d'Espanya i en contra de qualsevol modificació de l'status quo)
- Relat (conté els *frames* i *subframes* que defineixen la narrativa del que ha succeït, i el contingut i característiques de la sentència)
- Autogovern / equidistant (conté els *frames* i *subframes* que defineixen el territori autonòmic. Critica la situació però no es planteja cap ruptura).

²¹⁶ Gamson i Modigliani (1989).Íbid. op. cit.

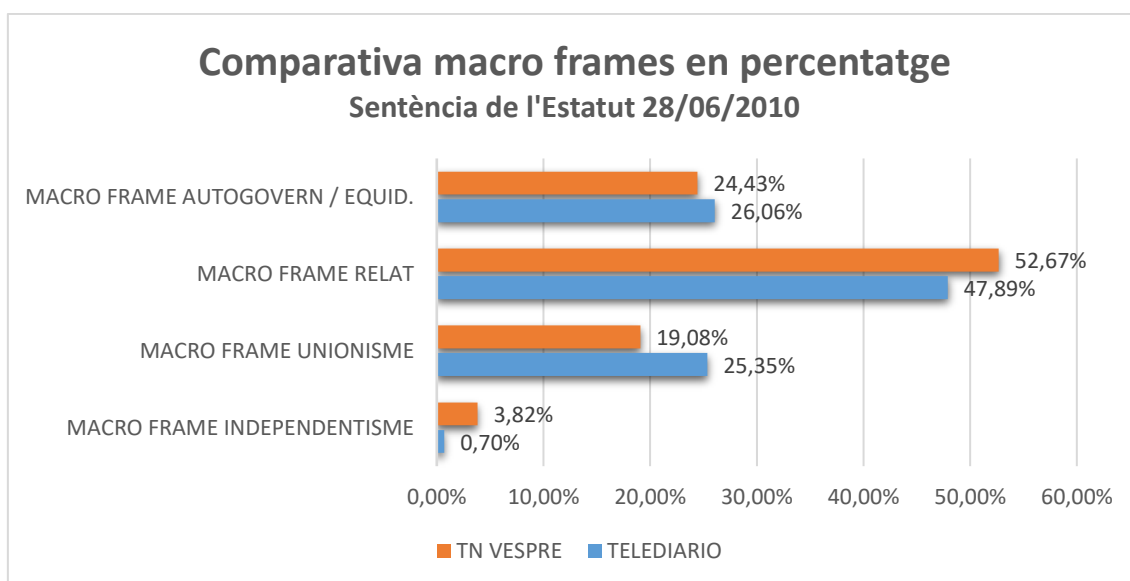
Aquest és el resultat comparat entre els dos programes:



Font: elaboració pròpia

Com a dada significativa, es pot veure que el marc que defineix el territori independentista és pràcticament insignificant (5 impactes al TN i 1 el TD). En realitat, els *marcs*, pel que fa al número d'impactes entre els dos programes informatius, estan bastant equilibrats. El més rellevant quant a nombre d'impactes o de contingut de *frames* i *subframes* és el del Relat, és a dir, la narració del que ha succeït o està succeïnt i l'explicació de la sentència del TC.

El següent quadre mostra les mateixes dades en percentatge:



Font: elaboració pròpia

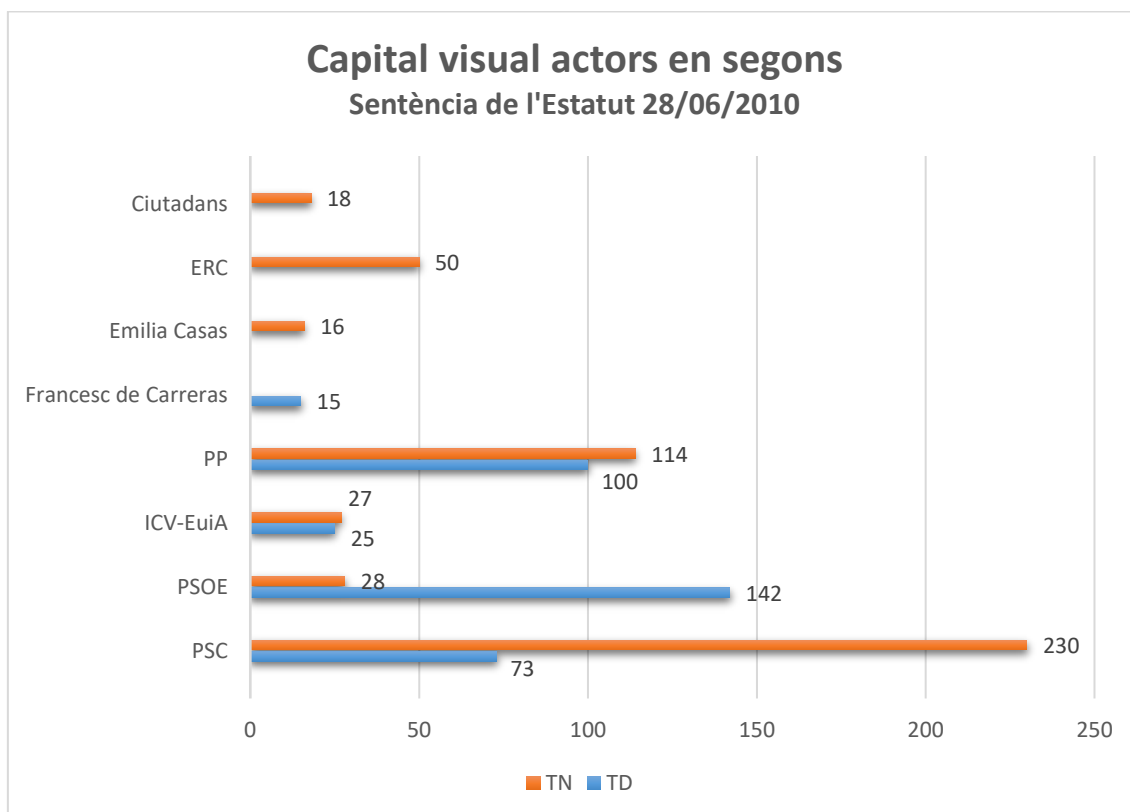
1.4.-Anàlisi visual.

1.4.1.-Capital visual dels actors.

Pel què fa al capital visual, és a dir el temps de pantalla de cadascun dels actors, el PSC-PSOE és el que més temps de difusió aconsegueix, tan en segons (258 seg. en el TN i 142 seg. el TD) com en percentatge respecte al total. Si bé en el TD el percentatge és major (53,42% en el TN i 60,56% en el TD).

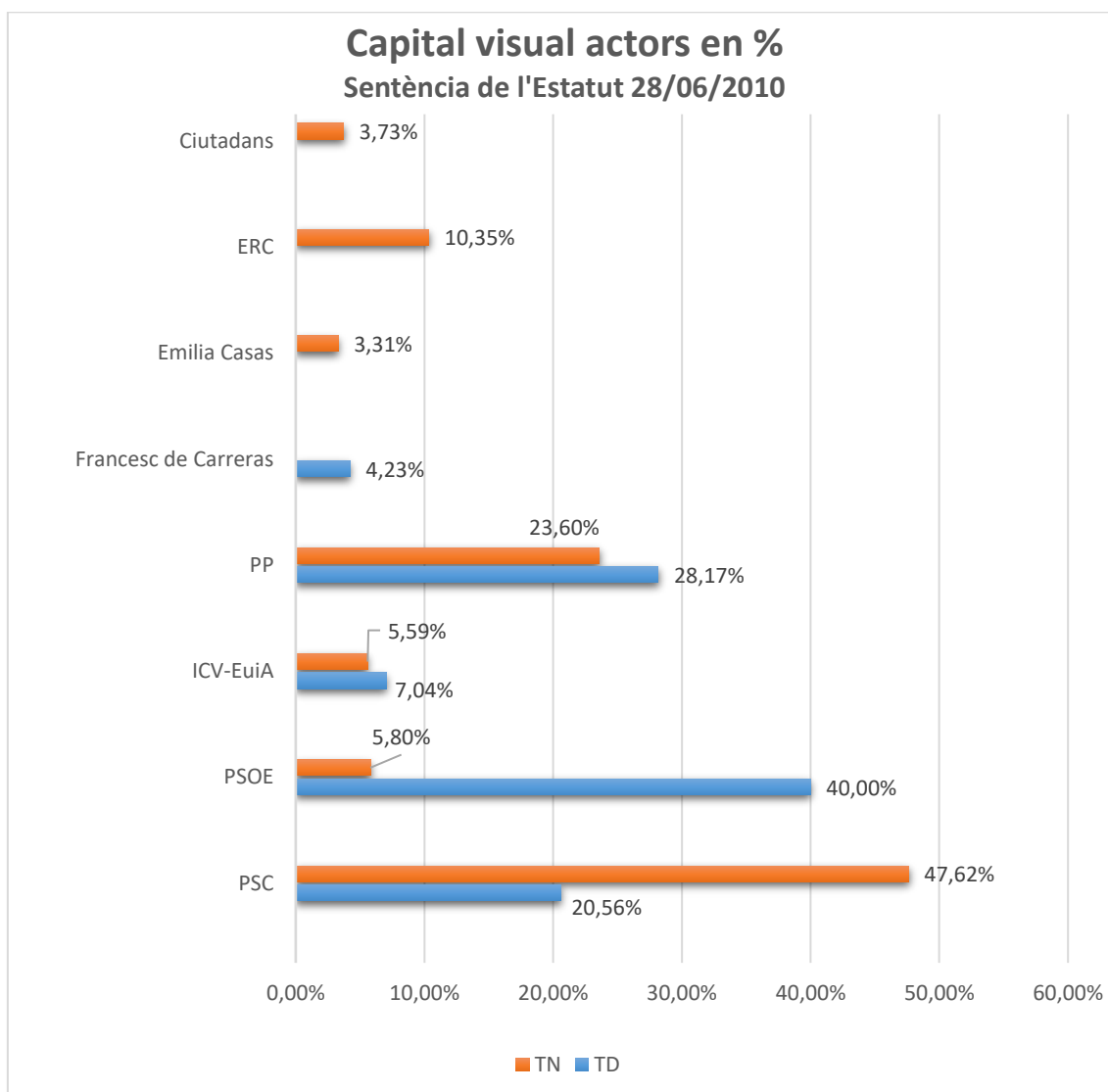
La segona formació política que ocupa més temps de pantalla és el Partit Popular (114 seg. al Telenotícies, 100seg. al Telediario) En percentatge, en el TD és major la presència en pantalla (28,17%) respecte el TN (23,60%).

Pel què fa a la resta de formacions, el capital visual es distribueix de la següent manera:



Font: elaboració pròpia

A continuació es pot veure la gràfica amb el capital visual dels diversos actors que apareixen al Telediario i al Telenotícies, en percentatge respecte a la totalitat del temps d'emissió de cadascun d'aquests programes:



Font: elaboració pròpia

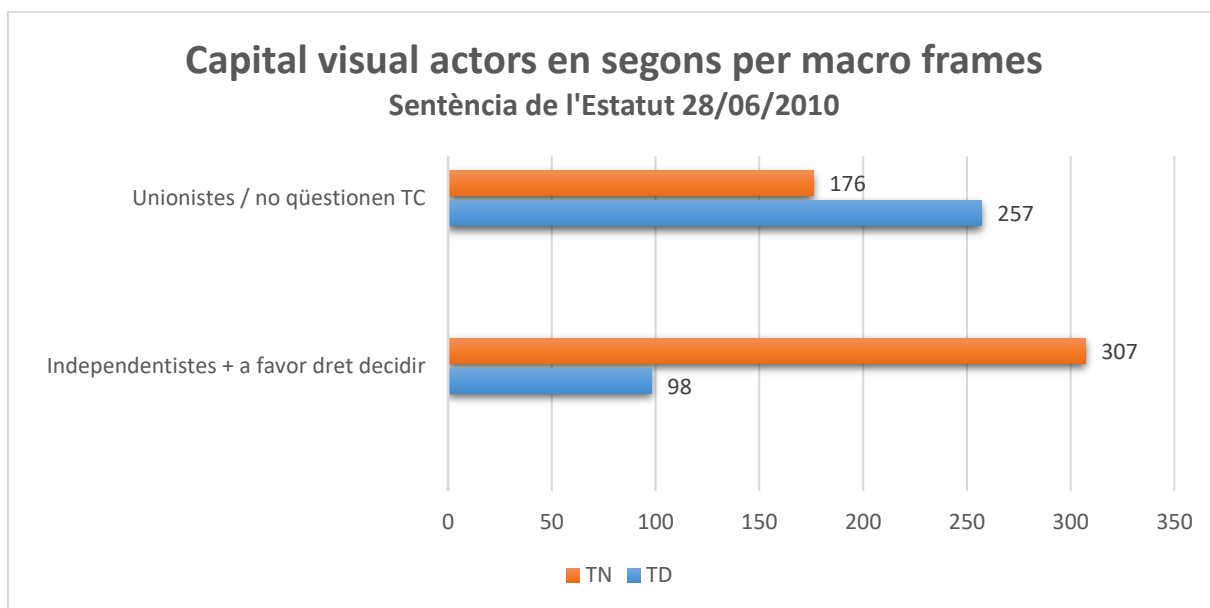
1.4.2. Capital visual per macro frames

El contingut que reproduïxen cadascun d'aquests actors constitueixen diversos marcs d'interpretació de la realitat. Cal tenir present però, que diversos actors poden constituir un mateix *marc*²¹⁷.

El gràfic que ve a continuació serveix per comparar i quantificar el temps d'emissió (en segons i percentatge) d'aquests *frames* construïts, com dèiem, a partir del contingut expressat pels actors. Com es pot veure, el TD dedica molt més temps de pantalla a aquells actors que no qüestionen la tasca del Tribunal Constitucional que no pas a

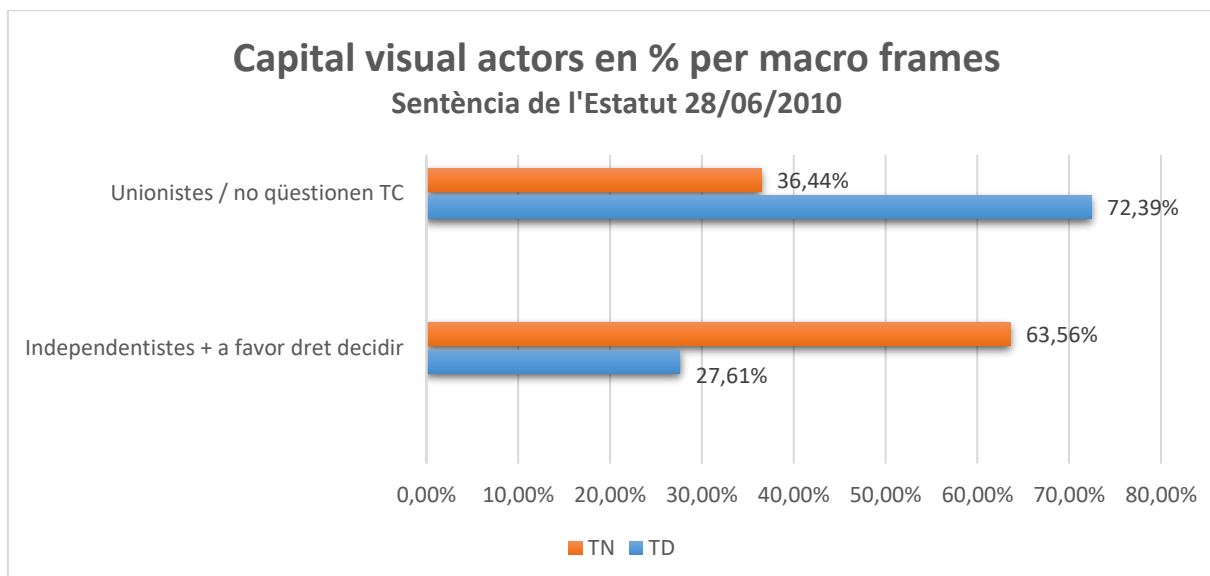
²¹⁷ I igualment es pot donar el cas que des d'una mateixa formació política federada es qüestionï el TC (el cas del president Montilla) i un membre de la mateixa formació (la vice-presidenta Maria Teresa Fernández de la Vega) no qüestionï la feina del mateix tribunal. Per tant, es situen en determinats moments, en *marcs* diferents d'interpretació de la realitat.

aquells que estan a favor del dret a decidir o que són independentistes (257 seg. respecte a 98 seg.) Per contra, en el TN el resultat és invers. Dedicar 307 segons de quota de pantalla a aquells actors que estan a favor del dret a decidir o són independentistes i 176 seg. als actors defensors de la unitat d'Espanya o que no qüestionen la tasca del Tribunal Constitucional). Malgrat tot, la distància entre independentistes/a favor del dret a decidir i unionistes / no qüestionen la tasca del TC és més àmplia al TD que no pas al TN (159 seg. en el TD, 131 seg. en el TN)



Font: elaboració pròpia

I aquestes són les mateixes dades però ara en percentatge:



Font: elaboració pròpia

Com es pot veure, pel què fa al contingut expressat pels diversos actors, es produeix una polarització entre aquells que expressen relats que s'inscriuen en un marc d'interpretació a favor de la unitat d'Espanya i de l'absència de crítica vers el Tribunal Constitucional, d'aquells que es mostren favorables, si bé no tant a la independència, però sí a favor del dret a decidir.

1.5.-Els baròmetres del CIS²¹⁸ i del CEO²¹⁹ posteriors a la sentència de l'Estatut

En l'anterior capítol s'ha comentat que el primer nivell de l'Agenda-setting, la que correspon a la transferència dels temes dels mitjans a l'opinió pública (tematització) es pot mesurar a través de les diverses enquestes d'opinió. En el cas espanyol, el baròmetre del CIS corresponent al mes de juliol, que es fa fer del 15 al 22 de juliol del mateix any a 2.500 persones, no va evidenciar un impacte significatiu de la sentència de l'Estatut sobre l'opinió pública. Preguntats als enquestats quin era el principal problema d'Espanya, només un 0,6% va contestar que l'Estatut de Catalunya i 1,3% els 'nacionalismes'.

Però aquestes dades poc significatives contrasten amb els resultats que oferia el Baròmetre d'Opinió Política del CEO, efectuat entre el mateix 28 de juny i 8 de juliol del 2010, a un total de 2.000 persones al Principat. Preguntats els enquestats sobre quin era el principal problema que tenia Catalunya en aquells moments (hi havia la possibilitat de resposta múltiple) un 20,8% va contestar les relacions de Catalunya amb Espanya, tot i que només un 8,2% el va considerar com a primer problema. Tot i així, s'evidenciava una diferència significativa entre els resultats de l'enquesta realitzada només a territori català que la feta a tot l'Estat. En l'anterior baròmetre del CEO, la relació Catalunya-Espanya representava un problema per al 14,0% dels enquestats²²⁰. La percepció de les relacions entre Catalunya-Espanya com a problema havia crescut un 6,8%.

1.6.Jerarquització

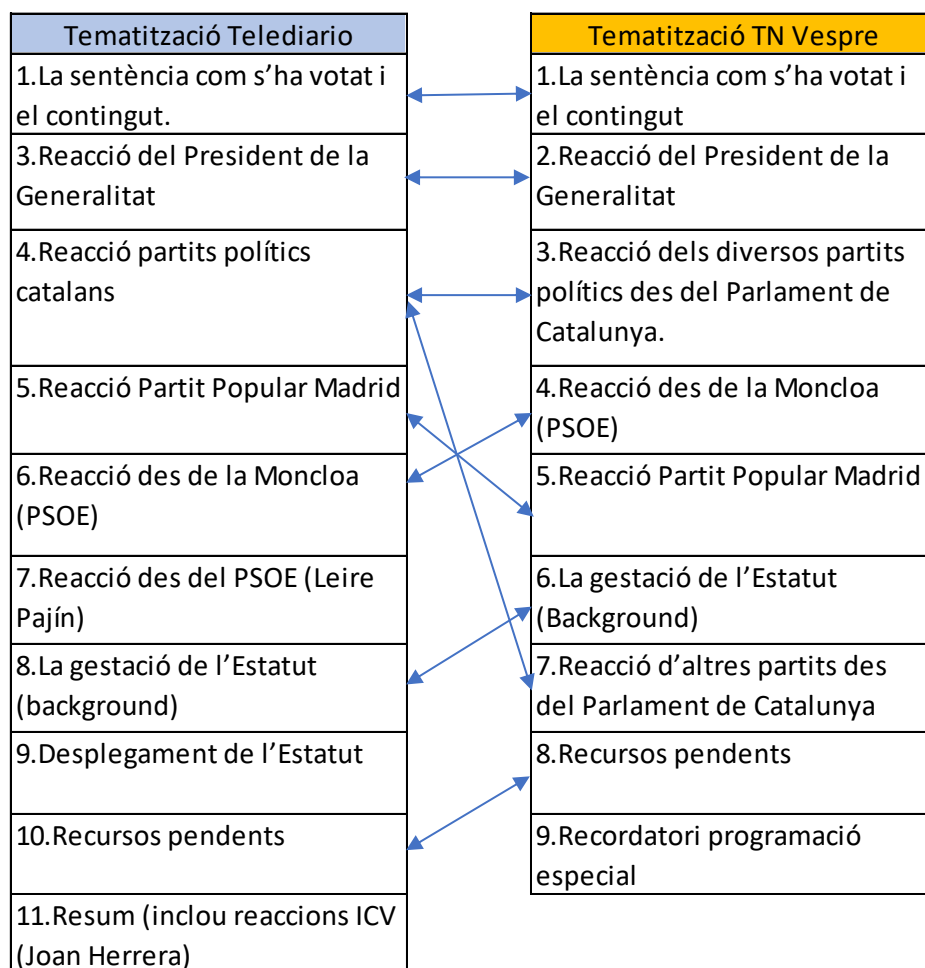
A continuació s'exposa un quadre comparatiu que visualitza la jerarquització de continguts entre el Telediario i el Telenotícies. S'observa que, en el cas del Telediario, es prioritza la tesi argumental del missatge de la vice-presidenta del govern espanyol, María Teresa Fernández de la Vega, en detriment de la jerarquització per ordre d'importància dins l'escaleta del programa (de primer les declaracions del govern,

²¹⁸ Baròmetre del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) corresponent al mes de juliol del 2010
Vegeu: http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/2840_2859/2843/es2843.pdf
(Estudi nº 2.843) [Extret el 09/02/2019]

²¹⁹ Baròmetre d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) Reo núm.600 3ª Onada 2010
Vegeu: <http://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/2908/Taules%20estad%C3%ADstiques%20-600.pdf>
[Extret el 09/02/2019]

²²⁰ Vegeu Baròmetre d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO). Reo núm. 581 2ª Onada 2010 (21 maig 2010)
Vegeu: <http://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/2668/Taules%20estad%C3%ADstiques%20-581.pdf>
[Extret el 09/02/2019]

després l'oposició). El contingut expressat obeeix al mètode Kilgore , inventat pel *Wall Street Journal*, (tesi + elements que refermen la tesi+ antítesi + altres elements que refermen la tesi). És per aquest motiu que enlloc d'emetre de primer la conferència de premsa de la vicepresidenta del govern, sobre la publicació de la sentència de l'Estatut, de primer s'ofereix la de la portaveu del PP. Com hem vist, d'acord a criteris periodístics hauria d'haver estat al revés (per ordre d'importància). L'ordre temàtic no divergeix gaire d'un programa respecte d'un altre. La diferència està en què es diu respecte cadascun dels temes.



2. Segon Nivell

2.1. Anàlisi oral/textual.

2.1.1.-Marcs interpretatius dominants.

El segon nivell d'anàlisi, el que fa referència a les característiques dels objectes, els atributs, estableix els *marcs* dominants²²¹ tan en el Telediario com en el Telenotícies.

²²¹ Els marcs dominants s'estableixen a partir del número d'impactes que tenen en el relat oral / textual és a dir; per la quantitat de *subframes* que contenen. Com hem vist, els *subframes* són una síntesi dels *paquets interpretatius* que s'ha elaborat amb l'objectiu de fer més eficaç i eficient l'anàlisi.

I aquest ha estat el resultat:

Telediario

CLASSIFICACIÓ	Nº IMPACTES	FRAMES
1	25	Què està passant (què succeeix un cop feta pública la sentència)
2	17	Sentència Estatut Background
3	14	No passa res. El Constitucional respecta la majoria d'articles de l'Estatut
3	14	A favor de la sentència
4	13	Contra el PP
5	12	Classificació imatges
6	10	Característiques de la sentència
7	9	És necessari actuar
8	8	Contra la sentència
9	5	L'Estatut ja era constitucional
10	4	Contra PSC i PSOE
11	3	Contra TC
12	2	A favor TC
13	1	Què passarà a partir d'ara
13	1	Contra l'Estatut
13	1	La sentència farà créixer l'independentisme

Telenotícies

CLASSIFICACIÓ	Nº IMPACTES	FRAMES
1	22	Què està passant (què succeeix després que s'ha fet pública la sentència)
2	17	Característiques de la sentència i com s'ha votat
3	15	Sentència background
3	15	Classificació imatges
4	12	Què cal fer
5	8	Contra el Tribunal Constitucional
6	7	Contra el PP
6	7	No passa res. El Constitucional respecta la majoria dels articles de l'Estatut
7	6	A favor de la sentència i del nou Estatut
7	6	Contra la sentència
8	4	El debat s'ha acabat. S'ha de tornar a la normalitat. El consens s'imposa
9	3	A favor del Tribunal Constitucional
9	3	Contra l'Estatut
10	2	A favor de la independència de Catalunya
11	1	Eixamplar la base independentista
11	1	Contra el tripartit
11	1	És un moment greu. Hi ha un abans i un després

Per tant, en aquest segon nivell en el qual es reproduïxen, segons l'Agenda-setting, els atributs i característiques dels objectes i que, com s'ha vist en el capítol anterior, s'"indica" com pensar respecte a la sentència de l'Estatut, el TN i el TD estableixen els següents *marcs* interpretatius:

MARC INTERPRETATIU TD:

S'ha fet pública la sentència de l'Estatut, després de 4 anys. Era una sentència esperada. En el Telediario us oferim les reaccions polítiques des dels principals punts d'interès, com per exemple la del president de la Generalitat José Montilla, que ha expressat el seu disgust. També us expliquem com s'ha fet la votació per part dels magistrats i us posem en context traçant el recorregut de la creació del nou text que reformava l'anterior fins a les reaccions de la sentència que s'ha fet pública avui. La resolució és fruit del recurs que va presentar el PP. Consideraven que la reforma del text trencava la unitat dels espanyols però és criticable la seva actitud. També han presentat recurs el defensor del poble i 6 comunitats més. En aquests darrers 4 anys a Catalunya no han perdut el temps i s'ha desplegat $\frac{3}{4}$ parts de l'Estatut. 41 lleis s'han aprovat i 21 més estan en tràmit. I en matèria de finançament, l'Estat ja inverteix a Catalunya l'equivalent del seu PIB i ho farà fins el 2013. A més, l'Estat ha transferit 12 competències com ara les rodalies de RENFE o inspecció de Treball. A més, la sentència no ha de preocupar perquè el Constitucional respecta la majoria dels articles. Per tant, la sentència és favorable als catalans i als interessos de tots.

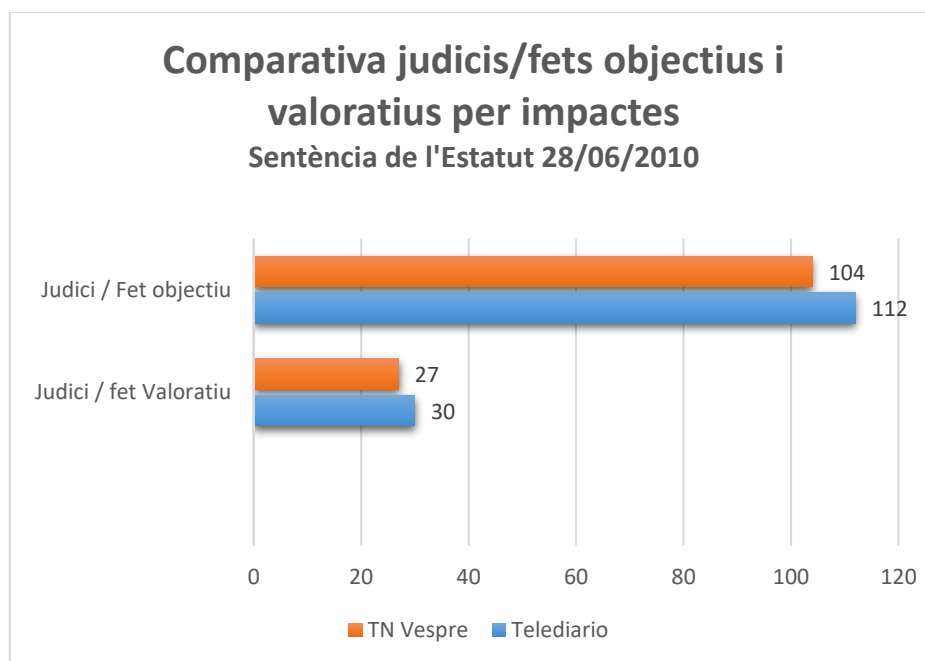
Després de la sentència, les forces polítiques catalanes consideren que cal actuar perquè aquesta sentència no perjudiqui els nivells d'autogovern assolits.

MARC INTERPRETATIU TN

S'ha fet pública la sentència de l'Estatut, després de 4 anys. Era una sentència esperada. El Telenotícies us expliquem el que està succeint en els principals punts d'interès i les reaccions polítiques, en especial la del president de la Generalitat, José Montilla, que demana una resposta unitària a la sentència. CiU qualifica la situació de gravíssima. Al TN us expliquem com s'ha votat i les seves característiques. El terme 'nació' es deixa sense eficàcia jurídica i la 'indisoluble unidad de la nación española' apareix 8 vegades en el document. Els símbols de Catalunya es 'retallen' perquè no són d'una nació sinó d'una 'nacionalitat'. La realitat de la sentència és que el TC accepta els dubtes sobre la constitucionalitat de 50 articles. La resolució és fruit d'un segon recurs que va presentar el Partit Popular. El primer recurs no va ser acceptat. El segon sí, però després de la recusació acceptada d'un magistrat per part del PP i la mort d'un altre magistrat. Quatre magistrats tenen esgotat el seu mandat des de fa 2 anys. Al Senat, una resolució va demanar al Tribunal que es declarés incompetent però l'Alt Tribunal va tancar files defensant la seva legitimitat. Segons el president Montilla, el Tribunal Constitucional està desacreditat i moralment deslegitimada. També considera que és del tot criticable l'actuació del PP i la sentència no li ha donat la raó. A més, la majoria del text segueix vigent i ha estat declarat constitucional. No passar res, el Constitucional respecta la majoria de l'Estatut.

2.1.2-.Judicis objectius i valoratius

Continuem aquest segon nivell d'anàlisi revelant el *sistema de creences* de cadascun dels *macro marcs*²²² d'acord a la classificació que fa Teun Van Dijk²²³. Aquest *sistema de creences*, com hem vist en el capítol anterior, ens revelarà la ideologia a partir de les proposicions que construeixen i emeten judicis. Els resultats obtinguts es divideixen per programes i s'estableix una comparació per impactes i en percentatge:

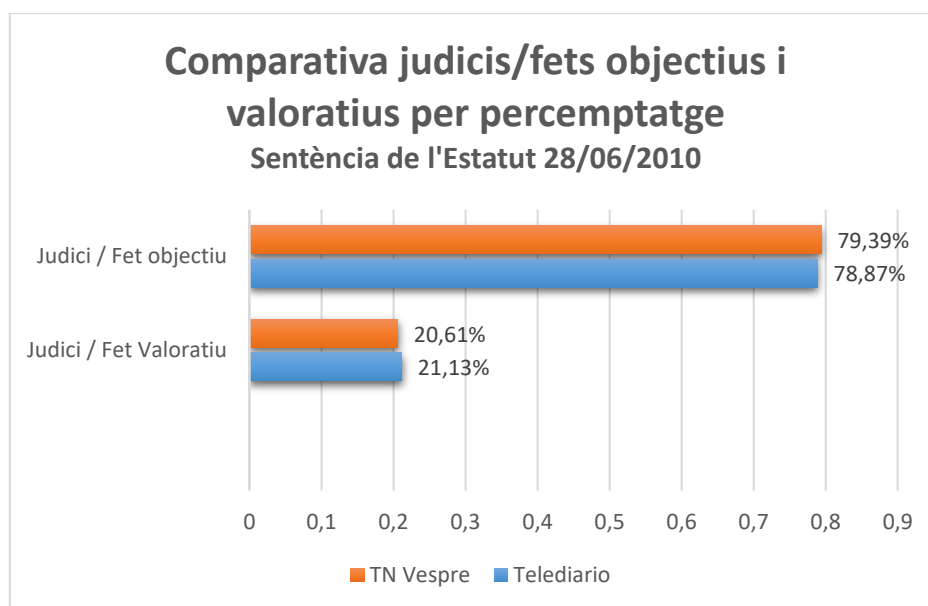


Font: elaboració pròpia

El número de fets valoratius i objectius no difereixen gaire entre un programa i un altre. La similitud encara és més acusada si el còmput es fa en percentatge, tal i com mostra el quadre que es pot veure a continuació, de tal manera que es pot establir gairebé una similitud entre els dos programes informatius quant a l'emissió de fets *objectius* i *valoratius*. Dominen, com es pot observar, els fets objectius (79,39% en el TN i 78,97% en el TD).

²²² Utilitzarem indistintament la denominació *macro marcs* o *macro frames*

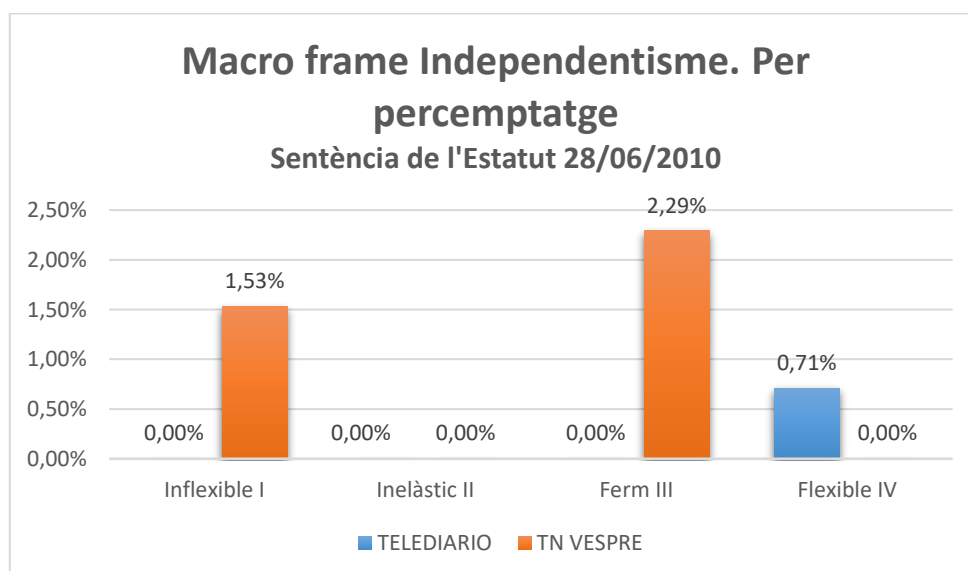
²²³ La classificació es divideix en creences *valoratives* i creences *objectives*. [Van Dijk, T. (1996) Íbid op. cit.]



Font: elaboració pròpia

2.1.3-.Estatus cognitiu

A continuació s'analitza l'*estatus cognitiu*²²⁴ de cadascun dels *macro-frames*. Al tractar-se d'una anàlisi comparativa, els resultats s'ofereixen en percentatge respecte del total d'impactes (*subframes*) de cadascun dels programes:

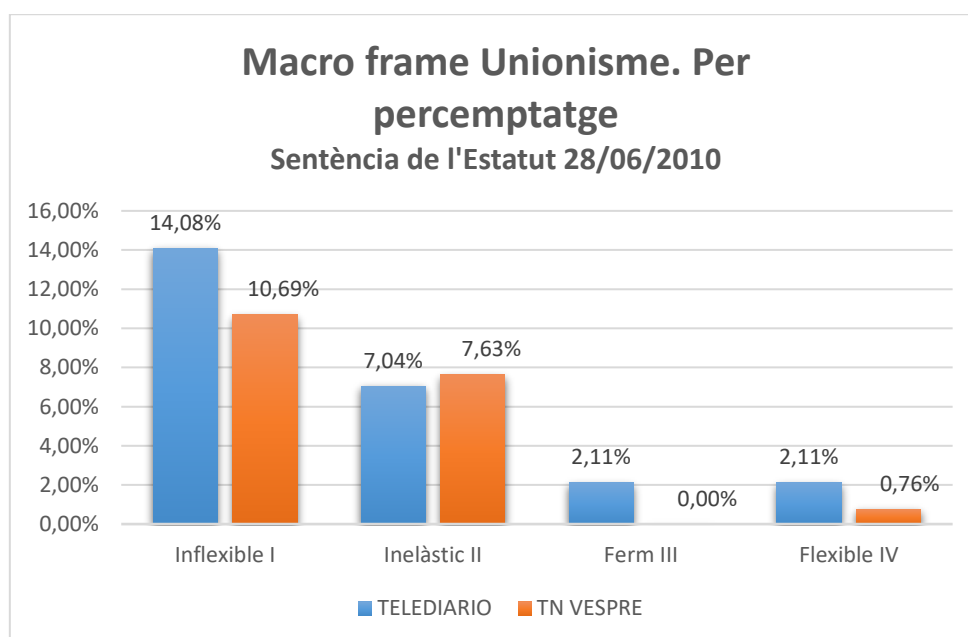


Font: elaboració pròpia.

²²⁴ Basat en la classificació que fa Sartori en *inflexible*, *inelàstic*, *ferm* i *flexible*. [Sartori, G. (1969) Íbid.op. cit]

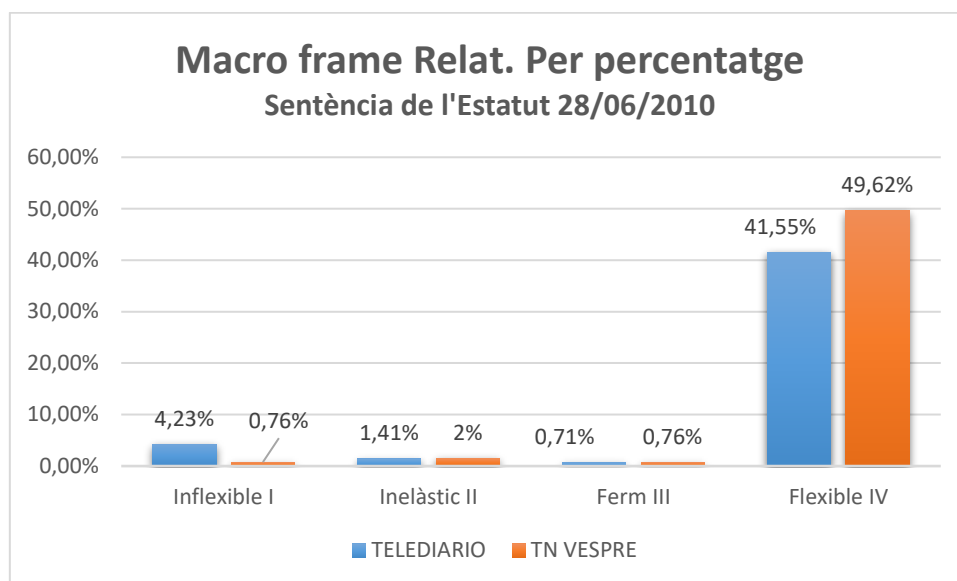
La gràfica mostra com el *marc Independentista* és pràcticament insignificant perquè representa només el 3,82% del total en el cas del TN i el 0,71% en el TD. D'aquest percentatge, en el cas del TN el 2,29% correspon a un estatus cognitiu ferm i l'1,53% a l'inflexible. Pel que fa al TD, només hi ha un *subframe* que representa el 0,71% del total.

El quadre que es pot veure a continuació fa referència als *subframes* que defineixen l'estatus cognitiu del *macro marc Unionista*. S'observa com majoritàriament el contingut es situa en l'eix tancat. Tant en el TD com en el TN. I majoritàriament és inflexible. És a dir; els *submarcs* contenen elements rígids i dogmàtics, que no permeten cap mena d'argumentació ni acceptació d'evidència.

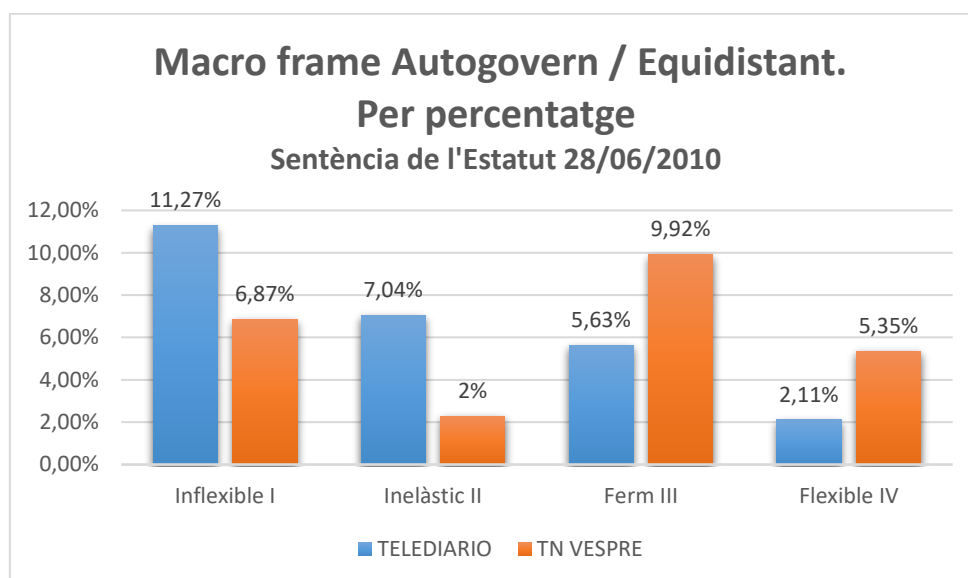


Font: elaboració pròpia

El *macroframe Relat* és el que conté la majoria de *subframes* de tots dos programes informatius. Lògicament perquè es tracta de la narració del què ha succeït o està succeïnt, que realitzen majoritàriament els periodistes. L'estatus cognitiu dominant és *flexible*; és a dir, els *subframes* contenen elements oberts a l'argumentació i a l'evidència. És destacable però, el 4,23% de continguts que contenen elements inflexibles en el Telediario. Són impactes que no estan oberts a l'evidència, tot i que han estat narrats per periodistes i per tant, s'hauria de suposar una certa neutralitat en l'exposició de fets:



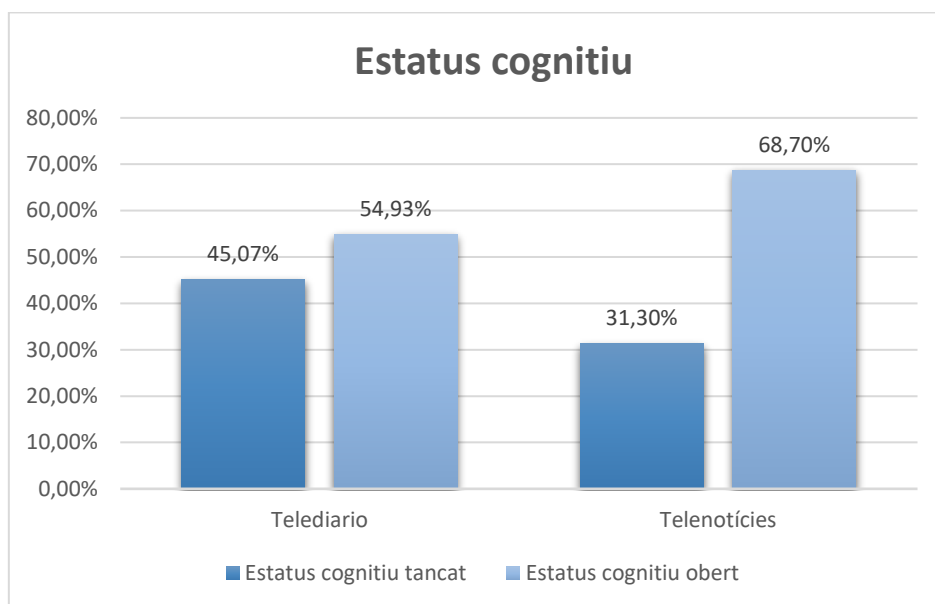
Font: elaboració pròpia



Font: elaboració pròpia

Després del *macro marc Relat*, el *macro marc* que hem anomenat *Autogovern / Equidistant* és el que més *subframes* conté. En el cas del Telediario supera per ben poc el *macro frame Unionisme* (26,05% *macro frame Autogovern / Equidistant*, davant del 25,35% de del *macro frame Unionisme*). Domina l'estatus cognitiu tancat en el cas del TD (11,27% + 7,04%) i l'obert en el cas del TN (9,92% + 5,35%). El *macro frame Autogovern / Equidistant* suposa en el cas del TD, el 26,05% del total, i en el cas del TN, el 24,43%. Aquesta rellevància només es donarà en aquest moment. Després, donada la polarització entre els *macro marcs Unionisme* i *Independentisme*, el *macro marc Equidistant* serà el que menys impactes disposarà a la resta de programes.

I en xifres absolutes, aquest és el resultat total per cadascun dels programes informatius públics. En el cas del TD preval l'estatus cognitiu tancat i en el cas del TN, l'obert:



Font: elaboració pròpia



Crònica del periodista de TV3, Jordi Pons amb el destacat del que ha dit el president Montilla. Font: TN de TV3



Titular de portada del TD
Font: Telediario

2.2.Anàlisi visual

Com hem vist en l'apartat anterior sobre metodologia, l'escala de plans incideix en la decodificació de la re-creació de la realitat i fins i tot, en certa manera, la determina.

Un contingut pot tenir una repercussió o una altra, en funció de com s'expliqui visualment. L'escala de plans dels actors incideix en aquesta interpretació. El resultat de l'estudi dels dos informatius conclou que majoritàriament l'enregistrament i posterior emissió reproduïx una distància personal pel què fa a l'escala de plans. Però se'n distingeixen uns elements significatius: En el TD preval la distància personal llunyana (80%), mentre que en el TN preval una distància personal més propera (10% primer pla i 60%, primer pla obert). Per tant, la relació entre actors/espectadors de la realitat recreada és més propera en el TN que no pas al TD, que marca més la distància i consigna d'aquesta manera un principi d'autoritat entre el públic i l'actor que intervé en les notícies. Tot plegat es pot evidenciar en la següent matriu que quantifica el número de plans i els relaciona amb la distància social.

2.2.1.Comparativa escala de plans per unitats.

Telenotícies

TN VESPRE 28/06/2010	Escala de plans						
ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PSC			3				
PSOE				1			
ERC				1			
ICV-EUIA				1			
PP			2				
C'S		1					
Emilia Casas			1				
Totals	0	1	6	3	0	0	0
Totals %	0,00%	10,00%	60,00%	30,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Totals %	Distància personal: 70,00 %		Dist. personal llunyana: 30,00%		Distància social: 0,00%		Dist.Soc.Llunyana : 0,00 %

Telediario

TELEDIARIO 28/06/2010	Escala de plans							
ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG	
PSC				3				
PSOE			1	4				
ERC								
ICV-EUIA			1	1				
PP				4				
C'S								
Emilia Casas								
Francesc de Carreras			1					
Totals	0	0	3	12	0	0	0	
Totals %	0,00%	0,00%	20,00%	80,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
Totals %	Distància personal: 19,99,%			Distància pers. llunyana: 80,01%		Distància social: 0%		Dist. Soc.Llunyana: 0%

2.2.2.Comparativa escala de plans per percentatge:

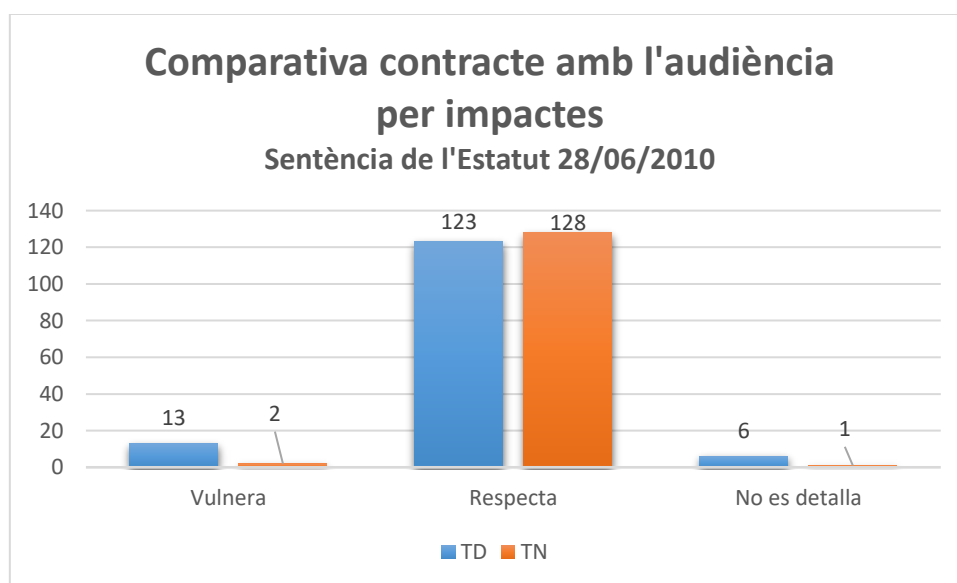
COMPARATIVES 28/06/2014	Escala de plans							
	ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PSC en Telediario					20,00%			
PSC en TN Vespre				30,00%				
PSOE en Telediario				6,67%	26,67%			
PSOE en TN Vespre					10,00%			
ERC en Telediario								
ERC en TN Vespre					10,00%			
ICV-EUIA en Telediario				6,66%	6,67%			
ICV-EUIA en TN Vespre					10,00%			
PP en Telediario					26,67%			
PP en TN Vespre				20,00%				
C's en Telediario								
C's en TN Vespre			10,00%					
Emilia Casas en Telediario								
Emilia Casas en TN Vespre				10,00%				
Francesc de Carreras en TD				6,66%				
Francesc de Carreras en TN								
	Distància personal			Distància social			Dist.Soc.Llunyana	

3.-Tercer nivell

3.1.-Anàlisi oral/textual.

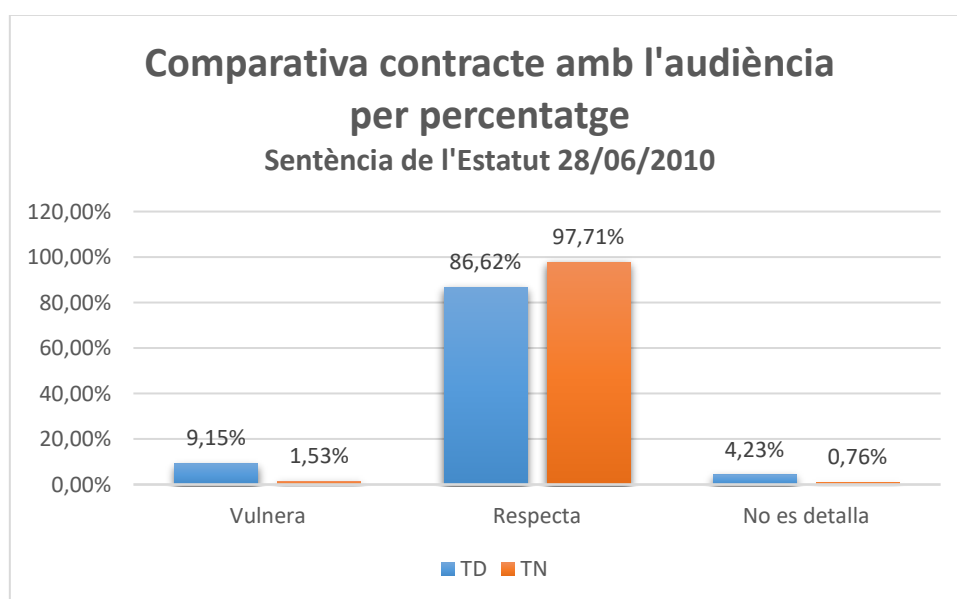
3.1.1.-Contracte amb l'audiència

A continuació es presenta l'anàlisi comparatiu de les vulneracions del contracte amb l'audiència i del codi deontològic. És significativa la vulneració del contracte en el TD (un total de 13 vegades, mentre que en el TN només es vulnera en 2 ocasions.



Font: elaboració pròpia

En percentatge, suposa un 9,15% del total de contingut dels *subframes* en el cas del TD, i un 1,53% en el cas del TN:



Font: elaboració pròpia

3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència.

Les vulneracions del contracte amb l'audiència en el cas del TD són bàsicament:

1. No difon els fets en un context apropiat ni precisa les seves connexions essencials. Naturalitza la legitimitat de la sentència. No qüestiona que el TC s'hauria d'haver inhibit. Segons el codi d'estil de RTVE, les informacions han de ser complertes i han de 'indagar en las causas'.
2. Minimitza i omet l'impacte real de la sentència. Estableix arguments que creen confusió en aquest aspecte perquè no es té en compte tota la informació. I una informació no complerta vulnera el contracte amb l'audiència.
3. Estableix contradiccions que són en realitat, oxímorons. No es pot avalar un terme quan aquest se'l despulla del seu contingut jurídic. És el cas del terme 'nació'. Segons el Telediario la sentència l'avalua quan en realitat el terme s'ha posat en el preàmbul del text, i, per tant, no té validesa jurídica. Per tant, indueix a confusió.
4. Passa de 'puntetes' respecte a qüestions polèmiques. I ho fa sense explicar-les de manera adequada. Per exemple diu que 'se establecen 27 interpretaciones conformes' i que 'entre estas interpretaciones estarían los símbolos nacionales de Cataluña'. Ras i curt. No explica què els passa als símbols nacionals de Catalunya.
5. Omet elements rellevants que no permeten la formació d'una composició del què ha succeït amb una visió general complerta. Naturalitza el fet que es tramitessin i s'acceptessin recursos d'inconstitucionalitat a l'Estatut, malgrat haver estat sancionat pel rei i refrendat pel poble Català. I haver estat fruit d'un pacte entre dos parlaments. No explica que en una composició diferent de l'alt tribunal, recursos anteriors no es van acceptar.
6. Emet una fal·làcia. En una notícia s'afirma que l'Estat inverteix a Catalunya l'equivalent al seu producte interior brut. El producte interior brut del 2010 a Catalunya va ser de 209. 792 milions d'€ i la inversió de l'Estat va ser de 3.626 milions d'€²²⁵.

Les vulneracions del contracte amb l'audiència del TN de TV3 són:

1. En una ocasió no difon els fets en un context apropiat ni precisa les seves connexions essencials. La proposició naturalitza la legitimitat de la sentència. No qüestiona que el TC s'hauria d'haver inhibit.
2. En una altra ocasió, la informació és incomplerta. No explica que el poder judicial no podia qüestionar un pacte entre dos parlaments.

²²⁵ Vegeu: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=354&t=2010> i http://economia.gencat.cat/web/.content/70_analisi_finances_publices_financament_autonomic/arxiu/inversio-publica/Bibliografia_inversio_publica/inversio-publica-estat-a-catalunya.pdf

3.2.-Anàlisi visual

3.2.1.Tractament visual

Pel què fa al tractament visual, no s'estableixen diferències significatives entre tots dos programes. El tractament visual positiu i neutre supera en tots dos casos, el 80% dels plans enregistrats i emesos dels protagonistes. El tractament visual negatiu, és del 10% en el cas del Telenotícies i del 13,30% en el cas del Telediario.

A continuació es mostra el quadre on es poden veure les dades tan per número de plans com per percentatge.

COMPARATIVES 28/06/2014	Tractament visual		
	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
ACTORS			
PSC en Telediario	1	2	
PSC en TN Vespre	2	1	
PSOE en Telediario	5		
PSOE en TN Vespre	1		
ERC en Telediario			
ERC en TN Vespre	1		
ICV-EUIA en Telediario	1		1
ICV-EUIA en TN Vespre	1		
PP en Telediario	4		
PP en TN Vespre	2		
C's en Telediario			
C's en TN Vespre			1
Emilia Casas en Telediario			
Emilia Casas en TN Vespre			1
Francesc de Carreras en TD			
Francesc de Carreras en TN			

COMPARATIVES 28/06/2014	Tractament visual		
ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
PSC en Telediario	6,65%	13,35%	
PSC en TN Vespre	20,00%	10,00%	
PSOE en Telediario	33,34%		
PSOE en TN Vespre	10,00%		
ERC en Telediario			
ERC en TN Vespre	10,00%		
ICV-EUIA en Telediario	6,66%		6,67%
ICV-EUIA en TN Vespre	10,00%		
PP en Telediario	26,67%		
PP en TN Vespre	20,00%		
C's en Telediario			
C's en TN Vespre			10,00%
Emilia Casas en Telediario			
Emilia Casas en TN Vespre			10,00%
Francesc de Carreras en TD			6,66%
Francesc de Carreras en TN			

4.-Quart Nivell

4.1.Comparativa de contingut (TN-TD) de la sentència de l'Estatut

En aquest quart nivell d'anàlisi es fa una comparativa del contingut que han explicat els dos programes informatius de les respectives televisions públiques. Es tracta d'un dispositiu ad hoc tal i com s'ha explicat en el capítol de metodologia. Es justifica perquè mostra com cada programa explica el contingut de la sentència i per tant, dona un determinat marc interpretatiu. El text oral/escrit s'inclou en una matriu i es disposa per temàtiques. En la tercera columna de la matriu s'extreu la comparació a partir de les dues columnes anteriors que contenen el què han dit tan del TD com del TN.

El resultat ha estat el següent:

TN VESPRES	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
Característiques sentència i votació	Característiques sentència i votació	Bloc-1
1. La sentència ha tirat endavant amb votació per blocs i majories diferents	1. El PP va presentar el recurs d'inconstitucionalitat contra l'Estatut. La sentència, que ha arribat sobre les set de la tarda, ha tardat tres anys i nou mesos. La presidenta del tribunal, Maria Emilia Casas ha aconseguit tirar endavant la seva ponència i ho ha fet per blocs.	El TN és més ordenat en l'exposició. Explica com s'han dividit els blocs que s'havien de votar, com s'ha votat i quins eren els articles que incloïen aquests blocs (quins articles es votaven i quins no. En general la informació del TN és més completa. De tota manera hi ha un element a tenir en compte i és que no s'explica bé per part del Telediario la qüestió dels símbols de Catalunya. Ho exposa com si fossin part d'un article conforme però en realitat, els símbols de Catalunya es defineixen com els propis d'una 'nacionalitat' i no d'una 'nació' precisament en concordança amb el fet que no s'atorga valor jurídic al terme 'nació' del preàmbul. El TN exposa que el tema del català han estat 8 els magistrats que hi han votat en contra. El TD no difon les declaracions d'Albert Rivera. El TD a més destaca que la majoria dels articles de l'Estatut són declarats constitucionals, quan en realitat l'important és l'impacte dels que no ho han estat declarats. El TN no diu que la sentència comptarà amb 4 vots particulars però aquesta qüestió, de fet, no serà rellevant.
2. Declaren inconstitucionals 14 articles entre ells el que fa referència al català com a llengua preferent de les administracions	2. La sentència estableix 14 articles, inconstitucionals, entre ells el que es refereix a la creació d'un poder judicial català.	
3. Els magistrats reinterpreten el terme 'nació', el preàmbul i 27 preceptes més els han adequat a la Constitució	3. Declara que el terme 'nació' del preàmbul no té eficàcia jurídica	
4. Ha estat la setena ponència que es vota i l'ha redactat la presidenta Emilia Casas que l'hauria retocat perquè finalment es pugui aprovar.	4. Ja hi ha sentència de l'Estatut. Aquesta tarda, el TC ha aprovat la darrera versió, que ha elaborat la mateixa presidenta del tribunal, Maria Emilia Casas.	
5. En el primer bloc on es buida de contingut jurídic el terme 'nació' hi han votat a favor els 5 magistrats conservadors més el progressista Manuel Aragón	5. Al final la votació ha estat per blocs i amb diferents resultats. Els magistrats han votat un primer bloc (preàmbul). Han guanyat les tesis dels magistrats conservadors per 6 vots a favor davant de 4 en contra	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
6.En el preàmbul queda definida i clara la 'indisoluble unidad de la nación española', concepte que es repeteix fins a 8 fonaments jurídics de la sentència	6.El terme nació es manté en el preàmbul però sense valor jurídic. En la sentència es menciona la insoluble unidad de España.	
7.Sobre els 14 articles declarats inconstitucionals, 4 són declarats inconstitucionals de manera complerta i els 10 restants en aspectes concrets	7.En el segon dels blocs es votaven els articles inconstitucionals. S'ha tirat endavant amb vuit vots a favor davant de dos en contra.	
8.Un total de 8 magistrats han votat a favor de declarar inconstitucionals aquests 14 articles. Dos magistrats hi han votat en contra.	8.El tercer i quart bloc es votaven els articles constitucionals i les interpretacions conformes. S'ha aprovat amb el resultat de 6 magistrats a favor i 4 en contra.	
9.Un total de 8 magistrats han votat en contra del català com a llengua preferent a l'administració	9.La sentència declara inconstitucionals 14 articles com ara els que es refereixen a la creació del poder judicial català, el defensor del poble i a l'ús del català com a llengua preferent.	
10.El bloc de les interpretacions conformes (27 preceptes) és aquell bloc on els articles no es declaren inconstitucionals si s'interpreten exclusivament com diuen els magistrats.	10.En la sentència s'estableixen 27 interpretacions conformes. Això vol dir que s'accepten articles sempre i quan s'interpretin com diu la sentència.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
11.El bloc de les interpretacions conformes hi han votat 6 magistrats (tots els progressistes més el vice-president Guillermo Giménez)	11.En la sentència s'estableixen 27 interpretacions conformes. Això vol dir que s'accepten articles sempre i quan s'interpretin com diu la sentència.	
12.El darrer bloc d'articles que es desestima que no siguin constitucionals la votació també ha estat de 6 a 4.		
13.Els símbols nacionals de Catalunya no s'han d'interpretar com els símbols d'una nació sinó d'una 'nacionalitat'	12.Entre les interpretacions conformes estarien els símbols nacionals de Catalunya.	
14.Segons la presidenta del PPC el Tribunal Constitucional ha qüestionat avui, aproximadament més de 40 articles.		
15.Per a la portaveu del Partit Popular al Congrés, Soraya Sáenz de Santamaría, el constitucional qüestiona una cinquantena d'articles i diuen que tenien part de raó quan van presentar el recurs d'inconstitucionalitat a l'alt Tribunal	13.El Tribunal Constitucional ha qüestionat a l'entorn de cinquanta articles de l'Estatut, segons Soraya Sáenz de Santamaría	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
16.Segons la portaveu del PP al Congrés, el TC accepta part del recurs del PP i confirma els seus dubtes sobre la constitucionalitat de 50 articles. Aquesta és la realitat de la sentència.	14.Soraya Sáenz de Santamaría ha estat l'encarregada de fer aquesta primera valoració de la direcció del PP. La portaveu del PP al Congrés ha dit que estan satisfets perquè el TC han estimat part dels seus recursos.	
17.Segons Albert Rivera, quinze articles sembla ser que són nuls i altres 30 interpretats restrictivament		
	15.Es treuen dues conclusions: que els magistrats han aconseguit imposar les seves tesis en el preàmbul i que la resta de sentència surt endavant amb els vots dels magistrats progressistes i d'algun conservador.	
	16.La ponència de María Emilia Casas avala la major part de l'Estatut i el terme 'nació', que apareix en el preàmbul, sense reconèixer-li valor jurídic.	
	17.La sentència comptarà amb 4 vots particulars	

TN VESPRES	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
En contra del TC	En contra del TC	Bloc-2
18.El president de la Generalitat ha dit que el TC està desacreditat i moralment deslegitimant	18.Montilla ha dit que el tribunal estava deslegitimant i desacreditat per dictar aquesta sentència. Ha escrit una pàgina negra en la història del Tribunal, al voler tenir un dictamen el més aviat possible enlloc de dictaminar amb justícia.	El TD no exposa la totalitat de la compareixença del president José Montilla. Aquest fet significa que la seva crítica a la sentència i al TC no s'exposa en la seva globalitat (per subframes i impactes)
19.Segons el president Montilla el TC és irresponsable		
20.Segons Montilla, el Tribunal Constitucional ha comès una gran irresponsabilitat. No ha fet honor a la seva alta missió i ha escrit una de les pàgines més tristes pàgines de la seva història política i jurídica, al llarg d'aquests anys.		
21.Segons Montilla, el TC ha estat més obsessionat en dictar sentència que en vetllar pel pacte Constitucional		
22.Segons Montilla, el TC ha fet un mal servei a Catalunya, a Espanya i a l'esperit inclusiu de la Constitució del 78, que ningú pot segrestar.		
23.Montilla el 16 d'abril del 2010: el TC ha d'obrir una nova etapa. La seva renovació és inexcusable.		
	19.El TC està més 'tocat' que mai, amb menys autoritat y menys legitimitat de la història, segons Joan Herrera	

TN VESPRES	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
Contra la sentència	Contra la sentència	Bloc-3
24.El president de la Generalitat diu que la sentència mai no s'hauria d'haver produït. Es mostra decebut. Acata però no comparteix.	20.Montilla "indignat". Acata però no comparteix.	Cap dels dos programes destaquen i dimensionen correctament la importància del que diuen els membres del tripartit: L'Estatut és fruit del pacte entre dos parlaments. El poder legislatiu s'hauria d'haver inhibit.
25.Els socis de govern del tripartit (ERC i ICV-EuA) s'han manifestat en els mateixos termes que ho fa fet el president Montilla i de disconformitat amb la sentència.		
26.Segons Joan Puigcercós (ERC), aquesta sentència és un atac a la dignitat i a la llibertat de tots i cadascun dels ciutadans de Catalunya. Vinguin d'on vinguin i parlin la llengua que parlin.	21.Esquerra ho considera un atac a la dignitat de Catalunya i diu que farà créixer l'independentisme. (No hi ha tall de veu)	
27.Segons Joan Herrera (ICV-EuA), l'únic vàlid és el que la ciutadania ha votat, fruit del pacte de Catalunya i l'Estat. L'acord entre el Parlament i Les Corts	22.El president Montilla ha estat sempre convençut de la constitucionalitat de l'Estatut acordat entre el Parlament de Catalunya i les Corts Espanyoles i refrendat majoritàriament pel poble de Catalunya.	
28.No és acceptable la modificació de l'Estatut a través d'una sentència. Per això cal una resposta unitària, segons Joan Herrera (ICV-EuA)		
	23.Per a Iniciativa la sentència és una irresponsabilitat.	

TN VESPRES	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
No ha passat res	No ha passat res	Bloc-4
29.El president de la Generalitat diu que l'Estatut que es va votar segueix vigent i ha estat declarat constitucional en la seva majoria	24.El Constitucional avala la majoria dels articles recorreguts pel PP	En el TD l'explicació que la sentència no afecta el gruix de l'Estatut és completa, malgrat que no s'ofereix tota la intervenció del president Montilla.
30.La vicepresidenta del govern diu que la sentència demostra que l'Estatut era plenament constitucional i reforça la vigència de l'estat autonòmic	25.El Constitucional ha ratificat la validesa i constitucionalitat de l'Estatut, segons que ha dit la vicepresidenta del govern.	Aquesta amplitud en l'explicació s'aconsegueix a partir del relat dels periodistes.
31.Segons el president Montilla, un 95% de l'Estatut ha estat declarat constitucional		
32.En els aspectes no fonamentals declarats no constitucionals caldrà trobar els mecanismes jurídics per arreglar-ho, segons el president Montilla		
33.L'Estatut és viu però s'ha vist afectat. Cap dels aspectes fonamentals han estat anul·lats, segons Montilla.		

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
34.La sentència avala més del 90 per cent dels articles de l'Estatut, segons la vicepresidenta del PSOE, María Teresa Fernández de la Vega	26.Dels 187 pronunciaments d'inconstitucionalitat suggerits pel PP, el Constitucional ha rebutjat el 92% de les seves peticions, segons la vicepresidenta de la Vega	
	27.Del 8 % restant el que sí que s'ha declarat inconstitucional, segons de la Vega no afecta les línies mestres per a l'aprofundiment de l'autogovern de Catalunya.	
	28.Segons el govern, el TC ha ratificat pràcticament la validesa i constitucionalitat de tot l'Estatut de Catalunya. Tot plegat s'ha fet respectant la Constitució i l'interès general de tots els ciutadans.	
	29.Pràcticament la totalitat de la sentència avala gairebé la totalitat de la constitucionalitat de l'Estatut.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
Contra el PP	Contra el PP	Bloc-5
35.Segons el president Montilla, el PP ha fracassat en la seva estratègia d'anar en contra de l'Estatut.	30.Segons Montilla, el PP no ha pogut liquidar l'Estatut, malgrat les seves continuades agressions i continuades pressions sobre el tribunal	Pel què fa a la crítica al Partit Popular es fa una cobertura àmplia. És rellevant el fet que el TD no inclogui les declaracions del president de la Generalitat que fan referència a les 'aspiracions del govern de Catalunya'
36.Segons Montilla, el PP no pot amagar el seu fracàs polític.	31.Segons Montilla, el Partit Popular no podrà amagar el seu fracàs polític.	
37.Segons Montilla, el PP no ha pogut liquidar l'Estatut	32.El PP no ha aconseguit liquidar l'Estatut i aquest segueix vigent encara que amb algunes limitacions. Aquest fet demostra el fracàs del Partit Popular., segons Montilla	
38.El PP no podrà limitar les aspiracions de govern de Catalunya, segons Montilla		
	33.Leire Pajín (PSOE): El Partit Popular va intentar enfrontar a Catalunya amb la resta d'Espanya. No ho va aconseguir aleshores i molt menys ara, després de conèixer-se aquesta sentència.	
39.Segons la vice-presidenta Maria Teresa Fernández de la Vega, la sentència és una derrota del PP en tota regla	34.La sentència de l'Estatut és una derrota en tota regla del PP, segons la vice-presidenta Maria Teresa Fernández de la Vega.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
Què cal fer	Què cal fer	Bloc-6
40.Segons Montilla els catalans no han de caure en la confrontació amb la resta dels pobles d'Espanya	35.Montilla demana serenor, tot i que es manté ferm a l'hora de dir que acaten la sentència però no l'acaten ni es conformen. Volen l'Estatut íntegre.	A grans trets, i malgrat que el discurs del president Montilla el TD no l'ha donat de manera íntegra, el TD i el TN expliquen el mateix contingut
41.Segons Montilla en les eleccions, quan toquin, els catalans podran decidir el camí que volen		
42.Montilla ha trucat el president i li ha fet saber la seva decepció	36.Montilla mostra el seu disgust al president del govern, José Luís Rodríguez Zapatero, i li diu que caldrà refer el pacte polític amb el que es va fer l'Estatut.	
43.Montilla es reunirà amb tots els líders polítics i compareixerà al Parlament	37.Montilla ha anunciat que reunirà a tots els líders dels partits per donar una resposta unitària a la sentència. També encarregarà a un grup d'experts que elaborin un dictàmen de resposta a la sentència.	
44.Montilla demana als ciutadans que participin en una manifestació multitudinària	38.Montilla demana als catalans una mobilització cívica (la proposició es diu al final del Telediarioperò amb tall de veu)	
45.Segons Montilla la sentència incorpora limitacions que caldrà analitzar i superar a través de mecanismes polítics, jurídics i institucionals més adients		

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
46.Segons Montilla, els catalans persistiran en la seva voluntat com a poble		
47.Segons el PPC el debat de l'Estatut s'ha d'acabar		
48.Segons Alicia Sánchez-Camacho, el president Montilla ha de liderar el 'nou' Estatut		
49.De la Vega ha parlat per telèfon amb el president Montilla però no ha volgut explicar el contingut de la conversa.	39.Fonts de la Moncloa han explicat que les persones que han parlat amb el president, després de conèixer la notícia l'han trobat tranquil i content	
50.Per a Soraya Sáenz de Santamaría, s'ha d'acatar la sentència i cal donar missatges de prudència i moderació.	40.Soraya Saenz de Santamaría ha dit que el PP acatarà la sentència i espera que els altres partits facin el mateix. A més ha demanat moderació i prudència. És moment d'analitzar i estudiar la sentència.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
51.Segons la portaveu del PP al Congrés és moment de la prudència i la moderació. D'acatar la sentència i estudiar-la.	41.En el Partit Popular sempre hem dit que acatem i respectem la sentència del TC, segons Soraya Sáenz de Santamaría.	
	42.Avui estem segurs que totes les forces polítiques acataran i respectaran aquesta sentència. Ho diu Soraya Sáenz de Santamaría.	
	43.No coincidim 100% amb el text de la sentència però, naturalment, l'acatarem, segons Leire Pajín (PSOE).	
	44.És el moment de la mobilització massiva. I s'ha de dir que això no s'acaba aquí, segons Joan Herrera (ICV-Euia)	

TN VESPRES	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
A favor de la sentència i el TC	A favor de la sentència i el TC	Bloc-7
52.No hi ha vencedors ni vençuts, segons la presidenta del PPC, Alicia Sánchez Camacho	45.Des del PP es considera que no hi ha ni vencedors ni vençuts. Avui ha guanyat la democràcia y l'Estat de Dret, segons alicia Sánchez Camacho.	La informació és més àmplia en el TD en defensa de la sentència i el Tribunal Constitucional.
53.Segons Alicia Sánchez-Camacho, el 'nou' Estatut és l'Estatut de la unitat, de tots els catalans	46.La sentència fa constitucional l'Estatut i dona seguretat jurídica a tots els catalans, segons la presidenta del Partit Popular Català, Alicia Sánchez Camacho.	
54.La sentència és ajustada a dret, segons la vice-presidenta, Maria Teresa Fernández de la Vega		
55.Segons la vice-presidenta del govern socialista, quan parla la justícia ja no hi a espai per al dubte, vaticinis ni qüestionaments. (Fe cega en la justícia)	47.Quan parla la justícia ja no hi a espai per al dubte, vaticinis ni qüestionaments, segons la vicepresidenta de la Vega	
56.Emilia Casas (presidenta TC) l'abril del 2010: Certs sectors polítics i mediàtics han iniciat una campanya de desprestigi del TC intolerable i desproporcionada. Faig una crida al respecte de la institució.		
	48.El text possibilita que tots els que se senten catalans i catalanes puguin comptar amb un Estatut d'Autonomia que ens representa a tots, segons Alicia Sánchez-Camacho.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
	49.L'estatut és plenament constitucional, segons Alicia Sánchez-Camacho	
	50.Avui tenim un Estatut plenament constitucional per a tots els catalans i catalanes, segons Alicia Sánchez-Camacho	
	51.Segons de la Vega, el TC ha desenvolupat la seva tasca amb legitimitat. I el govern ha respectat els seus temps i va demanar que no hi hagués pressions ni ingerències.	
	52.La sentència reforça Catalunya i el model autonòmic i l'estat de dret que hem construït entre tots	
	53.Els socialistes vàrem donar suport en el seu dia a l'Estatut de Catalunya. I li continuem donant suport.	
	54.Leire Pajín (PSOE) El PP deia que Zapatero trencava Espanya. Avui el TC ha deixat ben clar el que ja sabien tots els espanyols. Aquest Estatut no trenca Espanya.	

TN VESPRES	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
Les conseqüències de la sentència	Les conseqüències de la sentència	Bloc-8
57. Per a Soraya Sáenz de Santamaría, des del Partit Popular s'espera que amb aquesta sentència les regles del joc quedin molt clares i també la convivència entre ciutadans.	55. Soraya Saenz de Santamaria: amb aquestes sentències i amb aquest tribunal es respecten les regles del joc i del marc de convivència en el que s'han fonamentat sempre les seves actuacions.	En aquest apartat existeix més pluralitat en el TN atès que recull l'opinió (declaracions) de més formacions polítiques. Com ara Ciutadans i ERC. Igualment, en el TN no existeix l'opinió d'un expert jurista que expliqui què passarà a partir d'aquest moment.
58. Per a Ciutadans, la sentència de l'Estatut aportarà conflictes.		
59. La independència és l'únic camí realista per assolir la plenitud nacional, segons Joan Puigcercós (ERC)		
60. Esquerra continuarà treballant per convèncer una majoria de ciutadans de la necessitat d'assolir un estat propi per a Catalunya. Després de l'estocada mortal a l'Estatut, avui hi ha més gent convençuda que aquest és l'únic camí, segons Joan Puigcercós (ERC)		
61. Segons Joan Puigcercós, són moments de gran transcendència que demanen serenitat però també fermesa.		

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
62.Segons Albert Rivera (C's), hi ha dues conseqüències. La primera que els que van impulsar l'Estatut han d'assumir la responsabilitat d'haver fet una mala llei, que ha estat derogada en part i que ha estat interpretada restrictivament.		
63.Segons Albert Rivera (C's) hi ha un niu de conflictes brindat ara mateix	56.El desenvolupament queda afectat negativament. Les sentències del TC són d'obligat compliment per tots els poders públics i afecten tots els poders públics. També el Parlament de Catalunya. Ho diu el Catedràtic de dret constitucional, Francesc de Carreras.	
	57.La sentència fa necessari refer el pacte de Catalunya amb l'Estat, segons el president Montilla	
	58.Soraya Sáenz de Santamaría fa una crida a la responsabilitat, a l'assossec.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
Contra PSC i PSOE	Contra el PSC i el PSOE	Bloc-9
64.Soraya Sáenz de Santamaría ha fet una dura crítica a les declaracions de de la Vega i Montilla perquè no s'han posat d'acord.	59.Soraya Saenz de Santamaria ha estat molt crítica amb les valoracions que ha fet el Govern (espanyol) i el president de la Generalitat. Això vol dir que cap dels dos té raó. (es diu al final del TD però posen tall, és una	Els dos programes expliquen correctament les crítiques que el Partit Popular fa al PSC i el PSOE per tenir discursos diferents, tot i que són partits diferents.
65.Per a Soraya Sáenz de Santamaría, de la Vega i Montilla donen dues visions que deixen als ciutadans desconcertats		

TN VESPRES	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
Sentència Background	Sentència Background	Bloc-10
66.Soraya Sáenz de Santamaría i Federico Trillo van ser les persones del PP que van entrar per registre el recurs contra l'Estatut al Tribunal Constitucional.	60.L'Estatut ha recorregut un camí tortuós. De primer van fer falta tres anys de negociacions entre els partits per tirar-lo endavant. Una vegada aprovat van 'ploure' els recursos d'inconstitucionalitat. El d'avui és el primer que resol el tribunal.	Ningú no explica clarament ni es destaca com a fet rellevant que l'Estatut és fruit d'un pacte entre dos parlaments i que, per tant, el TC s'hauria d'haver inhibit en pronunciar-se, tot i que aquesta tesi surt reflectida en el TN quan s'exposa el contingut de l'aprovació de la resolució del Parlament de Catalunya. En el cas del TD sembla que el pas pel TC era obligatori per validar-lo, enlloc de ser refrendat pel poble de Catalunya. Igualment, el TD no explica que es va recusar un magistrat ni que aquesta recusació es va acceptar, ni tampoc exposa el nou equilibri de forces que en va resultar dins del mateix tribunal després de la mort d'un altre membre i de la fuga d'un magistrat progressista cap el sector conservador. El TN també explica el més destacat respecte a la presentació de les ponències per part dels ponents. El TN no explica el contingut dels recursos que vindran posteriorment. La informació, en aquest cas, no és completa. El TN tampoc explica que Mariano Rajoy va aconseguir 4 milions de firmes contra l'Estatut, ni l'editorial conjunta dels diversos diaris catalans advertint del que podria succeir. Ara bé, el TD explica malament el recurs sobre l'arxiu de la corona d'Aragó, al qual s'arribaria, posteriorment, a un acord.El TD explica que durant la vigència de l'Estatut l'estat ha transferit 12 competències que suposadament preveia l'Estatut. No revela la incògnita del que succeirà a partir d'ara.
67.La sentència del TC ha trigat gairebé 4 anys a resoldre's (47 mesos). Durant tot aquest temps s'han produït tota mena d'episodis i confrontacions. I amb el rere fons que 4 magistrats tenen el seu mandat caducat.	61.La sentència arriba quan s'està a punt de complir-se 4 anys des que el recurs del PP es va admetre a tràmit. Aquest recurs afectava a 114 articles. La sentència arriba després de sis intents infructuosos d'ementre'n una.	
68.L'Estatut va arribar al Tribunal Constitucional abans de la seva aprovació al Congrés. El PP va presentar un recurs d'empara perquè considerava que era una reforma de la Constitució encoberta. L'alt tribunal va desestimar el recurs.	62.El Partit Popular va recórrer l'Estatut perquè volia un Estatut plenament constitucional, segons Soraya Sáenz de Santamaría	
69.Amb l'Estatut aprovat en referèndum, el PP torna al Constitucional.		
70.Després de l'aprovació de l'Estatut en referèndum, el PP recusa el magistrat Pablo Pérez Tremps, que serà acceptada. La mort d'un altre magistrat, Roberto García Calvo, equilibra el sectors anomenats conservador i progressista.		

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
71.La realitat s'imposa després de tres anys i mig i cinc esborranys. Una fuga del sector progressista impedeix que s'aprovi la sentència proposada per aquest sector. Això provoca el canvi de ponent, un conservador, i moltes reaccions, algunes institucionals.		
72.Quatre magistrats del Tribunal Constitucional tenen el seu mandat esgotat des de fa 2 anys. Però continuen al seu lloc. Són María Emília Casas, Vicente Conde, Guillermo Jiménez, Jorge Rodríguez Zapata	63.Els partits nacionalistes criticaven la debilitat del Constitucional. Quatre anys després el Tribunal està en una situació anòmala. Dels 12 magistrats 4 han esgotat el seu mandat i no es renoven per manca de consens polític.	
73.La renovació del Constitucional va arribar al Senat a través de Montilla, després que el Parlament de Catalunya ho exigís a través d'una resolució.		
74.La mateixa resolució demanava al Constitucional que es declarés incompetent. El cop de porta de l'Alt Tribunal va ser sonor i immediat en defensa de la seva legitimitat.		
75.El nou ponent Guillermo Jiménez se'n va anar als toros em plena polèmica amb els únics magistrats que li van fer costat: Ramón Rodríguez Arribas i Manuel Aragón, el progressista que no transigeix amb el terme 'nació'		

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
76.La ponència de Guillermo Jiménez no es va ni votar. Llavors la presidenta va prendre les regnes. Va assumir personalment la ponència i va aventurar una sentència abans de l'estiu.		
77.Tal i com va dir la presidenta del TC abans de l'estiu hi ha hagut sentència, que ha dirigit ella i que al final s'ha votat per blocs.		
78.Aquest és un primer recurs presentat pel Partit Popular però encara en queden d'altres presentats pel defensor del poble, el socialista Enrique Múgica, i per 5 comunitats autònomes.	64.A més del PP hi ha 6 recursos més que el TC ha de resoldre. Un d'ells és el del Defensor del Poble, que hauria recorregut punts molt semblans als del Partit Popular.	
	65.Murcia, la Rioja i la Comunitat Valenciana són contraris a diversos articles sobre la gestió de l'aigua i en el cas de la Rioja també sobre finançament.	
	66.La reforma de l'Estatut comença en les penúltimes eleccions catalanes. És el primer compromís del govern tripartit i no és senzill. Són tres anys de negociacions fins aconseguir-ho. Primer l'aprova el Parlament amb el rebuig del PP. Després el Congrés.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
	67.Rajoy va reunir 4 milions de firmes per demanar que l'Estatut es sotmeti a un referèndum a tota Espanya però no ho aconsegueix.	
	68.El referèndum es fa a Catalunya i 74 de cada 100 vots voten, sí.	
	69.Un mes després del referèndum, el PP recorre l'Estatut perquè trenca la ingualtat entre els espanyols. El defensor del poble i d'altres comunitats presenten 6 recursos més.	
	70.A mesura que s'acostava la sentència, des de Catalunya, 12 diaries publicaven un editorial conjunt adverint que els catalans respondrien si es retallava l'Estatut.	
	71Post-producció. Editorial conjunta diaris: tornem a recordar-ho: l'Estatut és fruit d'un doble pacte polític sotmès a referèndum	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
	72.Post-producció. Editorial conjunta diaris:El TC l'han empenyut a actuar com una quarta càmera.	
	73.En tot aquest temps, el govern espanyol ha transferit 12 competències com la inspecció de treball o el servei de rodalies de Renfe, que només té Catalunya. El desplegament satisfà a la Generalitat, malgrat a la lentitud que segons el govern català ha actuat en tot aquest temps.	
	74.Aragó, Balears i la Comunitat Valenciana consideren inconstitucional la part de l'Estatut que es refereix als drets històrics de Catalunya, entre d'altres coses, perquè creuen que s'apropia de l'arxiu històric de la Corona d'Aragó.	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
	El desplegament de l'Estatut	Bloc-11
	75.Han passat 4 anys des de l'aprovació de l'Estatut. Durant aquest temps, el Parlament ha aprovat lleis.	El TN no explica els èxits del desplegament de l'Estatut. Sí que ho fa el TD però no revela què pot passar ara amb aquestes lleis aprovades. De fet hi ha una incongruència atès no explica que el Defensor del Pueblo ha recorregut l'article referent al Síndic de Greuges al considerar que amb el nou Estatut, els ciutadans de Catalunya no tindran les mateixes opcions a poder accedir a la seva institució per garantir la defensa dels seus drets fonamentals. Igualment no és cert que l'estat ja inverteix a Catalunya l'equivalent al seu PIB. I que ho farà fins al 2013. El TD no explica què passarà amb les lleis que hi ha en tràmit.
	76.El govern català, magrat que l'Estatut estava recorregut, ha anat desplegant-lo.Com per exemple la llei d'educació i amb l'Agència Tributària Catalana.	
	77.D'ençà de l'aprovació de l'Estatut an passant 4 anys. 3/4 parts del text s'han desenvolupat. S'han aprovat 41 lleis i 20 més estan en tràmit. La Generalitat diu que està disposada a defensar la feina que s'ha fet durant tot aquest temps. I diuen que no es podia haver fet més.	
	78.Crec que Catalunya ha demostrat repetidament, la societat civil, els sindicats, els mitjans de comunicació, els col·legis professionals, una defensa ferma i contundent, segons Joan Saura (ICV-Euia, en defensa de l'Estatut)	

TN VESPRE	TELEDIARIO 2	COMPARATIVA DE CONTINGUT
	79.Ja estan en marxa lleis com la d'educació i de l'Agència Tributària de Catalunya. L'objectiu final seria convertir-la en una finestra única que gestionaria els impostos autonòmics i també els de l'estat com l'IVA i l'IRPF	
	80.En matèria de finançament, l'estat ja inverteix a Catalunya l'equivalent al seu PIB. Ho farà fins el 2013	
	81.Al desembre les funcions del Defensor del Poble a Catalunya les va assumir el Síndic de Greuges que supervisa en exclusiva l'activitat de la Generalitat.	
	82.En tràmit estan normes com la del cinema i de les vegueries, la nova organització territorial de Catalunya	

4.2. Nota de cobertura:

La nota de cobertura es calcula en base a 10 i d'acord als criteris valoratius que s'especifiquen en la següent matriu. La característica de cobertura que s'inclou en la columna de l'esquerra suma si millora el relat i penalitza si no el millora.

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 28/06/2010		TN	Millora el relat	TD	Millora el relat
1	L'explicació de què i com s'ha votat en cadascun dels blocs és complerta	Sí	1	No	-1
2	Explica correctament la modificació dels símbols de Catalunya entesos com a símbols d'una 'nacionalitat' i no d'una 'nació'	Sí	1	No	-1
3	Pluralisme en les declaracions (apareixen més formacions polítiques)	Sí	1	No	-1
4	Apareix un jurista (tècnic que comenta la sentència)	No	-1	Sí	1
5	Destaca com a valor principal el número d'articles declarats constitucionals més que l'impacte que provoca l'anul·lació dels rellevants	No	1	Sí	-1
6	Difon la totalitat o gran part de la declaració institucional del president José Montilla	Sí	1	No	-1
7	Difon la correctament la tesi que el TC no s'hauria d'haver pronunciat respecte l'Estatut atès que era fruit d'un pacte entre dos parlaments	No	-1	No	-1

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 28/06/2010		TN	Millora el relat	TD	Millora el relat
8	Exposa de manera complerta les crítiques que els socialistes fan als populars	Sí	1	Sí	1
9	Exposa de manera complerta el que proposen els polítics de fer després de la sentència	Sí	1	Sí	1
10	La defensa del Tribunal Constitucional i la sentència es destaca de manera que es converteix en una de les tesis del programa	No	1	Sí	-1
11	Evidencia els discursos diferents de PSC i PSOE	Sí	1	No	-1
12	L'explicació del background sobre l'Estatut és complerta i / ò correcta.	No	-1	No	-1
13	Explica correctament què pot passar i quin serà el futur de totes les lleis aprovades i com afectarà aquella part de l'Estatut que s'havia desplegat	No	-1	No	-1
TOTALS			5		-7

RESULTAT: Al Telenotícies Vespre li correspon un 3,84 mentre que al Telediario, un 0.

11/09/2014. Diada Nacional de Catalunya

La manifestació de la Diada d'aquest any és la més multitudinària de la història de Catalunya, fins el moment d'escriure aquesta tesi doctoral. Segons dades de la Guàrdia Urbana de Barcelona en la 'V' baixa hi van participar 1.800.000 persones, xifra però que la delegació del govern, en un clar intent de minimitzar la mobilització, va mesurar en 500.000 persones.

Aquesta és l'anàlisi comparativa del Telenotícies i el Telediario

1. Primer Nivell

1.1.-Anàlisi oral/textual

El TN dedica un major temps a la manifestació de la Diada de Catalunya del 9 de setembre del 2014 (2.832 segons) davant dels 823 del Telediario. En percentatge respecte la durada de cada programa, la diferència encara és major. El TN li dedica el 75,91% del temps del total del programa, mentre que el TD, la xifra és del 19,04% del total del contingut emès.

1.2. Cobertura d'escenaris

Pel què fa a la cobertura d'escenaris però, la diferència sembla a priori que no és tan gran. 15 el TN i 11 el TD, si es fa cas de com s'ha estructurat temàticament l'escaleta a cadascun dels programes. Ara bé, en realitat, el TD inclou temes i, per tant escenaris, que no s'haurien de comptabilitzar com a propis de la Diada. És el cas de la inauguració d'una exposició a Viena, la capital d'Àustria, de Joan Miró, per part de la vicepresidenta, Soraya Sáenz de Santamaría, del Partit Popular, o, fins i tot, el discurs que fa el president del govern, Mariano Rajoy, en un centre de transplantaments. Totes dues informacions, de difícil encaix, s'utilitzen com es veurà més endavant, per 'orientar' el marc interpretatiu de la realitat.

Igualment el TD dona una cobertura en temps d'exposició (capital visual) a escenaris que no haurien de tenir el mateix tractament. És a dir, desequilibra la realitat (re)creada. I és que no és el mateix una manifestació d'1.800.000 persones, segons fonts de la Guàrdia Urbana de Barcelona, que un acte de Societat Civil Catalana a Tarragona on hi han anat '30 autocars vinguts de tot Catalunya', segons la mateixa periodista que cobreix la informació. O fins i tot, un acte al Círculo de Bellas Artes de Madrid, organitzat per la plataforma 'libres e iguales', que defensa el que anomenen 'reconciliación entre españoles ante el independentismo' i on només hi han participat 'decenas de personas'. Com es veurà més endavant, el nombre de *subframes* –és a dir la síntesi dels *paquets interpretatius*– que advoquen per la unitat d'Espanya i els esdeveniments convocats amb aquest objectiu, superen amb escreix la manifestació de la Diada.

A continuació es mostren els escenaris que tan el TD com el TN han donat cobertura:

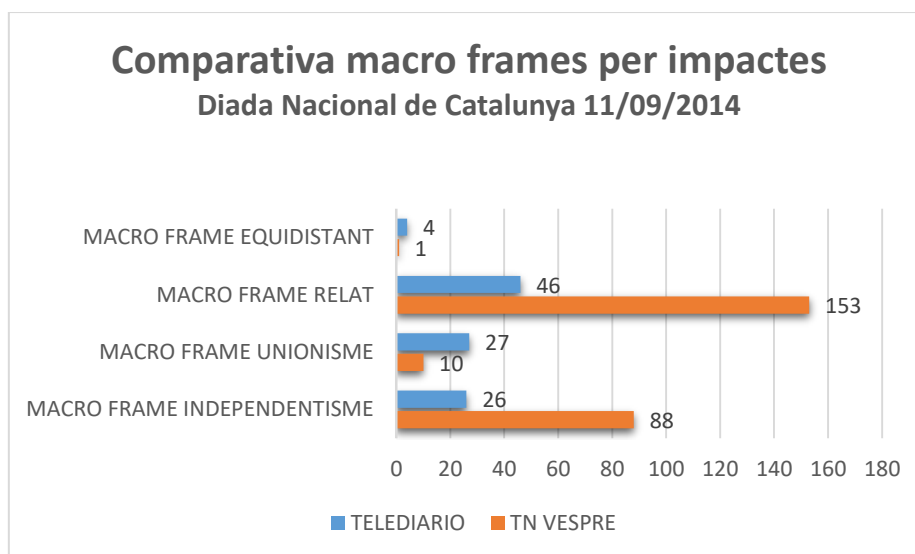
Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà	TN	TD
1.Barcelona. Imatges aèries de la manifestació	1	1
2.Barcelona. Imatges manifestació des del terra	1	1
3.Tarragona acte SCC	1	1
4.Madrid acte Rajoy	0	1
5.Viena expo Miró	0	1
6.Palau de la Generalitat	1	1
7.Barcelona. Monument Rafael de Casanova	1	1
8.Madrid Congrés dels Diputats	1	1
9.Madrid. Acte PP	1	1
10.Madrid delegació Generalitat	1	1
11.Madrid Círculo de Bellas Artes	0	1
12.Barcelona concert Òmnium al passeig de Lluís Companys	1	0
13.Barcelona infraestructura transport públic i viària	1	0
14.De Manresa a BCN	1	0
15.Brussel·les	1	0
16.París	1	0
17.Whashington	1	0
18.Escòcia	1	0
Totals	15	11

1.3.Número d'impactes per macro frames

Pel què fa al número d'impactes per *macro frames* (és a dir, número de *subframes* per cada *macroframe*) destaca novament i per damunt de tots, el que anomenem *Relat*, que és el que conté majoritàriament la narració dels fets, el que explica, com veurem més endavant, les característiques de les manifestacions que han succeït durant la Diada, el background, etc. En tots dos programes és el més nombrós, tot i que en el TN el número d'impactes és molt major (153 el TN, 46 el TD) i també en percentatge (60,71% en el TN, 44,66% en el TD). Per tant, en cadascun dels espais televisius té més rellevància la narració del que està succeïnt, que no pas la interpretació de la realitat que contenen

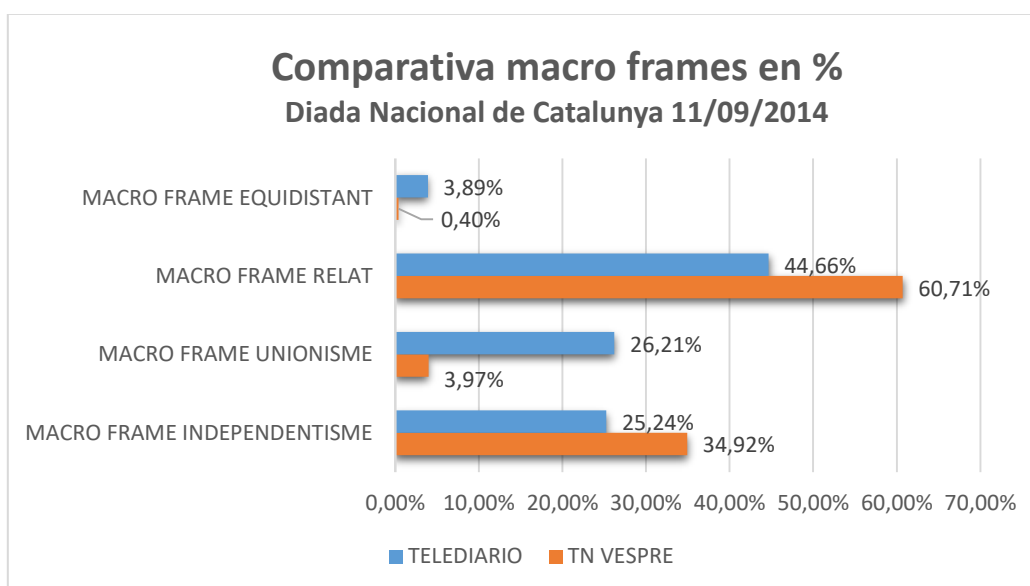
els *macro marcs* d'*Unionisme* , *Independentisme* i *Equidistant*s. El *macro marc* *Unionisme* i *Independentisme* està més equilibrat en el TD (26,21% i 25, 24% respectivament) que en el TN (3,9% i 34,92%). De tota manera, no es pot considerar aquest equilibri com un fet que dimensioni correctament la (re)creació de la realitat sinó que, com es veurà més endavant , es tracta d'un fet artificial. De fet, era lògic donar més cobertura al fet excepcional (1.800.000 manifestants, la protesta més gran a Europa en els darrers anys) que a dos actes que no ho eren gens (esdeveniment a Tarragona de Societat Civil Catalana i el de l'associació Llibres e Iguales, al Círculo de Bellas Artes de Madrid).

Per altra banda, el *macroframe* *Equidistant* és pràcticament insignificant. En el següent quadre es mostra el número de *subframes* (impactes) que conté cada *macro marc*.



Font: elaboració pròpia

I en el següent gràfic es mostra el percentatge que ocupen els *subframes* respecte a la totalitat del contingut de cadascun dels programes informatius:



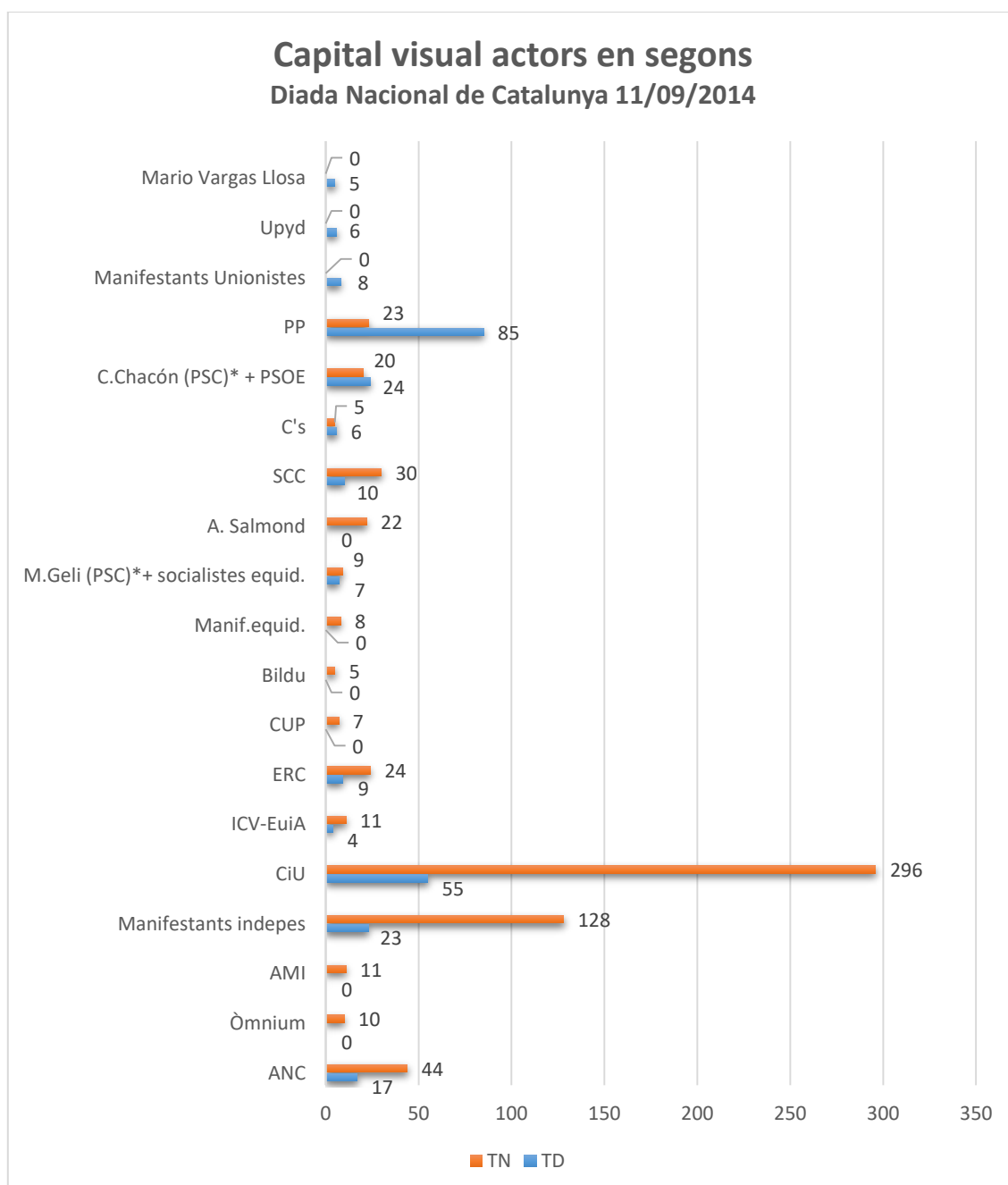
Font: elaboració pròpia

Com es pot observar, el número d'impactes (*subframes*, com a síntesi dels *paquets interpretatius*) és molt més gran en el cas del TN (un total de 252) respecte el TD (un total de 103). Per tant, el contingut d'allò que s'explica és molt més extens en l'informatiu de la televisió pública catalana.

1.4. Anàlisi Visual

1.4.1. Capital visual dels actors

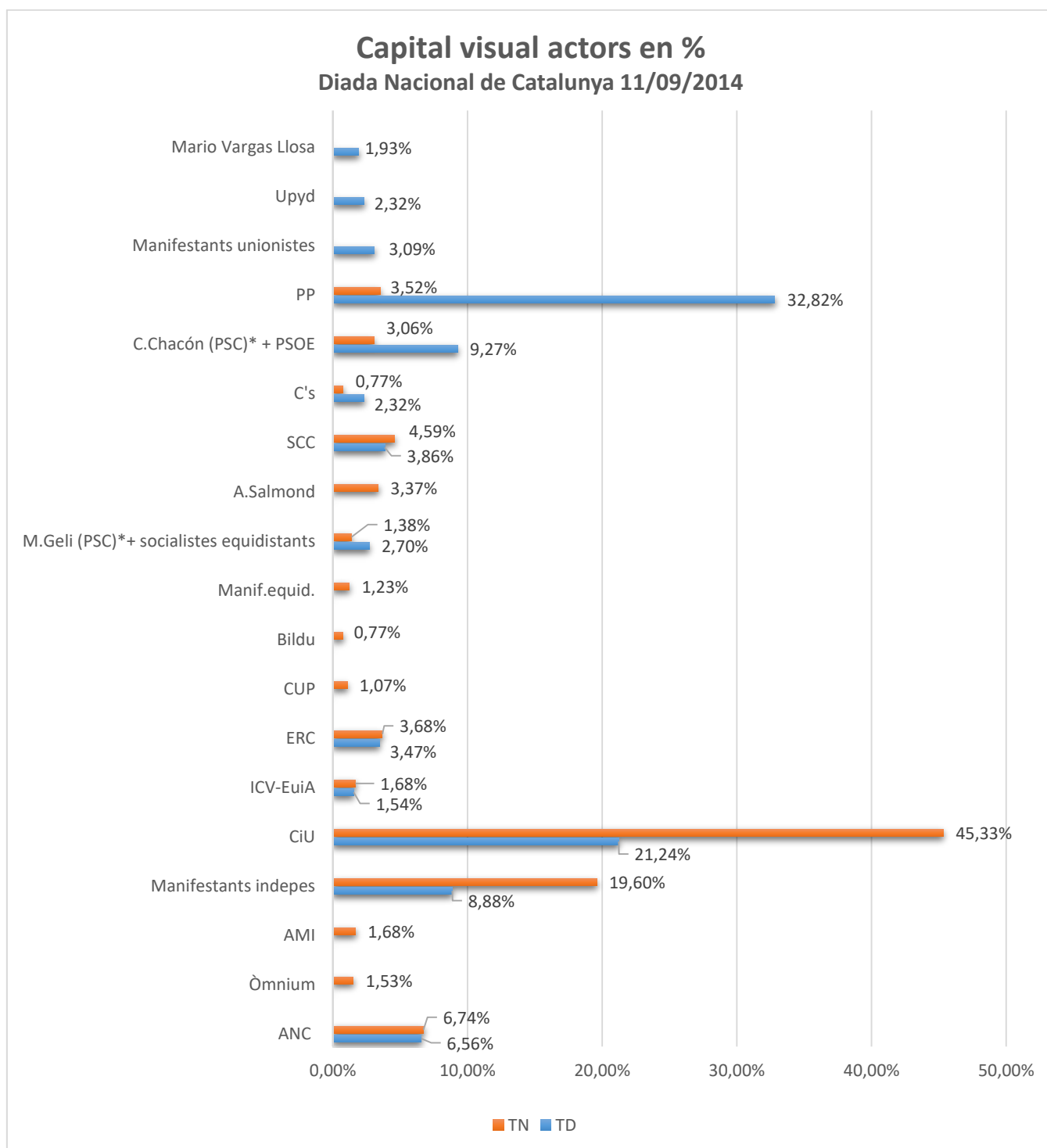
Els partits polítics que governen a Catalunya i a Espanya són les formacions que se'ls atorga més capital visual en cadascun dels informatius. Convergència i Unió (296 segons) en el TN, i el Partit Popular (85 seg.), en el cas del TD.



Font: elaboració pròpia

La gran diferència de minutatge de Convergència i Unió en el cas del Telenotícies de TV3 es deu a la presència del conseller Francesc Homs en el plató, a qui se li fa una entrevista.

En percentatge i en el cas del TD, com mostra el gràfic que es pot veure a continuació, es fa més evident la presència del PP, malgrat que era un dia en el qual el principal protagonista era el sobiranisme.

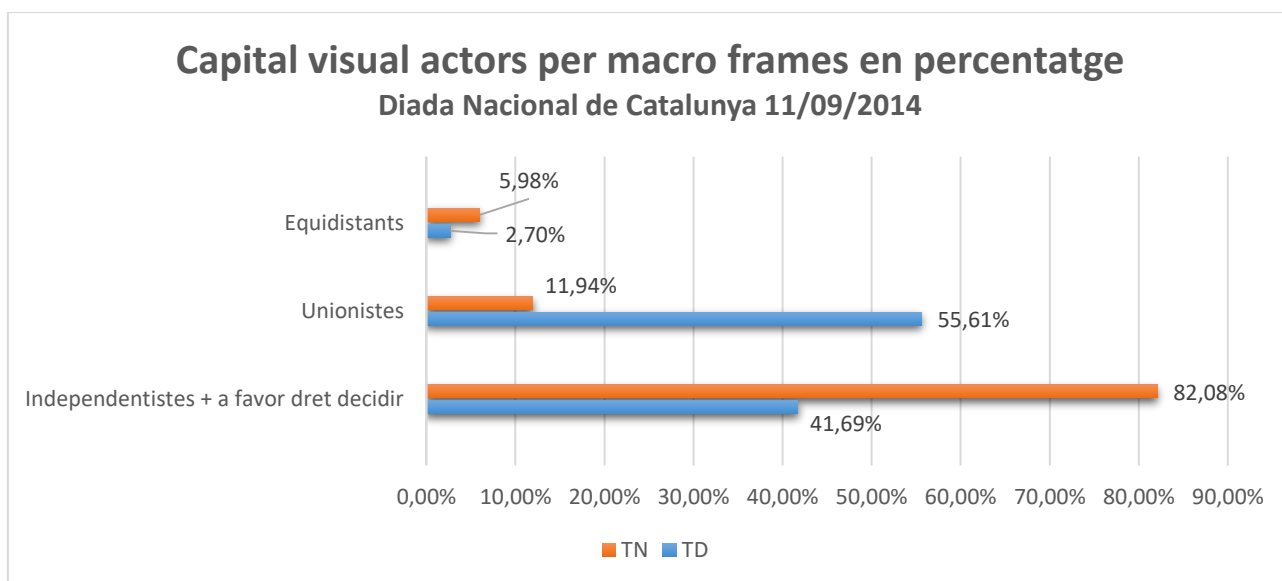


Font: elaboració pròpia

1.4.2. Capital visual per macro frames

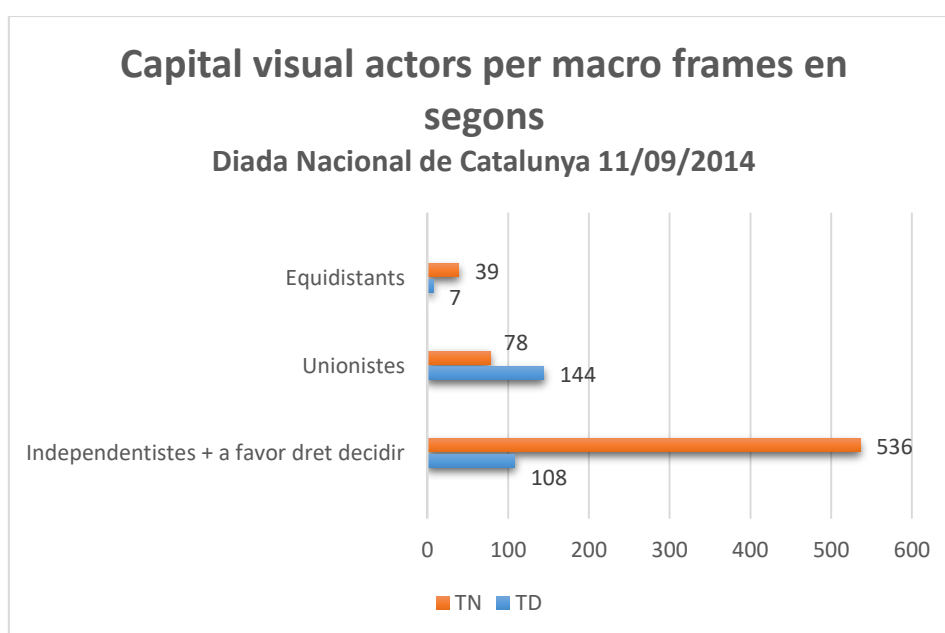
Els quadres que es mostren a continuació (en segons i percentatge) concreten i evidencien la consideració de la qual parlàvem anteriorment.

Vegem l'equivalència del capital visual dels actors en els marcs d'interpretació de la realitat en el qual es classifica el seu discurs. Com dèiem, en una jornada en què el protagonisme és la manifestació més gran de la història d'Europa, el TD atorga més importància, pel què fa capital visual, a l'unionisme. Molt per sobre de l'independentisme (55,61% respecte el 41,69%). En el cas del TN, la dada és radicalment oposada (82,08% davant l'11,94%). Tot i la diferència, l'equilibri, en termes generals, es compleix en el TN.



Font: elaboració pròpia

I en dades globals, aquests són els segons de les declaracions dels diversos actors.



Font: elaboració pròpia

1.5.-Els baròmetres del CIS²²⁶ i del CEO²²⁷ posteriors a la manifestació de la Diada de l'11/09/2014.

El primer baròmetre que es publica del Centre d'Investigacions Sociològiques posterior a la gran manifestació de la Diada és el realitzat entre l'1 al 13 d'octubre del mateix any a 2.480 persones. L'estudi revela que un 3,4% dels enquestats van respondre espontàniament que el principal problema d'Espanya eren els nacionalismes. Les dades obtingudes suposen un increment del 2,1% respecte a l'estudi analitzat el 2010, el que es realitza posteriorment a la publicació de la sentència de l'Estatut.

Radicalment oposat és el resultat que dona el baròmetre del CEO corresponent a la segona onada del 2014, realitzat a partir de 2.000 enquestes personals entre el 29 de setembre del 2014 i el 23/10 del mateix any. Segons aquestes dades, gairebé un 24% dels enquestats (23,09%) considera que el principal problema de Catalunya son les relacions amb Espanya. Aquesta xifra és un 3% superior (+3,01%) a la xifra del baròmetre corresponen al 2010, efectuat després de la publicació de la sentència de l'Estatut (20,08%). I un 12% dels enquestats ho considerava el principal problema que tenia Catalunya. El 2010 eren el 8,2% els que ho creien com a primera opció.

1.6.-Jerarquització

La comparació de la jerarquització temàtica entre els dos informatius de les televisions públiques espanyola i catalana evidencia, per una banda, que el TD situa pràcticament a un mateix nivell la manifestació més multitudinària (1.800.000 manifestants, segons la Guàrdia Urbana de Barcelona) i un acte de Societat Civil Catalana a Tarragona, on es dona la xifra que hi han participat 30 autocars vinguts d'arreu de Catalunya. Per altra banda, com es pot observar, l'escala del TD segueix el patró següent: / notícia sobre la diada – notícia de contrapunt – notícia de la Diada – notícia de contrapunt/. És a dir, a cada tesi que pugui sorgir del contingut de les notícies de la Diada li correspon una antítesi. I, evidentment, el bloc es conclou amb un acte contra els *nacionalismes*.

Pel què fa al TN de TV3 destaca el gran desplegament efectuat amb doble presentador. Un a plató i un altre situat en un escenari des d'on es veu el vèrtex de la manifestació. Aquest gran desplegament també es fa evident amb els temes tractats (17), 6 més que en el Telediario.

El TN inclou una ronda de corresponsals i el contingut de les xarxes socials i una entrevista al conseller que és portaveu del govern de la Generalitat (Francesc Homs). En

²²⁶Baròmetre d'octubre del 2014 del CIS (estudi nº 3041)

Vegeu:

http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/3040_3059/3041/es3041mar.pdf

²²⁷ Centre d'Estudis d'Opinió. Baròmetre d'Opinió Política. 2ª Onada 2014. REO núm 758. 31 d'octubre 2014.

Vegeu:

<http://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/5088/Taules%20estad%C3%ADstiques%20-758.pdf>

algunes ocasions, fins i tot el contingut és reiteratiu amb les cròniques de color i la quantitat de manifestants que opinen en les notícies. També es busca la reacció del primer ministre escocès atès que la setmana posterior era el referèndum per a la independència d'Escòcia.

El TN acaba el bloc de la manifestació amb un concert en directe que ha organitzat Òmnium Cultural en motiu de la Diada.

Tematització Telediario	Tematització TN Vespre
1. Notícia de la Diada a Barcelona.	1. Manifestació Diada. Característiques
2. Les declaracions dels polítics en la manifestació de la Diada	2. Manifestació Diada des de dins. La crònica de color.
3. Acte a Tarragona de SCC	3. Connexió des del vèrtex i peça de voluntaris i crònica de color-2.
5. Recepció i declaracions institucionals al Palau de la Generalitat.	4. Connexió des del vèrtex i declaracions polítics (fila 0)
6. Ofrena floral a Rafael de Casanova.	5. Recepció al Palau de la Generalitat. Declaracions institucionals.
7. Mariano Rajoy i la unitat d'Espanya en un acte sobre transplants	6. Mobilitat després de la manifestació
8. Inauguració exposició Joan Miró	7. De Manresa a Barcelona. Acompanyament d'una família de manifestants
9. Reaccions al Congrés dels Diputats	8. SCC. Acte a Tarragona
10. Brindis a Blanquerna i manifestació falangista	9. Manifestació moviments d'esquerra independentistes catalans.
11. Acte Círculo de Bellas Artes a Madrid.	10. La diada des de Madrid
	11. Entrevista Francesc Homs
	12. Les piulades de la Diada
	13. La Diada des de Brussel·les
	14. La Diada des de París
	15. La diada des de Whashington
	16. La diada des d'Escòcia
	17. Concert d'Òmnium al passeig de Lluís Companys

2.-Segon Nivell

2.1.-Anàlisi oral / textual

2.1.1.-Marcs interpretatius dominants

Aquest segon nivell d'anàlisi estableix, com s'ha vist anteriorment, *com pensar* sobre el tema que destaca el mitjà de comunicació. I aquest *com pensar* ens el defineixen els *marcs* i el número de *paquets interpretatius* que els sustenten²²⁸, que s'han resumit en forma de *subframes* i que s'inclouen en una mateixa categoria de *frames*.

Aquest és el resultat obtingut:

Telediario

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	14	Que bonica és la unitat
2	12	Característiques manifestació de la Diada
3	11	Manifestació anti-sobiranista Tarragona
4	11	Volem votar i decidir
5	9	Què està passant?
6	7	El govern de Rajoy ha d'escoltar i negociar
7	5	Expo Joan Miró
8	4	Fets Blanquerna
8	4	El 9N es votarà
8	4	Els independentistes incompleixen desafien la llei
9	3	Classificació imatges
10	2	Acte Círculo Bellas Artes
10	2	Autocomplaença per la mobilització del poble de Cat
10	2	Mas ha d'escoltar a tots els catalans/ cal crear una coalició anti-independentistes
10	2	Catalunya està trencada
10	2	Calen eleccions anticipades
10	2	Crítiques a la manca de diàleg del govern de Rajoy
10	2	Les eleccions plebiscitàries no són la solució
11	1	Cal unitat entre els independentistes
11	1	Desitjos i peticions. Voluntat dels independentistes
11	1	Catalunya vol seguir formant part d'Espanya
11	1	Raons dels que volen la unitat
11	1	La independència significa construir murs

²²⁸ Com hem vist, per fer més eficient l'anàlisi, hem fet una síntesi dels *paquets interpretatius* a partir de la creació de *subframes (impactes)* que s'inclouen en una mateixa categoria de frames. Els resultats s'extreuen de la Matriu-2, que es pot veure en els annexos.

Telenotícies

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	69	Què està passant
2	35	Classificació de les imatges
3	27	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
4	12	Característiques de la diada
4	12	Situació del trànsit, desplaçaments
4	12	Autocomplaença per la mobilització del poble de Catalunya
5	9	Nombre de manifestants
5	9	La manifestació de la diada es relaciona amb el cas Escocès
5	9	Cal negociar / cal diàleg
6	8	Cal unitat
6	8	La manifestació ha estat pacífica i, per tant, sense violència
6	8	Volem votar
7	7	Conseqüències de la manifestació de la diada
8	5	Els dirigents catalans han de fer el que el poble els demana
9	4	Molts mitjans internacionals han seguit la manifestació de la diada
10	3	Contra la sobirania catalana / El separatisme causa divisió i ruptura
10	3	Reivindicar la unitat d'Espanya / No tots els catalans volen la independència
10	3	La Diada és enfrontament i divisió. És exclouent
11	2	El poble català és sobirà
11	2	L'equerra independentista, per la desobediència
12	1	Les raons de la manifestació
12	1	Els unionistes (la majoria silenciosa) comencen a alçar la veu
12	1	S'ha trencat el pacte constitucional

El marc 'Classificació de les imatges' obeeix a la màxima de Manera de Grice²²⁹ i orienta a l'espectador de manera que pugui entendre el context de les imatges.

A partir de l'extracció dels principals *marcs* tan del TD com del TN es configura la recreació de la realitat per cadascun dels programes respecte al tema de la Diada. És a dir, es defineix com *s'ha de pensar* respecte d'aquest tema. Són els marcs generals d'interpretació de la realitat:

²²⁹ Vegeu capítol Fonaments teòrics pàg.63

MARC INTERPRETATIU TD:

La majoria dels espanyols volen la unitat del seu país, Espanya. De fet, conjuntament amb la solidaritat, segons el president Rajoy, és una de les característiques de la identitat espanyola. La majoria de representants polítics fan una crida a la unitat d'Espanya.

A Barcelona, 1.800.000 persones, segons la Guàrdia Urbana, 500.000 segons la delegació del Govern, han dibuixat una 'V' baixa. En un acte festiu, han fet una bandera enorme amb les seves samarretes, que simbolitzava la seva voluntat de votar a la consulta del 9N. Els manifestants volen votar i decidir el seu futur. Les formacions polítiques sobiranistes, després de la manifestació demanen diàleg i que se'ls escolti. En el Telediario us expliquem quins representants polítics han assistit a la manifestació i quins no. També us expliquem què han decidit les formacions polítiques respecte a la consulta del 9N i us donarem detalls de la tradicional ofrena floral al monument de Rafael Casanova.

A Tarragona però l'anti-sobiranisme s'ha mobilitzat per primera vegada. L'acte l'ha organitzat Societat Civil Catalana i hi han estat presents el PP, C's, UpyD. També hi ha assistit l'exministra socialista Carme Chacón y el PSC. S'ha desplegat una enorme senyera i a l'acte hi han anat 30 autocars de tota Catalunya.

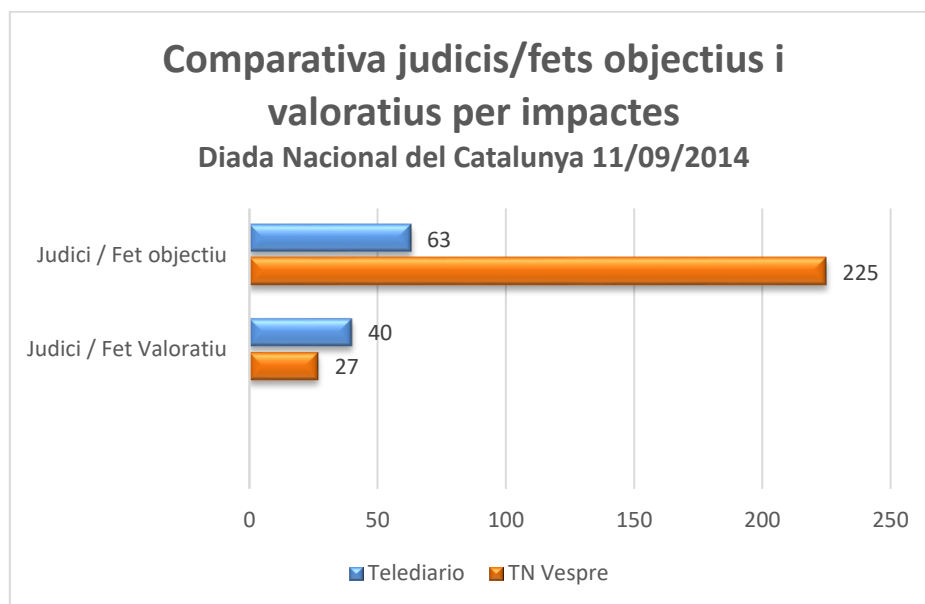
Mentrestant, a Viena, la vice-presidenta del Govern, Soraya Sáenz de Santamaria inaugura una exposició que homenatja a Joan Miró, espanyol, català universal. Afirmar que la seva obra és patrimoni de tots.

MARC INTERPRETATIU TN

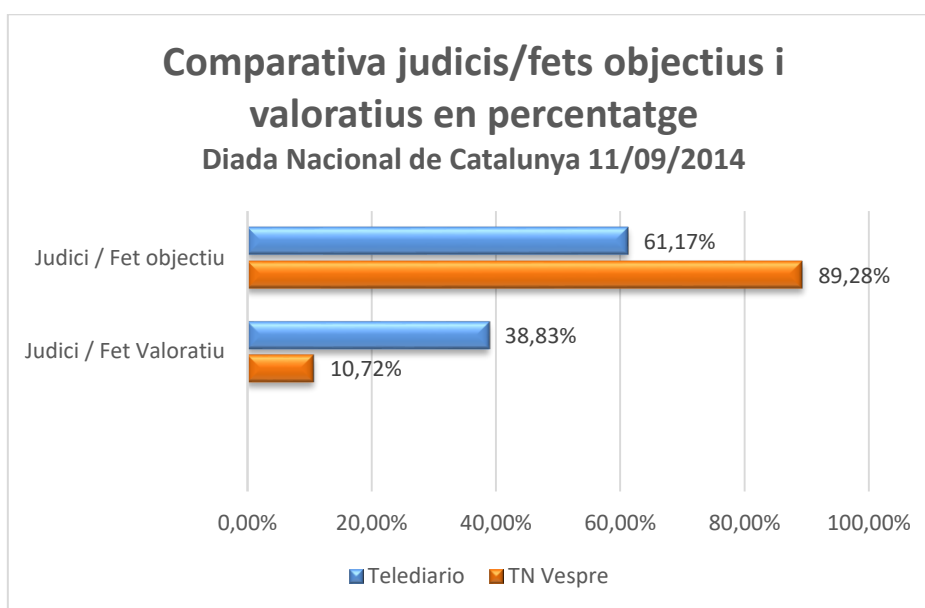
Al TN de TV3 us donem àmplia cobertura del que ha succeït avui, Diada Nacional de Catalunya, destacant la manifestació històrica de Barcelona i les reaccions polítiques que ha provocat. A Barcelona i a Madrid. Anirem als principals punts d'interès, i us explicarem què ha passat i les incidències que ha provocat. Fins i tot us ensenyarem com s'ha explicat l'esdeveniment a l'estranger. Els convocants de la manifestació demanen al president de la Generalitat que posi les urnes el 9N. La majoria dels manifestants entrevistats pel TN i que surten en declaracions volen la independència. Ha estat la Diada més reivindicativa i massiva. Pot ser un element de pressió del president Mas per a Madrid. La Diada ha posat a prova la ciutat de Barcelona pel què fa a la mobilitat. En el TN us informem de les afectacions que ha provocat i encara provoca. Els catalans ens hem de sentir orgullosos d'aquesta mobilització. Ha estat emocionant i s'ha fet història. El moviment és imparabile. A la manifestació hi han assistit 1.800.000 persones, segons la Guàrdia Urbana, 500.000, segons la delegació del Govern. La mobilització d'avui a Barcelona i el referèndum d'independència escocès fa que diversos mitjans internacionals relacionin casos i pugui incidir en l'agenda europea.

2.1.2.-Judicis objectius i valoratius

Aquest segon nivell d'anàlisi s'amplia per definir al sistema de creences valoratiu / objectiu de cadascun dels programes informatius, segons el criteri de Teun Van Dijk, tal i com s'ha vist abans. La classificació es fa per impactes i en percentatge. D'aquesta manera es pot veure quin és el sistema dominant:

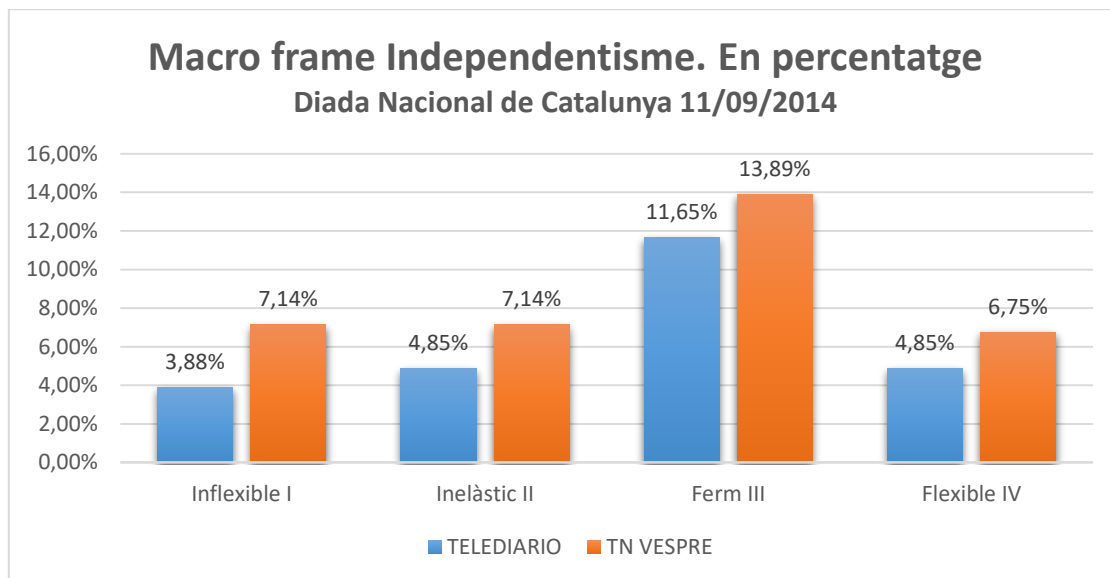


Com es pot veure, és en el Telenotícies on són més presents els judicis objectius que els valoratius. En el cas del Telediario n'hi ha més d'objectius però la diferència no és tant gran. Els judicis valoratius, d'acord amb el gràfic següent, mesurat en percentatge, representen més de la meitat en comparació amb els objectius, en el cas del TD, i gairebé una vuitena part dels objectius en el cas del TN.



2.1.3.-Estatus cognitiu

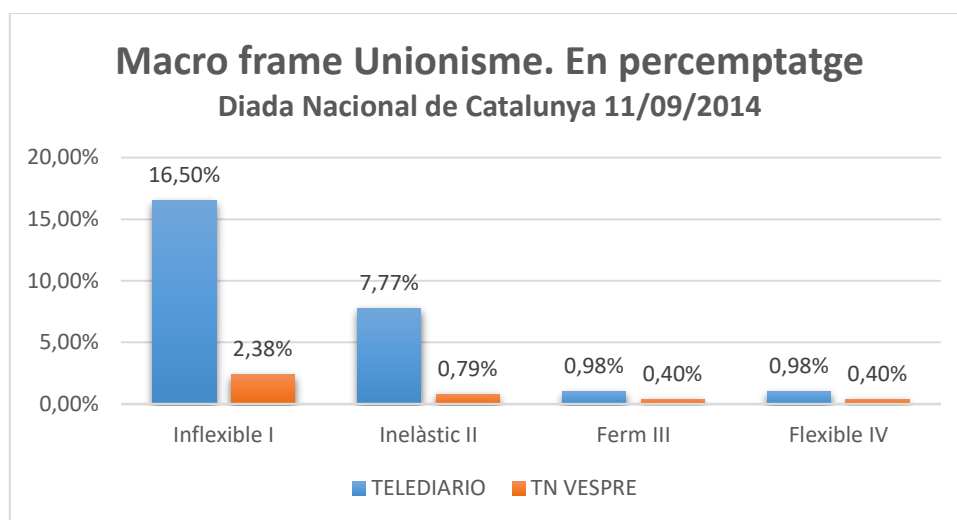
A continuació s'analitza l'estatus cognitiu en percentatge de cadascun dels *macro marcs* en què es classifica el contingut dels dos programes informatius. Aquest és el resultat obtingut:



Del total dels *macro marcs*, el d'*Independentisme* al TN representa el 34,92 % del total, mentre que en el TD representa el 25,23%. Igualment, l'estatus cognitiu és majoritàriament obert (20,64%=13,89%+6,75%) en el cas del TN, però també en el cas del TD (16,50%=11,65%+4,85%). L'estatus cognitiu tancat que conté els elements inflexibles i inelàstics és del 14,28% (7,14%+7,14%) en el cas del TN, i del 8,73 % (3,88%+4,85%) en el cas del TD.

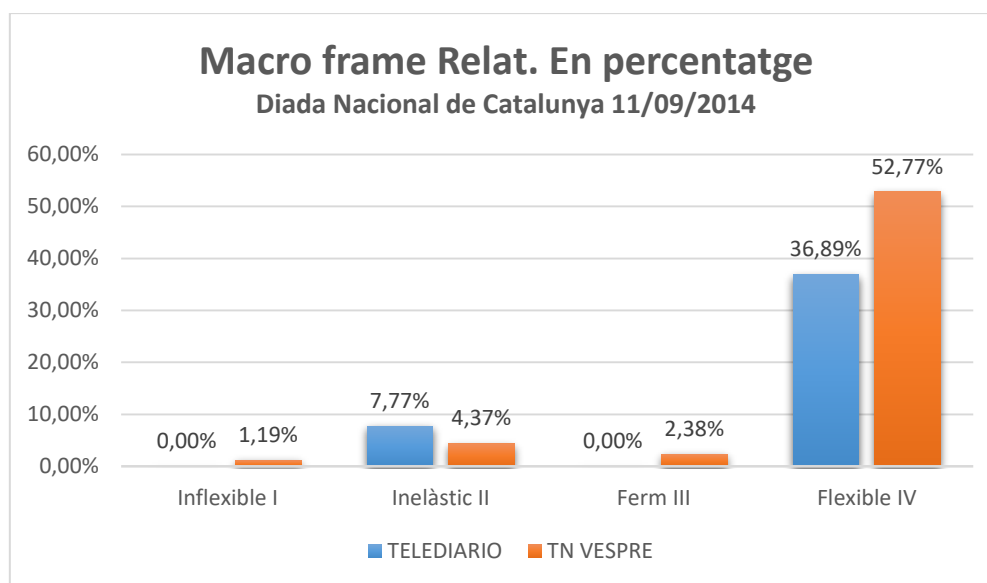
Per la seva banda el *macro marc Unionisme* representa el 26,23% en el TD, un punt per sobre respecte al d'*Independentisme* del mateix programa. És paradoxal aquesta xifra quan la manifestació per al dret a decidir ha estat la més gran de la història d'Europa. Per altra banda és destacable que l'estatus cognitiu és majoritàriament tancat en el TD (24,27%=16,50%+7,77%) davant d'un 1,96% que és obert.

El *macro marc Unionisme*, només representa, pel què fa al TN, un 3,97% del total. Tot i així, l'estatus cognitiu tancat supera l'obert (3,17% davant el 0,80%).



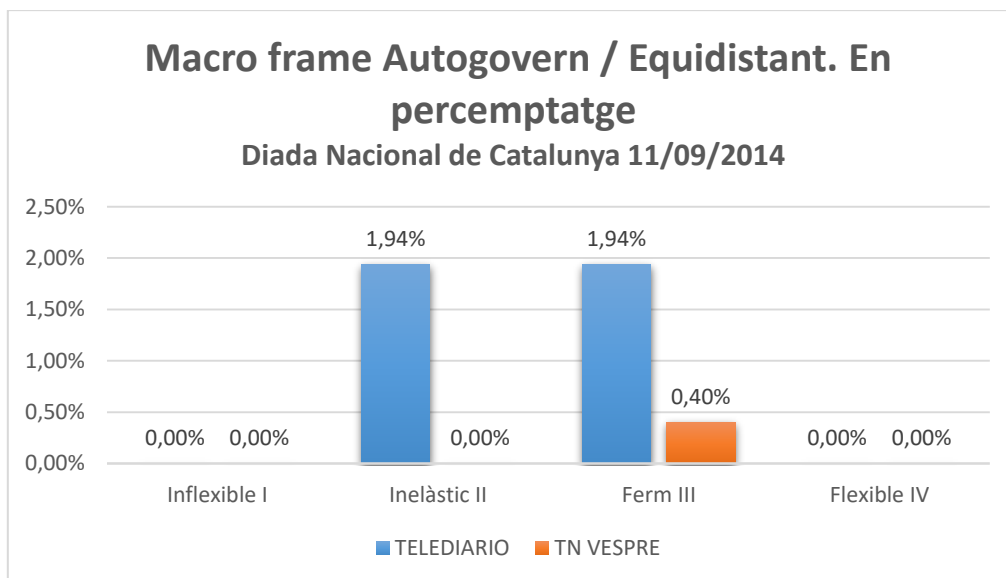
Font: elaboració pròpia

A continuació es mostra el *macro frame* més majoritari en tots dos programes informatius, l'anomenat *Relat*. Representa el 60,71% en el TN i el 44,66% en el TD. Les dades evidencien que l'explicació del què ha succeït durant la Diada és un 16,05% superior en l'informatiu de la televisió pública catalana respecte de l'espanyola.



Font: elaboració pròpia

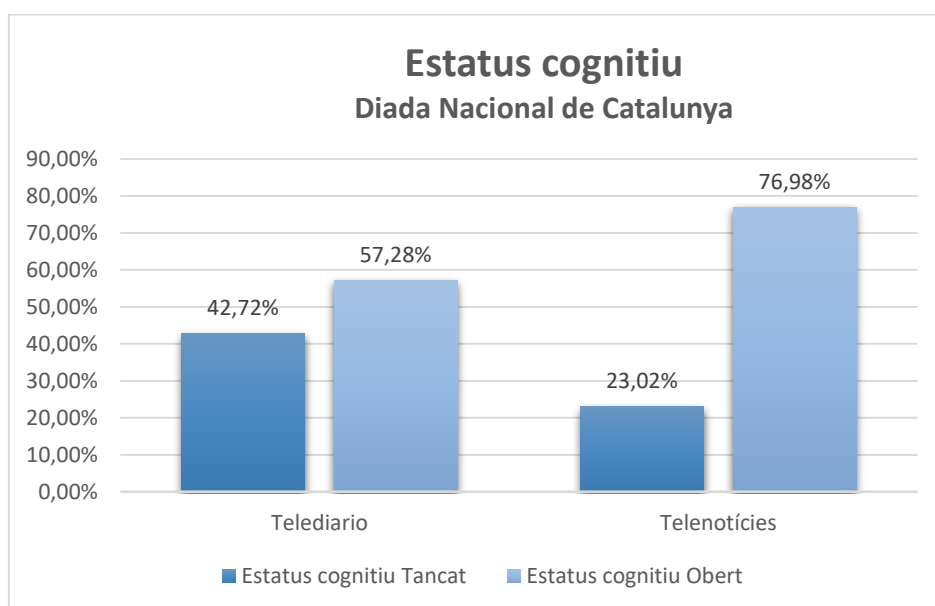
En tots dos programes informatius, l'estatus cognitiu del *macro marc Relat* és objectiu (un 36,89% en el TD, un 55,15% en el TN). De tota manera, l'estatus cognitiu tancat supera en el cas del TD (7,77%) al del TN (5,56%=1,19%+4,37%). A continuació es mostra en percentatge de sistema de creences del *macro marc Autogovern / Equidistant*:



Font: elaboració pròpia

Com es pot observar, els elements d'aquest sistema de creences és pràcticament irrellevant pel què fa al Telenotícies de TV3 (0,40%) i sense valor significatiu en el cas del TD (3,88%).

I en xifres absolutes, aquest és l'estatus cognitiu de cadascun dels dos programes:



Font: elaboració pròpia

En tots dos programes domina l'estatus cognitiu obert, tot i que en el TD, els estatus cognitius tancat / obert estan molt més equilibrats. Ras i curt no hi ha tanta diferència com es pot veure en el Telenotícies de TV3.

2.2.-Anàlisi visual

Com hem vist en l'apartat metodològic i atès que la imatge és també un tipus de llenguatge que construeix narratives, establim una equivalència amb la teoria de l'establiment d'agenda. Hem consignat aquesta relació entre el primer nivell de l'Agenda-setting²³⁰ i el capital visual dels subjectes i/o objectes que es mostren (per exemple, el temps dedicat a les declaracions dels actors que apareixen al programa i que reproduïxen un determinat sistema de creences). En el segon nivell de la teoria, l'equivalència l'establim amb l'escala de pla del subjecte i/o objecte representat i fins i tot en l'absència d'allò que no es representa. L'angulació de la càmera, l'enquadrament, l'escala de pla, el moviment i translació de la càmera, la il·luminació, la velocitat de successió d'imatges en l'editatge, ... tot plegat ens indica com hem de pensar respecte d'aquell objecte i/o subjecte que veiem a través d'una pantalla.



Segona notícia del titular del Telediario, edició vespre, de l'11 de setembre del 2014. La notícia actua com a contrapunt de la primera, el de la massiva manifestació de la 'V' baixa i de la qual se'n mostren imatges aèries, en una distància pública que despersonalitza, donat que només es veu una massa de gent. En el cas de la segona notícia del Telediario, la de la notícia de la manifestació de Societat Civil Catalana a Tarragona, preval la distància personal. L'enquadrament permet veure l'emoció del manifestant en el seu rostre.

Font: Telediario 09/11/2014

Les matrius que es poden veure a continuació extreuen l'escala de plans i els relacionen per actors adscrits a sistemes de creences:

²³⁰ La que ens indica en el tema en el qual hem de pensar, com hem vist en el capítol *Fonaments teòrics*

2.2.1.Comparativa escala de plans per unitats

Telenotícies

TN VESPRE 11/09/2014	Escala de plans						Tractament visual				
	ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
UpyD											
PP			1				1		1	1	
PSC			1								1
PSOE	1									1	
CiU			1		6			1	7		1
ERC				1							1
ICV				1							1
C's	1									1	
CUP				1							1
Bildu			1								1
ANC (Carme Forcadell)					2	1			3		
Òmnium (Muriel Casals)					1				1		
AMI (Vila d'Abadal)					1				1		
Manifestants a favor procés			14	5	1				4		16
SCC	1				1					1	1
Manifestants equidistants			1								1
Alex Salmond					1					1	
Totals	3	19	8	13	1	1	1	17	5	24	
Totals %	6,52%	41,31%	17,40%	28,26%	2,17%	2,17%	2,17%	36,96%	10,87%	52,17%	
Totals %	Distància personal: 65,23%			Distància pers. llunyana: 28,26%	Distància social: 4,34%		Dist. Soc.Llunyana: 2,17%				

En el TN preval la distància personal en l'enquadrament dels actors, que gairebé dobla la distància personal llunyana sumant-hi les dues distàncies socials. Una altra dada significativa és que els manifestants a favor del procés tenen una major riquesa de tipus de plans.

Telediario

TELEDIARIO 11/09/2014	Escala de plans						
ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
UpyD		1					
PP		1	1	2			
PSC		1		1			
PSOE		2		1			
CiU		1	1	2			
ERC			1				
ICV			1				
C's		1					
ANC (Carme Forcadell)				2			
Òmnium (Muriel Casals)							
AMI (Vila d'Abadal)							
Manifestants a favor procés		1	2				
SCC				1			
Manifestants contra el procés		1	1				
Mario Vargas Llosa			1				
Totals	0	9	8	9	0	0	0
Totals %	0,00%	34,62%	30,76%	34,62%	0,00%	0,00%	0,00%
Totals %	Distància personal: 65,38 %			Dist. personal llunyana: 34,62%	Distància social: 0,00%		Dist.Soc.Llunyana : 0,00 %

En dades absolutes, en el TD, uns dos terços del total de plans fets als actors corresponen a una distància personal propera, mentre que el darrer terç correspon a una distància personal llunyana. I una dada rellevant: el Partit Popular és qui té major diversitat en l'escala de plans.

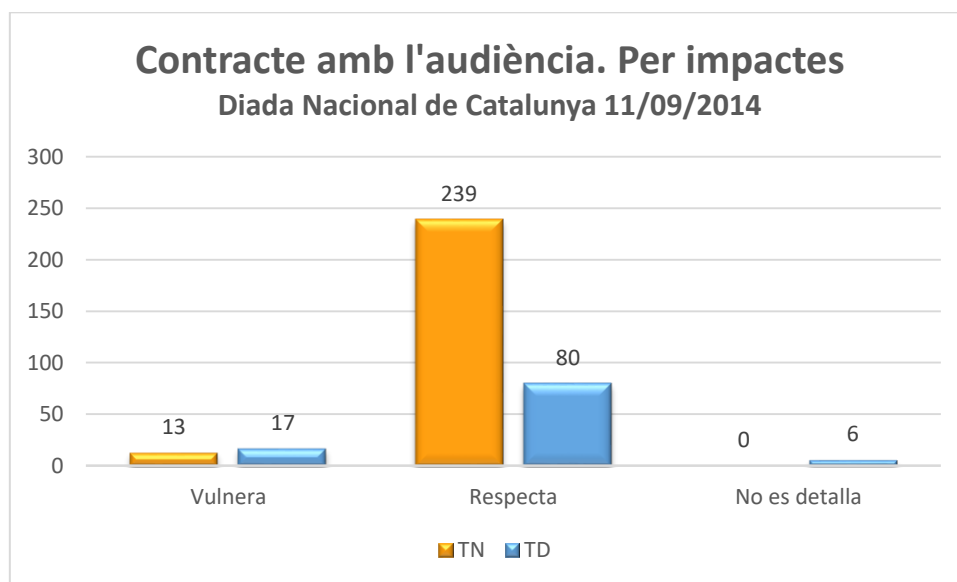
Les xifres en percentatge que s'expressen en l'anterior matriu corresponen al % respecte del total de plans dels actors que apareixen en el bloc de la manifestació de la Diada de cadascun dels programes informatius.

3.-Tercer nivell

3.1.-Anàlisi oral/textual

3.1.1.-Contracte amb l'audiència

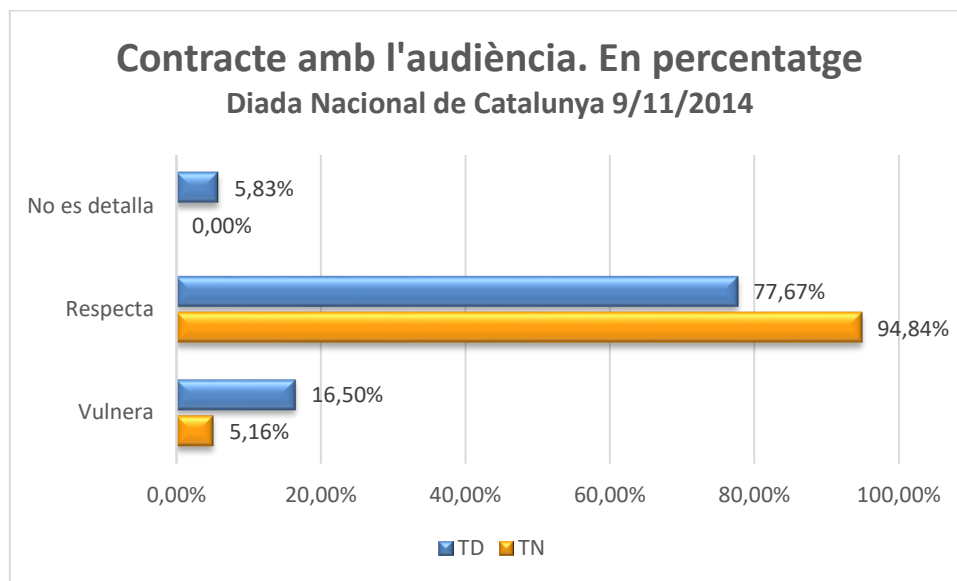
En aquest tercer nivell s'analitza el grau del compliment del contracte amb l'audiència tan del TN com del TD. I aquest ha estat el resultat:



Font: elaboració pròpia

Pot semblar que la vulneració del contracte amb l'audiència és similar (13 en el TN, 17 en el TD). En realitat, en el cas del TD, les dades indiquen el contrari si es comparen amb l'informatiu de la televisió pública catalana. En el temps que l'informatiu de la televisió pública espanyola dedica a la manifestació de la Diada (13 minuts i 43 segons) el codi deontològic es vulnera 17 vegades. Més d'una vegada per minut. Pel què fa al Telenotícies, el contracte amb l'audiència es va vulnerar 13 vegades en 39 minuts i 42 segons.

La mateixa gràfica, però ara en percentatge, permet establir l'equivalència entre els dos programes informatius. S'hi observa que mentre en el TD el contingut que respecta el contracte amb l'audiència representa el 77,67%, en el cas del Telenotícies la xifra arriba al 94,84%. En dades absolutes, la vulneració significa el 16,50% en el cas del TD i el 5,16% en el TN.



3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència

Les principals vulneracions del contracte amb l'audiència que s'han trobat en el Telediario són:

1. Confon el dret a decidir amb independència.
2. Posa pràcticament al mateix nivell la manifestació de la Diada a Barcelona, amb un milió vuit-cents mil manifestants, segons la Guàrdia Urbana, i un acte de Societat Civil Catalana a Tarragona on es diu que han anat 30 autocars d'arreu de Catalunya.
3. Estableix generalitzacions que no són certes. En titulars (no en la notícia feta des de la redacció de Catalunya) s'afirma que a la manifestació de Tarragona organitzada per SCC hi ha anat el PSC quan en realitat només s'hi veu a l'exministra de defensa Carme Chacón a títol personal, com més tard s'afirma en la notícia feta des de la redacció de Catalunya. Diu clarament en titulars que 'ha assistido la exministra Carme Chacón y el PSC'.
4. Estableix una relació inexistent: unitat amb solidaritat. O solidaritat com a característica de la identitat espanyola.
5. Manca de precisió en les informacions. La manifestació de la 'V' no va ser una 'marcha' sinó una concentració amb una 'performance'.
6. Invisibilitza els ciutadans que apareixen a mode d'enquesta testimonial. No els identifica amb el seu nom.
7. Associa el dret a vot amb desobediència civil.

8. Posa en veu del president 'Mariano Rajoy' el concepte 'unitat' però en el tall de veu no apareix per enlloc²³¹.
9. Inclou en el mateix bloc de la Diada Nacional de Catalunya una notícia que no té res a veure. És del cas de la inauguració a Viena, per part de la vice-presidenta Soraya Sáenz de Santamaría, d'una exposició de Joan Miró.
10. Estableix com a 'nacionalisme' només el català.

Les principals vulneracions del contracte amb l'audiència en el Telenotícies de TV3 són les següents:

1. Manca de precisió en l'afirmació 'La Diada més reivindicativa'. Hi ha hagut diades anteriors igual de reivindicatives.
2. Generalitzacions. De tipus "Els assistents eren conscients que vivien un moment històric". No hi ha manera de saber el pensament de tothom. En tot cas, hagués estat millor dir: 'les persones consultades per TV3 asseguren viure un moment històric'.
3. Establiment de conjectures. Del tipus 'han llençat un missatge tan els polítics no només d'arreu del món, un missatge a Obama, a Renzi, el Papa'²³². O bé, referint-se a l'escenari de la 'V' baixa en la confluència de la Diagonal i la Gran Via, i respecte a la presència dels polítics, dir que "molts d'ells eren justament aquí a la 'V' baixa, alguns a la primera fila. No s'ho han volgut perdre". En realitat no se sap si s'ho han volgut perdre o no.
4. Naturalització de la discriminació de gènere. La vicepresidenta Joana Ortega apareix al costat del president Artur Mas en l'enquadrament d'unes declaracions però només està per acompanyar-lo. No fa cap declaració. El text del periodista afirma: "(...) un Artur Mas que ha fet una declaració institucional acompanyat de la vicepresidenta del govern, Joana Ortega, d'Unió. Un gest cabdal sobretot tenint en compte que serà qui ha de pilotar aquesta consulta el pròxim 9 de Novembre". Així doncs es reconeix que Joana Ortega serà protagonista en el 9N però malgrat aquest fet, no se li dona veu.
5. Errors. En un rètol de situació d'una periodista que explica les afectacions de trànsit posar 'Plaça Pius XXII' enlloc de 'Plaça Pius XII'

²³¹ El president del govern Mariano Rajoy va fer una intervenció en la Organización Nacional de Trasplantes. En aquesta intervenció la notícia fa una analogia amb la unitat d'Espanya. Però en el tall de veu que s'emet del president, aquesta analogia no apareix per enlloc. Tampoc el concepte 'unitat d'Espanya'

²³² El directe pot haver jugat una mala passada al presentador Carles Prats. Es tracta d'una proposició mal expressada però el resultat és el que és. I no s'estableix cap correcció posterior.

6. Aporta com a fet rellevant i singular la nacionalitat d'una persona que viu i treballa a Catalunya.
7. Omissió d'informació. En el cas de la mobilitat, donar una sensació de normalitat quan en realitat el transport públic es va col·lapsar. I oferir imatges del trànsit privat i no del públic.
8. Informació contradictòria. Com dèiem, informar d'una suposada 'normalitat' en la mobilitat quan en una crònica posterior i en un comboi de les línies R5 i R50 dels Ferrocarrils de la Generalitat, la periodista afirma que anava ple de gom a gom. En un moment del relat periodístic es veuen persones en una estació que no poden pujar al tren.

3.2.-Anàlisi visual

3.2.1.-Tractament visual

Pel què fa al tractament visual dels diversos actors que apareixen en pantalla, preval el tractament neutre en tots dos informatius: 57,17% el TD i 52,17% el TN. És però significativa la presència d'un tractament negatiu en les imatges, superior en el cas del TD (15,38%) respecte el TN (10,87).

TELEDIARIO 11/09/2014	Tractament visual			
	ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
UpyD			1	
PP	2			2
PSC	1			1
PSOE			1	2
CiU	2			2
ERC				1
ICV				1
C's			1	
ANC (Carme Forcadell)	2			
Òmnium (Muriel Casals)				
AMI (Vila d'Abadal)				
Manifestants a favor procés				3
SCC				1
Manifestants contra el procés				2
Mario Vargas Llosa			1	
Totals	7	4		15
Totals %	26,92%	15,38%		57,70%

El tractament positiu és un 36,96% en el Telenotícies i d'un 26,92% en el TD. És significatiu tan en el cas del TD en el TN (a excepció del primer ministre escocès Alex Salmond) que el tractament negatiu només es doni en actors situats en el territori del sistema de creences unionista.

TN VESPRE 11/09/2014	Tractament visual		
	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
ACTORS			
UpyD			
PP	1	1	
PSC			1
PSOE		1	
CiU	7		1
ERC			1
ICV			1
C's		1	
CUP			1
Bildu			1
ANC (Carme Forcadell)	3		
Òmnium (Muriel Casals)	1		
AMI (Vila d'Abadal)	1		
Manifestants a favor procés	4		16
SCC		1	1
Manifestants equidistants			1
Alex Salmond		1	
Totals	17	5	24
Totals %	36,96%	10,87%	52,17%

4.-Quart Nivell

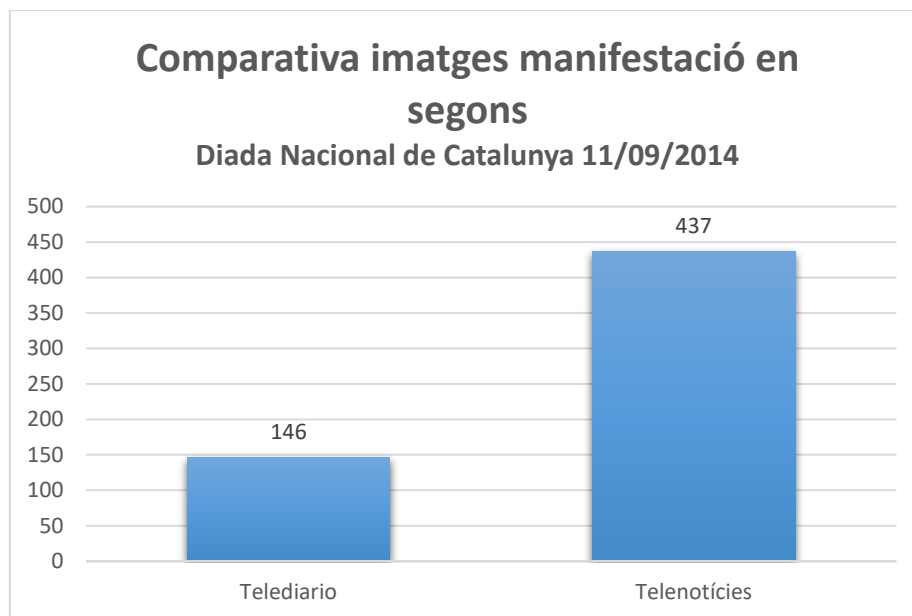
4.1.Comparativa d'imatges de manifestació de la Diada del 2014.



La imatge correspon a un titular del Telenotícies Vespre de l'11/09/2014.
Font: Telenotícies Vespre

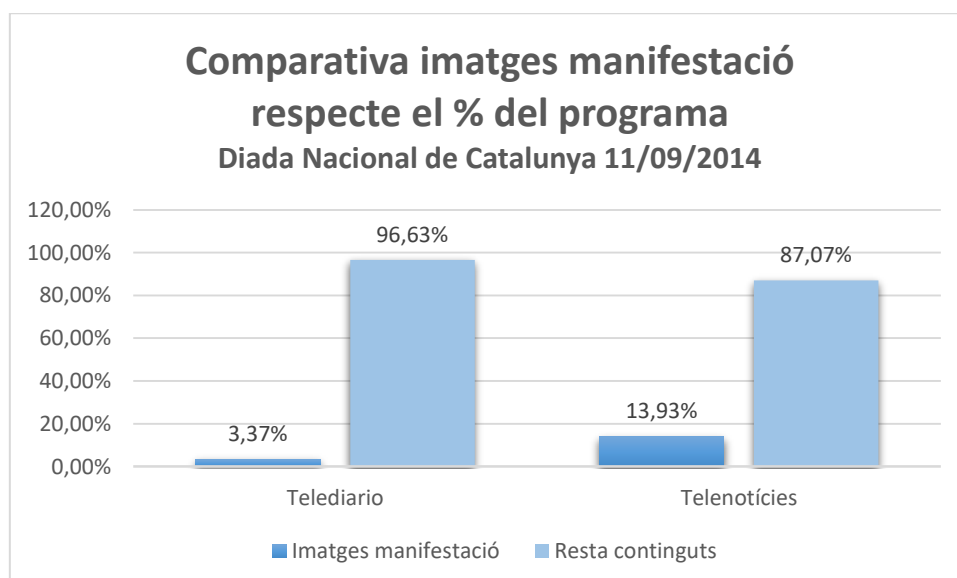
La diferència d'imatges sobre la manifestació entre un i altre programa és aclaparadora. En dades absolutes, el TN hi dedica 437 segons (7minuts i 17 segons) mentre que el TD li dedica 146seg. (dos minuts i 26 segons).

En aquest quart nivell d'anàlisi es fa un estudi comparatiu d'imatges de la manifestació de la Diada.



Font: elaboració pròpia

En percentatge respecte a la totalitat de cadascun dels programes informatius, la diferència encara es més evident. Les imatges de la manifestació en el Telediario ocupen el 3,37% de la totalitat del programa, mentre que en el cas del Telenotícies suposen el 13,93%.



Font: elaboració pròpia

4.2.-Nota de cobertura

Finalment, en aquest quart nivell es proporciona la nota de cobertura de l'esdeveniment per a cadascun dels programes informatius de les televisions públiques d'acord als criteris de puntuació desglossats.

NOTA DE COBERTURA 11/09/2014		TN / Millora el relat	TN puntuació	TD / Millora el relat	TD puntuació
1	Equitat de gènere en la presentació de continguts (a)	No	-1	Sí	1
2	S'ofereixen imatges aèries que mostren l'abast de la manifestació	Sí	1	Sí	1
3	Algunes imatges estan fetes amb dispositius i suports de càmera especials que mostren l'abast de la manifestació: grues, plataformes elevades, etc.	Sí	1	Sí	1
4	Les imatges de la manifestació s'espectacularitzen. Una cosa és mostrar l'abast i l'altra, espectacularitzar i maximitzar la diada	Sí	-1	No	1
5	Un periodista que no és el presentador dona pas a notícies de vídeo des d'un punt exterior al plató, fet que amplia la cobertura de l'esdeveniment	Sí	1	Sí	1
6	La cobertura d'un esdeveniment es fa des d'un punt on ja no hi ha res a explicar perquè s'ha acabat tot.	Sí	-1	No	1
7	Informa sobre el posicionament dels municipis catalans (AMI)	Sí	1	No	-1

NOTA DE COBERTURA 11/09/2014		TN / Millora el relat	TN puntuació	TD / Millora el relat	TD puntuació
8	Diferencia per origen i procedència (rètol d'una persona que diu que és d'Equador quan no és turista)	Sí	-1	No	1
9	Confon dret a decidir amb independència	No	1	Sí	-1
10	Dona veu als manifestants de la Diada	Sí	1	Sí	1
11	Maximitza les entrevistes als manifestants de la Diada	Sí	-1	No	1
12	Dona veu als manifestants de l'acte de SCC	No	-1	Sí	1
13	Maximitza la manifestació de SCC	No	1	Sí	-1
14	Situa l'acte de SCC en un lloc de l'escaleta que no hi hauria d'anar	No	1	Sí	-1
15	Es destaca que en la manifestació no hi ha hagut violència i que s'ha desenvolupat en un ambient festiu	Sí	1	Sí	1
16	Confon. Posa ideològicament dins l'unionisme les diverses sensibilitats del PSC i el PSOE	No	1	Sí	-1
17	Manca de concordança entre el que diu el/la presentadora i el contingut de la informació (1)	No	1	Sí	-1

NOTA DE COBERTURA 11/09/2014		TN / Millora el relat	TN puntuació	TD / Millora el relat	TD puntuació
18	Despersonalitza els manifestants entrevistats al no identificar-los amb el seu nom	No	1	Sí	-1
19	Estableix normalitat i escassa incidència el col·lapse del transport públic ferroviari.	Sí	-1	No	1
20	Relaciona transplants, generositat i solidaritat amb unitat d'Espanya (2)	No	1	Sí	-1
21	Relaciona la inauguració d'una exposició sobre Joan Miró a Viena amb la Diada i el reconeixement de Catalunya dins d'Espanya	No	1	Sí	-1
22	Naturalitza la presència d'una manifestació de persones amb ideologia feixista (3) i no ho contextualitza amb el que va succeir l'any anterior	No	1	Sí	-1
23	Criminalitza l'independentisme sense justificar-ho (4)	No	1	Sí	-1
24	Posa al mateix nivell un acte de 'desenes de persones' amb un altre d'1.800.000, segons dades de la Guàrdia Urbana (5)	No	1	Sí	-1
25	Minimitza el nombre de manifestants de la Diada (6)	No	1	Sí	-1
26	Generalitza el que succeeix en un lloc per aplicar-ho a la resta (7).	Sí	-1	No	1

NOTA DE COBERTURA 11/09/2014		TN / Millora el relat	TN puntuació	TD / Millora el relat	TD puntuació
27	Reitera la gran participació de persones en la manifestació amb clips que recullen imatges espectaculars que fan de separador entre diversos angles de la manifestació. Aporten emoció perquè sempre hi ha un rètol amb un eslògan, o la imatge de castellers.	Sí	-1	No	1
28	Tancament de l'informatiu amb un clip emotiu que orienta l'emoció.	Sí	-1	No	1
29	El marc interpretatiu unionista és més ampli en minutatge que no pas el de la manifestació d'un milió 800 mil persones	No	1	Sí	-1
30	Omet la manifestació de l'esquerra independentista, més multitudinària que la d'anys passats.	No	1	Sí	-1
31	El tractament negatiu en les imatges correspon a la formació política que defensa un sistema de creences contrari al partit que governa.	Sí	-1	No	1

(1) Per exemple, una és el cas de posar el PSC en el mateix grup que les formacions polítiques unionistes. Una altra el fet que es digui que, també en la manifestació unionista de Tarragona, s'hi han desplaçat 30 autocars, tot i que es digui al final de la informació. L'abast de participació no s'adiu amb la cobertura i ordre de l'escaleta de l'esdeveniment.

(2) El TD dona cobertura a esdeveniments que volen atorgar sentit i significat a allò que no en té. Per exemple, el president Rajoy compara unitat / solidaritat a la seu de transplantaments d'Espanya

(3) El marc d'interpretació de la realitat es centra en l'incident en què un falangista increpa al portaveu adjunt de CiU a la delegació de la Generalitat, no pas en per què s'autoritzen manifestacions d'ideologia violenta i intolerant. I més quan l'any anterior va haver l'assalt a la mateixa delegació.

(4) Per exemple al referir-se al Circulo de Bellas Artes de Madrid, la presentadora del TD, Ana Pastor diu : "La asociación, esta asociación defiende lo que llama reconciliación entre españoles frente al independentismo." Però no ho explica.

(5) El rètol de la notícia de 'Libres e Iguales' diu: CONSULTA SOBERANISTA / «LIBRES E IGUALES» CONVOCA A DECENAS DE PERSONAS CONTRA EL NACIONALISMO

(6) El rètol parla de 'miles de pesones' davant del milió vuit-centes mil. La Guàrdia Urbana va donar una xifra.

(7) En una crònica sobre la manifestació una periodista diu: "Els participants s'han anat distribuïnt entre els 73 trams de recorregut segons la procedència i han omplert la Diagonal i la Gran Via amb els colors de la senyera i tot amb un ambient tant festiu que als voluntaris els ha costat posar ordre per formar el mosaic".

(a) En el TN hi ha més presència d'homes que de dones en el relat periodístic

RESULTAT: La puntuació en base a 10 que se li atorga al Telenotícies és un 2,9 i al Telediario un 0,32.

9/11/2014.Procés participatiu del 9N

El 9 de novembre del 2014 es fa a tot Catalunya el procés participatiu del 9N, que va comptar amb 40.000 voluntaris. Fou una consulta no vinculant i sense cap mena d'efecte jurídic. Més de dos milions de persones van haver de votar dues preguntes: La primera deia "Voleu que Catalunya esdevingui un Estat?" i en la qual s'havia de respondre "sí" o "no". Posteriorment s'havia de contestar a una segona pregunta: "En cas afirmatiu, voleu que aquest Estat sigui independent?" Les opcions de resposta també eren "Sí" o "No". Aquesta segona opció permetia la possibilitat per exemple, de crear un estat dins d'una federació.

1.-Primer Nivell

1.1.-Anàlisi oral/textual

El Telenotícies de TV3 dedica més temps al procés participatiu (un total de 26 minuts i 34 segons, el que suposen 1.594 segons) que no pas el Telediario de Televisió Espanyola (hi destina 17 minuts amb 25 segons, el que suposen 1.045 segons). En percentatge, aquest temps representa el 27,16% del total de minuts que dura el Telediario i el 56,40% del temps total del Telenotícies.

1.2.-Cobertura d'escenaris

Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà	TN	TD
1.Barcelona centre dades	1	1
2.Barcelona col·legi on ha votat Artur Mas	1	1
3.Barcelona carrers (acompanyant Artur Mas quan va a votar)	1	
4.Barcelona seu CDC	1	
5.Barcelona seu UDC	1	
6.Sant Vicenç dels Horts	1	
7.Barcelona seu ICV-Euia	1	

Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà	TN	TD
8.Barcelona seu CUP	1	
9.Barcelona seu PSC	1	1
10.Barcelona col·legi on vota P. Maragall	1	
11.Girona. Col·legi on vota Joaquim Nadal	1	
12.Barcelona Auditori	1	1
13.Barcelona Parc Ciutadella	1	1
14.Barcelona col·legi electoral	1	
15.L'H col·legi electoral	1	
16.Lleida col·legi electoral	1	
17.Girona col·legi electoral	1	
18.Tarragona col·legi electoral	1	
19.Moncloa.Madrid	1	1
20.Barcelona. Born	1	
21.Buenos Aires	1	
22.Brussel·les	1	
23.Nova York	1	
24.Barcelona / L'H. Ciutat de la Justícia		1

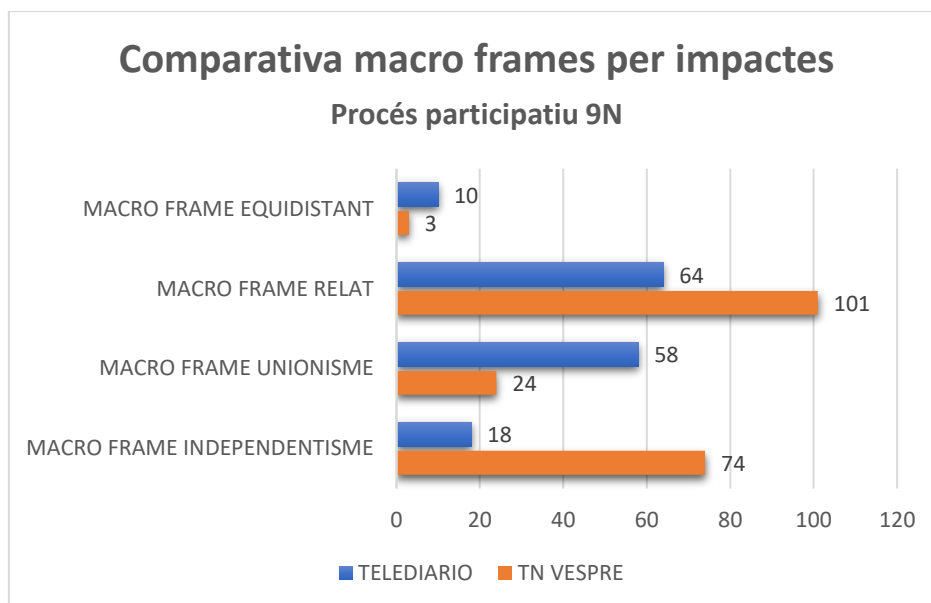
Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà	TN	TD
25.Col·legi electoral on vota Josep Guardiola		1
26.Col·legi on vota Carme Forcadell, presidenta ANC		1
27.Escola d'Hostaleria Girona		1
28.Sant Vicenç dels Horts, escola on vota Oriol Junqueras, president ERC		1
29.Barcelona. Escola on vota Jordi Pujol		1
30.Toledo (acte PSOE)		1
31.Parc Berlín Madrid (acte PP)		1
32.Escenari acte PP no identificat		1
33.Centre votació BCN-1		1
34.Centre votació BCN-2		1
35.Centre votació BCN-3		1
Totals	23	18

El TN de TV3 cobreix 5 escenaris més que el TD de Televisió Espanyola. És destacable que, mentre l'informatiu de la televisió pública catalana dona compte del que succeeix a les seus dels partits polítics catalans, el TD no ho fa. Amb una excepció. Enregistra la votació del president Jordi Pujol, mentre que no ho fa el Telenotícies. El TN dona cobertura a la votació d'alguns dels polítics catalans (en actiu o no). El TD s'ho estalvia. Tampoc organitza una ronda de corresponsals com fa TV3 per saber com s'ha viscut la jornada de votació a l'estranger. Contràriament, el TD informa dels actes del Partit Popular i del PSOE, on personatges polítics fan declaracions sobre la jornada participativa de Catalunya. Aquests actes s'inclouen en el bloc de la jornada participativa.

1.3.-Número d'impactes per macro frame

Hem classificat el sistema de creences que defineixen els territoris de l'unionisme, l'independentisme / sobiranisme, equidistants (els que es situen en una posició intermitja) a partir de grups de *marcs* que hem anomenat *macro frames*. Cadascun dels *marcs* contenen *paquets interpretatius*, dels quals, per a una millor anàlisi, se n'ha extret una síntesi que s'ha anomenat *subframes (impactes)*.

En aquest primer nivell d'estudi es comptabilitzen el número d'impactes que conté cada *macro frame*. I ha donat el següent resultat:

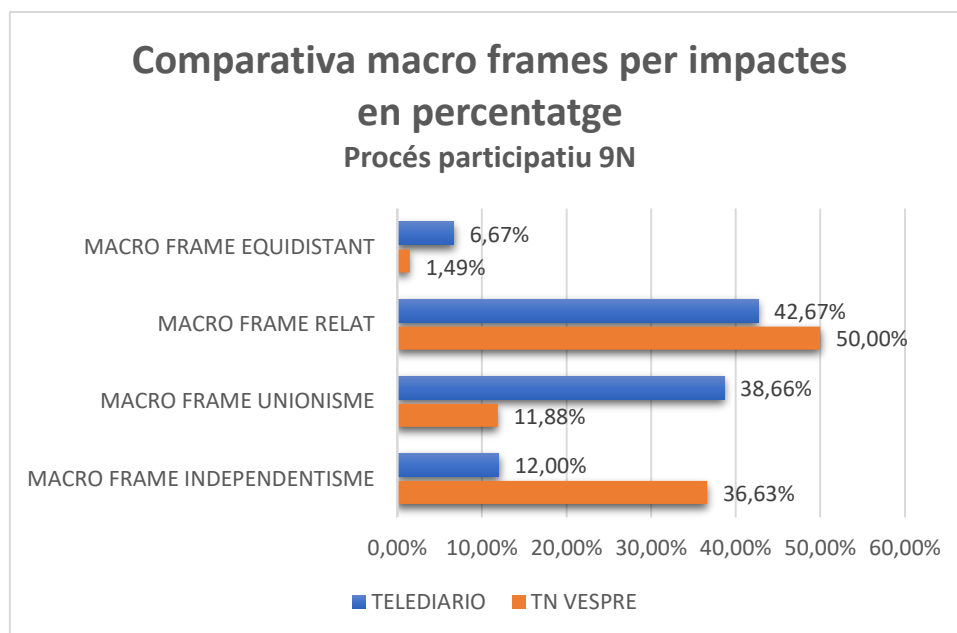


Com es pot observar, el *macro frame Relat*, que consigna el contingut del que està succeint, és el majoritari pel que fa al nombre d'impactes²³³, tan en el TD (64) com en el TN (101). És destacable que, novament, en un dia on l'important és el procés participatiu del 9N, el número d'impactes del *macro frame Unionisme* és més gran (58) que no pas el d'*Independentisme* (18) en el TD. Això indica la prevalença d'aquest marc interpretatiu induït pel mateix programa. Per contra, en el cas del TN, el territori que defineix un sistema de creences independentista conté més impactes (74) que no pas el de l'unionisme (24). La diferència d'impactes entre unionisme / independentisme és més gran al TN (50) que no pas al TD (40).

El *macro frame Equidistant* té 10 impactes al TD i 3 al TN.

²³³ Com s'ha exposat amb anterioritat, el fet que un macro marc contingui molts impactes (subframes) no pressuposa una fixació efectiva del sistema de creences que conté. Pot tenir tants *subframes* com *marcs*. Per a una major efectivitat és necessària la presència de pocs *marcs* i que cadascun d'ells contingui molts impactes (*subframes*). En els annexos es poden veure les matrius número-1 on es fa la conversió dels *paquets interpretatius* en *frames*. Les matrius número 2, que també són als annexos, es pot veure la classificació dels *macro marcs, frames* i *subframes*.

El següent gràfic mostra el càlcul en percentatge respecte del total d'impactes de cadascun dels programes. El resultat evidencia l'equivalència aproximada dels impactes de cadascun dels *macro-marcs* entre el TN i el TD.



Font: elaboració pròpia

El *macro frame Relat* conté la meitat dels impactes (50%) en el TN, mentre que en el TD està a 7,73 punts per sota (42,67%) respecte l'informatiu de la televisió pública catalana. Ara bé, mentre que el número d'impactes del *macro frame Independentisme* al TN suposa el 36,63%, en el cas del TD és del 12%. En el cas del *macro marc Unionisme*, la proporció és inversa. En el TD suposa el 38,66% mentre que en el TN, l'11,88%. El *macro frame Equidistant* suposa el 6,67% en el TD i l'1,49% en el TN.

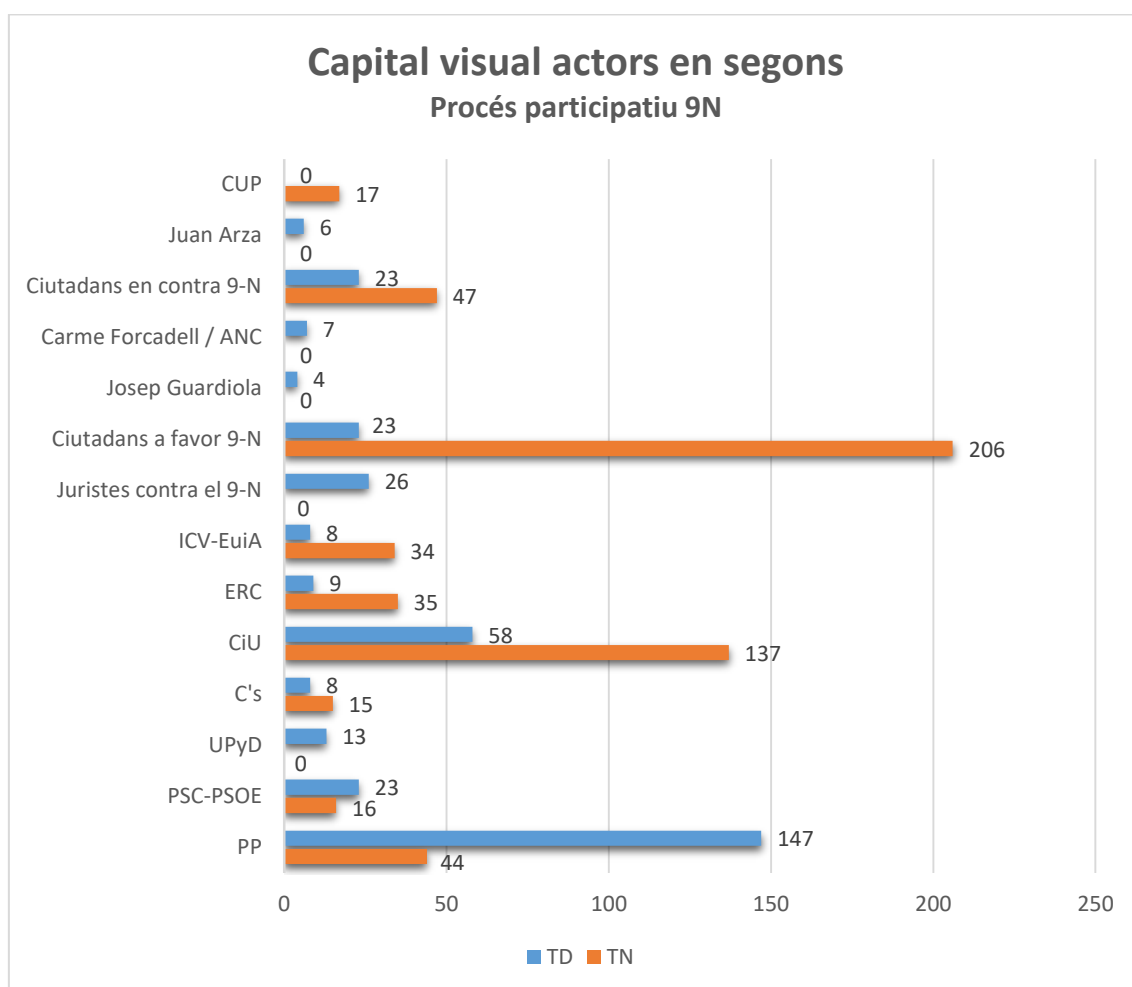
1.4.-Anàlisi visual

1.4.1.-Capital visual dels actors

Els gràfics que s'exposen a continuació, mostren el capital visual (i verbal) dels distints actors que apareixen en cadascun dels programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana.

A priori destaca el temps que el TN destina als ciutadans i ciutadanes que han protagonitzat el procés participatiu. Un total de 206 segons. La formació política de Convergència i Unió és la que, seguidament, obté més capital visual al TN vespre (un total de 137segons. També és significatiu el temps que el TN destina als ciutadans que no han volgut participar en la consulta (47segons) i als actors que pertanyen al Partit Popular (44 segons). Pel què fa al TD, també són els actors que pertanyen a la formació política que ocupa el govern (el Partit Popular) els que obtenen més capital visual (un total de 147 segons). Li segueix Convergència i Unió amb 58 segons. És destacable el fet

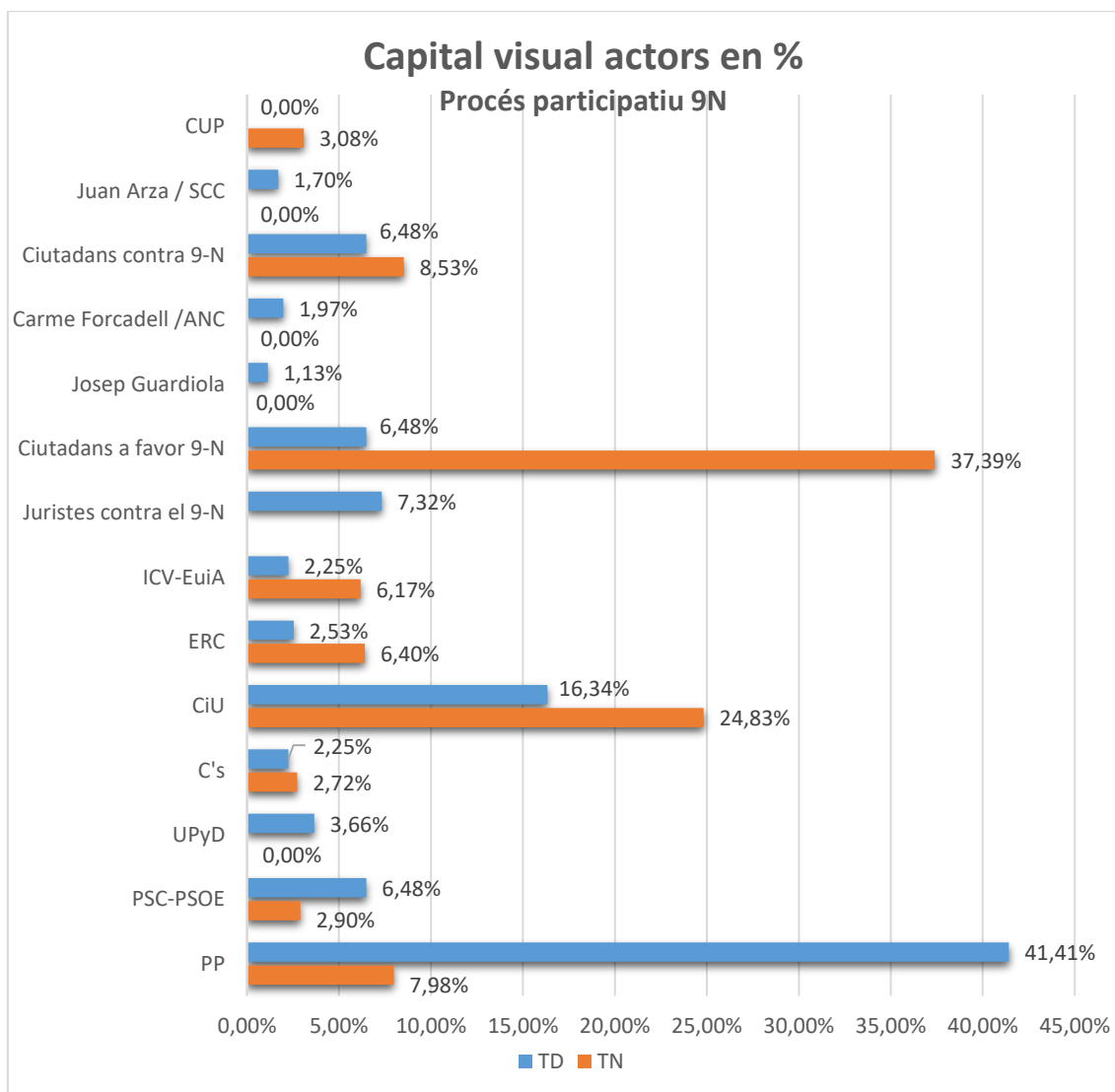
que tan els ciutadans que estan a favor del procés participatiu com els que no, tenen el mateix capital visual a l'informatiu de la televisió pública espanyola (23 segons).



Font: elaboració pròpia

En percentatge, el capital visual que el TD destina al Partit Popular és més acusat. Suposa el 41,41% del total del temps que l'informatiu de la Televisió Espanyola dedica a les declaracions de personatges. Comparativament, a aquest percentatge només s'hi acostava el que el TN destina a les persones que han votat en el procés participatiu (37,39%) tot i que TV3 no dedica ni un segon als votants del no/no. En el cas del Telediario, Convergència i Unió obté un capital visual del 16,34%. El temps que el Telediario destina als ciutadans tan a favor del procés participatiu com en contra, representa el 6,48% del total de declaracions.

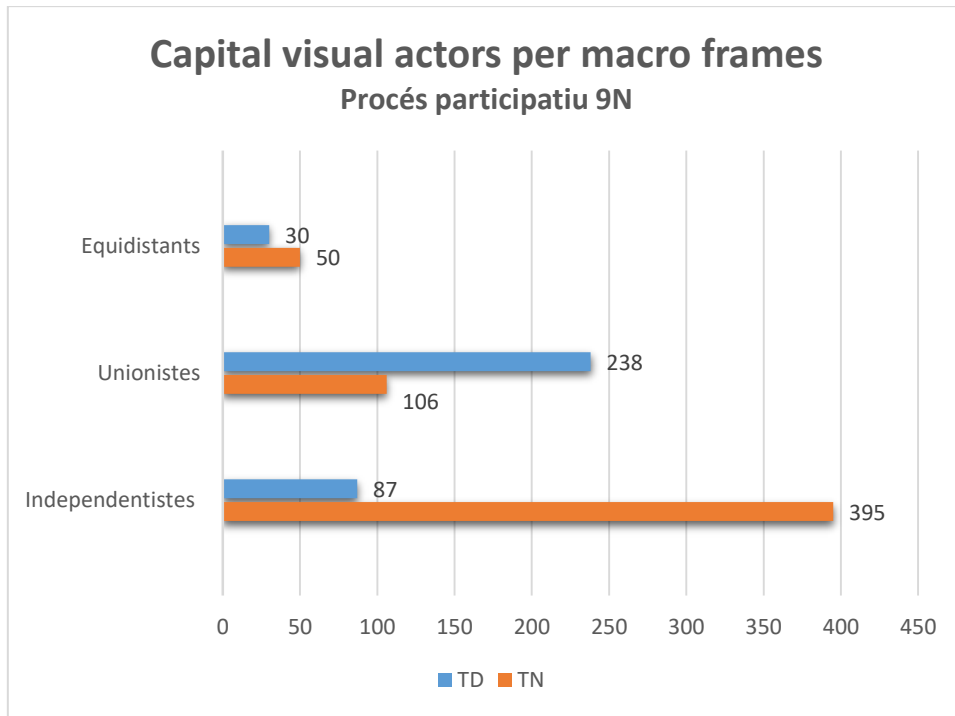
En el cas del TN, el capital visual de Convergència i Unió és del 24,83% i el del Partit Popular, del 7,98%. En proporció, el TN destina més temps al Partit Popular que el TD a la formació que governa la Generalitat. La diferència és de 8,22 punts percentuals.



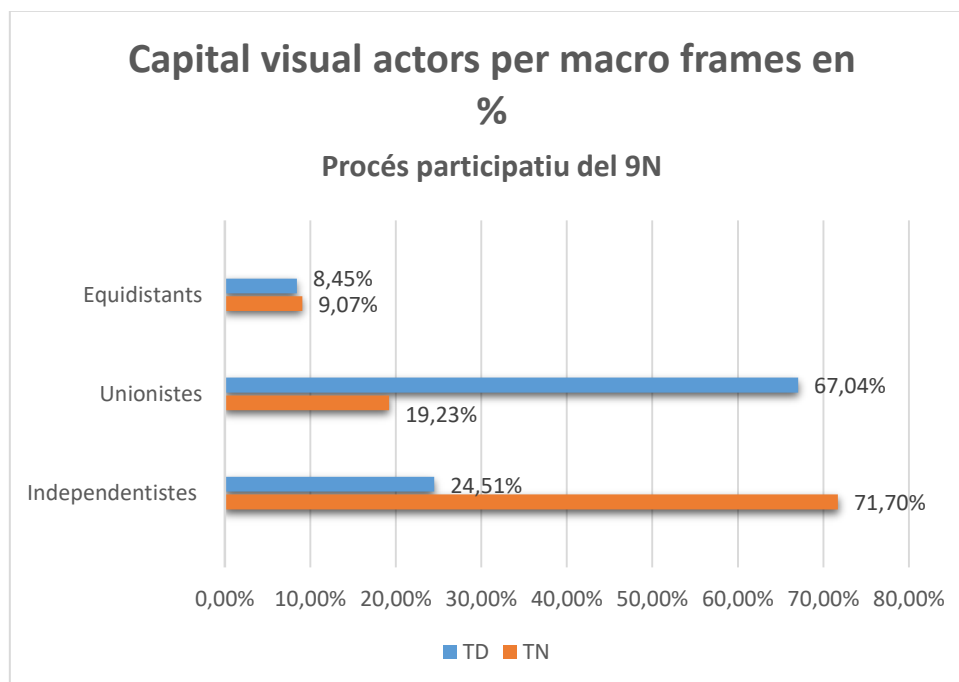
1.4.2.-Capital visual per macro frames

En el cas del TD és el *macro marc Unionisme* el que conté més capital visual per part dels actors als quals se'ls enregistren declaracions (238 segons). Contràriament, en el cas del TN és el *macro marc Independentisme* el que té més capital visual (395segons). Però aquesta distància en segons entre un programa i l'altre no és tan significativa si les dades es tradueixen en percentatge respecte el total de segons que cadascun dels programes destinen a les declaracions dels diferents actors. Així, mentre que en el TD el capital visual dels unionistes suposa el 67,04% del total, en el TN, el capital visual dels independentistes és el 71,70%, és a dir, un 4,66% més.

En el TN, la diferència de capital visual entre els *macro frames Independentisme / Unionisme* és del 52,47% a favor de l'independentisme. Contràriament, en el cas del TD la diferència és a favor del *macro marc Unionisme* però en aquest cas és d'un 42,53%.



Font: elaboració pròpia



Font: elaboració pròpia

1.5.-Els baròmetres del CIS²³⁴ i del CEO²³⁵ posteriors al 9 de novembre del 2014

Els resultats dels baròmetres del CIS i del CEO serveixen per establir la possible influència del procés de tematització dels mitjans a l'opinió pública²³⁶. En el cas de l'enquesta del CIS de desembre del 2014²³⁷, aquesta incidència, si és que va existir (i prenent amb reserves la possible relació atès el tipus de pregunta) era merament testimonial. Només un 1,7 % dels enquestats va situar els 'nacionalismes' entre el primer i el tercer problema d'Espanya.

Contràriament, en el cas de l'enquesta del CEO, realitzada entre el 9 i el 13 de desembre del 2014 per via telefònica a una mostra de 1.500 persones, es produeix un salt significatiu. Un 30,7% dels enquestats posen com a primer problema de Catalunya les relacions amb Espanya. Tot i que ja era un problema subjacent, en el baròmetre del CEO posterior a la sentència de l'Estatut, aquesta la xifra estava més de 10 punts per sota (20,08%).

Per tant, mentre a Catalunya el problema de l'encaix –o no- de Catalunya amb Espanya poc menys d'un terç dels enquestats ho perceben com un dels principals problemes que té Catalunya, a la resta de l'Estat, aquesta percepció no és prou rellevant.

1.6- Jerarquització

Vegem ara com jerarquitzen les notícies cadascun dels programes informatius. El primer que cal observar és que el TN obre el programa amb les dades de participació del 9N. Per contra, el TD ho fa amb la possibilitat que el jutge investigui les 'possibles' responsabilitats penals de la celebració del procés participatiu. Però el fet que tan jutge com fiscal no hagin retirat les urnes, es un element secundari de la informació i això també queda reflectit en l'escaleta.

La decisió judicial de no retirar urnes i d'investigar l'executiu català per si s'haguessin produït possibles responsabilitats penals, mereix el 13è lloc de l'escaleta del Telenotícies de TV3²³⁸

²³⁴ Centro de Investigaciones Sociológicas. Baròmetre de desembre del 2014. Estudi nº 3047. Vegeu: http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/3040_3059/3047/es3047mar.pdf

²³⁵ Centre d'Estudis d'Opinió. Enquesta sobre context polític a Catalunya. 2014. REO núm.760. Data: 19 de desembre del 2014. Vegeu: <http://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/5128/Taules%20estad%C3%ADstiques%20-760.pdf>

²³⁶ Aquesta relació, evidentment s'ha de prendre amb reserves. Les dues enquestes no fan les mateixes preguntes. Mentre que el CIS pregunta si es considera que els 'nacionalismes' són el principal problema d'Espanya (per tant, la pregunta pot ser interpretada com a nacionalisme espanyol, català, basc, etc.) en el cas del CEO quan es demana quins són els principals problemes que té Catalunya inclou l'opció 'les relacions Catalunya-Espanya'.

²³⁷ Realitzada a través d'enquesta telefònica a 1510 persones entre el 15 i 19 de novembre del 2014. Vegeu: http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/3040_3059/3048/Ft3048.pdf

²³⁸ Per la ubicació del tema en l'escaleta del TN, els periodistes editors de la televisió pública catalana no van valorar suficientment l'abast de la repercussió penal del 9N.

Tematització Telediario	Tematització TN Vespre
1.El jutge obre investigació pel 9-N per si s'ha comès delictes. El jutge decideix no retirar urnes.	1.Connexió centre de dades. Participació.Gairebé 2 milions de persones han votat. Directe des del centre de dades.
2.Contingut de la denúncia i interlocutòria judicial.La investigació s'obre arrant de diverses denúncies. El jutge decideix no retirar urnes.	2.Artur Mas assumeix tota la responsabilitat de la votació
3.Artur Mas diu que ell és l'únic responsable del 9-N. L'èxit de participació legitima referèndum pactat	2b.Expectació de la votació del president de la Generalitat, Artur Mas.
4.Reaccions Mondloa. Posicionament Gobierno de España	3.Avanç entrevista Artur Mas a TV3. No es descarten eleccions de caràcter plebiscitari
5.Compareixença ministre de Justícia, Rafael Catalá.	4.Votació i valoració de la consulta dels líders polítics a favor del 9-N. Acaba amb una declaració de la CUP
6.Dades de participació 9-N	4b.Imatge Artur Mas i David Fernández (CUP) abraçant-se. La imatge desmenteix les declaracions anteriors.
7.Contextualització dades. Els juristes coincideixen 9-N sense garanties legals.	5.Declaracions del PSC
8.Tancament col·legis. Votació sense garanties. Els centres de votació tanquen però deixen votar la gent que feia encara cua a les 20:00h. Què s'ha votat. Dades mesos, incidents.etc.	6.PP i C's qualifiquen el 9-N de frau la jornada participativa
9.Crònica d'una votació. Testimonis de persones que expliquen per què han votat.	7.Recompte de vots. Crònica del que ha succeït des d'un centre de votació. Inclou testimonis de diversos centres de votació de la província de Barcelona. Crònica de l'H.
10.Detenció 5 persones a Girona. Danys a l'Escola d'Hosteleria de Girona.	8.Crònica Lleida votacions.
11. Votació partits polítics pro-consulta.	9.Crònica Girona votacions
12.Votació de Jordi Pujol	10.Crònica votacions Tarragona
13.Reaccions dels partits contraris al 9-N	11.Els que no han volgut votar. Testimonis.
14.Testimonis de ciutadans que no han anat a votar. Darrer testimoni diu que la poden fer fora de Catalunya	12.Compareixença ministre de Justícia, Rafael Catalá. Crònica des de Madrid
15.El Partit Popular: cap espanyol marxarà d'Espanya mentre el PP governi. Declaracions polítics espanyols	13.Fiscalia i magistrats deneguen mesures cautelars sol·licitades per UdyD PXC i particulars que han presentat denúncies. No es retiren urnes.
	14.Festa al Born de Barcelona d'Òmnium i ANC
	15.Votacions a Buenos Aires.
	16.Crònica votacions Brussel·les.
	17.Crònica Nova York votacions
	18.Carta Artur Mas a Rajoy emplaçant-lo al diàleg i a fer un referèndum pactat.

L'escaleta del TD es configura amb un patró similar a l'anterior informatiu analitzat. La tesi unionista és al principi i al final del programa. I a cada tesi sobiranista que inclou un esdeveniment (re)creat li correspon una antítesi amb biaix unionista.

L'assumpció de responsabilitats del 9N per part del president Mas es situa en el mateix nivell d'escaleta dels dos informatius. De fet, en l'escaleta del TN, el president Mas hi té un protagonisme destacat i fins i tot se li atorga un tractament de lideratge. I encara més. En un moment en què la imatge del president de Convergència i Unió està fortament qüestionada per una part de la societat catalana per les retallades que va efectuar el seu govern durant la crisi, la imatge de l'abraçada del cap de l'executiu català amb el diputat de la CUP, David Fernández, es situa en un lloc que desmenteix les declaracions immediatament anteriors dirigides a CiU i per tant, també a Mas, d'una diputada de la CUP. Es reproduïx, en aquesta ocasió, el patró tesi/antítesi, tal i com també ho fa el TD.

A grans trets, podem dir que el TN de primer dona importància als fets que han succeït a Catalunya, les votacions, el que han dit els polítics catalans, el mateix recompte i posteriorment es busquen les reaccions de l'esdeveniment a Madrid, on hi ha hagut la compareixença del ministre de Justícia, a més del que han dit jutges i fiscals (que deneguen les mesures cautelars demanades per algunes formacions polítiques com la detenció de líders i la retirada d'urnes). En resum, la compareixença del ministre i la interlocutòria judicial tot i ser significatives, es situen pràcticament a l'acabar el programa, abans de la festa que es fa a l'espai Born de Barcelona, organitzada per l'Òmnium i l'ANC. Després segueix la ronda de corresponsals i s'acaba amb el que es pot considerar una conclusió de la jornada: La carta de Mas a Rajoy emplaçant-lo al diàleg, després de l'èxit de participació que ha significat el 9N.

Pel què fa al TD, malgrat que s'afirma que la votació no té validesa jurídica, es diu que pot tenir conseqüències penals, com efectivament després va succeir. Es desacredita la votació afirmant que el 9N s'ha fet sense garanties. El tractament de l'esdeveniment segueix en part les pràctiques del subgènere electoral, tot i que no es cobreix el centre de dades internacional, on la Generalitat ofereix l'índex de participació i els resultats. En un lloc destacat de l'escaleta es situen les declaracions d'Artur Mas assumint responsabilitats per la jornada participativa, fet que, en certa mesura, consolida la tesi d'il·legalitat de la jornada. La ubicació, immediatament posterior en l'escaleta de la compareixença del ministre de Justícia, Rafael Catalá, referma de nou aquesta tesi.

Les dades de participació tenen, novament, un contrapunt. Es desacrediten afirmant de nou que la jornada participativa no té garanties legals. Per tant, les dades aportades no tenen cap mena de credibilitat.

El patró tesi /antítesi s'estableix en l'ordre de l'escaleta però també dins de les mateixa notícia. És el cas de la crònica sobre la votació. Després de les declaracions de persones que han votat, la periodista inclou proposicions dels tipus "La ilusión del acto parece hacerles olvidar que la votación no ofrece todas las garantías democráticas" o bé fins i tot explicant que han estat detingudes 5 persones en un centre de votació de Girona sense exposar-ne les causes ni els seus actors protagonistes. Tampoc dona detalls del què ha passat i com. La narrativa confon perquè enlloc de desenvolupar que un grup de

persones van trencar una urna, les imatges que acompanyen el relat inclouen un cartell on es llegeix “9N, Sí, Sí”, fet que pot atribuir els fets a la gent que volia votar.

La tesi que la votació no és legal, malgrat que ni el jutge ni el fiscal han adoptat mesures cautelars per confiscar urnes, tenyeix de dalt a baix el contingut de l'escaleta del TD, però malgrat aquest fet, el programa dona validesa en part a l'esdeveniment perquè reproduïx alguns dels cànons de subgènere dels programes informatius quan donen cobertura a les nits electorals. Això vol dir que es veuen plans de cues per anar a votar, de les mateixes votacions, i fins i tot hi ha declaracions de polítics després d'emetre el seu vot. El TD dona veu a aquests polítics que han participat però hi torna a posar un contrapunt. Es tracta de la imatge del president Jordi Pujol, recentment esquitxat per un cas de corrupció familiar,²³⁹ en el moment d'anar al seu col·legi electoral. La seqüència de l'acció recull una escridassada.

L'escaleta s'acaba amb l'articulació d'una fal·làcia. La declaració d'una senyora que diu “Esto no. Porque me tendría que ir a mi pueblo”. I aquesta proposició connecta amb el darrer paràgraf del bloc sobre el 9N que acaba referint-se al contingut d'unes declaracions efectuades pel vicesecretari d'estudis i programes del PP, Esteban González Pons. La periodista sentència referint-se a les declaracions d'aquest polític “ y ha añadido que nadie tendrá que irse de Cataluña mientras gobierne el Partido Popular”.

2.-Segon Nivell

2.1.Anàlisi oral / textual

El segon nivell d'anàlisi fa referència a les característiques dels objectes, els seus atributs, aspectes, perspectives o condicions, tal i com s'ha explicat anteriorment. La inclusió, exclusió o èmfasi és un rol important d'aquest segon nivell.

En aquest cas, l'objecte seria la jornada participativa i aquest segon nivell d'anàlisi estudia com es defineix i a partir de quines característiques.

2.1.1.Marcs interpretatius dominants

Ja s'ha vist com els marcs s'han classificat en un agrupament superior, els anomenats *macro marcs*. Són de quatre tipus: *Independentisme, Equidistant, Unionisme, Relat*. Per altra banda, cadascun dels marcs conté uns *paquets interpretatius* dels quals se n'ha fet una síntesi al definir-ne uns *subframes*, dels quals se'n quantifiquen uns *impactes*.

Vegem doncs què destaquen cadascun dels informatius de les televisions públiques espanyola i catalana.

El més significatiu, a grans trets, és el número d'*impactes (paquets interpretatius)* que tan el TD com el TN atorguen a la descripció del que ha succeït durant la jornada

²³⁹ Cal tenir present que com s'ha vist en el primer capítol, “la significació d'una imatge canvia en funció del que un veu al seu costat o immediatament després” (Berger, 1975). És la utilització del doble vincle. Un fet o concepte es vincula amb un altre que no hi té res a veure per associació, contigüitat o continuïtat.

participativa és a dir, a la narració de l'esdeveniment. Ara bé en un segon terme –i no per aquesta qüestió menys significatiu- destaca, en el cas del TD, el marc que defineix la possibilitat que l'executiu que governa la Generalitat podria haver comès un delictes i que el jutge ha obert una investigació. En el cas del TN es destaquen en segon terme les dades de participació, la resposta unitària a l'esdeveniment i fins i tot l'esforç que ha significat per a moltes persones el fet de poder votar des de l'estranger.

Telediario

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	32	Com ha anat la votació / xifres
2	31	L'ombra del dubte recau sobre la Generalitat, que podria haver comès un delictes
3	19	Què ha decidit el jutge / fiscal
4	13	Raons dels que no han votat
5	9	Què està passant?
6	6	Contra Artur Mas. És culpable i la seva actitud dificultarà les relacions amb Espanya
7	4	Classificació imatges
7	4	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
8	3	Per què han votat/ participat i què han votat
8	3	Petició d'un referèndum 'real'. L'èxit del 9N ho legitima. Cal dialogar
8	3	La independència significa construir murs
8	3	Cal una reforma de la Constitució. Cal una relació diferent amb Espanya
8	3	Què han votat i per què (Sí/No)
9	2	El president Mas assumeix tota la responsabilitat
9	2	Autocomplaença per la mobilització
9	2	Qui ha votat
9	2	Calen eleccions anticipades
9	2	Respecte a la consulta, tot i que no s'hi participi. Cal una solució política i dialogada
10	1	Volem una Catalunya a l'avantguarda d'Espanya
10	1	Votar és un dret que es vol exercir
10	1	L'esforç per votar
10	1	El 9N és una jornada de defensa de la democràcia
10	1	Cal retirar urnes i detenir els responsables d'haver organitzat el 9N
10	1	Espanya és un país democràtic i de drets
10	1	Els catalans som gent legal

Telenotícies:

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	37	Què està passant
2	20	Les dades de la votació i la resposta unitària
3	16	Classificació de les imatges
4	15	L'esforç de poder votar des de l'estranger
5	12	La votació és un procés participatiu
6	10	Autocomplaença per la mobilització del poble de Catalunya
7	9	L'èxit de la convocatòria legitima un referèndum i obliga a iniciar un diàleg
8	7	La jornada participativa ha estat un èxit
8	7	Per què no es vota
9	6	La joia de poder votar
9	6	Continuïtat històrica
10	5	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
10	5	Significat de la votació: dignitat, dret a decidir, etc.
10	5	La jornada del 9N és un frau
10	5	Contra el president de la Generalitat (descrèdit). Mas és culpable de...
11	4	Normalitat en la votació
11	4	El jutge i la fiscalia demanen que no es retirin les urnes. Un jutjat de Tarragona ordena identificacions
12	3	S'ha de votar
12	3	El president Mas assumeix tota la responsabilitat
12	3	Descrèdit-insults 9N
12	3	No hi ha hagut incidents en el procés participatiu
13	2	El 9N és insignificant
13	2	Contra el president Rajoy i l'immobilisme del PP
13	2	Si el referèndum no és possible, eleccions plebiscitàries
13	2	El 9N és el punt de partida per a un procés constituent per a Catalunya i Espanya
13	2	A favor del Sí/ No
14	1	Organitzar el 9N pot haver estat delictes
14	1	El 9N no ha de ser moneda de canvi de cap pacte amb Madrid
14	1	El procés de recompte. Com es farà. A Catalunya i a l'estranger
14	1	Que diuen els diaris estrangers
14	1	Ni el govern d'Espanya ni el de Catalunya han sabut canalitzar la voluntat de canvi dels catalans
14	1	Cal canviar les relacions entre Catalunya-Espanya

El TD conté un total de 150 impactes²⁴⁰, mentre que el TN en té 201. Per tant, l'informatiu de la televisió pública catalana és molt més extens pel què fa al contingut.

MARC INTERPRETATIU TD

Segons càlculs de la Generalitat han votat 1.977.531 persones, fet que representa el 31% del cens. A les vuit del vespre encara hi havia gent fent cua per a votar. En alguns col·legis han tancat portes però han deixat votar a tothom que encara era dins. Han pogut exercir el seu dret les persones majors de 16 anys. I els 'estrangers' que ja porten 3 o més anys a Catalunya. En total, 6,3 milions de persones. El govern català calcula en 5,4 milions les persones cridades a les urnes, el cens de les darreres autonòmiques. Hi ha participat 40.000 voluntaris que s'han distribuït en més de 1.300 meses. Aquestes són les dades de la votació, però la Generalitat podria haver comès una il·legalitat. Els jutges investiguen si hi ha hagut un delicte de desobediència, prevaricació i malversació. Però el jutge no ha imposat mesures cautelars com ara la retirada d'urnes al considerar-ho desproporcionat. El fiscal tampoc havia demanat aquestes mesures cautelars. Hi ha persones que no han volgut votar perquè no volen la independència de Catalunya i qüestionen la legalitat del procés participatiu. El Telediario ha fet un seguiment de la jornada i us explica el què ha succeït en els principals punts d'interès informatiu. Un jutge de Tarragona ha decidit instar els Mossos a identificar a persones que participaven en la organització del procés. A Girona cinc persones han estat detingudes per danys i desordres públics. En els municipis de Badalona i Mollet s'han presentat denúncies que han estat rebutjades. Per al govern del Partit Popular, el president Mas és responsable del què ha succeït. Ha creuat una línia vermella. La seva actitud d'atiar l'odi dificultarà les relacions amb Espanya.

MARC INTERPRETATIU TN

El Telenotícies surt al carrer per explicar-vos com s'ha desenvolupat la jornada participativa del 9N, per tant, sense efectes jurídics. Us expliquem què han votat i quines declaracions han fet els polítics sobiranistes. Farem un seguiment especial al president de la Generalitat, Artur Mas, i us mostrarem l'expectació mediàtica que ha generat quan ha anat a votar acompanyat de la seva dona, Elena Kosnik. El moment de la seva votació l'ha recollit la premsa de tot el món. Anirem a diversos centres de votació i farem la crònica de com s'ha viscut la jornada i donarem veu a joves i grans.

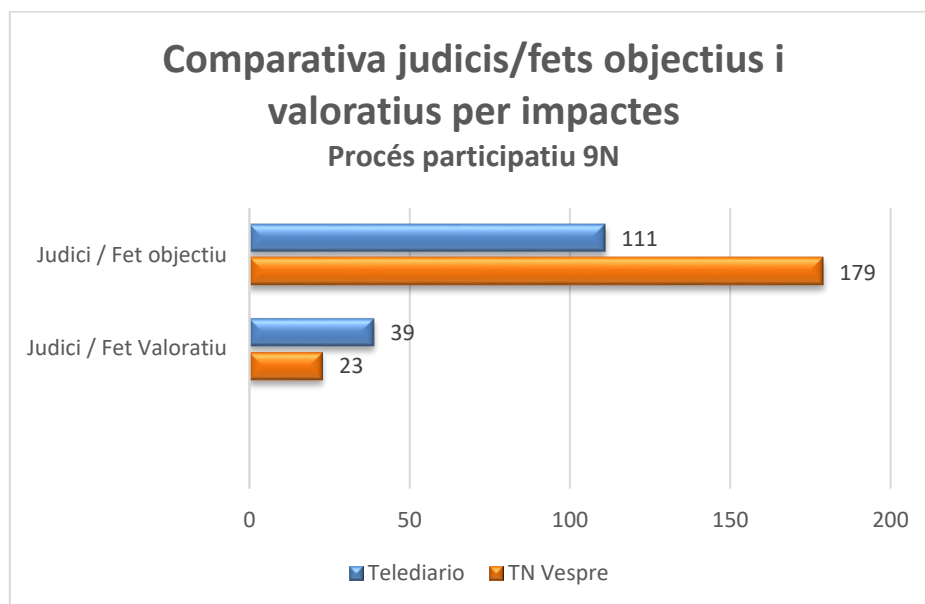
El 9N ha estat un èxit multitudinari. Hi ha participat més de dos milions de persones. S'han format llargues cues a molts col·legis electorals. No hi ha hagut incidents destacables.

També us explicarem l'esforç que han fet molts catalans que viuen a l'estranger per votar en les diverses oficines de la Generalitat a ciutats estrangeres. Els responsables polítics han estat molt satisfets per la participació i pel desenvolupament de la jornada, entre ells el president de la Generalitat, que està molt content per com s'han comportat els ciutadans de Catalunya. Cal estar orgullosos i satisfets per la mobilització de la gent i pels voluntaris que han ajudat que el 9N fos un èxit. L'èxit de la convocatòria legítima l'inici d'un diàleg amb el govern central i un referèndum pactat.

²⁴⁰ Com s'ha reiterat, el subframe és la síntesi d'un *paquet interpretatiu*

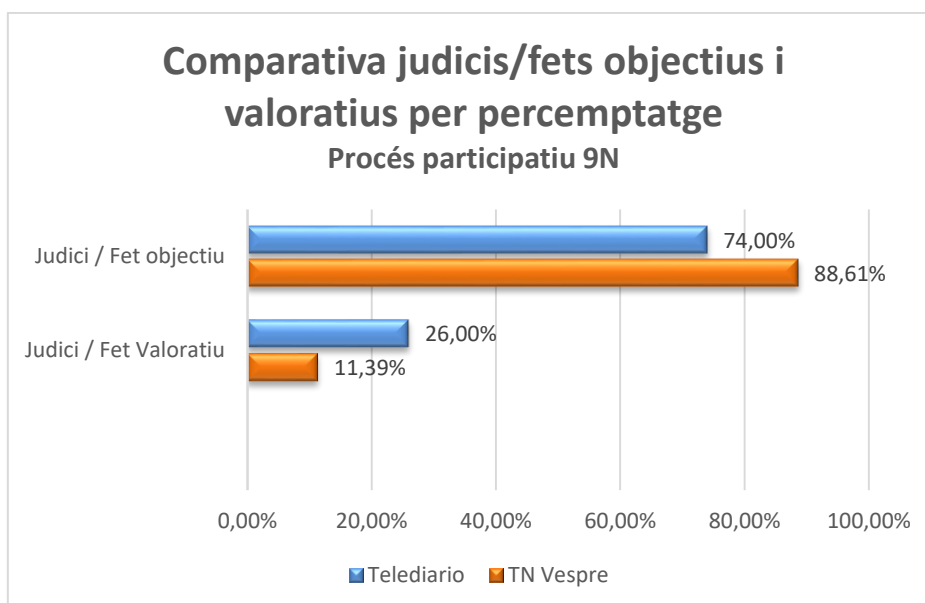
2.1.2.-Judicis objectius i valoratius

La següent anàlisi estableix el sistema de creences objectives (que d'acord als criteris d'en T.Van Dijk (1996) se'n diu informació o coneixement) i el sistema de creences valoratives (que se'n diu opinió). Vegem doncs, quin dels dos preval a cadascun dels programes informatius públics de Televisió Espanyola i TV3. Els quadres que es detallen a continuació es detallen per impactes i percentatge:



Font: elaboració pròpia

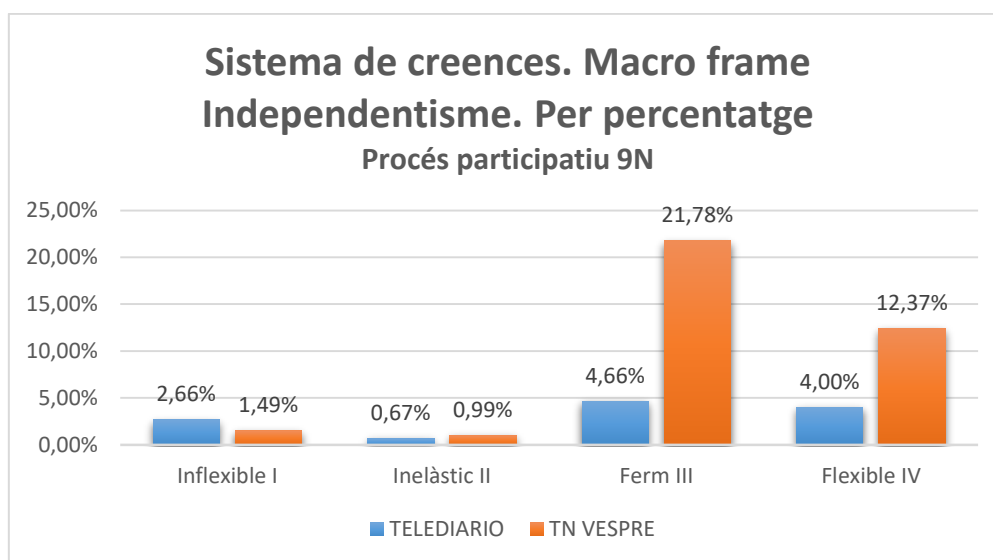
A continuació es pot veure com el TN supera tan en impactes com en percentatge el TD pel què fa a la prevalença del sistema de creences objectiu. En concret, el supera en 14,61 punts.



Font: elaboració pròpia

2.1.3. Estatus cognitiu

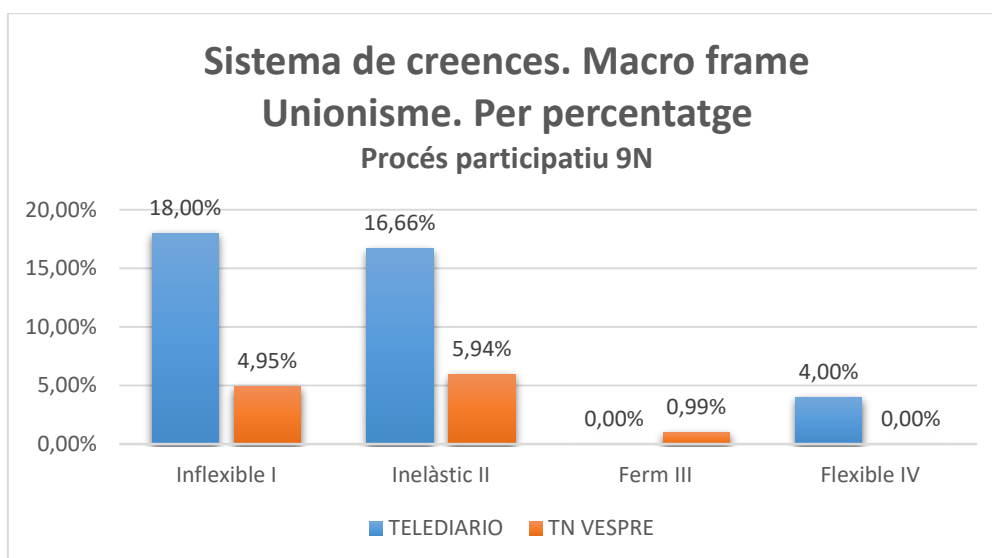
A continuació s'analitza l'estatus cognitiu de cadascun dels *macro marcs* en què s'ha dividit el contingut dels dos programes informatius de les televisions públiques catalana i espanyola, d'acord a la definició de Sartori (1969). L'estatus cognitiu es divideix en *inflexible*, *inelàstic*, *ferm* i *flexible*. Els dos primers delimiten l'estatus cognitiu obert i els darrers, tancat.²⁴¹



Font: elaboració pròpia

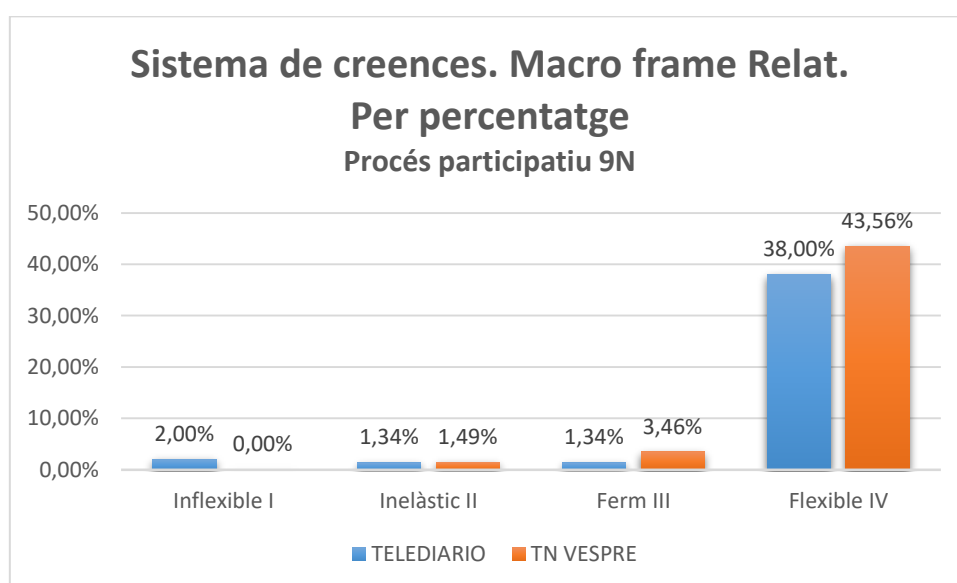
La primera evidència constatable és que el *macro marc Independentisme* es situa en un estatus cognitiu obert, tan en el TD com en el TN. Això vol dir que el contingut dels marcs interpretatius es basen majoritàriament en criteris acceptats socialment com ara el raonament lògic vàlid o l'observació empírica. Només una part molt petita es basa en arguments que responen a criteris personals o de grup, per tant, no acceptats socialment. Un altre element observable és el poc percentatge d'impactes que disposa aquest *macro marc* en el TD.

²⁴¹ Per a més informació vegeu el primer capítol



Font: elaboració pròpia

En el cas del *macro marc Unionisme* la gràfica es situa a la inversa que la de l'*Independentisme*. L'estatus cognitiu és bàsicament tancat tan en el cas del Telediario com en el cas del Telenotícies. En aquesta ocasió, el TN ofereix pocs impactes, tot i que més que el TD respecte als impactes del *macro frame Independentisme*. Com es pot observar, el *macro frame Unionisme* del TD conté el 38,66% respecte del total de *frames* del programa.



Font: elaboració pròpia

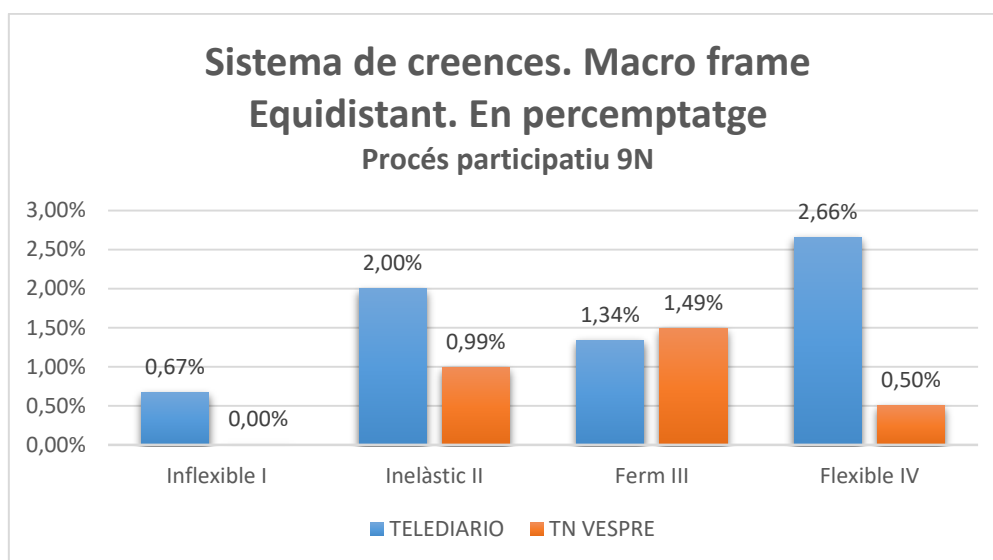
El *macro frame Relat* és majoritàriament flexible, i per tant, reflecteix un estatus cognitiu obert a l'argumentació i a l'evidència. Aquest escenari es produeix tan al TN com en el TD.

El *macro frame Relat* conté aquells impactes (*subframes*²⁴²) que fan referència al relat dels fets que han esdevingut en la jornada participativa i que narren els periodistes.

²⁴² És a dir una síntesi dels *paquets interpretatius*, com s'ha reiterat en diverses ocasions.

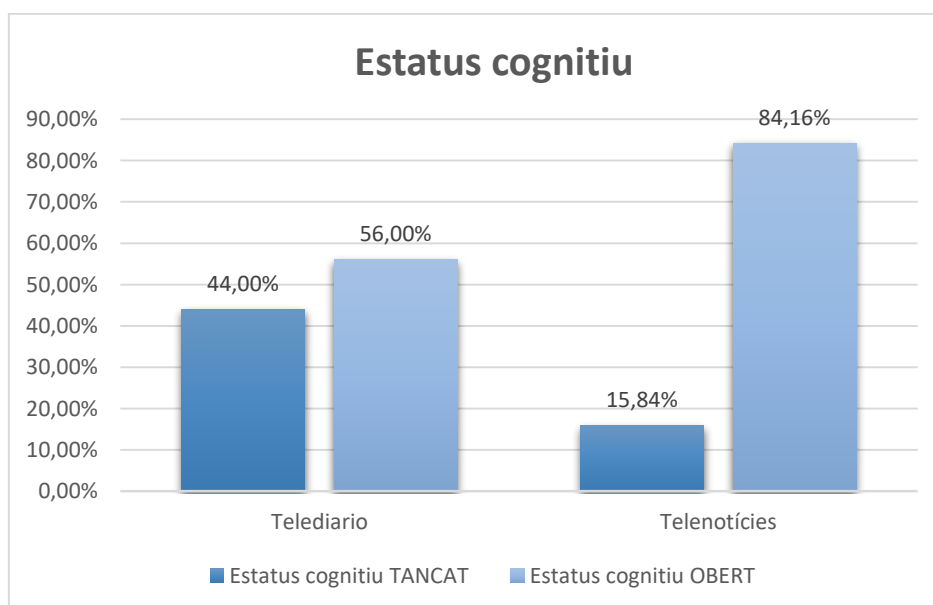
Mentre que en el TD el 3,34% són impactes d'estatus cognitiu tancat (no obert a l'evidència ni a l'argumentació lògica vàlida, ni a l'observació empírica, ni a criteris d'investigació científica), en el TN aquest estadi es situa en l'1,49%.

Pel què fa al *macro marc Equidistant*, no es produeix un desequilibri tan pronunciat entre l'estatus cognitiu obert i el tancat. Això sí, la distància és més gran en el Telediario (2,67% tancat, 4% obert) que en el Telenotícies (0,99 tancat, 1,99 obert).



Font: elaboració pròpia

En xifres absolutes aquesta és la distància existent entre l'estatus cognitiu obert i tancat entre els dos programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana:



Font: elaboració pròpia

Així doncs, existeix en termes generals, un equilibri entre l'estatus cognitiu tancat i obert en el Telediario, mentre que en el cas del TN, la distància és molt més gran. Aquest fet revela que un significatiu 44% dels impactes en l'informatiu de la televisió pública espanyola no obeeix a criteris de validació socialment establerts sinó que respon a sistemes de creences de grup o personals.

En el cas del TN, l'estatus cognitiu tancat representa gairebé un 16% (15,84%) mentre que l'obert un 84,16%.

2.2. Anàlisi visual

L'equivalència entre el segon nivell de l'establiment d'Agenda i la narrativa visual s'estableix a partir de l'escala de plans. Aquest escalat imposa una determinada distància social entre la imatge del protagonista (entès com l'actor de la realitat representada) i l'espectador/a. Les matrius següents quantifiquen els tipus de pla que s'han realitzat per representar els distints actors en els dos programes informatius.

2.2.1. Comparativa escala de plans per unitats

TELEDIARIO 09/11/2014	Escala de plans							
	ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
UpyD				1				
PP				3				
PSC			1					
PSOE						1		
CiU				3				
Josep Antoni Duran i Lleida (UDC)				1				
ERC			1					
ICV			1					
C's				1				
Manuel Vallvé, Catedràtic dret administratiu			1					
Josep M ^a Castellà, prof. Dret Constitucional UB			1					
Testimonis a favor 9-N			3					
Josep Guardiola			1					
Carlos Esquerria, Coordinador voluntaris				1				
Carme Forcadell, presidenta ANC			1					
Testimonis contra el procés			6	1				
Juan Arza, SCC			1					
Totals	0	17	11	0	1	0	0	
Totals %	0,00%	58,62%	37,93%	0,00%	3,45%	0,00%	0,00%	
Totals %	Distància personal: 96,55 %			Dist. personal Ilunyana: 0%	Distància social: 3,45%		Distància social Ilunyana: 0 %	

TN VESPRE 09/11/2014	Escala de plans						
ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
UPyD							
PP				2			
PSC			1				
PSOE							
CiU			1	4	1		1
Josep Antoni Duran i Lleida (UDC)							
ERC			1				
ICV-EuiA					2		
C'S				1			
CUP			1				
Testimonis a favor 9-N		8	15	4		1	
Testimonis en contra 9-N		4	2				
Totals		12	21	11	3	1	1
Totals %		24,49%	42,86%	22,45%	6,12%	2,04%	2,04%
Totals %	Distància personal: 67,35 %		Distància pers. llunyana: 22,45%		Distància social: 8,16%		Dist. Soc. Llunyana: 2,04%

En el cas del Telediario preval majoritàriament la distància personal (96,55%) en la representació dels actors de la realitat (re)creada. I dins d'aquesta distància personal, el primer pla (58,62%) és majoritari. En el cas del TN la distància personal tendeix a allunyar-se de l'espectador. Ras i curt. No li és tant propera. Així la distància personal és del 67,35%. És a dir 29,20 punts per sota de la del Telediario. I d'aquesta, el primer pla obert (42,86%) preval sobre el primer pla (24,49%) just al contrari que en el TD. A més, la distància personal llunyana, absent en el TD, és del 22,45% en el TN. Fins i tot, la distància social és del 8,16% i la distància social llunyana del 2,04%.



Font: compareixença del ministre de Justícia Rafael Català en el TD en pla mig tancat (distància personal llunyana)

2.2.2.-Comparativa escala de plans per percentatge

La següent matriu detalla la comparativa de l'escalat de plans entre el TD i el TN.

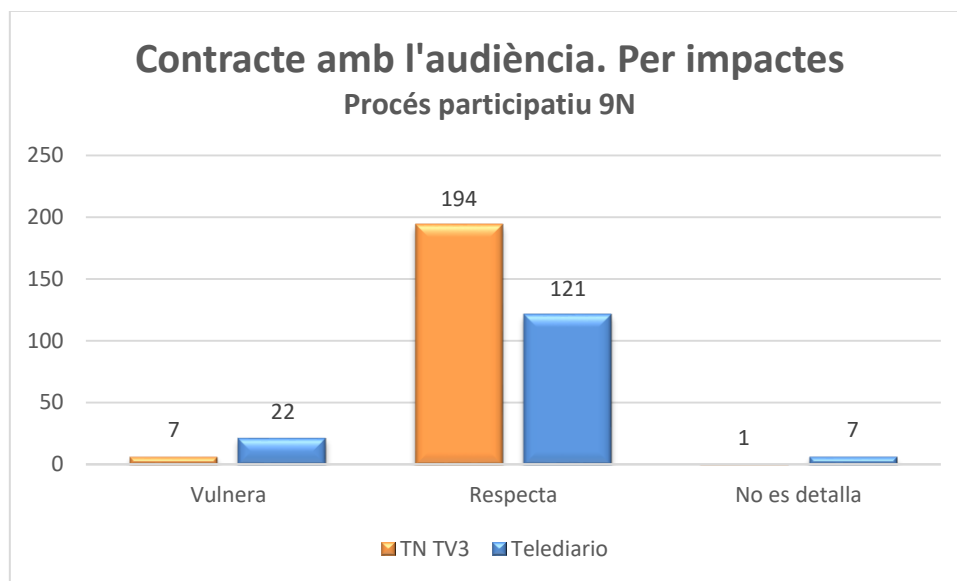
COMPARATIVES 09/11/2014	Escala de plans							
	ACTORS	PPP	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
Upyd en Telediario				3,45%				
Upyd en Telenotícies								
PP en Telediario				10,34%				
PP en TN Vespre					4,09%			
PSC en Telediario			3,45%					
PSC en TN Vespre				2,04%				
PSOE en Telediario						3,45%		
PSOE en TN Vespre								
CIU en Telediario				10,34%				
CIU en TN Vespre				2,04%	8,16%	2,04%		2,04%
Josep Antoni Duran i Lleida (UDC) en Telediario				3,45%				
Josep Antoni Duran i Lleida (UDC) en TN Vespre								
ERC en Telediario			3,45%					
ERC en TN Vespre				2,04%				
ICV-Euia en Telediario			3,45%					
ICV-EuiA en TN Vespre						4,08%		
C's en Telediario				3,45%				
C's en TN Vespre					2,04%			
CUP en Telediario								
CUP en TN Vespre				2,04%				
Testimonis a favor 9-N en Telediario			10,34%					
Testimonis a favor 9-N en TN Vespre			16,33%	30,62%	8,16%		2,04%	
Testimonis en contra 9-N en Telediario			20,68%	3,45%				
Testimonis en contra 9-N en TN Vespre			8,16%	4,08%				
Manuel Vallvé, Catedràtic dret administratiu en Telediario			3,45%					
Manuel Vallvé, Catedràtic dret administratiu en TN Vespre								
Josep M ^a Castellà, prof. Dret Constitucional UB en Telediario			3,45%					
Josep M ^a Castellà, prof. Dret Constitucional UB en TN Vespre								
Josep Guardiola en Telediario			3,45%					
Josep Guardiola en TN Vespre								
Carlos Esquerra, Coordinador voluntaris en Telediario				3,45%				
Carlos Esquerra, Coordinador voluntaris en TN Vespre								
Carme Forcadell, presidenta ANC en Telediario			3,45%					
Carme Forcadell, presidenta ANC en TN Vespre								
Juan Arza, SCC en Telediario			3,45%					
Juan Arza, SCC en TN Vespre								
			Distància personal		Distància social			Dist.Soc.Llunyana

3.-Tercer Nivell

3.1.-Anàlisi oral /textual

3.1.1.Contracte amb l'audiència

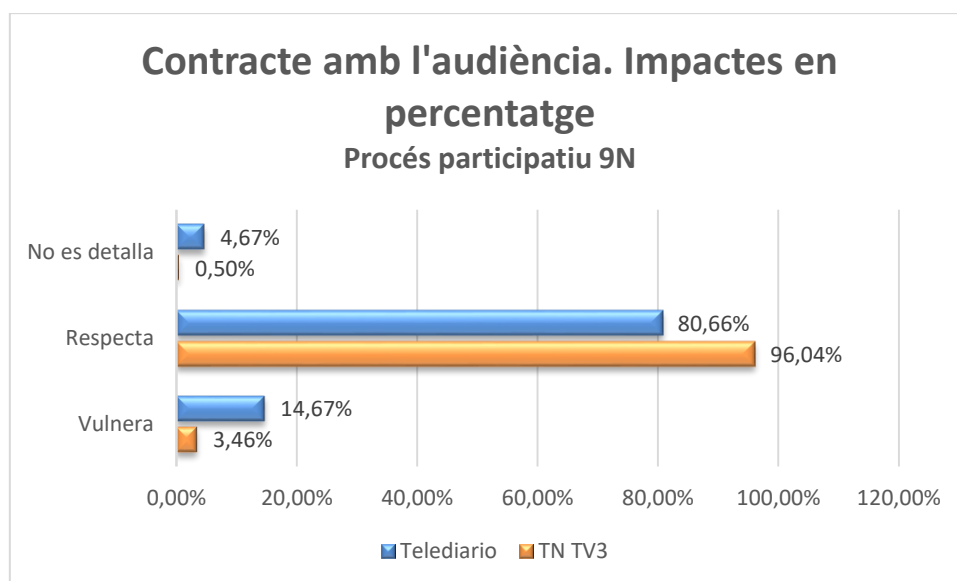
El tercer nivell d'anàlisi consigna el grau de compliment del contracte amb l'audiència a partir de tres criteris: vulnera, respecta o no es detalla (en el codi deontològic del mitjà)



Font: elaboració pròpia

El nombre de vegades que es vulnera el codi deontològic en el TD és major (22 impactes) que en el TN (7 impactes), tot i que el temps que es dedica a la jornada participativa és menor en el Telediario (17 minuts i 25 segons) que no pas en el Telenotícies (26 minuts i 36 segons). En resum, el TD ha vulnerat el codi deontològic 22 vegades en 17 minuts i 25 segons. Això vol dir que cada 47,5 segons s'infringeix el contracte amb l'audiència. En el cas del Telenotícies aquesta ràtio baixa a 1 vulneració cada 3,71 minuts, aproximadament.

Si el mateix gràfic es trasllada en percentatge, es visualitza igualment que el grau de compliment del contracte amb l'audiència és major en el TN (96,04%) que en el TD (80,66%). Del total d'impactes (*subframes*), un 14,67% van vulnerar el contracte amb l'audiència en el cas del TD i un 3,46% en el cas del TN.



3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència

Les principals vulneracions del contracte amb l'audiència que es produeixen en el cas del Telediario són:

1. Transformar en noticable i donar per establerts esdeveniments que encara no s'han demostrat, i a la vegada transformar-los en noticials, fins i tot per davant de fets que sí han esdevingut. Del tipus: "9-N El juez investigará si la Generalitat ha cometido delitos como desobediencia o prevaricación". Hi ha un altre fet més rellevant que s'hauria d'haver jerarquitzat precedint a aquest esdeveniment: el jutge no retirarà les urnes el 9N i deixarà votar la gent.
2. No respectar la presumpció d'innocència. "El juez investigará si la Generalitat ha cometido delitos como desobediencia o prevaricación" enlloc de dir "El juez investigará si el ejecutivo catalán ha cometido presuntos delitos como desobediencia o prevaricación". Igualment, quan diu 'Generalitat' per contingüitat, criminalitza la institució sencera.
3. Establir judicis de valor. Del tipus: "Es una imagen atípica ya que este proceso no está garantizado por la ausencia de interventores y apoderados en las mesas." Es tracta d'una jornada participativa sense valor jurídic vinculant. A més, els voluntaris van fer el paper d'interventors i d'apoderats' de les meses.
4. Formular fets contradictoris com ara: "La Generalitat ofrecerá mañana su resultado definitivo, a pesar de que se podrá seguir votando durante 15 días más." Es tracta d'un oxímoron. No es pot donar un resultat definitiu si es pot continuar votant durant 15 dies més.

5. Generalitzacions del tipus: “Los juristas coinciden que este 9N, entendido como consulta, carece de garantías legales.” Segur que no tots els juristes pensen el mateix. En tot cas, una cosa és el valor jurídic i una altra, la validesa del resultat.
6. Establint associacions errònies de manera expressa i fora de context. Per exemple, quan una noia d’una mesa li diu a una altra que està a la mateixa taula: “vigila que no m’equivoqui”. I aquest comentari s’orienta per significar que les votacions no tenen garanties. O bé recollint la declaració d’una senyora que diu “Esto no. Porque me tendría que ir a mi pueblo”, associant la jornada participativa amb el risc d’expulsió de ciutadans d’origen divers fora de Catalunya i reforçant aquesta possibilitat per contigüitat amb la següent notícia i en la qual la presentadora afirma que “Desde el Partido Popular aseguran que mientras sigan en el gobierno ningún español se tendrá que ir de Cataluña”. Tot i així, la declaració del polític del Partit Popular a la qual es fa referència no surt al Telediario.
7. Establint com a delicte un fet que encara no ha estat jutjat i donant com a vàlid el criteri de la fiscalia i no d’un jutge, que ha permès que no s’aturin les votacions “Los recursos materiales también son públicos a pesar de la advertencia de la Fiscalía”.
8. Establiment de conjectures que esperonen el discurs de la por com ara: “En los locales, calma entre los voluntarios ante las hipotéticas consecuencias.”
9. Ometre dades per orientar una informació en sentit contrari. Per exemple, només anunciar: “En Girona, cinco personas han sido detenidas por daños y desórdenes en la Escuela de Hostelería. Han quedado en libertad a la espera de declarar ante el juez” i acte seguit emetre una imatge on es pot veure: “9-N, Sí, Sí”. No s’explica que les persones detingudes ho van fer per trencar una urna.
10. Amagar la veritat. Per exemple posar el PSC en el bloc de les formacions polítiques contràries al 9N. El PSC en realitat va donar llibertat d’elecció als seus militants. Aquest fet posava en contradicció el posicionament del PSOE i dels socialistes catalans, fet que no destaca el Telediario al posar-los tots dos en la mateixa posició.

Les principals vulneracions del contracte amb l’audiència que es produeixen en el Telenotícies són:

1. No tractar les dades correctament i ometre fets. Hi ha cues perquè hi ha menys meses electorals en comparació amb unes eleccions i es podia votar a partir dels 16 anys. O no es comparen les dades de les persones que han votat amb el cens electoral de les persones que podien votar. D’aquesta manera es maximitza i es tenyeix d’èxit una votació que, possiblement, no ho ha estat tant.
2. Ordenar l’escaleta de tal manera que beneficia el president Mas i qüestiona l’argumentació d’un determinat partit polític. El TN ofereix l’abraçada entre el

president Mas i el diputat de la CUP, Daniel Fernández, una imatge posterior a les declaracions d'una diputada de la CUP contra el mateix cap de l'executiu català. El relat del presentador i les imatges que l'acompanyen desmenteixen les declaracions de la diputada Isabel Vallet. I els mots 'imatge significativa' suposa que per al procés estan junts els anticapitalistes i els liberals de CiU, tot i que el presentador no ho verbalitzi

3.2.-Anàlisi visual

3.2.1.-Tractament visual

A continuació s'analitza el tractament visual (positiu, negatiu o neutre) dels diversos actors que participen en els dos programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana. El resultat ha estat el següent:

TELEDIARIO 09/11/2014	Tractament visual			
	ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
UpyD				1
PP	3			
PSC			1	
PSOE	1			
CiU	3			
Josep Antoni Duran i Lleida (UDC)				1
ERC				1
ICV				1
C's				1
Manuel Vallvé, Catedràtic dret administratiu				1
Josep M ^a Castellà, prof. Dret Constitucional UB				1
Testimonis a favor 9-N				3
Josep Guardiola				1
Carlos Esquerra, Coordinador voluntaris				1
Carme Forcadell, presidenta ANC				1
Testimonis contra el procés				7
Juan Arza, SCC				1
Totals	7	1		21
Totals %	24,14%	3,45%		72,41%

Com es pot observar, en el TD preval el tractament neutre dels actors (72,41%) seguit del positiu que beneficia tan al Partit Popular com a Convergència i Unió i en menor mesura, el PSOE. El tractament visual negatiu només es produeix en una ocasió en el PSC.

Pel què fa al TN, el tractament neutre representa el 75,51% i el positiu, el 24,49%. No es produeix un tractament negatiu a cap dels actors representats.

TN VESPRE 09/11/2014	Tractament visual		
	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
ACTORS			
UPyD			
PP	2		
PSC	1		
PSOE			
CiU	4		3
Josep Antoni Duran i Lleida (UDC)			
ERC			1
ICV-EuiA			2
C'S	1		
CUP			1
Testimonis a favor 9-N	4		24
Testimonis en contra 9-N			6
Totals	12	0	37
Totals %	24,49%	0,00%	75,51%

4.-Quart Nivell

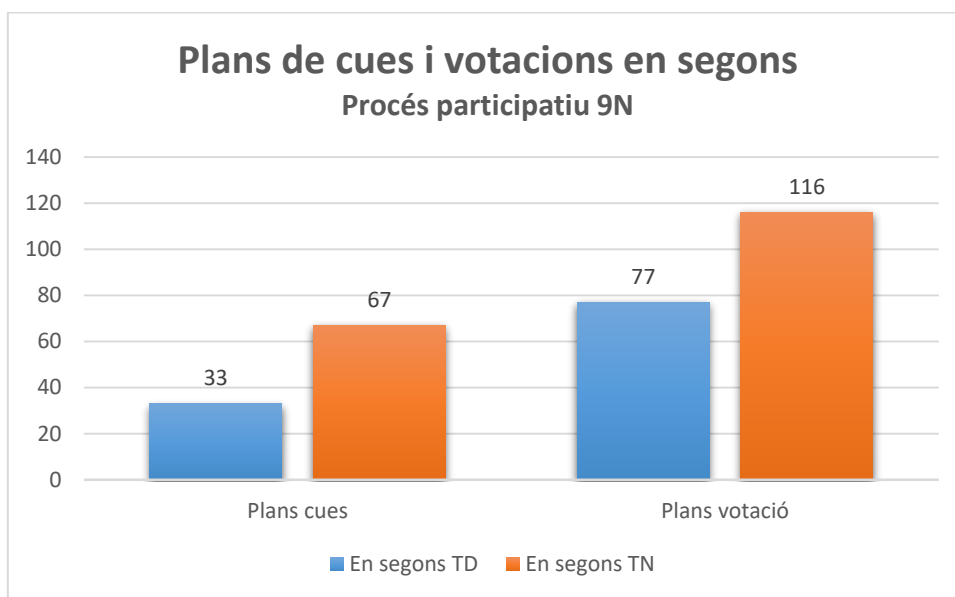
4.1.-Còmput d'imatges de cues i votacions com a icona d'èxit.

Aquest nivell d'anàlisi estudia el número d'imatges en segons i en percentatge de les cues i votacions que es van donar el 9N. La imatge de les votacions i les cues en els col·legis electorals reflecteix l'èxit de la convocatòria i evidencia que el procés s'ha realitzat. El primer quadre mostra els segons que s'hi dediquen.

El TN ofereix pràcticament el doble de temps en mostrar les cues que es van formar, és a dir; l'aglomeració de persones que van anar a votar a la jornada participativa del 9N, respecte el TD (67 segons davant de 33).

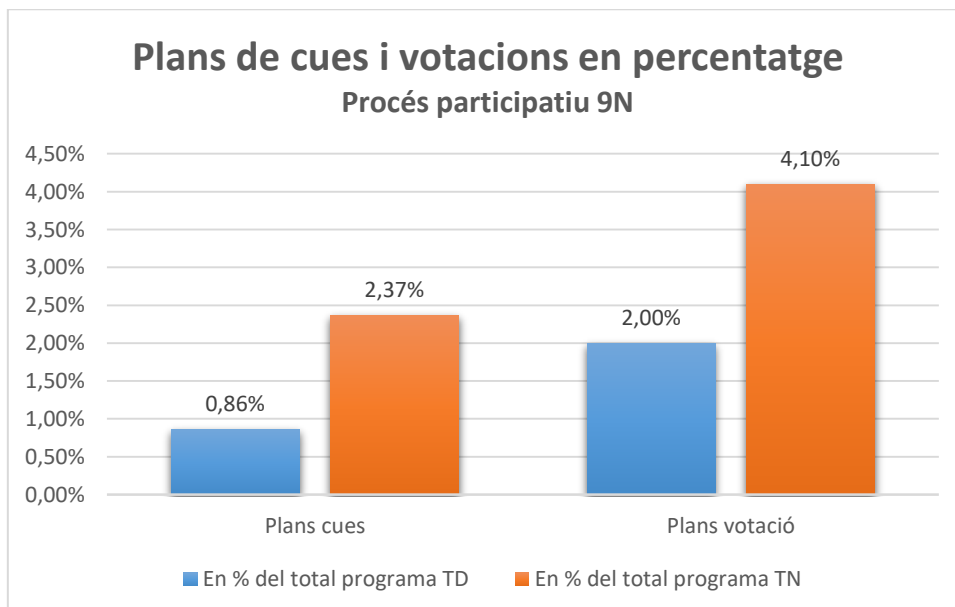
Pel què fa al temps dedicat a les imatges de les persones votant, s'estableix una distància de 39 segons (77 segons el TD i 116 el TN). En proporció, doncs, hi ha menys imatges de

gent fent cua (fet que porta implícit l'èxit de la convocatòria²⁴³) que no pas de plans de gent votant.



Font: elaboració pròpia

En percentatge respecte al temps total de cadascun dels programes, aquest fet es fa més evident. Les dades indiquen que els plans de cues representen el 0,86% en el TD i el 2,37% en el cas del TN. Els plans de votació signifiquen el 2% en el TD i el 4,10% en el cas del TN.



Font: elaboració pròpia

²⁴³ Contràriament al que indicaven les imatges, hi havia cues perquè també hi havia molts menys col·legis electorals en comparació a una convocatòria electoral. I més gent que podia votar.

4.2.-Nota de cobertura

Finalment s'estableix la dada de cobertura respecte els dos programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana. Aquesta nota es calcula a partir de criteris objectius que sumen si es compleixen i resten, si no.

RESULTAT: La nota de cobertura, en base a 10, s'estableix en un 1,11 per al TN i en un 0 per al TD



Captura de pantalla del primer titular del TN Vespre corresponent al 9/11/2014 Font:Telenotícies



Captura de pantalla del primer titular del TD del 9/11/2014. S'evidencia clarament el distint marc interpretatiu dels dos informatius Font: Telediario

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 09/11/2014		Millora el relat	TN /Nota	Millora el relat	TD/Nota
1	Equitat de gènere en la presentació de continguts (1 presentadora X 3 presentadors) (1)	No	-1	No	-1
2	Dona veu als votants del 9-N	Sí	1	Sí	1
3	Dona veu als que no participen al 9-N	Sí	1	Sí	1
4	Despersonalitza al no identificar el nom dels ciutadans que voten al 9-N	No	1	Sí	-1
5	Maximitza la participació al no comparar votants amb cens ni reducció del nombre de meses respecte a votacions habituals	Sí	-1	No	1
6	Maximitza el seguiment al president Mas.	Sí	-1	No	1
7	L'ordre de l'escaleta es disposa per contradir una formació política (2)	Sí	-1	Sí	-1
8	La mostra de cues a delegacions de la Generalitat a l'estranger es relaciona amb alta participació i no amb manca de previsió del govern per agilitzar les votacions	Sí	-1	No	1
9	Omet fets i no explica el què ha succeït a l'escola de d'Hosteleria de Girona (3)	Sí	-1	Sí	-1
10	Generalitza l'opinió d'uns juristes contra el 9-N.	No	1	Sí	-1

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 09/11/2014		Millora el relat	TN /Nota	Millora el relat	TD/Nota
11	Generalitza les enquestes realitzades a ciutadans contra el 9-N, quan en realitat són testimonials	Sí	-1	Sí	-1
12	Manipula. S'afirma que si Catalunya és independent, els ciutadans/nes espanyols/les haurien de marxar	No	1	Sí	-1
13	Dona credibilitat a una tesi falsa a través de la notorietat d'un personatge polític (4)	No	1	Sí	-1
14	Destaca el gentilici del lloc on treballa un jutge per generar suposats dubtes de la seva parcialitat	No	1	Sí	-1
15	Obre l'informatiu amb una possibilitat en detriment d'una certesa (5)	No	1	Sí	-1
16	S'amaga al mig de l'informatiu en un lloc on ningú no s'ho espera el fet que el jutge hagi deixat votar al 9-N i que avantposi els drets dels ciutadans al que exigien unes denúncies presentades per particulars i per VOX	No	1	Sí	-1
17	Associa voluntaris amb la possibilitat que facin malament la seva feina durant el procés de votació	No	1	Sí	-1
18	Desproporció de persones que donen la seva veu a favor del 9-N respecte dels que no hi estan d'acord	Sí	-1	No	1

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 09/11/2014		Millora el relat	TN /Nota	Millora el relat	TD/Nota
19	Barreja en les 'notícies enquesta' de membres de la societat civil (6)	No	1	Sí	-1
20	Confón jornada participativa amb independència i illegalitat	No	1	Sí	-1
21	Transferència de contingut entre la caiguda del mur de Berlín del qual es commemoren els 25 anys i la creació d'un 'nou mur' per part dels independentistes	No	1	Sí	-1
22	Posa equidistants i unionistes en el mateix grup (7)	No	1	Sí	-1
23	Dona en directe la compareixença del ministre de Justícia	No	-1	Sí	1
24	Proporciona el número de meses habilitades per la votació i les compara amb anteriors comicis	No	-1	Sí	1
25	Creació d'un clip d'obertura que orienta emocionalment	Sí	-1	No	1
26	Discordança entre imatges i text (8)	No	1	Sí	-1
27	Valora suficientment l'abast de la repercussió penal	No	-1	Sí	1
TOTALS			5		-7

- (1) Al no haver equitat de gènere, reproduceix estereotips i una visió concreta del món.
- (2) En el cas del TN es refereix a l'abraçada de David Fernández (CUP) amb el president Mas i les anteriors declaracions de la diputada de la CUP, Isabel Vallet. Pel què fa al TD, la declaració d'una ciutadana que diu tenir por d'haver de marxar al seu poble i la notícia posterior del PP, tot i que hi ha més exemples com la celebració dels 25 anys de la caiguda del mur i l'acte del PP a la plaça Berlín de Madrid on es compara independentistes i la seva voluntat d'aixecar murs.
- (3) En el cas de TV3, no es qualifiquen de greus els fets que uns desconeguts entressin en un centre de votació i trenquessin una urna, se suposa que per voler donar una aparença de normalitat. En el cas del TD, perquè la narració no explica què ha passat ni que els autors han estat persones contràries a la celebració del 9-N. És més. El relat genera confusió.
- (4) És el cas de l'opinió d'una ciutadana tret a fora de context on afirma que té por d'haver de tornar al seu poble. Aquesta resposta serveix per enllaçar una notícia sobre una suposada declaració d'un membre del PP on, en un acte d'aquesta formació política, s'afirma que mentre governi el PP cap espanyol/a haurà de marxar de Catalunya
- (5) El TD no obre l'informatiu amb el fet que el jutge deixa votar (fet) sinó amb el fet que el jutge investigarà (futur, possibilitat) si s'han comès delictes
- (6) D'aquesta manera es posa al mateix nivell a presidents d'institucions amb gran número de socis (ANC) amb d'altres que no en tenen tant de pes (SCC). I al mateix temps es posa al mateix nivell l'opinió d'un ciutadà que la d'una persona que és presidenta d'una entitat que el 2015 tenia 80 mil socis.
- (7) El TD posa PSC, PSOE, Ciutadans i PP en el mateix grup de partits unionistes
- (8) Per exemple, en el TD es veuen imatges de persones que estan rialleres i contentes de poder votar però el text del programa és contrari a la votació i s'intenta desacreditar-la. És a dir, no exposa el que viuen les persones en aquell moment.



*Centre de votació a l'IES Escola Industrial de Sabadell el matí del 9N
Font: cortesia d'Elisa Sánchez*

07/09/2017.Aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya

El 7 de setembre del 2017, el ple del Parlament de Catalunya aprova la Llei de Transitorietat, una llei que garantia la seguretat jurídica en la hipotètica transició de Catalunya cap a un estat independent. El dia anterior, el 6 de setembre s'havia aprovat la Llei del Referèndum perquè els ciutadans i ciutadanes de Catalunya exercissin el dret a l'autodeterminació. El mateix 7 de setembre, el Tribunal Constitucional acceptava els recursos presentats el mateix dia pel govern espanyol contra la Llei del Referèndum.

Aquesta és l'anàlisi del què van explicar aquell dia tan el Telediario com el Telenotícies

1.-Primer Nivell

1.1.-Anàlisi oral/textual

Una vegada més, el TN dedica més temps a l'explicació de l'esdeveniment (43 minuts i 17 segons) que no pas el Telediario (21 minuts i un segon), el que suposa una mica més del doble. En percentatge respecte al temps de la totalitat de cada programa informatiu, el bloc dedicat al que ha succeït al Parlament, en el TN suposa més de la meitat del programa, el 54,16%, mentre que en el TD és el 34,96%. La diferència és de 19,20 punts percentuals.

1.2.-Cobertura d'escenaris

L'escenari per excel·lència on es produeix l'esdeveniment més important (l'aprovació de la Llei de Transitorietat i la del Referèndum el dia anterior) és el Parlament de Catalunya. El TN munta un 'set' a l'interior del Parlament des d'on es fa el programa. El presentador Toni Cruanyes és qui fa el relat del que ha succeït. Hi ha un espai des d'on dona pas a les diverses notícies i entrevista a dos personatges: el president de la Generalitat i l'alcalde de Sabadell. Aquest últim, se suposa que en qualitat de liderar un ajuntament amb dificultats per oferir espais per a la celebració de la jornada del referèndum. Contràriament, l'alcalde de Sabadell exposa que el govern municipal disposarà tot el necessari per assegurar que la gent pugui votar.

Desplaçar el presentador i fer un programa informatiu des del lloc on es produeix el succés infereix una importància cabdal a l'esdeveniment per part del canal de televisió que ho duu a terme. A efectes periodístics, la gradació d'importància respecte d'un fet s'estableix de menor a major en el següent tipus de cobertura: enregistrament d'una crònica amb un periodista-redactor, crònica en directe amb un periodista-redactor, presentador desplaçat (s'entén que de més rang que un periodista de redacció) que no és de la mateixa edició del programa que s'està duent a terme i que fa una connexió en directe (dona pas a diverses informacions amb vídeo que han realitzat distints periodistes des del lloc dels fets) i finalment, desplaçament del plató del programa informatiu al lloc on s'està produint l'esdeveniment amb el mateix presentador de la mateixa edició del programa informatiu, que s'emet des d'aquest punt.

Aquest darrer cas és el que ha succeït amb el TN. Contràriament, el TD es fa com sempre des del plató de Torrespaña.

Havent fet aquest aclariment sobre la importància que cada programa atorga a l'esdeveniment en funció de si el plató del programa informatiu es trasllada o no al lloc dels fets, a continuació es detallen els escenaris coberts tan pel TD com pel TN.

Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà	TN	TD
1.Moncloa	1	1
2.Fiscalia General Estat	1	1
3.Tribunal Constitucional	1	1
4.Brussel·les	0	1
5.Constantí	1	0
6.Parlament de Catalunya	1	1
7.Ajuntament de Barcelona	1	0
8.Seu sindicat CSIF	0	1
Totals	6	6

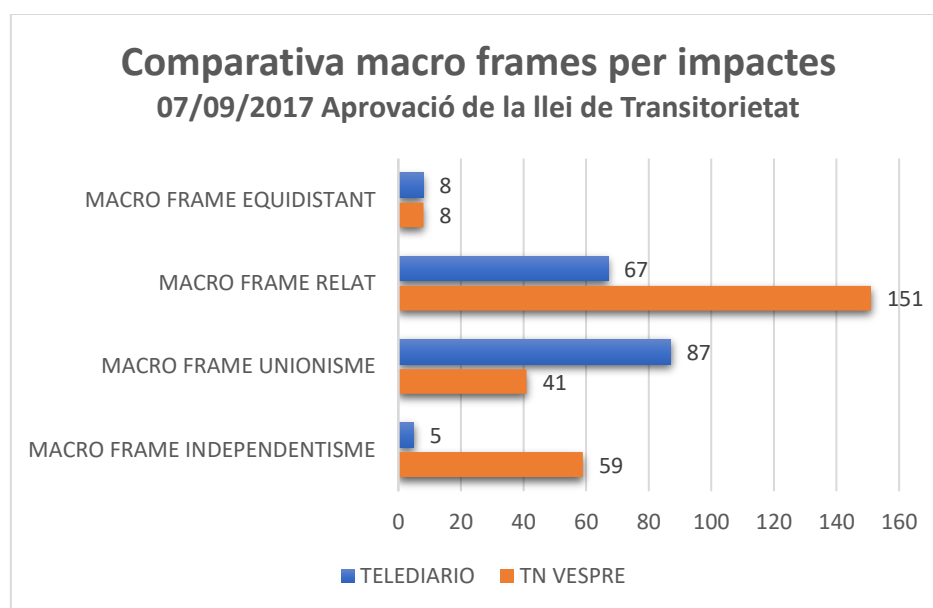
Com es pot veure, hi ha el mateix número d'escenaris coberts (un total de 6) però amb unes diferències. El TN no va a la seu del sindicat CSIF (que exposa què fer en cas que els funcionaris se'ls obligui a vulnerar la llei), ni a Brussel·les on el corresponsal del Telediario explica que el president del Parlament Europeu ha dit que anar en contra d'una constitució és actuar en contra de la Unió Europea, tot i que el TN ho explica, però no a partir del seu corresponsal, per tant, li confereix un perfil baix a aquesta informació.

Per contra, el TN cobreix en directe la informació de Constantí on la Guàrdia Civil és a un polígon industrial, davant d'una impremta on se sospita que estarien imprimint paperetes per al referèndum. I a l'ajuntament de Barcelona per conèixer què farà l'alcalde Colau. Si facilitarà o no la consulta. Igualment el TN dona veu als regidors de

la resta de formacions polítiques del consistori de la capital catalana. El TD no cobreix l'ajuntament barceloní, tot i que la informació és rellevant i pertinent.

1.3.-Número d'impactes per macro frame

Ja hem explicat com cada *macro frame* es divideix en *frames* i a la vegada en *subframes*. Els *subframes* són un síntesi dels *paquets interpretatius* que van definir Gamson i Modigliani (1989) i que utilitzem per fer més operativa l'anàlisi. Cadascun dels *subframes* esdevenen impactes per al receptor.

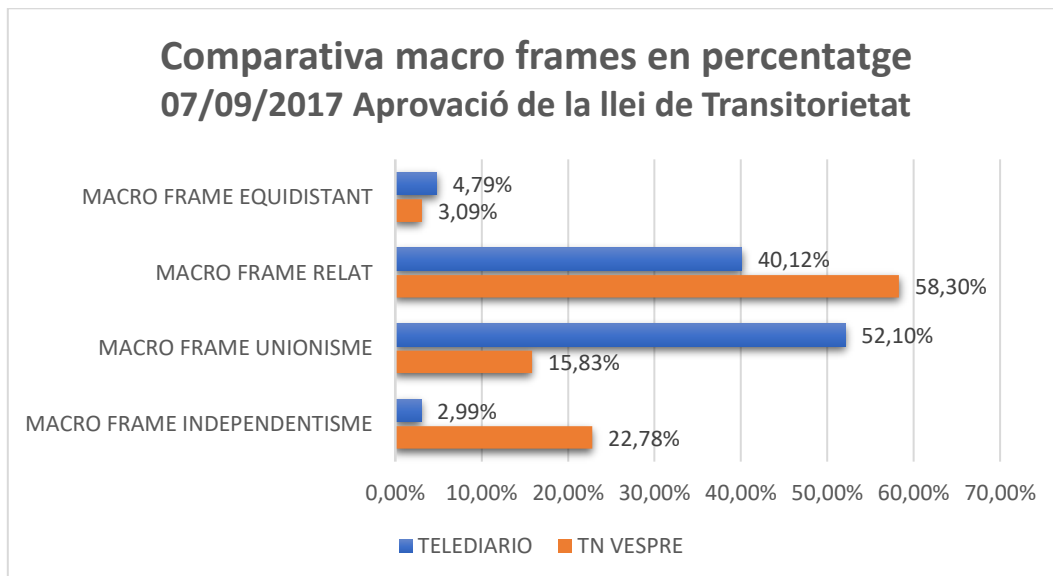


Per extensió de la durada del programa informatiu, el TN és el que més impactes conté (un total de 259) davant dels 167 del TD. S'estableixen les següents observacions en el cas del TN:

- El *macro frame Relat* és el que més impactes conté (un total del 151). Aquest *macro frame* inclou continguts que expressen l'ofensiva del govern i sistema judicial espanyol vers les lleis que aprova el Parlament de Catalunya, els preparatius de l'10, el que està succeïnt en la jornada prenent com a base els fets, l'explicació de la Llei de Transitorietat, l'actuació del TC, etc. En el cas del TD, és el *macro frame Unionisme* el que encapçala la primera posició quant a impactes (vint més que no pas el del *Relat*). Aquest *macro frame* inclou continguts que exposen elements com ara el fet que els que volen el referèndum desafien la llei, la defensa de l'actuació del govern i que el president Rajoy ha fet el que havia de fer, entre d'altres.
- En el cas del TN, hi ha una diferència de 18 impactes a favor del *macro frame Independentisme* respecte al d'*Unionisme*. Contràriament, en el TD la diferència és de 82 impactes a favor del *macro frame Unionisme*.

- Sorprenentment, el *macroframe Equidistant*, en tots dos programes informatius s'igualen el número d'impactes (un total del 8)

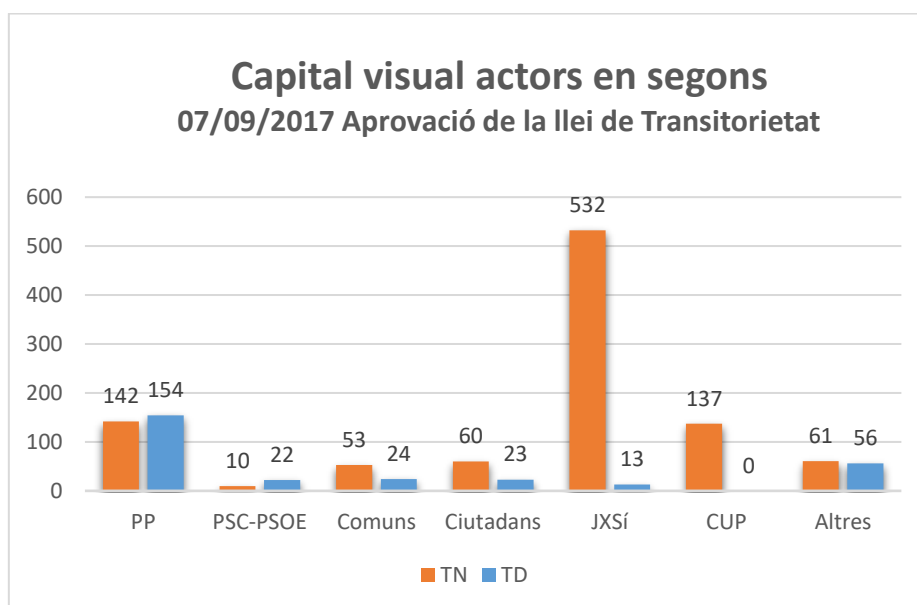
La diferència en impactes entre els diversos *macro frames* es fa més evident si es comptabilitza en percentatge respecte del total:



1.4.-Anàlisi visual

1.4.1.-Capital visual dels actors

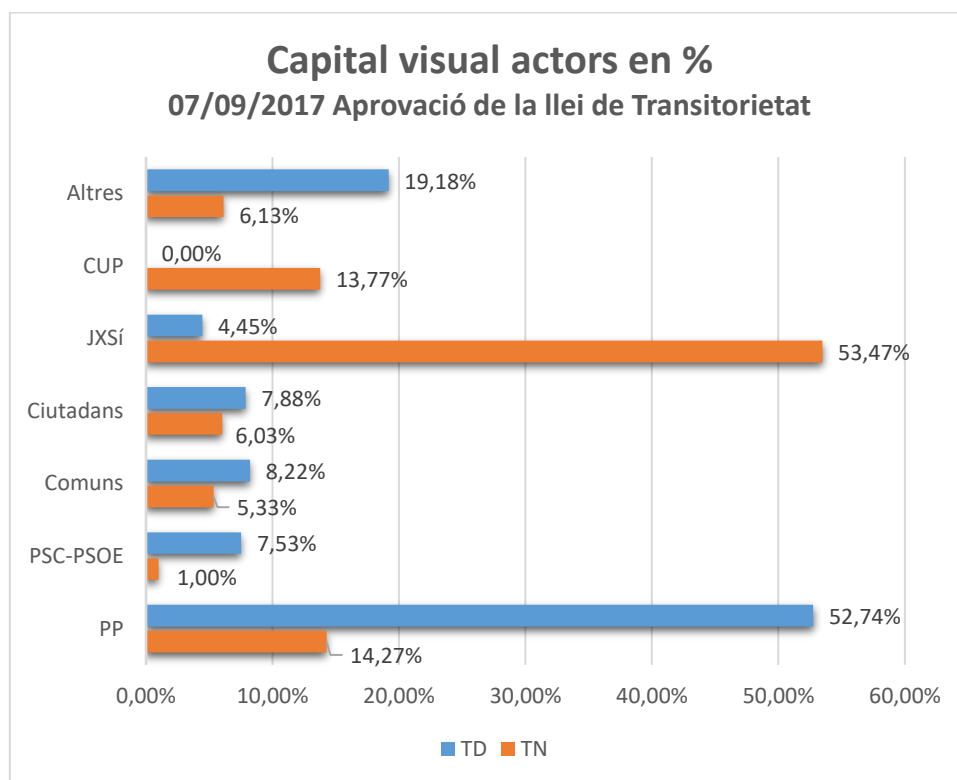
En aquest primer nivell d'anàlisi visual es comptabilitzen els segons dedicats a cada formació política (capital visual).



En el cas del TN es pot veure que JuntsXSí obté un total de 532 segons. És la formació política que, de llarg, aconsegueix més capital visual, facilitat en part per l'entrevista que es fa al president Puigdemont. A continuació segueix el PP (142 segons) i la Cup (137 segons). A una distància molt més gran hi ha les formacions de Ciutadans (60 segons), els Comuns (53 segons) i el PSC-PSOE (10 segons).

En el cas del Telediario, el Partit Popular és el que obté més capital visual (154 segons). Les altres formacions el segueixen a molta distància: Comuns (24 segons), Ciutadans (23 segons), PSC-PSOE (22 segons) i JXSí (13 segons). El capital visual d'aquestes formacions polítiques sumades (82 segons) no supera ni les dues terceres parts del capital visual que es destina al Partit Popular.

Essencialment es pot dir que tan el TN com el TD dediquen a bastament la majoria del capital visual a aquelles formacions polítiques que governen en els respectius territoris. I els números indiquen una desproporció molt acusada, que es fa més evident si les xifres es tradueixen en percentatge, tal i com mostra el gràfic que es pot veure a continuació.

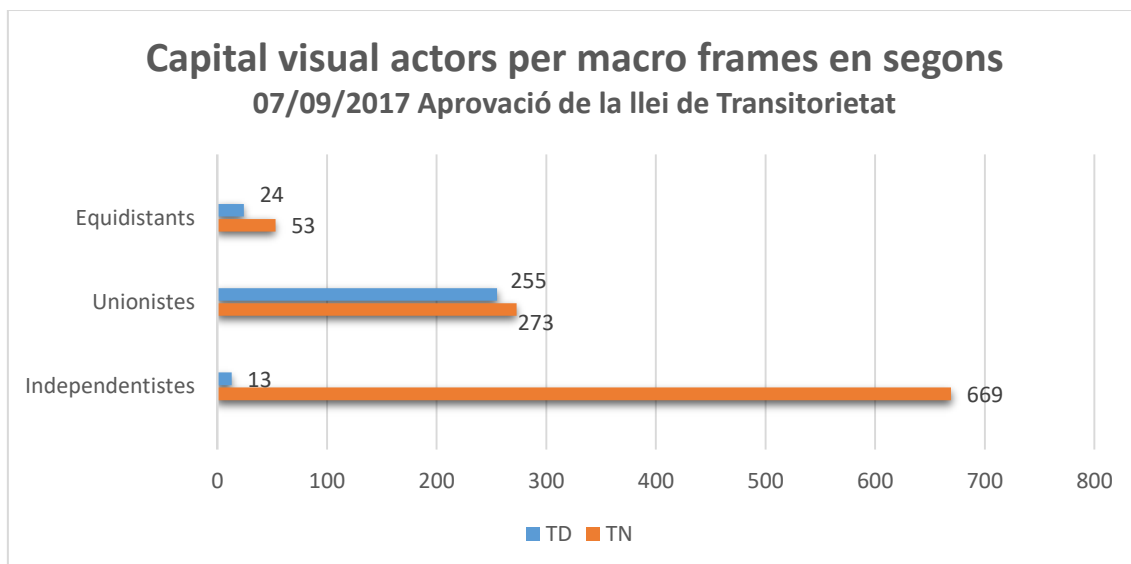


Font: elaboració pròpia

Així, en el cas del TD, el capital visual del PP representa el 52,74% del total i JXSí, el 53,47%, en el cas del TN. Però mentre que en el TN el capital visual del PP és del 14,27%, en el cas del TD, el capital visual de JXSí representa només del 4,45%, per sota de Ciutadans (7,88%), Comuns (8,22%) i del PSC-PSOE (7,53%). Aquesta darrera formació política, en el cas del TN, només disposa d'un 1% de capital visual.

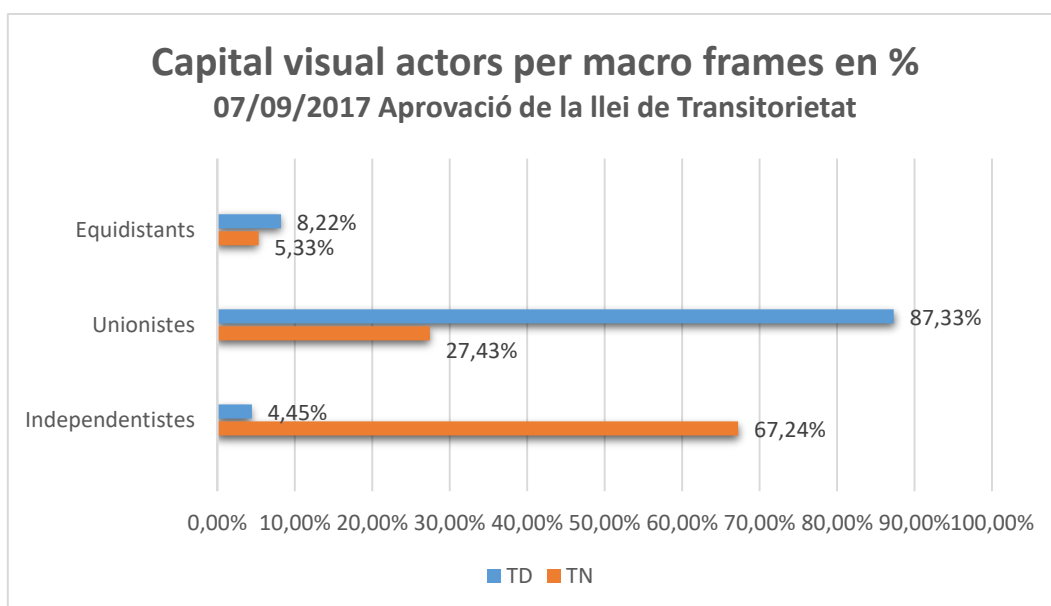
1.4.2.-Capital visual per macro frames

Ara classifiquem els actors pel seu sistema de creences. És rellevant en tots dos informatius el pes del capital visual de l'independentisme en el cas del TN (669 segons) i de l'unionisme en el cas del TD (255 segons). Es tracta doncs, d'una situació molt polaritzada en la que la posició intermitja (equidistants) només obtenen 24 segons en el cas del Telediario i 53 en el cas del Telenotícies.



Font: elaboració pròpia

La diferència en segons entre el capital visual que es dona a actors independentistes i unionistes el cas del TN és de 396 segons en benefici dels primers. En el cas del TD l'avantatge és de 231 segons a favor dels unionistes respecte dels independentistes.



Font: elaboració pròpia

Si es contempla però la totalitat del capital visual en percentatge, s'evidencia que en proporció, el TD dedica més temps als actors unionistes (87,33%) que el TN respecte els independentistes (67,24%). Igualment, el TN destina més capital visual als actors unionistes (27,43%) que el TD als independentistes (4,45%). La proporció destinada als equidistants és més àmplia en el TD (8,22%) que en el TN (5,33%).

La polarització que s'estableix entre independentisme i unionisme és doncs, prou evident però en aquesta ocasió el percentatge és més alt en el cas del Telediario (82,88% de diferència en favor dels actors unionistes) que en el cas del Telenotícies (39,81 % de diferència a favor dels actors independentistes).

1.5.-Els baròmetres del CIS²⁴⁴ i del CEO²⁴⁵ posteriors a l'aprovació de la llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya

El baròmetre del CIS corresponent al mes d'octubre del 2017 es dissenya per a una mostra de 2.500 persones. Es fan però un total de 2.487 entrevistes entre el 2 i l'11 d'octubre; és a dir, quatre dies després del que havia succeït al Parlament de Catalunya i és posterior a les mesures adoptades pel Tribunal Constitucional.

L'enquesta evidencia un salt qualitatiu respecte a les anteriors. En aquesta ocasió ja són un 29 %²⁴⁶ les persones enquestades que consideren Catalunya el principal problema que té Espanya. I un 1,4% contesta que són 'els nacionalismes' la principal preocupació de l'Estat. Tres anys abans, l'enquesta efectuada posteriorment al 9N, només un 1,7% dels ciutadans va situar els nacionalismes entre el primer i el tercer problema que tenia Espanya.

Pel què fa al baròmetre d'opinió política del CEO, realitzat entre el 16 i el 29 d'octubre del 2017 a una mostra teòrica de 1500 persones, evidenciava que el principal problema per a les persones enquestades eren les relacions Catalunya-Espanya. Ho van considerar d'aquesta manera el 48,9%. En contrast, la primera enquesta del CEO que es va realitzar posteriorment al procés participatiu del 9N, va ser el 30,7% els que van veure com a principal problema les relacions Catalunya-Espanya. Per tant, gairebé tres anys més tard la consideració d'aquest problema s'incrementava en un 18,2%.

1.6.-Jerarquitzaació

En aquest apartat, s'estableix l'ordre d'importància de les diverses informacions i/o temàtiques que destaquen cadascun dels programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana. El primer que crida l'atenció és la diferent manera de començar el programa. En el cas del Telediario es prioritzen les declaracions del president del govern, Mariano Rajoy i les reunions que manté amb formacions polítiques

²⁴⁴ Baròmetre d'octubre 2017. Estudi nº 3191. Vegeu:

http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/3180_3199/3191/es3191mar.pdf

²⁴⁵ Baròmetre d'opinió política del Centre d'Estudis d'Opinió. Tercera onada 2017. REO núm:863. Data: 31 d'octubre 2017

Vegeu: <http://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/6408/Taules%20estad%C3%ADstiques%20-863.pdf>

²⁴⁶ El 29% dels enquestats situen la independència de Catalunya entre el primer i el tercer problema d'Espanya. Per a un 15,6% és el primer problema.

anomenades 'constitucionalistes'. En el cas del Telenotícies, la resolució del Tribunal Constitucional i les querelles del Fiscal General de l'Estat destaquen abans de la compareixença de Rajoy. Es dona prioritat, doncs, al poder judicial, que és qui realment, en primera instància, té el poder de decisió. Una altra cosa és que es valori correctament les conseqüències de les seves decisions.

Tematització Telediario	Tematització TN Vespre
1. Compareixença Rajoy	1. Resolució T. Constitucional
2. Reunions Rajoy amb P. Sánchez i Albert Rivera	2. Querelles fiscal general Estat
3. Resolució T. Constitucional	3. Compareixença Rajoy
4. Querelles fiscal general Estat	4. Reunions Rajoy amb P. Sánchez i Albert Rivera
5. Parlament de Catalunya. Debat llei transitorietat	5. Entrevista president de la Generalitat
6. Signatura convocatòria referèndum	6. Carta als municipis catalans per a l'organització del referèndum
7. Campanya sindicat CSIF contra executiu català	7. Què farà l'Ajuntament BCN
8. Controls impremta Constantí	8. Parlament de Catalunya. Debat llei transitorietat
9. Declaracions membre Consell de Venècia	9. Intervenció Joan Coscubiela
10. Carta president Parlament Europeu, Antonio Tajani	10. Controls impremta Constantí
11. Resolució T. Constitucional. Informació darrera hora	11. Carta president Parlament Europeu, Antonio Tajani
	12. Entrevista alcalde de Sabadell
	13. Resolució T. Constitucional. Informació darrera hora.
	15. Darrera connexió T. Constitucional

Un altre dels elements destacables és que mentre el Telenotícies entrevista el president de la Generalitat, el TD no li dona veu. En el cas del TN, se suposa, donada la introducció que fa el seu presentador Toni Cruanyes, que l'entrevista amb el president Puigdemont s'havia de compensar amb la d'un alcalde que no estaria d'acord amb el referèndum. Però succeeix el contrari. Maties Serracant, alcalde de Sabadell, anuncia que l'equip de govern li donarà suport. De manera que el programa informatiu de TV3 queda descompensat en aquest aspecte. Una altra diferència respecte del TD és que l'informatiu fet a Madrid no informa sobre si l'ajuntament de Barcelona facilitarà la votació, tot i que és important. El TD s'avança als esdeveniments i dona per entès que la Generalitat posarà en risc els funcionaris. I en aquest context introdueix una peça del

sindicat majoritari de funcionaris explicant com aquests han d'actuar en cas que se'ls demani que "vulnerin la llei". És interessant el contingut que diu una membre del Consell de Venècia (tot i que el TD el generalitza i conclou que la seva opinió és l'oficial de tot l'organisme). Paloma Biglino diu que "según la ONU y según la propia Comisión de Venecia , sólo caben movimientos de independencia o de secesión cuando ha habido graves violaciones de derechos fundamentales o en países que han sido colonias."

El TD també fa passar per una declaració de tot el Parlament Europeu, el contingut d'una carta de resposta a una eurodiputada del PP del president d'aquesta institució europea, Antonio Tajani, que també recull el TN. Òbviament l'explicació d'un informatiu a l'altre és significativament diferent²⁴⁷.

Tots dos informatius donen cobertura del que està succeïnt al Parlament de Catalunya i acaben amb la informació de darrera hora del Tribunal Constitucional.

2.-Segon Nivell

2.1.Anàlisi oral / textual

2.1.1.Marcs interpretatius dominants

En els informatius de les televisions públiques espanyola i catalana del dia 7 de setembre del 2017 s'incrementa el nombre de *frames* i els *subframes* que els sostenen (*paquets interpretatius*, com hem vist a bastament). En els programes de la jornada participativa del 9N, el TD contenia 25 marcs i el TN, 32. En aquesta ocasió el TD en conté 33 i el TN, 40. Ara bé, cal tenir present que l'extensió en temps d'un programa informatiu no és proporcional a la quantitat de marcs que pugui contenir. No és significativament major o menor un programa que té un minutatge més extens respecte d'un altre.

En el cas del TD, per altra banda, és interessant veure que no és el marc del què ha/està passat/passant (és a dir, el que exposa els esdeveniments de manera estricta del què està succeïnt) el que conté més impactes (*subframes* o *paquets interpretius*) sinó que el supera en 17 impactes el frame 'Els que volen el referèndum desafien la llei' I dins d'aquest *marc* només el *subframe* 'Desafiament a la llei'²⁴⁸ es repeteix 16 vegades durant tot el Telediario. Per tant, aquest marc esdevé orientatiu cap a la consideració que els independentistes es mouen en un territori il·legal, tot i que no hi ha hagut cap judici que així ho hagi dictaminat. És com una mena de posicionament del mateix informatiu cap aquesta interpretació específica de la realitat, que no se cenyeix als fets sinó cap a un sistema de creences inflexible i/o inelàstic.

²⁴⁷ Vegeu el contingut en els annexos.

²⁴⁸ 'Desafío a la ley' és un rètol sobre impressionat a les imatges del TD.

Telediario

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	37	Els que volen el referèndum desafien la llei
2	20	Què està passant?
3	16	El Parlament és un desgavell
4	9	Les actuacions del Fiscal General de l'Estat i del TC
5	8	Nosaltres / ells. Defensa de l'actuació del govern
6	7	El TC suspèn la llei del Referèndum
7	5	La situació és greu
7	5	El president espanyol, Mariano Rajoy, ha fet el que havia de fer
8	4	El web del referèndum i la obligatorietat de formar part de les meses
8	4	L'ombra del dubte sobre el que pugui passar
8	4	Els independentistes han de fer marxa enrera. Han d'abandonar el desafiament il·legal
8	4	Criminalització dels independentistes i fins i tot amenaça
8	4	L'Estat protegeix els ciutadans. Les institucions actuaran
8	4	El referèndum no es farà
8	4	El reglament del Parlament permet debatre la llei de transitorietat
9	3	La democràcia respondrà al referèndum. (Desplegant repressió)
9	3	El referèndum és il·legal, antidemocràtic i il·legítim. Crea una fractura profunda
9	3	No es pot menystenir la força de l'estat (associada a democràcia)
9	3	Contra Podem Catalunya
10	2	Què fa el Consell de Garanties Estatutàries
10	2	Les constitucions són marc legal de la U.E.
10	2	Crítiques a Puigdemont i al seu suposat fracàs, que ha trencat la societat catalana
10	2	La llei és democràcia
10	2	Contra Podemos
10	2	La solució està en la llei i el diàleg
11	1	La polèmica del cens
11	1	Classificació de les imatges.
11	1	La legitimació dels moviments independentistes
11	1	Descrèdit dels independentistes i el seu projeje. Estan fora de la llei i la llei s'ha de complir
11	1	La raó és amb nosaltres
11	1	Contra el PP
11	1	Contra Ciudadanos
11	1	Contra el PSOE

Contràriament, el cas del TN, el marcs dominants es concreten més aviat en la interpretació de la realitat, no pas en una orientació cap a un sistema de creences tancat. Així el marc 'ofensiva del govern espanyol i la Fiscalia' és el que conté més *subframes* (un total de 42) el relat de l'actualitat 'Què està passant', 22, els passos previs per a la preparació de l'10 ('Preparatius per a l'10'), 18, i els que descriuen el què està succeint al Parlament, 16. Com es pot observar, encara que sota una determinada interpretació del mitjà, predominen els fets per sobre de sistemes de creences valoratius.

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	42	Ofensiva del govern espanyol i la fiscalia
2	22	Què està passant?
3	18	Els preparatius per l'10
4	16	El Parlament és un desgavell. L'oposició bloca el tràmit de la llei de transitorietat
5	14	Classificació imatges
5	14	El TC admet a tràmit els recursos contra la llei del referèndum, que queda suspesa cautelarment i la de transitorietat
6	12	Què diu la llei de transitorietat?
6	12	Els independentistes violen la llei i la llei s'ha de complir
7	11	L'estat respon amb repressió
8	10	Es votarà
9	6	Recomanacions per al president Rajoy
9	6	Dos móns diferents: Catalunya / Espanya
10	5	Ha estat l'Estat i l'oposició qui ha fet tot el possible per impossibilitar el referèndum
10	5	Mariano Rajoy no pensa renunciar a res per impedir el referèndum. Sap quines són les seves obligacions i què s'espera d'ell
10	5	Altres mesures contra els independentistes (moció de censura)
11	4	El govern, l'Estat respon amb una incomprensió total i no convenç
11	4	Ja estaven avisats. Cada acció té les seves conseqüències. No es pensa permetre una acció il·legal
11	4	Els independentistes han de fer marxa enrera. Han d'abandonar el desafiament il·legal
11	4	No hi haurà referèndum ino es trencarà la convivència. La justícia actua contra els independentistes
11	4	Els partits constitucionalistes actuen en bloc
11	4	Els independentistes no fan marxa enrera

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
12	3	Autocomplaença per la mobilització del poble de Catalunya
12	3	Què és democràcia
12	3	L'aprovació de les lleis al Parlament trenquen amb la convivència
12	3	S'han vulnerat els drets dels diputats
12	3	Participació al referèndum condicionada. El referèndum com a mobilització
13	2	Hi haurà una resposta democràtica a l'Estat
13	2	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
13	2	L'estat ha perdut legitimitat
13	2	Són moments en els quals cal valentia
13	2	No s'han vulnerat els drets dels diputats
13	2	S'ha de fer cas a la llei
13	2	Cal una solució política
13	2	Crítiques al president Rajoy
14	1	Victimisme contra ciutadans i polítics independentistes
14	1	Identificació força de l'estat espanyol amb democràcia
14	1	Satisfacció per l'actuació de l'Estat
14	1	El discurs de la por. Les conseqüències de la independència
14	1	La llei és democràcia
14	1	Cal un referèndum

Igualment destacable és el nombre d'impactes (subframes) que conté *el macro frame Unionista* (un total de 23) del TN relacionats amb la llei i el suposat desafiament dels independentistes. Contràriament en el cas del TD, el *macro frame Independentisme* només conté 5 *subframes* en total.

El *macro marc Equidistant* només conté 5 marcs en el cas del TD i 4 en el cas del TN.

Arribats a aquest punt ja estem en condicions de definir els marcs d'interpretació de la realitat que confereixen tan el Telediario com el Telenotícies que es van emetre el 7 de setembre del 2017.

MARC INTERPRETATIU TD

Els qui volen el referèndum desafien la llei. El TD us explica què està succeint a Catalunya des dels principals punts d'interès informatiu, començant pel Parlament de Catalunya, on l'aprovació de la Llei de Transitorietat i ahir la del Referèndum, ha provocat un desgavell i un debat tens entre els partits independentistes i defensors de la Constitució. El Fiscal General de l'Estat ha anunciat que es querellarà contra tot el govern català i contra la mesa del Parlament i el Tribunal Constitucional ha admès a tràmit els recursos del govern contra la Llei del Referèndum i la de desconnexió (Transitorietat). Això suposa que les lleis aprovades al Parlament i les resolucions que l'acompanyen queden suspeses automàticament. El president del govern espanyol, Mariano Rajoy ha fet el que havia de fer perquè la situació és greu. Tant, que la Moncloa està en contacte permanent amb el rei i els principals partits de l'oposició.

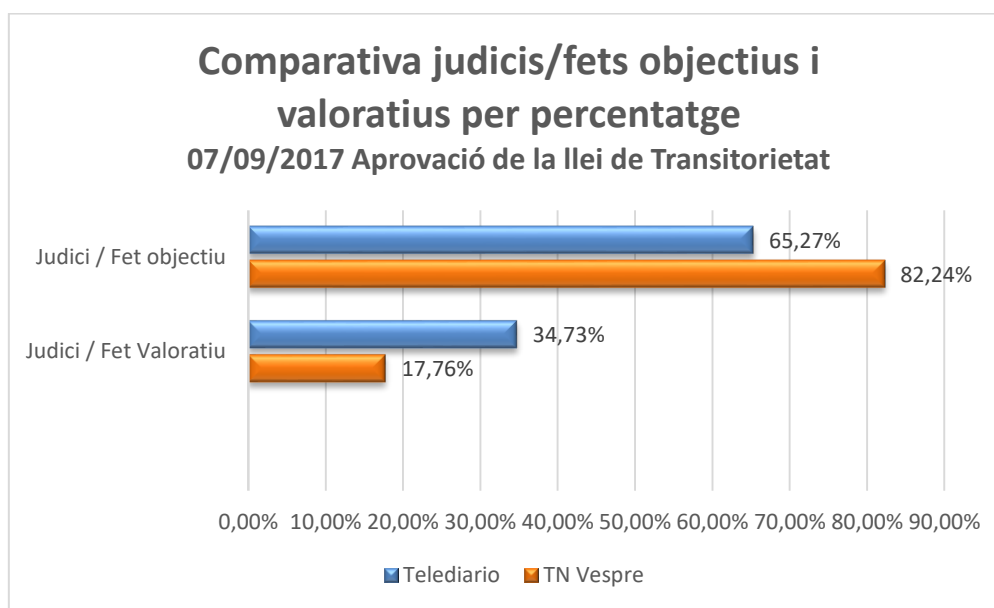
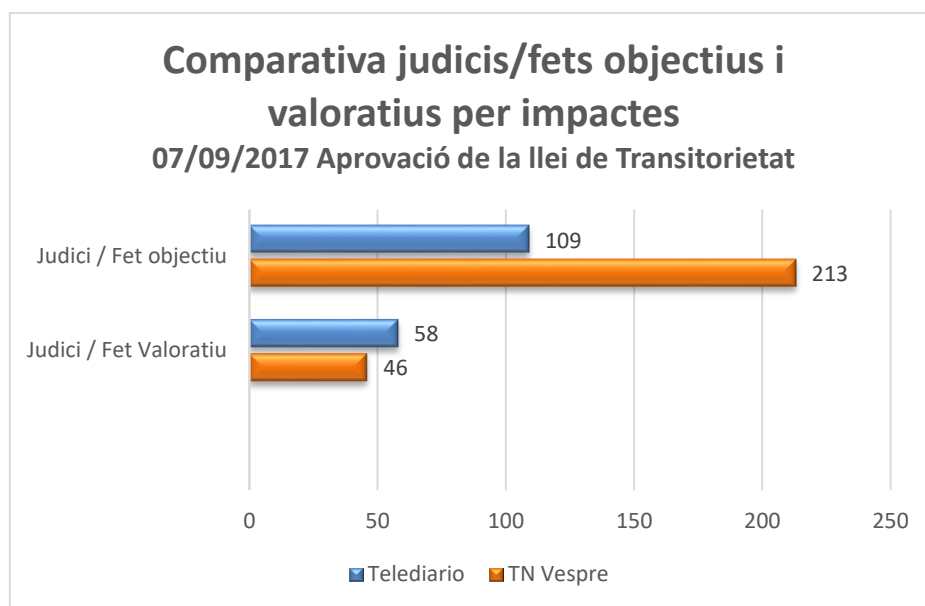
MARC INTERPRETATIU TN

El govern espanyol i la Fiscalia ha iniciat una ofensiva judicial contra el Referèndum i la Llei de Transitorietat. Malgrat tot, els preparatius per a l'1O, continuen. El president Puigdemont ha enviat una carta als alcaldes perquè confirmen si posaran a disposició locals municipals perquè els ciutadans de Catalunya puguin votar. El Telenotícies us explicarà el que ha succeït i està succeint en aquesta jornada des dels principals punts d'interès informatiu, especialment des del Parlament que n'és el punt de més interès i per aquest motiu el TN es fa des d'aquí. El debat s'ha convertit en un desgavell perquè l'oposició està blocant el tràmit de la Llei de Transitorietat. Per la seva banda el TC ha admès a tràmit els recursos contra la Llei del Referèndum i la de Transitorietat, una norma que només entraria en vigor si guanya el 'Sí'. Es tracta d'una Constitució provisional que garantiria la seguretat jurídica en el trànsit cap a la independència.

2.1.2.-Judicis objectius i valoratius

El següent pas en aquest segon nivell d'anàlisi és determinar el sistema de creences valoratiu o objectiu, d'acord als criteris de Van Dijk (1996), que contenen els dos programes informatius de les televisions públiques. Com s'ha explicat anteriorment, i d'acord amb el que defineix aquest acadèmic, del sistema de creences objectiu se'n diu informació o coneixement, i del sistema de creences valoratiu, opinió i obeeix a criteris personals o de grup.

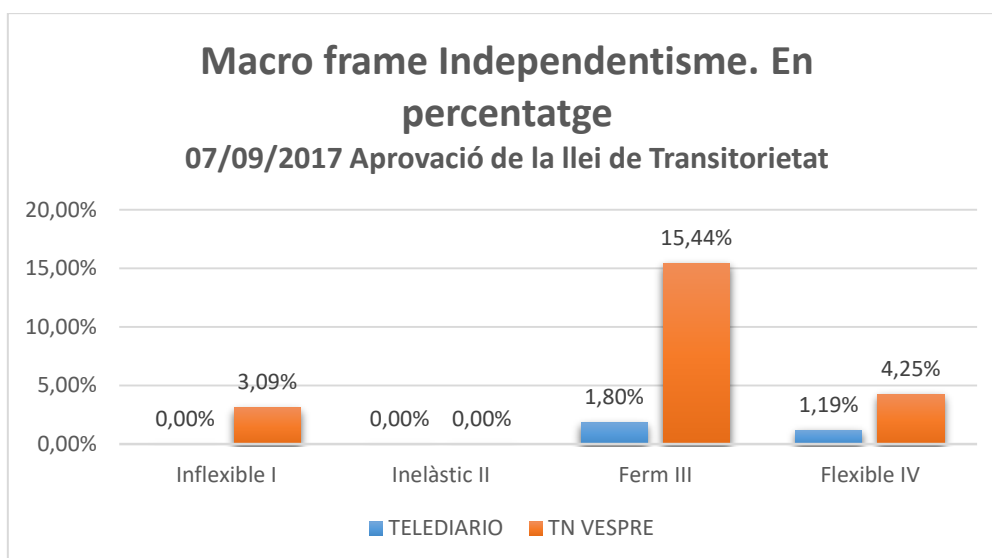
En els quadres que es detallen a continuació, els criteris valoratius o objectius es mesuren per impactes i percentatge. S'observa com en tots dos casos, els criteris objectius superen els valoratius. Ara bé, hi ha força diferències entre els dos programes. En el cas del TD, el sistema de creences valoratiu supera la meitat de l'objectiu mentre que en el TN, representa aproximadament una cinquena part. Ras i curt. Els sistemes de creences són majoritàriament objectius en tots dos programes però el sistema de creences valoratiu del TD supera el del TN gairebé en 17 punts (16,97%).



2.1.3.-Estatus cognitiu

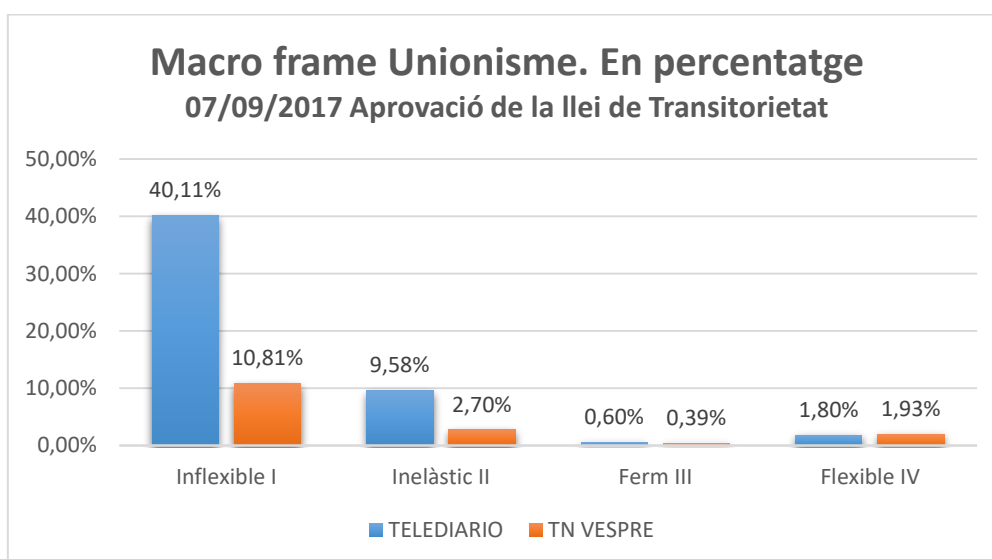
La següent anàlisi mostra la comparativa entre els dos programes informatius respecte a l'estatus cognitiu de cadascun dels *macro frames*.

Aquest és el resultat que se n'ha obtingut. Les xifres que s'aporten són en percentatge:



Font: elaboració pròpia

Dues conclusions se'n deriven respecte al sistema de creences del *macro marc Independentista*. La primera és que tan en el Telediario com en el Telenotícies, els continguts es situen en un estatus cognitiu obert (15,44% ferm i 4,25% flexible en el cas del TN i 1,80% ferm i 1,19% flexible, en el cas del TD). La segona conclusió és l'escassetat de *subframes* o *paquets interpretatius* que conté aquest *macro frame* en el cas del TD (representa un 2,99% del total) mentre que en el TN suposa un 22,79% del total. La diferència entre TN i TD és el 19,80%.



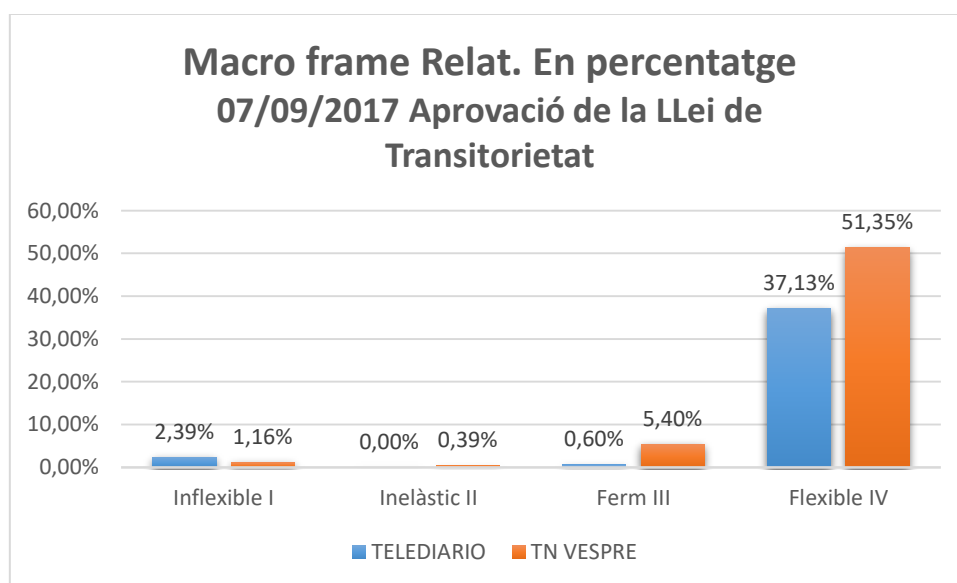
Font: elaboració pròpia

La gràfica del *macro marc Unionista* es situa al contrari que l'anterior. Com es pot veure, la majoria de continguts es situen a la banda esquerra, el que correspon a un estatus cognitiu tancat.

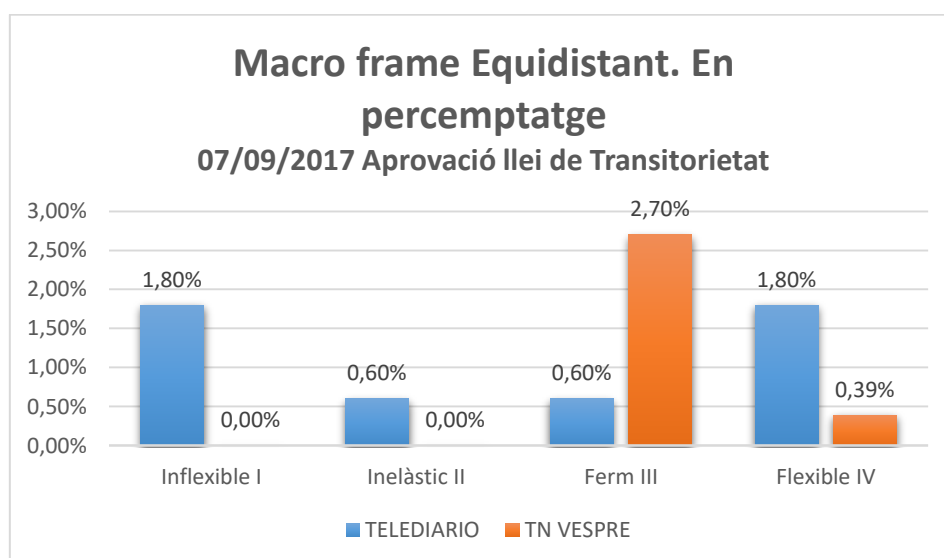
Una segona valoració és la quantitat de *subframes* (*paquets interpretatius*) que conté el TD. Suposen poc més de la meitat respecte del total (51,49%). Pel que fa al TN suposen

el 15,44%. La diferència de percentatge de *subframes* entre el *macro frame Independentista* i *Unionista* és més acusada en el TD que no pas en el TN. En el TN hi ha un 22,79% de *subframes* que corresponen al *macro marc Independentista* i un 15,44% a l'*Unionista*, fet que suposa una diferència d'un 7,35%. Contràriament, en el TD els *subframes* unionistes representen el 51,49% mentre que els independentistes, el 2,99%. La diferència és del 48,50%.

Pel què fa al *macro frame Relat*, el sistema de creences es situa en un estatus cognitiu obert tan en el TD com en el TN.



Font: elaboració pròpia



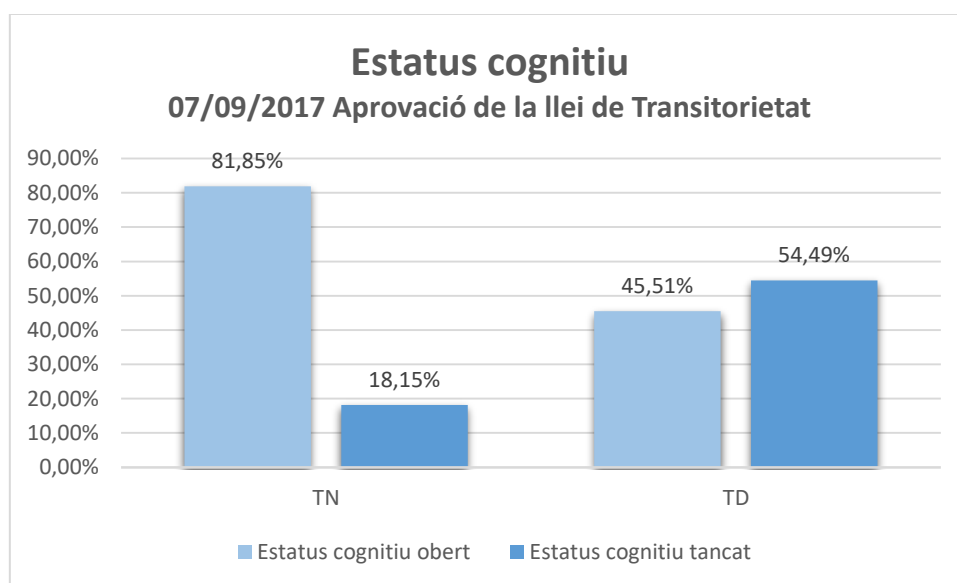
Font: elaboració pròpia

El *macro frame Equidistant* és el que menys contingut disposa en el cas del TN (3,09% del total) i també és inferior en percentatge respecte el TD (que representa el 4,80% del

total de contingut) però és superior al *macro frame Independentista*, que ostenta el 2,99%.

Un altre element observable és que, mentre en el cas de l'informatiu català l'estatus cognitiu es situa en la banda oberta, en el cas del TD es reparteix equitativament a banda i banda de l'espectre (2,4% a l'estatus cognitiu obert i 2,4% a l'estatus cognitiu tancat).

En xifres absolutes, aquest és l'estatus cognitiu de cadascun dels dos programes dividit en obert (ferm + flexible) i tancat (inflexible + inelàstic):



Font: elaboració pròpia

El quadre mostra un domini de l'estatus cognitiu obert en el cas del Telenotícies i un cert equilibri entre el tancat i l'obert en el cas del Telediario, una situació que es repeteix també en l'anàlisi efectuada durant la Diada Nacional de Catalunya del 2014.

2.2.-Anàlisi visual

L'escala de plans d'aquest segon nivell d'anàlisi estableix la distància social entre l'espectador i l'actor que participa en el discurs narratiu de cadascun dels informatius de les televisions públiques. No es el mateix una distància social propera que llunyana, atès que l'escala de plans condiona en com hem de pensar respecte del subjecte o objecte representat.

Les següents matrius mostren els tipus de plans que s'han efectuat als diversos actors representats majoritàriament per formacions polítiques i la seva correlació en percentatge, respecte a la distància personal i social.

Aquest ha estat el resultat:

2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats

Telenotícies

TN VESPRE 07/09/2017	Escala de plans						
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PP				6	5		3
PSOE			1				
Ciutadans	1	1			1		1
JuntsXSí + pres. Generalitat		2		18	10		13
CSQEP + Podem				1	2		
Fiscal general Estat				6			
Alcalde Sabadell				5			5
Totals	1	3	1	36	18		22
Totals %	1,24%	3,71%	1,24%	44,43%	22,22%	0,00%	27,16%
Totals %	Distància personal: 6,19 %			Dist. personal llunyana: 44,43%	Distància social: 22,22%		Dist.Soc.Llunyana : 27,16 %

Com es pot observar, en el TN hi ha una prevalença de la distància personal llunyana (44.43%) i de la distància social llunyana (27,16%), tot i que preval la distància que confereix 'autoritat' al personatge representat, que es la suma de la distància personal llunyana i la distància social (66,65%). La distància personal només es produeix en determinades ocasions,(6,19%). Els ciutadans i ciutadanes ordinaris (no polítics) sempre apareixen en distància personal.

Telediario

TELEDIARIO 07/09/2017	Escala de plans						
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PP			1	2	2		
PSOE				1	1		
Ciutadans				1			1
Podemos			1	1			
JuntsXSí				1	1		
CSQEP							
CSIF				1			
Comissió Venècia				1			
Fiscal general Estat				1			
Totals	0	0	2	9	4	0	1
Totals %	0,00%	0,00%	12,50%	56,25%	25,00%	0,00%	6,25%
Totals %	Distància personal: 12,50 %			Distància pers. llunyana: 56,25%	Distància social: 25%		Dist. Soc.Llunyana: 6,25%

La distància que confereix el TD entre l'actor representat i l'espectador d'aquesta realitat representada és diferent en comparació amb el TN. El pla ½ tancat és a dir la distància personal llunyana és el pla estàndard prevalent atès que apareix en més de la meitat dels plans realitzats (56,25%). Si se li suma la distància social s'arriba a la xifra del 81,25%. Les dues escales sumades confereixen una distància d'autoritat, xifra que supera el TN. La distància personal més propera suma un 12,50% i la distància social llunyana un 6,25%.

2.2.2.Comparativa escala de plans en percentatge:

COMPARATIVA 07/09/2017	Escala de plans						
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PP en Telediario			6,25%	12,50%	12,50%		
PP en TN Vespre				7,40%	6,17%		3,70%
PSOE en Telediario				6,25%	6,25%		
PSOE en TN Vespre			1,24%				
Ciutadans en Telediario					6,25%		6,25%
Ciutadans en TN Vespre	1,24%	1,24%			1,24%		1,24%
JuntsXSí en Telediario				6,25%	6,25%		
JuntsXSí en TN Vespre		2,47%		22,22%	12,34%		16,05%
CSQP + Podem en Telediario			6,25%	6,25%			
CSQP + Podem en TN Vespre				1,24%	2,47%		
Fiscal general Estat en TL				6,25%			
Fiscal general Estat en TN V.				7,40%			
	Distància personal			Distància social			Dist.Soc.Llunyana

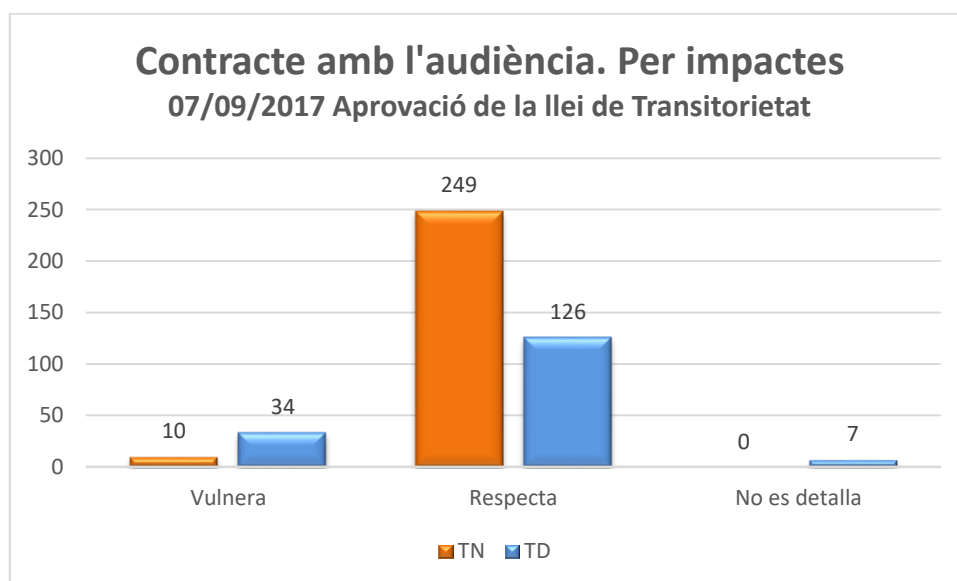
L'anterior matriu posa en contacte i compara els tipus de pla (escala) tan del TD com del TN, bo i relacionant-los amb la distància personal / social de cadascun dels actors representats. Com es pot veure tots dos programes informatius realitzen un tipus de pla situat en una escala de distància social.

3.-Tercer nivell

3.1.-Anàlisi oral / textual

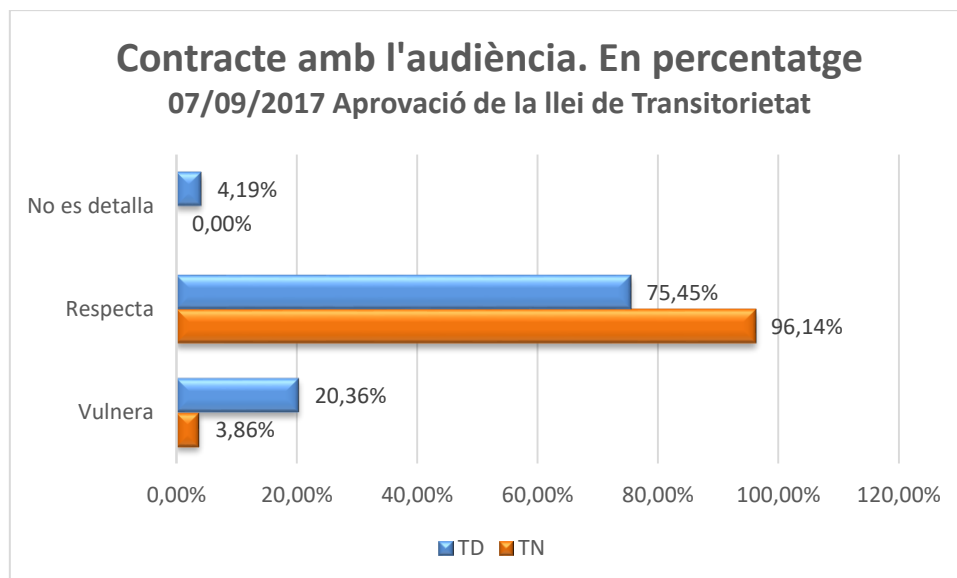
3.1.1.Contracte amb l'audiència

Aquest tercer nivell d'anàlisi estudia el grau de compliment del contracte amb l'audiència en cadascun dels programes i s'estableix un quadre comparatiu mesurat en impactes. Cada impacte és una vegada que s'ha vulnerat o bé el codi deontològic del mateix programa, o bé el contracte amb l'audiència, que defineixen diversos documents realitzats per institucions i/o col·legis professionals.



El TN vulnera el contracte amb l'audiència 10 vegades en 43 minuts i 17 segons, mentre que el TD ho fa 34 vegades en 21 minuts i 1 segon. Això vol dir que hi ha una vulneració cada poc més de 4 minuts en el cas del TN i una cada poc més de 37 segons en el cas del TD.

Si es comptabilitza en percentatge respecte del total de *subframes* (síntesi dels *paquets interpretatius*) ens trobem que el percentatge respecte del total de contingut, la vulneració en el cas del TD és del 20,36% mentre que en el TN és del 3,86%. S'estableix doncs, una diferència del 16,5%. Tot i així, cal també tenir present que, a més, en el cas del TD, hi ha un 4,19% de casos dubtosos, és a dir; que el codi deontològic no indica que fer en les circumstàncies que es descriuen.



3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència

Les principals vulneracions del contracte amb l'audiència que es produeixen en el Telediario són:

1. Estableix proposicions que prejutgen i no són certes. És el cas de la sobre impressió a pantalla de la frase: 'Desafío a la ley', que es repeteix un total de 16 vegades al TD. O quan s'afirma 'referendum ilegal'.
2. Estableix una relació amb conceptes que no tenen res a veure i dels quals no es pot establir cap connexió. Per exemple es connecta el concepte de defensors de la democràcia amb els líders dels partits constitucionalistes quan s'explica que "se han reunido hoy en la Moncloa (Pedro Sánchez i Albert Rivera) con Mariano Rajoy a quien han transmitido su apoyo en defensa de la Constitución y la Democracia". O bé associa la celebració d'un referèndum en una acció contra la Constitució i en conseqüència, contra la Unió Europea. Per exemple, quan la presentadora afirma que "cualquier acción contra la Constitución es una acción contra la Unión Europea. Es lo que ha dicho sobre Cataluña el presidente de la Eurocámara, en una carta escrita a una eurodiputada española".
3. Omet informació i la parcialitat del contingut exposat, malgrat que sigui cert en aparença, és fals en una interpretació més àmplia. Aquesta circumstància es dona quan s'afirma que "el Consejo de Garantías Estatutarias ha vuelto a dar la razón a ciudadanos, PSC y PP, que solicitan que antes del debate haya un informe sobre su constitucionalidad." Però no es diu que l'informe de garanties estatutàries no és vinculant.
4. No s'informa adequadament. S'ofereixen imatges en directe des del Parlament però les comenta la presentadora que no està al lloc dels fets i que ni pot interpretar ni saber el que està succeint.

5. Invisibilitza el nom de persones quan aquestes no s'alineen amb la ideologia establerta. És el cas de la diputada Àngels M. Castells quan va retirar banderes espanyoles del plenari del Parlament de Catalunya. El Telediario narra els fets de la següent manera: "Iglesias ha instado a una diputada de su partido en Cataluña a pedir perdón para (enlloc de 'por') retirar las banderas españolas durante el pleno. Ella considera que no debe hacerlo."
6. Manca de precisió que pot induir a errors. Per exemple quan el TD afirma que "varios presidentes autonómicos han dado su respaldo al gobierno. La presidenta del Congreso critica lo ocurrido en el Parlament". El 'varios' no indica quants. Poden ser molts o pocs o fins i tot només un.
7. Generalitza. Per exemple, parla de 'varios expertos' o de 'miembros de la Comisión de Venecia' però en realitat només hi ha les declaracions d'una membre.
8. Pren la part pel tot. Afirma que "hablamos ahora de esa declaración del Parlamento Europeo. Antonio Tajani ha asegurado que ir contra la Constitución de un país miembro supone ir en contra del marco legal de la Unión Europea. Nos lo cuenta desde Bruselas José Ramon Patterson". En realitat es tracta del contingut d'una carta que ha enviat el president del Parlament europeu a una eurodiputada del PP. No és cap declaració del Parlament Europeu. Per tant, no es pot fer extensiva a una declaració d'aquesta institució comunitària una carta que conté l'opinió de només el president de la cambra.

Fins ara s'han exposat les principals vulneracions que s'han detectat en el TD del 07/09/2017 vegem ara les detectades en el TN de TV3:

1. Utilització de llenguatge bèl·lic per descriure una situació. Per exemple: "Bona nit des del Parlament. El Govern Espanyol, el Fiscal General i el Tribunal Constitucional han passat avui a l'atac" El llenguatge situa la interpretació de la realitat en el *quadrant distorsionador o ideològic*²⁴⁹
2. Dona per entesos conceptes, tot i que en periodisme no es pot donar res ni per entès ni per sobre entès. Per exemple, parla d'un 'incident d'execució' però no s'explica què és.
3. Interpreta la realitat amb biaix. Afirma, en referència a l'alcaldeessa Colau que "aquesta tarda, en la presentació d'una conferència al Saló de Cent, l'alcaldeessa ha passat de puntetes sobre el tema" quan en realitat ha dit que el referèndum s'ha de celebrar i que no es pot delegar la política als jutges.

²⁴⁹ Vegeu en la primera part de la tesi (pàg.57) el *quadrant ideològic* descrit per Van Dijk (1996)

4. Generalitza i estableix conjectures. El periodista Xavier Caraltó afirma: “Tothom dona per segur que el ple tornarà a acabar de matinada i per demà encara queda bona part de l'ordre del dia, aproximadament, unes set hores més de debat. Xavier Caraltó, TV3, Parlament de Catalunya”. No es pot saber que tothom pensa el mateix ni si encara quedaran unes 7 hores de ple l’endemà.
5. Utilitza paraules amb un contingut ideològic que defineix una interpretació de la realitat no neutral. Per exemple quan es diu: “Doncs la Guàrdia Civil continua aquí com deies custodiant aquestes entrades”. El mot 'custodiant' en aquesta utilització és un eufemisme. En realitat, la Guàrdia Civil està controlant les entrades per detectar si l'empresa ha imprès paperetes per al referèndum. 'Custodiant' té un significat més aviat de protecció. Just el significat contrari de l’acció que està duent a terme la Guàrdia Civil.

3.2.-Anàlisi visual

3.2.1.-Tractament visual

En l’anàlisi visual, el contracte amb l’audiència s’estableix a partir del tractament que es dona als diversos actors representats i si aquest és positiu, negatiu o neutre. En el cas del TN, el tractament és positiu en un 81,48% i neutre en un 18,52%. En cap cas s’estableix una vulneració visual del codi deontològic.

TN VESPRE 07/09/2017	Tractament visual		
	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
ACTORS			
PP	14		
PSOE			1
Ciudadans	4		
JuntsXSí + pres. Generalitat	37		6
CSQEP + Podem	1		2
Fiscal general Estat			6
Alcalde Sabadell	10		
Totals	66		15
Totals %	81,48%	0,00%	18,52%

Font:elaboració pròpia

En el cas del Telediario, el tractament positiu s’estableix en un 25% dels enquadraments dels actors, el neutre és un 68,75% i el negatiu, un 6,25%. Posteriorment s’ofereix la matriu que compara l’escala de plans tan del Telediario com del Telenotícies.

TELEDIARIO 07/09/2017	Tractament visual		
ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
PP	2	1	2
PSOE			2
Ciudadans	1		1
Podemos			2
JuntsXSí			2
CSQEP			
CSIF			1
Comissió Venècia	1		
Fiscal general Estat			1
Totals	4	1	11
Totals %	25,00%	6,25%	68,75%

Font: elaboració pròpia

COMPARATIVA 07/09/2017	Tractament visual		
ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
PP en Telediario	12,50%	6,25%	12,50%
PP en TN Vespre	17,27%		
PSOE en Telediario			12,50%
PSOE en TN Vespre			1,24%
Ciudadans en Telediario	6,25%		6,25%
Ciudadans en TN Vespre	4,96%		
JuntsXSí en Telediario			12,50%
JuntsXSí en TN Vespre	45,68%		7,40%
CSQP + Podem en Telediario			12,50%
CSQP + Podem en TN Vespre	1,24%		2,47%
Fiscal general Estat en TD			6,25%
Fiscal general Estat en TN V.			7,40%
CSIF en Telediario			6,25%
CSIF en TN Vespre			
Comissió de Venècia en TD	6,25%		
Comissió de Venècia en TN			
Alcalde de Sabadell en TD			
Alcalde de Sabadell en TN	12,34%		

Font: elaboració pròpia

4.-Quart Nivell

4.1.-La realització de la imatge com orientació de la interpretació de la realitat

En aquest quart nivell d'anàlisi s'estudien dos elements singulars en la realització del Telediario i del Telenotícies que orienten la (re)creació de la realitat cap a un *macro frame* determinat.

En el cas del Telediario és una imatge gràfica que evidencia la presència d'un conflicte en expansió i en el qual el TD no revela ni explica la complexitat d'allò que està succeïnt sinó que pren una posició partidària i ajuda a perpetuar aquest conflicte. Vegem com ho fa.

La pantalla es divideix en tres imatges en moviment que corresponen a tres reunions. La superior és la del consell de ministres, que ocupa la meitat superior de la pantalla. Les dues imatges inferiors ocupen una quarta part de la mateixa, aproximadament i són les imatges de les reunions que el president del govern ha mantingut amb el líder del PSOE, Pedro Sánchez i de Ciutadans, Albert Rivera. Es tracta d'un pla que crea una dreuera cognitiva on s'associen els partits constitucionalistes en la defensa de la llei i la democràcia. Fora d'aquests partits, l'abisme.



Font: Telediario 07/09/2017 Min. 05:11 (captura de pantalla)

Al centre de les tres fonts de vídeo que corresponen a tres escenaris diferents, una proposició que estableix una generalització "Unidos en defensa de la democràcia" i que se situa en el quadrant ideològic o distorsionador. S'estableix una diferenciació, a partir del nosaltres/ells. És a dir, els partits constitucionalistes com a defensors de la democràcia i els independentistes, com aquells que la posen en perill. I, igualment, la Constitució és Democràcia i la llei és Democràcia (malgrat que un determinat tipus d'interpretació d'aquesta llei vulneri drets).

I encara més. La imatge de les tres reunions visualitzen la pràctica discursiva posterior a una situació (realitat material) en aquest cas, l'aprovació de les lleis del Referèndum el dia anterior i de Transitorietat, al Parlament de Catalunya que, a la vegada, són el pas previ a una actuació posterior per part del Govern d'Espanya. Aquesta pràctica discursiva té doncs, una clara funció legitimadora de les actuacions que es duren a terme perquè suposen l'evidència d'un consens entre aquells que 'tenen la raó' i respecten la 'Democràcia'. És també la visualització de la pràctica de la gestió d'un conflicte que, com es demostrarà posteriorment, no dona sortida a la seva resolució sinó que l'escala com el temps demostrarà a posteriori.

Contràriament, des del TN Vespre, l'element emblemàtic és una peça de background sobre la llei de Transitorietat. Es tracta d'una notícia de context que defineix una aspiració de les ciutadanes i ciutadans independentistes i que obeeix a un mandat electoral. Al mateix temps es podria dir que estableix els fonaments jurídics perquè allò que Antoni Castells (1997:13) anomena *identitat projecte*²⁵⁰, es pugui, finalment, materialitzar.²⁵¹

La peça és l'explicació del contingut d'una llei, la de Transitorietat, que només s'aplicaria si guanyés el 'sí' en el referèndum. Exposa com la norma dona seguretat jurídica a la futura 'República Catalana' abans no es redacti una Constitució i amb aquest objectiu dona continuïtat a les normes estatals i autonòmiques, de la Unió Europea i el dret internacional en general. Fa un relat de la definició del nou Estat com una República de dret, democràtica i social. Explica que la llei protegirà les pensions i el pagament d'impostos, davant possibles sancions de l'administració espanyola i en l'apartat judicial s'estableix un Tribunal Suprem i una Sala de Garanties. Finalment relata com s'elaborarà la nova Constitució Catalana, establint un procés participatiu amb tots els catalans i catalanes per posteriorment ser validada en referèndum.

Davant la materialització d'aquesta *identitat projecte* s'hi contraposa la *identitat legitimadora*²⁵², expressada a partir dels continguts emesos en el Telediari analitzats anteriorment. Aquesta *identitat legitimadora*, segons Castells (1998) és la que introdueixen les "institucions dominants de la societat per estendre i racionalitzar la seva dominació davant els actors socials"²⁵³. Efectivament, enlloc de construir un projecte des del cor de l'Estat cap a Catalunya, d'oferir una proposta d'encaix satisfactòria, els centres de poder neguen qualsevol tipus d'obertura o reforma, esdevenen inflexibles i ofereixen un retorn al passat a partir, precisament, d'una

²⁵⁰ Castells, M. (1998) *La era de la informació. Economía, sociedad y cultura. El poder de la identidad* Vol 2 (2ª Ed) Madrid, España. Alianza Editorial. Obra original en anglès: Castells, M. (1997) *The Information Age: Economy, Society and Culture. Volume II: The Power of Identity*. Cambridge, Mass. United States. Blackwell Publishers Inc.

²⁵¹ La identitat projecte segons Manuel Castells (1998) és aquella que esdevé "quan els actors socials, basant-se en els materials culturals de què disposen, construeixen una nova identitat que redefeix la seva posició a la societat i, al fer-ho, busquen la transformació de tota l'estructura social."

²⁵² Castells, M. (1998:30) Íbid. op. cit.

²⁵³ Castells, M. (1998:30) Íbid. op. cit.

*identitat imposada*²⁵⁴. Així, lluny d'obrir-se al diàleg i al pacte, despleguen tot un seguit d'accions que tenen com a objectiu reprimir i anul·lar per via policial i judicial la legítima aspiració de construcció d'un nou espai i projecte col·lectiu que doni resposta a la voluntat de progressar com a societat. I la legitimació d'aquesta acció repressora es fa consignat recursos visuals, orals i textuais que maltracten de manera calculada, precisament, aquesta *identitat projecte*. I tot aquest desplegament es fa utilitzant la infraestructura de Televisió Espanyola.



El Telenotícies de TV3 del 07/09/2017 es va fer des del Parlament de Catalunya. Convertir l'espai de la cambra baixa catalana en un plató jerarquitzava l'esdeveniment en el lloc més preminent de totes les informacions

²⁵⁴ Vegeu Marín, E. i Tresserras, J.M (2019:353-354) *Obertura Republicana.Catalunya després del nacionalisme* (1ªEd) Barcelona. Pòrtic

4.2. Nota de cobertura

Aquest quart nivell d'anàlisi es finalitza establint una nota de cobertura per a cada programa informatiu d'acord als criteris que s'especifiquen en el següent quadre.

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 07/09/2017		TN	Millora el relat	TL	Millora el relat
1	Trasllat del plató del programa al lloc on es produeix l'esdeveniment	Sí	1	No	0
2	Existència de plans orientats a un sistema de creences (1)	No	1	Sí	-1
3	Cobertura amb càmeres i suports especials amb l'objectiu de fer més bonica la imatge i captar l'atenció de l'espectador	Sí	1	No	0
4	Hi ha més d'un periodista en la cobertura d'un esdeveniment, que es fa en directe	Sí	1	Sí	1
5	Entrevistes amb protagonistes	Sí	1	No	0
6	Equilibri en entrevistes	No	-1	No	0
7	Llenguatge en termes bèl·lics	Sí	-1	No	1
8	Visió de gènere (2)	No	-1	Sí	1
9	Realització de les connexions en directe a través de diverses càmeres	Sí	1	Sí	1
10	Presència de proposicions en rètols que s'estableixen com a leivmotius que orienten la informació (3)	No	1	Sí	-1
11	Els rètols que apareixen a les imatges orienten la informació	No	1	Sí	-1
12	D'altres rètols que apareixen a les imatges ofereixen context	Sí	1	Sí	1

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 07/09/2017		TN	Millora el relat	TD	Millora el relat
13	Generació / construcció de plans per al directe que difereixen del punt de vista habitual o del participant	Sí	1	No	0
14	Equilibri en les compareixences dels presidents Rajoy i Puigdemont	No	-1	No	-1
15	Pluralitat en les notícies parlamentàries. Presència de tots els grups polítics en la notícia	Sí	1	No	-1
16	Emissió de clips emotius orientats	Sí	-1	No	1
17	Utilització de l'"entrepà" (tipus de mètode kilgore)	No	1	Sí	-1
18	Falsa atribució (4)	No	1	Sí	-1
19	Cobertura d'escenaris (5)	Sí	1	Sí	1
TOTALS			9		0

RESULTAT: La nota de cobertura (en base a 10) per al TN és d'un 4,73 i la del TD, un 0.

20/09/2017 Intervenció de la Generalitat.

En una acció sense precedents des de l'inici de la democràcia a Espanya, s'intervenien els comptes de la Generalitat. El 20 de setembre del 2017, la Guàrdia Civil inicia un seguit d'escorcolls a les seus del govern i detenen a 14 persones. Com a reacció popular, milers de persones surten al carrer. A la seu del departament d'Economia, entre Rambla de Catalunya i Gran Via de les Corts Catalanes és on es produeix la concentració més important de ciutadanes i ciutadans, que dura unes 12 hores. Comença de bon matí quan els mitjans de comunicació informen que la Guàrdia Civil està entrant a les dependències de la Generalitat i acaba de matinada, una vegada l'escorcoll s'ha acabat.

La concentració al departament d'Economia serà, temps després, un dels fets que la Fiscalia i l'advocacia de l'Estat utilitzaran per articular un fals relat de violència amb l'objectiu de demostrar uns presumptes delictes de rebel·lió i sedició en el judici contra el *Procés*.

1.-Primer Nivell

1.1-Anàlisi oral / textual

El TN dedica pràcticament la totalitat del temps a la intervenció de la Generalitat, els escorcolls i les detencions que es produeixen aquella jornada. La recreació d'aquests fets duren 1h. 28 minuts i 55 segons, mentre que el TD hi dedica 27 minuts i 43 segons. Per tant, l'informatiu de la televisió pública catalana hi dedica un total de 61 minuts i 12 segons més. En percentatge, el temps que el TN dedica a l'esdeveniment representa el 85,43% del programa, mentre que el TD suposa el 40,33%. La diferència de percentatge, és doncs, del 45,10%.

1.2.-Cobertura d'escenaris

El TN és el programa informatiu que dona més cobertura a l'esdeveniment (27 escenaris) davant dels 14 que cobreix el TD.

Mentre que l'informatiu de la televisió pública catalana ofereix imatges d'aquells departaments de la Generalitat on la Guàrdia Civil hi ha fet escorcolls, el Telediario només ofereix imatges del departament d'Economia. La interpretació que fa el TN dels fets coincideix amb la mateixa de l'executiu català: la Guàrdia Civil, comissionada per un jutge i l'actuació del govern espanyol són, de facto, la intervenció del govern de la Generalitat.

Contràriament, des del TD es desvincula l'acció de la Guàrdia Civil i el govern espanyol amb el mot 'intervenció'. En el seu lloc es destaquen les detencions efectuades a més de 14 persones. Igualment, l'informatiu de la televisió pública espanyola no ofereix cap imatge de les manifestacions que hi ha hagut a d'altres ciutats catalanes però sí d'algunes ciutats espanyoles com la de la Puerta del Sol, a Madrid.

Ofereix, això sí, imatges de la concentració davant del domicili-li del número 2 de Junqueras en el departament d'Economia, Josep Maria Jové, en el moment de la seva detenció i les protestes dels veïns per aquesta actuació. Igualment és destacable el fet que el TD ofereixi diversos punts de cobertura de les declaracions de personalitats destacades del PP, tot i que Mariano Rajoy efectua una compareixença en directe pel TD.

El TD tampoc dona cobertura a l'arribada del vaixell que hostatjarà policies al Port de Barcelona. La cobertura que es dona a la seu del PSC de Barcelona és per destacar un acte bandàlic que vincula la seva autoria amb el moviment independentista, sense aportar-ne confirmació.

El TN maximitza la cobertura realitzant una ronda de corresponsals que busca com han tractat l'esdeveniment els mitjans de diversos països europeus.

Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà	TN	TD
Seu del departament d'Economia de la Generalitat (Rambla de Catalunya amb Gran Via)	1	1
Seu de la Generalitat de Catalunya	1	1
Palau de la Moncloa, Madrid	1	1
Parlament de Catalunya	1	
Ajuntament de Barcelona	1	1
Departament de Treball Afers Socials i Família de la Generalitat de Catalunya (Passeig del Taulat)	1	
Departament Afers Exteriors de la Generalitat de Catalunya (Via Laietana)	1	1
Seu de la Cup a Barcelona (carrer de Casp)	1	1
Bigues i Riells	1	1
Ciutat de la Justícia	1	
Port de Barcelona	1	
Congrés dels Diputats, Madrid	1	1

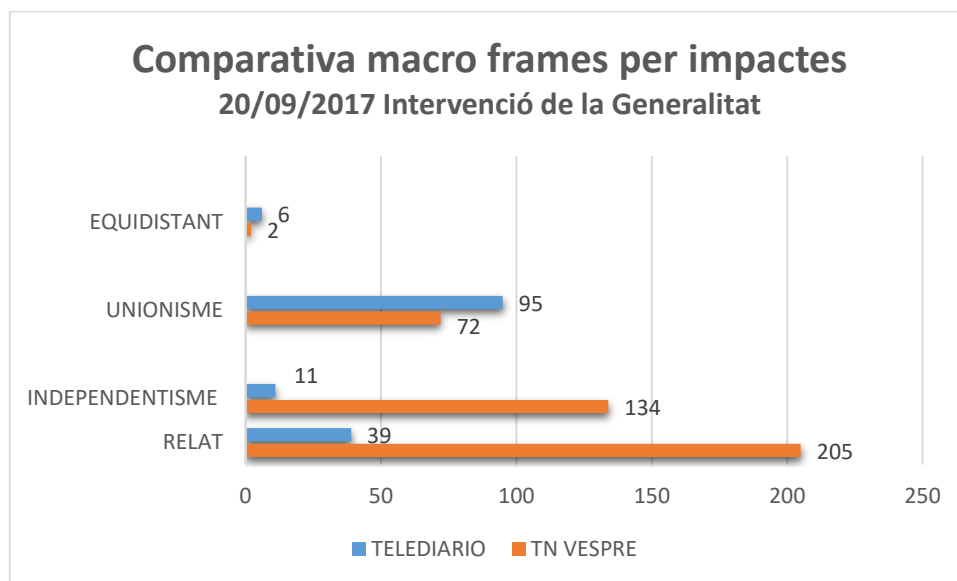
Escenaris coberts per un o diversos periodistes del mitjà	TN	TD
Seu del PSOE, a Ferraz (Madrid)	1	1
Seu del PSC, a Barcelona	1	1
Comissaria de la Guàrdia Civil a la Travessera de Gràcia de Barcelona	1	
Girona	1	
Lleida	1	
Tarragona	1	
Amposta	1	
Seu d'Urgell	1	
Puerta del Sol, Madrid	1	1
València	1	
País Basc	1	
Brussel·les	1	
París	1	
Londres	1	
Berlín	1	
Domicili Josep Maria Jové (imatges de la seva detenció)		1
Seu PP Madrid		1
Ministeri de Justícia, Madrid		1
Totals	27	14

1.3.-Número d'impactes per macroframe

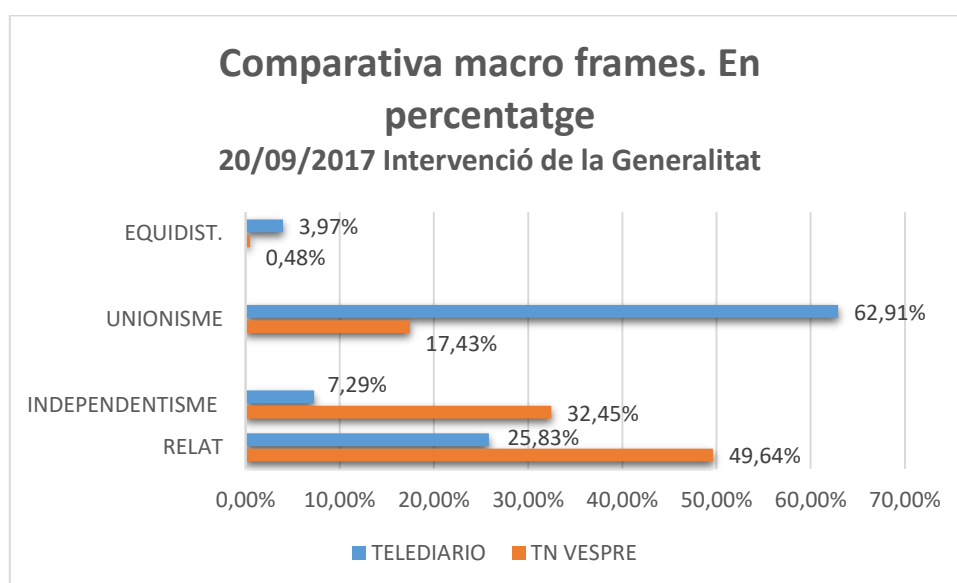
El temps de cadascun dels programes informatius determina en part el número d'impactes que contenen cadascun dels *macroframes* (*Relat*, *Independentisme*, *Unionisme*, *Equidistants*). Com s'ha reiterat, els *macroframes* contenen els *frames* i els *paquets interpretatius* que els sustenten. Així, pel què fa el TN, el *macroframe Relat* conté 205 impactes, l'*Independentisme* 134, l'*Unionisme* 72 i l'*Equidistant*, 2. Pel què fa al TD la relació és de *Relat*, 39, *Independentisme*, 11, *Unionisme*, 95 i *Equidistant*, 6.

És rellevant veure la distància d'impactes existent entre els *macroframes Unionisme* i *Independentisme*, en el cas del TD (+84 impactes en el *macroframe Unionisme*). En el cas del TN es produeix l'efecte invers; és a dir, hi ha més impactes en el *macroframe Independentisme* que en el *macroframe Unionisme*; ara bé, la distància no és tan gran (+62 impactes *macroframe independentisme*)

Tan en el cas del Telenotícies com en el cas del Telediario, el número d'impactes que contenen els *macroframes* *Equidistant* és realment escàs.



El següent gràfic mostra en percentatge el número d'impactes per *macroframe*. S'observa més clarament la diferència entre el percentatge del *macroframe* *Unionista* respecte l'*Independentista*, en el cas del TD, i del *macroframe* *Independentista* respecte l'*Unionista*, en el cas del TN. El que succeeix però és que la distància és més significativa en l'informatiu de la televisió pública espanyola (62,91% és el percentatge d'impactes del *macroframe* *Unionista* i el 7,29% és el percentatge d'impactes del *macroframe* *Independentista*, respecte del total, en el cas del TD). Contràriament aquesta diferència és menys acusada en el Telenotícies de TV3 (els impactes del *macroframe* *Independentista* suposen un 32,45% del total i els del *macroframe* *Unionista* suposen el 17,43%).



En xifres absolutes, el percentatge d'impactes del *macroframe Unionisme* és molt més gran en el TD (62,91% del total) que l'*Independentista* (32,45%) en el cas del Telenotícies. I encara més. El percentatge d'impactes del *macroframe Independentista* és molt menor en el TD (7,29%) que l'*Unionista* en el TN (17,43%).

És destacable també el percentatge d'impactes en el *macro frame Relat*, molt major en el cas del TN que no pas en el cas del TD. Aquesta evidència indica la narració d'un succés que encara està esdevenint (en el cas del TN) i la orientació, en el cas del TD, d'una realitat que es recrea en termes no pas d'uns fets que encara s'estan desenvolupant, sinó que ja es donen com majoritàriament esdevinguts.²⁵⁵ En termes generals, a menys narració de fets que estan succeint, més interpretació i valoració de la realitat representada.

Finalment, el número d'impactes del *macro frame Equidistant* no té rellevància significativa en el cas del TN (0,48% del total) i és molt escàs en el cas del TD (3,97%).

1.4.-Anàlisi visual

1.4.1.Capital visual dels actors

El següent gràfic mostra el capital visual dels diversos actors que apareixen en la recreació de la realitat dels dos programes informatius. En un primer cop d'ull destaca l'abast de la presència del Partit Popular (750 segons en el Telediario, 687 en el TN) Això es deu a la compareixença del president del govern, Mariano Rajoy però també a la presència d'altres representants d'aquesta formació política que hi apareixen, en el cas del TD.

És rellevant l'escàs capital visual de les formacions polítiques independentistes (31 segons) i sobiranistes (Podemos, 16 segons) en el TD. Es pot dir que l'informatiu de la televisió pública espanyola estableix un monòleg pel què fa a la interpretació de la realitat sota la visió de les formacions polítiques monàrquiques i constitucionalistes. De fet, el Partit Popular monopolitza el capital visual; és a dir, els segons que el programa dedica a les declaracions dels diversos actors (com dèiem 750 segons per al PP i la segona formació política que li segueix a gran distància és JuntsXSí amb només 31 segons).

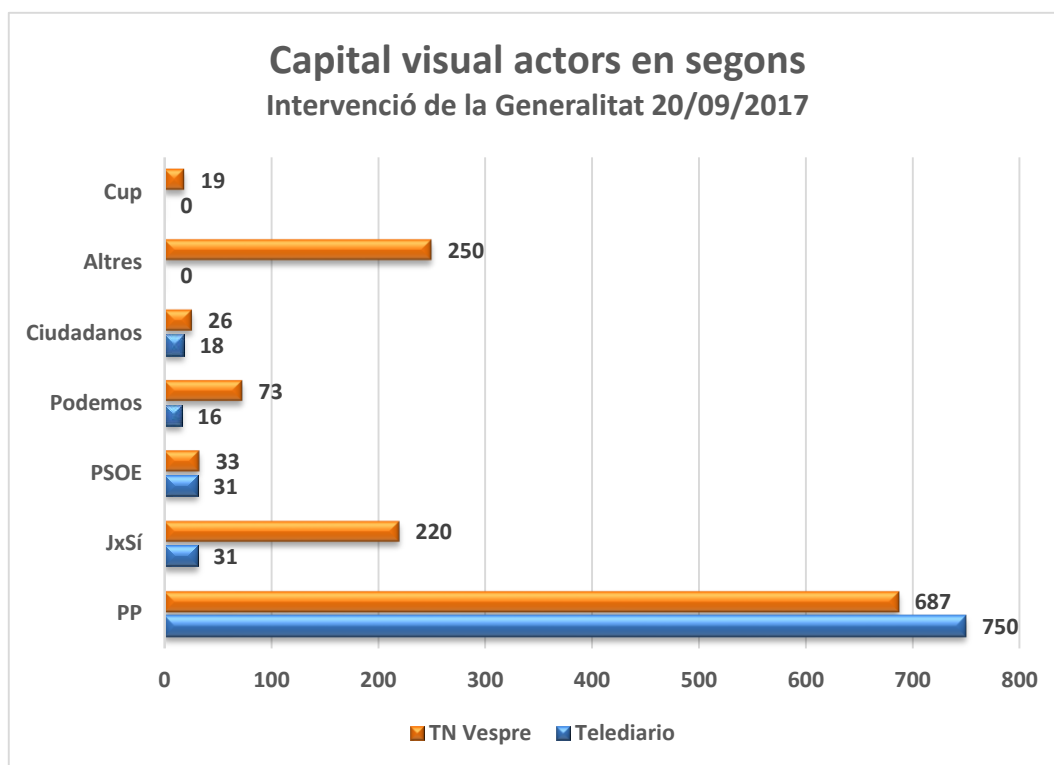
Contràriament, en el TN hi ha més equilibri, tot i que també el Partit Popular és la formació que disposa de llarg, més capital visual (687 segons). Li segueix JuntsXSí però en aquesta ocasió el temps que li dedica l'informatiu català no són 31 segons sinó 220.

És també destacable els segons que dedica el TN a Podemos (73 segons) respecte al temps que li dedica el TD (16 segons). Fins i tot el TN dedica més temps a Ciutadans (26 segons) que no pas el TD (18 segons).

²⁵⁵ Quan es narren uns fets que estan esdevenint, la realitat recreada perd el control de la interpretació dels fets. Contràriament, quan els fets ja han succeït és més fàcil el control absolut d'aquesta interpretació, sobretot si es vol donar un biaix.

El TD no dedica ni un segon a la CUP, mentre que en el TN té 19 segons de quota de pantalla.

El temps dedicat als socialistes és si fa no fa el mateix en tots dos programes informatius (33 seg. en el TN i 31seg. en el TD).



En percentatge²⁵⁶, la distància entre el capital visual del Partit Popular i de la resta de formacions polítiques és més evident i de més abast en el TD respecte al TN. Així mentre que el capital visual del PP en el TN és significatiu atès que representa el 51,66 % del total, en el Telediario ocupa el 88,65%.

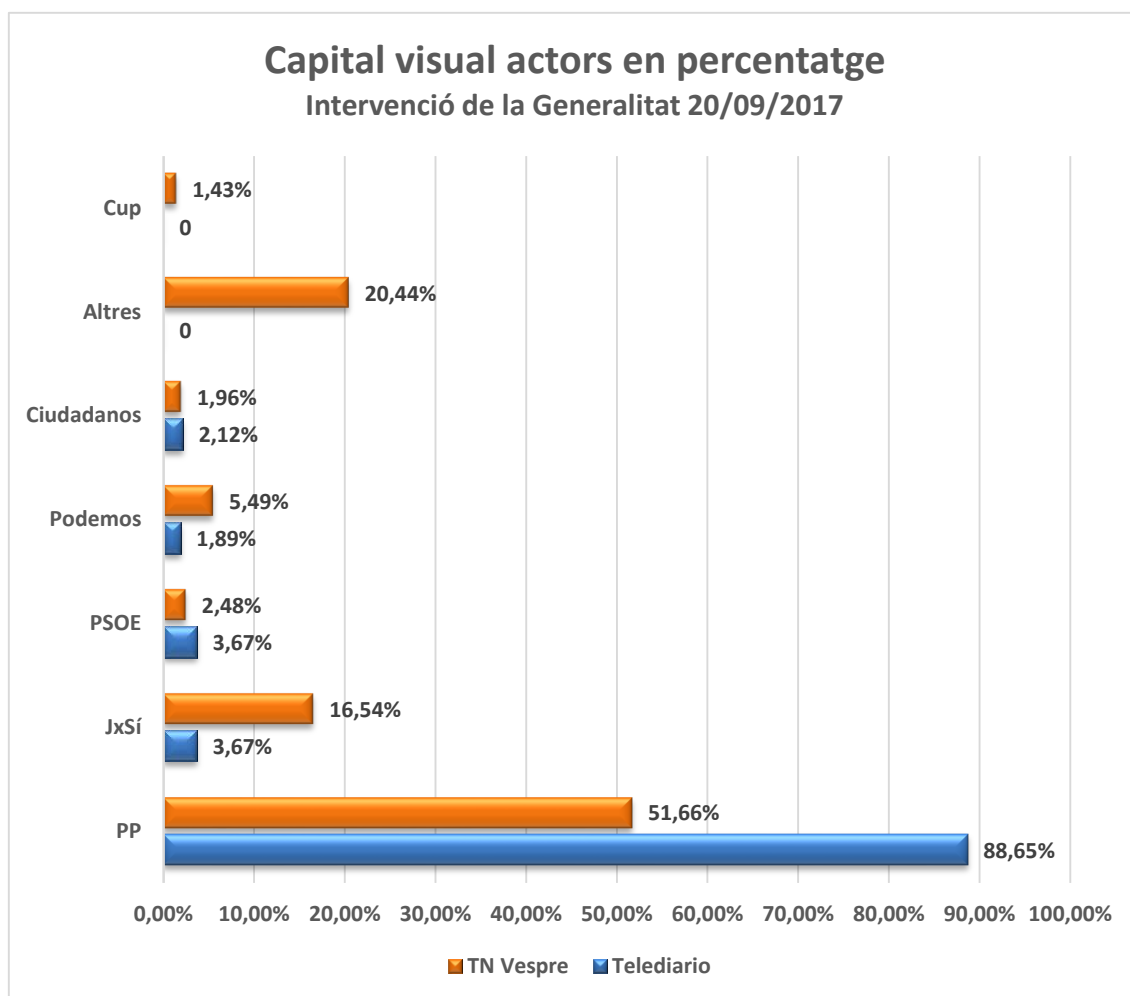
En el cas del TD, la monopolització del Partit Popular pel què fa al capital visual, contrasta amb la resta de formacions polítiques que li segueixen a una gran distància: JuntsXSí (3,67%) però també amb d'altres formacions no independentistes com ara PSOE (3,67%), Ciudadanos (2,12%) i Podemos (1,89%). La CUP en el Telediario no hi té presència.

En el cas del TN, el PP és, igualment, qui més capital visual disposa (51,66% del total) seguit a gran distància per JuntsXSí (16,54%), PSOE (2,48%), Podemos (5,49%),

²⁵⁶ Calculat respecte a la totalitat del temps que cada programa destina a les declaracions dels actors del Procés i dels actors partidaris del règim del 78.

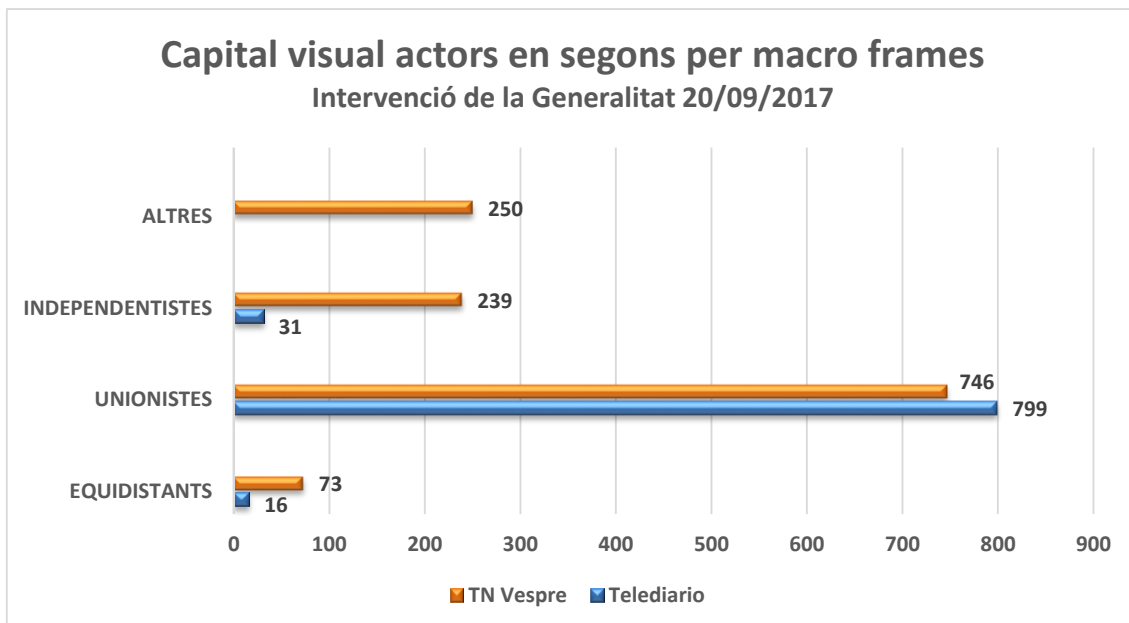
Ciudadanos (1,96%) i la CUP (1,43%). La CUP és, de fet, la formació política amb menys capital visual disponible.

Aquesta monopolització del Partit Popular és el símptoma d'una interpretació de la realitat única en el Telediario però que, contràriament, en el cas del TN, és qüestionada a partir d'una pluralitat de veus que hi són presents.



1.4.2.-Capital visual per macro frames

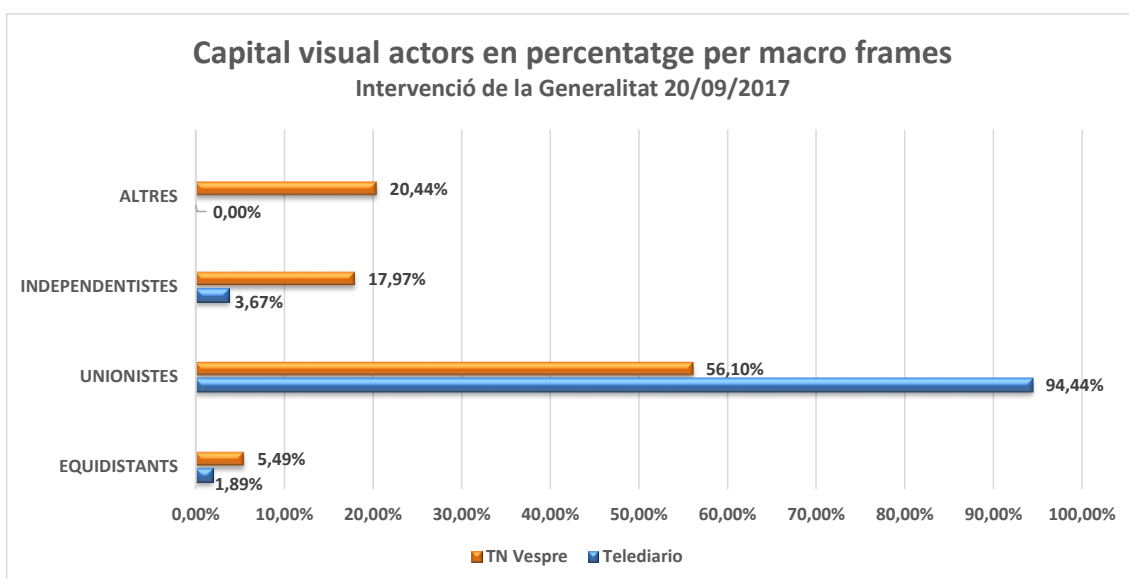
I quan el capital visual dels diversos actors es classifica per *macro frames*, la diferència entre uns i altres es visualitza encara més clarament:



Font: elaboració pròpia

En còmput per segons existeix un clar domini del *macro frame* *Unionista* respecte de la resta. Tan en el TD (799 seg.) com en el TN (746 seg.). Pel què fa als independentistes en el Telediario només obtenen 31 segons, mentre que en el Telenotícies n'omplen 239. Els equidistants en el TD obenen 16 segons en el Telediario i 73 en el Telenotícies.

Si els segons es tradueixen en percentatge, aleshores s'evidencia que el capital visual dels actors unionistes és pràcticament un monòleg en el cas del TD (94,44% del total del temps que aquest informatiu dedica a aquests actors i actores) i majoritari en el cas del TN (56,10%):



Font: elaboració pròpia

El TD només dedica l'1,89% del capital visual als actors i actores equidistants i el 3,67% als independentistes.

En el TN les xifres són superiors pel què fa als actors que es poden circumscriure en l'àmbit independentista (17,97%) però no tant pel què fa als actors i actores equidistants (5,49%).

1.5. Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors a la intervenció de la Generalitat

A nivell de recordatori, l'estudi del CIS posterior als fets del 20/09/2017 és el d'octubre (estudi número 3191), els resultats del qual s'han explicat en l'anàlisi del TN i del TD emès del 7 de setembre del 2017.

L'estudi revela que per a un 29,0% dels enquestats la Independència de Catalunya era considerada entre el primer i el tercer problema d'Espanya. I en concret, per al 15,6 %, era la principal preocupació. A aquesta xifra s'hi havia d'afegir que per a un 1,4% dels enquestats, els 'nacionalismes' eren el principal problema d'Espanya.

Recordem igualment, com s'ha vist en l'anàlisi del programa del 7 de setembre del mateix any i que fa referència al mateix estudi del CEO, que el principal problema per a les persones enquestades eren les relacions Catalunya-Espanya. Ho van considerar d'aquesta manera el 48,9% dels enquestats.

1.6.-Jerarquització

Pel què fa a la jerarquització dels continguts que ofereixen tots dos programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana, el primer element que s'evidencia des d'un primer moment és l'amplitud d'informació que ofereix el TN en comparació amb el TD.

El TD obre l'informatiu amb imatges del departament d'Economia quan encara no hi havia gent protestant contra la intervenció de la Generalitat.

La primera part del programa s'articula a partir d'una narració, no pas des d'un punt de vista estrictament periodístic, en el sentit de donar pas primer a allò que està succeint (per exemple connectar en directe amb els milers de persones que hi ha al departament d'Economia que protesten contra la intervenció de la Generalitat) sinó que el relat desenvolupa la interpretació i l'explicació orientada d'un fet amb un context igualment orientat. D'aquesta manera, la comprensió de l'esdeveniment, d'acord a un marc específic, concorda i connecta amb el contingut de la compareixença del president del govern, Mariano Rajoy. Igualment, el contingut del discurs del president només fa que confirmar la tesi que s'expressa amb anterioritat. Fins i tot s'inclou una bretolada a la seu del PSC que es vincula, sense proves, a l'independentisme. Aquest acte vandàlic es jerarquitzava en el tercer lloc, abans del discurs del president del govern, Mariano Rajoy. I la notícia immediatament posterior és l'ordre de la Fiscalia d'investigar 'suposades

amenaces' contra alcaldes i funcionaris. Un fet aïllat dona credibilitat a l'actuació de la Fiscalia, que ara esdevé una situació generalitzada. Dues notícies. Una bretolada (com acció violenta) vinculada a l'independentisme però sense que s'hagi provat aquest vincle, i una altra que li segueix i que fa referència a la investigació de la Fiscalia per 'suposades amenaces'. Inevitablement, el contingut d'una informació contamina la de la següent i s'estableix una associació a partir d'un mecanisme de transferència que no es qüestiona. El sentit ve donat per la continuïtat, la contigüitat i pel mecanisme de causa-efecte, tot i que no hi hagi una relació.

Després, la compareixença de Rajoy que tenyeix i afecta el contingut de dues notícies posteriors: la incautació de paperetes en una impremta de Bigues i Riells i la concentració a l'entorn de la seu de la CUP com a protesta per la intenció de la Policia Nacional d'entrar a la seu de la formació anticapitalista, però sense ordre judicial.

Posteriorment, la informació política que s'ha generat a Madrid. De primer, les reunions a la Moncloa de Rajoy amb els partits constitucionalistes que donen suport a l'executiu espanyol amb la seva actuació. Després, la sessió de control del president al Congrés dels Diputats, que inclou la picabaralla entre el diputat Gabriel Rufián i la seva frase d'impacte "quite sus sucias manos de Cataluña" dirigint-se al president Rajoy. I aquest contestant-li.

Posteriorment, la manifestació a la Puerta del Sol convocada per 'Madrileños por el derecho a decidir' en la que hi han participat diputats d'ERC, PDeCat, PNB i Podemos. De Podemos s'afirma que Pablo Iglesias ha definit els detinguts com a 'presos polítics', fet que ha merescut un desqualificatiu per part de la vicepresidenta del Govern, Soraya Sáenz de Santamaría. Es tracta d'una informació que, novament, 'contamina' el contingut de la que li precedeix, la de la manifestació a la Puerta del Sol.

En resum, l'estructura no es centra en el titular sinó en els arguments: tesi i arguments de confirmació + antítesi + nous elements que consoliden la tesi inicial. De manera que es comença parlant de les detencions i els registres de la policia a la Generalitat per evitar l'10, però s'evita informar ni de l'abast de l'operació, ni mencionant la paraula 'intervenció'. Posteriorment s'anuncia un acte violent a la seu del PSC i la decisió de la Fiscalia d'investigar possibles amenaces a funcionaris i polítics. Tot plegat és la tesi. El discurs de Mariano Rajoy que ve a continuació conté els arguments que la consoliden. I després, l'antítesi però amb nous elements que la contradiuen: la manifestació a Madrid, les declaracions de Pablo Iglesias, líder de Podemos, la sessió de control al Congrés amb la pica-baralla entre Gabriel Rufián i el president Rajoy.

La tesi del TD es consolida amb un resum del discurs de Rajoy i amb una notícia que havia d'haver estat a l'inici del programa: les declaracions del ministre d'Hisenda, Cristóbal Montoro per justificar la intervenció de la Generalitat. Amb aquesta disposició però, s'evidencia que l'important no és el fet noticable en sí (el titular) i per tant la seva jerarquització en un lloc alt de l'escaleta sinó els arguments per convèncer. Les declaracions de Montoro són doncs, el colofó final, la justificació de tot l'anterior.

Contràriament, la disposició del contingut del Telenotícies s'orienta en donar importància al directe. És a dir; a aquells esdeveniments que estan succeint en aquells moments. I per aquest motiu es fan connexions des del punt d'interès per excel·lència: el departament d'Economia i, a diferència del TD, es mostra l'abast de la concentració amb un dispositiu de càmeres ad hoc que mostren l'amplitud de persones que protesten.

El TN de TV3 comença amb imatges en directe d'aquest punt d'interès i després s'ofereix la compareixença en directe del president del govern espanyol, Mariano Rajoy, precisament, quan el president intervé.

Això suposa ordenar el relat sota criteris de rellevància, immediatesa²⁵⁷ i des d'aquells punts d'interès informatiu, des d'on la notícia està esdevenint. El relat no s'estructura sota criteris d'argumentació de tesis específiques, com és el cas del Telediario.

En el TN té prioritat, com diu el presentador, el directe, allò que està succeint. Quan hi ha sospita d'algun tipus de novetat, aquesta és revelada a l'audiència immediatament.

Es fan connexions des d'aquells departaments de la Generalitat on la Guàrdia Civil està fent escorcolls. I s'ofereixen cròniques de context del què ha passat en cadascun d'aquests punts durant tota la jornada.

A diferència del Telediario, el Telenotícies informa de qui son els detinguts, com s'han fet les detencions i la situació en què es troben aquestes persones. Darrera d'un nom hi posen una història. I és clar, l'espectador no té més remei que empatitzar-hi. Es fa una crònica en directe des de l'exterior d'una caserna de la Guàrdia Civil on se suposa que estan engarjolats.

La jerarquitització de les informacions en el Telenotícies evidencia una cobertura molt més completa atès que es parla del que ha succeït a diverses ciutats del territori català, però també de les protestes que s'han fet a ciutats d'arreu de l'Estat com ara Madrid, Mallorca, València i País Basc. També hi ha una mirada a l'exterior a partir dels corresponents de Brussel·les, París i Londres. I s'informa del més essencial que s'ha dit a les xarxes socials.

S'acaba amb un vídeo resum de la jornada amb imatges. Es tracta d'un clip amb un alt contingut emocional que finalitza amb la imatge d'un cartell al damunt del terrat d'un edifici d'on hi ha la concentració davant del departament d'Economia on es pot llegir 'TheCatalan Republic' (la República Catalana).

²⁵⁷ Allò que succeeix en directe és més difícil de manipular, tot i que la narració verbal dels periodistes i l'enquadrament de les càmeres és totalment subjectiva. Allò que succeeix en directe és, per norma general, més difícil d'alterar o de 'mediar' pels mitjans atès que no es té un control absolut sobre el que esdevindrà.



Tematització i jerarquització TN Vespre

27.Connexió exteriors departament d'Economia
--

28.Concentracions a Mallorca, València i País Basc
--

29.Crítiques d'entitats a la intervenció
--

30.Reaccions a l'exterior. Cròniques dels corresponsals de Brussel·les, París i Londres

31.Connexió exteriors departament d'Economia
--

Altres notícies, temps

32.Connexió departament Economia

33.Contraportada. Què han dit les xarxes socials
--

34.Clip final emotiu resum de la jornada
--



Inici de la panoràmica amb la qual s'acaba el Telenotícies Vespre del 20/09/2017. Són imatges en directe de la concentració davant del departament d'Economia on la Guàrdia Civil hi està fent escorcolls i la multitud encara hi està concentrada al davant com a protesta. Com es pot veure, la façana està il·luminada i hi ha un cartell on només es pot llegir una part de l'eslògan: The Catalan Republic (la República Catalana)

2.-Segon Nivell

2.1.-Anàlisi oral /textual

2.1.1.-Marcs interpretatius dominants

Aquests són els principals marcs que conté la segona edició de l'informatiu de la televisió pública espanyola del 20 de setembre del 2017:

Telediario

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	13	Els independentistes desafien la llei
2	11	Els independentistes han de fer marxa enrera. Han d'abandonar el desafiament il·legal
2	11	Descrèdit dels independentistes, del president i el seu projecte. Estan fora de la llei i la llei s'ha de complir perquè sempre és bona i regula la convivència.
3	10	No hi haurà referèndum. La justícia actua contra els independentistes
4	8	L'estat protector. La llei protegeix els ciutadans
4	8	Què està passant?
5	7	Actuació de la Policia / G.C. Detencions
6	6	Incatació 10 milions paperetes
6	6	Espanya és un estat de dret fort que no falla amb una democràcia que està en perill i s'ha de protegir. L'estat de dret no es queda de mans plegades. És el moment d'estar units per salvar Espanya i la seva democràcia.
7	5	Ja estaven avisats. Cada acció té les seves conseqüències
7	5	Referèndum il·legal, antidemocràtic i il·legítim. Crea una fractura profunda.
7	5	La intervenció policial, la gent i els polítics
7	5	Crítiques a la intervenció, que és il·legal i vulnera drets i lleis. Definició del què ha succeït i què provoca

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
8	4	Els detinguts són presos polítics
8	4	Per a PP, els detinguts no són presos polítics
8	4	Votar no és sinònim de democràcia
9	3	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
9	3	La raó és amb nosaltres
9	3	Criminalització dels independentistes
10	2	Atac a la seu del PSC
10	2	La Fiscalia ordena investigar les possibles campanyes d'odi, amenaces i coaccions a alcaldes, funcionaris i particulars
10	2	Els constitucionalistes es posen d'acord
10	2	El TC anul·la la llei del referèndum
10	2	L'actuació a la seu de la CUP
10	2	La intervenció policial és una operació contra el referèndum
10	2	El referèndum es farà
10	2	La llei és democràcia
10	2	Cal suspendre el referèndum i defensar el diàleg. El govern d'Espanya sempre s'ha mostrat obert a dialogar
10	2	La resposta al referèndum, en el cas que es vulgui fer, serà proporcionada i d'acord a llei. Ferma i responsable
11	1	El FCB, a favor del referèndum
11	1	Cal diàleg
11	1	El referèndum és una hipòtesi
11	1	La voluntat d'uns pocs no es pot imposar sobre la majoria
11	1	El referèndum no té suports internacionals
11	1	Reconeixement a tots aquells que treballen i defensen l'Estat
11	1	Els sous dels funcionaris no estan en perill però encara no s'han trobat la fórmula de poder fer el pagament
11	1	És l'Estat qui salva Catalunya de la mala gestió econòmica del govern
11	1	L'autonomia no està en qüestió

Telenotícies

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	43	L'Autogovern ha quedat suspès i la gent surt al carrer de manera espontània com a resposta a la intervenció de la Generalitat
2	41	Crítiques a la intervenció, que és il·legal i vulnera drets i lleis. Definició del què ha succeït i què provoca.
3	40	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics.
4	31	Què està passant?
5	24	Les manifestacions són a favor del referèndum / La intervenció policial és contra el referèndum
6	21	Sobre els escorcolls
7	20	HI haurà referèndum i es votarà
8	19	La protecció de la Guàrdia Civil per part dels Mossos i el servei d'ordre de l'ANC
9	18	La intervenció de la Guàrdia Civil i els detinguts
10	17	Característiques de la manifestació. És festiva, pacífica, cívica i una resposta a la intervenció de l'autogovern
11	17	Què passa a Europa? Catalunya està sola
12	10	Descrèdit dels independentistes i del seu projecte, que no és majoritari. Estan fora de la llei i la llei s'ha de complir.
13	9	Autocomplaença per la mobilització del poble de Catalunya
14	8	La repressió s'ha d'aturar
14	8	Milers de persones es manifesten davant del departament d'Economia
15	6	Definició de la repressió per part dels actors i la seva conseqüència
15	6	La mobilització ha de ser pacífica.
15	6	Els independentistes han de fer marxa enrera. Han d'abandonar el desafiament il·legal
16	5	Votar no és sinònim de democràcia
17	4	Les raons dels manifestants a concentrar-se
17	4	Ja estaven avisats. Cada acció té les seves conseqüències

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
17	4	Espanya és un estat de dret amb una democràcia que està en perill i s'ha de protegir. L'estat de dret no es queda de mans plegades. És moment d'estar units per salvar Espanya i la seva democràcia
17	4	La llei és democràcia. No es pot desobeir
17	4	El referèndum és il·legal, antidemocràtic i il·legítim
17	4	L'Estat protegeix els ciutadans
17	4	La Unió Europea, al costat del Gobierno de España. És un afer intern d'Espanya. Els independentistes no tenen suport internacional
18	3	La repressió vista com a protecció: l'actuació de la policia és en defensa dels interessos de tots els ciutadans, també dels catalans.
18	3	No hi haurà referèndum. La justícia actua contra els independentistes
18	3	L'executiu espanyol s'ha mostrat obert al diàleg. Sempre d'acord als límits que imposa la Constitució
18	3	Cal calma i diàleg. La solució no es pot traslladar al carrer
19	2	Cal protegir Espanya
19	2	El Gobierno no se'n refia del que pugui fer el govern. Actua de manera preventiva.
19	2	Puigdemont és l'únic culpable del que està passant
19	2	L'actuació de Mariano Rajoy és correcta i, per tant, la intervenció de la policia també ho és
19	2	Felicitacions a les forces de l'ordre
19	2	Els cotxes de la Guàrdia Civil
20	1	La voluntat d'uns pocs no es pot imposar sobre la majoria
20	1	La raó és amb nosaltres
20	1	No és una intervenció
20	1	La resposta al referèndum, en cas que es vulgui fer, serà proporcionada i d'acord a llei. Ferma i responsable
20	1	Els independentistes són una amenaça
20	1	A Espanya hi ha presos polítics
20	1	Democràcia sí, detencions, no

A partir del desglossament d'aquests marcs que consignen cadascun dels programes informatius, s'estableix el marc d'interpretació general per a cadascun d'ells:

MARC INTERPRETATIU TD

Els independentistes desafien la llei i han de fer marxa enrera. Han d'abandonar aquest desafiament il·legal. De fet, tan el president Puigdemont com els qui el segueixen estan fora de la llei i la llei s'ha de complir perquè és bona, protegeix els ciutadans i serveix per regular la convivència que ens hem donat entre tots.

No hi haurà referèndum perquè la Justícia actua. De fet, ja s'han fet detencions i s'han incautat 10 milions de paperetes. És una mostra que Espanya és un estat de dret fort i que no falla, malgrat que la seva democràcia estigui en perill i calgui protegir-la. Per aquest motiu és el moment d'estar units per salvar Espanya i la seva democràcia davant d'un referèndum il·legal, antidemocràtic, il·legítim i que crea una fractura profunda en la societat. En el Telediario us desenvoluparem què està succeint i us explicarem les detencions que han practicat la Policia Nacional i la Guàrdia Civil. De fet, els independentistes ja estaven avisats. Ja els ho havien advertit. Cada acció té les seves conseqüències.

Per la seva banda, els independentistes consideren que l'actuació és il·legal i vulnera drets i lleis.

MARC INTERPRETATIU TN

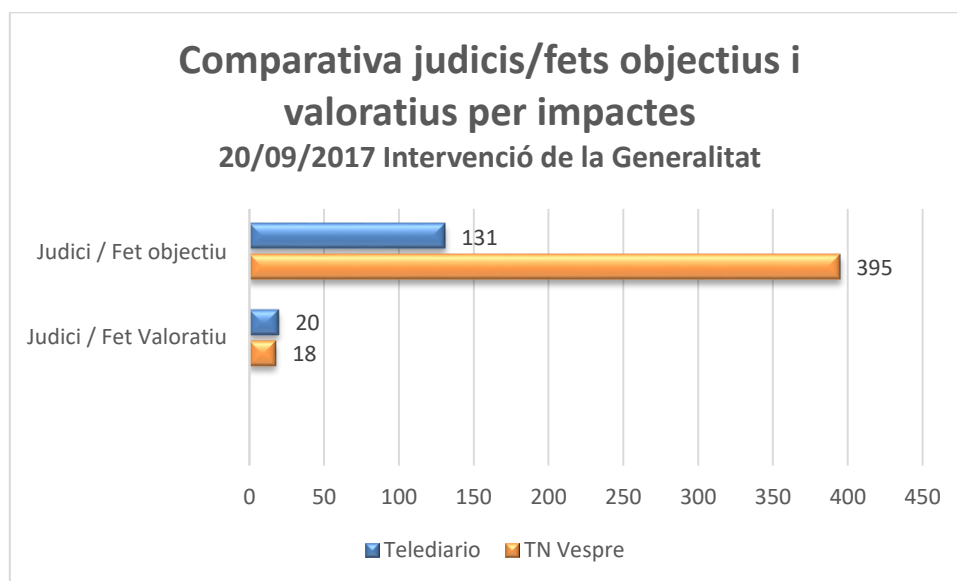
L'autogovern de Catalunya ha quedat suspès i la gent surt al carrer de manera espontània com a resposta a la intervenció de la Generalitat. Des del govern i els partits sobiranistes es considera la intervenció un fet il·legal, que vulnera drets i lleis. En el Telenotícies us explicarem què està succeint, podreu veure com s'està expressant la ciutadania i us mantindrem informats respecte a qui han detingut i quina és la seva situació en aquests moments. Mentre que les manifestacions són a favor del referèndum i una expressió per voler votar, les actuacions de Policia Nacional i Guàrdia Civil, estan encaminades a impedir el referèndum. De tota manera hi haurà referèndum i es votarà

2.1.2. Judicis objectius i valoratius

En aquest segon nivell d'anàlisi també s'estableix una comparació entre fets objectius i fets valoratius que estableixen cadascun dels programes, d'acord, com ja s'ha comentat anteriorment, a la definició establerta per Teun Van Dijk. S'entenen com a judicis valoratius aquells que realitza el mitjà per veu dels seus periodistes, no pas de les persones/actors que apareixen en imatges. Aquests judicis estarien més connectats a una possible vulneració del codi deontològic o del mateix contracte amb l'audiència.

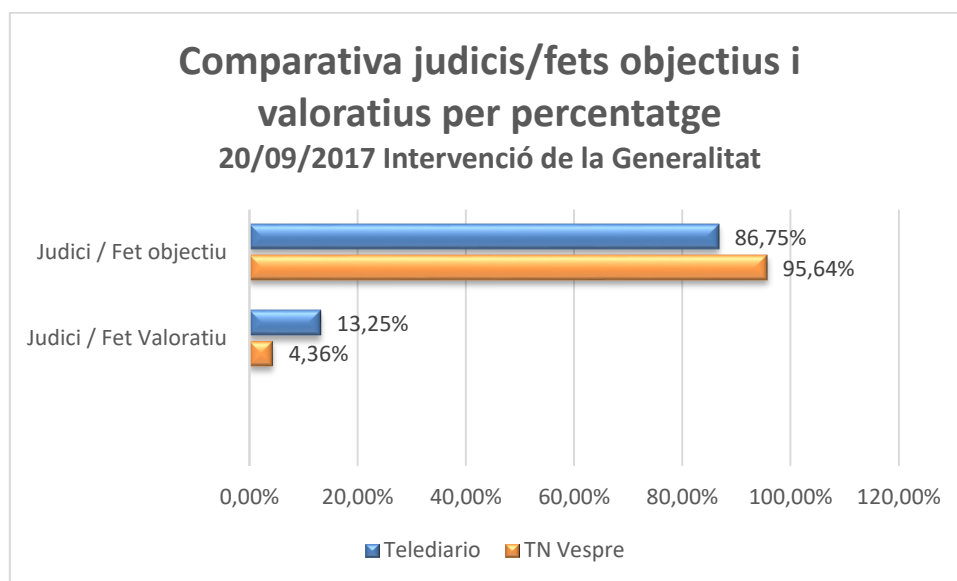
L'anàlisi s'estableix per impactes i percentatge amb l'objectiu de fer-ne un estudi el més acurat i proporcional possible.

Vegem els resultats obtinguts:



Els periodistes tan del Telediario com del Telenotícies respecten, en línies generals, el criteri deontològic d'oferir informació veraç i opinions honestes i versemblants. En xifres absolutes, es pot dir que el grau de compliment és, si fa no fa, el mateix.

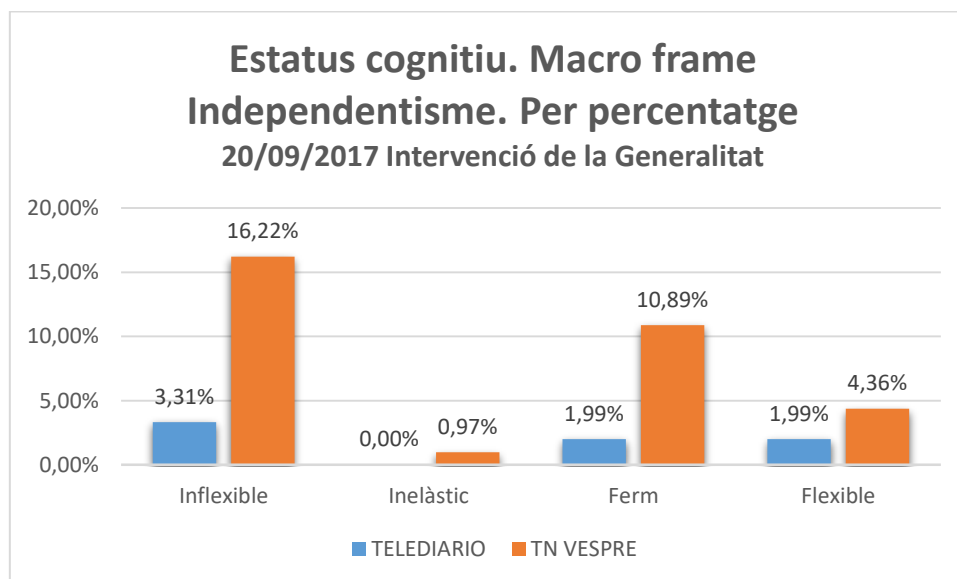
Ara bé, si es mesura en percentatge, els índexs varien. Així, mentre que en el TD un 13,25% dels continguts que exposen els seus periodistes són valoratius; és a dir, que confonen informació/opinió pel fet que no s'adiuen a criteris d'observació empírica, metodologia científica o raonament lògic vàlid sinó que responen a criteris de grup o personals, en el cas del TN aquesta xifra és d'un 4,36% del total.



2.1.3.-Estatus cognitiu

L'anàlisi següent mostra l'estatus cognitiu dels diversos *macro marcs* de cadascun dels programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana. Els resultats es donen en percentatge amb l'objectiu d'establir-ne una comparació equivalent.

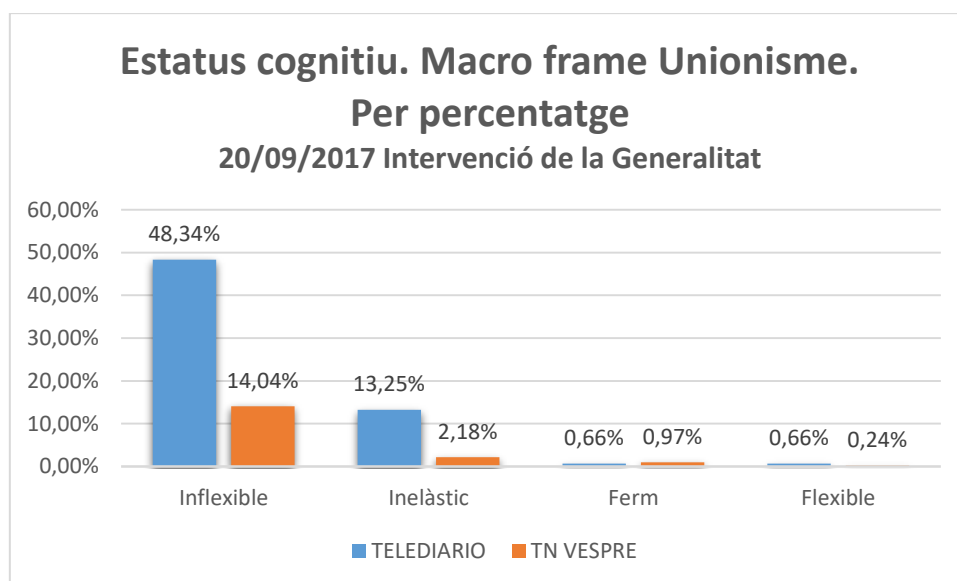
La primera observació que cal fer és que en el TN, a diferència de programes anteriors, l'estatus cognitiu dels impactes inclosos en el *macro frame Independentista* pràcticament es divideixen en percentatges iguals entre l'estatus cognitiu tancat (inflexible + inelàstic = 17,19%) i l'obert (ferm + flexible = 15,25%), si bé aquest darrer és lleugerament inferior. El mateix succeeix en el cas del TD: 3,31% tancat davant del 3,98 % obert. Tot plegat fa pensar en una polarització cognitiva davant d'uns fets excepcionals en la història de la democràcia. Amb tot, mentre que en el TN els impactes inclosos en el *macro frame Independentisme* representen el 32,44 % del total, en el cas del TD només suposen el 7,29%.



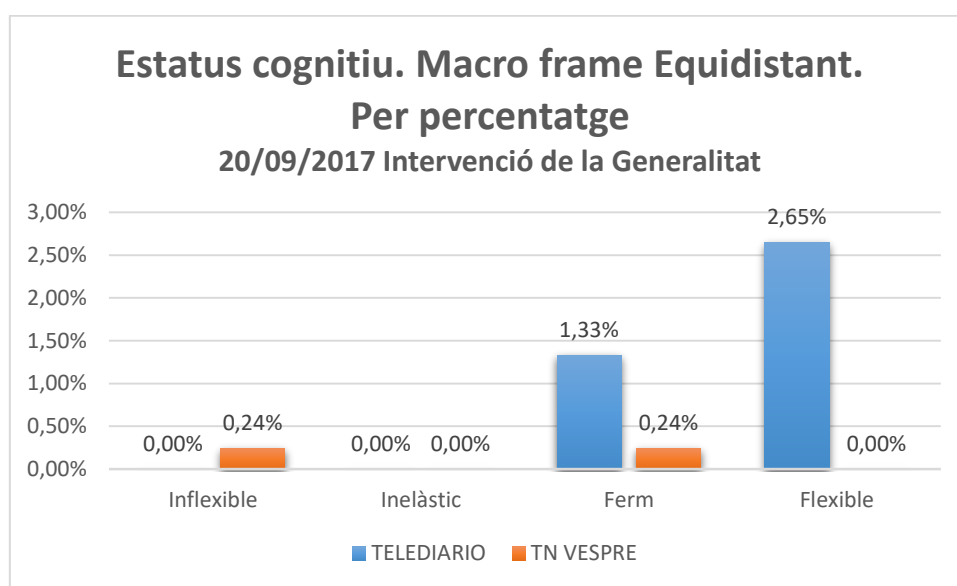
Font: elaboració pròpia

El dibuix de la gràfica del *macro frame Unionisme*, que es pot veure sota d'aquestes línies, no es produeix aquesta polarització. És més, en el cas del Telediario l'estatus cognitiu tancat (48,34% inflexibles + 13,25% inelàstics) domina a bastament els impactes d'aquest *macro frame* davant dels oberts (0,66 ferm + 0,66 flexibles). En el cas del Telenotícies la situació es repeteix: 14,04% inflexibles i 2,18% inelàstics (estatus cognitiu tancat) davant de 0,97% ferm i 0,24% flexible (estatus cognitiu obert).

Amb tot, els impactes d'aquest *macro frame* representen el 62,91% del total, en el cas del Telediario, i el 17,43% en el cas del Telenotícies. Aquesta xifra representa que el Telenotícies ha emès un 13,07% més d'impactes unionistes, que no pas el Telediario respecte d'impactes independentistes.

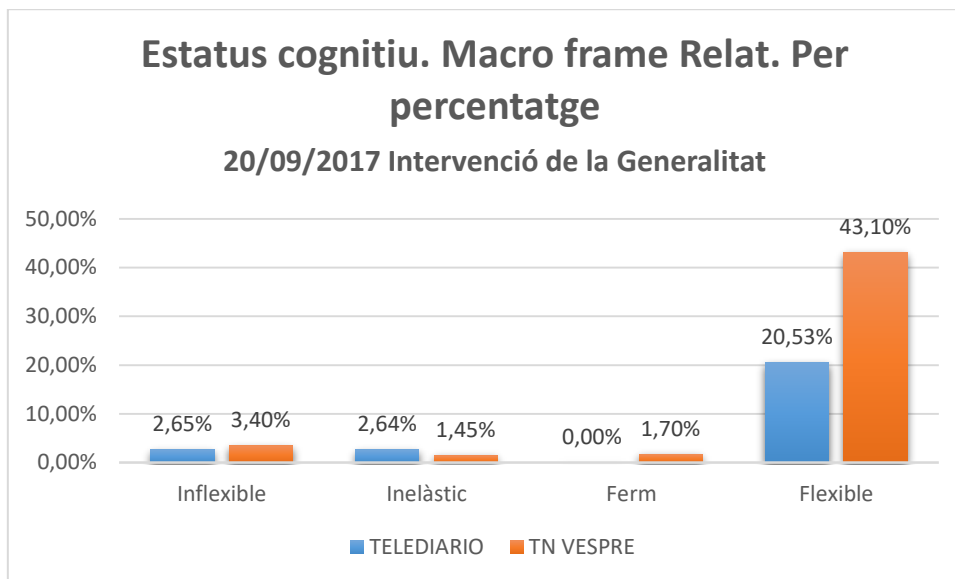


El *macro frame Equidistant* és el que menys impactes conté respecte a la resta de *macro frames*. Tan pel que fa al TD (suposa un 3,98% del total) com en el TN on la xifra és encara més reduïda (només conté el 0,48% dels impactes totals):



Com es pot observar en el TD, la majoria dels impactes corresponen a un estatus cognitiu obert: 1,33% (ferm) i 2,65% (flexible).

El *macro frame Relat* conté el 49,65% dels impactes del TN i el 25,82% en el cas del TD. Aquesta diferència es deu al fet que la narració dels fets en el Telenotícies contenen moltes més cròniques en directe que no pas en el TD. I les connexions es succeïen una darrera l'altra. Precisament, una de les idees més reiterades d'aquest dia per part del presentador Toni Cruanyes era el fet de donar prioritat al directe.

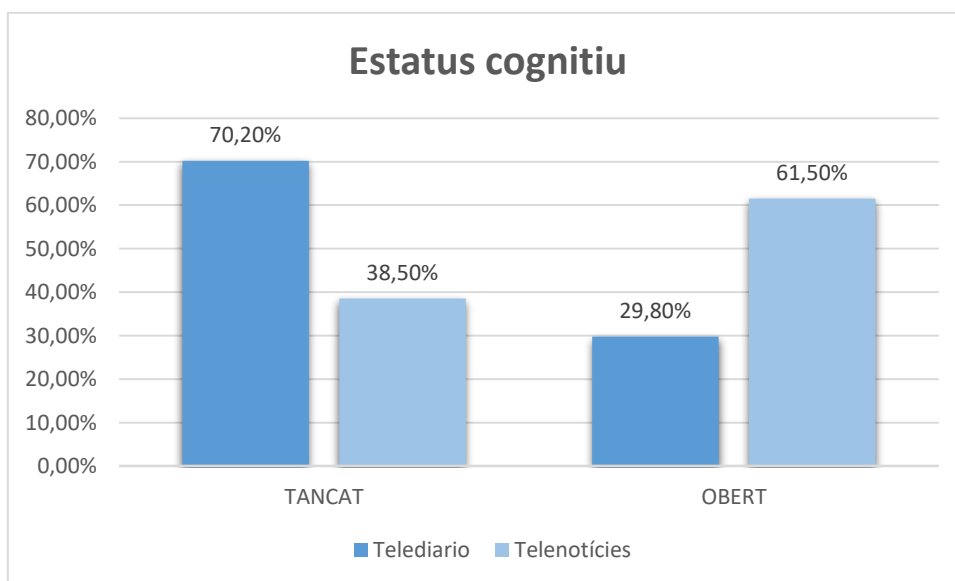


Font: elaboració pròpia

L'estatus cognitiu que conté més impactes és el flexible (20,53% del total en el TD i 43,10% en el TN) que defineix el territori de la narració periodística lliure d'ideologia (Sartori, 1969); és a dir aquella que es cenyeix als fets, a allò que està succeïnt. Tot i així és significativa la presència de l'estatus cognitiu inflexible (2,65% en el cas del TD, 3,40% en el cas del TN) sovint a causa de narracions que no s'ajusten als fets, a causa d'errors dels periodistes en els directes.

L'estatus cognitiu ferm (1,70% del total d'impactes en el TN) obeeix a una interpretació de la realitat per part del mateix periodista, basada en un raonament lògic vàlid.

En xifres absolutes, aquest és l'estatus cognitiu que reproduïxen tan el Telenotícies com el Telediario en les respectives segones edicions del dia 20/09/2017:



Font: elaboració pròpia

Com es pot observar, l'estatus cognitiu tancat és d'un 70,20% en el cas del TD i d'un significatiu 38,50% en el cas del TN. Tot i així la distància entre l'un i l'altre és de 41,70 punts percentuals.

2.2.-Anàlisi visual

S'estableix una equivalència entre el segon nivell de la teoria de l'establiment d'agenda i aquest segon nivell d'anàlisi, tal i com s'ha comentat en l'apartat metodològic. Si en el primer nivell (el que fa referència a la rellevància dels objectes) l'equivalència s'ha establert en el capital visual (temps d'aparició de cada actor) en el segon (el que fa referència a les característiques dels objectes i els seus atributs), l'equivalència s'estableix en l'escala de pla, que defineix una determinada distància social i, per tant, una determinada decodificació de la imatge en la qual, fins i tot, hi pot tenir associada determinada emotivitat.

És també rellevant en aquest segon nivell d'anàlisi el tractament visual de la imatge de cada actor representat. No és el mateix un actor amb una il·luminació deficient que un altre amb l'il·luminació correcta. De si, per exemple, l'actor fa ganyotes perquè té el Sol de cara, o si no en fa. O si l'enregistrament s'ha fet amb la intencionalitat que el personatge estigui còmode per efectuar les declaracions (en el ben entès que no són el mateix unes declaracions efectuades damunt d'un escenari preparat per aquesta finalitat que unes manifestacions improvisades a peu de carrer). Ni si l'actor s'ha maquillat per aparèixer davant les càmeres.

També és important el context en el qual l'actor s'emmarca. O l'absència d'aquest context. Tots aquests elements determinaran la decodificació de les imatges per part del receptor.

En les matrius que es mostren a continuació apareixen en la columna de l'esquerra el nom dels actors representats. A la seva dreta una evolució de l'escala de pla des del més proper (pla detall i/o primeríssim primer pla) fins al més obert (pla general). Cadascuna de l'escala d'aquests plans té la seva equivalència. Així, la distància personal equival des del primer pla fins el primer pla obert. La distància personal llunyana equival al pla $\frac{1}{2}$ tancat. Mentre que la distància social equival al pla $\frac{1}{2}$ i i al pla $\frac{1}{2}$ obert. El pla general equival a la distància social llunyana.

Establerts aquests aclariments, ens trobem que, pel què fa al Telenotícies, en la representació dels actors preval majoritàriament la distància personal llunyana (53,13% dels plans) i li segueix la distància personal (29,68% dels plans) fet que s'explica a partir de les entrevistes realitzades a manifestants de les concentracions (les circumstàncies en la captació de les imatges no permet un enquadrament diferent pel fet que és impossible allunyar-se excessivament de la persona a qui s'ha d'entrevistar, a no ser que es disposi d'un micròfon inhalàmbic). En el Telenotícies, la distància social representa un 14,06% i la distància social llunyana un 3,13%.

2.2.1.-Comparativa escala de plans per unitats

Telenotícies

TN VESPRE 20/09/2017	Escala de plans						
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PP				4	2		
PSOE				2			
Ciutadans				1	1		
JuntsXSí		2		5	3		2
CUP				1	1		
Ass.+manifest.+familiars det.		12	4	18	1		
CSQEP + Podem				3	1		
PNB			1				
Totals	0	14	5	34	9	0	2
Totals %		21,87%	7,81%	53,13%	14,02%		3,13%
Totals %	Distància personal: 29,68%			Distància personal llunyana: 53,13%	Distància social: 14,06%		Dist.Soc.Llunyana: 3,13%

Telediario

TELEDIARIO 20/09/2017	Escala de plans						
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PP		2		2	5		
PSOE				1			
Ciutadans					1		
Podemos				1			
JuntsXSí				1	1		1
Totals	0	2		5	7		1
Totals %	0,00%	13,33%	0,00%	33,33%	46,67%	0,00%	6,67%
Totals %	Distància personal: 13,33%			Distància pers. Llunyana: 33,33%	Distància social: 46,67%		Dist. Soc.Llunyana: 6,67%

2.2.2.Comparativa escala de plans en percentatge

COMPARATIVES 07/09/2017	Escala de plans						
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PP en Telediario		13,33%		13,33%	33,33%		
PP en TN Vespre				6,25%	3,13%		
PSOE en Telediario				6,66%			
PSOE en TN Vespre				3,13%			
Ciutadans en Telediario					6,66%		
Ciutadans en TN Vespre				1,56%	1,56%		
JuntsXSí en Telediario				6,66%	6,66%		6,66%
JuntsXSí en TN Vespre		3,13%		7,81%	4,69%		3,13%
CSQP + Podem en Telediario				6,66%			
CSQP + Podem en TN Vespre				4,69%	1,56%		
CUP en el Telediario							
CUP en el TN Vespre				1,56%	1,56%		
Ass.+ manif.+ fam.deting.TD							
Ass.+ manif.+ fam.deting.TN		18,75%	6,25%	28,12%	1,56%		
PNB en Telediario							
PNB en TN Vespre			1,56%				
	Distància personal			Distància pers. Llunyana	Distància social		Dist.Soc.Llunyana

La matriu anterior expressa una comparativa entre l'escala de plans i la seva equivalència respecte a la distància personal/social dels dos programes informatius de les televisions públiques espanyola i catalana.

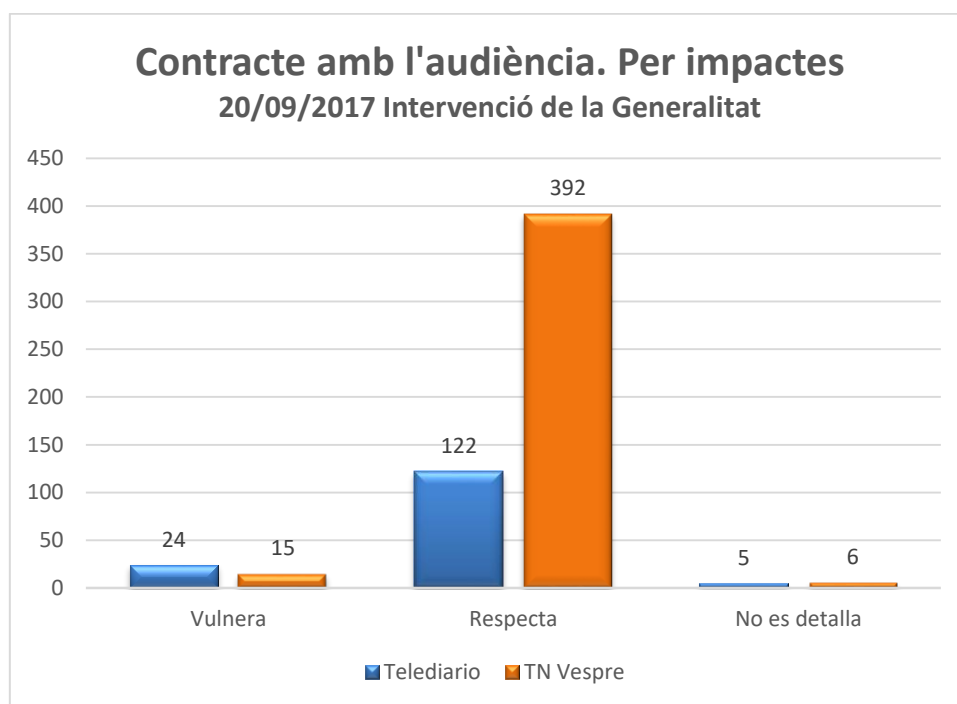
És destacable l'amplitud en el ventall d'escalat de plans que els actors membres del Partit Popular tenen en el Telediario i els membres de JuntsXSí en el Telenotícies. Tan per diversitat com per quantitat. La diversitat en l'escalat de plans efectuada a Junts pel Sí en el TN (un total de 4) només és igualada pels plans efectuats a manifestants i familiars de detinguts.

3.-Tercer Nivell

3.1.-Anàlisi oral/textual

3.1.1.-Contracte amb l'audiència

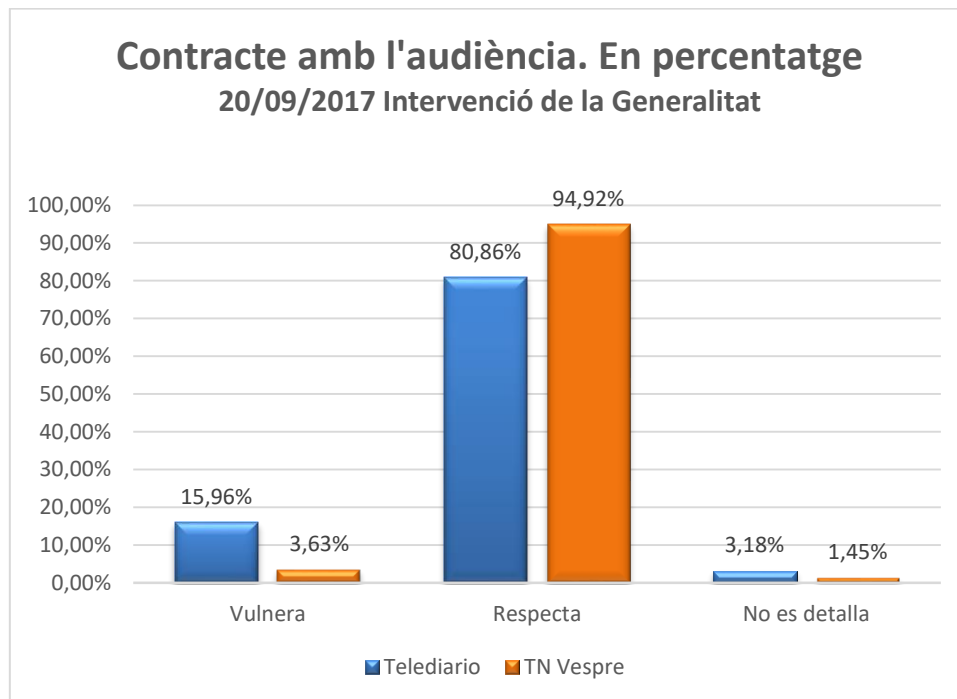
El tercer nivell d'anàlisi mesura el grau de compliment del contracte amb l'audiència dels dos programes informatius. Els resultats es mostren en impactes i en percentatge:



En xifres absolutes per impactes, ens trobem que el nombre de vulneracions del contracte amb l'audiència és de 24 vegades en el cas del TD i 15 en el cas del TN.

Si aquestes xifres les comparem amb la durada de cada programa ens trobem que el TD ha vulnerat el contracte amb l'audiència una vegada cada 1min i 08 seg. En el cas del TN, aquesta vulneració es produeix, aproximadament, cada 5 minuts i 55 seg.

És clar que, al mateix temps, aquestes dades s'han de comparar amb el nombre d'impactes totals de cada programa i també entre ells. Per tant, el millor índex comparatiu que ens estableix una relació d'equivalència és el percentatge. Aquest és el resultat obtingut:



Font: elaboració pròpia

El càlcul del percentatge es realitza a partir de la totalitat d'impactes que contenen cadascun dels programes. D'aquesta manera, en xifres absolutes, es pot establir que el 15,96% del contingut del TD ha vulnerat el contracte amb l'audiència mentre que en el cas del TN, la vulneració d'aquest contracte es situa en un percentatge molt més baix, el 3,63%.

3.1.2.-Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència

Vegem en què es concreten aquestes vulneracions. De primer exposem les trobades en el Telediario:

1. Defineix una situació a partir d'una proposició que és una fal·làcia. "Referendum ilegal"²⁵⁸ o "Desafío a la ley"²⁵⁹, que es repeteix en el Telediario fins a 14 vegades. En un estat de dret, votar en un referèndum no pot ser mai un desafiament. La llei 2/2005 de 22 de juny²⁶⁰ va modificar el codi penal, despenalitzant,

²⁵⁸ Des de la perspectiva del dret a l'Autodeterminació un referèndum mai pot ser il·legal. Es pot haver prohibit però aquesta prohibició vulnera el mateix dret a decidir. A més, el Codi Penal no inclou el delictes de referèndum

²⁵⁹ L'article 96 de la Constitució espanyola és la via a partir de la qual s'accepta com a part de l'articulat de la mateixa, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics on, precisament, el primer article és el que recull el dret a l'Autodeterminació.

²⁶⁰ Vegeu: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2005-10621>

precisament, la celebració de qualsevol referèndum. A més, també l'article 92²⁶¹ de la Constitució Espanyola permet la celebració de qualsevol referèndum de tipus consultiu. I encara més. Una cosa pot no ser legal però tampoc pot ser delictiva.

2. Estableix conjectures que dona com a certes i vertaderes quan en realitat són una fal·làcia. Per exemple quan en un rètol sobre impressionat a pantalla s'afirma que "La Justicia desmonta la organización del referèndum ilegal y detiene el núcleo duro del 10" o bé, més directament, "la Justicia desmonta el 10".
3. Despersonalitza els detinguts i al fer-ho, els re-victimitza. Els posa tots en un mateix sac i els defineix com a 'núcleo duro del 10'. Al qualificar-los d'aquesta manera, el TD es situa en el quadrant distorsionador en el nosaltres/ells. Es tracta d'una expressió que no és neutral i suggereix que les persones que s'han detingut són delinqüents.
4. Defineix una situació amb un nom diferent al que li correspon. Al parlar de 'macro operación policial' s'oculta que hi ha hagut una intervenció de l'autogovern de Catalunya.
5. Nega la presumpció d'innocència als detinguts. Parla directament dels delictes que se'ls imputa. No pas dels 'presumptes delictes': "A los 14 detenidos el juez les acusa de desobediencia y prevaricación, delitos que comportarían penas de inhabilitación, también del delito de malversación de caudales públicos, que implica, además, penas de cárcel. Fuentes del ministerio del Interior señalan que algunos de ellos se podrían sumar los delitos de sedición y revelación de secretos."
6. Utilitza el mètode Kilgore (tesi + elements que defensen la tesi + antítesi + nous arguments que defensen la tesi inicial) per construir el relat en base a un argument més que a partir d'elements periodístics com els criteris d'immediatesa o novetat. És a dir; l'estructura de l'escaleta s'estableix de tal manera que els criteris periodístics s'orienten no en base als fets sinó a partir dels arguments que sustenten una determinada tesi d'interpretació de la realitat.
7. Atribueix afirmacions a determinats actors que aquests no han dit o no diuen en les declaracions que apareixen en el programa. Per exemple quan s'afirma que "Puigdemont y la alcaldesa Colau han llamado a la movilización", l'alcaldessa no apareix en declaracions i el tall de Puigdemont no fa referència a cap mobilització sinó a la descripció d'una situació.
8. Col·loca una notícia en el lloc que no hauria d'anar. Al fer-ho, s'estableix un vincle que no s'hauria d'haver produït. El de persones que volen la independència o, simplement votar (no es fa aquesta distinció) amb un fet violent. I això es fa a

²⁶¹ Vegeu: <http://www.congreso.es/consti/constitucion/indice/titulos/articulos.jsp?ini=92&tipo=2>

partir d'una bretolada realitzada a la seu del PSC (el llançament d'un maó i segons que s'afirma, l'agressió a dues persones). Aquest vincle s'estableix per contigüitat i continuïtat. I es referma posteriorment amb una altra notícia. L'inici d'investigacions per part de la Fiscalia sobre "posibles campañas de odio, amenazas y coacciones que puedan sufrir alcaldes, funcionarios, o particulares por negarse a colaborar con el referendum."

9. Informa de possibles delictes que no s'han produït, com és el cas de la cita anterior, que ara es reproduïx en la seva globalitat: "Y la Fiscalía General del Estado ha ordenado que se investigue las posibles campañas de odio, amenazas y coacciones que puedan sufrir alcaldes, funcionarios, o particulares por negarse a colaborar con el referendum. "

Com a mínim s'hauria d'advertir a l'audiència que aquest fet encara no ha esdevingut.

I encara més. Mentre que la presentadora parla en condicional, el rètol sobre impressionat en pantalla ho dona per cert, malgrat que es tracta d'un fet del qual no s'aporten proves. I ja directament, s'afirma: "La Fiscalía ordena investigar las coacciones a alcaldes" Per tant, d'una conjectura en condicional es passa a l'afirmació d'un fet.

10. Reiteració d'una fal·làcia que justifica l'acció d'un actor i s'associa a ell per continuïtat i contigüitat: "Declaración en la Moncloa de Rajoy después que la Justicia haya desmontado la organización del 10."

11. Associa la veritat a una font que s'ha desacreditat. Aquest mecanisme posa la veritat en dubte i justifica una acció que hagués estat il·legal: "Y este es el momento en que la Policía Nacional abandonaba la sede de la CUP, después de ocho horas. Más de un millar de personas han impedido a los agentes acceder al interior. Desde la formación anticapitalista, desde la sede, aseguran que no tenían una orden judicial. La policia ha requisado carteles de los coches que había en la calle." Per tant, està justificada l'acció de la policia perquè tot i que 'suposadament' no tenien ordre de registre, han trobat cartells del referèndum en cotxes que hi havia aparcats prop de la seu de la CUP i dins la seu d'aquesta formació anti-capitalista en podrien tenir més. La policia, doncs, pot actuar si creu que en un lloc determinat s'està cometent un delicte.

12. Igualment desplaça la culpabilitat a les víctimes d'una arbitrarietat. És a dir, no és que la policia no pogués entrar a registrar la seu de la CUP perquè no disposava d'ordre judicial, sinó que els manifestants han impedit l'entrada de la policia al local. I a més hi havia indicis de delicte (hi hauria propaganda del referèndum)

I pel què fa al TN de TV3, aquestes són les principals vulneracions del contracte amb l'audiència:

1. Afirmacions que no s'ajusten al que ha succeït. S'afirma que no hi ha hagut cap incident en la concentració de Rambla de Catalunya amb Gran Via, davant del

departament d'Economia de la Generalitat. En realitat diversos cotxes de la Guàrdia Civil van quedar malmesos. O per exemple quan s'explica que "al departament de Treball i Afers Socials han estat 8 hores buscant material relacionat amb el referèndum i a les portes també hi ha hagut protestes, menys nombroses perquè la seu de Benestar no és tant cèntrica però l'efecte s'ha notat igual. "

No és cert que la protesta del departament de Benestar Social s'hagi notat igual que la que s'ha fet al departament d'Economia, moltíssim més multitudinària.

2. Imprecisió en algunes expressions. S'afirma que "els vehicles de la GC han pogut escapar-se" pressuposa que hi ha hagut Guàrdies Civils que han quedat encerclats per manifestants i que no tenien llibertat de moviments. L'expressió no s'ajusta a la veritat. O bé quan es parla d'"evacuar" la Guàrdia Civil.
3. Alteració de la realitat quan es manifesta que "un home ha topat amb un vehicle". Es tracta d'una expressió que lliura de qualsevol culpa el conductor del vehicle, si és que s'ha produït algun tipus de lesió.
4. Difusió de rumors, tot i que es posin en condicional en expressions com ara: "Ens arriba que els escorcolls haurien acabat" o bé "i sembla que els Mossos estarien preparant-se per preparar un cordó policial de manera que permetés la sortida dels agents de l'interior del departament d'Economia." Totes dues expressions succeeixen en un directe, quan realment hi ha poques coses a dir perquè no hi ha novetats.
5. Falsa atribució de la responsabilitat en un possible aldarull. Una periodista de TV3 en la delegació de Madrid afirma respecte a la manifestació en favor del dret a decidir que hi ha hagut a la Puerta del Sol: "La concentració ha acabat fa només alguns minuts però fins fa molt poca estona un grup de centenars de persones que encara continuaven aquí a la puerta del Sol s'estaven enfrontant a un grupat de persones de membres de la Falange Española, que també han vingut a concentrar-se a la mateixa hora, aquí a la Puerta del Sol. Això sí, tots dos grups separats per un fort cordó policial." Explicat d'aquesta manera sembla que els responsables de la voluntat d'enfrontament no singui l'ultradreta sinó els partidaris del dret a decidir.
6. Manca de verificació d'un fet que està succeïnt. Per exemple, quan s'afirma que els guàrdies civils estant marxant de la conselleria d'Economia quan encara no ho han fet.
7. Maximització en la definició d'un relat que indueix a la interpretació d'un esdeveniment que no ha succeït. Es parla de 'reaccions europees'. Però no hi ha hagut cap reacció europea, *stricto sensu*. Bàsicament són els corresponsals que expliquen com els mitjans europeus han narrat la intervenció de la Generalitat i les protestes dels ciutadans.

8. Establiment de conjectures. Un exemple és quan s'afirma que els Mossos d'Esquadra haurien d'escortar la Guàrdia Civil quan sortissin de realitzar l'escorcoll del departament d'Economia.
9. Generalitzacions. S'afirma que es mostrarà què diuen les xarxes socials (així, en plural) però en realitat només es parla del contingut d'una única xarxa social: twitter.

3.2. Anàlisi visual

3.2.1. Tractament visual

A continuació es mostra el tractament visual atorgat als diversos actors per part de cadascuna de les televisions públiques. Aquest tractament es mesura a partir de dues matrius que el classifiquen en positiu, negatiu i neutre. Les dades es mostren per unitats i percentatge.

Com es pot observar, el tractament que l'informatiu de la televisió pública espanyola atorga majoritàriament als actors és neutre (66,66%). El positiu és un 26,67% però aquest tractament és per causes alientes als mateixos periodistes atès que sovint les imatges captades dels actors es prenen des d'un escenari preparat per a televisió (per exemple en la sala de premsa d'una institució o partit). Les imatges negatives només representen un 6,67% i sovint es deu a l'escassa preparació de l'entrevista o fins i tot la improvització en l'enregistrament, que atorga més importància al contingut que a la forma.

TELEDIARIO 20/09/2017	Tractament visual		
ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
PP	3	1	5
PSOE	1		
Ciutadans			1
Podemos			1
JuntsXSí			3
Totals	4	1	10
Totals %	26,67%	6,67%	66,66%

Contràriament, l'informatiu de la televisió pública catalana, a diferència de l'espanyola, el tractament visual neutre representa el 73,44%, el que representa 6,78 punts percentuals de diferència.

Per contra, té menys tractaments positius (un total de 21,87%) circumstància que ve donada per la presència d'un nombre més elevat d'entrevistes fetes al carrer i no pas des d'un escenari preparat per aquest supòsit. Finalment, el tractament negatiu es produeix en el 4,69% dels plans.

TN VESPRE 20/09/2017	Tractament visual		
	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
ACTORS			
PP	2		4
PSOE	2		
Ciudadans	1		1
JuntsXSí	2	1	9
CUP	1		1
Ass.+manifest.+familiars det.	6	2	27
CSQEP + Podem			4
PNB			1
Totals	14	3	47
Totals %	21,87%	4,69%	73,44%

4.-Quart nivell

4.1.-La percepció de la suposada violència en la concentració davant del departament d'Economia per part del TN i el TD el 20/09/2017.

En el moment d'escriure aquestes línies s'esdevé al Tribunal Suprem el judici al procés contra els polítics catalans empresonats per haver organitzat el referèndum de l'1 d'octubre. Els principals càrrecs que se'ls imputen, els de major gravetat per les penes que suposen, són els de rebel·lió i sedició. El delictes de rebel·lió està tipificat com un delictes contra la Constitució i en el Codi Penal el contempla l'article 472 i els que li succeeixen. Perquè es produeixi un delictes de rebel·lió, els acusats s'han d'haver alçat violentament i públicament per, entre d'altres delictes, declarar la independència d'una part del territori espanyol, derogar la Constitució, desposseir el rei de les seves prerrogatives, dissoldre les Corts o substituir un govern per un altre.

Contràriament, el delictes de sedició està tipificat entre aquells delictes contra l'ordre públic (article 544 i successius del Codi Penal). En la seva definició, diu que es castiga a aquells que s'alcin públicament i tumultuàriament per impedir, per la força o fora de les vies legals, l'aplicació de les lleis.

Per tant, per poder acusar de rebel·lió o sedició cal que s'hagi produït violència. I de fet, el relat de violència és el que diuen haver vist i sofert els múltiples policies que van declarar com a testimonis en el judici contra el procés. Declaracions que, dit de pas, no permeten ser contrastades amb proves documentals en el mateix moment que s'efectua la declaració.

En aquest quart nivell s'analitza com el Telenotícies i el Telediario van explicar la presència o absència de violència el 20 d'octubre del 2017, dia de l'inici de la intervenció de la Generalitat i en la qual, milers de persones van sortir al carrer. La investigació es fa a nivell oral/textual i visual a partir de dues matrius d'on s'extreuen les dades que són crítiques²⁶² en un dispositiu ad hoc.

En el nivell oral / textual es comptabilitzen totes aquelles expressions que descriuen la presència de violència als carrers o que 'violenten' a algú, a algun col·lectiu o al mateix 'estat de dret'. I a nivell visual es comptabilitzen les imatges on s'hi aprecia violència per part dels manifestants, concentrats, o qualsevol altre tipus de persona no vinculada amb els manifestants.

Emprem el terme violència en la concepció que designa la definició del diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans²⁶³ i de la Real Academia Española²⁶⁴.

Les definicions que donen totes dues institucions suposen un ampli ventall de possibilitats i gradacions, però queda clar que emprar la violència física amb força i amb una intencionalitat i planificació prèvies seria el que tipificaria els delictes de rebel·lió i sedició. Aquest tipus de violència planificada a priori és diferent que 'violentar' a algú, a un grup de persones o fins i tot al mateix 'estat de dret'. El fet de 'violentar' suposa una consideració subjectiva, pròpia de cada individu, que inclou la definició de la RAE però és un terme que depèn de la consideració de cadascú i indica una gradació de força molt menor al que seria necessari utilitzar per considerar els delictes de sedició i rebel·lió.

És cert que certes expressions del llenguatge poden violentar. Fins i tot, certes actuacions poden, igualment, violentar la llei. Però això no significa que aquesta 'violentació' suposi haver comès un delictes de rebel·lió o sedició. Tot i així, en l'anàlisi efectuada es té en compte aquest ventall de possibilitats²⁶⁵ i s'arriba a les següents conclusions:

²⁶² Referenciem aquestes matrius en l'annex núm.3 en els apartats: Anàlisi mencions violència TD (I.IV) i Anàlisi mencions violència TN (I.VIII) (Pàgs. 58 i 214 de l'Annex 3)

²⁶³ Per a l'IEC, violència és força o energia desplegada impetuosament: la violència del vent, de la tempesta, d'una sotragada sísmica. La violència d'un cop. Empènyer-lo amb violència. També parla d'abús de força, Usar de violència envers algú. Emprar la violència contra algú. Sofrir violència. Rebutjar la violència amb violència. Fer violència a algú: Fer-li fer quelcom a la força.

Per veure la definició sencera vegeu:

<https://dlc.iec.cat/results.asp?txtentrada=viol%E8ncia&Submit2=Cerca+directa+al+diccionari>

²⁶⁴ La RAE defineix violència com 'acción o efecto de violentar' i violentar ho defineix com 'aplicar medios violentos o medios o personas para vencer su resistencia. Entrar en una casa u otra parte contra la voluntad de su dueño. Per veure la definició sencera vegeu: <https://dle.rae.es/?id=brhWhJl>

²⁶⁵ Una matriu que, com hem dit, s'inclou en els annexos d'aquest estudi descomposa text oral i imatge per extreure'n les mencions a violència en tot el seu ventall d'expressions. Vegeu l'annex núm.3 en els apartats: Anàlisi mencions violència TD (I.IV) i Anàlisi mencions violència TN (I.VIII) (Pàgs. 58 i 214 de l'Annex 3)

Telediario

Nivell visual

1. En totes les imatges visualitzades no s'observa un nivell de violència comparable al necessari per considerar la tipificació d'un delictes de rebel·lió i/o sedició. En totes les concentracions les persones no mostren una actitud violenta.
2. Es mostra el resultat d'una única acció violenta, però no s'ubica en cap concentració. Són imatges d'una seu del PSC amb el vidre trencat i un maó esmicolat damunt de la vorera. Sense dir-ho directament, aquesta acció violenta es vincula als independentistes però sense que es mostrin proves
3. Hi ha imatges amb moments de tensió. Fins i tot es podria considerar la presència de violència però això sí, de molt baixa intensitat. Aquests moments es localitzen:
 - a.-Quan s'introdueix un detingut en un cotxe de la Guàrdia Civil. La càmera és inestable se suposa perquè els concentrats donen empentes però no impedeixen que el detingut sigui introduït al cotxe pels agents.
 - b.-A la seu de la CUP un grup de manifestants donen empentes als agents anti-avalots. Aquests es defensen de les empentes. No colpegen a ningú.
 - c.Quan marxen els vehicles de la Policia Nacional del dispositiu que havien mantingut a la seu de la CUP es veu com en un furgó li llencen un rotlle de paper higiènic o un element semblant.
4. En les imatges sí que s'observa certs moments que poden incomodar o 'violentar' als agents de policia:
 - a.-Quan els escridassen quan marxen de la seu de la CUP dins dels vehicles.
 - b.-Quan un dels vehicles de la Guàrdia Civil li col·loquen cartells amb la paraula 'democràcia'.

Nivell oral / textual

Dels 151 paquets interpretatius que conté el Telediario del 20/09/2017, un total de 70 expressen proposicions que violenten i que situen el discurs en una macroestructura valorativa que Teun Van Dijk (1996) defineix com a quadrant ideològic o distorsionador.

A grans trets, per a l'executiu espanyol i els partits constitucionalistes, amb alguns matisos, els independentistes, ateses les seves paraules, 'violenten l'estat de dret'. És clar que la multiplicitat de paquets interpretatius que sustenten aquesta tesi cap d'ells

parla de violència d'alta intensitat. S'utilitzen paraules com ara 'liquidar', 'forcejeos y empujones', es parla de 'desobedecer las leyes', de 'poner en riesgo la convivencia', de que 'no se puede votar para incumplir la ley' que 'está en cuestión el propio fundamento de la democracia' i que 'es el momento de proteger a la Nación', es parla de voluntat de 'debilitar nuestras instituciones', i que 'el proyecto ilegal y de ruptura no tiene ningún futuro ni tiene cabida en un estado democrático y de derecho como es el nuestro' etc.

Malgrat tot aquest reguitzell de proposicions que defineixen una situació de risc i que no deixen de ser conjectures, no es desenvolupa cap idea que expliqui per què això és així. Ni que inclogui una situació de violència per part d'una part de la població catalana que esdevingui prova de tot el que es diu. Es defineix una situació i prou, sense anar més enllà. Es produeix, doncs, un contrast evident entre el que mostren les imatges i el que diuen els representants polítics. El discurs de les imatges va per una banda i el discurs verbal per una altra. Les imatges no mostren la gravetat de les acusacions. Aquests dos camins per separat entre discurs visual i discurs oral es fa més evident quan el líder de Ciutadans, Albert Rivera parla de 'golpe a la democràcia'.

I encara més. La gradació verbal augmenta amb la investigació de la Fiscalia davant de 'posibles campañas de odio, amenazas y coacciones' a alcaldes. Però si el text de la presentadora ho posa en condicional, el rètol sobre impressionat en les imatges ho dona per fet: 'La Fiscalía ordena investigar las coacciones a alcaldes'. I el mateix president del govern, Mariano Rajoy, explica en la seva compareixença que cal unitat davant d'aquests atacs. Afirmar que 'Esa unidad es imprescindible y es el mejor respaldo que podemos brindar a los alcaldes, concejales, funcionarios y policías locales de Cataluña que están siendo amenazados, insultados y acosados'. Ras i curt. Una situació de violència de baixa intensitat.

La bretolada a la seu del PSC puja un grau més la descripció de violència i es qualifica de 'ataque' i es parla de dues agressions. Però la informació és pobre. No es donen detalls ni circumstàncies. Ni hi ha declaracions de testimonis. Ni proves que ho sustentin.

Des del punt de vista dels independentistes, fins i tot dels sobiranistes o partidaris del dret a decidir, la violència és l'exercida pels poders de l'estat. Una violència incruenta o més ben dit, una violentació del mateix estat democràtic en el moment en què el govern autonòmic s'ha intervingut. O fins i tot quan se'ls acusa de violentar el mateix estat de dret, de crear fractura, de trencar la convivència, etc. O quan es detenen a persones per un referèndum, la organització del qual no és delictiva perquè va ser exclosa del codi penal.

Altres observacions en les imatges del TD:

- De la manifestació espontània davant del departament d'Economia de la Generalitat només es veuen tres plans generals que mostren part de l'abast de la concentració.
- El periodista que fa el directe davant del departament d'Economia centra el contingut de la seva crònica en les detencions i el que ha succeït durant el dia, no pas amb el que passa en el punt de màxim interès informatiu que és,

precisament, on es troba. Aquest fet oculta el que està succeïnt, que és la gran mobilització popular.

- En cap moment es diu que els manifestants s'han pujat damunt dels cotxes de la Guàrdia Civil. Tampoc es pot veure perquè els plans que es mostren, els vehicles estan ocults per les persones que s'hi han pujat al damunt.

Telenotícies

Nivell visual

1. El Telenotícies realitza un total de 9 connexions en directe a la concentració espontània que es va fer davant del departament d'Economia. En cap d'elles s'aprecia violència per part dels manifestants. La ciutadania cridava eslògans, cantava i la gran quantitat de persones concentrada podia 'violentar' als agents de la Guàrdia Civil. Però el fet de violentar, com hem vist, es refereix a una percepció subjectiva de cada persona.
2. Igualment, el relat del TN conté una sèrie d'incidents, que no es poden qualificar de violència amb ús de la força:
 - a.-Les imatges mostren els cotxes de la Guàrdia Civil amb gent al damunt (de vegades periodistes i manifestants. Fins i tot un periodista de TV3 hi fa un stand up damunt d'un d'aquests vehicles) Les imatges ho capten un total de 6 vegades. En algunes de les ocasions la imatge és contundent. S'enquadren els peus dels manifestants, trepitjant els automòbils.
 - b.-El TN recull el moment en què el president de l'ANC, Jordi Sànchez, demana tallar la Gran Via ('Afectar', segons que diu)
 - c.-Un vehicle marxa a tota velocitat al llarg de la via Laietana sota la protesta d'un manifestant.
 - d.-Es veuen empentes entre mossos i manifestants que estaven davant del departament d'Exteriors de via Laietana. També s'observen empentes entre anti-avalots de la Policia Nacional i manifestants que hi ha concentrats a la seu de la CUP, on es va intentar fer-hi un registre sense ordre judicial (es veuen 2 vegades al llarg del TN). En total, les imatges d'empentes entre manifestants i forces de l'ordre (sense cops) apareixen 3 vegades.
 - e.Un altre incident que explica el TN és l'intent d'accedir al departament d'Economia des de la Gran Via per part d'un escamot d'anti-avalots dels Mossos d'Esquadra. En un primer moment no hi poden accedir per la presència de manifestants que els bloquegen. En una crònica en directe d'un periodista de TV3 es veu aquest moment. S'explica que els presidents de l'ANC, Jordi Sànchez i d'Omnium, Jordi Cuixart intervenen i posteriorment, el servei d'ordre de l'ANC fa un passadís perquè els Mossos puguin accedir a les dependències de la Generalitat. En les imatges s'observa el periodista Lluís

Pujol al mig d'aquest cordó fet pel servei d'ordre de l'ANC i en un moment determinat fins i tot el president de l'ANC, Jordi Sánchez li passa pel darrera.

f. Hi ha imatges de bloqueig passiu dels manifestants per immobilitzar els vehicles de la Guàrdia Civil. Es veuen imatges de gent asseguda al terra, fins i tot estirada, en un total de 4 ocasions. Tres a Barcelona i 1 a Bigues i Riells.

g. El TN mostra un home a terra atès per un sanitari del SEM, sense cap repercussió seriosa (el periodista de TV3 explica que va marxar pel seu propi peu). Segons que explica el periodista és a causa d'una topada amb un cotxe. (No diu si de la Guàrdia Civil)

3. El TN mostra en un total de 4 ocasions la imatge de persones que ofereixen clavells a la Guàrdia Civil o, simplement, els mostren al crit de 'aquestes són les nostres armes'.

Anàlisi oral / textual

Hi ha una discordança en el fet que els periodistes de TV3 reiteren en diverses ocasions el fet que no s'han produït incidents, tot i que, efectivament, s'han produït. S'han pogut veure en imatges al llarg de tot el programa, malgrat que no es puguin classificar de violents en sentit estricte.

A continuació es reproduïxen les vegades que apareixen paraules que descriuen una mobilització no violenta. (En parèntesi apareix les vegades que s'ha repetit el mot o grup de mots). El més significatiu és que la paraula 'pacífica' és la que més es reitera al TN. Es repeteix un total de 12 vegades:

- 'pacífica' (12) dins de proposicions com ara 'concentració pacífica' 'defensar de manera pacífica les institucions', 'resistència pacífica', 'concentració pacífica' etc

I a aquesta paraula li segueixen d'altres variants que refermen el caràcter pacífic de la mobilització que es reproduïxen en 18 ocasions:

- 'No hi haurà violència', 'ambient festiu', 'Actitud ordenada i cívica (2)', 'actuacions musicals (2)', 'Ambient festiu (3)'

- No hi haurà violència (2)

- Les nostres armes: somriures, urnes i clavells,

- 'Calma', 'crides a la calma'

- Cap incident (3)

- Normalitat (2)

Així doncs, són 30 vegades que es nomena el caràcter pacífic de la mobilització.

Pel què fa al relat del bloqueig d'un escamot d'anti-avalots que volia accedir al departament d'Economia de la Generalitat, els periodistes de TV3 deixen ben clar (en 12 ocasions) que els Mossos estaven blocats. I utilitzen les següents paraules per definir aquesta situació (en parèntesi les vegades que es repeteix la paraula o grups de paraules)

- 'Enganxada' (2) –S'haurien produït enganxades amb Mossos i manifestants
- 'corredissa' –S'hauria produït alguna corredissa en entre Mossos i manifestants (difícil, però, davant la multitud de persones que hi havia)
- 'Evacuació' –Els Mossos haurien d'evacuar els guàrdies civils.
- 'Moure' (3). Els Mossos no es podien 'moure' davant la presència de manifestants.
- 'Escortar' –Els Mossos haurien d'escortar' els guàrdies civils en la seva sortida del departament d'Economia.
- 'Obrir Pas' –Els Mossos haurien d'obrir pas als guàrdies civils.
- 'Donar cobertura' –Els Mossos haurien de donar cobertura als agents de la Guàrdia Civil.
- 'Enretirar' – Malgrat que la paraula està mal emprada (enretirar és treure del mig una cosa que fa nosa) es refereix a ajudar a sortir els guàrdies civils del departament d'Economia.
- 'Moments de tensió que no han anat a més' –Els periodista que fa el directe percep aquest moment de tensió.

Davant la situació de bloqueig es fa però, un cordó perquè els agents puguin sortir i per tant, es pugui garantir la seva seguretat:

- 'Fer cordó per facilitar la sortida' (2) –com finalment es va fer.
- 'Garantir la seguretat de la GC' perquè 'no hi hagi aldarulls'



Imatge de la concentració davant del departament d'Economia el 20/09/2017

Font: Frederic Pahisa

4.2. Nota de cobertura

La nota conté els criteris de valoració que es relacionen a continuació:

VARIABLES PER TIPUS DE COBERTURA 20/09/2017		TN	Millora el relat	TD	Millora el relat
1	Muntatge d'un dispositiu escenogràfic per a la captació d'imatges per a la generació / construcció de plans per al directe que difereixen del punt de vista del participant	Sí	1	No	0
2	Priorització del directe en fets que estan succeïnt i es té a un o més periodistes destacats per a directes (1)	Sí	1	No	0
3	Realització amb l'objectiu d'espectacularitzar les imatges	Sí	-1	No	1
4	Imatges de gran plasticitat que dimensionen l'abast de la protesta	Sí	1	No	0
5	Realització de les connexions en directe a través de diverses càmeres	Sí	1	No	0
6	Plans que intenten amagar la dimensió de la protesta	No	1	Sí	-1
7	Plans detall de manifestants (cartells, etc) que indiquen alguna cosa	Sí	1	No	0
8	Equilibri en les compareixences dels presidents Rajoy i Puigdemont	Sí	1	No	-1

VARIABLES PER TIPUS DE COBERTURA 20/09/2017		TN	Millora el relat	TD	Millora el relat
9	Presència d'anàlisi dels fets (per exemple, de periodistes especialitzats que ofereixen context i claus per entendre el conflicte)	Sí	1	No	0
10	Pluralitat en les notícies parlamentàries. Presència de tots els grups polítics en la notícia	Sí	1	No	-1
11	Presència de la veu dels familiars dels detinguts	Sí	1	No	-1
12	Emissió de clips emotius orientats	Sí	-1	No	0
13	Imatge final orientada	Sí	-1	No	0
14	Utilització de l'"entrepà" (mètode Kilgore mal emprat)	No	1	Sí	-1
15	Falsa atribució (2)	No	1	Sí	1
16	La crònica del periodista fa referència a d'altres elements que han succeït durant el dia però no explica el què està passant en la protesta on s'ha enviat, o diu molt poc, malgrat que és el principal punt d'interès informatiu.	No	1	Sí	-1
17	No aporta context des d'on es fa el directe	No	1	Sí	-1
18	Presència de narratives que disseminen la incertesa i dissolen la realitat.	No	1	Sí	-.1

VARIABLES PER TIPUS DE COBERTURA 20/09/2017		TN	Millora el relat	TD	Millora el relat
19	Presència de periodistes que expliquen en directe fets que estan succeïnt en aquell moment	Sí	1	Sí	1
20	Tractament amable dels cotxes destrossats de la Guàrdia Civil	Sí	-1	No	1
22	Cobertura més complerta (3)	Sí	1	No	0
Totals			7		-2

(1) Es prioritza la connexió on hi ha el fet més important que s'està esdevenint. És el cas de la concentració fora del departament d'Economia. El TD, tot i que hi és present, l'amaga.

(2) Per exemple posar el chyron 'Desafío independentista' en una notícia d'una bretolada contra la seu del PSC, quan no se sap qui ha estat l'autor o en un altre cas, dir que els manifestants han impedit l'entrada de la policia a la seu de la CUP quan en realitat ha estat perquè no tenien ordre judicial per fer-ho. O desacreditar de primer la font per després posar en dubte qualsevol certesa que aquesta pugui dir.

(3) La puntuació s'atorga a qui té la cobertura més complerta.

RESULTAT La nota de cobertura de l'esdeveniment (en base a 10) que li correspon al TN és un 5,90 i al TD, un 0.

01/10/2017. El Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya

El Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya va tenir lloc l'1 d'octubre del 2017. Es va convocar d'acord al que establia la Llei 19/2017, del 6 de setembre, del referèndum d'autodeterminació. La consulta no va tenir cap mena de repercussió jurídica en el marc legal espanyol perquè el Tribunal Constitucional el va declarar il·legal. Però malgrat declarar-lo il·legal i malgrat la repressió policial que es va exercir contra els ciutadans, hom considera que va ser un dels actes de desobediència civil més importants que s'hagin fet mai a Europa²⁶⁶

Una gran mobilització de ciutadans va fer possible la logística (urnes, paperetes, actes, sistema informàtic, col·legis electorals), la votació i el recompte dels vots. Segons dades de la Generalitat, malgrat les adversitats i la repressió, van votar (sense comptar els vots requisats per les forces de seguretat) un 43,03% del cens. Els votants del sí van ser 2.044.038 persones. Els del no, 177.547. En blanc, 44.913. De vots nuls n'hi va haver 19.719. Les paperetes computades van ser un total de 2.286.217.

La següent anàlisi fa referència als programes informatius que les televisions públiques espanyola i catalana van dur a terme aquell dia. Es dona el cas que TV3 no va emetre el Telenotícies sinó un programa especial que va durar hores. Les més significatives (que comprenen la franja de prime-time) són des de les 20:30h fins les 24h. Aquesta franja horària, que és la que s'analitza, es va dividir en dues parts. La primera correspon a l'Especial 1-O Vespre, que va incloure un plató amb polítics (no hi era cap representant del Partit Popular ni Ciutadans, que no hi van voler assistir) i la segona part, la de l'Especial 10 Nit, (de 22:30 a 24:00h), que va incloure comentaristes polítics. L'espai interpretava els esdeveniments en temps real. És a dir; informava del que estava succeint o havia succeït durant tot el dia a partir de connexions en directe i dades que anaven arribant. Aquesta informació –també procedent de la xarxa social twitter– l'analitzaven dues taules de personatges convidats. La primera, com dèiem, formada per polítics de les diverses formacions amb representació al Parlament de Catalunya, tret de Ciudadanos i del Partit Popular, que no hi van voler assistir. Una segona, formada per comentaristes amb un sistema de creences que correspondria al marc interpretatiu de la realitat de cadascun dels partits polítics amb representació al Parlament, tret, novament, d'aquells que no van voler assistir al programa en directe.

Malgrat l'absència d'aquests representants, la pluralitat del programa no va quedar compromesa perquè l'especial va entrevistar en directe al president del Partit Popular de Catalunya, Xavier García Albiol, i a la cap de l'Oposició al Parlament, Inés Arrimadas, de Ciudadanos.

²⁶⁶ Vegeu:

<https://www.naciodigital.cat/noticia/180396/prova/defensada/al/suprem/veu/10/acte/desobediencia/civil/mes/important/europa>

[Extret el 24 de maig del 2019]

1.-Primer Nivell

1.1.Anàlisi oral/textual

TV3 dedica un programa especial de diverses hores a la celebració del Referèndum d'Autodeterminació. En total, de la franja de prime time s'analitzen 2h. 33 minuts i 48 segons. Contràriament, el TD dedica a la jornada 59 minuts i 14 segons. Els programes tenen formats diferents però tots dos informen de l'esdeveniment i n'ofereixen una interpretació. En el cas de TV3, com es veurà, és molt més plural perquè conté més punts de vista.

1.2.Cobertura d'escenaris

El *Telediario* realitza la cobertura amb un format molt semblant al d'un esdeveniment electoral (connexions en llocs on s'ha votat, imatges de recompte, declaracions des de les seus dels diversos partits polítics, etc) però encorsetat en un programa de poca durada. Contràriament, TV3 duu a terme un programa especial de diverses hores, on preval el directe, la informació del que està succeint aquell moment, a banda de la interpretació de l'esdeveniment i el seu context.

El plantejament de l'especial 1-O de TV3 era principalment donar en directe allò que estava passant. I amb aquest objectiu es va habilitar la cobertura de l'escenari de Plaça de Catalunya (on les entitats sobiranistes van organitzar un acte per al final del referèndum) que va comptar amb un important desplegament de mitjans: sis càmeres per a la visió de tot el conjunt: dues enquadrant l'escenari, dues en el set preparat per al presentador, una que enquadrava el públic de manera frontal, una altra disposada en una grua, una que mostrava un pla general en picat des de d'alt d'un edifici en disposició frontal a l'escenari i les dues fonts de la plaça, i, la darrera, una càmera autònoma que es podia moure lliurement a peu de carrer, per entremig del públic. Es va tractar d'un desplegament, en aquell moment, poc justificat pel volum de persones que hi van assistir, i per les personalitats que hi van anar, si es compara per exemple, amb la concentració del 20 de setembre del mes anterior a la seu del departament d'Economia.

Així doncs, aquesta primera part del programa va comptar amb dos escenaris principals. El plató amb els comentaristes polítics i dos presentadors. El de la Plaça de Catalunya amb un presentador (Ramon Pellicer) que explicava el que succeïa en el final de la jornada. Va entrevistar als líders d'Òmnium Cultural i l'ANC. Des dels estudis de TV3, els presentadors Lúdia Heredia i Toni Cruanyes van conduir el programa que va comptar amb connexions en directe des de diversos punts (van entrevistar en directe a la cap de l'Oposició al Parlament de Catalunya, Inés Arrimadas i al líder del PPC, Xavier García Albiol que, com dèiem, cap representant d'aquestes formacions polítiques van voler assistir al plató però sí que van accedir a ser entrevistades). És destacable el fet que aquestes siguin les dues úniques entrevistes que s'acompanyen d'imatges de la repressió policial i de la Guàrdia Civil als col·legis electorals i carrers de Catalunya.

TV3 va oferir en directe la declaració institucional del president de la Generalitat, Carles Puigdemont, acompanyat de tots els seus consellers. El programa també va emetre les declaracions de líders de formacions polítiques obtingudes de les respectives rodes de premsa que es van convocar aquell dia. També es van fer connexions en directe des de diversos punts: Escola Industrial de Barcelona (col·legi electoral on es va votar i com es va fer arreu amb el posterior recompte de les paperetes), i una connexió amb Tarragona al final de la primera part, en una plaça on hi havia un escenari i davant d'aquest, desenes de persones concentrades.

Les dades sobre ferits i fets curiosos (imatges de dues agents dels Mossos d'Esquadra abraçant-se emocionades, les declaracions de Josep Piqué) i de violència policial que arribaven en format imatge a través de les xarxes, les comentava un periodista especialitzat des de plató.

En la segona part del programa Especial 1-O de TV3, la que anava de les 22:30 a les 24h es va buscar la reacció a l'estranger a partir dels diversos corresponents que té la cadena pública. La reacció internacional també hi va tenir cabuda amb la difusió del contingut dels mitjans de comunicació online de l'exterior, de més repercussió.

Les imatges de l'actuació policial procedien, sobretot, – i encara que no exclusivament- de les xarxes socials, que narrava el periodista especialista.

El programa també va oferir les conclusions a les que van arribar els observadors acadèmics i els observadors internacionals, que van participar en l'anàlisi del desenvolupament de la jornada de votació. Les conclusions dels informes dels observadors es van donar en connexió en directe des del Centre Internacional de Premsa.

Contràriament, la cobertura que fa el TD de l'esdeveniment entra en certa contradicció. Per una banda interpreta que el que ha succeït a Catalunya no ha estat un referèndum i que la majoria de votants s'ha quedat a casa, però per altra banda, es segueixen les pautes típiques del subgènere informatiu de cobertura electoral; és a dir: imatges de votacions, recomptes, directes des dels col·legis, reaccions de diversos líders polítics amb connexions en directe, etc.

El marc interpretatiu de la realitat del TD és previ a l'emissió del programa i conté un missatge clar que es condensa en els titulars i el resum, tot i que es desenvolupa al llarg de l'escaleta, mentre que a TV3 no hi ha una construcció prèvia. És el directe, allò que està esdevenint i del qual se'n dona cobertura el que defineix la construcció dels continguts.

Seguint amb el Telediario, la realitat re-creada en aquest espai explica que les forces i cossos de seguretat de l'Estat han pres el control de la situació i han tancat diversos col·legis electorals on s'anava a fer la votació. Però novament s'estableix una contradicció. Es destaca, sobretot, que hi ha hagut un desafiament a la llei i que no hi ha hagut referèndum, però, en contrast, també es parla de l'existència d'un 'referèndum il·legal'. I fins i tot de les irregularitats en la votació.

L'informatiu de la televisió pública espanyola es centra sobretot en les repercussions judicials que pot tenir el referèndum, –també l'actuació dels Mossos d'Esquadra– mentre que TV3 no ho interpreta així. Ni n'adverteix de les conseqüències. Es tracta d'una constant que es repeteix en diversos programes i que aquest dia es fa més evident.

Un altre dels elements destacats de la jornada és la importància i vinculació que el TD dona al referèndum amb el partit que el FC Barcelona juga sense públic i a porta tancada, a més de les declaracions de Gerard Piqué. Aquestes manifestacions són una auto-regulació del propi discurs i per tant, del llenguatge. El jugador admet que pensar de diferent manera és motiu d'autoexclusió, encara que aquesta decisió el perjudiqui i els seus arguments no continguin un raonament lògic vàlid.

És destacable el fet que, en titulars, no es mostrin declaracions del president de la Generalitat però sí les del jugador del Barça.

A continuació es mostra la cobertura d'escenaris per part de cadascun dels programes informatius.

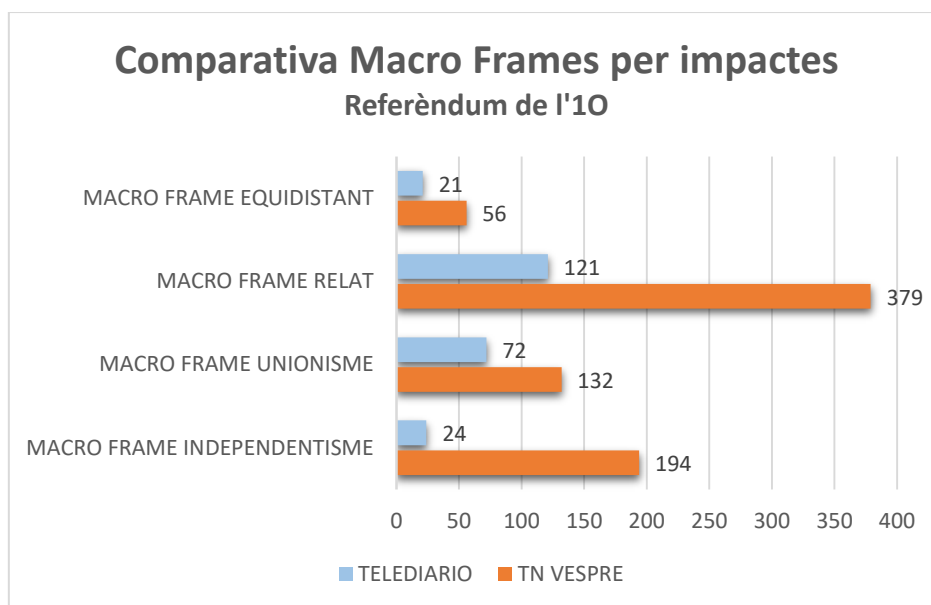
Cobertura d'escenaris	TN	TD
Moncloa		1
TSJC (exteriors)		1
Mossos en col·legis electorals	1	1
Actuació de la policia i GC en col·legis electorals	1	1
Tancament de votació en col·legis electorals	1	1
Votacions membres executiu català		1
Seu Ciutadans	1	1
Seu PSOE		1
Seu PP		1
Seu PPC	1	
Seu ERC	1	
Seu PdeCat	1	
Seu de la CUP	1	

Cobertura d'escenaris	TN	TD
Seu CC.OO	1	
Seu Catalunya en Comú Podem	1	
Concentració Tarragona	1	
Manifestació Puerta del Sol		1
Manifestació València		1
Manifestació Zaragoza		1
Manifestació Valladolid		1
Manifestació Granada		1
Camp Nou	1	1
Plaça de Catalunya	1	
Palau de la Generalitat	1	1
International Press Broadcasting Centre	1	
Girona	1	
4.Brussel·les	1	
5.Whashington	1	
6.París	1	
7.Regne Unit	1	
8.Berlín	1	
9.Moscou	1	
10.Buenos Aires	1	
Totals	23	16

1.3. Número d'impactes per macro-frame

Els quadres que es mostren a continuació contenen el número d'impactes que té cada *macro-frame*. En tots dos programes s'observa que el *macro-frame Relat* és el més extens. Molt més al programa de TV3 que no pas en el TD, fruit de la mateixa característica del programa especial, que narrava els esdeveniments en directe.

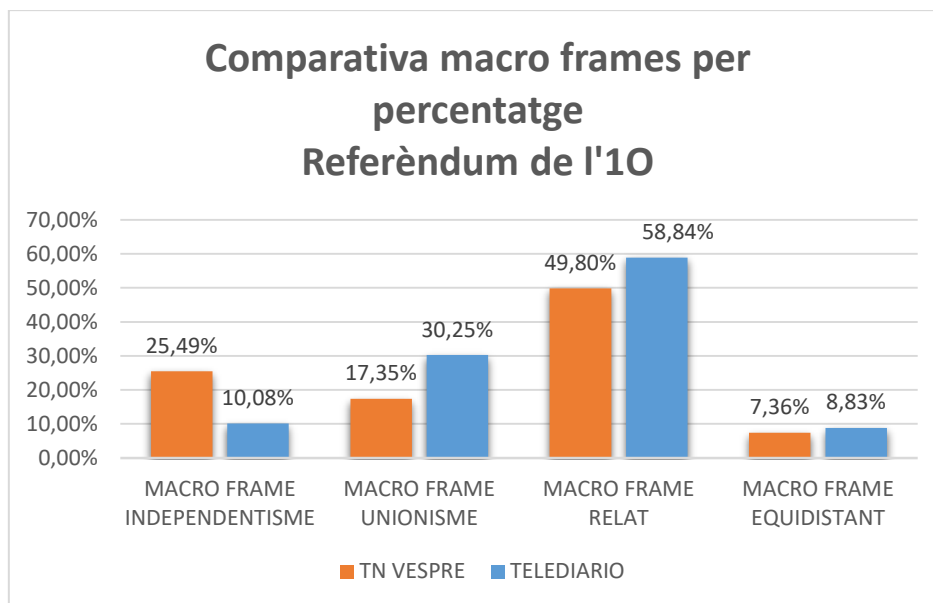
Les més de dues hores i mitja de programa tenen una repercussió directe en el volum d'impactes que conté el programa de TV3:



Hi ha però, d'altres dades destacables. Mentre que a TV3 la diferència d'impactes entre el *macro frame Unionista* i *Independentista* és de 62 a favor d'aquests darrers, en el cas del TD, la diferència és de 48 a favor del *macro frame Unionista*. Però mentre la diferència a TV3 es produeix en més de dues hores i mitja, en el cas del TD aquest diferencial s'estableix en una hora. El *macro frame Equidistant* és el que menys impactes té. Tan a TV3 (56) com en el TD (21 impactes)

En percentatge, les xifres indiquen que TV3 conté més impactes unionistes (17,35%) que el TD respecte els independentistes (10,08%). I encara més. El programa especial de TV3 conté menys impactes independentistes (25,49%) respecte els d'unionistes que conté el TD (30,25%)

El *macro frame Equidistant* té un percentatge similar en cadascun dels programes: un 8,83% en el TD i un 7,36% en el cas del programa especial de TV3



1.4.-Anàlisi Visual

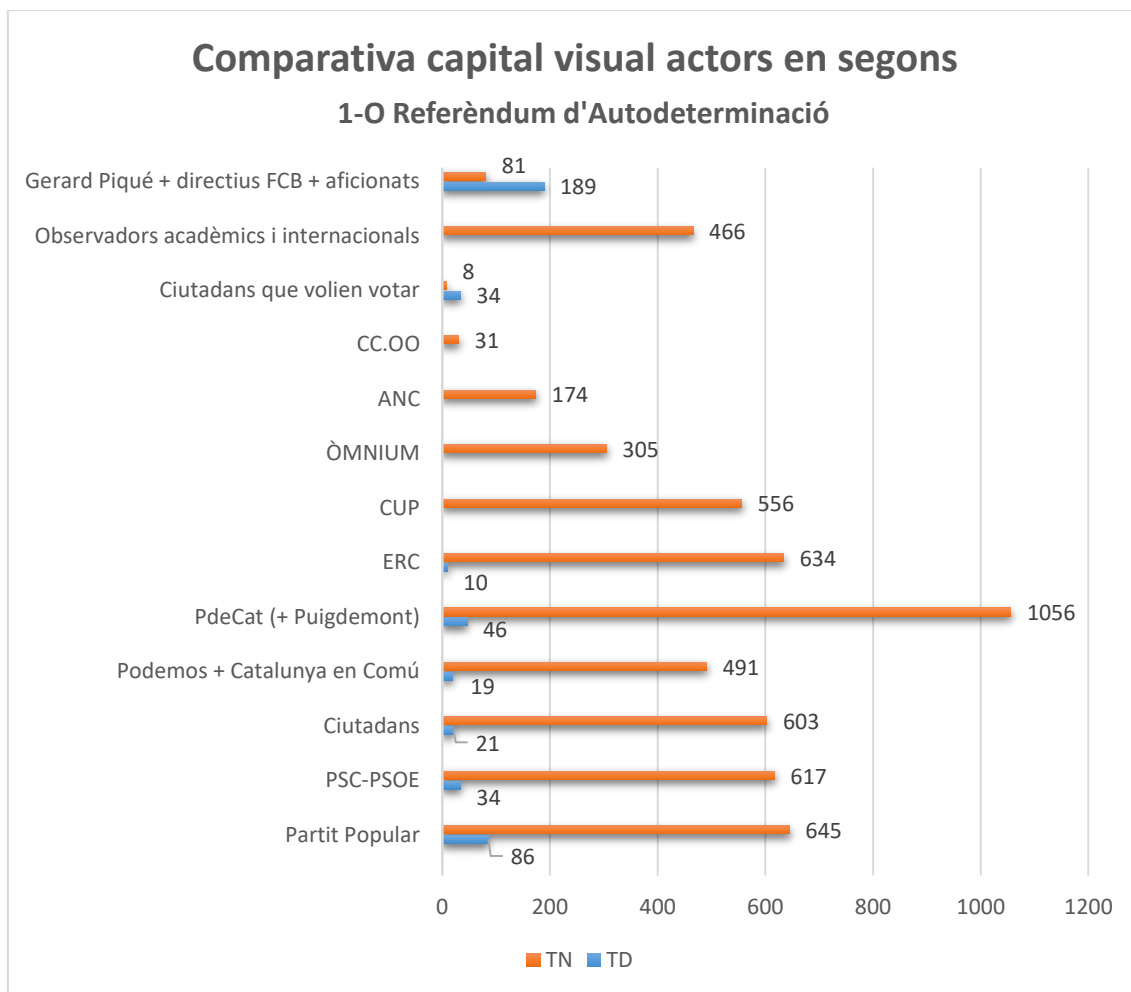
1.4.1.-Capital visual dels actors

A continuació es detalla l'anàlisi del capital visual dels diversos actors que intervenen en cadascun dels programes informatius de l'1 d'octubre. En un primer cop d'ull s'observa la desproporció del temps entre cadascun d'ells, donada la diferència de durada entre els dos espais programats.

Però no exclusivament. A priori també es pot veure com hi ha actors o més ben dit, opcions polítiques que no tenen representació en el Telediario. Les entitats sobiranistes (ANC i Òmnium), que han estat protagonistes en el *Procés*, no hi tenen cabuda. Tampoc la CUP, una formació política amb presència al Parlament de Catalunya. Per tant, en aquest aspecte, s'observa una manca de pluralitat.

Un altre fet rellevant és la importància que el Telediario dona al partit del FCB i al fet que es jugués sense públic. Les declaracions del jugador Gerard Piqué, d'aficionats, entrenador i directius es classifiquen dins la informació del referèndum. I fins i tot el que diu Piqué es replica en portada (titulars). Aquesta cobertura fa que el capital visual dels actors d'aquest esdeveniment esportiu sigui major en el TD (189segons) que no pas en el TN (81segons). Ara bé, cal tenir present que el format dels dos programes és diferent. Un dels programes és l'informatiu habitual (Telediario) i TV3 ofereix un programa especial de l'10 en el que no s'hi adiu la presència d'informació esportiva.

En el gràfic que s'exposa a continuació es pot veure com els actors que apareixen en la informació del FCB són els que tenen més capital visual que cap altre en el cas del Telediario. Contràriament, a TV3, són els actors que pertanyen a la formació del PdeCat els que obtenen major capital visual, entre ells, el president de la Generalitat.



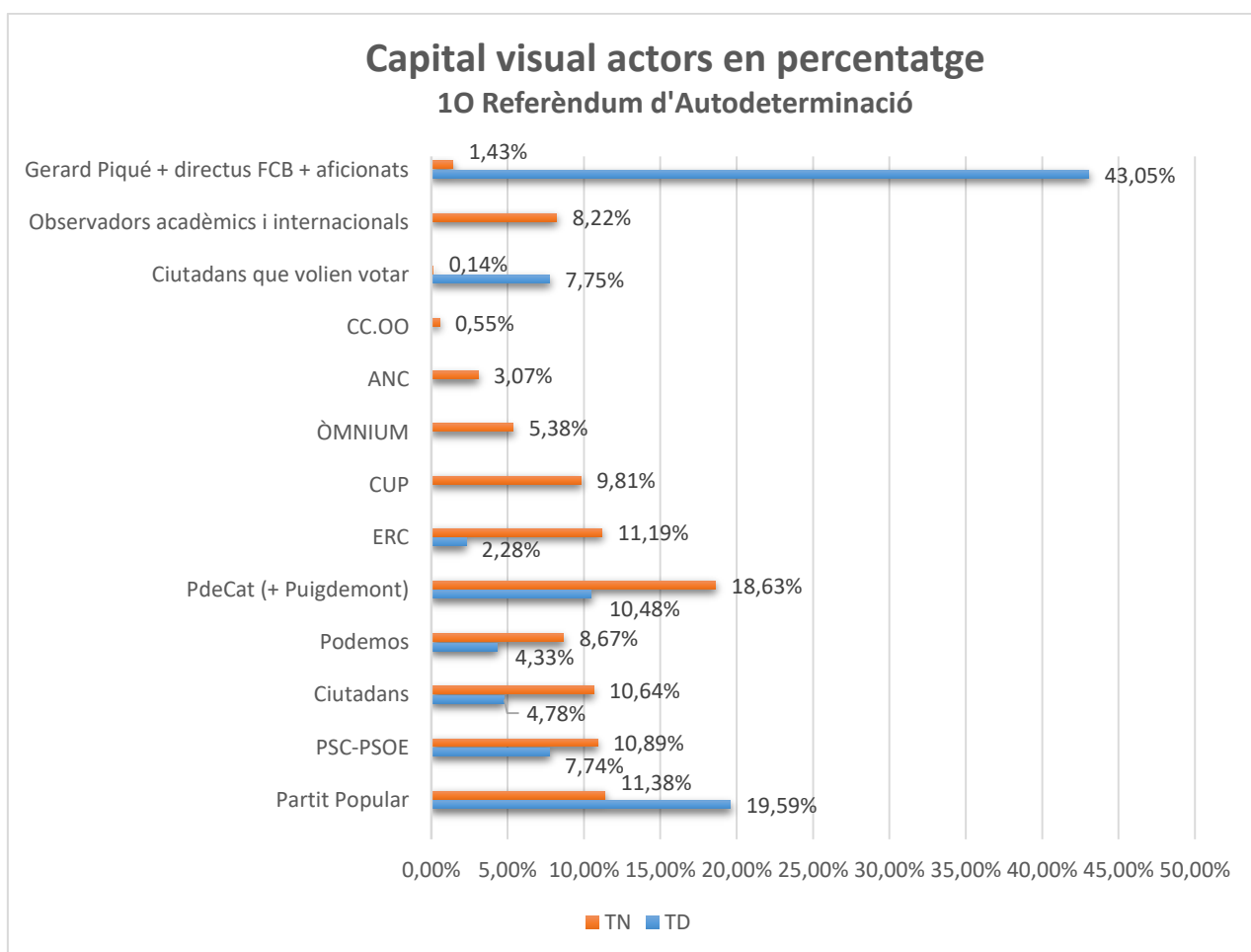
Font: elaboració pròpia.

La resta de formacions polítiques tenen un capital visual semblant. També Ciudadans i el Partit Popular, que no van voler ser presents a plató del programa. Fins i tot, en xifres absolutes, el Partit Popular va superar a Catalunya en Comú – Podemos, el PSC, ERC i la CUP.

En el cas del Telediario, el capital visual del Partit Popular supera en 40 segons al del PdeCat. En dades globals s'observa com les formacions polítiques constitucionalistes o unionistes (Partit Popular, PSC-PSOE, Ciudadans) superen en 85 segons al PdeCat i ERC

En percentatge, les diferències es veuen més clarament. El capital visual dedicat al Futbol Club Barcelona supera el 43% del total, en el cas de la televisió pública espanyola. L'altre fet significatiu és que el capital visual del Partit Popular en el TD (19,59%) i el del PdeCat en el programa especial de TV3 (18,63%) suposen xifres semblants. Això és degut a què el TD reproduceix sencera la compareixença del president Mariano Rajoy i el programa especial de la televisió pública catalana, la del president Puigdemont acompanyat de tot el consell executiu.

La qüestió doncs, no està en aquesta diferència de capital visual que té com a causa la reproducció de les compareixences dels dos presidents, sinó en el desequilibri existent respecte al peremptatge de capital visual que s'atorga a les formacions polítiques que no formen part dels respectius governs. En aquest sentit, TV3 atorga més capital visual als actors constitucionalistes del PP (11,38%), Ciutadans (10,64%) PSC-PSOE (10,89%) que no pas el TD respecte als actors independentistes: PdeCat (10,48%) ERC (2,28%), CUP (0%) ANC (0%) Òmnium (0%).

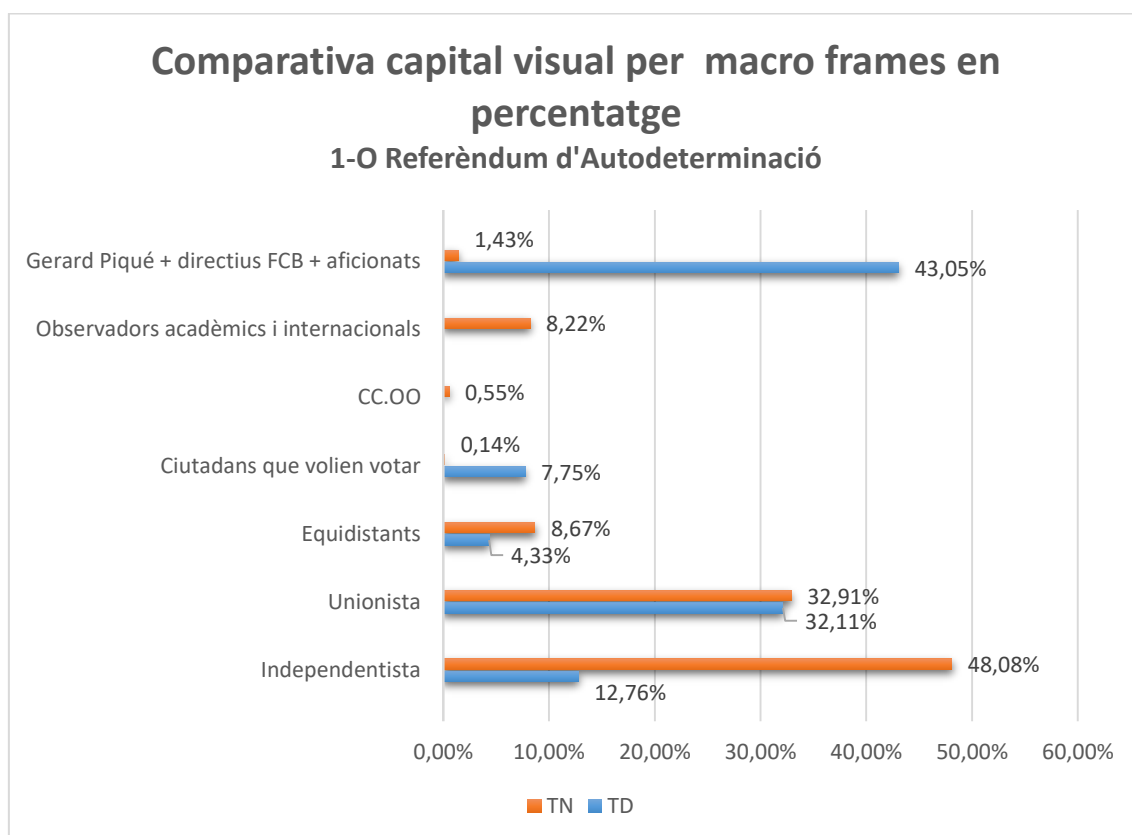


Font: elaboració pròpia.

1.4.2. Capital visual per macro frames

El gràfic que es pot veure a continguació mostra alguns elements que no es poden incloure en cadascun d'aquests *macro frames* (ciutadans que volien votar, atès que no se sap què han votat), CC.OO (són les declaracions de la seva portaveu anunciant l'aturada de país) Gerard piqué + directius FCB + aficionats (que tampoc se sap del cert què han votat, ni si han votat), observadors acadèmics (que només observaven el referèndum per posteriorment elaborar un informe).

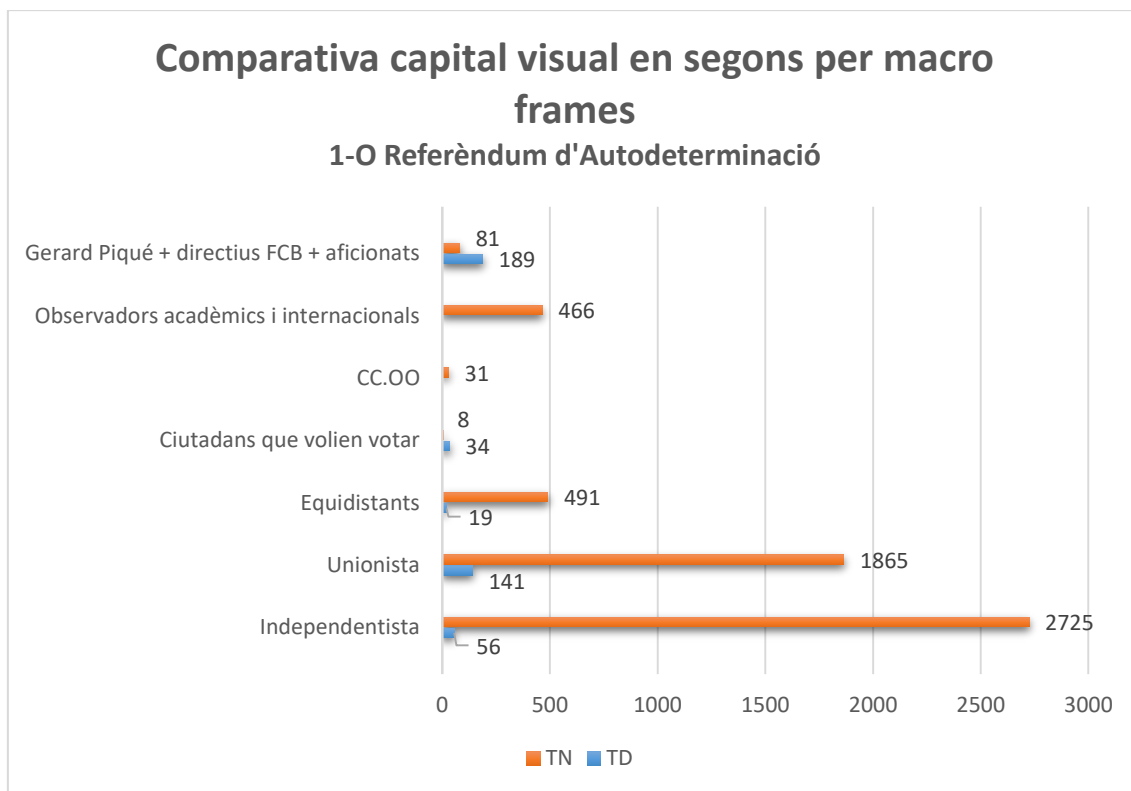
Com a fet significatiu destaca la diferència d'un 15,17% entre el capital visual independentista i l'unionista (a favor de l'independentista) en l'especial de TV3. En el cas del Telediario aquesta diferència és major (19,35%) a favor del capital visual dedicat als actors unionistes.



No existeix massa diferència respecte al percentatge que tots dos programes dediquen al capital visual unionista. Fins i tot és lleugerament inferior en el cas del TD (32,11%) que en el programa especial de TV3 (32,91%). Ara bé, el capital visual independentista, al qual s'hi suma la intervenció del president de la Generalitat, arriba gairebé a la meitat del total (48,08%) en el programa de la televisió pública catalana.

Els equidistants obtenen més capital visual al programa de TV3 (8,67%) que no pas a l'informatiu de Televisió Espanyola (4,33%) però en tots dos casos la seva presència és significativament baixa en comparació a l'unionisme i l'independentisme.

Si el percentatge es trasllada en segons, el volum de capital visual de tots els actors és abrumador en el programa de TV3 respecte al TD. Tot i així, les declaracions de Piqué i del Barça atorguen més capital visual en el TD que en el l'especial de la televisió catalana.



També és destacable les entrevistes que han fet a persones que han votat o volien votar i que apareixen en el TD però no en l'especial 10 de TV3. La televisió pública espanyola els dedica 34 segons mentre que a la catalana, només 8. Aquests 8 segons, són de fet, les manifestacions d'una persona en un escenari que parlava al públic concentrat després de la celebració del referèndum en una ciutat de Catalunya. No hi ha, de fet, entrevistes a ciutadans que han votat en el programa especial de TV3.

1.5. Els baròmetres del CIS i del CEO posteriors a la celebració del Referèndum de l'10

El baròmetre del CIS i del CEO corresponen als ja esmentats anteriorment. En síntesi, el que estableix el baròmetre del Centro de Investigaciones Sociológicas, realitzat a una mostra de 2.500 persones entre el 2 i 11 d'octubre; és a dir, un dia després de la celebració del referèndum, és que un 29% dels enquestats responia que Catalunya era el principal problema que té Espanya. I un 1,4% va considerar que eren 'els nacionalistes' la principal preocupació de l'Estat.

Més significatiu fou el resultat del Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat. L'enquesta, en aquesta ocasió, es va efectuar a una mostra de 1.500 persones (teòrica). El resultat és que el 48,9% dels enquestats va respondre que el principal problema eren les relacions Catalunya-Espanya.



Ciudadans esperant votar a l'IES Escola Industrial de Sabadell l'10
Font: Frederic Pahisa

1.6. Jerarquització

Com s'ha comentat a l'inici d'aquest capítol respecte el Telediario, al tractar-se d'un programa informatiu estàndard, ofereix una interpretació de la realitat que ha estat dissenyada prèviament. Ras i curt: el contingut ha passat prèviament a la seva emissió, pel filtre del consell de redacció, dels editors i dels caps de secció de la redacció de Televisió Espanyola. En el cas del programa especial de TV3, aquest control del contingut no pot ser tan estricte atès que és un programa que connecta amb la realitat que està succeint en aquell precís moment. I aquesta realitat no es pot 'editar'. És a dir; tallar o fragmentar, o fins i tot ometre'n alguna part perquè és un esdeveniment en continu, en directe, que està passant. El programa especial, a més, ofereix una pluralitat d'opinions a partir de diversos polítics que representen la configuració de forces existent en el Parlament de Catalunya. Una segona taula de debat inclou també personatges que ofereixen el seu punt de vista i que es situen, majoritàriament, en el marc interpretatiu –ideològic– de les diverses formacions polítiques presents en l'arc parlamentari català.

Totes aquestes característiques tenen, doncs, una repercussió directa en la jerarquització dels programes. En el cas del TD és molt evident el sedàs de la línia editorial en el disseny de l'escaleta. En el segon, és la realitat, el que succeeix en aquell moment, l'agenda de l'actualitat', el que condiciona i jerarquitzava els continguts.

Vegem-ho.

Tematització Telediario
1. Compareixença Rajoy al Palau de la Moncloa
2. Actuació no diligent dels Mossos d'Esquadra
3. Vuit jutjats investiguen l'actuació dels Mossos
4. Intervenció de les forces de seguretat de l'estat.
5. Tancament col·legis electorals
6. Tall sobre violència policial de la declaració institucional president de la Generalitat
7. Votacions membres del govern als diversos col·legis electorals
8. 'Irregularitats' en les votacions
9. 'Desactivació' del sistema informàtic per part de la Guàrdia Civil

Tematització especial 10 TV3
1. Imatges recompte vots i presentació polítics de la taula de debat
2. Compareixença president Ciudadanos
3. Compareixença de Joan Tardà, diputat ERC
4. Compareixença Xavier Domènech, de Catalunya en Comú.
5. Entrevista Xavier García Albiol, president PPC
6. Denúncia de la Generalitat al TSJC contra la Policia pels desperfectes a les escoles
7. Dades sobre ferits
8. Reproducció piulades twitter de personalitats de l'Estat espanyol i estrangeres. Titulars premsa internacional, d'A.I. i dades recomptes a partir twitter. Imatges càrregues policials, de resistència ciutadana i d'agents mossos emocionades.
9. Declaracions del jugador del FCB, Gerard Piqué

Tematització Telediario
10.Declaració polítcs contra un referèndum sense garanties
11.Declaracions Ciutadans
12.Declaracions PSOE
13.Declaracions PP
14.Manifestació Madrid per al dret a decidir
15.Manifestacions a València i a d'altres ciutats espanyoles
16.Declaracions Gerard Piqué
17.El partit amb Camp Nou buit
18.Crònica d'una decisió de jugar a porta tancada
19. A Tarragona la Lliga posposa partits entre el Nàstic i el Barça B
20.Queixes perquè el partit del Barça s'ha fet a porta tancada

Tematització especial 10 TV3
10.Connexió plaça de Catalunya on és previst un acte posterior al recompte.
11.Entrevista Inés Arrimadas, cap de l'Oposició al Parlament de C's
12.Connexió amb plaça de Catalunya. Intervenció del president d'Òmnium
13.Ronda intervencions taula de debat
14.Connexió plaça de Catalunya. Intervenció del president de l'ANC
15.Ronda intervencions taula de debat
16.Imatges de cassolades
17.Ronda intervencions taula de debat
18.Anunci convocatoria d'aturada als centres de treball i aturada general
19.Ronda intervencions taula de debat
20.Compareixença Quim Arrufat, portaveu de la CUP

Tematització especial 10 TV3
21.Ronda intervencions taula de debat
22.Actualització dades ferits
23.Ronda intervencions taula de debat
24.Compareixença Dolors Llobet (CC.OO), que anuncia aturada general
25.Ronda intervencions taula de debat
26.Compareixença del president Puigdemont acompanyat dels consellers al Palau de la Generalitat
27.Connexió Plaça de Catalunya. Entrevistes als líders de l'ANC i Òmnium
28.Imatges concentració Tarragona
29.Ronda intervencions taula de debat
30.Comiat especial 10 vespre.
1.Inici especial 10 Nit. Declaració institucional Carles Puigdemont
2.Primera intervenció dels convidats
3.Crònica des de Girona

Tematització especial 10 TV3
4.Què succeeix a les xarxes socials
5.Declaració dels observadors acadèmics respecte el referèndum
6.Intervenció comentaristes
7.Crònica des de Brussel·les
8.Crònica des de Whashington
9.Crònica des de París
10.Crònica des de U.K.
11.Crònica des de Berlín
12.Crònica des de Moscou
13.Crònica des de Buenos Aires
14.Diaris digitals estrangers
15. Declaracions observadors internacionals al CIP
16.Taula comentaristes

La jerarquitització estableix un ordre de prioritats en la interpretació de la realitat. En el cas del TD, com es pot veure en l'ordre d'escaleta (que no de titulars) no és pas la celebració del referèndum i el seu resultat, sinó les declaracions del president Rajoy en la que s'especifica que "no hi ha hagut referèndum". Es tracta d'una proposició contradictòria amb la segona informació que parla de la suposada 'passivitat' dels Mossos d'Esquadra en l'impediment de la votació i el fet que diversos jutjats investiguin l'actuació de la policia catalana, precisament, per no haver actuat. Fins i tot un sindicat policial denuncia la praxi dels Mossos.

Després, la intervenció de les forces i cossos de seguretat de l'Estat és a dir Policia Nacional i Guàrdia Civil a les escoles on es votava. S'assegura que hi ha hagut "enfrentamientos entre los partidarios de la independència y la policia" (no es fa la distinció entre sobiranisme i independentisme). I encara més. La interpretació de la realitat és que s'han produït enfrontaments entre els partidaris de la independència i la policia –al mateix nivell de responsabilitat– quan en realitat, va ser la policia la que, majoritàriament, va colpejar la gent que s'asseia a terra o, simplement els impedia l'accés de manera passiva. I en aquest relat s'afirma que "incluso ha habido cargas policiales". Aquest "incluso" denota que la repressió policial ha estat 'esporàdica'.

Les declaracions del president Puigdemont extretes de la seva compareixença institucional que emet el Telediario fan referència, precisament, a la violència policial.

El TD també explica on han votat les diverses personalitats polítiques i membres del govern i enumera les suposades irregularitats de la votació, entre elles el cens universal, i destaca que la Guàrdia Civil 'desactivés' el sistema informàtic per dur a terme les votacions.

L'informatiu de la televisió pública espanyola també mostra les manifestacions que s'han produït arreu de l'estat a favor i en contra del què ha succeït a Catalunya.

En essència, la jerarquitització del TD s'orienta en, de primer, destacar el discurs del president del govern Mariano Rajoy, després en exposar la mala praxi policial dels Mossos d'Esquadra investigada en 8 jutjats, posteriorment en mostrar que el referèndum no tenia garanties i que s'han produït aldarulls entre policies i independentistes, una tesi que s'acompanya amb el número de persones detingudes. I finalment, el programa acaba amb el partit del Barça, que ha jugat a porta tancada, sense públic. Un fet que ha causat perjudicis als aficionats, tal i com expliquen alguns d'ells.

Contràriament, l'Especial 10 comença amb el recompte de vots i la presentació dels representants dels partits polítics que formen part de la taula del plató. El programa es planteja con un centre de distribució i prioritització de continguts que es van generant des de diversos punts de connexió o a partir dels equips autònoms (ENG's²⁶⁷) i corresponsals. Fins i tot es reproduïx el contingut de les piulades a twitter que es consideren importants, bé sigui per la rellevància de l'autor, pel text, la imatge (estàtica o en moviment) o de les tres coses de manera simultània. El criteri d'aquesta prioritització és la seva rellevància d'acord a criteris periodístics. Els buits que es

²⁶⁷ ENG és l'acrònim en anglès Electronic News Gathering. Designa un equip autònom lleuger de dos periodistes televisius que cobreixen una notícia. Un és el redactor. L'altre el càmera. Normalment alternen aquestes funcions.

produeixen entre aquest contingut extern que va arribant al programa i els moments en què no hi ha informació rellevant, s'omple amb el debat entre els diversos convidats.

El programa de TV3 garanteix la pluralitat amb representants de partits polítics que no han volgut assistir a plató amb dues entrevistes en directe. Una al president del PPC, Xavier García Albiol, l'altra a la cap de l'Oposició, Inés Arrimadas, de Ciudadanos. Es fan connexions a les diverses seus dels partits polítics que fan compareixences i també des del sindicat CC.OO, on es llegeix el comunicat d'aturada de país. Es connecta en directe a diversos llocs del territori on hi ha concentracions. D'entre aquests espais hi ha el dispositiu muntat a plaça de Catalunya de Barcelona, on les entitats sobiranistes han establert un escenari on hi intervindran els president d'Òmnium i l'ANC. També es donen en directe les cassolades i s'actualitzen les dades dels ferits.

A manca de dades oficials del recompte, twitter es converteix en l'eina indispensable per donar la informació des dels diversos municipis del territori, que reproduïx TV3 a partir d'imatges que es sobreposen en pantalla.

En el segon bloc del programa Especial 10, els representants polítics són substituïts per comentaristes que són majoritàriament acadèmics i periodistes. També es connecta amb el Centre Internacional de Premsa on els observadors fan la seva valoració respecte al referèndum.

Aquest segon bloc de l'Especial 10 és la part del programa que fa una mirada a l'estranger a partir d'una ronda de corresponsals. De fet, la visió exterior és una constant a tot el programa especial. Es destaca què diuen alguns dignataris estrangers, majoritàriament amb declaracions efectuades a través de twitter, s'explica què diuen o han dit els mitjans de comunicació internacionals, televisions, ràdios, diaris digitals, etc. La darrera connexió del programa és novament amb el Centre Internacional de Premsa on es dona en directe la compareixença dels observadors internacionals.

2.-Segon Nivell

2.1.Anàlisi oral / textual

2.1.1.Marc interpretatiu dominants

En aquest segon nivell d'anàlisi es detallen els marcs interpretatius que contenen cadascun dels programes informatius i la seva prevalença, de la qual en depèn el número d'impactes que conté cadascun d'ells. Com s'ha vist en capítols anteriors, la prevalença d'aquests marcs també depèn de la capacitat per ser recordats pels mateixos individus als quals s'exposen. Normalment aquesta capacitat oscil·la entre els 6-7, com també s'ha explicat anteriorment.

Els impactes d'aquests marcs equivalen als diversos *paquets interpretatius* que els sustenten. I defineixen el *com pensar* respecte a un tema concret.

En aquest segon nivell es defineixen doncs, les característiques dels objectes, els seus atributs, aspectes, perspectives i/o condicions, tal i com consigna el segon nivell de la teoria de l'Agenda-setting, considerada per alguns autors com una forma de fer operatiu el framing.

Comencem de primer amb la classificació dels frames per número d'impactes (de major a menor) que contenen cadascun dels programes.

Telediario

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	39	El partit del Barça a porta tancada. Les declaracions de Gerard Piqué sobre la situació de Catalunya. Les declaracions de directius, tècnics i aficionats.
2	18	La passivitat de l'actuació dels Mossos
3	14	Els independentistes desafien la llei
4	13	Crítiques a Puigdemont i Junqueras i al seu 'fracàs', que ha trencat la societat catalana i la separa d'Europa
5	11	No hi ha hagut consulta
5	11	Les dades de la jornada
6	10	Què està passant?
7	9	Contra el PP
8	8	Les irregularitats del procés
9	7	Les votacions del govern i els seus consellers
10	6	La intervenció de les forces de seguretat de l'Estat, que han actuat sota mandat judicial, ha estat correcte i un èxit. Un relat que justifica les càrregues
10	6	Crítiques a l'actuació policial
11	5	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació de ciutadans i polítics.
11	5	Rajoy i Puigdemont són igual de culpables
11	5	La crònica d'una escola on s'ha votat.
12	4	Les manifestacions en pro i en contra de Catalunya a tota Espanya
12	4	Les denúncies a les forces de seguretat de l'Estat per lesions
12	4	Autocomplaença per la mobilització del poble de Catalunya
12	4	Crítiques a l'actuació del govern
12	4	Disposició al diàleg en el marc de la llei
12	4	Els independentistes no són majoria
12	4	La raó és amb nosaltres. Defensa de l'actuació del govern
12	4	El referèndum és un cop a la democràcia i una excusa per declarar la independència

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
13	3	Eufemismes sobre la violència policial
13	3	Descrèdit i crítica als independentistes i el seu projecte. Estan fora de la llei. Han trencat la convivència i la llei s'ha de complir.
13	3	L'única culpa és de l'executiu català
13	3	La unitat d'Espanya, en perill.
13	3	S'ha votat
13	3	Contra l'actuació policial
13	3	La jornada de votació ha estat 'tensa'
14	2	Hi ha hagut partits de futbol que no s'han celebrat durant l'10
14	2	Manifestació pel dret a decidir a Madrid
14	2	El PSOE ha de deixar de donar suport al PP
14	2	Crítiques contra Mariano Rajoy
14	2	El president espanyol, Mariano Rajoy, ha fet el que havia de fer
14	2	Cal convocar eleccions a Catalunya
15	1	Ja estaven avisats. Cada acció té les seves conseqüències
15	1	Contra el govern de la Generalitat
15	1	Cal una solució política i dialogada.

Especial 10 de TV3

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	78	Què està passant?
2	60	Ordenació del debat / relat visual / classificació de les imatges
3	51	La mirada internacional, majoritàriament, critica la violència
4	39	La inadmissible violència de l'Estat
5	32	Autocomplaença per la mobilització a Catalunya
6	31	Què succeirà a partir d'ara?
7	30	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
8	29	Sobre el recompte de vots
9	25	El relat de la violència

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
1	78	Què està passant?
2	60	Ordenació del debat / relat visual / classificació de les imatges
3	51	La mirada internacional, majoritàriament, crítica la violència
4	39	La inadmissible violència de l'Estat
5	32	Autocomplaença per la mobilització a Catalunya
6	31	Què succeirà a partir d'ara?
7	30	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
8	29	Sobre el recompte de vots
9	25	El relat de la violència
10	21	La interpretació de les paraules del president
11	16	Cal mediació / intervenció europea. Europa no pot mirar cap a una altra banda. Els catalans s'han guanyat el dret a ser escoltats i reconeguts
11	16	La votació. Descripció. Característiques, evolució.
12	14	La violència exercida contra els catalans els dona dret a poder tenir un estat.
12	14	El referèndum ha estat un cop d'estat / un cop a la democràcia. I una excusa per declarar la independència. Es proclamarà aquesta setmana al Parlament. Contra el referèndum
12	14	Què ha fet / esta fent TV3. Característiques del programa especial
13	13	Contra el PSC / contra Eva Granados (diputada PSC)
14	12	En defensa de la Policia Nacional, de la Guàrdia Civil i de la seva actuació
14	12	Rajoy ha de dialogar i no hi pot haver una resposta violenta. S'ha d'aturar. Els socialistes demanen diàleg
14	12	Aturada general com a resposta a la violència
15	11	El nombre de manifestants ferits, tweets, imatges comentaris

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
16	10	S'han vulnerat els drets dels catalans / a favor dels drets
16	10	S'ha vulnerat la llei i blocat les institucions.
17	9	Crítiques a Puigdemont i Junqueras i al seu 'fracàs', que ha trencat la societat catalana i els separa d'Europa. No es pot fer el que s'ha fet
17	9	Calen eleccions
18	8	Eufemismes sobre la violència policial
18	8	L'única culpa del que ha succeït és de l'executiu català. Ha manipulat a la gent
18	8	La votació observada
19	7	A favor de la gent que ha anat a votar
19	7	Puigdemont i Junqueras no són interlocutors vàlids perquè han donat un cop a la democràcia
19	7	El referèndum és il·legal. Els independentistes han actuat de manera il·legal
19	7	Alguns resultats del referèndum
20	6	Sobre els observadors
20	6	La culpa és de tots dos governs. Cal una solució negociada
20	6	El referèndum és vinculant i legítim
20	6	Contra Rajoy
21	5	Cal exigir responsabilitats per la violència. Rajoy ha de dimitir
21	5	No hi ha hagut consulta. No ha estat un referèndum
21	5	Es votarà / s'ha votat
21	5	Contra el Partit Popular
22	4	Contra el PSC-PSOE
22	4	Els fets de Girona
22	4	Davant la violència cal una vaga general. Crida a l'aturada
22	4	El referèndum no és il·legal / La llei del referèndum només està suspesa / Votar no és delictiu
22	4	Sobre l'aplicació del 155

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
22	4	Països que donen suport al govern espanyol
23	3	Descrèdit i crítica a Puigdemont i als independentistes i els seu projecte. Estan fora de la Llei, han trencat la convivència i la Llei s'ha de complir.
23	3	La violència relacionada amb la Llei i la DUI
23	3	No tots volien votar
23	3	La proposta de Ciutadans per Catalunya
23	3	No tot el poble ha patit repressió
23	3	Contra la violència
24	2	Els polítics han d'estar a l'alçada i és moment de la unitat de les forces catalanistes, sobiranistes i independentistes en la defensa dels drets
24	2	El govern de la Generalitat hauria de poder expressar una unitat transversal
24	2	Menció als ferits
24	2	L'equidistància dels socialistes
24	2	El nombre de policies ferits, tweets, imatges, comentaris
24	2	Les declaracions de Gerard Piqué
24	2	Crisi a la Unió Europea
24	2	Els independentistes són uns violents / han causat violència
24	2	El referèndum no tenia garanties
24	2	Els diversos actors han de fer cas de la Llei espanyola
24	2	L'10 és un afer intern espanyol
25	1	Distinció entre nosaltres els espanyols i europeus / els independentistes
25	1	Cal estar units contra els independentistes
25	1	Negació de la violència
25	1	Lament pels ferits
25	1	Definició del PP com a formació política
25	1	Contra els Mossos
25	1	Els independentistes insulten
25	1	Cal defensar els drets dels no independentistes
25	1	El referèndum no estava en el programa electoral
25	1	Hi ha un problema entre els catalans. Catalunya està dividida

POSICIÓ	IMPACTES	FRAMES
25	1	Contra Catalunya en Comú
25	1	Contra l'aturada general
25	1	Les denúncies contra els Mossos
25	1	Les denúncies per la violència policial.
25	1	La manca de suport internacional
25	1	Cal unitat entre independentistes i sobiranistes
25	1	En Comú Podem està a l'espectativa del que faran les diverses forces polítiques i socials. I del què dirà el president de la Generalitat.

A partir de l'extracció dels frames, i de la seva classificació d'acord al seu número d'impactes, es constitueix el marc d'interpretació de la realitat per part dels dos programes de les televisions públiques catalana i espanyola.

MARC INTERPRETATIU TD

El referèndum ha tingut repercussió en el futbol. El FCB ha demanat no celebrar el partit però la Federació Espanyola ha establert que penalitzaria l'equip amb la retirada de punts. Finalment s'ha fet a porta tancada, decisió que s'ha pres poc abans de començar. Alguns aficionats s'han queixat. D'altres ho han entès. El jugador del FCB, Gerard Piqué ha fet declaracions i ha anunciat que si la seva manera de pensar, que no és majoritària, molesta, aleshores podria deixar la selecció espanyola. Aquestes declaracions evidencien que la manera de pensar de Piqué, un referent dins del món de l'esport, no és la correcta.

En la jornada d'avui cal destacar l'actuació passiva dels Mossos d'Esquadra, que no han treballat per impedir el referèndum, tot i que hi havia una ordre judicial. 8 jutjats han obert diligències i els sindicats de policies consideren un escàndol la passivitat de la policia catalana i anuncien que ho denunciaran.

En la jornada d'avui els independentistes han desafiat la llei. El president de la Generalitat, Carles Puigdemont i el vice president Oriol Junqueras, són els màxims responsables de dividir la societat catalana i separar-la d'Europa, malgrat el fracàs de la jornada d'avui, un dia en el que es pot assegurar que no hi ha hagut cap consulta.

La jornada d'avui ha deixat 761 atesos, segons la Generalitat i 33 policies i guàrdies civils que han quedat ferits. Les forces de seguretat de l'Estat han tancat 92 col·legis. Segons la Generalitat s'han pogut constituir el 96% de les meses. Hi ha 4 persones detingudes acusades pels delictes de resistència, desobediència i atemptat contra agents de l'autoritat. Donada la gravetat dels fets, el president del govern, Mariano Rajoy, es reunirà amb els diversos líders dels partits constitucionalistes i ha demanat una compareixença al Congrés. En el TD s'oferiran les valoracions dels diversos líders polítics. El recompte de vots ha començat a les 8 del vespre i l'executiu català està reunit a Palau amb entitats sobiranistes i agents socials per tractar de trobar una resposta unitària.

MARC INTERPRETATIU ESPECIAL 10 DE TV3

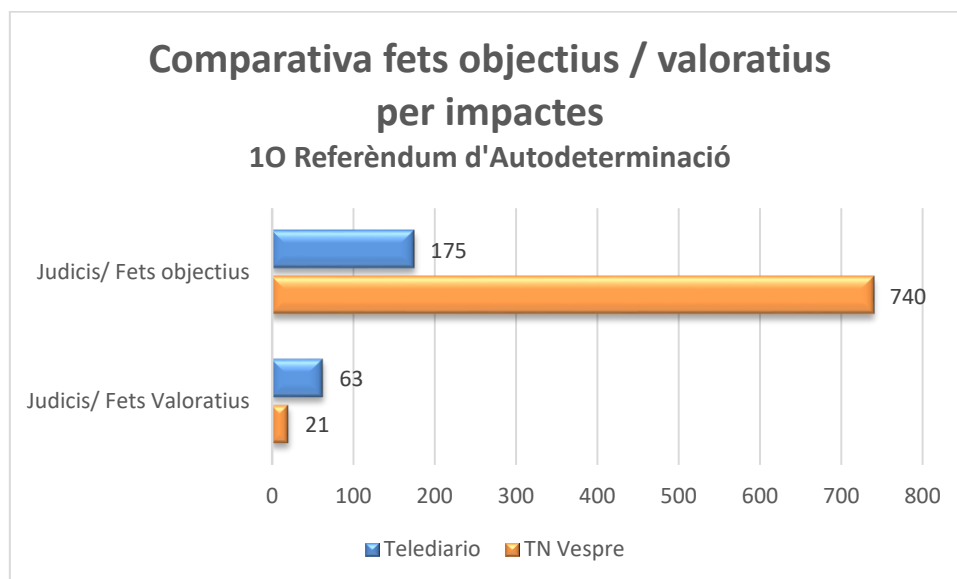
TV3 us ofereix un programa especial sobre el Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya. Us explica què està passant donant prioritat al directe. Hi haurà connexions des de diversos punts d'interès. Un d'ells és a plaça de Catalunya on les entitats sobiranistes han preparat un acte per celebrar la realització del referèndum. Al plató, una taula amb representants de formacions polítiques que són presents al Parlament, donaran la seva opinió sobre els fets d'avui. TV3 mirarà amb especial atenció la informació internacional. La majoria de dignataris i mitjans de comunicació han criticat la violència de la policia espanyola, que ha actuat contra ciutadans i ciutadanes pacífiques. Aquesta actuació de les forces i cossos de seguretat espanyols és incomprendible i inadmissible en un estat democràtic i ha causat perplexitat.

Malgrat la violència, cal felicitar-se pel comportament del poble català, que d'una manera ferma, decidida, cívica i pacífica ha fet possible el referèndum. I no ha defallit malgrat els 800 ferits. Després del referèndum cal preguntar-se què succeirà a partir d'ara. Existeix la possibilitat de l'aplicació del 155. Mariano Rajoy ha convocat els líders dels diversos partits constitucionalistes i ha demanat la seva compareixença al Congrés. Mentrestant, a Catalunya, entitats i agents socials han convocat una aturada general (o vaga general) com a protesta per la violència de la policia i la Guàrdia Civil. El president de la Generalitat anuncia que traslladarà al Parlament els resultats del referèndum. La independència podria ser declarada d'aquí a pocs dies.

Mentrestant, la ciutadania diu que no té por davant la repressió.

2.1.2-Judicis objectius i valoratius

El segon nivell d'anàlisi s'amplia per determinar el sistema de creences de cadascun dels programes i la seva classificació en objectives o valoratives, d'acord als criteris de Teun Van Dijk (1996). Aquesta divisió permet calcular el volum d'informació i coneixement davant els judicis valoratius que conté cadascun dels programes informatius de les respectives televisions públiques catalana i espanyola.

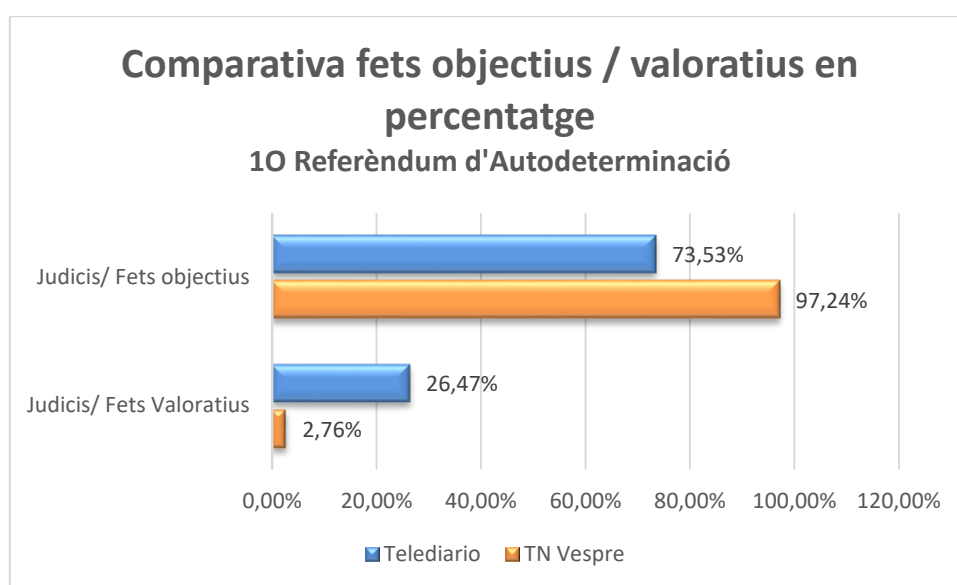


Font: elaboració pròpia

Com es pot observar, la majoria dels impactes corresponen a un sistema de creences objectiu des del punt de vista de cada mitjà. És objectiu, per exemple, en el sentit que reproduïx les declaracions de qualsevol personatge sense modificar-ne el seu contingut. Ara bé, una altra cosa és si, des del punt de vista del contingut de les manifestacions que efectua aquest personatge, aquestes puguin ser objectives o valoratives. En tot cas, aquesta és una dada que es mesura intrínscament a través de l'estatus cognitiu (inflexible, inelàstic, ferm i flexible).

En el gràfic anterior s'observa la prevalença del sistema de creences objectiu, més rellevant i evident en el cas del programa especial de TV3 (consignat com a TN Vespre, encara que es refereixi a l'especial 10) que no pas en el TD.

Aquesta diferència es fa més evident si les dades es traslladen en percentatge:



D'acord a aquestes dades, el sistema de creences valoratiu només representa el 2,76% en el programa Especial 10 de TV3, mentre que en el TD suposa el 26,47%.

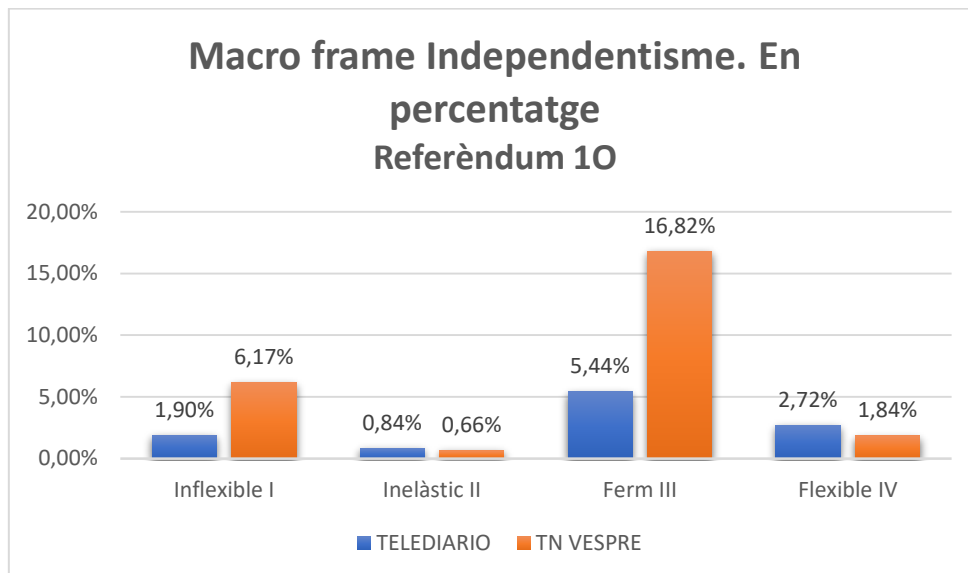
Les xifres evidencien que, en el cas del Telediario, s'ha produït un impacte valoratiu cada minut aproximadament (56,41seg.). En el cas del programa especial de TV3, l'impacte valoratiu es produeix, no pas cada minut, sinó en una distància de més de 7 minuts, aproximadament (7,32min.).

2.1.3.-Estatus cognitiu

A continuació s'analitza l'estatus cognitiu en percentatge de cadascun dels *macro marcs* en els que s'ha classificat el contingut dels programes.

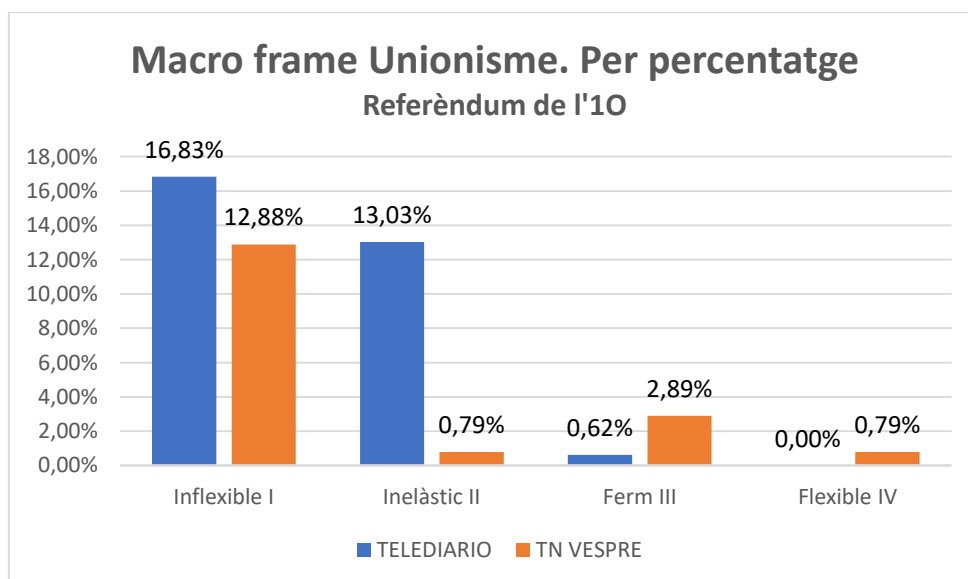
Pel què fa al *macro marc Independentisme*, la primera observació que se'n pot fer és la diferència d'impactes entre un programa i un altre. Mentre al programa Especial 10 de

TV3 representa el 25,49% del total d'impactes, en el cas del TD aquesta xifra es redueix fins arribar al 10,90%. Tot i així, l'estatus cognitiu obert (Ferm + Flexible) és majoritari en tots dos programes en el *macro frame Independentisme*: el 18,66% versus el 6,83% en el cas de TV3 i el 8,16% davant del 2,74%, en el cas del TD.



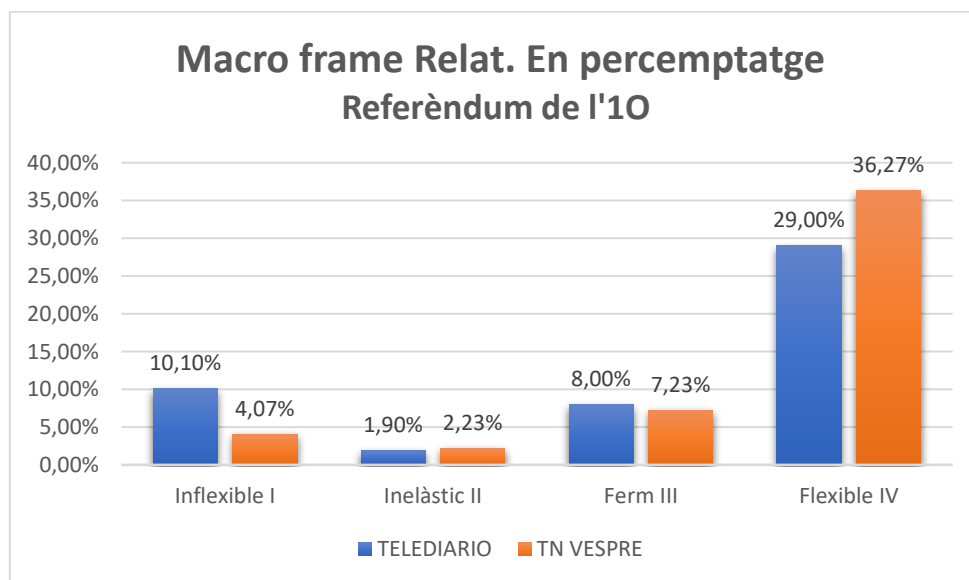
Font: elaboració pròpia

En el cas del *macro frame Unionisme* l'efecte és el contrari. El sistema de creences es situa majoritàriament a l'eix esquerre, fet que suposa un estatus cognitiu tancat (inflexible i inelàstic). I aquest fet es produeix en tots dos programes. En el cas del TD, l'estatus cognitiu tancat del *macro frame Unionisme* representa el 29,86% del total d'impactes i només un 0,62% es situa en un estatus cognitiu obert.



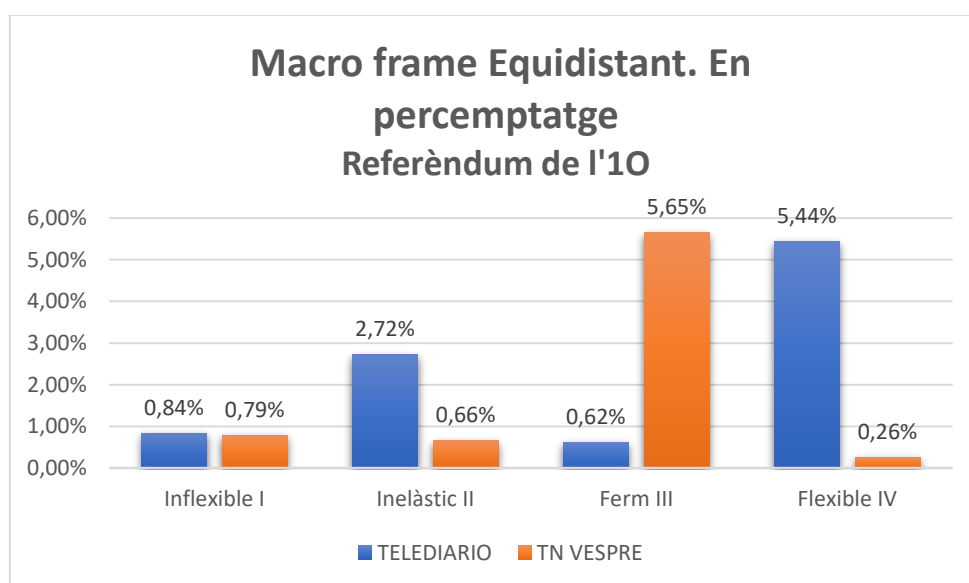
Font: elaboració pròpia

El cas del programa de TV3, l'estatus cognitiu tancat en el *macro frame Unionisme* representa el 13,67% del total d'impactes del programa, mentre que els impactes d'aquest mateix *macro frame* que es situen a l'eix dret, és a dir en un estatus cognitiu obert, representen el 3,68% del total del programa. Tot i que és una xifra reduïda respecte del total, és superior als impactes del Telediario (0,62%) situats en el mateix eix dret.



Font: elaboració pròpia

El *macro frame Relat* és el que més impactes conté respecte del total dels dos programes. Suposa el 49% en el cas del TD i el 49,8% en el cas de l'Especial 10 de TV3. L'estatus cognitiu d'aquests impactes (*subframes*) és majoritàriament obert: el 43,5% en el cas de TV3 i el 37% en el cas del TD. Els impactes que es situen a l'eix esquerre de l'estatus cognitiu (inflexible i inelàstic) suposen un 12% en el cas del TD i un 6,30% en el cas de l'Especial 10.

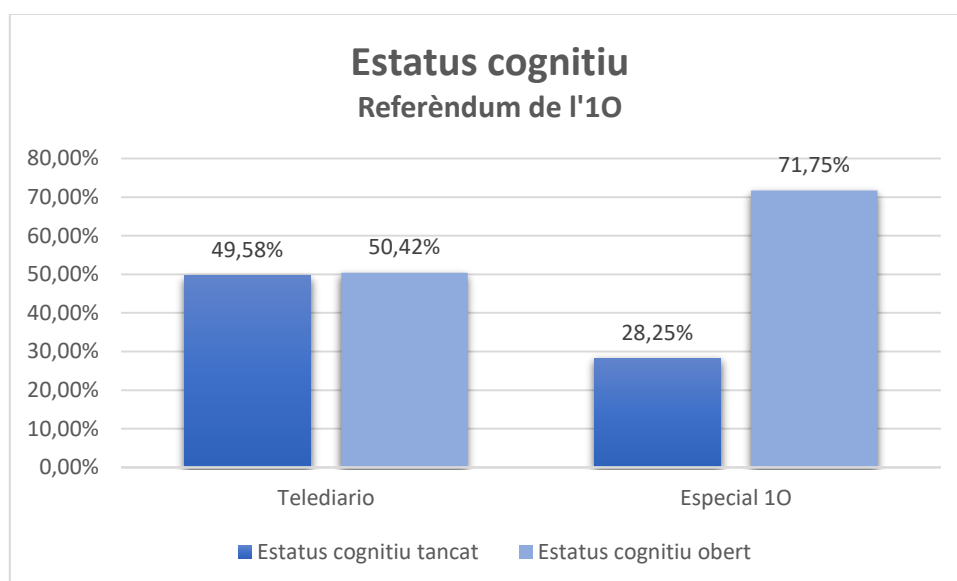


Font: elaboració pròpia

L'estatus cognitiu del *macro frame Equidistant*, tot i que és el que menys impactes conté del total dels dos programes, es situa majoritàriament a l'eix dret és a dir; és majoritàriament obert (ferm + flexible). En el TD suposa el 6,06% del total i en el programa especial de TV3 representa el 5,91% del total d'impactes de tot el programa.

En l'eix contrari, el que defineix un estatus cognitiu tancat, en el cas del TD suposa un 3,56% del total de *subframes* i en el cas de TV3, un 1,45%.

A continuació es mostra, en xifres absolutes, l'estatus cognitiu de cadascun dels programes de les televisions públiques catalana i espanyola.



Font: elaboració pròpia

En el cas del TD s'observa pràcticament una paritat entre l'estatus cognitiu tancat (49,58%) i l'obert (50,42%). En el cas de l'especial 10, la distància entre els dos estatus cognitius és significativa. L'estatus tancat representa el 28,25%, mentre que l'obert el 71,75%.



Imatges de part de la trencadissa a cops de mall que van fer els anti-avalots de la Policia Nacional per fer-se amb les urnes a l'escola Nostra Llar de Sabadell, on havia de votar la presidenta del Parlament de Catalunya, Carme Forcadell. En el judici al Tribunal Suprem, Pilar Calderón va declarar que els policies no es van poder endur les urnes però sí disfresses i material escolar

Font: Frederic Pahisa

2.2.-Anàlisi visual

En aquest segon nivell d'estudi, el discurs visual s'analiza principalment a partir de l'escala de pla de l'objecte i/o subjecte representat. I fins i tot l'absència d'allò que no es representa. El moviment, l'angulació, la translació de la càmera, la il·luminació d'allò representat, la temperatura, textura i correcció de color influeix en la seva percepció i, per tant, en la manera en què es pensa respecte d'aquella persona o objecte. Tot plegat constitueix el que definim com a tractament visual.

Les matrius que s'exposen a continuació relacionen els diversos actors amb elements que influeixen la seva percepció



Mariano Rajoy en la seva compareixença en el Palau de la Mocloa l'1 d'octubre del 2017, que recull el Telediario. L'espai que ocupa és un escenari especialment dissenyat per a les rodes de premsa. Com es pot observar, l'escala de pla correspon a una distància social (pla mig tancat). L'espai és solemne. La bandera espanyola i de la Unió Europea al cantó esquerra de la imatge. I l'escut constitucional amb la corona a la paret del fons de l'escenari. Dominen la gama de colors grisos (el gris s'associa amb la intel·ligència, tot i que també amb el desànim i la vellesa) i blaus (el blau s'associa a la confiança i la fidelitat).

El 'set' està correctament il·luminat. No hi ha cap ombra i a més, el president no està 'enganxat' amb el fons, la seva figura té volum. El president va maquillat i correctament pentinat.

El titular, contradictori amb les imatges que s'han vist al principi del Telediario amb gent votant. La proposició és la culminació de la negació de l'evidència.

Font: Telediario de l'10

2.2.1.Comparativa escala de plans per unitats

ESPECIAL 10 TV3	Escala de plans							
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG / Pla de conjunt	Fora de camp
PP			1	2	1			
PSC-PSOE		6	7	1	1			
Ciutadans			1	1				
JuntsXSí		5	6	4	1		1	2
CUP			9	1				
J.Cuixart (pres. Òmnium)				3			1	
J.Sánchez (pres. ANC)				4			1	
Podem		3	2	1				
Gerard Piqué (jugador FCB)		1						
Dolors Llobet (CC.OO)				1				
Ferran Requejo (portaveu observadors acadèmics)					0,5		0,5	
Portaveu observadors internacionals (exministre afers exteriors Eslovènia)				0,5			0,5	
Persona que parla des d'un escenari								1
Totals		15	26	18,5	3,5	0	4	3
Totals %	Distància personal: 58,57%			Dist. personal llunyana: 26,43 %	Distància social: 5,00%		Dist.Soc.Llunyana : 5,71%	Fora de camp: 4,29%

Les dades de la matriu anterior indiquen que la distància personal és majoritària en el 58,57% dels plans de l'Espcial 10 de TV3, fruit del format del programa (una taula on s'asseuen els polítics i comentaristes) i també les declaracions de diversos líders polítics o agents socials que s'escalen en aquest tipus de pla. Li segueix la distància personal llunyana en un 26,43% , la distància social (5%), la distància social llunyana (5,71%) i el fora de camp en un 4,29%.

Telediario

TELEDIARIO 01/10/2017	Escala de plans						
ACTORS	Pla detall	1er pla	1er Pla obert	Pla 1/2 tancat	Pla 1/2	Pla 1/2 obert	PG
PP				1	4		1
PSC-PSOE				1		1	
Ciutadans					1		
Manifestants				5			
JuntsXSí			2	1		1	
Podem					1		
Gerard Piqué		4					
Josep M ^a Bartomeu (pres. FCB)			2				
Ernesto Valverde (entren.FCB)				1			
Aficionats FCB				4			
Totals		4	4	13	6	2	1
Totals %	Distància personal: 26,67%			Distància pers. llunyana: 43,33%	Distància social: 26,67 %		Dist. Soc.Llunyana: 3,33%

Pel què fa al Telediario, preval la distància personal llunyana en l'escala de plans (43,33%) del total dels subjectes representats. I li segueixen amb la mateixa xifra (un 26,67%), la distància personal i la distància social. La distància social llunyana és d'un 3,33%. A continuació es comparen les matrius dels dos programes.

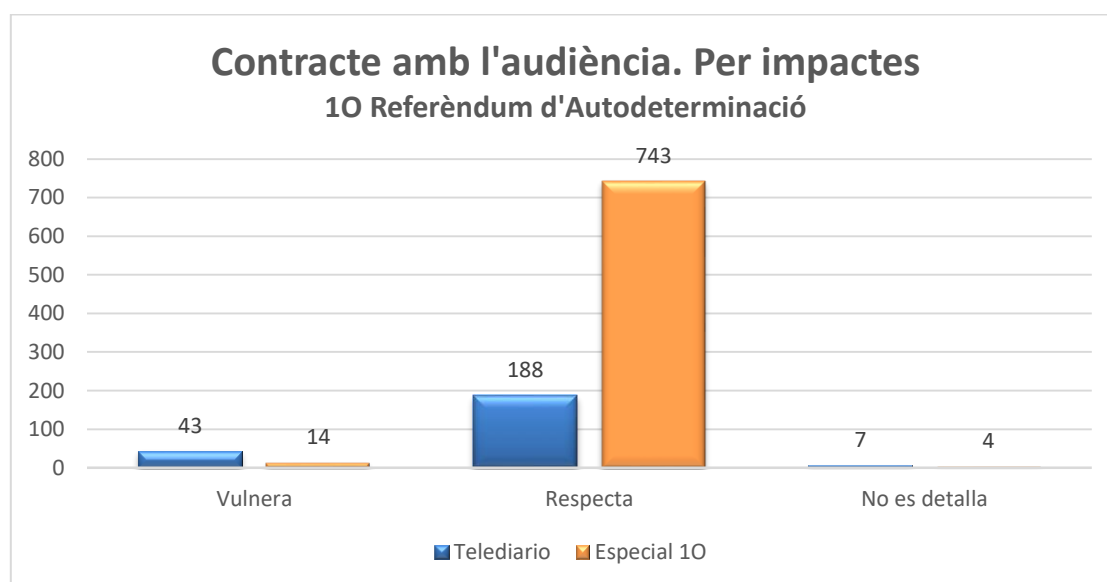
3.-Tercer Nivell

3.1.-Anàlisi oral / textual

3.1.1.-Contracte amb l'audiència

En aquest tercer nivell s'analitza el grau de compliment del contracte amb l'audiència. Es mesura si els *paquets interpretatius*, que sustenten dels diversos *marcs*, vulneren o respecten el codi deontològic de cada televisió i/o el contracte amb l'audiència. La matriu on s'extreuen aquestes dades també inclou un apartat on s'especifica si el contingut del *paquet interpretatiu* no està contemplat o bé en el codi deontològic del mitjà o bé en el contracte amb l'audiència.

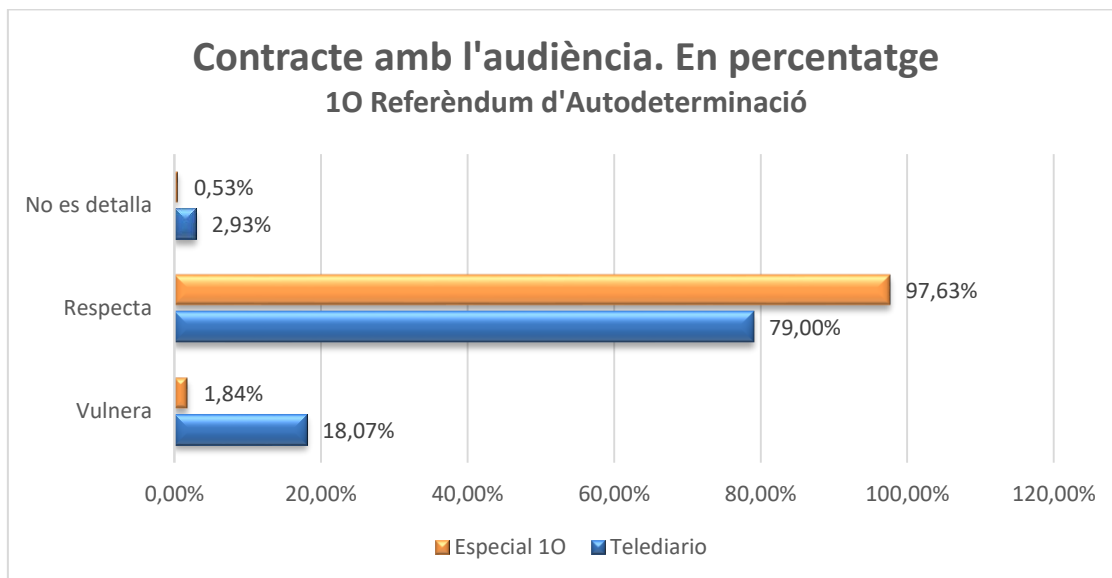
Aquest és el resultat obtingut per impactes en els dos programes de cadascun dels canals públics de televisió.



El contingut dels dos programes respecta majoritàriament el contracte amb l'audiència. Ara bé. No ho fan de la mateixa manera, atès que el TD, en 59 minuts i 14 segons vulnera aquest contracte en 43 ocasions, mentre que l'Especial 10 de TV3, vulnera el codi en 14 ocasions en 2h 33 minuts i 48 segons. I com es veurà seguidament, aquesta vulneració té més a veure amb errades de directe que no pas amb un desajust o manca de concordança entre la mateixa realitat i la seva representació. Sigui com sigui, com dèiem, el TD vulnera el codi deontològic una vegada cada minut i 22 segons aproximadament (82,65 segons, per ser més exactes), mentre que a l'Especial 10 de TV3 aquesta vulneració es produeix cada 7 minuts, aproximadament (6,7min,exactament)

Si els impactes es tradueixen en percentatge respecte del total de *paquets interpretatius*, i malgrat que la majoria del contingut respecta el codi deontològic, el resultat que s'obté és que el TD vulnera el contracte amb l'audiència en el 18,07% del

seu contingut, mentre que el programa de TV3 ho fa en el 1,84%. Es tracta doncs, d'una diferència comparativa notable. I el 18,07% és, de fet, una xifra rellevant.



3.1.2. Tipus de vulneracions del contracte amb l'audiència

Principals vulneracions que s'han extret de la segona edició del Telediario de l'10 del 2017:

1. Es situa en el quadrant distorsionador o ideològic definit per Teun Van Dijk (1996) al minimitzar les actuacions policials utilitzant l'eufemisme 'tensió' per descriure la violència de les forces i cossos de seguretat de l'Estat. A més, el mot generalitza i situa al mateix nivell els que reben la violència i els que l'han generat. Al mateix temps, no busca les causes d'aquesta 'tensió'. Per tant, omé el deure de qualsevol mitjà de ser plataformes per al consens i descabelladores de la complexitat.
2. Aquesta minimització de l'actuació policial també es duu a terme quan, respecte a les càrregues policials, es considera que han estat esporàdiques a l'afirmar que 'incluso ha habido cargas policiales'.
3. Falta a la veritat. Per exemple quan s'afirma que 'la policía y la Guardia Civil han tomado el control de los centros de votación habilitados por la Generalitat'. O quan es parla que s'ha desafiat a la llei, o quan s'acusa els Mossos de passivitat. O quan es diu que "La Guardia Civil ha desactivado el sistema informático anunciado por el gobierno que permitía votar en cualquier colegio presentando el DNI o pasaporte".
4. Designa la violència policial com a 'enfrentaments', fet que suposa que són totes dues parts en litigi les que s'enfronten amb violència, quan és evident la

resistència passiva dels ciutadans. Es troben exemples d'això quan es diu que a "las puertas de éstos (centres de votació) se han sucedido los enfrentamientos entre los partidarios de la independencia y la Policía y la Guardia Civil. Incluso ha habido cargas policiales." I novament confon independència amb sobiranisme.

5. Justifica la violència. I l'argument és un referèndum il·legal i perquè 's'ha fet el que s'havia de fer'.
6. Estableix com irregular un procediment que no té per què ser-ho. Com la creació d'un cens universal o el fet que hi hagi un col·legi electoral a casa d'algú (a la Gran Bretanya, per exemple, hi ha col·legis electorals en pubs)
7. Descriu irregularitats en el procés de votació donant com a vàlides imatges sense contextualitzar, que no aporten un relat versemblant. Tampoc s'ofereix una comprovació adient. No s'explica ni el lloc ni l'hora on s'ha produït la suposada manipulació.
8. Despersonalitza els ciutadans que han volgut exercir el seu dret a vot i han resultat ferits. Mentre que els policies i guàrdies civils estan 'heridos', els ciutadans que han estat colpejats són 'atendidos' dels hospitals.
9. Al nombre de ferits per la policia hi contraposa un altre nombre, en aquest cas, d'agents ferits. Però no se n'expliquen les causes. Ni en quin lloc han estat atesos. Ni de quina consideració.
10. Contràriament, en el cas dels ciutadans es parla de dos casos greus: un per un impacte de pilota de goma (Roger Espanyol) i un altre per una aturada cardíoc-respiratòria (Enric Sirvent).
11. Prejutja a priori l'actuació d'un col·lectiu quan s'afirma que 'La actuación de los Mossos de Escuadra estaba en el punto de mira', tot i que va ser un cos amb un alt grau de resolució de la gestió de la crisi i l'atemptat terrorista a les Rambles de Barcelona, el mes d'agost anterior.
12. Omet informació, fet que culpabilitza el col·lectiu de la policia catalana. I això succeix quan s'explica que els Mossos, d'acord a la interlocutòria de la jutgessa Mercedes Armas, tenien l'ordre d'aturar la votació. No s'exposa però que aquesta actuació s'havia de fer evitant trencar la convivència ciutadana, d'acord amb la mateixa interlocutòria de la jutgessa. Igualment, tampoc explica que l'actuació de la policia s'ha de fer d'acord a criteris d'oportunitat, congruència i proporcionalitat.
13. Emet imatges i declaracions fora de context. Com les declaracions d'uns Mossos afirmant que vindrien l'endemà i explicaven als concentrats que estaven obligats a actuar d'acord a criteris de proporció, congruència i oportunitat.

14. Reprodueixen dades de gran abast sense comprovar-ne la veracitat. Per exemple, sobre l'actuació dels Mossos per part d'un sindicat policial. El TD no contrasta la veritat sinó la font. En té prou donant la versió:

“Poco después, los sindicatos de policía han anunciado que tomarán acciones legales i exigirán responsabilidades a Trapero porque consideran que la actuación de los Mossos ha sido escandalosa” i posteriorment es posa el tall de veu del portaveu del sindicat que afirma que “No sólo han evitado cumplir lo ordenado por el TSJ de Cataluña sinó que han actuado con vergonzosa ligereza , cuando no obstruccionismo, e incluso manipulando datos sobre centros de votación”. La versió dels Mossos és la de la publicació d'una piulada de twitter. A més, el Major dels Mossos se l'anomena sense explicitar-ne el rang.

15. Utilització del mètode de l'*entrepà*, una mena de variant del mètode Kilgore (que consisteix en començar amb la tesi + antítesi + elements que reforcen la tesi). S'utilitza en l'elaboració d'una informació i fins i tot de l'escaleta del programa informatiu.

16. No respecta la presumpció d'innocència . Per exemple quan s'afirma que “paralelamente, varios juzgados investigan la inacción de los Mossos de Esquadra.”

17. Amaga la informació en el text i la disposa allà on ningú se l'espera. Fins i tot la disposa en el text de tal manera que s'oculta. Per exemple, respecte a les denúncies que ciutadans han fet sobre la violència policial, el contingut de la notícia és el següent:

“Un mismo juzgado de Lleida tiene sobre la mesa cuatro querellas de particulares que denuncian actuaciones policiales. Seis juzgados más de Cataluña, 5 de Barcelona y uno de Tarragona, actuan a instancias de denuncias de particulares, la mayoría por inactividad de los Mossos pero también por uso de datos personales o por lesiones”

18. Victimitza a la policia en detriment de les víctimes reals de la violència exercida pels anti-avalots. És a dir, desenvolupa un mecanisme perquè les forces i cossos de seguretat de l'Estat es considerin i siguin percebuts com a víctimes i justifica la seva actuació:

“El colegio Ramon Llull de Barcelona ha sido uno de los puntos de votación en los que se han vivido momentos de tensión y en cuyos alrededores se han producido cargas policiales. Ha ocurrido después que la Policía Nacional requisara por orden judicial las urnas. Al salir han quedado atrapados y han disparado salvas y pelotas de goma. Una de ellas ha impactado en el ojo de un hombre, que poco después ha sido operado”.

De fet, com es pot observar, és la pilota de goma la que impacta a l'ull de Roger Espanyol, no pas el policia que li dispara, de tal manera que despersonalitza les víctimes reals de la violència policial.

19. Estableix relacions de causa-efecte que són falses. Per exemple quan s'afirma que s'ha entrat a una escola a cops de mall perquè hi havia un tractor que blocava l'entrada:

“A golpes han roto este cristal para acceder a uno de ellos en Gerona donde un tractor bloqueaba el acceso.”

La culpa doncs, que s'hagi hagut d'entrar a cops de mall de l'escola és del tractor.

20. Generalitza. Es fan afirmacions categòriques sense mostrar-ne proves versemblants. Per exemple quan es diu que “se han presentado listas a mano y papeletas en sobre y traídas desde casa.”
21. Difón rumors. Per exemple quan s'afirma “se ha visto votar en la calle”. No diu ni en quin lloc ni quan.

Principals vulneracions del contracte amb l'audiència de l'Especial 10 de TV3:

1. Manca de precisió en la descripció d'imatges. En ocasions es tendeix a maximitzar la presència de ciutadans. Per exemple, quan s'afirma, comentant una de les imatges que circulaven per internet, que “aquí podeu veure l'entrada d'agents de la Policia Nacional, una intervenció que ha acabat amb 9 ferits davant la multitud que estava bloquejant l'entrada a aquesta escola (...)”. En realitat no era una multitud de persones sinó desenes.
2. Manca de precisió en proposicions que poden generar equívocs o un doble significat. És l'exemple d'un rètol sobre impressionat a pantalla que afirma: “Dosrius, Maresme / LA POLICIA HA DE RETIRAR-SE” No se sap si és una proposició imperativa o la descripció del que ha succeït, que utilitza el present històric com a forma verbal.
3. Ús de la paraula ‘intervenció’ com eufemisme de la violència policial. Fet que, precisament, minimitza aquesta violència.
4. Ús del llenguatge bèl·lic per descriure una circumstància o situació. Per exemple quan el presentador de TV3, Ramon Pellicer, és a plaça Catalunya i en la seva crònica, respecte del què està succeïnt exposa: “a mesura que han anat tancant els col·legis electorals les persones que estaven allà intentant defensar aquelles posicions ara han vingut aquí”. El fet de ‘defensar posicions’ s'utilitza, normalment, en conflictes bèl·lics.

5. Realització d'especulacions o conjectures. Per exemple, quan el mateix presentador de TV3 afirma que "és un final de jornada que també ha estat organitzat per Junts pel Sí. Per això en les imatges es pot veure que molts venen embolcallats amb banderes amb el sentit d'aquest vot." En realitat, hi pot haver persones que no siguin d'aquesta coalició i vagin igualment embolcallades amb l'Estelada. O quan el corresponsal a Berlín, afirma que la setmana següent s'espera que des d'Alemanya es facin més declaracions respecte del què ha succeït a Catalunya.
6. Generalitzacions. S'afirma que el poble català ha anat a votar, quan, de fet, no tots els catalans han votat.
7. Manca de perspectiva de gènere. Quan es menciona a una diputada de la CUP només pel seu nom enlloc de nom i cognom com es fa amb la resta de persones.
8. Ús de pre-judicis que tenen efectes sobre la regulació del discurs. Per exemple quan s'afirma que una convidada anava a parlar d'una cosa quan en realitat no ho anava a fer.
9. Manca de percepció adequada en la interpretació de les imatges que es comenten en directe des del programa i de les quals no es té informació. És el cas del presentador de l'Especial 10 de TV3, Toni Cruanyes, que confón unes imatges de festa i eufòria a la seu de la CUP. Quan la diputada d'aquesta formació política el rectifica dient que les emocions expressen que la gent ja no té por, el mateix Toni Cruanyes torna a insitir.
10. Desviament del focus d'atenció d'un fet que ha d'esdevenir. Per exemple, enlloc de focalitzar el debat respecte què significa l'aturada de país (la del 3 d'octubre, que convoquen la majoria d'agents socials i entitats sobiranistes davant la repressió de l'10), què s'espera d'aquesta aturada, per què es fa i quins efectes es vol que tingui, es parla de com s'ha de designar: si vaga general o aturada de país. Aquesta circumstància provoca la creació d'un marc secundari, que no és el principal.
11. Donar per òbvies circumstàncies que no ho són. El presentador Toni Cruanyes considera que el contingut del discurs de la compareixença del president Puigdemont ha estat molt clara. Contràriament, una hora després, diversos comentaristes no es posaran d'acord sobre el què ha dit o volgut dir el president de la Generalitat respecte a la Declaració Unilateral d'Independència, la DUI.
12. Errors. Designació d'una institució per una altra. El corresponsal de Brussel·les, Xavi Coral menciona el Parlament de Catalunya enlloc de l'Europeu.
13. Sobredimensionament d'esdeveniments. Una manifestació de 100 persones a Buenos Aires contra l'acuació del govern espanyol es converteix en noticable.

3.2. Anàlisi visual

3.2.1. Tractament visual

En aquest tercer nivell d'anàlisi s'estudia el tractament visual dels diversos actors que apareixen en cadascun dels programes de les televisions públiques espanyola i catalana.

En el cas del Telediario es pot observar com majoritàriament fa un tractament visual neutre als actors que hi participen (63,34%). El segueix el tractament positiu (33,33%), normalment perquè es tracta d'imatges captades en seus d'institucions i partits polítics que tenen 'sets' específics, és a dir, espais preparats per a la imatge audiovisual. El tractament negatiu significa el 3,33%.

TELEDIARIO 01/10/2017	Tractament visual		
ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
PP	6		
PSC-PSOE	2		
Ciutadans	1		
Manifestants			5
JuntsXSí	1	1	2
Podem			1
Gerard Piqué			4
Josep M ^a Bartomeu (pres. FCB)			2
Ernesto Valverde (entren.FCB)			1
Aficionats FCB			4
Totals	10	1	19
Totals %	33,33%	3,33%	63,34%

Pel què fa l'Especial 10 de TV3, en la matriu que s'expressa a continuació, el tractament positiu i no pas neutre és el majoritari. Suposa el 72,86% del total. La causa, perquè la majoria d'intervencions dels actors que hi participen estan captades en seus d'institucions, partits polítics i el mateix plató de TV3, que consigna un espai de gran qualitat pel què fa a la il·luminació i el disseny.

El tractament neutre significa el 18,57% i el negatiu, el 8,57%. El tractament negatiu és superior a TV3 que no pas al Telediario. Això es deu al fet que es tracta de les entrevistes realitzades a Plaça de Catalunya als líders d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart i de l'ANC, Jordi Sànchez. Es tracta d'una seqüència, malgrat el desplegament efectuat, mal resolta. A l'entrevista se sentia l'himne dels segadors en alt volum i era difícil poder-la escoltar correctament. També és negatiu el pla realitzat a Dolors Llobet de CC.OO dins d'una sala freda i sense preparació, donades les circumstàncies excepcionals del moment. En un altre pla amb tractament visual negatiu s'escolta a una persona a qui no s'identifica que parla en fora de camp des d'un escenari.

ESPECIAL 10 TV3	Tractament visual		
ACTORS	Positiu +	Negatiu -	Neutre =
PP	3		1
PSC-PSOE	15		
Ciutadans	2		
JuntsXSí	15	2	2
CUP	9		1
J.Cuixart (pres. Òmnium)		1	3
J.Sánchez (pres. ANC)		1	4
Podem	5		1
Gerard Piqué (jugador FCB)			1
Dolors Llobet (CC.OO)		1	
Ferran Requejo (portaveu observadors acadèmics)	1		
Portaveu observadors internacionals (exministre afers exteriors Eslovènia)	1		
Persona que parla des d'un escenari		1	
Totals	51	6	13
Totals %	72,86%	8,57%	18,57%

4.-Quart Nivell

4.1.Anàlisi de les imatges violentes de l'10

El quart nivell analitza les imatges violentes difoses en els dos programes de les televisions públiques espanyola i catalana. Les imatges es classifiquen d'acord als següents criteris:

- Cops de policies contra manifestants i les seves conseqüències
- Enpentes sense cops de la policia
- Manifestants llençant objectes contra la policia
- Manifestants encarant-se a la policia sense llençar-los objectes

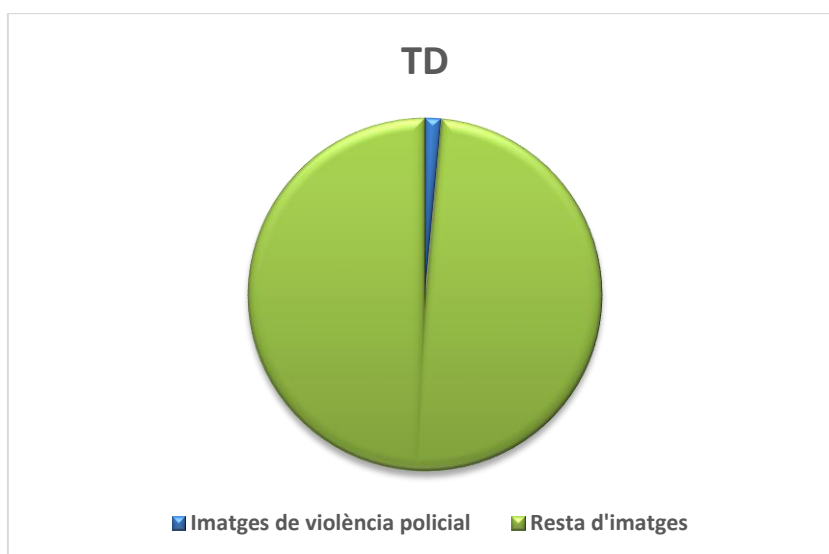
La mesura inclou plans i seqüències i es quantifica en segons i percentatge respecte del total d'imatges violentes que conté cadascun dels espais informatius.

Cal tenir present però la diferència de proporció entre manifestants i policies. Mentre els anti-avalots van amb defenses, cuirasses, porres, armes de foc i fusells adaptats per disparar pilotes de goma, els manifestants van sempre desprotegits. Els objectes que

poden llençar sobre la policia (que s'observen en les imatges) són cons de trànsit i tanques (cap de les tanques però, es veu que li caigui al damunt de cap agent de policia).

Per començar, una primera consideració. Donada l'extensió del programa Especial 10 de TV3, la desproporció d'imatges emeses de violència policial respecte el Telediario. Hi ha 898 segons d'imatges de policies colpejant manifestants amb les conseqüències d'aquesta violència, el que suposa gairebé un quart d'hora d'emissió (14,96 minuts). Per contra, el TD emet poc més d'un minut.

És interessant veure la proporció d'imatges de violència policial en els següents gràfics comparatius respecte a la totalitat del temps de cada programa:



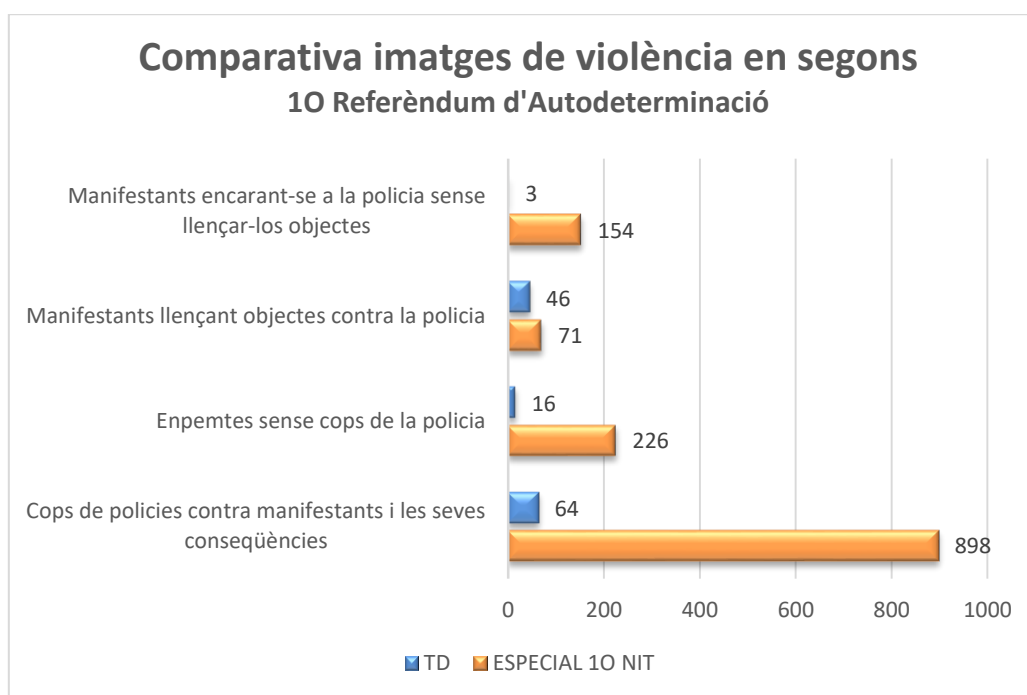
Font: elaboració pròpia



Font: elaboració pròpia

El quadre que es mostra a continuació conté la classificació d'imatges segons el tipus de violència exercida. És destacable la proporció d'imatges de violència de la policia i dels manifestants, més equilibrada en el cas del TD (64 seg respecte a 46 seg) que no pas en el programa de TV3 (898 seg vs. 71 seg.)

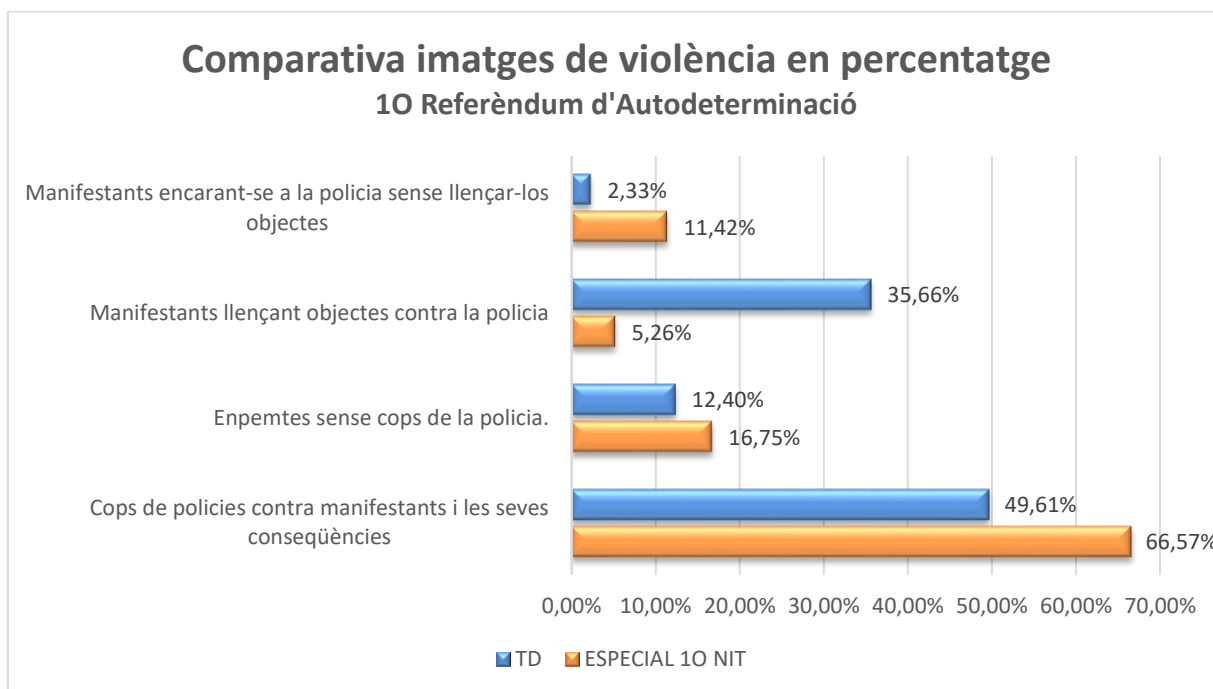
Les imatges de manifestants encarant-se a la policia sense llençar objectes suposen 154 segons en el cas del programa especial de TV3 i 3 seg. en el cas del TD. Pel què fa a les imatges on els policies empenyen a manifestants però sense fer-los caure a terra i sense colpejar-los, suposen un total de 226 segons en el cas de l'Especial 10 i 16 en el cas del Telediario.



Si el còmput de les imatges es traslladen de segons a percentatge respecte del total d'imatges de violència, l'equilibri que abans es mencionava en el TD respecte a les imatges de violència policial i dels manifestants (tot i que aquesta darrera violència és incomparable amb l'exercida pels agents de l'autoritat) es fa més evident. Del total d'imatges violentes que s'emeten en el programa de la televisió pública espanyola, el 49,61% corresponen a la policia i el 35,66% als manifestants. En el cas de l'Especial 10 el percentatge és superior en el cas dels policies (66,57%) i significativament inferior en el cas dels manifestants (5,26%).

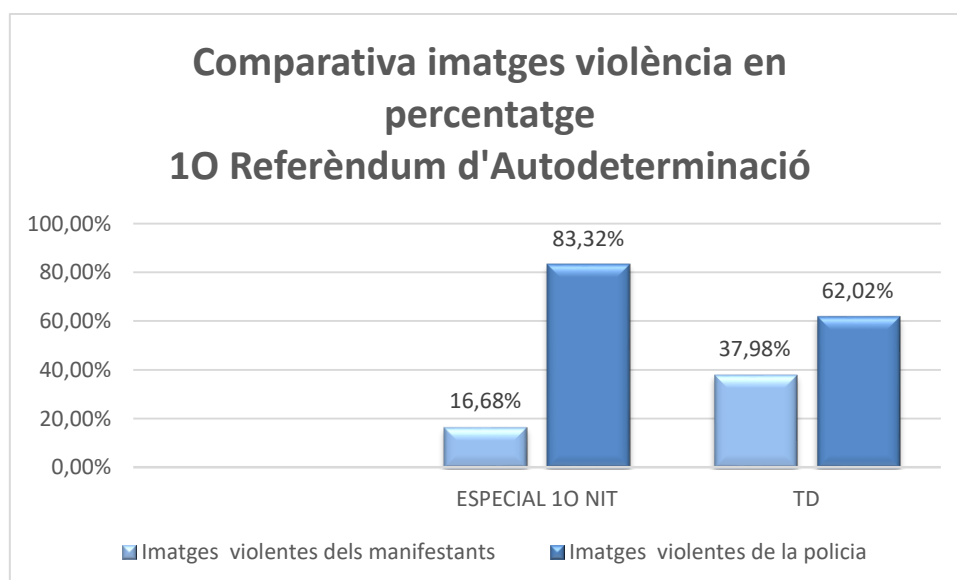
El percentatge de manifestants que s'encaren a la policia sense llençar-los objectes suposa el 2,33% en el cas del TD i el 11,42% en el cas de TV3. La darrera classificació d'imatges violentes és la de la policia donant empentes sense cops als manifestants, que

suposen, respecte del total d'imatges de violència, un 12,40% en el Telediario i un 16,75% en el cas del programa especial de la televisió pública catalana.



Font: elaboració pròpia

Finalment, els gràfics següents redueixen les imatges en únicament dos grups. Aquelles que van en contra dels manifestants per la seva actitud davant la policia i les que corresponen a la policia davant la seva actuació violenta contra els manifestants.



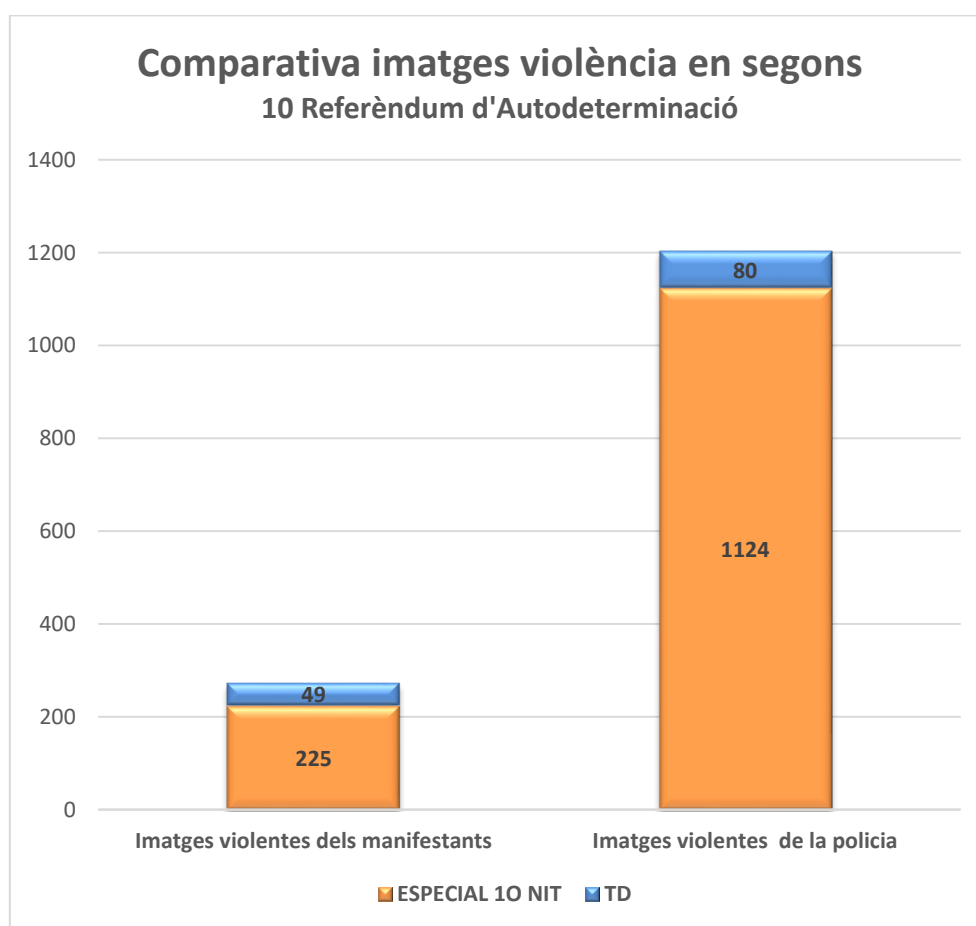
Font: elaboració pròpia

Com s'observa en el gràfic anterior, en el cas de l'Especial 10, el 83,32% de les imatges corresponen a la violència exercida per la policia, mentre que el 16,68% correspon als actes comesos contra la policia per part dels manifestants²⁶⁸.

En el cas del Telediario, del total d'imatges violentes, el 62,02% corresponen a accions de la policia i el 37,98% a accions realitzades per manifestants.

En la figura següent es mostra el temps en segons que cadascun dels programes dedica a aquests dos tipus de fets. Es veu com el temps dedicat a les imatges violentes de policies i manifestants és significativament superior en el cas de TV3 respecte a Televisió Espanyola. En proporció, a TV3 també és molt més gran el volum d'imatges amb accions violentes de la policia, respecte de les dels manifestants.

L'equilibri existent entre les imatges violentes de manifestants i policies també és evident si el còmput es fa en segons enlloc de percentatge, com s'ha vist anteriorment.



²⁶⁸ Diem 'actes comesos' perquè no es pot comparar la violència exercida per la policia i la realitzada pels manifestants.

4.2.-Nota de cobertura

En aquest darrer nivell d'anàlisi es dona la nota de cobertura de l'esdeveniment per part del Telediario i de l'Especial 10 de TV3. La nota final s'elabora en base a 10 i tenint en compte els següents criteris valoratius:

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 01/10/2017		ESPECIAL 10	Millora el relat	TD	Millora el relat
1	Utilització de llenguatge discriminatori (1)	No	1	Sí	-1
2	Utilització d'un llenguatge que pretén atenuar i/o suavitzar els fets que han succeït. (2)	No	1	Sí	-1
3	Emissió de judicis de valor (3) sense tenir-ne proves	No	1	Sí	-1
4	El contingut d'alguna notícia genera confusió i dona a entendre uns fets que no són certs (4)	No	1	Sí	-1
5	Presència de proposicions en rètols que s'estableixen com a leivmotius que orienten la informació (5)	No	1	Sí	-1
6	Regulació del discurs a través d'un futbolista (6)	No	1	Sí	-1
7	Utilització de l'entrepà (mètode Kilgore)	No	1	Sí	-1
9	Cobertura de manifestacions pro referèndum a la resta de l'estat	No	-1	Sí	1

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 01/10/2017		ESPECIAL 10	Millora el relat	TD	Millora el relat
10	Cobertura de premsa i diaris internacionals	Sí	1	No	-1
11	Cobertura del Centre Internacional de premsa	Sí	1	No	-1
12	Connexions amb les seus dels diversos partits polítics	Sí	1	Sí	1
13	Connexions amb corresponents	Sí	1	No	1
14	Ocultació de l'abast real de la violència policial	No	1	Sí	-1
15	Descrèdit de la votació sense aportar proves	No	1	Sí	-1
16	No utilització de la presumpció d'innocència	No	1	Sí	-1
17	Talls de veu descontextualitzats (7)	No	1	Sí	-1
18	Utilització d'imatges icòniques a favor de la policia (8)	No	1	Sí	-1
19	Afirmació de fets que no són certs (9)	No	1	Sí	-1

ANÀLISI TIPUS DE COBERTURA 01/10/2017		ESPECIAL 10	Millora el relat	TD	Millora el relat
20	Presentació de fets com a irregulars quan en realitat no tindrien perquè ser-ho (10)	No	1	Sí	-1
21	Obvia les declaracions de Mariano Rajoy	Sí	-1	No	1
22	Obvia la declaració institucional de Carles Puigdemont al Palau de la Generalitat	No	1	Sí	-1
23	Es donen resultats de les votacions	Sí	1	No	-1
24	Hi ha una recreació de les imatges de violència de la policia (11)	Sí	-1	No	1
TOTALS			17		-13

- (1) Per exemple atorgar la condició de 'ferits' als agents de les forces de seguretat de l'estat i d' 'atesos' als manifestants.
- (2) Per exemple, parlar de 'jornada tensa' enlloc de violència policial. En un altre moment del Telediario es parla de 'incluso ha habido cargas policiales' talment com si hagués estat una anècdota. O fins i tot es mostra obertament a favor de la utilització de la violència perquè els agents 'habían quedado atrapados'
- (3) Per exemple, afirmar que els mossos 's'han posat al costat dels independentistes'
- (4) Per exemple es parla que s'han fet denúncies per lesions però de tal manera que sembla que aquestes denúncies les hagin tramitat els cossos de seguretat (entrada 80 Matriu-1 TD)
- (5) Per exemple: 'referèndum ilegal' o 'desafío a la ley'
- (6) El discurs és més que parlar i escriure. És una manera de parlar i escriure. Regular el discurs és imposar un conjunt de regles formals i/o informals sobre què pot ser dit, com ha de ser dit i què es pot dir a qui. Regular el discurs significa regular l'emoció atès que el llenguatge és l'eina principal a partir de la qual ens expressem, gestionem, i evoquem les emocions. La conseqüència definitiva de regular el discurs és la regulació de l'acció. Quan una forma de discurs s'estableix com una pràctica estàndard, aquesta esdevé una eina per reproduir desigualtat, perquè pot servir no solament per regular el pensament i l'emoció sinó també per mantenir les fronteres a l'identificar els altres de nosaltres Altheide, D. (2002) Les declaracions de Josep Piqué són un exemple de com el marc dominant d'interpretació de la realitat domina el llenguatge i per tant, l'acció. Gerard Piqué ve a dir que si la seva ideologia molesta, no hi fa res, pot marxar de la selecció. La ideologia no hauria de ser un motiu per marxar però aquesta possibilitat ja es té assumida que pot ser així.
- (7) Per exemple el que fa un Mossos d'Esquadra en un col·legi electoral. No s'explica que els Mossos van tancar el doble de col·legis electorals que Policia i Guàrdia Civil juntes. Contràriament es diu que la 'actuación de los Mossos ha sido escandalosa'

- (8) Es refereix a la imatge d'un pare amb el seu fill que un anti-disturbis ajuda a sortir d'una barrera humana perquè no entressin els agents a un col·legi electoral. Es tracta d'una imatge que no posa èmfasi en la violència policial. Si no en un policia que salva pare i fill. Presenta al policia com un heroi.
- (9) Per exemple afirmar que la Guàrdia Civil ha desactivat completament el sistema informàtic de la votació.
- (10) Per exemple, dur paperetes impreses des de casa o posar com a centre de votació la casa d'una regidora de la CUP
- (11) Per exemple presència de 'loops' o reiteració de diverses imatges. Com per exemple els trets de pilotes de goma de la policia.

RESULTAT Tenint en compte aquests criteris valoratius la nota de cobertura (en base a 10) s'estableix en un 7,08 per a l'Especial 10 de TV3 i un 0 per al Telediario.

TERCERA PART

CONCLUSIONS I DISCUSSIÓ

Conclusions

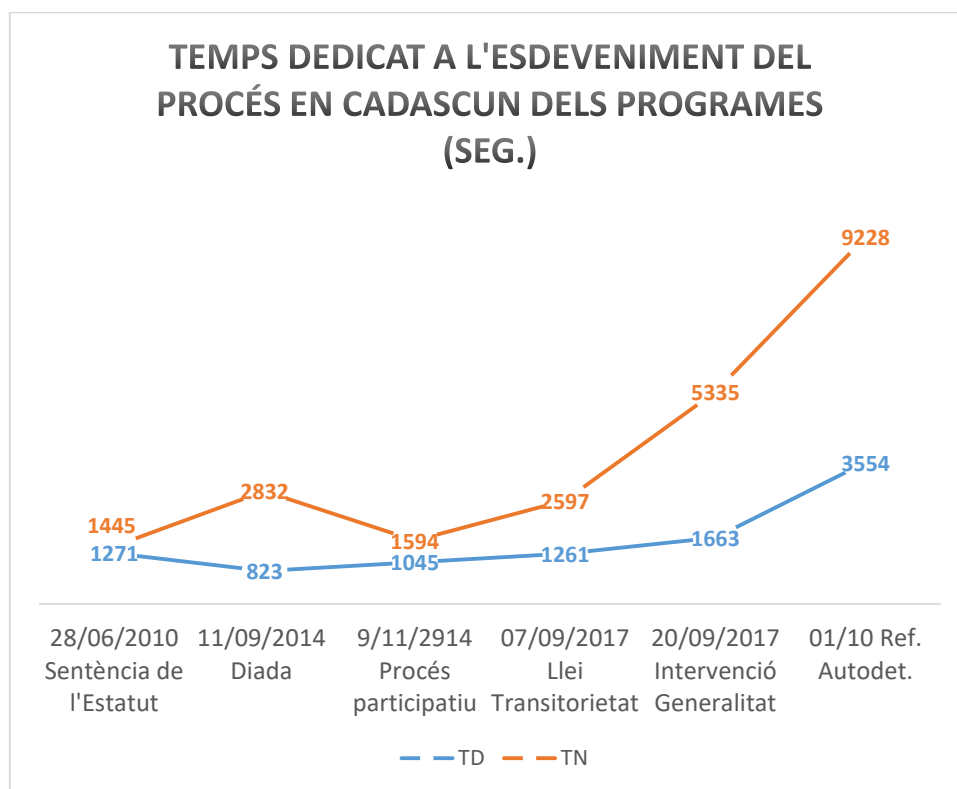
1. Mitjana de durada dels programes

S'han analitzat un total de 6 programes informatius de les televisions públiques catalana i espanyola. Per tant, en conjunt són 12 programes estudiats.

La mitjana de temps dedicat per explicar l'anomenat *Procés* per part del Telediario és de 26 minuts i 40 seg., mentre que el Telenotícies la xifra ha resultat més del doble, en concret, 1h. i 4 minuts.

DATA	ESDEVENIMENT	DURADA TN (seg.)	DURADA TD (seg.)
28/06/2010	Sentència de l'Estatut	1456	1271
11/09/2014	Diada Nacional de Catalunya	2832	823
09/11/2015	Procés participatiu 9N	1594	1045
07/09/2017	Aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya	2597	1261
20/09/2017	Intervenció de la Generalitat	5335	1663
01/10/2017	Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya	9228	3554
	TOTALS	23042	9617
	MITJANA MINUTS	384,03	160,28
	MITJANA TEMPS DEDICAT	1h.4min.	26min40seg.

Les dades del quadre anterior les traslladem en una gràfica per veure'n l'evolució:



Font: elaboració pròpia

Les línies de temps dedicat a explicar un esdeveniment concret per part de cadascun dels programes es van acostar – i només acostar – en dues ocasions: el dia de la publicació de la sentència de l'Estatut i el 9N, quan es va celebrar el procés participatiu. La gràfica evidencia que els dies de mobilització popular al carrer és quan hi ha més diferència entre la durada d'un programa i un altre: 2009 seg. durant la Diada del 2014, 3.672 seg. el 20 de setembre del 2017, i 5.674 seg. l'10.

Aquestes dades serveixen per formular la primera conclusió.

1.1.-CONCLUSIÓ-1

El TN de TV3 ha dedicat més temps a explicar el període analitzat del *Procés* que no pas el TD de TVE. En concret la mitjana és d'1h. 4min per al Telenotícies i de 26 min. i 40 segons per al Telediario; és a dir, un 58,26% més.

1.1.a.-La diferència de durada entre un programa i un altre s'eixampla els dies de gran mobilització popular al carrer i tensió entre les dues administracions

2. Cobertura d'escenaris

Quant a la presència del mitjà en els diversos escenaris on s'ha produït algun esdeveniment rellevant que mereix ser explicat, novament ens trobem que TV3 supera a Televisió Espanyola. El TN cobreix una mitjana de 17,12 escenaris per programa, mentre que el TD en cobreix 12. S'observa un element diferenciador que eixampla la diferència: les cròniques dels corresponents de la televisió pública catalana. Sovint en cada esdeveniment important TV3 busca la mirada i les reaccions a l'exterior.

DATA	ESDEVENIMENT	TN	TD
28/06/2010	Sentència de l'Estatut	9	7
11/09/2014	Diada Nacional de Catalunya	15	11
09/11/2015	Procés participatiu 9N	23	18
07/09/2017	Aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya	6	6
20/09/2017	Intervenció de la Generalitat	27	14
01/10/2017	Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya	23	16
	TOTALS	103	72
	MITJANA PER PROGRAMA	17,16	12

Per tant,

2.1. CONCLUSIÓ-2

El TN supera al TD en la cobertura d'escenaris en el relat sobre el període analitzat del *Procés*. Una de les causes d'aquesta diferència és la mirada internacional. TV3 busca les reaccions a l'estranger, en la majoria de programes, a través de les cròniques dels seus corresponents en els esdeveniments analitzats.

3. L'ordre de prevalença dels marcs interpretatius de la realitat (re)creada.

Al llarg de tot el desenvolupament d'aquesta anàlisi hem consignat la (re)creació de la realitat a partir de la producció de marcs interpretatius. S'han establert diferents nivells de *marcs* o *frames*. En el nivell superior es situen els *macro marcs* que hem anomenat *Unionisme, Independentisme, Equidistant i Relat*. Cadascun d'aquests *macro marcs* estan formats a la vegada per altres *marcs*, que al mateix temps contenen els anomenats *paquets interpretatius*²⁶⁹ que els sustenten i proporcionen consistència.

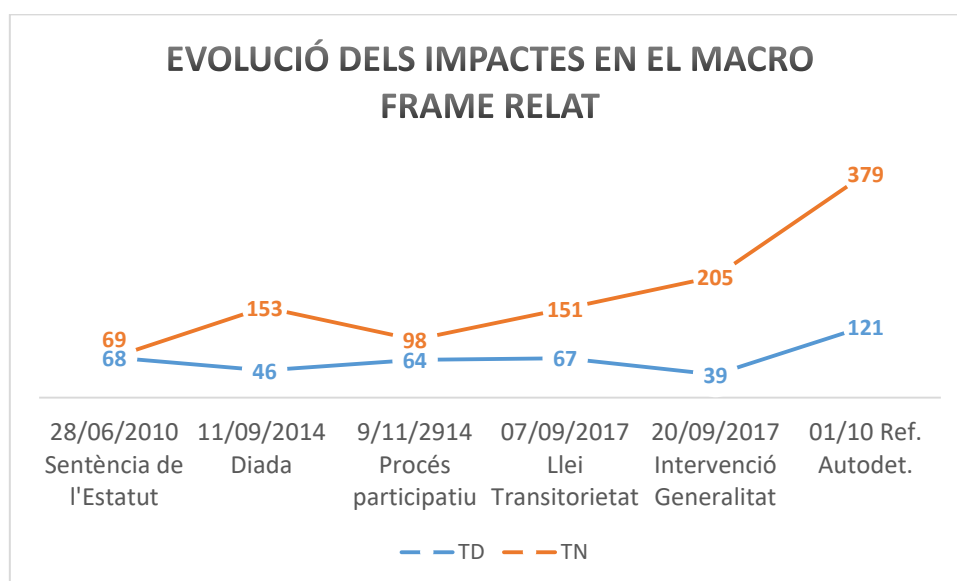
Com més *paquets interpretatius* conté un marc, més solidesa i presència a la opinió pública li proporciona. D'aquesta manera, cada vegada que es fan presents esdevenen *impactes*, és a dir; una mena de recordatori dels *frames* als quals pertanyen.

Els dos programes analitzats formen part d'un mateix ecosistema comunicatiu de tal manera que la producció de continguts incideix directament sobre una mateixa comunitat. Per tant, també definim l'ordre de prevalença a partir de la suma conjunta dels *impactes* que contenen els mateixos *macro marcs* tan del Telediario com del Telenotícies, com es veurà al final d'aquest apartat.

3.1. Macro frame Relat

El *macro frame Relat* és el que conté aquells *frames* que expliquen, exposen, narren, des de la cosmovisió de cada mitjà, fets o esdeveniments que han succeït o estan succeïnt en el moment de l'emissió de cadascun dels programes.

El *macro frame Relat* és el que conté el número més gran d'*impactes* (*paquets interpretatius*) tan si es sumen a cada programa per separat, com en conjunt:



Font: elaboració pròpia

²⁶⁹ Tal i com Gamson i Modigliani (1989) els van anomenar en el seu estudi sobre l'energia nuclear que s'ha citat en diverses ocasions.

Com es pot observar l'evolució de la línia que defineix el número d'impactes del *macro frame Relat* que correspon a TV3, té el mateix comportament -tot i que no en la mateixa proporció – que la del temps que el TN dedica al *Procés* en cada programa analitzat. En el cas del TD succeeix el mateix, tret de l'edició del dia 20/09/2017, en què el temps dedicat a aquest esdeveniment puja respecte el programa anterior però el número d'impactes baixa. I a menys impactes en el *macro frame Relat*, menys narració dels fets que han esdevingut o estan esdevenint i per tant, més interpretació o opinió respecte aquesta realitat.

Però la gràfica també indica més coses. Per exemple, que TV3 va emetre més contingut narratiu sobre què va succeir en la multitudinària Diada del 2014 que no pas en el mateix procés participatiu del 9N del mateix any. A partir d'aquesta data, els *impactes* inclosos en el *macro frame Relat* no paren de créixer, assolint el punt més àlgid l'10.

En el cas de TV3, l'increment és proporcional al temps que cada TN dedica a explicar un esdeveniment del *Procés*. A més temps dedicat, més impactes conté el *macro frame Relat*. I a l'inrevés.

Pel què fa al TD i el TN, és interessant de veure com el número d'impactes entre del *macro-frame Relat* el dia de la sentència de l'Estatut (28 de juny del 2010) és pràcticament la mateixa (69 impactes en el TN, 68 en el TD) però és a partir d'aquesta data que les línies divergeixen.

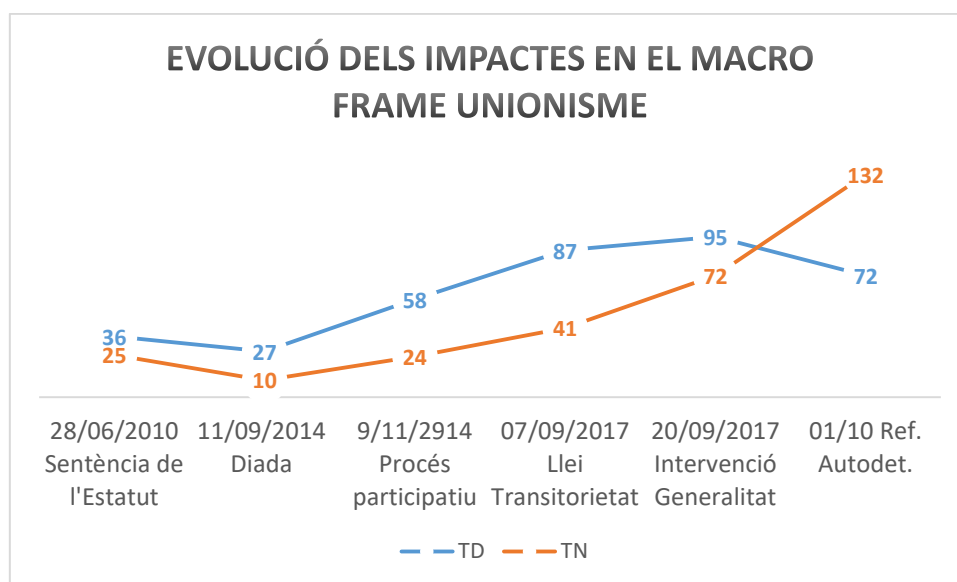
En l'informatiu de la televisió pública espanyola, el contingut de *paquets interpretatius* es redueixen en l'explicació de la Diada del 2014 (la més multitudinària fins el moment), es manté estable en la seixantena durant el Procés Participatiu del 9N i en l'aprovació de la Llei de Transitorietat, i torna a baixar el 20 de setembre del 2017, durant la intervenció de la Generalitat per posteriorment tornar a créixer significativament durant l'10.

Ras i curt. Hi ha dos punts vall en la línia del TD, per tant, que contenen menys *impactes narratius* i *explicatius* del que ha succeït: com dèiem, el dia de la Diada més multitudinària de la història de Catalunya fins el moment, la de l'11 de setembre del 2014, i el dia 20 de setembre del 2017, quan segons la Generalitat, l'Estat intervé de manera il·legal l'autogovern de Catalunya. Per tant, en dos moments d'intensa expressió popular al carrer.

Un altre element significatiu, encara del TD: en tres dels sis programes analitzats els impactes del *macro frame Relat* es mantenen en la seixantena: l'edició de la sentència de l'Estatut, del procés participatiu del 9N i el dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat. Baixa durant la manifestació de la Diada del 2014 i es redueix significativament en dia de la intervenció de la Generalitat (on s'assoleix el punt més baix) per finalment tornar a créixer un 210% el dia del Referèndum.

3.2.-Macro frame Unionisme

És el segon més nombrós pel què fa al nombre d'impactes. Malgrat que la durada del TD és sempre menor que la del TN, el seu contingut és molt més abundant en l'informatiu de la televisió pública espanyola que no pas la catalana, tret del dia del Referèndum d'Autodeterminació, quan l'Especial 10 de TV3 té una extensió temporal 2,59 vegades superior a la del TD.



Font: elaboració pròpia

Els *paquets interpretatius* que conté el *macro-frame Unionisme* són 25 en l'edició vespre del TN del dia de la sentència de l'Estatut i 36 pel què fa al TD. Disminueixen en tots dos programes durant la Diada del 2014 i després tornen a incrementar-se, esdeveniment rera esdeveniment, fins assolir el màxim el 20/09/2017, dia de la intervenció de l'autogovern de Catalunya en el cas del TD i fins a l'10, en el cas del TN.

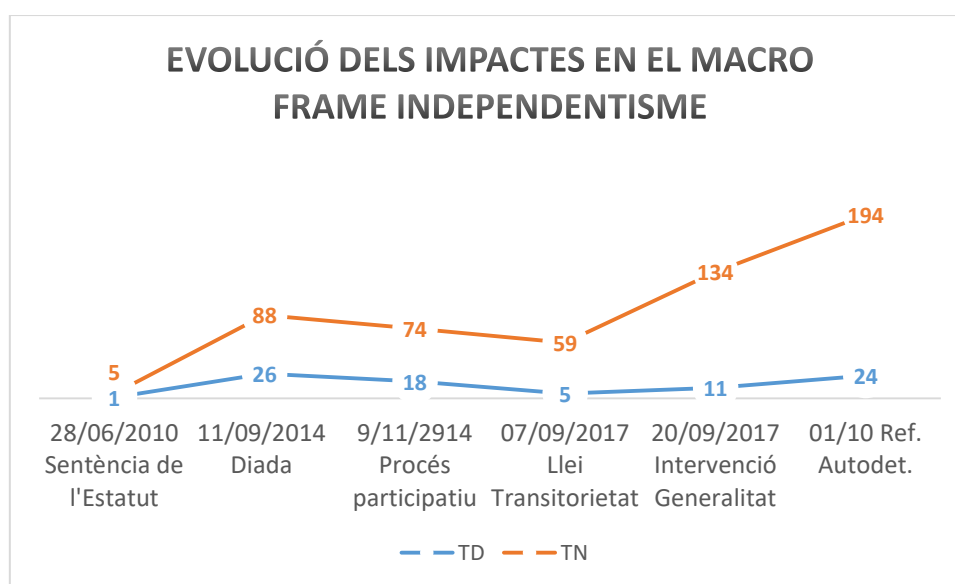
La disminució del nombre d'impactes del *macro frame Unionisme* en el TD coincideix en dos moments de gran mobilització social al carrer (Diada del 2014 i Referèndum d'Autodeterminació de l'10). Però no es pot considerar un patró que es repeteixi atès que un altre dia de gran mobilització ciutadana, el 20 de setembre del 2017 (durant la intervenció del govern de la Generalitat), el número de paquets interpretatius, en aquesta ocasió, va augmentar fins assolir el seu punt més àlgid. Aquest fet podria explicar-se perquè, al tractar-se d'una mesura de gran abast i repercussió, calien *paquets interpretatius* per justificar-la.

Des de la Diada de 2014 fins a l'10 del 2017 l'increment dels impactes del *macro frame Unionista* hauran experimentat un increment del 1.220%

3.3.-Macro frame Independentisme

És el tercer en número d'impactes sumant el contingut dels *macro frames* del TD i del TN. És destacable el fet que el 28 de juny del 2010, dia de la sentència de l'Estatut, pràcticament no es parlava d'independència. Només hi ha 1 impacte en el TD i 5 en el TN.

És precisament a partir de la sentència de l'Estatut que els *paquets interpretatius* que s'inscriuen en el *macro frame Independentisme* creixen significativament. Molt més en el TN que no pas en el TD, que mai arribaran a la trentena.

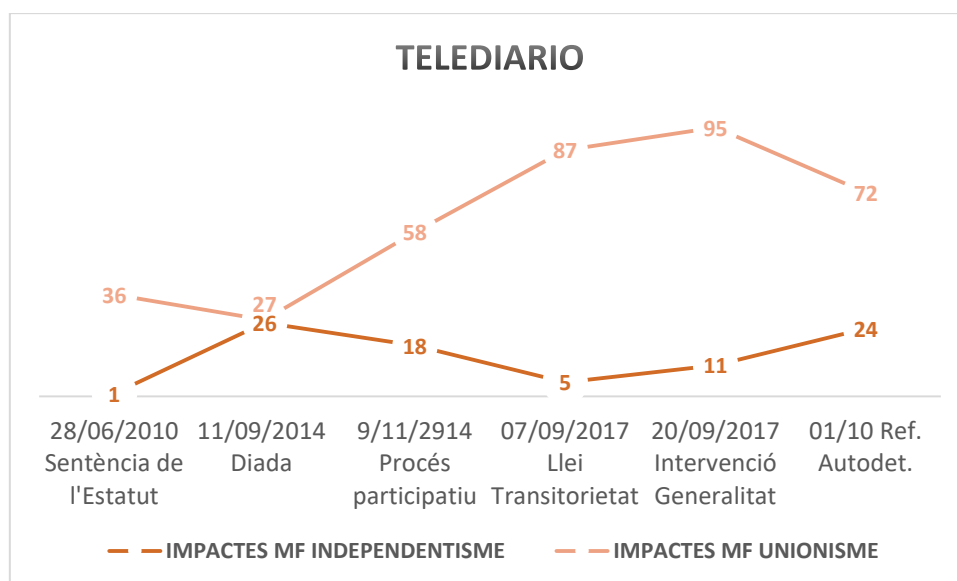


Font: elaboració pròpia

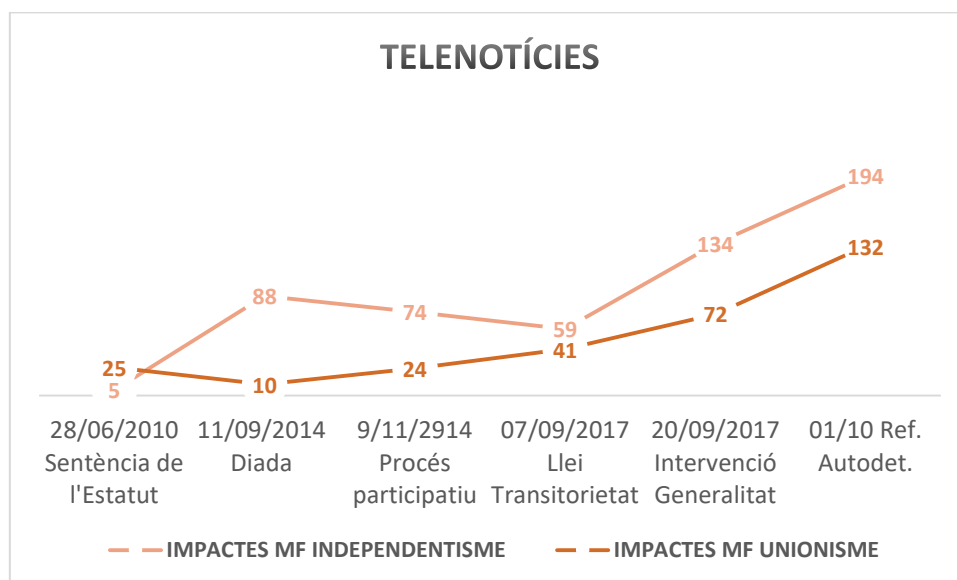
En el cas del TN, és novament en moments de gran mobilització popular i protesta al carrer (Diada de 2014, Intervenció del a Generalitat el 20/09/2017 i durant el referèndum de l'10) que el nombre d'impactes és superior a esdeveniments anteriors.

El dia en què el TD va parlar més d'independentisme va ser durant la Diada del 2014. A partir d'aleshores es produeix una davallada. La més significativa la del 7/09/2017, dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya. En els esdeveniments successius s'incrementarà el nombre d'impactes fins arribar als 24 l'10.

En els dos gràfics que es mostren a continuació es contraposa l'evolució dels *macro frames Unionisme* i *Independentisme* al llarg del període estudiat.



En el cas del TD s'observa la distància existent entre impactes 'independentistes' i 'unionistes' el dia de la sentència de l'Estatut, la pràctica equitat d'impactes entre el *macro frame Independentisme* (26) i *Unionisme* (27) durant la Diada del 2014²⁷⁰, en un moment, precisament que la rellevància estava en l'independentisme,²⁷¹ i després s'experimenta un creixement dels impactes 'unionistes' respecte els 'independentistes', tot i el lleuger increment d'aquests darrers durant l'edició del TD de l'10, que vindria donada per les característiques de l'esdeveniment.



²⁷⁰ Cal recordar que en l'edició del Telediario d'aquest dia es va posar al mateix nivell la manifestació de la Diada (1.800.000 persones) i la de Societat Civil Catalana a Tarragona on, des del mateix Telediario s'afirma que hi ha participat 30 autocars vinguts de tot Catalunya.

²⁷¹ Durant la Diada de 2014, la del tricentenari, el Telediario situa com a contrapunt un acte de Societat Civil Catalana a Tarragona, on hi van anar 30 autocars de tot Catalunya, segons la mateixa periodista que la va cobrir.

Pel què fa al TN de TV3, el primer que es pot observar és que, certament, hi ha distància entre el número d'*impactes* dels *macro frames* *Unionisme* i *Independentisme* (tot i que s'acosten molt el dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat²⁷², el 07/09/2017), però les dues línies no mostren una distància convexa com és el cas del TD (és a dir, tret de l'edició de la Diada del 2014 i del 9N, no es produeix l'increment d'uns impactes i la reducció dels altres) sinó que tots dos augmenten, encara que uns més que d'altres.

La distància més gran entre impactes 'independentistes' i 'unionistes' es produeix en el TN el dia de la Diada més multitudinària, la del 2014 (78 impactes de diferència, a favor dels independentistes).



Diada del Tricentenari, la de l'11/09/14, la més multitudinària fins el moment en la qual hi van participar 1.800.000 persones, segons la Guàrdia Urbana.

Foto: cortesia d'Elisa Sánchez

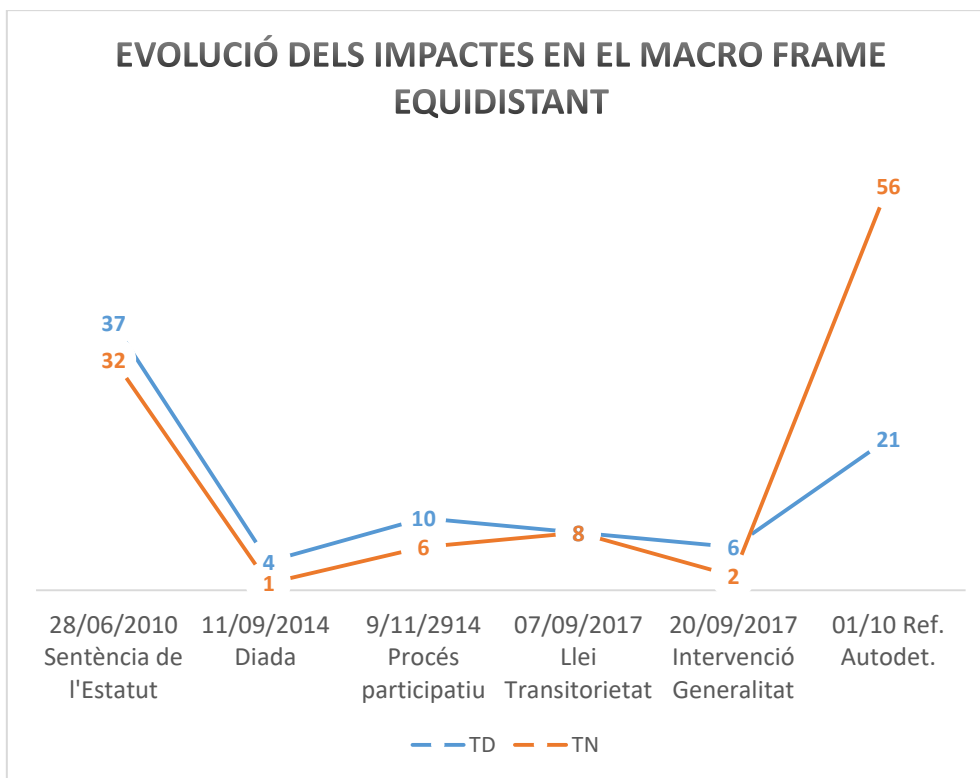
3.4-Macro frame Equidistant

El macro frame equidistant és el que menys impactes conté tan en el TD com en el TN. En percentatge el supera el TD (9,04% davant del 5,20% del TN) però en impactes és el TN qui en produeix més (TD: 86, TN:105). El dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat, el 07/09/2017 és quan els dos programes coincideixen en el mateix nombre d'impactes (8) i tendeixen a dibuixar la mateixa gràfica, fet que suposa un nombre d'impactes bastant similar en cadascuna de les edicions dels respectius programes informatius tret, del dia 10, quan TV3 va emetre un programa especial de més de dues hores de durada.

Ras i curt, la gràfica que es mostra a continuació reproduïx la mateixa pauta de comportament gairebé en la mateixa proporció, tret de l'edició del dia 10.

L'escassetat de *paquets interpretatius* en el *macro frame Equidistant* respecte a la resta de macro frames evidencia la polaritat de entre els *impactes* que configuren els marcs d'unionisme i independentisme.

²⁷² L'apropament entre el nombre de paquets interpretatius del macro frame Unionisme i Independentisme el l'edició vespre del TN del 07/09/2017 és equitatiu amb la composició de formacions polítiques independentistes i constitucionalistes / unionistes



Font: elaboració pròpia.

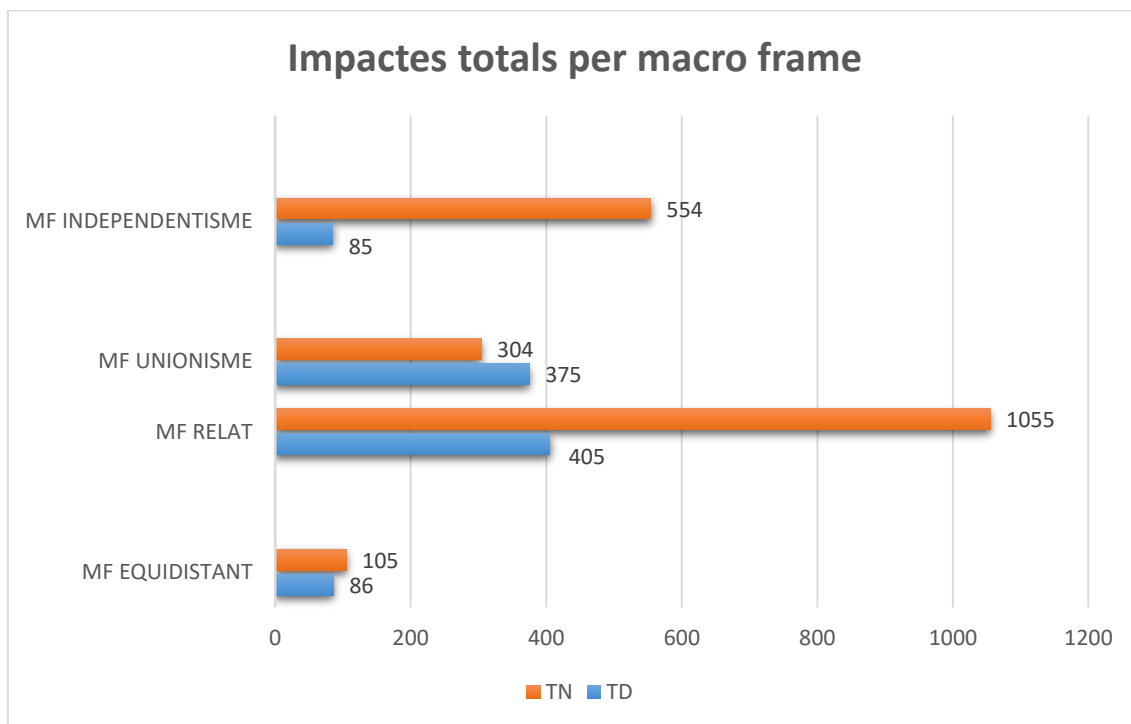
3.5.-Impactes totals per macro frame i programa

A continuació es detallen per impactes i percentatge el còmput global d'*impactes* que conté cada *macro fame*. Abans que tot, destacar el nombre dels que ha emès el TN, fruit d'una cobertura més àmplia en temps i escenaris d'interès informatiu, en comparació amb el TD, que han estat menys. La diferència és de 1067 *impactes* més a favor del TN (951 el TD vs. 2018 el TN)

En xifres absolutes s'observa que el *macro frame Relat* és el majoritari tan en el TN, com en el TD.

També s'evidencia que després del *macro frame Relat* és el *macro frame Independentisme* pel TN i l'*Unionisme* pel TD, els que contenen un major nombre de *paquets interpretatius*. Per tant, la cosmovisió ideològica majoritària és l'independentisme en el cas del TN i l'unionisme en el cas del TD.

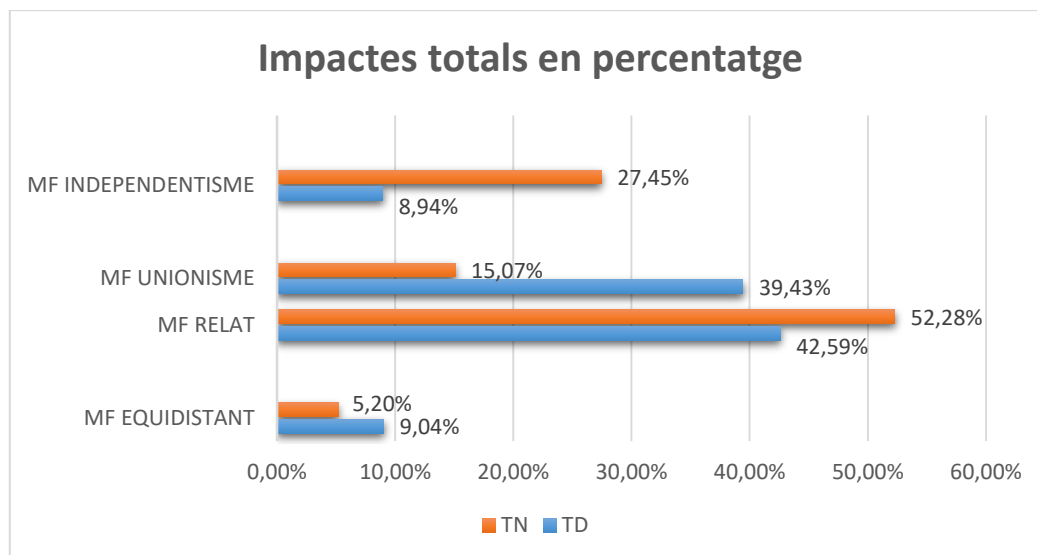
El *macroframe Equidistant* només conté 86 impactes en l'informatiu de Televisió Espanyola i 105 en el de la televisió pública catalana. En el TD, el darrer lloc en número d'impactes és el que conté el *macro frame Independentisme*.



Si el número d'impactes el traslladem en percentatge respecte del total que conté cada programa, ens trobem en una situació similar però més reveladora:

Com hem vist, la sèrie del *macro frame Relat* és la que més contingut conté en tots dos programes i aquest fet també es reproduïx si les dades es tradueixen en percentatge. Ara bé, mentre que en el TN el número de *paquets interpretatius* que inclou el *macro frame Independentisme* és el 27,45%, en el TD, el número d'impactes del *macro frame Unionisme* representa el 39,43% del total. I a la inversa: el *macro frame Unionisme* conté el 15,07% d'impactes en el TN i l'*Independentisme*, en el TD, el 8,94%. Com es pot observar, existeix una diferència del 30,76% entre la cosmovisió unionista i independentista al TD a favor de la primera i del 12,38% en el TN, a favor de l'independentisme. La desproporció entre totes dues cosmovisions en joc és més rellevant en el TD que en el TN.

El número d'impactes del *macro frame Equidistant* és del 5,20% del total en el cas del TN, i del 9,04% en el Telediario, fet que suposa una diferència del 3,84% entre tots dos programes. Per tant, la cosmovisió equidistant és menor en el TN en percentatge però no en número d'impactes, respecte al TD.



Font: elaboració pròpia

Arribats a aquest punt s'està en condicions de formular la tercera conclusió d'aquest estudi:

3.6.-CONCLUSIÓ-3

La cosmovisió majoritària és l'independentisme en el cas del TN i l'unionisme en el cas del TD. S'estableix una polarització ideològica entre els dos programes, que deixa en un segon terme la cosmovisió equidistant, amb molt menys continguts en els dos programes. L'informatiu de la televisió pública catalana però, té més impactes 'equidistants' respecte l'informatiu de l'espanyola, però el percentatge és menor.

La distància entre el número de *paquets interpretatius* dels *macro frames Unionisme i Independentisme* és convexa en el cas del TD. És a dir; creixen els impactes unionistes i decreixen els independentistes. En el cas del TN no es reproduïx aquest patró. Creixen tots dos paquets però l'independentista més que l'unionista. I mentre que en el TN la segona cosmovisió és l'unionisme, en el cas del TD és l'equidistant. L'independentisme ocupa el darrer lloc.²⁷³

Malgrat la preferència ideològica de cada programa (independentisme en el cas de TV3, unionisme en el cas de TVE) , la diferència entre les dues visions és menor en el TN (12,38% de diferència entre independentisme i unionisme a favor del primer) que en el TD (30,76% de discrepància entre la cosmovisió unionista i independentista a favor de la primera). La distància entre totes dues desproporcions es situa en 18.38 punts de diferencial.

La separació més gran entre impactes 'independentistes' i 'unionistes' es produeix en el TN el dia de la Diada més multitudinària, la del 2014 (78 impactes de diferència, a favor dels independentistes)

²⁷³ Posem en primer lloc els sistemes de creences en xoc. El contingut del *macro frame Relat* és majoritari tan en el TD com en el TN però no conté arguments de defensa de dues identitats en litigi: la identitat projecte i la legitimadora, com s'ha vist en anterioritat i que defineix Castells (1997)

CONCLUSIÓ-3

Macro frame Relat:

3.1. En xifres absolutes s'observa que el *macro frame relat* és el majoritari tan en el TN, com en el TD²⁷⁴

3.2. Hi ha dos moments vall en el TD; és a dir, que contenen menys *impactes narratius i explicatius* del que ha succeït: són la Diada de l'11 de setembre del 2014 i el dia 20 de setembre del 2017, quan l'Estat intervé de manera il·legal l'autogovern de Catalunya.

3.3. A menys *impactes en el macro frame Relat*, que expliquin els fets que estant succeïnt, més espai per a la interpretació i valoració de la realitat.

Macro frame Unionisme

3.4. La disminució del nombre d'*impactes del macro frame Unionisme* en el TD coincideix en moments de gran mobilització social al carrer (Diada del 2014 i Referèndum d'Autodeterminació de l'10). Contràriament, en un altre dia de gran mobilització ciutadana (intervenció de la Generalitat el 20/09/2017) el número de paquets interpretatius 'unionistes' assoleixen el seu punt més àlgid. És el moment en què més se'n necessiten per legitimar la intervenció de l'autogovern de Catalunya.

En el cas de TV3, l'increment d'*impactes d'aquest macro frame* és sostingut des de la Diada del 2014.

Macro frame Independentisme

3.6. El dia en què el TD va parlar més d'*independentisme* va ser durant la Diada del 2014, però amb equilibri respecte l'*unionisme*, posant al mateix pla dues manifestacions que no es podien comparar pel nombre de participants. A partir d'aleshores es produeix una davallada. La Diada del tricentenari és doncs, un punt d'inflexió en aquesta davallada.

Macro frame Equidistant

3.7. L'escassetat de *paquets interpretatius* en aquest *macro frame* respecte de la resta evidencia la polaritat existent entre els marcs *unionisme* i *independentisme*.

²⁷⁴ Els *paquets interpretatius* del *macro frame Relat* formen part d'una narrativa que revela i interpreta fets que estan succeïnt. Majoritàriament i d'acord a la definició que fa Sartori (1969), el seu sistema de creences no conté elements fixats a través d'un lligam emocional fort ni d'una estructura cognitiva tancada sinó que són pragmàtics. Els seus elements són flexibles i es caracteritzen per un lligam afectiu dèbil i una estructura cognitiva oberta. De tota manera, això no vol dir que algun d'aquests elements és a dir algun *paquet interpretatiu* que forma part del *macro frame Relat* esdevingui ideològicament inflexible quan per exemple nega l'evidència d'un fet o l'interpreta d'una manera que no concorda amb la realitat.

CONCLUSIÓ-3

Macroframe equidistant

3.8.En percentatge, el TD (9,04%) supera el TN (5,20% de percentatge respecte del total) però en impactes és el TN qui en produeix més (TD: 86, TN:105).

3.9.El dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat, el 07/09/2017 és quan els dos programes coincideixen en el mateix nombre d'impactes (8) i tendeixen a dibuixar la mateixa gràfica, fet que suposa un nombre de paquets interpretatius bastant similar en cadascuna de les edicions dels respectius programes informatius tret del dia 10, quan TV3 va emetre un programa especial de més de dues hores de durada i per tant, amb molt més contingut.

4.Capital visual

El capital visual es defineix pels segons que apareixen en pantalla els diversos actors protagonistes de la realitat (re)creada. Tan en el TD com en el TN és el Partit Popular el que més temps d'exposició ha disposat (1.322 segons en l'informatiu de la televisió pública espanyola, i 1.655, en l'informatiu de TV3).

La segona posició l'ocupa el PSC-PSOE (276 seg.) en el cas del Telediario, i Ciu / PdeCat (1489 seg.) en el cas del TN Vespre. El tercer lloc en quota de pantalla en el TD no ha estat per una formació política sinó per les declaracions del jugador de futbol Gerard Piqué i directius, tècnics i aficionats del FC Barcelona, arrant del partit FC Barcelona - Las Palmas, que es va jugar a porta tancada com a protesta per la violència policial de l'10 (189 segons). En el cas del TN Vespre, el tercer lloc és per JuntsXSí.

La disparitat de temps que el TD dedica als actors del Partit Popular respecte de la resta és rellevant. Així, per exemple, la diferència, entre el PP i el PSOE (comptant també els segons d'exposició dels actors del PSC) és de 966 segons: és a dir, poc més de 16 minuts. Aquest fet s'explica no només per una major exposició en temps i nombre d'actors d'aquesta formació política que ocupava el govern d'Espanya, respecte als de les altres formacions polítiques, sinó també al fet que el Telediario donava senceres o gairebé senceres, la totalitat de les compareixences del president del govern, Mariano Rajoy.

El capital visual dels actors del Partit Popular té un pic àlgid en el TD el 20/09/2017 durant la intervenció de la Generalitat i dos moments vall que són durant la Diada del 2014 i l'10.

Els 750 segons de capital visual d'exposició que els populars disposen el 20/09/2017 coincideixen en un moment de gran transcendència. És la intervenció de l'autogovern de Catalunya, per part del govern de l'Estat.

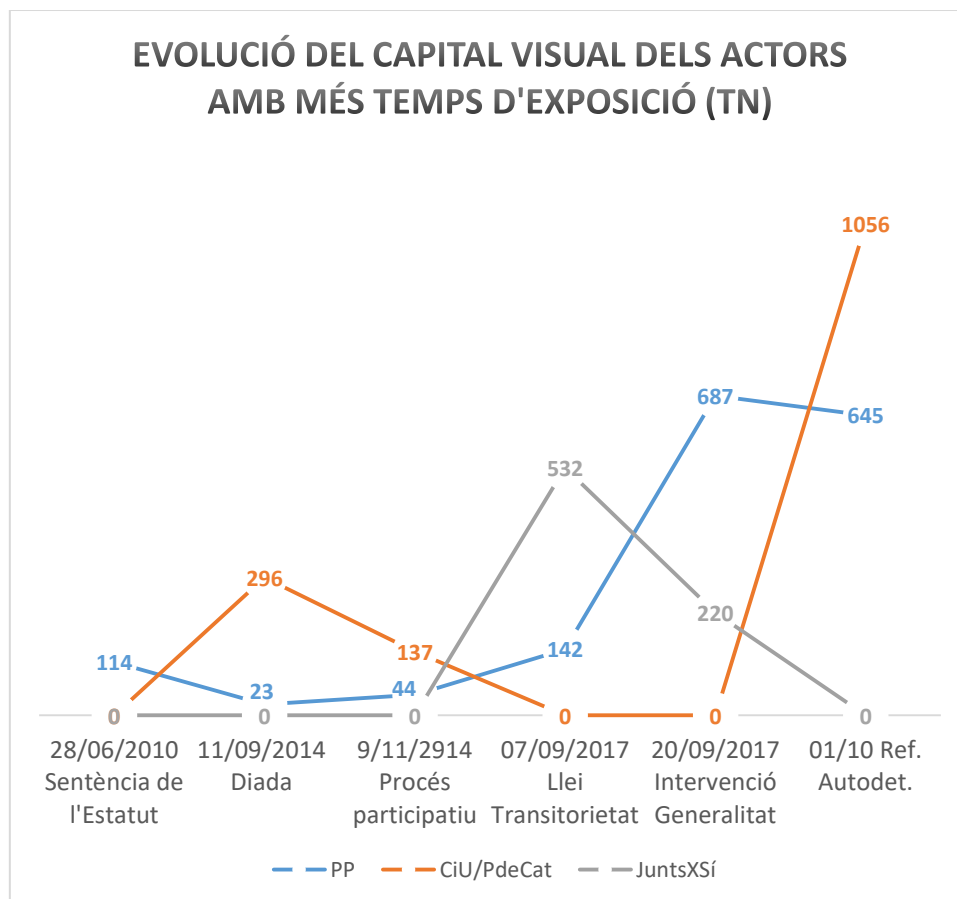


Com dèiem, en el TD, el PSC-PSOE és la segona formació política amb més temps d'exposició en pantalla. Durant la sentència de l'Estatut disposa de més capital visual, respecte del Partit Popular. Aquesta circumstància coincideix, precisament, amb el fet que els socialistes governaven encara a Espanya. La davallada respecte als segons que el TD dedica als populars esdevé a partir del segon programa analitzat (el de l'11 de setembre del 2014) quan el Partit Popular ja feia pràcticament 3 anys que era al poder. Mentre que els membres del Partit Popular disposaran de 275,83 segons de mitjana per programa, els socialistes en disposaran només de 46, el que suposa una diferència de 229,83 segons de mitjana en benefici dels populars.

Els tercers actors amb més capital visual són el jugador del FC Barcelona, Gerard Piqué, tècnic, aficionats i president de l'entitat esportiva. Cal però tenir en compte que l'exposició només es produeix en un únic programa, el de l'10. Per tant, el contingut dels missatges difosos no es distribueixen al llarg del temps i per tant, la seva efectivitat podria ser menor. En tot cas, la xifra revela el poc capital visual de les forces polítiques que no formen part del tradicional bipartidisme.

En el cas del TN Vespre, la presència d'actors del Partit Popular comença durant la mateixa sentència de l'Estatut, decau durant la Diada del 2014, i la recuperació comença durant el procés participatiu del 9N. El seu punt àlgid és en el TN Vespre del 20/09/2017,

durant la intervenció de l'autogovern de Catalunya. En el programa especial que TV3 emet durant el vespre i la nit de l'10, el capital visual del Partit Popular manté una presència significativa (645 segons), tot i que els populars no van ser presents a plató per negar-se a anar al programa. Aquest fet es deu a l'entrevista en directe que s'efectua al president d'aquesta formació política a Catalunya, Xavier García Albiol. Però en tot cas, l'exposició dels actors del Partit Popular s'incrementa des de la Diada del 2014, malgrat la lleugera davallada de l'10 respecte el programa del 20/09/2017.



Font: elaboració pròpia

El còmput de temps d'exposició dels actors de JuntsXSí es realitza a partir del programa del 07/09/2017 (la candidatura havia guanyat les eleccions al Parlament de Catalunya dos anys abans, el 27 de setembre del 2015). En el gràfic que es pot veure a continuació, el capital visual de JuntsXSí no es comptabilitza en el programa *Especial 10* de TV3. Es comptabilitzen per separat. La raó és perquè l'espai va comptar en el mateix plató a Ester Capella (Esquerra Republicana) i a Maria Senserich (PdeCat). Igualment va donar les compareixences de Joan Tardà (ERC) i Marta Pascal (PdeCat).

Els gràfics que s'exposen a continuació contenen la totalitat de l'evolució del capital visual dels diversos actors del *Procés* que apareixen en els diversos programes de televisió analitzats. Com s'observarà, hi ha formacions polítiques que desapareixen (CiU). En una altra ocasió, diversos partits configuren una candidatura conjunta (JuntsXSí) i en d'altres, el capital visual d'un mateixa formació s'ha dividit en dos perquè en un moment determinat una part dels seus membres (PSC) divergien del sistema de creences oficial. És el cas dels diputats socialistes que temps després serien expulsats dels òrgans de direcció.

Telediario

	28/06/2010 Sentència de l'Estatut	11/09/2014 Diada	9/11/2014 Procés participatiu	07/09/2017 Llei Transitorietat	20/09/2017 Intervenció Generalitat	01/10 Ref. Autodet.	TOTAL segons	POSICIÓ
PP	100	85	147	154	750	86	1322	1
Ciutadans	0	6	8	23	18	21	76	8
Altres /(unionistes)	15	29	68	0	0	0	112	5
PSC-PSOE	142	24	23	22	31	34	276	2
PSC (Socialistes Eq.)	73	7	0	0	0	0	80	7
CiU/PdeCat	0	55	58	0	0	46	159	4
ICV-EuiA / Podem / CSQP/Comuns	25	4	8	24	16	19	96	6
JuntsXSí	0	0	0	13	31	0	44	11
ERC	0	9	9	0	0	10	28	13
CUP	0	0	0	0	0	0	0	
Altres (independen.)	0	23	27	0	0	0	50	10
Òmnium	0	0	0	0	0	0	0	
ANC	0	17	7	0	0	0	24	14
Altres	0	0	0	56	0	0	56	9
Gerard Piqué + directius i tècnics FCB	0	0	0	0	0	189	189	3
Observadors Ref.	0	0	0	0	0	0	0	
Ciutadans que volien votar	0	0	0	0	0	34	34	12

Telenotícies

	28/06/2010 Sentència de l'Estatut	11/09/2014 Diada	9/11/2014 Procés participatiu	07/09/2017 Llei Transitorietat	20/09/2017 Intervenció Generalitat	01/10 Ref. Autodet.	TOTAL segons	POSICIÓ
PP	114	23	44	142	687	645	1655	1
Ciutadans	18	5	15	60	26	603	727	6
Altres /(unionistes)	16	30	47	0	0	0	93	15
PSC-PSOE	28	20	16	10	33	617	724	7
PSC (socialistes Eq.)	230	9	0	0	0	0	239	13
CiU/PdeCat	0	296	137	0	0	1056	1489	2
ICV- EuiA/Podem/CSQP/Comuns	27	11	34	53	73	491	689	8
JuntsXSí	0	0	0	532	220	0	752	3
ERC	50	24	35	0	0	634	743	4
CUP	0	7	17	137	19	556	736	5
Altres (independen.)	0	166	206	0	0	0	372	10
Òmnium	0	10	0	0	0	305	315	11
ANC	0	44	0	0	0	174	218	14
Altres (equidistants)	0	30	0	0	0	0	30	18
Altres	0	0	0	61	250	0	311	12
Gerard Piqué + directius i tècnics FCB	0	0	0	0	0	81	81	16
Observadors Referèndum	0	0	0	0	0	466	466	9

Telenotícies

	28/06/2010 Sentència de l'Estatut	11/09/2014 Diada	9/11/2014 Procés participatiu	07/09/2017 Llei Transitorietat	20/09/2017 Intervenció Generalitat	01/10 Ref. Autodet.	TOTALS	POSICIÓ
Ciudadans que volien votar	0	0	0	0	0	8	8	19
CC.OO	0	0	0	0	0	31	31	17

Una vegada exposada l'evolució del capital visual per a cada actor que participa en el *Procés* en la seqüència temporal dels programes analitzats, es dissenya una classificació per sistema de creences, associant la imatge de l'actor amb el contingut del seu discurs. Així, els actors es vinculen al sistema de creences Equidistant, Unionista, Independentista i Altres.

La matriu que s'exposa a continuació correspon al programa informatiu de la televisió pública espanyola.

Telediario

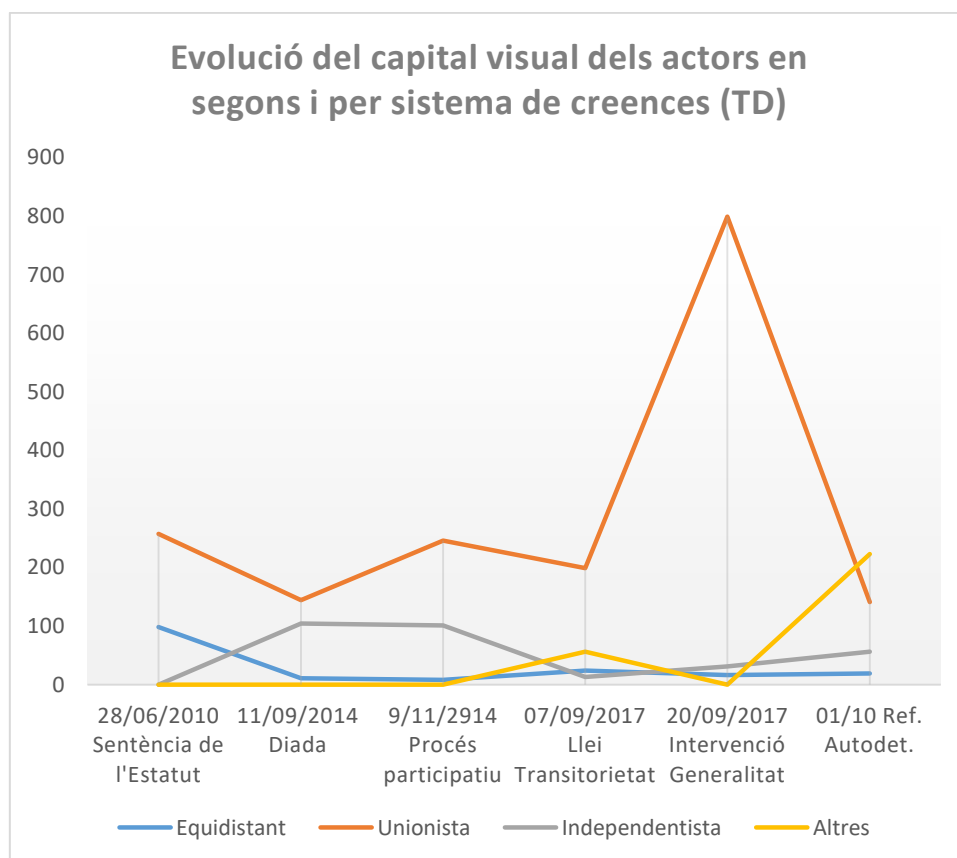
	28/06/2010 Sentència de l'Estatut	11/09/2014 Diada	9/11/2014 Procés participatiu	07/09/2017 Llei Transitorietat	20/09/2017 Intervenció Generalitat	01/10 Ref. Autodet.	TOTALS
Equidistant	98	11	8	24	16	19	176
Unionista	257	144	246	199	799	141	1786
Independentista	0	104	101	13	31	56	305
Altres	0	0	0	56	0	223	279

Novament s'observa que el capital visual classificat com 'Unionista' (1786 seg.) supera la suma de tots els altres. El segueix de lluny l'*Independentista* (305 seg.) i l'*Equidistant*, que en té 176.

És rellevant el fet que cap actor no va dedicar ni un segon a parlar d'independentisme el dia de la sentència de l'Estatut. A partir d'aquesta data, el temps d'exposició d'actors el contingut dels quals s'inscriuen dins d'aquest sistema de creences, s'incrementa en l'anàlisi del programa de la Diada del 2014, es manté durant el procés participatiu del 9N, i decau significativament en els programes posteriors, i tot i que augmenta sensiblement l'10, no s'arriba als valors de l'11 de setembre del 2014 ni del 9N.

De la mateixa manera que el dia de la publicació de la sentència de l'Estatut no hi ha cap actor que parli d'independentisme, el capital visual d'aquells protagonistes del *Procés* que expressen encara un sistema de creences (classificat com a *Equidistant*) que no qüestiona l'autonomia ni el marc legal del 78 però que no serien contraris al dret a l'autodeterminació, obté la major exposició aquest mateix dia 26/06/2010 (98 segons). En cap altre TD analitzat es supera aquesta xifra.

A continuació, les dades exposades en l'anterior matriu es traslladen a una gràfica per a una millor visibilització:



Com es pot observar, la línia que correspon al capital visual unionista és la que mostra una exposició de temps més elevada, amb un pic significatiu el dia de la intervenció de l'autogovern de Catalunya. Totes les altres línies estan per sota.

També es pot veure com en el programa de la Diada del 2014 és el moment de més acostament entre el temps d'exposició classificat en el sistema de creences independentista i unionista, forçat per la importància que s'atorga a l'acte de SCC a Tarragona que es situa al mateix nivell que el de la manifestació més gran fins el moment de la Diada. La major distància es produirà el dia de la intervenció de l'autogovern de Catalunya.

A continuació s'exposa la matriu que correspon al Telenotícies.

Telenotícies

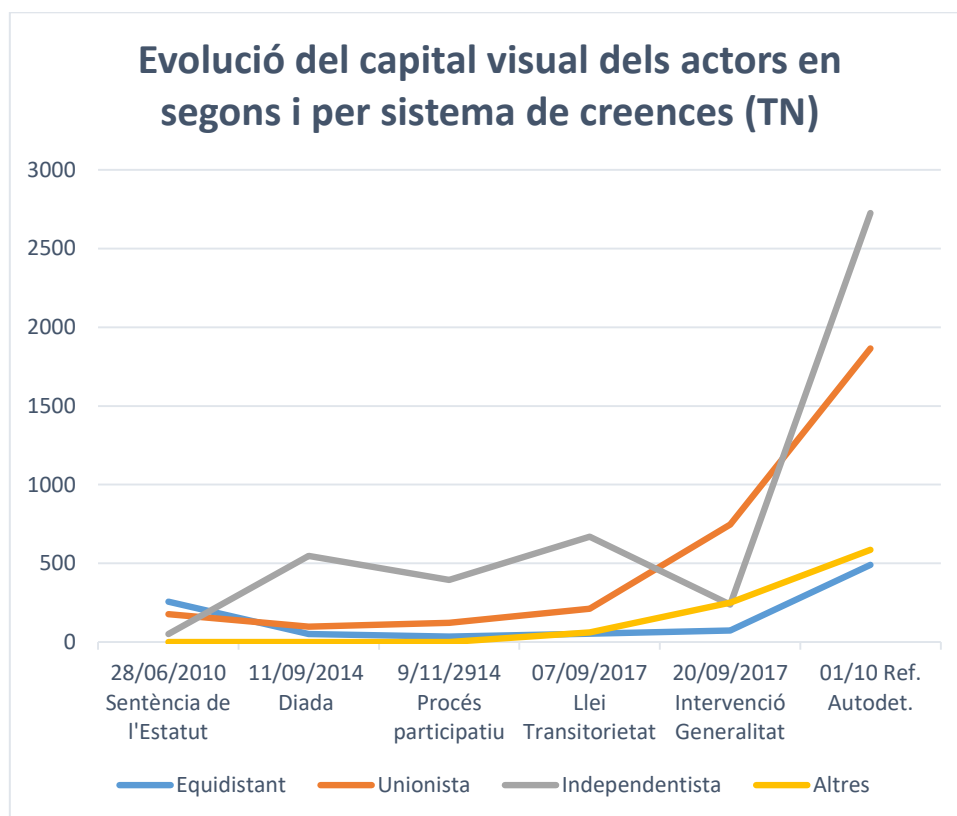
	28/06/2010 Sentència de l'Estatut	11/09/2014 Diada	9/11/2014 Procés participatiu	07/09/2017 Llei Transitorietat	20/09/2017 Intervenció Generalitat	01/10 Ref. Autodet.
Equidistant	257	50	34	53	73	491
Unionista	176	98	122	212	746	1865
Independentista	50	547	395	669	239	2725
Altres	0	0	0	61	250	586

El primer que es pot observar, en comparació amb la matriu de capital visual del Telediario, és el major temps d'exposició total i parcial (en cada programa) de cadascun dels actors que en aquesta ocasió es classifiquen en sistemes de creences. En segon lloc, es veu com el sistema de creences independentista és el que ostenta el major capital visual, seguit de l'unionista i en tercer lloc, l'equidistant. La major distància entre els dos capitals visuals es produeix durant el Referèndum d'Autodeterminació i la menor, el dia de la sentència de l'Estatut. El TN reflecteix la mateixa tendència que el TD: el programa del 26 de juny del 2010 és el que menys capital visual disposen els actors que reflecteixen un sistema de creences independentista.

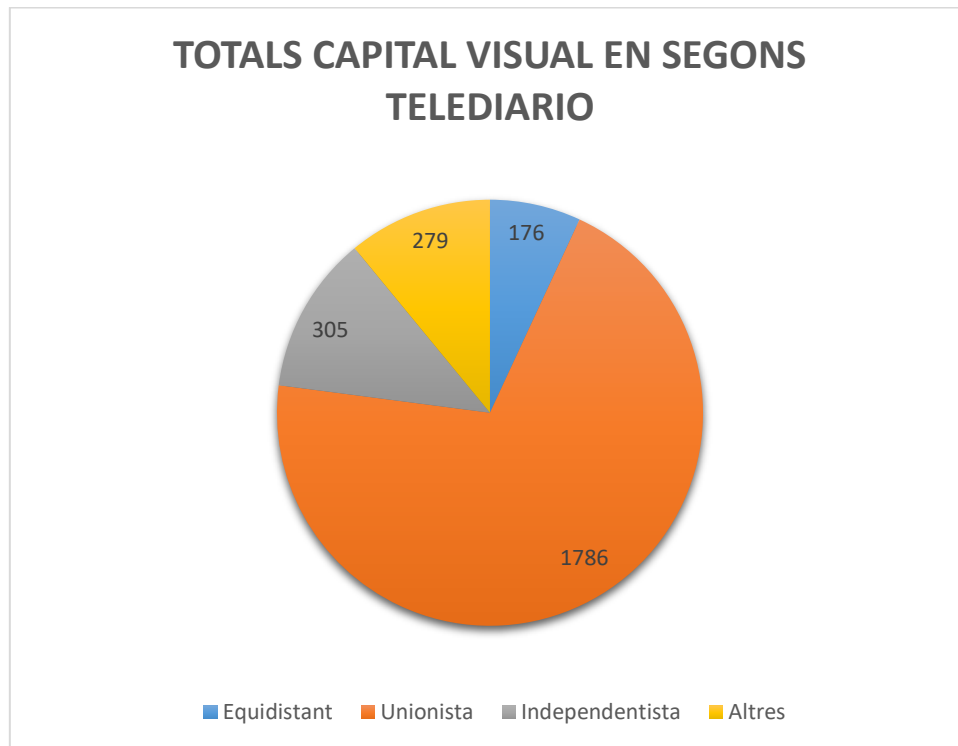
A banda del dia de la sentència de l'Estatut, el capital visual independentista en el TN té dos moments vall, el del 9N i el dia de la intervenció de la Generalitat, que és superat, fins i tot, en aquest darrer dia, pel capital visual unionista. El punt àlgid es situa, novament, durant el dia del Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya.

Pel què fa al capital visual equidistant, novament, el major nombre de segons són els que s'obtenen el dia de la sentència de l'Estatut. Després experimentaran una davallada i un lleuger increment a partir del programa emès durant el dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat, el 07/09/2017. És clar que aquesta remuntada no arribarà als valors del 20/06/2010.

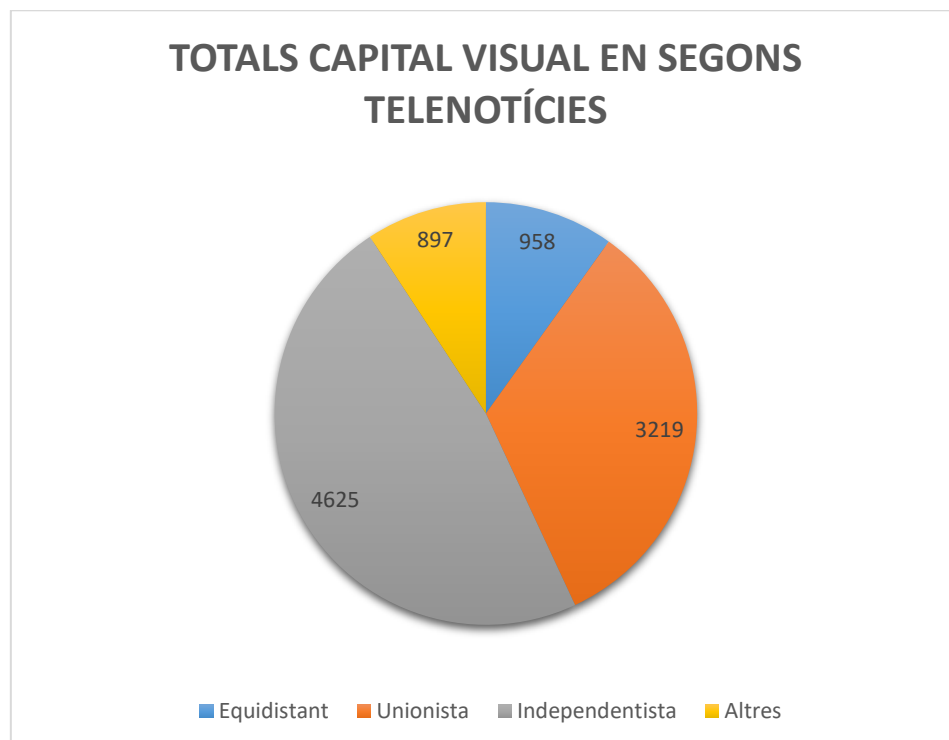
Les dades comentades s'expressen a continuació en una gràfica per a la seva millor visualització:



Seguidament es mostren les xifres absolutes del capital visual classificat en sistemes de creences. La desproporció, en benefici del capital visual Unionista, és evident en el cas del Telediario i no és tant pronunciada en el cas del Telenotícies. Com s'ha vist abans, la suma de tot el capital visual unionista en el TD supera a la resta, mentre que en el TN aquesta circumstància no es produeix:

Telediario

Font: elaboració pròpia

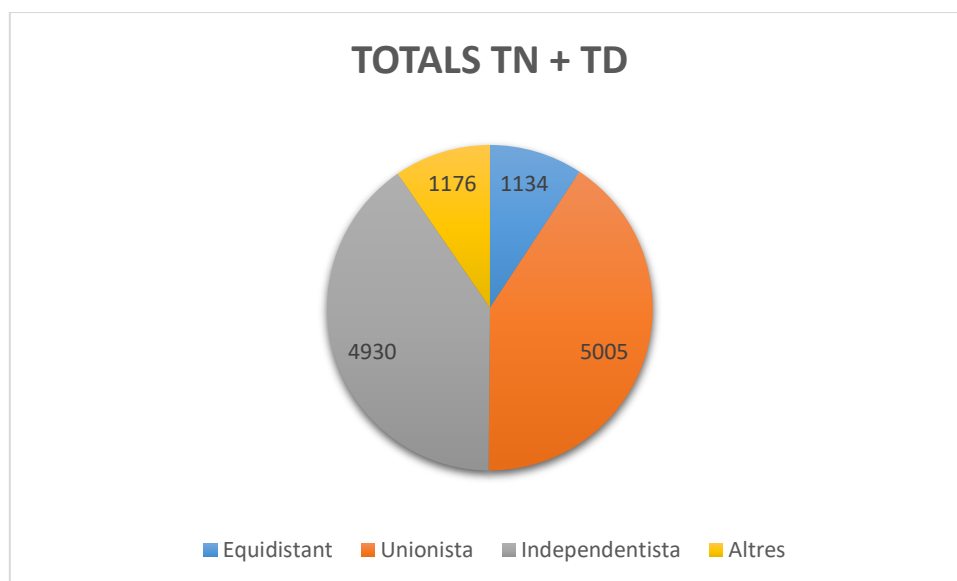


Font: elaboració pròpia

A l'inici d'aquest capítol de conclusions s'explicava que els dos programes informatius pertanyen a un mateix ecosistema comunicatiu. Aquesta circumstància evidencia la rellevància de mesurar conjuntament el capital visual dels sistemes de creences de tots dos programes de televisió.

Per separat hem vist com el sistema de creences unionista era majoritari en el cas del TD i l'independentista, en el cas del Telenotícies. Però els resultats són diferents si es sumen conjuntament.

Així, si s'agrupen els capitals visuals classificats en sistemes de creences dels dos programes, el capital visual unionista és majoritari i l'independentista resta en segon lloc, a 75 segons de l'unionista tot i que, com hem vist, la durada de cada TN és un 58,26% superior de mitjana respecte a la mitjana de durada del TD.



Arribats a aquest punt ja som en condicions de formular la Conclusió número 4.

4.1.-CONCLUSIÓ-4

El Partit Popular és la formació política que més temps d'exposició (capital visual) ha disposat tan en el TD com al TN. En l'informatiu de la televisió pública catalana aquesta formació política supera el capital visual en minuts (27,58 min.) respecte al de l'informatiu de la televisió pública espanyola (22,03 minuts).

La segona posició l'ocupa el PSC-PSOE (4,6 min.) en el cas del Telediario, i Ciu / PdeCat (24,81 min.) en el cas del TN Vespre. El tercer lloc en temps de pantalla en el TD no ha estat per una formació política sinó per a les declaracions del jugador de futbol Gerard Piqué, directius, tècnics i aficionats del FC Barcelona, arrant del partit FC Barcelona - La Palmas que es va jugar a porta tancada com a protesta per la violència policial de l'10 (3,15 min). En el cas del TN Vespre, el tercer lloc és per JuntsXSí (12,53 min.)

No existeix una correlació estricta entre el número d'impactes dels diversos *macro frames* i el capital visual dels actors classificats per sistema de creences.

CONCLUSIÓ-4

4.1 La diferència de temps que el TD dedica als actors del Partit Popular respecte de la resta és rellevant. Així, per exemple, la diferència, entre el PP i el PSOE (comptant també els segons d'exposició dels actors del PSC) és de poc més de 16 minuts.

4.2. Quan el temps d'exposició de cada actor del *Procés* es classifica per sistema de creences, els resultats obtinguts porten a les següents conclusions:

TD

-El capital visual classificat com unionista (1786 seg.) supera la suma de tots els altres. El segueix de lluny l'independentista (305 seg.) i l'equidistant, que en té 176. El pic significatiu del capital visual unionista és el dia de la intervenció del govern de Catalunya.

-Cap actor no va dedicar ni un segon a parlar d'independentisme el dia de la sentència de l'Estatut. El capital visual classificat com a equidistant obté la major exposició aquest mateix dia 26/06/2010 (98 segons). En cap altre TD analitzat es supera aquesta xifra.

-El programa de la Diada del 2014 és el punt de menys distància entre els capitals visuals independentista i unionista, forçat per la importància que s'atorga a l'acte de SCC a Tarragona, que es situa al mateix nivell que el de la manifestació més multitudinària, fins el moment, de la Diada.

TN

-El TN reflecteix la mateixa tendència que el TD: el programa del 26 de juny del 2010 és el que menys capital visual disposen els actors que reflecteixen un sistema de creences independentista.

4.3. Les xifres absolutes del capital visual classificat per sistemes de creences, mostren una desproporció evident en benefici del capital visual unionista en el cas del Telediario, que no és tant pronunciada en el cas del Telenotícies si es compara amb l'independentista. Així, com s'ha dit abans, la suma de tot el capital visual unionista en el TD supera a la resta, mentre que en el TN aquesta circumstància no es produeix amb el capital visual independentista comparat amb la resta.

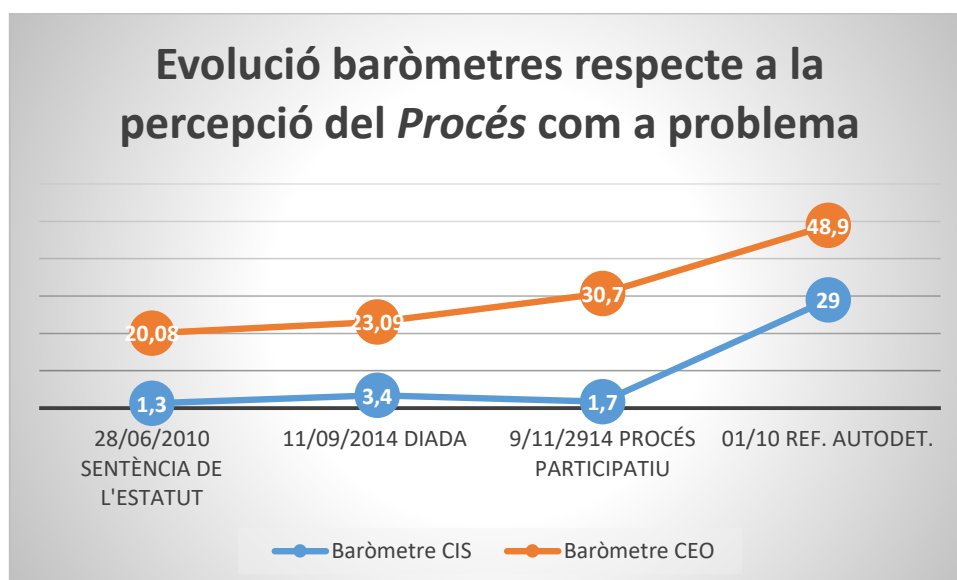
5. L'evolució dels baròmetres del CIS i del CEO

L'anàlisi dels resultats dels baròmetres del CIS i del CEO serveixen per mesurar quin impacte ha tingut sobre l'opinió pública l'anomenat *Procés per al dret a decidir*, a partir del relat dels mitjans. Ras i curt. Com es trasllada a l'opinió pública el procés de tematització que duen a terme.

Els resultats s'obtenen dels estudis realitzats immediatament després d'un esdeveniment important escollit per a la realització d'aquest estudi i que, òbviament, ha estat narrat per cadascun dels programes informatius analitzats. Cal tenir present però, que en el 2017 només es recullen les dades d'un únic estudi del CIS i del CEO, precisament perquè seran els únics baròmetres que es faran posteriorment a l'aprovació de la Llei de Transitorietat (07/09/2017), la intervenció de la Generalitat (20/09/2017) i el Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya (01/10/2017). És per aquest motiu que en la gràfica que es pot veure a continuació només hi ha reflectit en el 2017 l'esdeveniment de l'10, atès que les enquestes es van fer posteriorment a aquesta data.

Les dades s'expressen en percentatge i la resposta mesura la percepció del *Procés* català com un problema a Espanya i de relació entre Espanya i Catalunya.

Aquest ha estat el resultat:



Font: elaboració pròpia

Les dades obtingudes assenyalen com l'enquesta del Centre d'Estudis d'Opinió realitzada a Catalunya evidencia una major preocupació per part dels enquestats que no pas la que realitza el CIS. Ara bé, en la darrera enquesta del CIS, la percepció del problema s'incrementa 27,3 punts.

En el cas del CEO, ja a l'estiu del 2010²⁷⁵, després de la sentència, per a un 20,08 dels enquestats el principal problema que tenia Catalunya eren les relacions amb Espanya. Set anys més tard aquesta percepció havia pujat 18,01 punts en percentatge.

²⁷⁵En l'enquesta del mes d'abril del CEO, és a dir l'anterior a la sentència de l'Estatut, el 14% dels ciutadans veien les Relacions Catalunya-Espanya com un dels principals problemes de Catalunya i com a principal problema només ho considerava el 5,8%

Vegeu: <http://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/2668/Taules%20estad%C3%ADstiques%20-581.pdf>

5.1.-CONCLUSIÓ-5

Tant el baròmetre del CIS com del CEO assenyalen que les relacions entre Catalunya i Espanya cada vegada són considerades un problema per a més gent.

5.1. Aquesta preocupació des del 2010 fins el 2017 és major en nombre d'enquestats en l'estudi del CEO, que no pas en el baròmetre del CIS.

5.2. El pic de percepció com a problema en el percentatge més elevat s'assoleix el 2017 tan en el baròmetre del CIS com en el del CEO.

5.3. No és fins el 2017 que els enquestats CIS mostren una preocupació significativa per les reivindicacions i aspiracions d'una part de la ciutadania de Catalunya.

6. Jerarquització

La jerarquització és l'ordre d'escaleta en què apareixen les diverses informacions en el *time line* de cada programa de les televisions públiques catalana i espanyola. La seva disposició no és neutral i condiona la recepció dels continguts per part de l'audiència/usuaris a qui van destinats.

La present anàlisi ha trobat una sèrie de patrons que es repeteixen en la jerarquització que es defineixen en la següent conclusió:

6.1.-CONCLUSIÓ-6

La disposició dels continguts de l'escaleta del TD consoliden l'argumentació de la/es tesi/s sobre la qual pivota tot el programa. Es tracta d'una distribució que imita el mètode Kilgore: tesi + arguments de confirmació + antítesi + nous elements que confirmen la tesi inicial. De vegades algunes premisses de les tesis que defensen algunes informacions no es confirmen o, simplement es tracta de fal·làcies. Per exemple, en el TD del 9/11/2014 es parla de l'expulsió de ciutadans catalans o en el TD del 20/09/2017 s'atorga l'autoria d'una bretolada a la seu del PSC als independentistes sense aportar-ne proves.

Contràriament, en el TN no hi ha una tesi formulada a priori. L'informatiu de la televisió pública catalana avantposa els criteris de rellevància, immediatesa i el directe en continu mentre l'esdeveniment està succeint.

En el TN la interpretació de la realitat es basa principalment en la unitat més reduïda: la notícia. En el TD, aquesta interpretació és també exògena. És a dir; desborda les unitats mínimes de contingut (notícies). És la formulació d'una tesi principal la que condiona la disposició de l'escaleta, no pas els criteris d'importància, i immediatesa. El relat transcendeix la notícia perquè tot el programa està al servei d'una tesi principal.

6.1.-CONCLUSIÓ-6

Telediario

6.1. Situa en el mateix pla fets de magnituds contraposades. Per exemple, la manifestació més gran de la Diada del tricentenari (1.800.000 persones) i l'acte de Societat Civil Catalana a Tarragona, en la que hi van anar 30 autocars vinguts de tot Catalunya, segons dades de la mateixa periodista que va redactar la notícia.

6.2. Connecta dues notícies que no tenen res a veure. Com per exemple la unitat d'Espanya i la suposada 'solidaritat espanyola' en la donació d'òrgans. (Telediario de l'11/09/2014)

6.3. Valora adequadament l'amenaça d'actuació de la Justícia Espanyola davant d'iniciatives de l'executiu i legislatiu català.

6.4. Prioritza elements no rellevants per davant dels que ho són. Per exemple, el TD del 9/11/2014 obre programa parlant de les possibles conseqüències jurídiques del 9N però no parla que el jutge i el fiscal no retiren les urnes.

6.5. Activa el discurs de la por a l'incloure notícies basades en conjectures. És el cas, per exemple, d'una informació on un sindicat de funcionaris explica com s'ha d'actuar en cas que els obliguin a vulnerar la llei.

6.7. L'escaleta inclou informacions on les declaracions d'un membre d'una institució es fan passar pel posicionament de la globalitat de la mateixa. D'aquesta manera es justifica la prioritització dins l'escaleta. És el cas, per exemple, del TD del 07/09/2017. Unes declaracions de Paloma Biglino es traslladen al posicionament de diversos membres del Consell de Venècia o les del president del Parlament Europeu, Antonio Tajani, que es converteixen en la postura oficial de la cambra europea.

Telenotícies

6.5. Davant d'un esdeveniment de gran abast, TV3 mira a l'exterior a partir de les cròniques dels seus corresponsals.

6.6. Reitera les opinions de manifestants i les cròniques de color en grans esdeveniments al carrer. Per tant, capta les seves emocions, desitjos i aspiracions (Tuchman, 1983:357) i facilita la identificació.

6.7. No es percep un dimensionament ni valoració adequades de l'actuació de la Fiscalia ni dels jutges espanyols davant d'iniciatives de l'executiu i legislatiu català. Per exemple, en el TN Vespre del 9/11/2014, mentre el TD obre el programa amb les conseqüències jurídiques del procés participatiu, en el TN l'obertura són les dades de la votació. Les conseqüències jurídiques ocupen la 13ena posició.

CONCLUSIÓ-6

6.8. En exercici del seu càrrec, el president de la Generalitat, Artur Mas, és tractat no únicament com a president sinó també com a líder. Es modifica l'ordre de l'escaleta seguint el criteri tesi-antítesi per beneficiar la seva imatge en un moment en què l'opinió pública encara el qüestiona per les retallades. És el cas del TN Vespre del 9N del 2014. Una notícia en què una portaveu de la CUP fa una crítica de l'executiu català li segueix la imatge de l'abraçada de l'aleshores diputat de la CUP, David Fernández amb el mateix president, Artur Mas.

7. Marc prevalent en els programes analitzats

S'ha vist a bastament com alguns autors consideren el segon nivell de la teoria de l'Agenda-setting com una manera de fer operatiu el *framing*. Si el primer nivell defineix un procés de tematització, en aquest segon nivell es defineixen les característiques dels objectes, els seus atributs, aspectes, perspectives i/o condicions. Recordem que si el primer nivell descriu en què *pensar*, el segon orienta la manera en *com s'ha de pensar* respecte aquell objecte, element, fet, situació, etc.

La reiteració dels *frames* en un programa (impactes) i en el temps (en diversos programes) condicionarà la seva prevalença i per tant, també la seva incidència en l'opinió pública.

En aquesta setena conclusió es presenten el conjunt de *frames* més prevalents en els programes analitzats. De cada Telediario i Telenotícies es seleccionen els 6 marcs amb major nombre d'impactes per posteriorment agrupar els que són coincidents. El nombre de marcs seleccionats no és arbitrari. Com també s'ha vist amb anterioritat, els subjectes no recorden més de 7 idees o conceptes.

Finalment es sumen els impactes de cada marc coincident i s'ordenen de més a menys i s'arriba a aquest resultat:

Telediario

POSICIÓ	IMPACTES	FRAME
1	81	Què està passant?
2	75	Els independentistes, que volen un referèndum, desafien i vulneren la llei
3	60	Les actuacions judicials (TC, TS, FGE)
4	32	El referèndum és il·legal, antidemocràtic, il·legítim, no n'hi haurà ni tampoc n'hi ha hagut
5	30	Contra els independentistes i el govern de la Generalitat. Són els culpables del què està passant
6	21	Defensa de l'actuació del govern d'Espanya que defensa els ciutadans espanyols.

Telenotícies

POSICIÓ	IMPACTES	FRAME
1	228	Què està passant?
2	122	Contra el Partit Popular i l'Estat que actua amb repressió de manera il·legal i vulnerant drets contra el poble de Catalunya per evitar el referèndum
3	97	Conviccions, desitjos, peticions, voluntats i determinació dels ciutadans i polítics
4	54	Autocmplaença per la mobilització del poble de Catalunya
5	43	Què cal fer? Què succeirà a partir d'ara?
6	18	Cal negociar, cal diàleg per fer un referèndum

Els resultats obtinguts permeten arribar a la setena conclusió, que és la construcció del marc d'interpretació de la realitat tan del TD com del TN, a partir dels programes informatius analitzats.

7.1.CONCLUSIÓ-7

7.1.1.Marc interpretatiu prevalent sobre el *Procés* que defineix el Telediario:

El *Telediario* us explica el que ha succeït i està succeïnt encara, durant la jornada d'avui. Els independentistes, que volen celebrar un referèndum, estan desafiant i vulnerant la llei. Per aquest motiu la justícia està actuant davant d'un procés que és antidemocràtic i il·legítim. No hi haurà referèndum encara que es faci. Els culpables d'aquesta il·legalitat són els mateixos independentistes i l'executiu català. Per tot plegat cal defensar les actuacions del govern d'Espanya, que protegeix els ciutadans davant d'aquest atac a la Constitució i la democràcia.

CONCLUSIÓ-7

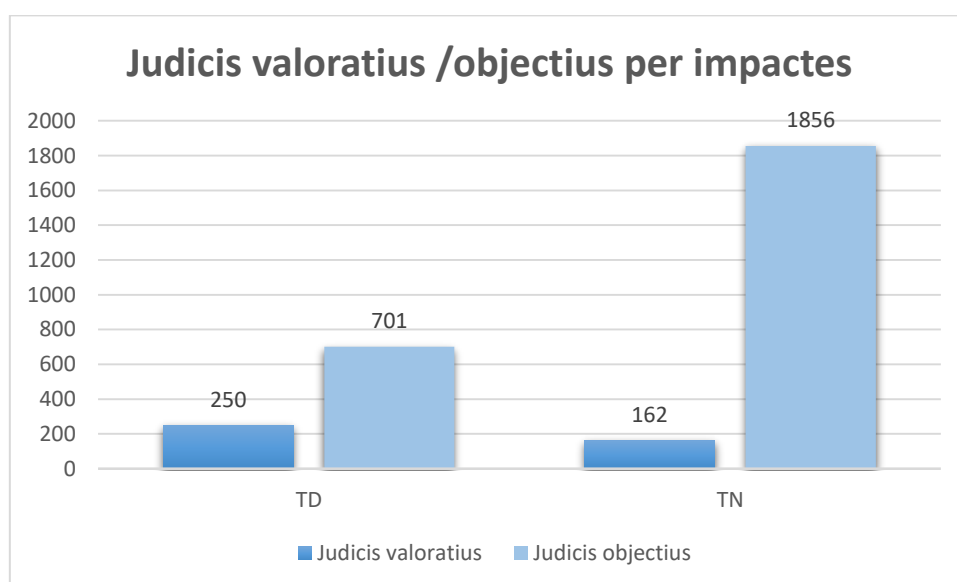
7.1.2Marc interpretatiu prevalent sobre el *Procés* que defineix el Telenotícies:

El *Telenotícies* us explica el que ha succeït i està succeïnt encara, durant la jornada d'avui. El govern del Partit Popular, amb l'objectiu d'evitar el referèndum, està actuant reprimint drets i llibertats de Catalunya, un fet totalment il·legal i denunciabile. El poble de Catalunya té l'aspiració legítima de poder decidir el seu futur exercint el dret a l'autodeterminació. És digne d'elogi la manera cívica i pacífica en què els catalans reclamen aquest dret. Els esdeveniments que han succeït han portat a una situació d'incertesa, en la que és difícil de preveure el rumb que se seguirà però és evident que cal dialogar i negociar amb el govern Espanyol.

8. Judicis valoratius i objectius

En la primera part d'aquest estudi hem vist com els sistemes de creences, segons la definició de Teun Van Dijk (1996:13)²⁷⁶ s'estableixen a partir de l'emissió de judicis valoratius o objectius. Els judicis objectius són aquells que consignen la seva veracitat o falsedat a partir de criteris acceptats socialment com ara l'observació empírica o la metodologia científica. Els judicis valoratius obeeixen només a criteris individuals o de grup. De les creences objectives se'n diu informació o coneixement i de les valoratives, opinió. I l'opinió, segons la norma deontològica que recull el contracte amb l'audiència, l'únic que se li demana en la seva formulació és honestedat i versemblança.

En les primeres matrius d'anàlisi s'han extret i classificat els paquets interpretatius dels dotze programes informatius d'acord a aquests criteris²⁷⁷. I s'han obtingut els següents resultats:

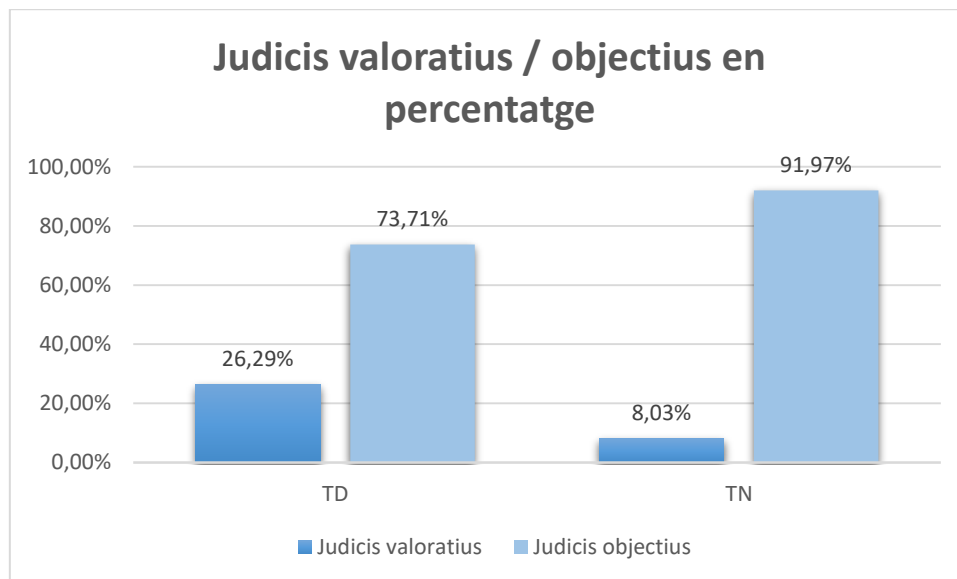


Font: elaboració pròpia

Com es pot observar, malgrat que el TN conté un major nombre de paquets interpretatius, els judicis valoratius són menors respecte el TD. Aquesta característica s'observa més clarament si els valors es traslladen en percentatge. Així, mentre el 26,29% del contingut total de l'informatiu de la televisió pública espanyola és valoratiu, en el cas del TN aquesta xifra es redueix fins el 8,03%

²⁷⁶ Van Dijk, Teun (1996) Íbid. op. cit.

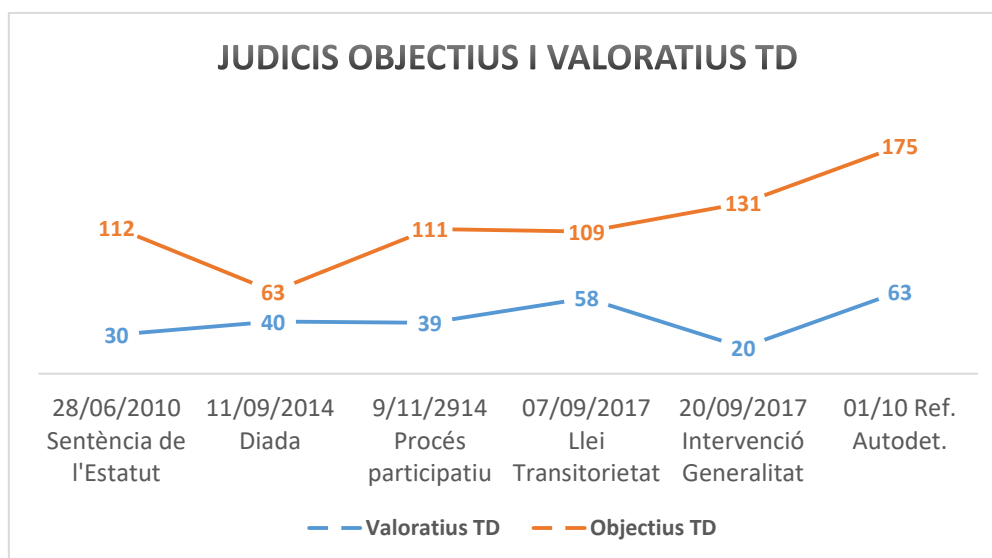
²⁷⁷ El criteri d'extracció de dades es realitza des del punt de vista del mitjà, no pas del contingut. És a dir, es considera un judici objectiu si el programa dona veu a un representant polític, malgrat que el contingut del que diu sigui valoratiu. És l'estatus cognitiu (inflexible, inelàstic, ferm i flexible) el que defineix un sistema de creences obert o tancat, respecte del contingut emès. Es considera un judici valoratiu quan el discurs oral / textual dels periodistes i els rètols sobre impressos en imatge no obeeixen a criteris acceptats socialment com ara l'observació empírica o la metodologia científica.



Font: elaboració pròpia

En essència, la majoria del contingut dels programes informatius és objectiu. Tan en el TN com en el TD, però el valoratiu és un 18,26% superior en l'informatiu de Televisió Espanyola. Això significa que el 26,29% de contingut oral / textual realitzat pels periodistes del TD i el 8,03% dels periodistes del TN, obeeix a criteris la certesa o validesa dels quals, no està certificada per l'observació empírica o la metodologia científica.

Vegem a continuació l'evolució d'aquests criteris començant pel Telediario²⁷⁸:



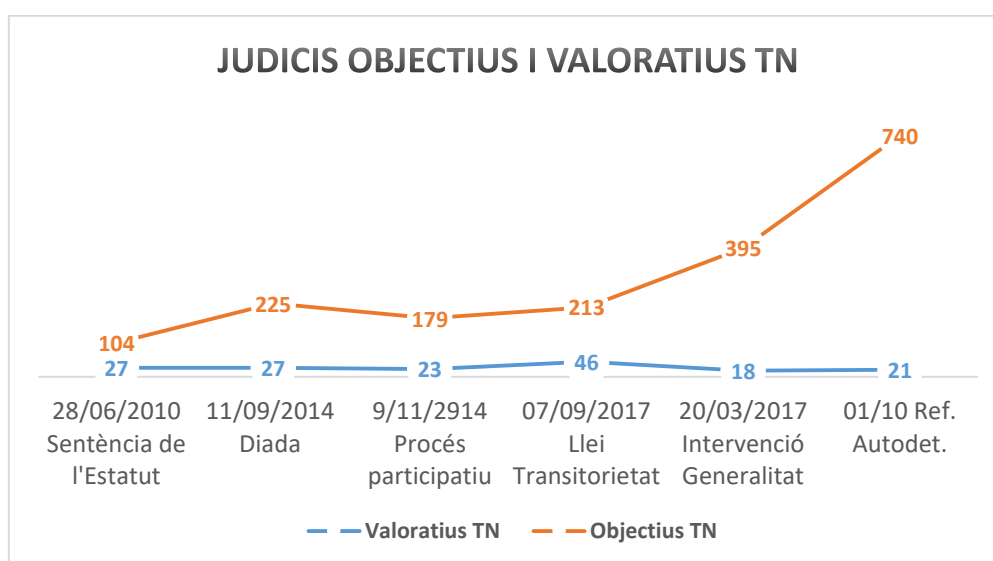
Font: elaboració pròpia

²⁷⁸ És rellevant l'anàlisi dels judicis objectius i valoratius per impacte i percentatge. Per impacte perquè a més impacte, més incidència en l'opinió pública. I en percentatge perquè mostra el criteri dominant en cadascun dels programes informatius

En impactes, l'edició del TD on s'emeten més judicis valoratius és l'1 d'octubre i en segon lloc, el dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya. El dia que menys judicis valoratius emeten els periodistes de Televisió Espanyola és el 20 de setembre del 2017 i el dia de la sentència de l'Estatut.

Seguint amb el TD, pel què fa als judicis objectius, el programa que menys se'n produeixen és durant la Diada del 2014. Aquest dia, el 38,83% del contingut va ser valoratiu i el 61,17% objectiu. El segon dia amb més percentatge de judicis valoratius amb un 34,73% va ser el dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya. I el dia en què s'eixampla la distància entre els judicis valoratius i objectius és l'1 d'octubre. Els valoratius van significar el 26,47% del contingut i els objectius, el 73,53%.

Contràriament, la línia de judicis valoratius del TN es manté estable al llarg dels diversos programes analitzats i la de judicis objectius creix a mesura que també creixen els *paquets interpretatius* per programa. L'estabilitat d'aquesta línia reflecteix el criteri abans esmentat del Telenotícies de basar-se en l'explicació dels fets, de mostrar més que construir i defensar tesis i arguments com fa el TD:



Font: elaboració pròpia

La primera observació que es pot fer respecte al comportament dels judicis objectius i valoratius del TN al llarg dels diversos programes informatius de TV3 estudiats, és que les línies que marquen aquests judicis es van eixamplant a partir del dia de la sentència de l'Estatut amb una petita convergència el dia del procés participatiu del 9N, que posteriorment torna a divergir

Pel què fa als impactes, l'edició del TN que més judicis valoratius va tenir va ser el 28/06/2010 durant la sentència de l'Estatut (27)

I en percentatge, el dia en què els judicis valoratius van arribar a l'índex més alt va ser durant l'edició del TN de la sentència de l'Estatut. El 20,61% del contingut va ser valoratiu el 28/06/2010, mentre que el 79,39% va ser objectiu.

La distància més gran entre les dues línies es produeix el mateix dia del Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya. L'10, els judicis objectius del TN van suposar el 97,24% del contingut, mentre que els judicis valoratius van representar el 2,76%.

8.1.-CONCLUSIÓ-8

8.1.La majoria del contingut emès pels programes informatius de les dues televisions és objectiu. El valoratiu representa el 26,29% en el cas del TD i el 8,03% en el cas del TN.

8.2.La discrepància de fets valoratius és un 18,26% superior en l'informatiu de la televisió pública espanyola respecte de la catalana, malgrat el nombre superior de contingut que conté el TN respecte el TD.

8.3.L'estabilitat de la línia de judicis valoratius del TN evidencia que el programa s'orienta en l'exposició de fets i esdeveniments que han succeït o estan succeïnt en el moment de l'emissió del programa. I l'evolució creixent de la línia de judicis objectius és congruent amb l'increment de contingut i per tant, de temps de programa. Contràriament, les oscil·lacions de la línia de judicis valoratius del TD mostra que l'argumentació de tesis més que no pas l'exposició de fets incideix en l'interpretació de la realitat.

8.4.L'edició del TD on s'emeten més judicis valoratius és l'1 d'octubre i en segon lloc, el dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat al Parlament de Catalunya. Pel què fa als judicis objectius, el dia que menys se'n produeixen és durant la Diada del 2014. Aquest dia, el 38,83% del contingut va ser valoratiu i el 61,17% objectiu.

8.5.Pel què fa al TN, l'edició que més judicis valoratius va tenir va ser el 7/09/2017 durant l'aprovació de la Llei de Transitorietat. I en percentatge, l'edició del TN en què els judicis valoratius van assolir l'índex més alt va ser la del dia de la sentència de l'Estatut. El 20,61% del contingut va ser valoratiu, mentre que el 79,39% va ser objectiu

8.6.L'10, els judicis objectius del TN assoleixen el nivell més alt. Van suposar el 97,24% del contingut, mentre que els judicis valoratius van representar el 2,76%

9. Estatus cognitiu dels programes analitzats

En la primera part d'aquest estudi hem vist com la ideologia s'expressa i fins i tot es legitima en el discurs en forma de creences, que es revelen a partir de proposicions que consisteixen en l'emissió de judicis.²⁷⁹ Al mateix temps hem consignat la classificació de les creences a partir del seu estatus cognitiu, d'acord a allò que estableix Sartori (1969).

Sartori (1969:404) descompon els sistemes de creences en un estatus cognitiu obert, que és l'espai on s'inclouen els elements inflexibles i inelàstics, i el tancat, on s'incorporen els elements fermes i flexibles.²⁸⁰

Com hem vist,

-Els elements inflexibles són rígids, dogmàtics, no permeten cap mena de raonament lògic vàlid.

-Els elements inelàstics són impermeables als arguments, raonaments i proves però el seu potencial dinàmic és baix perquè no hi ha una emoció forta vinculada a ells.

-Els elements fermes es sostenen de manera sòlida perquè estan oberts al raonament lògic vàlid i als fets. Són oberts a les evidències i a les proves i arguments. Són dinàmics i oberts a l'expansió exterior. I el seu vincle emocional és fort.

I finalment,

-Els elements flexibles són oberts als raonaments lògics vàlids, als arguments i fins i tot a la conveniència però a la vegada són dèbils i no tenen un dinamisme extern. El seu vincle emocional és dèbil.

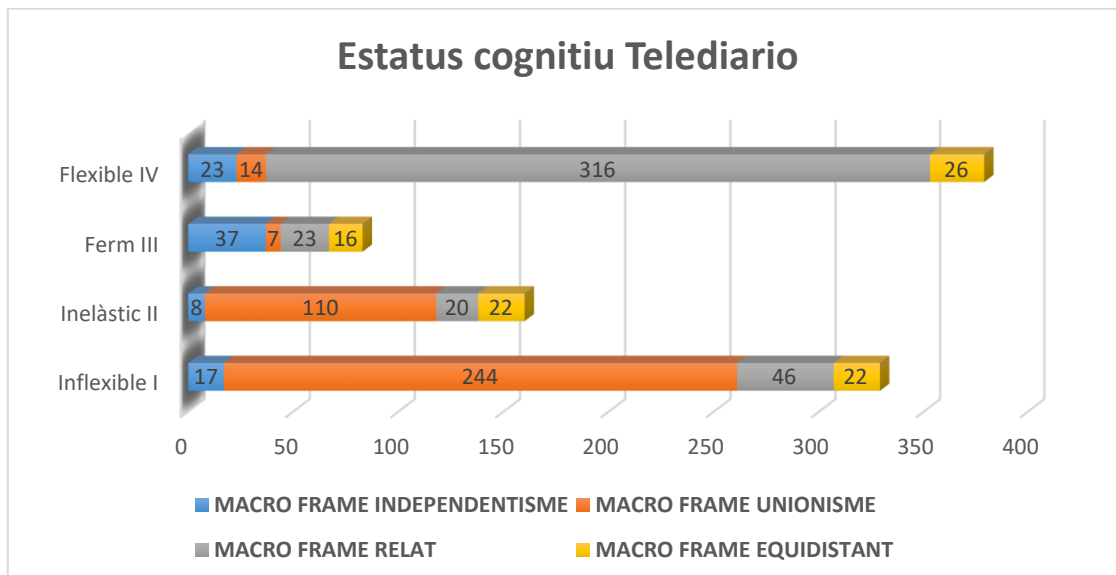
D'acord a aquests criteris s'ha analitzat i classificat el contingut de cadascun dels quatre *macro marcs* dels respectius programes informatius: relat, unionisme, equidistant, independentisme.

Les dades globals d'aquest nivell d'anàlisi tan del Telediario com del Telenotícies, revelen de manera majoritària que el contingut del *macro marc Relat* es situa en un estatus cognitiu flexible. Però mentre que el contingut de *macro marc Unionisme* es situa majoritàriament en l'estatus cognitiu tancat (inflexible i inelàstic) els paquets interpretatius del *macro marc Independentisme* consoliden un estatus cognitiu obert (ferm i flexible). En el cas del *macro frame Equidistant* depèn de cada televisió. En el TD el número d'impactes es divideixen pràcticament per la meitat entre estatus cognitiu obert i tancat i en el cas del TN, preval l'estatus cognitiu obert.

²⁷⁹ Vegeu Primera Part (pàg.56)

²⁸⁰ Vegeu Primera PRT (Pàg.52)

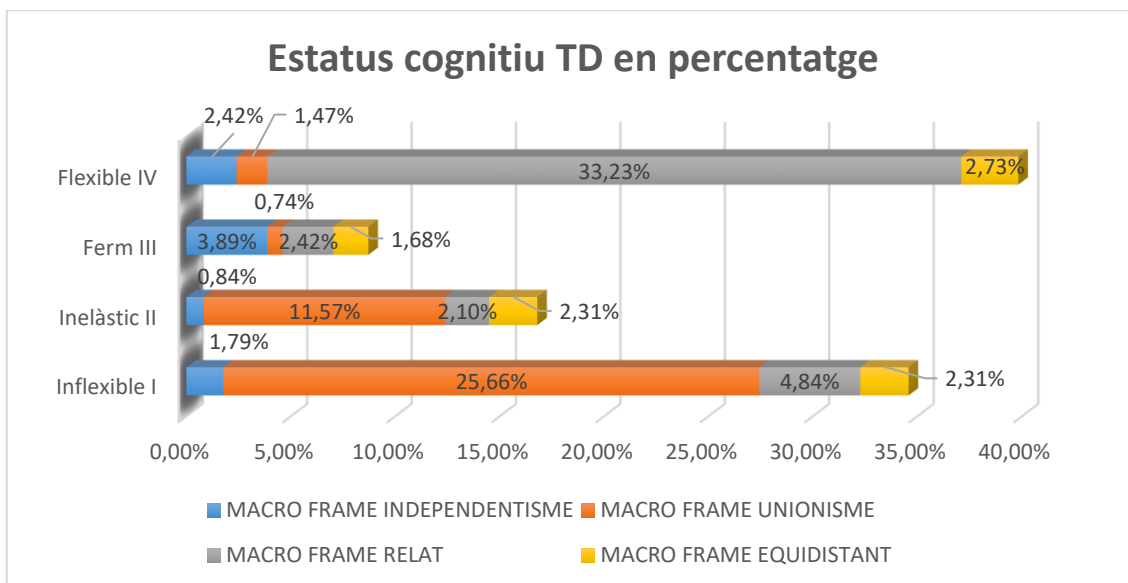
Vegem de primer les dades globals per macro marc del Telediario:



Com es pot observar, malgrat que la majoria d'impactes (339) del *macro frame Relat* es situen en l'estatus cognitiu obert (ferm i flexible), una part d'ells també es troben en l'estatus cognitiu tancat (66). És significatiu l'escàs contingut del *macro frame Independentista* (85) però una part important (60) es situa en l'estatus cognitiu obert. Dels 375 impactes que conté el *macro frame Unionisme*, 354 es situen en un estatus cognitiu tancat (inflexible i inelàstic).

Quan els impactes es traslladen en percentatge, destaca com a rellevant el fet que l'estatus cognitiu tancat del contingut del *macro frame Unionisme* suposa el 37,23% del total, mentre que l'*Independentisme* significa solament el 2,63% mentre que l'*Equidistant*, el 4,62% del total.

Contràriament, a l'estatus cognitiu obert només hi ha el 2,21% del total d'impactes 'unionistes' mentre que els 'independentistes' suposen el 6,38%. L'equidistant representen el 4,41%.

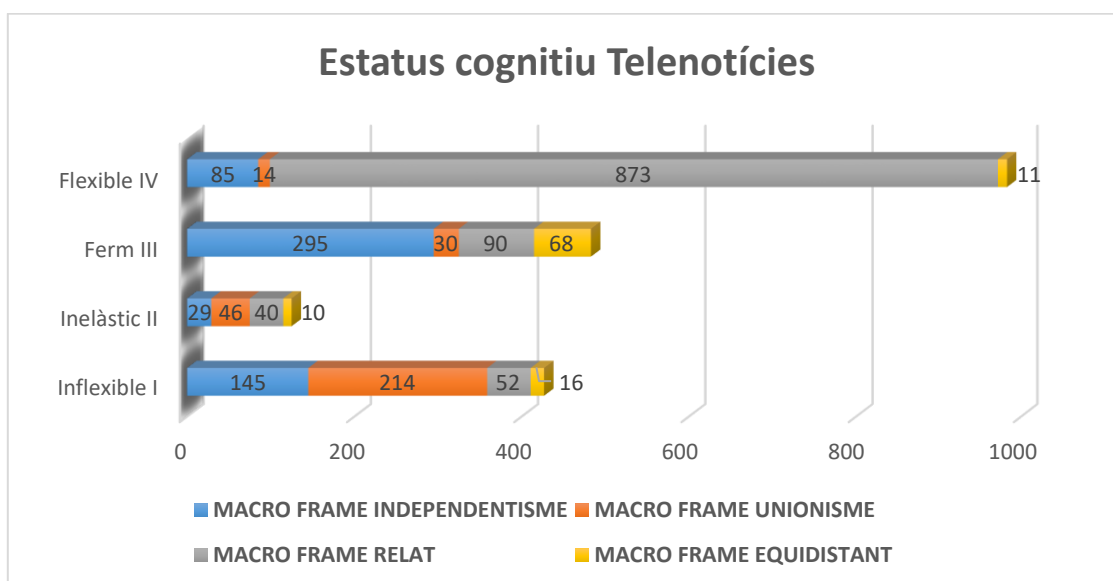


Font: elaboració pròpia

Vegem ara el Telenotícies.

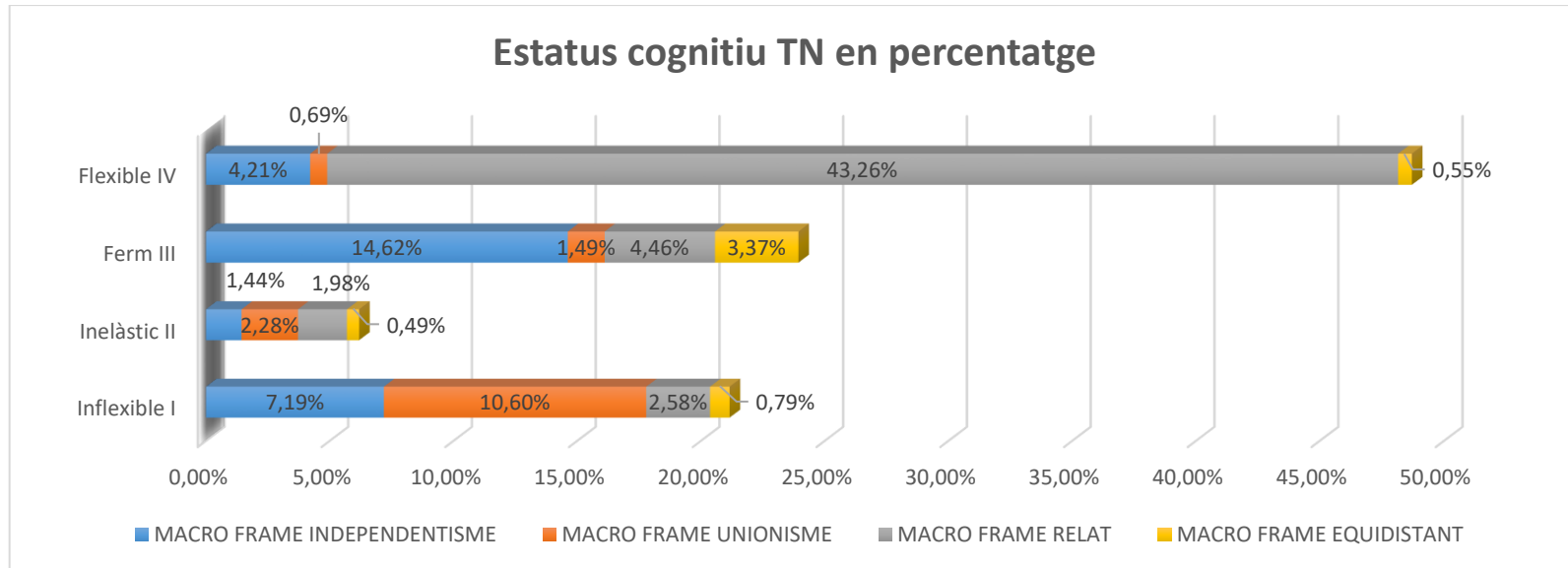
Pel què fa als impactes totals del TN s'observa, com s'ha mencionat anteriorment, que el *macro frame Relat* és el que conté més impactes amb un estatus cognitiu obert (963) tot i que n'hi ha 92 que pertanyen a l'estatus cognitiu tancat. A l'igual que amb el Telediario, i atès que els continguts provenen de les mateixes fonts d'informació o dels mateixos definidors d'agenda, els paquets interpretatius unionistes es situen, majoritàriament, en un estatus cognitiu tancat (260) enlloc d'obert (44). Contràriament, els impactes del *macro frame Independentista*, s'inclouen globalment en l'estatus cognitiu obert (380), tot i que n'hi ha 174 que contenen una estructura cognitiva tancada.

Pel què fa als impactes equidistants, un total de 79 es situen en la banda oberta i 26 a la tancada.



Font: elaboració pròpia

En percentatge, s'observa de nou com el *macro frame Relat* conté la majoria de paquets interpretatius situats en un estatus cognitiu flexible (43,26% del total).

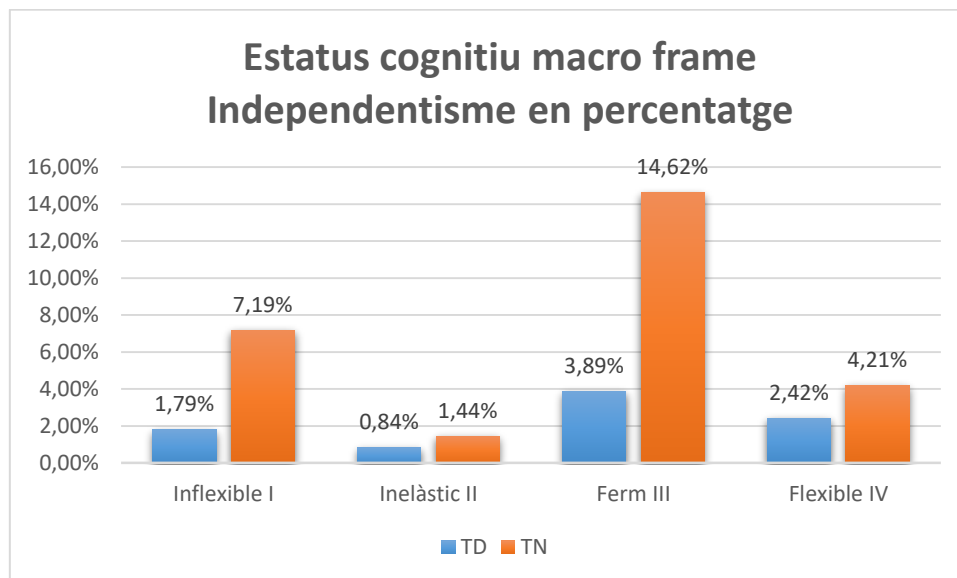


Els paquets interpretatius del sistema de creences unionista representen el 12,88% del total, que s'inclouen en un estatus cognitiu tancat. Només el 2,18 % del contingut d'aquest sistema de creences es consigna en obert.

Un 18,83 % del total de contingut del programa són paquets interpretatius independentistes que es situen en un estatus ferm i flexible, mentre que un 8,63% es posiciona en un estatus inflexible i inelàstic.

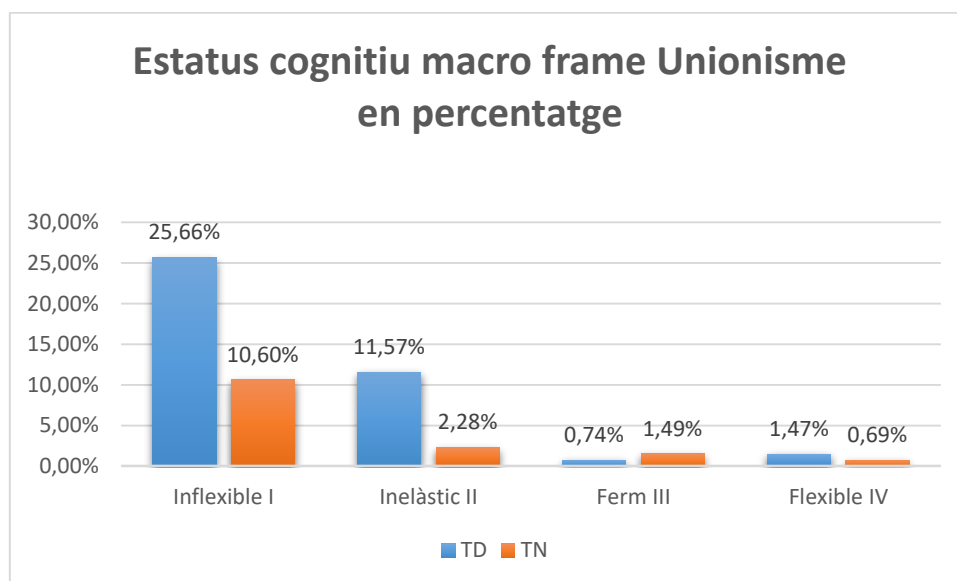
Finalment, pel que fa al *macro frame Equidistant*, un 1,28% es situa en l'eix tancat i un 3,92% en l'obert. Cal tenir present però, que els paquets interpretatius situats en aquest sistema de creences només representen el 5,2% del total.

Els quadres que s'exposen a continuació contrasten en percentatge del total de contingut de cadascun dels programes informatius de les televisions públiques catalana i espanyola, és a dir; els paquets interpretatius de cadascun dels sistemes de creences (Relat, Independentisme, Unionisme, Equidistant). Els resultats obtinguts permeten comparar entre el Telediario i el Telenotícies la prevalença de cadascun d'aquests sistemes.



Font: elaboració pròpia

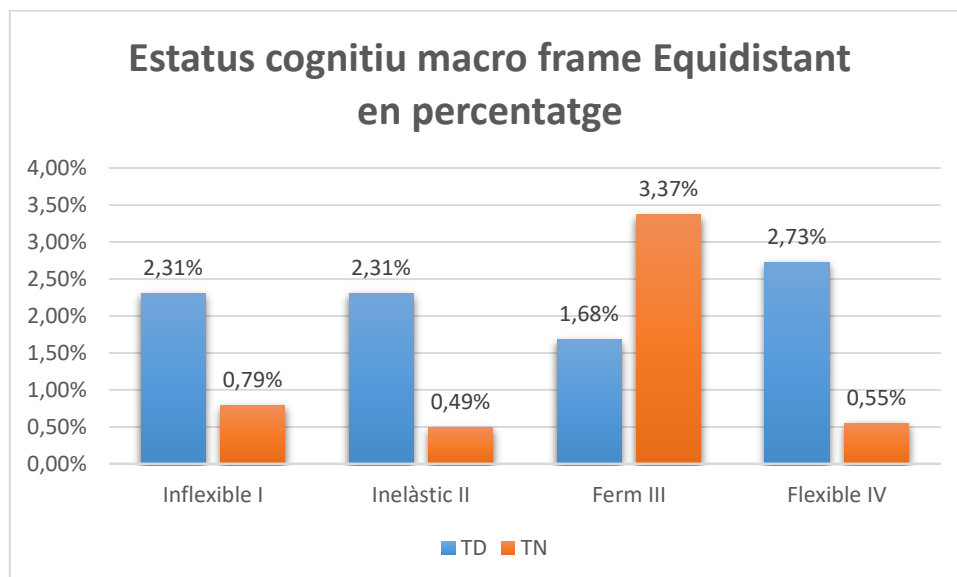
El gràfic mostra la diferència de percentatge entre el contingut del TD i el TN respecte al sistema de creences independentista. Tot i així, el contingut dels dos programes es situa majoritàriament a l'eix dret és a dir en un estatus cognitiu obert (ferm + flexible), just al contrari que al sistema de creences unionista:



Font: elaboració pròpia

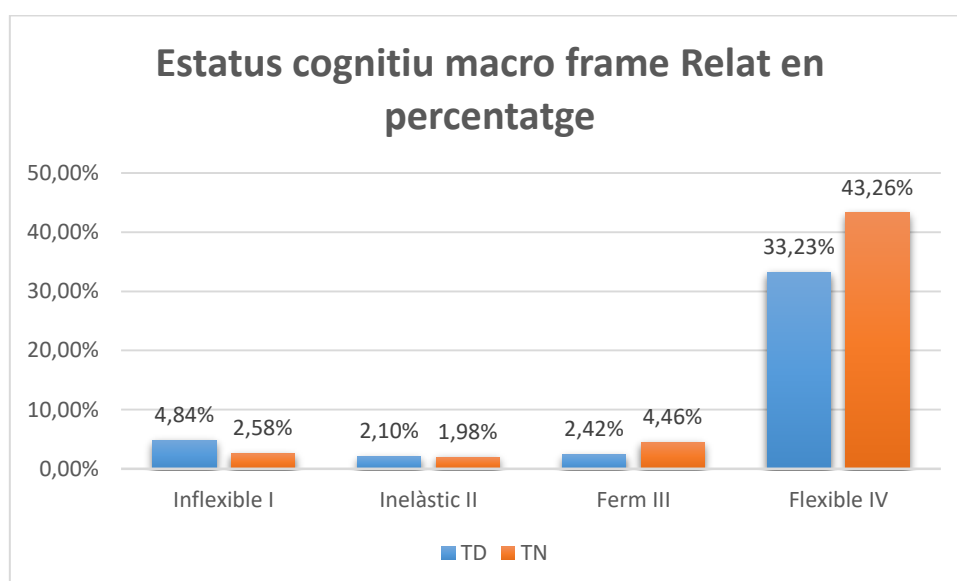
Com es pot observar, la majoria del contingut tan del TD com del TN del *macro frame Unionisme* es situa en un estatus cognitiu inflexible i inelàstic i per tant, no subjecte a proves ni arguments lògics vàlids, segons la definició de Sartori (1969).

El següent gràfic fa referència a l'estatus cognitiu del *macro frame Equidistant*.



Font: elaboració pròpia

El contingut del macro frame Equidistant no arriba ni al 4% del total en els dos programes informatius. En el cas del TD, es divideix, com s'ha comentat anteriorment entre un estatus cognitiu obert (4,62%) i tancat (4,41%) en parts pràcticament iguals. En el cas del TN, la prevalença d'impactes del contingut del *macro frame Equidistant* es situa en l'eix obert (1,28%).

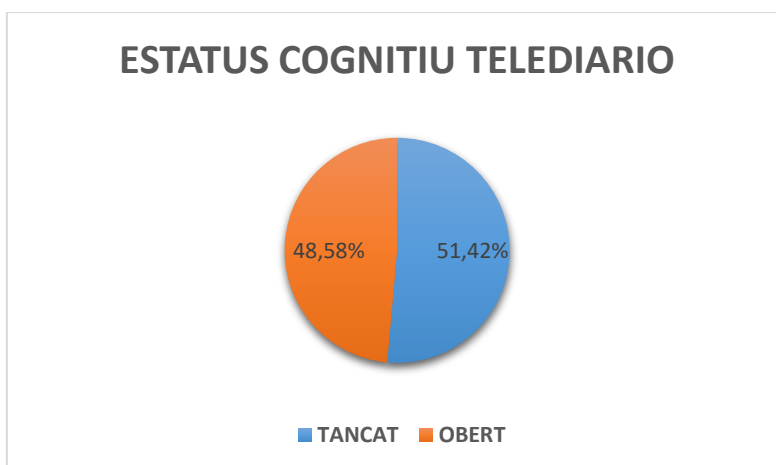


Font: elaboració pròpia

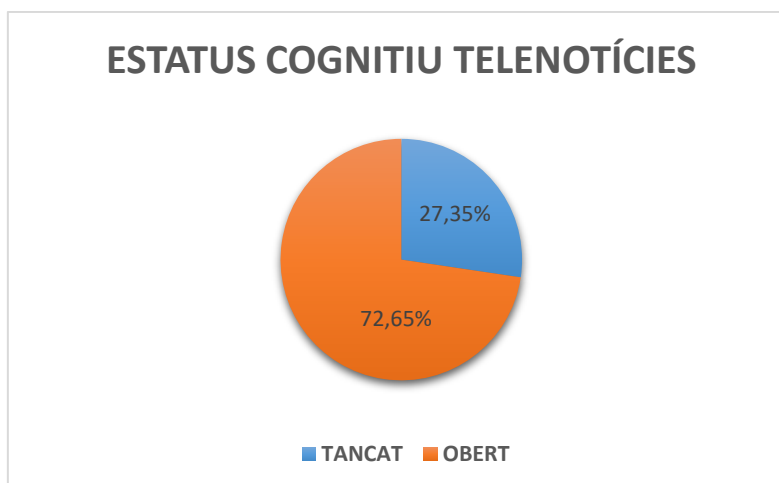
Els paquets interpretatius del sistema de creences que inclou el *macro frame Relat* es situa majoritàriament, tan en el TN com en el TD en un estatus cognitiu flexible (33,23%, en el cas del TD i 43,26%, en el cas del TN). L'estatus cognitiu tancat només representa el 6,94% en el cas del TD i el 4,56% en el TN. L'obert, el 35,65% en el TD i el 47,72% en el TN.

Arribats a aquest punt podem concloure que l'estatus cognitiu tancat és majoritari en el cas del Telediario i en el TN, preval l'obert.

Els següents quadres visualitzen millor el sumatori dels percentatges de l'estatus cognitiu de cadascun dels programes informatius.



Font: elaboració pròpia



Font: elaboració pròpia

La diferència entre l'estatus cognitiu obert és del 24,07% a favor del TN i del tancat, també del 24,07% però en aquesta ocasió a favor del TD

9.1.-CONCLUSIÓ-9

L'estatus cognitiu tancat és majoritari en el TD (51,42%) i l'obert en el cas del TN (72,65%)

9.1.Per *macro frames*, les dades globals tan del Telenotícies com del Telediario indiquen que, majoritàriament, el contingut del *macro marc Relat* es situa en un estatus cognitiu flexible. Però mentre que el contingut de *macro marc Unionisme* es situa majoritàriament en l'estatus cognitiu tancat (inflexible i inelàstic), els paquets interpretatius del *macro marc Independentisme* consoliden un estatus cognitiu obert (ferm i flexible). En el cas del *macro frame Equidistant*, depèn de cada programa informatiu. El número d'impactes es divideixen pràcticament per la meitat entre estatus cognitiu obert i tancat, en el cas del TD, i en el cas del TN preval l'estatus cognitiu obert.

9.2.Tan en el TD, com en el TN, el sistema de creences independentista es situa majoritàriament a l'eix dret és a dir en un estatus cognitiu obert (ferm + flexible), just al contrari que al sistema de creences unionista, que es situa en un estatus cognitiu tancat.

En el cas del TD, és significatiu l'escàs contingut del macro frame Independentista (85) una part important del qual (60) es situa en l'estatus cognitiu obert. Dels 375 impactes que conté el macro frame Unionisme, 354 es situen en un estatus cognitiu tancat (inflexible i inelàstic).

9.3.El contingut del *macro frame Equidistant* suposa el 9,03% del total en el TD i el 5,02% en el TN. A més, en l'informatiu de Televisió Espanyola el seu contingut es divideix, com s'ha comentat anteriorment, entre un estatus cognitiu obert (4,62%) i tancat (4,41%) en parts pràcticament iguals. En el cas de TV3, la prevalença d'impactes del contingut del *macro frame Equidistant* es situa en l'eix obert (3,92%).

9.4.Els paquets interpretatius del sistema de creences que inclou el *macro frame Relat* es situa majoritàriament, tan en el TN com en el TD, en un estatus cognitiu flexible (33,23%, en el cas del TD i 43,26%, en el cas del TN). L'estatus cognitiu tancat només representa el 6,94% en el cas del TD i el 4,56% en el TN. L'obert, el 35,65% en el TD i el 47,72% en el TN.

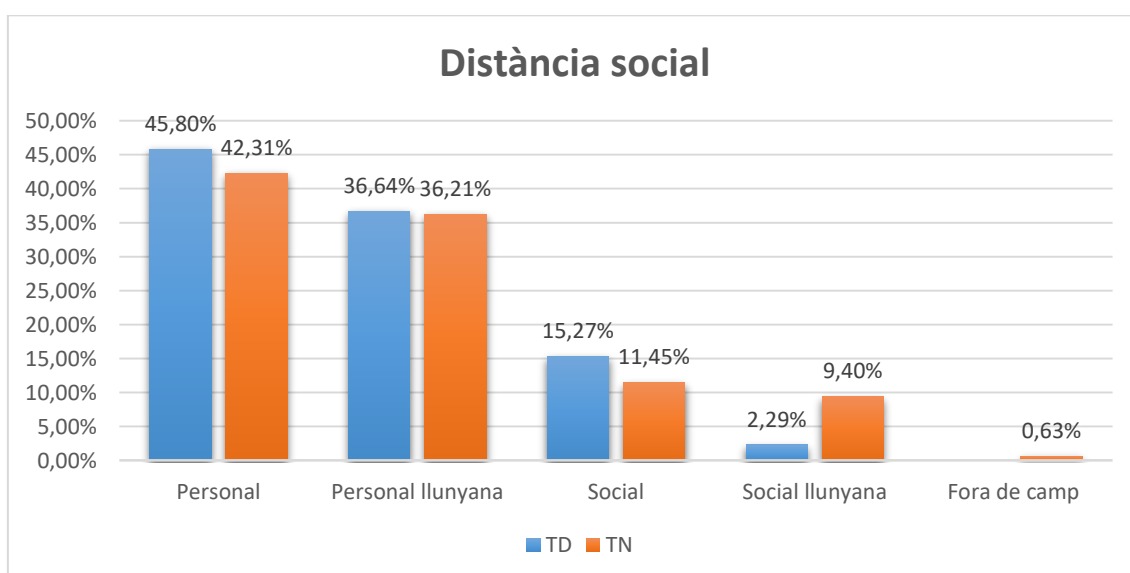
10.-Escala de plans i distància social

En la primera part d'aquest estudi s'ha vist l'equivalència existent entre els objectes que apareixen en l'enquadrament que proporciona la càmera i la distància social i/ò personal²⁸¹ i el subjecte que els contempla.

L'escala de plans que s'utilitza en la narrativa audiovisual té una equivalència i una gradació que va de la distància personal mínima fins a la distància social màxima. Les distàncies tenen significats socials diversos de tal manera que com més lluny s'estableix la distància entre l'objecte/subjecte amb l'espectador (pla general per exemple) menys connexió emocional s'estableix amb allò representat. Ras i curt. Tal i com diu Gaye Tuchman (1983:132) "la distància pública despersonalitza (...) i limita gran part de la capacitat del film informatiu de captar emocions"²⁸².

S'han mesurat els enquadraments i la seva equivalència amb la distància social. El resultat obtingut és que en tots dos programes informatius, l'escala de plans estableix de manera majoritària, una distància personal (primeríssim primer pla, primer pla, primer pla obert) entre el subjecte representat i l'espectador. En el TN representa el 42,31% dels plans i en el TD, el 45,80%. El segon volum de plans que s'han classificat segons la seva escala, corresponen a una distància personal llunyana (pla mig tancat). En el TN representa el 36,21% dels plans i en el TD, el 36,64%. Finalment, la distància social representa l'11,45% en el TN i el 15,27% en el TD i la distància social llunyana el 9,40% en el TN i el 2,29% en el TD. No és significatiu el fora de camp al TN.

Per a una millor visualització, aquests percentatges es traslladen en el següent gràfic:



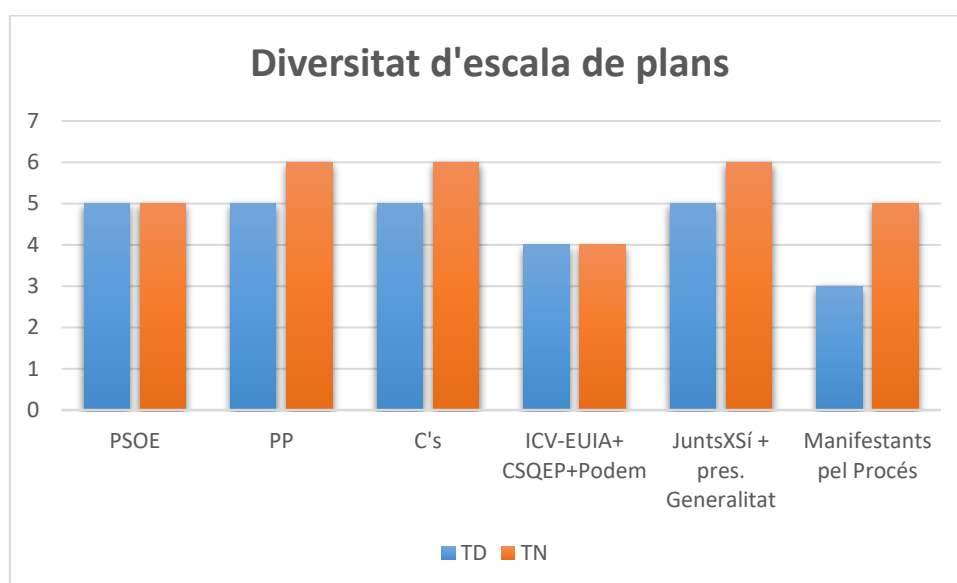
Font: elaboració pròpia

²⁸¹ Grosser, H. en Tuchman, G. (1983:129-130) Íbid. op. cit.

²⁸² La traducció és meua

Com es pot observar, en xifres absolutes, els percentatges de distància personal i distància personal llunyana no difereixen gaire entre els dos programes informatius. La diferència és significativa en la distància social i la distància social llunyana.

L'anàlisi realitzada també ens indica la diversitat en l'escala de plans amb què compta cada formació política i/o actor social representat. En el següent gràfic es pot veure com els que obtenen més diversitat són, en el cas del TD, PSOE, PP, Ciudadanos, i JuntsXSí. És a dir; tres formacions polítiques unionistes per una d'independentista. En el cas del TN, aquest diferencial és de 2 a 1: PP, Ciudadanos i JuntsXSí tenen la mateixa diversitat de plans. Aquesta major pluralitat²⁸³ coincideix amb el fet que són també les formacions polítiques més representades.

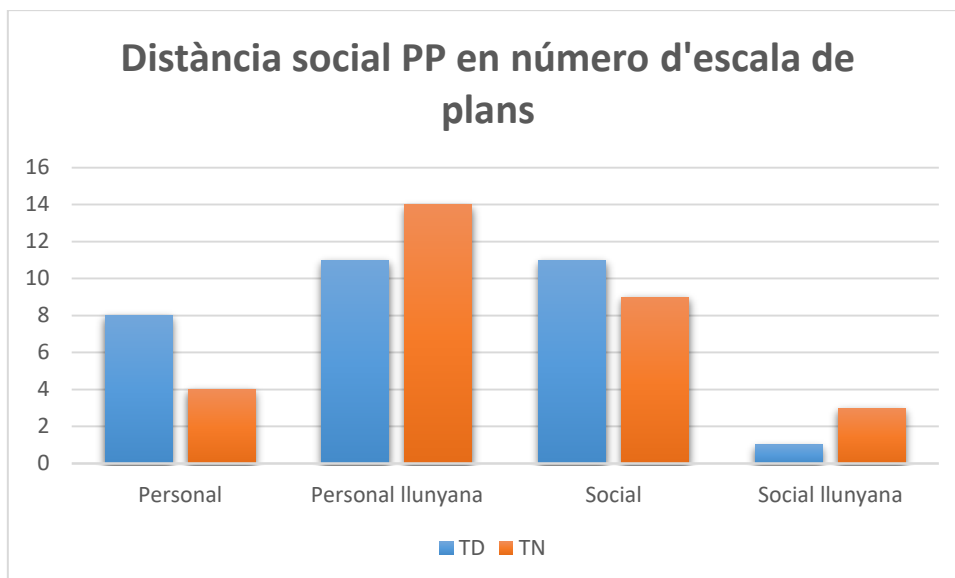


Font: elaboració pròpia

Però una cosa és la diversitat de plans i una altra l'escala prevalent, que determina un significat social diferent i per tant, l'associació o no d'una emoció. Els gràfics que es mostren a continuació indiquen quin és la prevalença dominant.

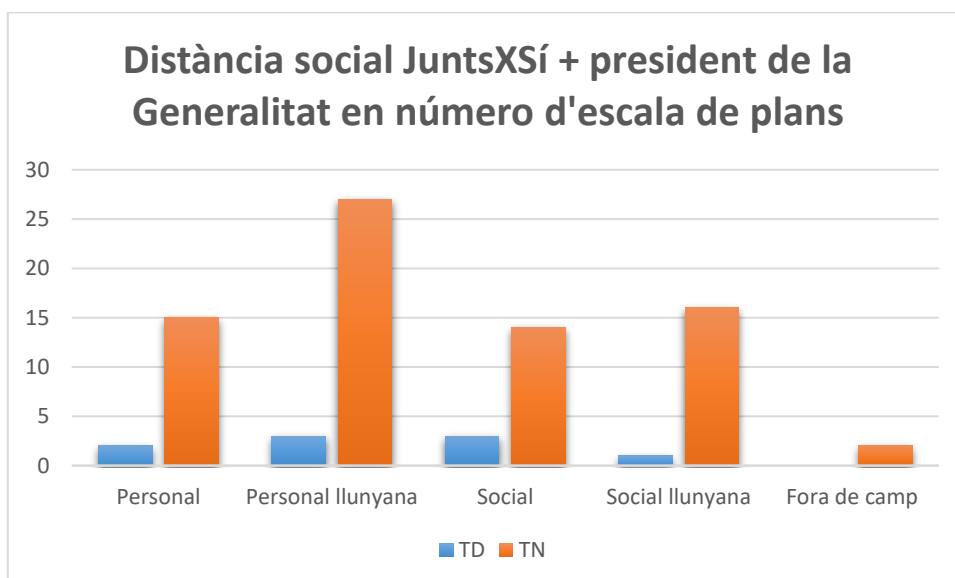
En el cas del PP s'observa que la distància personal llunyana i la social és la dominant, tan en el TD com en el TN. Hi ha distància d' 'autoritat' entre els representants que gestionen el govern d'Espanya i l'espectador.

²⁸³ El número de plans diferents en què els diversos actors són enquadrats apareixen en nombre en l'eix 'Y' de la gràfica.



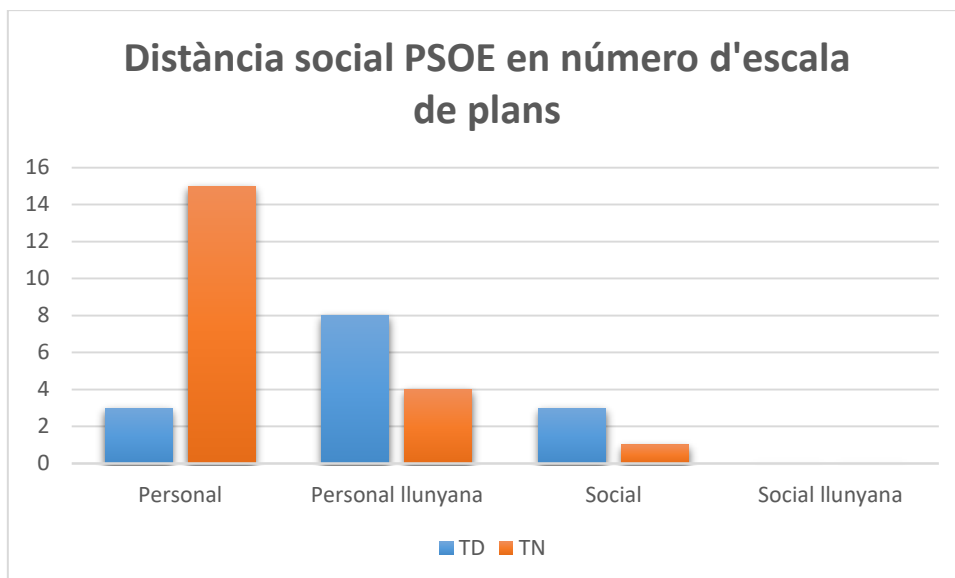
Font: elaboració pròpia

En el cas de JuntsXSí, formació política amb majoria al Parlament de Catalunya i que governa la Generalitat, es repeteix el mateix patró. Dominen les distàncies personal llunyana i social sumades, la que estableix certa autoritat entre el subjecte representat i l'espectador, però també existeix una significativa distància personal que confereix proximitat, un fet no tan acusat en el cas del Partit Popular comentat amb anterioritat.



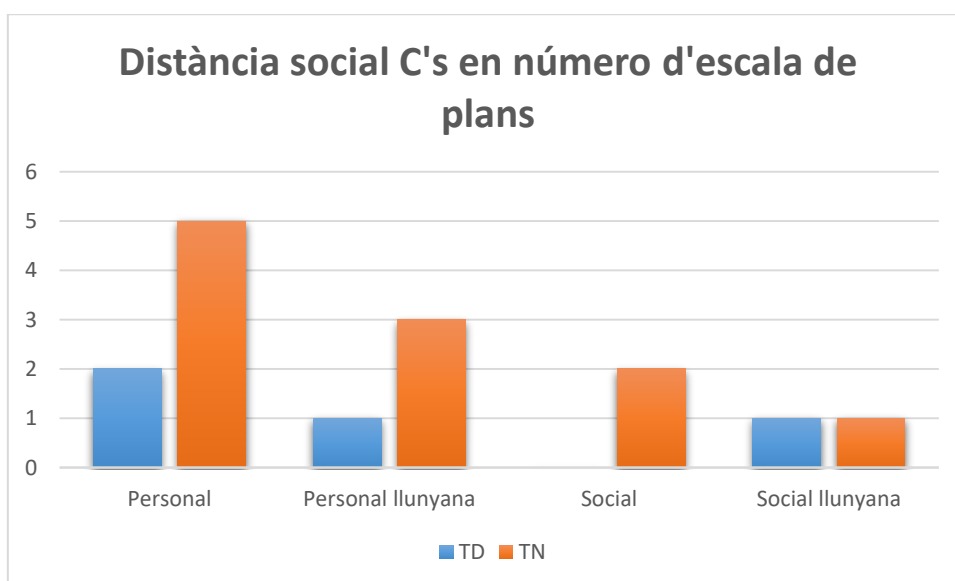
Font: elaboració pròpia

La distància respecte a l'espectador en què el PSOE és representat difereix significativament entre l'informatiu de la televisió pública catalana i l'espanyola. Mentre al TN preval la proximitat, és a dir la distància curta, personal, i per tant, emocional, en el TD preval la personal llunyana i social sumades, és a dir la que connecta amb la noció d'autoritat.



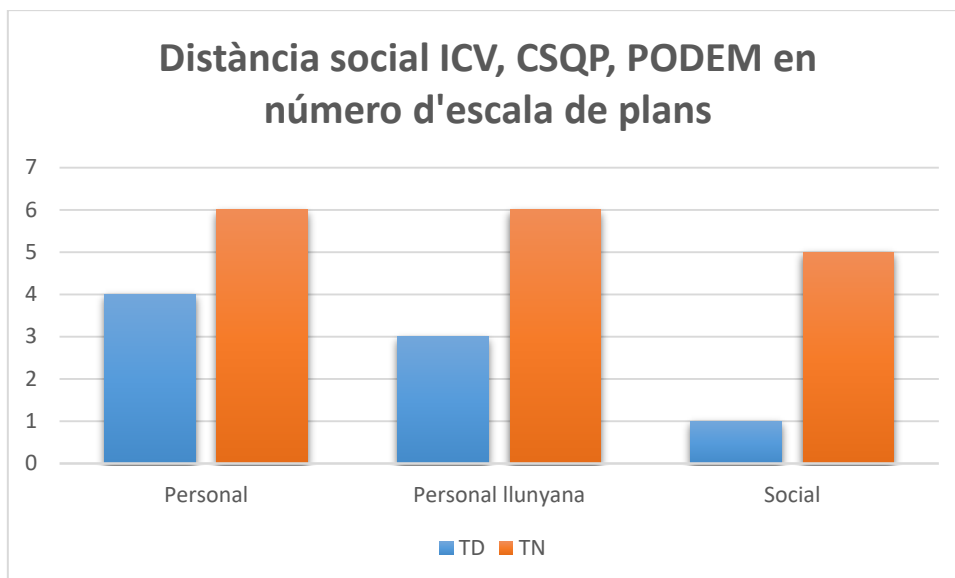
Font: elaboració pròpia

En el cas de la formació política Ciudadanos la distància personal Il·lunyana i la social obtenen el mateix número d'escala de plans que la personal, en el TN. En el TD també es produeix un resultat similar. La mirada personal i personal Il·lunyana i social Il·lunyana sumen el mateix número d'escala de plans.



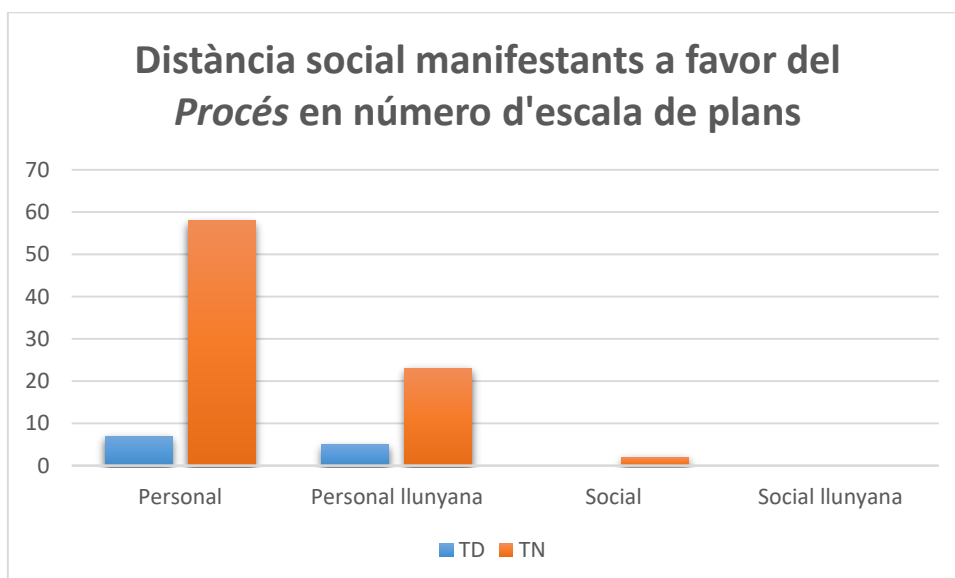
Font: elaboració pròpia

La distància personal Il·lunyana i social domina en el TN respecte als representants de la formació que al llarg del període estudiat evoluciona i/o inclou en ICV, CSQP i Podem, però també existeix una part significativa de proximitat amb la distància personal. En el cas del TD, la distància personal Il·lunyana i la social sumades igualen la personal.



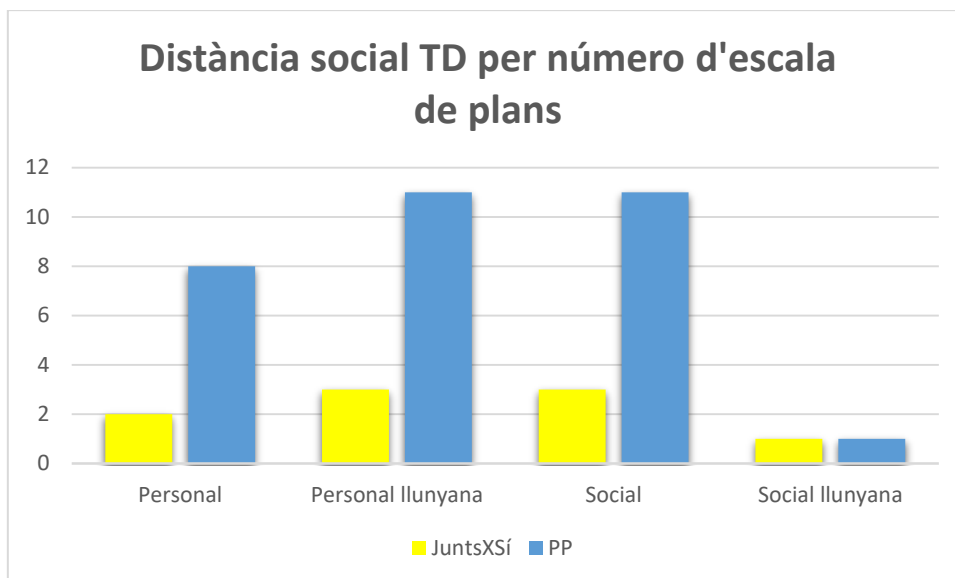
Font: elaboració pròpia

Els manifestants entrevistats a favor del *Procés* es representen en una distància de proximitat i per tant, connecten amb l'emoció. Tan en el TD com en el TN. Les columnes del TN són més altes perquè indiquen més presència de plans, per tant, més representació i diversitat de manifestants:



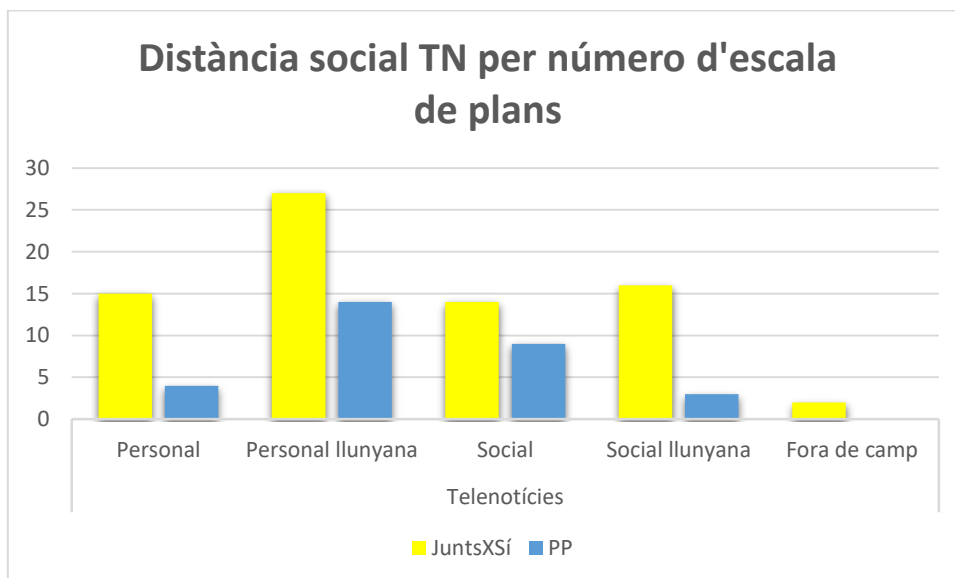
Font: elaboració pròpia

Finalment es contraposa la representació de la distància social de les dues formacions polítiques antagòniques que governen el govern d'Espanya i la Generalitat de Catalunya tan en el TD com en el TN. Aquest ha estat el resultat:



Font: elaboració pròpia

En el TD, el Partit Popular és representat majoritàriament en una distància d'“autoritat” (personal llunyana + social), tot i que també es mostra en una distància personal, connectada amb l'emoció. Aquest patró es reproduïx igualment en la representació de JuntsXSí, tot i que el percentatge és molt menor perquè són menys els subjectes representats.



Font: elaboració pròpia

En el cas del TN es repeteix el mateix esquema anterior però a l'inrevés. La formació política JuntsXSí és representada majoritàriament en una distància d'“autoritat” (personal llunyana + social), tot i que també és present una distància de proximitat (personal) i de més llunyania (social llunyana) i fins i tot en fora de camp. Aquesta característica també succeeix amb la representació del Partit Popular en el Telenotícies, tot i que en menor proporció perquè els subjectes d'aquesta formació política estan menys representats.

10.1.-CONCLUSIÓ-10

10.1.La distància personal, que connecta amb l'emoció, és majoritària entre els subjectes representants i l'espectador. En el TN representa el 42,31% dels plans i en el TD, el 45,80%. La distància personal llunyana, que connecta amb el concepte d'autoritat, en el TN representa el 36,21% i en el TD, el 36,64%. En xifres absolutes doncs, aquests percentatges no difereixen gaire entre els dos programes. La diferència és significativa en la distància social i la distància social llunyana. La distància social representa l'11,45% en el TN i el 15,27% en el TD i la distància social llunyana el 9,40% en el TN i el 2,29% en el TD.

10.2.Les formacions polítiques que obtenen més diversitat d'escala de plans són les més representades. En el cas del TD: PSOE, PP, Ciudadanos, i JuntsXSí. És a dir; tres formacions polítiques unionistes per una d'independentista. En el cas del TN, aquest diferencial és de 2 a 1: PP, Ciudadanos i JuntsXSí tenen la mateixa diversitat de plans.

10.3.Pel què fa a l'escala prevalent s'observa que en el cas del PP la distància personal llunyana i la social –associada a l'autoritat- és la dominant, tan en el TD com en el TN.

10.4.Amb JuntsXSí, es repeteix el mateix patró en tots dos programes. Dominen les distàncies personal llunyana i social sumades, les que estableixen certa autoritat entre el subjecte representat i l'espectador, però també existeix una significativa distància personal que confereix proximitat, un fet no tant acusat com passa amb el Partit Popular.

10.5.La distància amb la qual el PSOE és representat difereix significativament entre el TN i el TD. Mentre que en l'informatiu de la televisió pública catalana preval la proximitat, en el de l'espanyola és més prevalent la personal llunyana i social sumades, per tant, la distància d'autoritat.

10.6.En el cas de la formació política Ciudadanos, la distància personal llunyana i la social obtenen el mateix número d'escala de plans que la personal, en el TN. En el TD també es produeix un resultat similar.

10.7.La distància personal llunyana i social domina en el TN respecte als representants de la formació ICV-Podem però també existeix una part significativa de plans que estableixen proximitat amb l'espectador. En el cas del TD, la distància personal llunyana i la social sumades igualen la personal.

10.8.Els manifestants entrevistats a favor del *Procés* es representen en una distància de proximitat. Tan en el TD com en el TN.

10.9.En el TD, el Partit Popular és representat majoritàriament en una distància d'autoritat' (personal llunyana + social), tot i que també es mostra en una distància social i personal. Aquest patró es reproduïx igualment en la representació de JuntsXSí, tot i que el percentatge és molt menor perquè són menys els subjectes representats.

CONCLUSIÓ-10

10.10. En el cas del TN es repeteix el mateix esquema anterior però a l'inrevés. La formació política JuntsXSí és representada majoritàriament en una distància d' 'autoritat' (personal llunyana + social), tot i que també és significativa la distància de proximitat (personal) i de més llunyania (social llunyana) i fins i tot en fora de camp. Aquest patró de comportament també es repeteix amb la representació del Partit Popular, tot i que en menor proporció perquè els subjectes d'aquesta formació política estan menys representats.

11. Contracte amb l'audiència

L'estudi dels sis programes informatius de les respectives televisions públiques catalana i espanyola consigna una anàlisi respecte al compliment o vulneració del contracte amb l'audiència i en quins termes es produeix aquest incompliment.²⁸⁴

A continuació es mostren com a conclusió, les principals vulneracions que s'han detectat en els programes analitzats tan del Telediario com del Telenotícies.

11.1.-CONCLUSIÓ-11a

Principals vulneracions del Telediario

1. Converteix en noticiables i dona per establerts esdeveniments que encara no s'han demostrat i els situa per davant de fets que sí han esdevingut, com ara: "9-N El juez investigará si la Generalitat ha cometido delitos como desobediencia o prevaricación". Hi ha un altre fet més rellevant que s'hauria d'haver jerarquitzat abans que aquest: el fet que el jutge no retirarà les urnes el 9N i deixarà votar la gent.

2. No respecta la presumpció d'innocència. Per exemple, als detinguts del 20/09/2017, els nega la presumpció d'innocència. Parla directament dels delictes que se'ls imputa. No pas dels 'presumptes delictes': "A los 14 detenidos el juez les acusa de desobediencia y prevaricación, delitos que comportarían penas de inhabilitación, también del delito de malversación de caudales públicos, que implica, además, penas de cárcel. Fuentes del ministerio del Interior señalan que algunos de ellos se podrían sumar los delitos de sedición y revelación de secretos."

3. Estableix judicis de valor. Del tipus: "Es una imagen atípica ya que este proceso no está garantizado por la ausencia de interventores y apoderados en las mesas." Es tracta d'una jornada participativa sense valor jurídic vinculant. A més, els voluntaris van fer el paper d'interventors i 'apoderats' de les meses.

²⁸⁴ En la primera part d'aquest estudi s'exposen les bases del contracte amb l'audiència i els codis deontològics de les dues televisions.

CONCLUSIÓ-11a

Principals vulneracions del Telediario

4. Formula fets contradictoris com ara: “La Generalitat ofrecerá mañana su resultado definitivo, a pesar de que se podrá seguir votando durante 15 días más.” Es tracta d’un oxímoron. No es pot donar un resultat definitiu si es pot continuar votant durant 15 dies més.

5. Prejutja. Per exemple, qüestiona la professionalitat d’un col·lectiu quan s’afirma que ‘La actuación de los Mossos de Escuadra estaba en el punto de mira’, tot i que va ser un cos amb bona imatge per la gestió de la crisi de l’atemptat terrorista a les Rambles de Barcelona, el mes d’agost anterior.

6. Estableix conjectures com ara, en referència a la jornada participativa del 9N: “En los locales, calma entre los voluntarios, ante las hipotéticas consecuencias.”

7. Crea un procés que fa evolucionar les conjectures en realitat noticable. Per exemple, quan es parla de delictes la veracitat dels quals ni s’ha comprovat, ni s’ha dit on s’han produït i quan: “Y la Fiscalía General del Estado ha ordenado que se investigue las posibles campañas de odio, amenazas y coacciones que puedan sufrir alcaldes, funcionarios, o particulares por negarse a colaborar con el referendun.” La presentadora ho explica en condicional però el rètol sobre impressionat en pantalla ho dona per cert, malgrat que es tracta d’un fet del qual no s’aporten proves. Directament s’afirma: “La Fiscalía ordena investigar las coacciones a alcaldes” per tant, una conjectura es converteix en realitat recreada.

8. Construeix narratives que confonen. Per exemple, classifica el PSC en el bloc de les formacions polítiques contràries al 9N. El PSC, en aquell moment va donar llibertat d’elecció als seus militants. Aquest fet posava en contradicció el posicionament del PSOE i dels socialistes catalans, fet que no destaca el Telediario al posar-los tots dos en la mateixa posició.

Omet informació del contingut exposat que, malgrat es percebi com a objectiu en aparença, és fals en una interpretació més àmplia. Aquesta circumstància es dona, per exemple, el 07/09/2017 quan s’aprova la Llei de Transitorietat. S’afirma que “el Consejo de Garantías Estatutarias ha vuelto a dar la razón a ciudadanos, PSC y PP, que solicitan que antes del debate haya un informe sobre su constitucionalidad.” Però s’omet una informació rellevant com ara que l’informe realitzat no és vinculant. O quan s’explica que els Mossos, d’acord amb la interlocutòria de la jutgessa Mercedes Armas, tenien l’ordre d’aturar la votació. Però no revelen que aquesta actuació s’havia de fer evitant trencar la convivència ciutadana, d’acord amb el contingut de la mateixa interlocutòria de la jutgessa. Igualment tampoc explica que l’actuació de la policia s’ha de fer d’acord a criteris d’oportunitat, congruència i proporcionalitat.

CONCLUSIÓ 11a

Principals vulneracions del Telediario

9. Invisibilitza el nom de persones quan aquestes no s'alineen amb la ideologia establerta. És el cas de la diputada Àngels M. Castells quan va retirar banderes espanyoles del plenari del Parlament de Catalunya, el 07/09/2017. El Telediario narra els fets de la següent manera: "Iglesias ha instado a una diputada de su partido en Cataluña a pedir perdón para retirar las banderas españolas durante el pleno. Ella considera que no debe hacerlo."

10. Pren la part pel tot i menteix. Per exemple quan s'afirma que "Hablamos ahora de esa declaración del Parlamento Europeo. Antonio Tajani ha asegurado que ir contra la constitución de un país miembro supone ir en contra del marco legal de la Unión Europea. Nos lo cuenta desde Bruselas José Ramon Patterson" En realitat es tracta del contingut d'una carta que ha enviat el president del Parlament Europeu a una eurodiputada del PP. No es cap declaració fruit d'una votació del Parlament Europeu.

11. Despersonalitza els detinguts i al fer-ho, els re-victimitza. Durant les detencions del 20/09/2017, els posa tots en un mateix sac i els defineix com a 'núcleo duro del 10'. Al qualificar-los d'aquesta manera, el TD es situa en el quadrant distorsionador. És a dir; en el nosaltres/ells. Es tracta d'una expressió que no és neutral.

12. Defineix situacions amb un nom diferent al que li correspon. Al parlar de 'macro operació policial' s'oculta que hi ha hagut una intervenció de l'autogovern de Catalunya i per tant que el govern espanyol en pren el control directe.

13. Associa la veritat a una font que s'ha desacreditat prèviament. Aquest mecanisme posa la veritat en dubte i justifica una acció que hagués estat il·legal. Per exemple quan, durant el 20/09/2017, s'afirma: "Y este es el momento en que la Policía Nacional abandonaba la sede de la CUP, después de ocho horas. Más de un millar de personas han impedido a los agentes acceder al interior. Desde la formación anticapitalista, desde la sede, aseguran que no tenían una orden judicial. La policía ha requisado carteles de los coches que había en la calle." I quan s'afirma que s'han requisat cartells, l'actuació de la policia queda justificada perquè han intervingut davant la comissió d'un delictes, cosa que la llei permet, malgrat no es disposi d'ordre.

14. Redueix la violència policial contra els ciutadans durant l'10 a l'utilitzar l'eufemisme 'tensió' i 'enfrentaments'. A l'utilitzar-los es situa en el quadrant distorsionador o ideològic definit per Teun Van Dijk. A més, els mots generalitzen i situen en el mateix nivell els que reben la violència i els que l'han generat: "en las puertas de éstos (centres de votació) se han sucedido los enfrentamientos entre los partidarios de la independencia y la Policía y la Guardia Civil. Incluso ha habido cargas policiales." Tampoc busca les causes d'aquesta 'tensió' i dels 'enfrentaments'. Per tant, omet el deure de qualsevol mitjà de ser plataformes per al consens i descabelladores de la complexitat.

CONCLUSIÓ 11a

Principals vulneracions del Telediario

15. Falta a la veritat. Per exemple quan s'afirma que l'10 "la policia y la Guardia Civil han tomado el control de los centros de votación habilitados por la Generalitat".

16. Justifica la violència. I l'argument és un referèndum il·legal i perquè 's'ha fet el que s'havia de fer'.

17. Estableix com irregular un procediment que no té per què ser-ho. Com l'establiment d'un cens universal o el fet que hi hagi un col·legi electoral a casa d'algú (a la Gran Bretanya, per exemple, hi ha col·legis electorals en pubs)

18. Davant d'imatges de denúncia, no es cita la font ni tampoc es contextualitzen ni comproven. Per exemple, es descriuen irregularitats en el procés de votació de l'10, donant com a vàlides imatges que no aporten un relat versemblant. Tampoc s'ofereix una comprovació adient. No s'explica ni el lloc ni l'hora on s'ha produït la suposada manipulació

19. Despersonalitza els ciutadans que han volgut exercir el seu dret a vot i han resultat ferits. Mentre que els policies i guàrdies civils són 'heridos' els ciutadans que han estat colpejats són 'atendidos' als hospitals.

20. Al nombre de ferits per la policia hi contraposa un altre nombre, en aquest cas, d'agents ferits. Però no se n'expliquen les causes. Ni en quin lloc s'han atès. Ni de quina consideració són les seves ferides.

21. Amaga la informació en el text i la disposa allà on ningú se l'espera. Per exemple, respecte a les denúncies que ciutadans han fet sobre la violència policial, s'exposa: "Seis juzgados más de Cataluña, 5 de Barcelona y uno de Tarragona, actúan a instancias de denuncias de particulares, la mayoría por inactividad de los Mossos pero también por uso de datos personales o por lesiones".

22. Victimitza a la policia en detriment dels afectats reals de la violència exercida pels anti-avalots. És a dir, desenvolupa un mecanisme perquè es percebi la policia com a damnificada i es justifiqui la seva actuació: "El colegio Ramon Lull de Barcelona ha sido uno de los puntos de votación en los que se han vivido momentos de tensión y en cuyos alrededores se han producido cargas policiales. Ha ocurrido después que la Policía Nacional requisara por orden judicial las urnas, al salir han quedado atrapados y han disparado salvas y pelotas de goma. Una de ellas ha impactado en el ojo de un hombre, que poco después ha sido operado." De fet, com es pot observar, és la pilota de goma la que impacta a l'ull de Roger Espanyol, no pas el policia que li dispara. I la justificació és que els policies 'havien quedat atrapats'.

11.2.-CONCLUSIÓ-11b

23. Difon rumors. Per exemple quan s'afirma "se ha visto votar en la calle". No diu ni en quin lloc ni quan.

Principals vulneracions del Telenotícies

1. Naturalitza fets que no són legítims. Per exemple, quan no es qüestiona la sentència del Tribunal Suprem en el sentit no pas de deslegitimar la composició del tribunal, sinó en què aquest s'hauria d'haver inhibit d'un pacte entre dos parlaments.

2. Emet informació incomplerta.

3. Manca de precisió en determinades afirmacions, quan s'afirma en un rètol sobre impressionat en pantalla: "La Diada més reivindicativa" en referència a la més multitudinària fins el moment. Hi ha hagut diades anteriors igual de reivindicatives, tot i que no tant multitudinàries. O quan s'explica que no hi ha hagut cap incident en la concentració de Rambla de Catalunya amb Gran Via, davant del departament d'Economia de la Generalitat quan, en realitat, diversos cotxes de la Guàrdia Civil van quedar malmesos.

4. Manca de precisió en la descripció i comentari d'imatges que circulen per internet, per exemple, en l'Especial 10 es tendeix a maximitzar la presència de ciutadans: "aquí podeu veure l'entrada d'agents de la Policia Nacional, una intervenció que ha acabat amb 9 ferits davant la multitud que estava bloquejant l'entrada a aquesta escola (...)". En realitat no era una multitud de persones sinó desenes.

5. Imprecisió en algunes expressions. Per exemple quan es diu que "els vehicles de la GC han pogut escapar-se", pressuposa que hi ha hagut Guàrdies Civils que han quedat encerclats per manifestants i que no tenien llibertat de moviments. L'expressió no s'ajusta a la veritat. O bé, per exemple quan es parla d'"evacuar" la Guàrdia Civil.

6. Imprecisió en proposicions que poden generar equívocs o un doble significat. En l'Especial 10, en un rètol sobre impressionat a pantalla s'afirma: "Dosrius, Maresme / LA POLICIA HA DE RETIRAR-SE" No se sap si és una proposició imperativa o la descripció del que ha succeït utilitzant el present històric com a forma verbal.

7. Establiment de conjectures, que sobretot es produeixen en la improvisació de cròniques en directe quan hi ha poca informació a dir. És el cas de l'edició del TN Vespre del 07/09/2017 quan el periodista Xavier Caraltó afirma: "Tothom dona per segur que el ple tornarà a acabar de matinada i per demà encara queda bona part de l'ordre del dia, aproximadament unes set hores més de debat." No es pot saber que tothom pensi el mateix ni si encara quedaran unes 7 hores de ple l'endemà.

CONCLUSIÓ-11b

Principals vulneracions del Telenotícies

8. Errors. En un rètol de situació d'una periodista que explica les afectacions de trànsit posar 'Plaça Pius XXII' enlloc de 'Plaça Pius XII' o quan durant l'Especial 10, el corresponsal a Brussel·les, Xavi Coral menciona el Parlament de Catalunya enlloc de l'Europeu.

9. Naturalitza la discriminació de gènere. La vicepresidenta Joana Ortega apareix al costat del president Artur Mas en l'enquadrament d'unes declaracions però només està per acompanyar-lo. No fa cap declaració. El text que llegeix el periodista afirma: "(...) un Artur Mas que ha fet una declaració institucional acompanyat de la vicepresidenta del govern, Joana Ortega, d'Unió. Un gest cabdal sobretot tenint en compte que serà qui ha de pilotar aquesta consulta el pròxim 9 de novembre". Així doncs es reconeix que Joana Ortega serà protagonista en el 9N però malgrat aquest fet, no se li dona veu.

10. El TN aporta com a fet rellevant i singular la nacionalitat d'una persona que viu i treballa a Catalunya. Per contra, a la resta de catalans no se'ls recorda la seva nacionalitat "espanyola".

11. Omet informació, fet que (re)crea una realitat distorsionada. En el cas de la mobilitat durant la manifestació de la Diada del 2014 s'ofereix una visió de normalitat quan en realitat el transport públic es va col·lapsar. A més, s'ofereixen imatges del trànsit privat i no del públic.

12. Difusió d'informació contradictòria. Com dèiem, durant la manifestació de la Diada del 2014, informar d'una suposada 'normalitat' en la mobilitat quan en una crònica posterior, en un comboi de les línies R5 i R50 dels Ferrocarrils de la Generalitat, la periodista afirma que anava ple de gom a gom. Fins i tot, en un moment de la crònica es veuen persones en una estació que no poden pujar al tren.

13. No es fa una lectura correcta del que està succeint, malgrat disposar de les dades per fer-ho. Com a conseqüència es distorsiona la realitat. El 9N hi va haver cues a les meses electorals precisament perquè n'hi va haver menys que en una jornada electoral convencional. Igualment no es comparen les dades de les persones que han votat amb les del cens electoral de les persones que podien votar. D'aquesta manera es maximitza i es tenyeix d'èxit una votació que, possiblement, no ho ha estat tant.

14. Manca d'una lectura adequada de la realitat perquè no s'està al lloc dels fets per poder copsar aquesta realitat: Per exemple, el presentador de l'Especial 10 de TV3 confon unes imatges de festa i eufòria a la seu de la CUP, malgrat que la diputada d'aquesta formació política el rectifica dient que les emocions expressades per la gent no són de festa sinó la constatació que ja no tenen por. Però el mateix Toni Cruanyes torna a insistir amb la seva tesi, malgrat que no es troba al lloc dels fets per comprovar-ho.

CONCLUSIÓ-11b

Principals vulneracions del Telenotícies

15. Dona per entesos conceptes dels quals no se sap el seu significat. Es parla d'un 'incident d'execució' però no s'explica què és. I en periodisme, mai res s'ha de donar per entès ni suposat.

16. Utilització de llenguatge bèl·lic per descriure una situació. Durant l'aprovació de la Llei de Transitorietat, el 07/09/2017, el presentador comença dient: "Bona nit des del Parlament. El Govern Espanyol, el Fiscal General i el Tribunal Constitucional han passat avui a l'atac" El llenguatge situa la interpretació de la realitat en el *quadrant distorsionador o ideològic*²⁸⁵ o per descriure una circumstància o situació. Per exemple, durant l'Especial 10, quan el presentador Ramon Pellicer, és a la plaça de Catalunya descriu el què està succeint de la següent manera: "a mesura que han anat tancant els col·legis electorals les persones que estaven allà intentant defensar aquelles posicions ara han vingut aquí". "defensant posicions" sembla una expressió estreta d'una crònica de guerra.

17. Interpretació de la realitat amb biaix. Afirmar, en referència a l'alcalde Colau, que "aquesta tarda, en la presentació d'una conferència al Saló de Cent, l'alcalde ha passat de puntetes sobre el tema" quan en realitat ha dit que el referèndum s'ha de celebrar i que no es pot delegar la política als jutges.

18. Ús de paraules amb un contingut ideològic que defineix una interpretació de la realitat no neutral. Per exemple quan es manifesta: "Doncs la Guàrdia Civil continua aquí com deies, custodiant aquestes entrades". El mot 'custodiant' en aquesta utilització és un eufemisme. En realitat, la Guàrdia Civil està controlant les entrades per detectar si l'empresa ha imprès paperetes per al referèndum. 'Custodiant' té un significat més aviat de protecció. Just el contrari del que hauria de designar.

19. Alteració de la realitat quan es manifesta que "un home ha topat amb un vehicle". Es tracta d'una expressió que lliura de qualsevol culpa el conductor del vehicle.

20. Difusió de rumors, sobretot en cròniques en directe quan hi ha poca informació a explicar, tot i que es posin en condicional expressions com ara: "Ens arriba que els escorcolls haurien acabat"²⁸⁶ o bé "i sembla que els Mossos estarien preparant-se per preparar un cordó policial de manera que permetés la sortida dels agents de l'interior del departament d'Economia."²⁸⁷

²⁸⁵ Vegeu en el capítol Fonaments Teòrics el *quadrant ideològic* descrit per Van Dijk (1996)

²⁸⁶ Edició del TN Vespre del 20/09/2017, el dia de la intervenció de la Generalitat.

²⁸⁷ Edició del TN Vespre del 20/09/2017, el dia de la intervenció de la Generalitat.

CONCLUSIÓ-11b

Principals vulneracions del Telenotícies

21. Manca de verificació d'un fet que està succeint. Per exemple quan es diu que els Guàrdies Civils estan marxant de la conselleria d'Economia quan encara no ho han fet.

22. Falsa atribució de la responsabilitat en un possible aldarull. Una periodista de TV3 en la delegació de Madrid afirma, respecte a la manifestació en favor del dret a decidir que hi ha hagut a la Puerta del Sol: "La concentració ha acabat fa només alguns minuts però fins fa molt poca estona un grup de centenars de persones que encara continuaven aquí a la Puerta del Sol, s'estaven enfrontant a un grapat de persones de membres de la Falange Española, que també han vingut a concentrar-se a la mateixa hora, aquí a la Puerta del Sol. Això sí, tots dos grups separats per un fort cordó policial." Explicat d'aquesta manera sembla que els responsables de la voluntat d'enfrontament no sigui l'ultra dreta sinó els partidaris del dret a decidir.

23. Maximització en la definició d'un relat que indueix a la interpretació d'un fet que no ha succeït. Es parla de 'Reaccions europees'. Però no hi ha hagut cap reacció europea, stricto sensu. Bàsicament els corresponents expliquen com els mitjans europeus han narrat la intervenció de la Generalitat i les protestes dels ciutadans.

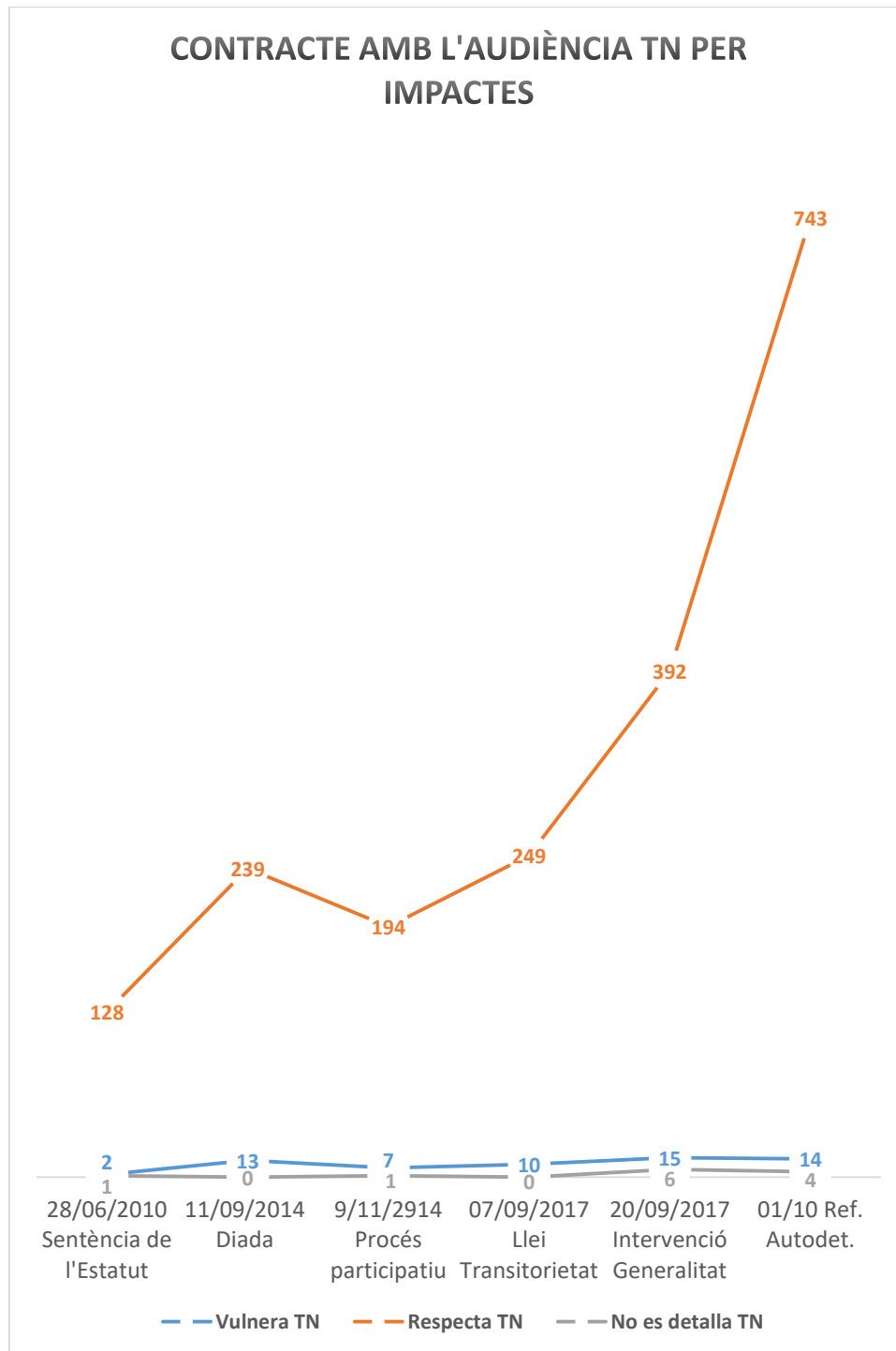
24. Utilització d'eufemismes com ara l'ús de la paraula 'intervenció' per designar la violència policial. Fet que, precisament, minimitza aquesta violència.

25. Desviament del focus d'atenció d'un fet que ha d'esdevenir. Per exemple, enlloc de focalitzar-se en què significa l'aturada de país (la del 3 d'octubre, que convoquen la majoria d'agents socials i entitats sobiranistes davant la repressió de l'10), i revelar què s'espera d'aquesta aturada, per què es fa i quins efectes es vol que tingui, es parla de com s'ha de designar aquesta protesta: si vaga general o aturada de país. Aquesta circumstància desvia l'atenció i provoca la creació d'un marc secundari, que no és el d'interès principal.

26. Donar per òbvies circumstàncies que no ho són. El presentador Toni Cruanyes considera que el contingut del discurs de la compareixença del president Puigdemont l'10 ha estat molt clara. Contràriament, una hora després, diversos comentaristes no es posaran d'acord sobre el què ha dit o volgut dir el president de la Generalitat respecte a la Declaració Unilateral d'Independència, la DUI.

27. Sobredimensionament d'esdeveniments. Una manifestació de 100 persones a Buenos Aires contra l'actuació del govern espanyol es converteix en mereixedora d'una crònica.

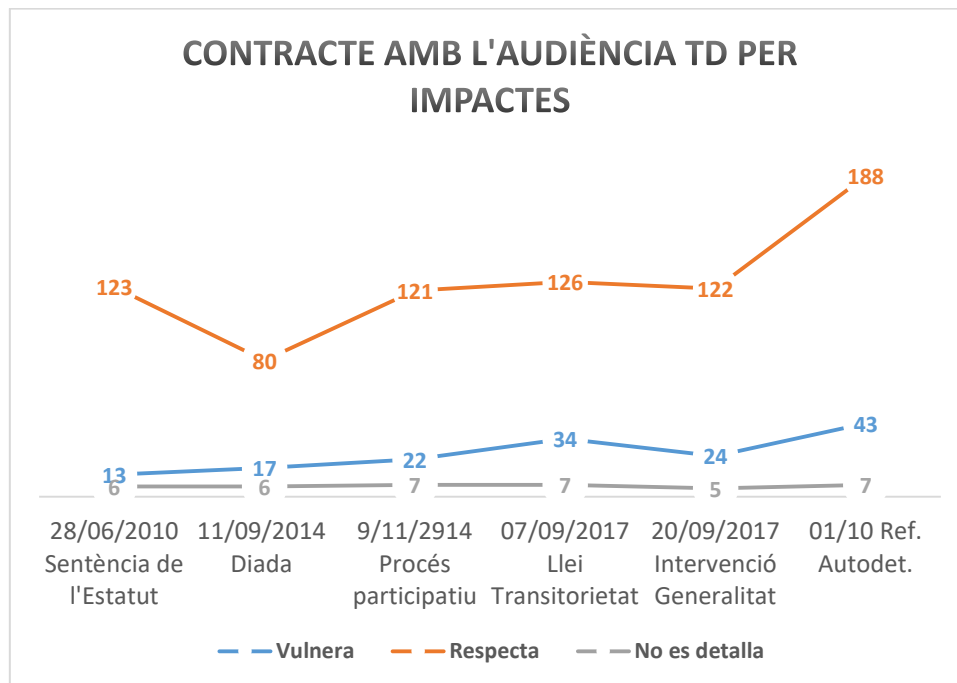
Cadascuna d'aquestes vulneracions del contracte amb l'audiència tan en el Telediario com en el Telenotícies es poden repetir en més d'una ocasió. Els següents quadres mostren per impactes la totalitat de les infraccions comeses al llarg dels diversos programes estudiats i la seva evolució.



Font: elaboració pròpia

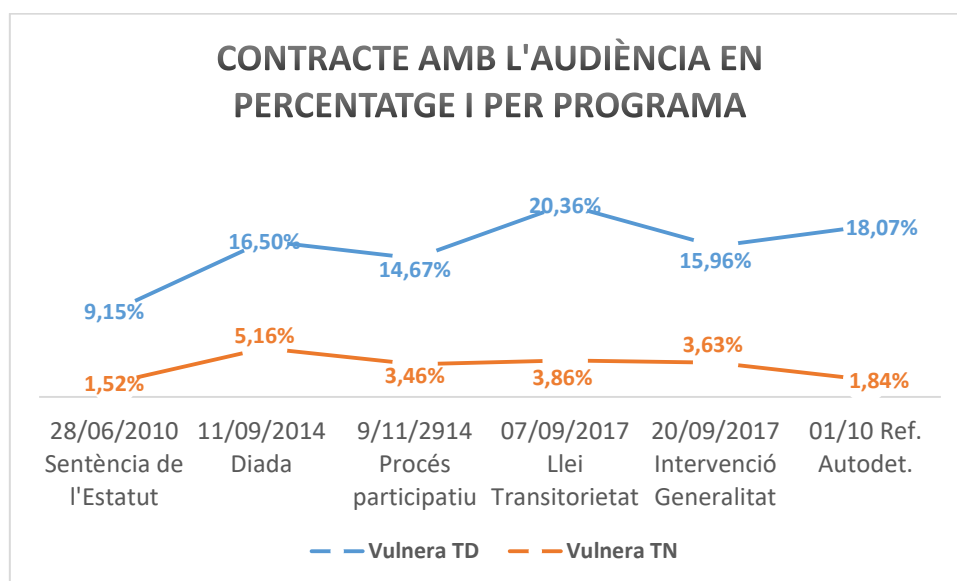
Com es pot observar, la línia de vulneracions del contracte amb l'audiència es manté més o menys estable al llarg de tots els programes informatius de TV3. El mínim d'infraccions es van realitzar el dia de la sentència de l'Estatut i el que més, el dia en què el govern espanyol intervén la Generalitat. Amb tot, el nombre de vulneracions no arriba mai a la vintena. Hi ha però una altra variant que s'ha de tenir en compte: el TN té una durada major que no pas el TD.

Pel què fa al mateix Telediario, les infraccions del contracte amb l'audiència és superior en impactes al Telenotícies de TV3. Programa a programa, la línia és ascendent tret del 20 de setembre, quan es produeix un lleuger descens tot i que en el programa següent, el de l'1 d'octubre, es produeix el màxim d'infraccions, amb un total de 43.



Font: elaboració pròpia

Ara bé, si els impactes es tradueixen en percentatge de contingut de cada programa i es sobreposen les línies de vulneració tan del TD com del TN, el resultat esdevé més clarificador i ens serveix per arribar a la darrera conclusió d'aquest apartat.



Font: elaboració pròpia

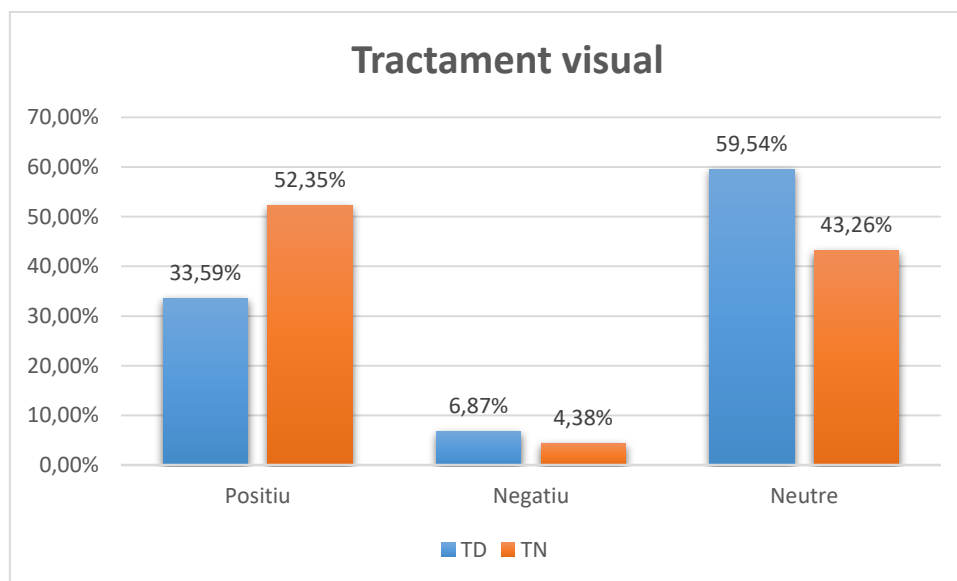
11.3.-CONCLUSIÓ-11c

La vulneració màxima de contingut al TN arriba al 5,16%, durant la Diada del 2014. En el TD, el punt àlgid es produeix el 07/09/2017. Seguint amb el Telediario, en l'edició del dia de l'aprovació de la Llei de Transitorietat, un 20,36% del contingut vulnera el contracte amb l'audiència. Contràriament, el dia que menys infraccions es cometien és en l'edició de la sentència de l'Estatut. Coincideixen tan el TN (1,52%) com el TD (9,15%).

Hi ha una altra variable que s'ha de tenir en compte. Les vulneracions del TN es produeixen en programes de molta més durada que no pas el TD.

12. Tractament Visual

Pel que fa al tractament visual dels diversos actors que apareixen en els programes informatius de les dues televisions públiques, els resultats obtinguts evidencien que TV3 esdevé la televisió amb un millor tractament. Tan pel que fa al nombre de plans tractats correctament com pel nombre inferior a plans negatius comptabilitzats.



Font: elaboració pròpia

Com s'ha vist amb anterioritat, els criteris de valoració tenen en compte l'enquadrament, la il·luminació, la correcció de color (talonatge), el so, i evidentment, la textura i estètica de la imatge.

S'observa que hi ha un diferencial del 18,76% a favor del TN en plans positius. Un fet que ho explicaria és que el TN sovint surt del plató dels estudis a Sant Joan Despí. Per exemple al Parlament de Catalunya, el dia 7 de setembre del 2017, o quan es munten 'sets' especials per cobrir determinats esdeveniments com ara la manifestació de la Diada del 2014. O fins i tot el programa Especial 10 amb un plató i una estètica de

disseny visual d'avantguarda. En tots els casos, el resultat és el d'una imatge acurada que aporta valor afegit.

12.1.-CONCLUSIÓ-12

TV3 és la televisió pública que ofereix un millor tractament d'imatge als actors protagonistes del procés. El tractament positiu el tenen el 52,35% dels plans davant del 33,59% del TD. El diferencial es situa doncs, en el 18,76% a favor del TN.

El tractament neutre és del 43,26% en el TN, i del 59,54% en el TD. Finalment, el tractament negatiu es troba en el 6,87% dels plans en l'informatiu de la televisió pública espanyola i del 4,38% en el de la catalana.

13.Quadrant ideològic

El quart nivell d'anàlisi, realitzat des de diverses perspectives, evidencia una pràctica d'interpretació de la realitat situada en el conflicte, i per tant, en un quadrant ideològic que maximitza determinats fets, en minimitza d'altres i a la vegada introdueix narratives que confonen o bé ajuden a interpretar la complexitat des d'una perspectiva esbiaixada. A més, situa el relat en el binomi nosaltres/ells: els que tenen la raó i els que no la tenen. Els bons i els dolents. Els demòcrates i els que estan fora de la llei. Els autoritaris, els que vulnereu drets i els que aspiren a poder exercir-los.

A aquestes conclusions s'hi ha arribat a partir de diversos estudis comparatius realitzats ad hoc, dissenyats per analitzar un esdeveniment concret i no un altre i que complementen els tres nivells anteriors, com s'ha vist en la segona part d'aquest estudi.

A continuació exposem les conclusions a les quals s'ha arribat en aquest quart nivell d'anàlisi.

13.1.-CONCLUSIÓ-13a

Telediario

13.1 Minimitza, en relació amb el TN, la crítica a la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut i maximitza els arguments positius, encara que no siguin versemblants. I atenua les possibles conseqüències (abans de la sentència, amb l'Estatut es van aconseguir moltes transferències, encara que no s'expliqui què passarà a partir d'aquell moment).

13.2. Minimitza, en relació amb el TN, les imatges de protestes i manifestacions multitudinàries.

13.3. Minimitza, en relació amb el TN, les imatges de votacions i les cues per anar a votar.

CONCLUSIÓ-13a

Telediario

13.4.Desenvolupa una narrativa que es situa en el conflicte. I consolida el binomi nosaltres / ells.

13.5.Estableix un desajust entre el discurs oral / textual i les mateixes imatges que s'emeten.

13.6.Maximitza en relació amb el TN imatges de violència per part dels manifestants i atenua la imatge qüestionable de la policia.

13.7.No qüestiona la llei malgrat que vulneri drets ni les resolucions de jutges ni fiscals però omet aquelles resolucions que beneficien aquells que volen exercir el dret de vot (És el cas de la resolució de jutges i fiscals durant el 9N, que no van impedir el dret a vot, tot i que no es va destacar aquest fet en la informació. Contràriament es va destacar que les autoritats catalanes podrien haver comès un delictes).²⁸⁸

13.2.-CONCLUSIÓ-13b

Telenotícies

13.7.Amplia, en relació amb el TD, la crítica a la sentència del TC, que és més completa respecte al contingut emès per l'informatiu de la televisió pública espanyola.

13.8.No llegeix correctament la realitat quan no s'incideix en el fet que el TC s'hauria d'haver inhibit en la realització de la sentència perquè qüestiona l'acord entre els dos Parlaments.

13.9.Maximitza, en relació amb el TD, les imatges de protestes i manifestacions multitudinàries

13.10.Maximitza, en relació amb el TD, les imatges de votacions i les cues per anar a votar

13.11.Minimitza, en relació amb el TD, les imatges de violència per part dels manifestants i maximitza les imatges de la violència policial.

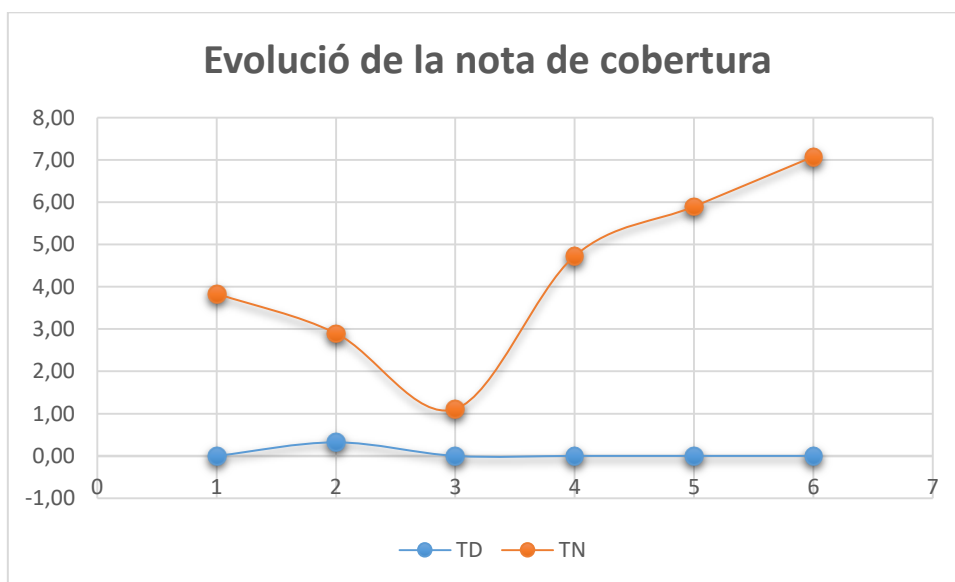
²⁸⁸ El 9-N suposa un punt d'inflexió en la judicialització del *Procés*. Va ser una batalla perduda pel Fiscal General de l'Estat i que va dividir els fiscals. Els fiscals es van negar per tres vegades a presentar querella. Van al·legar que no hi havia fonaments jurídics ni base legal per actuar i impedir el 9-N, després de la prohibició del TC. El 17 de novembre els fiscals catalans es neguen a presentar querella. Però aquesta decisió provoca una decisió inèdita: la convocatòria de la reunió d'un organisme no vinculant com és la Junta de Fiscals de Sala, que ratifica presentar la querella. La junta de fiscals de sala la presidia el mateix Fiscal General de l'Estat, Eduardo Torres Dulce, a més del Tinent Fiscal del Suprem i els Fiscals de Sala. Actua com a secretari el Fiscal en cap del la Secretaria Tècnica

14. Nota de cobertura

Les conclusions finalitzen amb la nota de cobertura (en base a 10) que és la mitjana de la valoració que s'ha fet de cadascun dels programes, es poden consultar en la segona part d'aquest estudi.

A continuació exposem l'evolució de la nota de cobertura del TN i del TD i la mitjana a mode de conclusió final. Com es pot veure el TD no arriba a la unitat mentre que TV3 suspèn els quatre primers programes i aprova els dos darrers.

Els programes que pitjor nota treuen coincideixen amb el govern de Convergència i Unió i els de millor nota, amb l'executiu de JuntsXSí



Font: elaboració pròpia

14.1.-CONCLUSIÓ-14

La nota mitjana de cobertura (en base a 10) que s'estableix per al programa informatiu de la televisió pública catalana és un 4,26 i el de la televisió pública espanyola, un 0,05

Discussió

1. La realitat representada

Les dades conclouen que el Telenotícies de TV3 ha explicat més i millor el conflicte existent entre l'aspiració d'una part de la ciutadania de Catalunya i la negativa de l'Estat a fer cap concessió. I ho ha fet en extensió (més temps dedicat), en pluralitat (més veus que han aportat diversos punts de vista) i en cobertura (més diversitat d'escenaris i esdeveniments referits).

Els marcs d'interpretació de la realitat dominants en el TN han estat majoritàriament, aquells que, emparats en els drets civils, polítics i fins i tot fonamentals, defensen les aspiracions de part d'aquesta ciutadania i critiquen la repressió i negació dels mateixos. Els informatius catalans han narrat en temps real i en directe, el que estava succeint i han reiterat l'actitud pacífica dels manifestants, sovint explicitant-ne un motiu de satisfacció per aquest comportament cívic. Davant del conflicte, s'ha repetit l'apel·lació al diàleg.

Contràriament, el Telediario ha desenvolupat una narrativa que ha trencat les relacions entre les causes de les aspiracions de part de la ciutadania de Catalunya - que veu com l'Estat barra el pas a qualsevol proposta i projecte de futur engrescador- i la voluntat d'exercir el dret a l'autodeterminació. A l'anhel constructiu de la *identitat projecte* a la qual en fa referència Manel Castells (1987) en la seva trilogia, s'hi contraposa tot un desplegament d'argumentari per sostenir una *identitat legitimadora*, que duu a terme el TD.

La tercera cosmovisió en el conflicte, la que s'ha definit com *equidistant*, ha tingut poc espai en la (re)creació de la realitat per part dels dos programes. L'escassetat de contingut d'aquest marc evidencia l'alt grau de polarització entre els dos anteriors.

És rellevant destacar que en els programes on s'explica la sentència de l'Estatut, pràcticament no es parla d'independentisme, fet que demostra que aquest marc interpretatiu es va començar a definir en posterioritat.

2. Capital visual, distància social i tractament visual.

Existeix una correlació entre els marcs dominants i el volum de capital visual (temps d'aparició en pantalla) dels actors que els reproduïxen, independentment dels partits polítics als quals pertanyen.

El Partit Popular és la formació que més quota de pantalla tenen els seus representants. Tan en el Telediario (1.322seg.) com en el TN (1.665seg.). El segueixen el PSOE en el cas del TD (276seg.) i CiU / PdeCat en el cas del TN (1.489seg.). És destacable que el

Telenotícies dedica més minuts als representats del Partit Popular (27,58 minuts) que no pas el mateix Telediario (22,03minuts)

Quant a la distància entre actor i espectador mesurada a partir de l'escala de plans que configuren els diversos enquadraments, la *distància personal*, emotiva, és majoritària en tots dos programes, però en una proporció major en el TD (45,80%) que en el TN (42,31%). És significatiu però el fet que en el cas de la representació d'actors que formen part de formacions polítiques que ocupen espais de govern, l'escala de plans oscil·la, majoritàriament, entre distància personal llunyana i distància social, la que confereix autoritat davant l'espectador.

La diversitat de plans – i també d'escala- coincideix, efectivament, amb aquelles formacions polítiques més representades i amb major capital visual. En aquest sentit, com hem vist en el capítol de conclusions, s'observa que el tractament de la imatge és millor al TN que no pas al TD.

Però la proximitat no es dona solament a partir de l'escala de plans. També es configura a partir del recull de testimonis, de ciutadans que participen en concentracions i manifestacions. I que ofereixen la seva opinió, en una quantitat menor en el TD i majoritària en el TN.

En tot cas, l'emissió d'opinions de ciutadans ordinaris per televisió suposa la identificació de la majoria d'espectadors amb les seves respectives declaracions i en conseqüència, generen sentit de pertinença. Malgrat tot, a TV3, els partidaris de la unitat d'Espanya estan infra-representats²⁸⁹, si bé és cert que tampoc es produeixen esdeveniments de gran abast dels quals en siguin protagonistes. En el cas del Telediario, aquest tipus de testimonis estan molt més equilibrats però la proximitat i credibilitat s'esvaeix perquè esdevenen individus anònims, que el programa despersonalitza al no identificar-los amb el seu nom. I al mateix temps, a l'atorgar igual pes als dos tipus d'entrevistats, la (re)creació de la realitat no representa adequadament els fets que han esdevingut.

3. Imatge i emoció.

Hem vist com el Telenotícies ha utilitzat muntatges de vídeo que són un resum en imatges del que ha succeït respecte a un fet en concret. Aquests materials creen contextos nous que condicionen la percepció. És el cas, per exemple, de l'edició del 20 de setembre del 2017 on s'utilitzen suports de càmera especials (grues, plataformes elevades, imatges aèries, etc.) per guanyar espectacularitat i al mateix temps, bellesa estètica.

Es tracta de seqüències que apareixen, sobretot, tan en la manifestació de la Diada del 2014 com en la concentració davant del departament d'Economia, el 20 de setembre del 2017. Els enquadraments, la realització i el muntatge fascina per la seva bellesa

²⁸⁹ És especialment aclaparadora la presència de testimonis de manifestants a favor de la independència en el TN Vespre de l'11/09/2014. N'apareixen una vintena.

formal i estètica. I, en conseqüència, genera emoció. I quan això succeeix, l'espai per a la crítica es redueix perquè no es pot qüestionar allò que causa seducció .

De fet, segons Ferrés (1996)²⁹⁰ la fascinació dificulta o fins i tot impedeix l'articulació de mecanismes reflexius, estimula el pensament primari (que funciona per associació) en detriment del secundari (que s'articula a partir dels arguments, l'anàlisi, i en definitiva, l'actitud conscient). Al mateix temps i segons aquest mateix autor²⁹¹ les imatges que generen emoció són socialitzadores perquè incideixen sobre creences i comportaments i s'imposen sobre allò que és racional. Així, mentre les imatges de mobilitzacions i concentracions cohesionen, donen sentit de pertinença i fins i tot generen autocomplaença, la imatge negativa de la policia colpejant els votants defineix la mateixa policia associant les forces i cossos de seguretat de l'Estat amb violència, en aquest cas, una emoció totalment de signe contrari.

Per això, a partir d'aquesta experiència traumàtica, per a moltes persones la imatge de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil connecta irremeiablement amb brutalitat i en rebug a l'Estat responsable de la seva acció.

Però també se'n pot fer una lectura contrària atès que la televisió és una font on els individus observen comportaments i aprenen conductes.

Alguns d'aquests comportaments es legitimen i d'altres es reprimeixen. D'aquesta manera, el que es va poder veure l'10 és també la penalització de l'exercici del dret a vot i, en conseqüència, del dret a decidir. Es tracta, doncs, d'un missatge de gran calat, tan pel seu significat explícit com per les conductes que a partir d'ara pugui anticipar.

Dit d'una altra manera: davant la violència i brutalitat policials, una situació inèdita i inexplicable, no esperada per la seva inconsistència i manca de justificació, caldrà analitzar els canvis de comportament que, entre la ciutadania, haurà generat respecte a determinades situacions que sobrevinguin, en comparació amb respostes o reaccions anteriors.

El TN no va saber anticipar o no va saber llegir adequadament l'amenaça de la repressió, mentre que el TD les actuacions judicials es van jerarquitzar a llocs preferents de l'escaleta. I malgrat que el 9N en va ser un avís²⁹², des de TV3 semblava que la interpretació de la realitat es basava més aviat amb els drets que no pas amb les lleis. I semblava incompreensible la interpretació de les lleis o qualsevol tipus d'actuació que vulneressin els drets. En diverses ocasions s'apel·lava a la pertinença a l'Europa del s.XXI i a l'imaginari de les institucions europees, creades precisament per a la defensa de

²⁹⁰ Ferrés, J. (1996) *Televisión subliminal. Socialización mediante comunicaciones inadvertidas*. Barcelona. Espanya. Paidós.

²⁹¹ Ferrés, J. (1996:47) *Ibid.* op. cit.

²⁹² Cal recordar la reacció del Fiscal General de l'Estat davant la posició dels fiscals catalans a negar-se en tres ocasions a presentar una querella contra els responsables de la Generalitat per organitzar una consulta que no tenia efectes jurídics. El resultat, per tothom conegut, va ser del tot irregular, com diverses actuacions judicials que després s'han anat produint: La Junta de Fiscals de Sala, presidida pel mateix Fiscal General de l'Estat, Eduardo Torres Dulce, i organisme que fins aleshores no era vinculant, va decidir presentar finalment la querella, amb unes conseqüències devastadores pels querellats.

l'ideari de la pau i els drets civils, sobretot després del trauma de dues guerres mundials que havien assolat el vell continent.

4.-Criteris valoratius, objectius i estatus cognitiu de dues cosmovisions diferents: TD i TN

Cada mitjà de comunicació construeix un context a partir d'un relat que és fruit de la seva cosmovisió, delimitada per uns marcs d'interpretació de la realitat.

Però quines característiques tenen aquestes dues cosmovisions, aquesta mirada i interpretació diferent de la realitat? En dades globals, tan en el Telediario com en el TN preval l'emissió de judicis (que és la manera en què s'expressen els sistemes de creences) objectius sobre els valoratius. Malgrat tot, el percentatge de judicis valoratius (aquells que responen només a criteris personals o de grup) és major en el TD (26,29%) que no pas en el TN (8,03%). El diferencial, com es pot veure, és significatiu: 18,26%.

La construcció de la *identitat projecte* conté, des de la cosmovisió del TN, un estatus cognitiu majoritàriament obert (68,57% del total del contingut, davant del 31,43 % tancat). Aquesta proporció també es dona de manera aproximada en el Telediario quan reproduïx els marcs que defineixen aquesta mateixa *identitat projecte*: 70,75% obert, davant del 29,25 tancat.

Vegem ara l'estatus cognitiu, reproduït des de dues cosmovisions diferents, de l'*identitat legitimadora*.

En el cas del TD, els marcs interpretatius que la delimiten són majoritàriament tancats: 94,40% davant del 5,60%, que són oberts. En el cas de la cosmovisió del TN, la proporció és de 85,52% tancat i un 14,48% obert. Per tant, l'estatus cognitiu de la *identitat legitimadora* al TN és majoritàriament tancada però menys que en el TD.

Cal preguntar-se però, què té d'atractiu un sistema de creences tancat per tant, aliè a l'evidència i al raonament lògic vàlid, perquè tingui èxit de penetració. Doncs, senzillament, perquè en el procés de creació de significat no opera el raonament, l'argumentació lògica que és pròpia del pensament secundari, sinó l'associació, un mecanisme que esperona i desencadena el pensament primari. I en aquesta lògica, la producció de sentit es dona per transferència, per continuïtat, contigüitat o fins i tot per similitud. No pas per raonaments.

El pensament primari però, té unes conseqüències: quan s'activa es crea un giny associatiu que connecta amb l'emoció en detriment de la racionalitat, que és burlada (Ferrés, 1996:53).

Així doncs, parlar de drets és racional però quan hom es refereix a la unitat d'Espanya es desencadena un pensament vinculat amb l'emoció.

Produir materials que legitimin la idea del dret a l'autodeterminació és més costós perquè és necessària l'argumentació i la comprensió, mentre que en la producció de contingut que sustenta la *identitat legitimadora*, com que està vinculada amb l'emoció, no és necessari aquest esforç.

Per aquest motiu en el *macro frame independentisme* domina l'estatus cognitiu obert i en el *macro frame unionisme*, el tancat.

5. Creació d'ignorància i expansió d'incertesa²⁹³ en la realitat (re)presentada.

La *identitat legitimadora* es sosté a partir d'una estratègia de disseminació d'incertesa (entesa com allò no cert) i de construcció d'ignorància, entesa principalment com omissió, voluntat d'imposició a partir de dades, fets, esdeveniments i argumentacions manipulades o fins i tot d'ocultació d'allò que no es vol revelar desviant-ne l'atenció²⁹⁴.

Les estratègies següents es posen majoritàriament al servei de la justificació de l'*identitat legitimadora* en el Telediario.

Estratègies exògenes a la notícia

- Utilització d'una variant del mètode Kilgore a partir d'un ordre d'escaleta que segueix el patró: tesi + elements que refermen la tesi + antítesi + altres elements que refermen la tesi.
- Connexions en directe amb un periodista desplaçat al lloc dels fets (per exemple davant del departament d'Economia el 20/09/2017) però no pas explicant què està succeïnt en el lloc dels fets (que és molt important) sinó narrant d'altres continguts relacionats. El periodista ha estat al lloc dels grans esdeveniments però no explica què ha succeït. Es tracta d'una manera d'emascarar la realitat.
- Estructuració de l'escaleta per donar validesa a una tesi pròpia enlloc de destacar d'altres continguts validats sota criteris de rellevància i immediatesa.
- Disposició d'informació en l'escaleta allà on ningú no se l'espera. Per exemple, la denúncia de ciutadans ferits per les càrregues policials de l'10.
- Manca d'equilibri i pluralitat en els punts de vista i en entrevistes a les diverses fonts.
- Establiment de connexions entre notícies que no tenen res a veure (Per exemple transplantaments d'òrgans i unitat d'Espanya)

²⁹³El concepte de producció d'ignorància el desenvolupa en la sèrie d'articles del llibre: Proctor, R., i Schiebinguer, L. (Eds.) (2008) *The making & unmaking of ignorance* Stanford, California, Estats Units. Stanford University Press.

I el de disseminació d'incertesa l'acadèmic Andrejevick, M. (2009).

²⁹⁴Per exemple en el cas del TN, generar un debat en l'Especial 10, de com s'hauria d'anomenar la vaga general del 3 d'octubre enlloc de parlar dels convocants, les causes de la convocatòria, què se n'espera i per què.

Estratègies endògenes a la notícia

- Orientació de la notícia amb l'objectiu de donar resposta a la tesi principal del programa.
- Minimització d'imatges de manifestacions i protestes populars.
- Ús reiterat de la proposició 'Desafío a la ley' com a rètol sobre impressionat i com a mode de leifmotiv en diversos programes. De vegades, una frase reiterada val més que mil imatges.
- Ús de fal·làcies, prejudicis, conjectures, eufemismes.
- Omissions i semi-omissions (aparició d'imatges d'un actor però no pas les seves declaracions)
- De l'anècdota se'n fa categoria²⁹⁵
- Despersonalitza les persones detingudes i no dona veu als seus familiars o advocats.
- Posa la veritat en veu d'una font desacreditada anteriorment.
- Manca de respecte a la presumpció d'innocència.
- Posa al mateix nivell dos esdeveniments que no tenen el mateix pes, fet que distorsiona la realitat. És el cas de la Diada més multitudinària de l'11 de setembre del 2014 (1.800.000 persones) i la manifestació a Tarragona de Societat Civil Catalana que, segons la periodista de TVE, hi van participar 30 autocars vinguts d'arreu de Catalunya.
- Falses atribucions.²⁹⁶

Les estratègies següents es posen majoritàriament al servei de la justificació de l'*identitat projecte* en el Telenotícies.

El TN reproduïx majoritàriament uns marcs interpretatius al servei de la *identitat projecte*, però utilitza també estratègies de construcció d'ignorància i disseminació d'incertesa

Estratègies exògenes a la notícia

- Espectacularització de la informació a partir del desplegament d'una infraestructura amb suports especials per a les càmeres, i creació de 'sets' per als presentadors que permeten veure la dimensió d'una manifestació. Però el seu ús reiterat genera falses expectatives i un excés d'autoconfiança.
- Ús de plans aeris –propis del subgènere informatiu de catàstrofes- que permeten veure la dimensió d'una mobilització popular. Igualment, l'ús

²⁹⁵Per exemple, el TD fa passar per resolució d'un organisme (Consell de Venècia) l'opinió d'una dels seus membres (Paloma Biglino)

²⁹⁶Atribueix sense proves a l'independentisme una bretolada a la seu del PSC.

reiterat d'aquest tipus d'imatges pot generar falses expectatives o un excés d'autoconfiança.

- Ús sobredimensionat de declaracions de manifestants que participen en les protestes, que no aporten novetats al relat però que facilita la identificació amb una part dels espectadors.
- Autocomplaença per la mobilització, no pas pels resultats obtinguts.
- Lectura incorrecta de la realitat, fruit d'una determinada cosmovisió. Per exemple, dimensionar erròniament les possibles respostes judicials, que s'executen sense comptar amb el marc legislatiu internacional ni dels drets fonamentals.
- Reiteració de connexions en directe quan ja no hi ha res a explicar de nou.
- Sobredimensió d'esdeveniments, com ara les manifestacions a capitals europees.
- Jerarquització de les notícies no pas sota criteris periodístics de rellevància, immediatesa o fins i tot amb l'objectiu de facilitar la comprensió del relat, sinó per millorar la imatge del president de la Generalitat, Artur Mas.²⁹⁷

Estratègies endògenes a la notícia

- Establiment de conjetures, omissions, contradiccions i eufemismes.
- Manca de verificació de fets, sobretot quan hi ha necessitat d'oferir informació en directe i, senzillament ja no n'hi ha perquè s'ha explicat tota l'existent. Aquesta inconsistència es produeix quan no hi ha temps per verificar el contingut i quan existeix molta pressió per oferir dades noves que no arriben.²⁹⁸
- Interpretació esbiaixada de la realitat.
- Manca de precisió.
- Emissió d'informació contradictòria
- Ús de determinades paraules que aporten un significat ideològic i no neutral als fets.
- Minimització d'esdeveniments a partir d'expressions com ara 'un home ha topat amb un vehicle'.
- Maximització d'expressions que generen falses expectatives com per exemple: 'Reaccions europees' quan en realitat es tracta d'una ronda de corresponsals que expliquen com ha narrat els esdeveniments succeïts a Catalunya la premsa internacional.

²⁹⁷ Això succeeix en l'edició del TN del 9N del 2014.

²⁹⁸ La notícia en directe es cobreix sense esforç ni mediació però sovint els presentadors només poden explicar el que veuen. Com diu Ignacio Ramonet (1998) comprende, avui en dia és, essencialment, veure, fer assistir l'espectador a l'esdeveniment en directe. I critica el fet que primi el visual en detriment de la textualitat. Per aquest autor, s'ha passat d'una matriu cognitivo-textual-racional a una altra d'emotivo-icònica. I sembla que l'assistència a un esdeveniment en directe ja servís per comprendre els fets.

- Creació de vídeos amb alt contingut emocional d'entrada o sortida de bloc de continguts que aporten èpica a les manifestacions, espectacularitzen la informació i creen un lligam emocional, tal i com s'ha explicat anteriorment.

Totes aquestes pràctiques modelen uns marcs específics per interpretar la realitat. Es tracta, certament, de la recreació d'una realitat (re)creada fortament polaritzada ideològicament i, com s'ha dit en començar, que enfronta una *identitat projecte* amb una *identitat legitimadora* però amb desigualtat de recursos. Mentre que des del TD la cosmovisió es construeix amb la concurrència de totes les estructures d'Estat i respon majoritàriament a un estatus cognitiu tancat a l'evidència, en el cas del TN, el marc és majoritàriament obert al raonament lògic vàlid, als fets, recull l'aspiració d'una part de la ciutadania catalana i de part de l'executiu català, tot i que no pas de tota l'estructura organitzativa de l'administració com per exemple de la cúpula dels cossos policials²⁹⁹.

El TN reproduïx la construcció d'aquesta *identitat projecte* però al mateix temps no alerta de les conseqüències que se'n poden derivar de la interacció, o més ben dit, del xoc entre les dues identitats. Ras i curt. No en fa una lectura adequada. No preveu correctament les conseqüències d'una acció judicial, malgrat els avisos reiterats de Fiscalia, jutges i polítics en el poder. Sembla com si en la reproducció d'aquesta cosmovisió no hi tingués cabuda la possibilitat d'una interpretació de la llei restrictiva amb els drets o amb el contingut dels pactes internacionals subscrits per l'Estat, simplement, perquè no fos possible, malgrat que sovint, la força de la raó no coincideix amb els fets que esdevenen.

El procés de construcció d'ignorància al servei de la *identitat legitimadora* no és exclusiu però, del TD ni dels periodistes que produeixen aquest programa de televisió. La creació d'ignorància és un procés actiu que no té a veure exclusivament amb l'omissió, la inconsistència o fins i tot amb els buits de coneixement o d'informació, sinó que es tracta d'una construcció social, una pràctica activa en la qual hi concorren d'altres actors com ara jutges, policies i polítics.

La ignorància i la incertesa esdevenen l'ombra de l'opressió³⁰⁰, per tant, es relacionen amb el poder i el control de l'hegemonia. A la vegada, per exercir l'hegemonia es necessita d'un sistema de mitjans de comunicació i de cultura (Marín, E i Tresserras, J.M., 2018:353)³⁰¹ Però un control eficient de l'hegemonia es realitza a partir de la seducció i no pas de la confrontació. Quan es sedueix, principalment a partir de la regulació del discurs i per tant del llenguatge, s'orienta l'acció.

Contràriament, quan el llenguatge i l'estructura argumentativa no convenç, quan la paraula entra en crisi, quan fins i tot la utilització de l'emoció tampoc causa l'efecte

²⁹⁹ Com es demostraria temps més tard en el judici del *Procés*

³⁰⁰ Frye, M. (1997) a Proctor, R i Schiebinger, L. (Eds.) (2008) *Agnology. The making & Unmaking of Ignorance* Stanford. California. USA. Stanford University Press

³⁰¹ Marín, E. i Tresserras, J.M (2019) *Obertura Republicana. Catalunya després del nacionalisme* (1ªEd) Barcelona. Pòrtic

esperat, és aleshores quan les instàncies de poder poden caure en la temptació d'utilitzar la força i la violència com a mètode d'imposició. I quan això passa, l'autoritat es perd perquè la capacitat d'encís desapareix.

L'autoritat no s'exerceix des del poder sinó que és atorgada per aquells que en són subalterns.

Seduir significa passar d'un sistema de creences a un altre. Per a Sartori (1969) aquests sistemes de creences es classifiquen d'acord a un estatus cognitiu, que pot ser obert o tancat, com hem vist en la primera part d'aquest estudi.

L'estatus cognitiu tancat és un sistema que no està subjecte a proves ni arguments, ni fins i tot a fets comprovables empíricament, mentre que l'obert és permeable als raonaments lògics vàlids, a l'evidència i a l'anàlisi. Per tant, passar d'un sistema obert a un tancat és molt difícil i més encara, si també hi ha un lligam emocional que actua com a vincle. El canvi només és viable per pragmatisme (per exemple, davant d'una situació de coacció violenta es pot renunciar –ni que sigui de manera momentània- a unes idees abans que sotmetre's a mals majors) o a través de la mateixa crida a l'emoció (per exemple, per algunes persones, la unitat d'Espanya és una qüestió que les vincula a un sentiment intens, que pot legitimar l'anul·lació dels drets d'altres persones i activar la renúncia al raonament).

La solució cabdal és doncs, saber com es deslliga l'emoció de l'element inflexible. De fet, quan dos sistemes de creences són inflexibles, la situació esdevé molt difícil de gestionar, per no dir impossible.

No és exactament aquesta la situació del conflicte que ens ocupa, però casi. La identitat legitimadora recorre a l'emoció i, majoritàriament a elements inflexibles, com s'ha vist al llarg d'aquest estudi i la identitat projecte és essencialment d'estatus cognitiu obert i conté elements majoritàriament fermes, com s'ha explicat.

Cal veure doncs com s'imposarà i a quin preu el pragmatisme. I si existirà el consens, l'acord, la desescalada del conflicte, la reparació i fins i tot la conciliació. Segons Sartori, G. (1969:403) les solucions als conflictes esdevenen a partir d'estatus cognitius fermes. Només és aleshores quan és possible la negociació.

Vist des d'aquesta perspectiva és interessant veure com, contràriament, des de les instàncies de poder s'ha optat –fins el moment d'escriure aquestes línies- per desencadenar una situació d'estress a partir de la utilització de la repressió a partir de l'avis i posterior execució d'accions judicials i policials, que han tingut àmplia cobertura i difusió en el TD. En diverses ocasions, l'informatiu de la televisió pública espanyola adverteix de l'actuació judicial si no hi ha marxa enrera, i de la necessitat del 'compliment de la llei'. Contràriament, aquesta actuació no ha estat tant evident des del Telenotícies, més sensible al concepte de legitimitat i al compliment dels drets que haurien de determinar qualsevol actuació.

6. La transferència de la realitat representada a l'opinió pública

Abans, en la tradicional societat de masses, els mitjans situaven un fet rellevant o uns candidats a l'agenda pública. Aquesta rellevància es mesurava a través de les enquestes d'opinió. Així, quan l'institut Gallup va instaurar la famosa pregunta de “-Quin és, a parer seu, el principal problema al qual s'enfronta actualment el país?” - al tractar-se d'una pregunta oberta, els enquestats podien expressar aquell tema que per a ells era el més important o preocupant del moment. Els resultats obtinguts proporcionaven una correlació directa entre els temes que publicaven o emetien els mitjans i els que contestaven com a més importants les persones enquestades.

Aquesta tècnica per mesurar la rellevància dels temes es coneix com a tematització i correpon al primer nivell que explica la teoria de l'Establiment d'Agenda o *Agenda-setting*, com hem vist en diverses ocasions en aquest estudi.

El segon nivell fa referència als atributs dels objectes. És a dir; a aquelles característiques que sobre un fet o candidat, els mitjans destaquen unes per sobre les altres. És obvi que prioritzant o obviant uns aspectes sobre uns altres, els mitjans tenen el poder de modular una imatge mental concreta de la qual Walter Lippmann va anomenar pseudo realitat³⁰². Per a d'altres autors és precisament aquest segon nivell el que fa operatiu el *framing*.

Les enquestes del CIS i del CEO han indicat la incidència del *Procés* explicat pels mitjans en l'opinió pública i n'han mostrat la seva evolució. La tematització dels mitjans, és a dir; quan destaquen, ometen, jerarquitzen, reiteren uns atributs, unes característiques dels objectes representats en detriment d'altres, creen uns contextos, uns marcs interpretatius que haurien fet canviar la percepció de la realitat. O no. Però aquesta circumstància és la que s'hauria de detectar a les enquestes d'opinió.

Precisament, dels baròmeres del CIS i del CEO se'n destaca la diferent percepció que es tenia de l'encaix o la relació entre Catalunya i l'Estat Espanyol al llarg del període estudiat. Mentre que aquesta relació, ja el 2010 a Catalunya, més del 20% ho veia com un problema, en el cas de la resta d'Espanya, les enquestes del CIS no perceben Catalunya com un problema fins després del referèndum de l'10, en què la preocupació arriba al 29%. L'enquesta del CEO posterior a la celebració del Referèndum reflecteix que gairebé la meitat dels enquestats consideren com a primer problema la situació entre Catalunya i Espanya.

³⁰² Walter Lippman afirmava que els mitjans de comunicació són una finestra oberta a un món —un pseudo-entorn— del qual la gent no en té una experiència directa. Són els únics elements a partir dels quals el podem conèixer. I aquests, a la vegada, determinen el mapa mental, la idea que ens fem d'ell.

7. L'expansió del conflicte

El xoc entre les dues identitats, la *legitimadora* i la *identitat projecte* té una traducció en la reproducció del quadrant distorsionador o ideològic, tal i com el defineix Teun Van Dijk³⁰³. I aquesta reproducció s'evidencia clarament amb la maximització de les manifestacions, tan en amplitud i extensió de cobertura, com en espectacularitat de la imatge en el cas del TN, i en la minimització de les mobilitzacions populars en el cas del Telediario, sobretot, després de la manifestació de la Diada del 2014 i la contenció de les imatges de violència policial.

Durant l'emissió de l'Especial 10, TV3 maximitza les imatges de la violència policial i les utilitza per il·lustrar les entrevistes que fa a la cap de l'oposició, Inés Arrimadas i el president del Partit Popular de Catalunya, Xavier Garcia Albiol, un fet que provoca la contradicció constant i descrèdit del relat dels dos polítics. De manera que provoca un clar distanciament entre el discurs verbal i el visual. A ulls dels espectadors, aquesta estratègia converteix la possible invenció d'una ficció, que podria no ser una mentida, o no sentir-se o veure's com una mentida, en un engany. I quan un relat s'associa a un engany, els destinataris d'aquest contingut ja no s'hi identifiquen. Ja no se'l fan seu. De poc serveix l'estratègia de la falsa empatia³⁰⁴ quan l'engany es descobreix.

O no hauria de servir.



Imatges de les entrevistes al president del Partit Popular de Catalunya, Xavier García Albiol i a la cap de l'oposició, Inés Arrimadas, de Ciudadanos, durant la primera part de l'Especial 10 de TV3. Totes dues entrevistes es van il·lustrar amb imatges de la violència policial exercida contra ciutadans que volien votar. Font: Especial 10 de TV3

En aquesta època en què la realitat es dissol, Latour (2004) afirma que els fets comprovables es disfrecen com a mals perjudicis ideològics perquè el públic no hi crequi. Per tant, ja no es tracta de revelar la ideologia que hi ha al darrera d'uns fets que són

³⁰³ Van Dijk (1999) Íbid. op cit.

³⁰⁴ Tan la cap de l'oposició, Inés Arrimadas com el president del PPC, Xavier Garcia Albiol van utilitzar la falsa empatia a mode de desplaçament semàntic amb negació aparent. La primera part de la proposició declarava empatia amb els votants del tipus "No ens han agradat les imatges que hem vist, però..." i en la segona part desplegaven tot el seu ventall ideològic.

falsos, sinó que s'ha de demostrar la certesa d'uns fets que són vertaders però que s'acusa d'ideològics. Vist d'aquesta manera, il·lustrar amb imatges de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil colpejant a ciutadans que volien votar, les entrevistes que l'Especial 10 fa en directe a la cap de l'oposició, Inés Arrimadas i al president del Partit Popular de Catalunya, Xavier García Albiol és, en sí mateixa, una decisió ideològica i, per tant, inclou el biaix de qui la fa. I per tant, esdevé una realitat esbiaixada.

En època dels *fets alternatius*³⁰⁵, el significat es deixa de banda i es qüestiona l'exercici d'arribar a la veritat perquè aquesta pot ser interpretable.

Quan s'activa la *producció de la ignorància* a partir de relats que ho emboliquen tot, s'imposa la percepció que no es pot arribar a la certesa o a part d'ella. I és aleshores quan els individus tendeixen a creure allò que consideren o senten que és vertader o que els agradaria que ho fos. Ras i curt. Alineen els continguts amb els seus prejudicis o creences, siguin certes o no. D'aquesta manera, la veritat té diversos angles i està sotmesa al biaix, de qui construeix el relat (Andrejevick, 2009).³⁰⁶

Com que la certesa depèn del punt de vista de qui l'anuncia, aquesta es qüestiona sempre. En definitiva, la crítica s'accepta però es deixa clar que el coneixement i la veritat, es caracteritzen, doncs, pel biaix.

Davant d'un fet que és cert sorgeixen una gran quantitat de narratives que el contradueixen però a la vegada, la interacció entre elles, novament, evidencia la impossibilitat d'arribar a la veritat o a part d'ella. I quan això succeeix, quan tot és qüestionable, no hi ha més remei que fer cas dels prejudicis, les etiquetes, els estereotips, i/o idees preconcebudes, i fins i tot, els pressentiments.

L'explicació d'aquest comportament té el seu origen amb Klapper (1960) i en concret, a partir de la seva teoria dels efectes limitats dels mitjans de comunicació i en la definició de la *percepció selectiva*.³⁰⁷ Aquesta teoria considera que els mitjans de comunicació no tindrien una influència tant important sobre les persones com s'ha volgut fer creure, sinó que la influència dels seus continguts dependria de les opinions i actituds pre-existents de cada persona. Per tant, quan la veritat i la certesa no són possibles, aquesta es construeix a partir no pas de fets comprovables sinó dels prejudicis.

³⁰⁵ A 'fets alternatius' va fer referència la consellera del president dels Estats Units, Donald Trump, en el programa *Meet de Press* de la NBC, per qualificar una mentida difosa pel nou cap de Gabinet de la Casa Blanca de la nova administració nord americana, Sean Spicer.
Extret el 30/01/2017 de:

http://www.eldiario.es/theguardian/Perdona-Kellyanne-Conway-alternativos-simplemente_0_605089716.html

³⁰⁶ ANDREJEVICK, M. "Critical Media Studies 2.0: an interactive upgrade. *Interactions: Studies in Communication and Culture*. Vol 1 (2009) Núm.1. 35-51 doi: 10.1386/iscc.1.1.35/1

³⁰⁷ Klapper Joseph, *The Effects of Mass Communication*, Nueva York, Free press, 1960 (trad.cast.: Efectos de las comunicaciones de masas. Madrid, Aguilar, 1974)

Parlàvem de la maximització de les manifestacions, protestes populars i violència policial a TV3, com a un dels símptomes d'ubicació del discurs en el quadrant distorsionador. En oposició, el Telediario maximitza el descrèdit dels independentistes -encara que molts dels arguments no se sostinguin - i els situa fora de la llei: són els autèntics culpables. Els deslegitima. Desplega sobre ells un autèntic *pànic moral*. El terme el va encunyar el sociòleg Stanley Cohen després de realitzar un estudi sobre les bandes de rockers dels anys seixanta relacionades amb el tractament que els donaven els mitjans de comunicació.³⁰⁸

El *pànic moral* significa l'estigmatització d'un grup o col·lectiu de persones que la majoria social –per la raó que sigui- veu amb hostilitat i fins i tot se'ls designa com un perill o una amenaça pels valors i els interessos de la societat. Just el que ha succeït i succeeix encara en el moment d'escriure aquestes línies amb els independentistes. A mesura que no es dona resposta a les demandes i aspiracions d'una part de la ciutadania catalana, el conflicte es va escalant i ja no hi ha distincions. La constel·lació de diversos partits i formacions polítiques independentistes, cadascuna amb les seves especificitats, es converteix en nebul·losa. Tots són 'independentistes', un sol col·lectiu que apareix de manera simplificada i estereotipada.

Segons Critcher (2008)³⁰⁹, una de les característiques del *pànic moral* és, precisament, el consens i la desproporcionalitat. El consens és necessari per designar i definir les persones, grups o col·lectius que suposen un perill per als 'ciutadans de bé'. La desproporció es fa evident quan s'objectiva el dany efectiu que pot fer aquest grup o col·lectiu de persones i en realitat, és més reduït que no pas les expectatives que podria generar. Doncs bé. Tan en el Telediario com en el Telenotícies es fa evident el consens existent dels partits polítics constitucionalistes contra els independentistes. I la desproporcionalitat dels seus arguments contra aquest col·lectiu, també. L'amenaça s'exagera i l'opinió es polaritza.

La majoria dels actors que es situen dins del marc de l'independentisme que apareixen a l'informatiu de la televisió pública catalana tenen com a denominador comú la reivindicació dels drets fonamentals, socials i polítics i l'apel·lació als organismes internacionals que vetllen per al seu compliment. Però la interpretació de la llei no és neutra i la raó jurídica la donen en darrera instància jutges i/o magistrats que són, precisament, subjectes que interpreten les normes d'acord als seus sistemes de creences.

³⁰⁸ Cohen, S. (2011) *Folk Devils and Moral Panics*. Abingdon, Oxon, United Kingdom. Routledge Classics.

³⁰⁹ Critcher, C. (2008). Moral Panic Analysis: Past, Present and Future. *Sociology Compass*, 2 (4), 1127-1144

El període estudiat es caracteritza per l'aspiració d'una part dels ciutadans i ciutadanes catalanes de construir un projecte comú i, amb aquest objectiu, la voluntat de trobar una resposta des dels poders de l'Estat. L'altra característica és el tancament a pany i forrellat per part de l'Estat, a donar resposta a aquests desitjos i voluntats.

La lògica: /negació al diàleg i a la negociació – acció de l'executiu i del Parlament de Catalunya – reacció dels poders de l'Estat/ es reproduïx al llarg dels programes estudiats. El conflicte es va expandint i escalant al llarg del temps sense aturador.

En resum, des d'una perspectiva crítica, el marc interpretatiu del Telediario reflecteix una estructura de poder al servei dels interessos de les elits i del manteniment i reforç de l'estatus quo que barra el pas a qualsevol construcció hegemònica alternativa. Per altra banda, TV3 ha donat veu i en algunes ocasions s'ha posat al costat de la construcció i reivindicació d'aquest canvi hegemònic protagonitzat per les classes populars i subalternes, però també del teixit productiu de bona part de Catalunya que han vist com l'Estat espanyol no es pot reformar des de dins³¹⁰. Malgrat les errades, no es pot negar l'èxit d'audiència, en paral·lel al temps que aquest mitjà anava construint significat durant el *Procés* per al dret a decidir, sobretot esperonada per la necessitat d'orientació davant la elevada incertesa i rellevància del que s'estava vivint. No és d'estranyar doncs, la voluntat a limitar aquesta cosmovisió alternativa i cohesionadora per part d'algunes formacions polítiques que s'inscriuen en la identitat legitimadora.

8. La perspectiva dels drets en la bona praxi periodística

Els mitjans actuen com estructures mediadores destacant aquells temes que són d'interès per a la ciutadania, situant-los al debat públic i indicant quina és la millor manera de resoldre'ls en cas que es tracti de conflictes. Ras i curt. La seva funció no és cap altra que la de ser plataformes il·luminadores per descabdellar la complexitat. Per tant, una de les seves funcions és la d'oferir diversos punts de vista i visions dels problemes i, al mateix temps, proporcionar consensos i solucions. Per aquest motiu sovint es diu que no hi ha democràcia sense mitjans independents. És ben sabuda la seva funció de vigilants de l'entorn polític i com a definidors d'agenda.

Durant tot aquest període estudiat de construcció de significat, - al servei de la *identitat projecte* en el cas del TN i de la *identitat legitimadora*, en el cas del TD – aquestes funcions s'han complert mitjanament en el cas del TN, i no s'han complert en cap dels casos en el TD.

Si bé l'informatiu de la televisió pública catalana ha mostrat i magnificat les mobilitzacions i ha difós continguts que donen sentit a una *identitat projecte*, sí que és

³¹⁰ Marín, E. i Tresserras, J.M (2019:343)

cert que va asseure en una taula de plató a tots els representants polítics de tot l'arc parlamentari català. Fins i tot va donar veu a aquells que no hi van voler assistir amb entrevistes en directe en l'Especial 10. Contràriament, en el TD, la pluralitat s'ha vist compromesa en gairebé tots els programes, fins i tot s'ha emmascarat difonent la imatge de determinats polítics independentistes, però sense donar-los veu. Al mateix temps, a l'informatiu de la cadena pública espanyola no hi caben les entrevistes en directe. Precisament perquè en un format d'aquestes característiques, no hi pot haver un control estricte sobre el contingut.

Els ciutadans, les persones, l'audiència en definitiva, aprèn dels mitjans tal i com afirmen McCombs, M.E. i Shaw, D.L. (1972) però en ocasions, lluny d'educar en el foment de l'esperit crític i el debat democràtic, sembla que més aviat s'imparteixi doctrina, com malauradament ha estat en el cas del TD.

Aquest estudi ha evidenciat que els dos programes analitzats han reproduït pràctiques de producció d'ignorància i de disseminació incertesa per a l'ús de cadascuna de les identitats en xoc, encara que no pas amb la mateixa intensitat, volum i abast. En molta menor mesura en el Telenotícies i en gran mesura en el TD.

I els resultats han estat devastadors pel que fa a la televisió pública espanyola.

Tot i que les pràctiques de tots dos programes han reproduït mecanismes de dissolució de la realitat, el cas del TD ha estat més greu perquè ha naturalitzat i legitimat la vulneració de drets.

Per la seva banda, el TN no ha dimensionat ni llegit correctament la realitat, allò que estava succeint, i ha generat falses expectatives. La interpretació ha fallat. S'ha explicat què estava passant, fins i tot hi ha hagut autocomplaença amb el que ha esdevingut. S'ha exposat el què i el com però s'ha passat de puntetes sobre què podia succeir realment.³¹¹ Els drets fonamentals i la seva inqüestionable aplicació ha actuat com una vena als ulls que no ha deixat veure les conseqüències que es podien produir.

Ni tampoc es va calibrar la possibilitat que l'Estat avantposaria la llei i la seva interpretació als mateixos drets, perquè no hi ha cultura ni formació en drets humans, tal i com s'ha assegurat des d'una associació judicial.³¹²

³¹¹ Un exemple d'aquest fet es veu en la jerarquització de les respectives edicions dels informatius del 9N. Mentre el TD obre el programa amb les conseqüències jurídiques, el TN situa aquesta circumstància en el tretzè lloc de l'escaleta.

³¹² D'aquest parer és el magistrat Guillem Soler, membre del col·lectiu Àgora Judicial.

Vegeu: <https://beteve.cat/habitatge-barcelona/desnonaments/>

[Extret el 16/06/2019]

Després de tota l'anàlisi, unes merescudes reflexions finals. Ni que siguin de traç gruixut.

Cada vegada és més evident que la praxi periodística passa per tenir temps en aturar-se i pensar. Pensar correctament per poder dimensionar bé la cobertura i el tractament dels esdeveniments. En el cas del TN és evident ha faltat llarga volada, visió global i perspectiva. És clar que s'han reproduït praxis inadequades que s'han catalogat en aquest estudi en diversos llistats, però no pas amb el mateix impacte ni amb la mateixa intencionalitat que ha reproduït el Telediario, on el problema és més aviat estructural, de mala praxi periodística. D'entendre el mitjà com un instrument al servei d'una determinada ideologia, partit polític i al capdavant, de les elits.

Vist i analitzat, es fa necessari un major control de continguts i de producció informativa per part de TV3 per corregir ineficiències, inconsistències i dèficits que s'hagin pogut generar. Però no es tracta d'una qüestió difícil de corregir.

En el cas de la televisió pública espanyola, l'abordatge del problema passa irremissiblement per un canvi de la cultura organitzativa que contempli la formació en drets humans i fins i tot en pràctica democràtica. I per establir un sistema de control que garanteixi el compliment d'un informatiu compromès amb les valors del periodisme i escrupolós en el compliment del seu contracte amb l'audiència, basat en el codi deontològic de la professió periodística, que s'ha demostrat que no es compleix.

En definitiva, la televisió pública ha de ser defensora dels drets. És necessari que els i les periodistes verifiquin i contrastin els fets i la seva certesa, que les seves informacions siguin veraces i les seves opinions, honestes. Que les seves històries s'obrin al raonament lògic vàlid, a l'observació empírica, a la metodologia científica com a mètode per arribar, com a mínim, a part d'una veritat que és inconmensurable i inabastable en la seva globalitat. I que aquesta praxi serveixi per descobrir enganys.

I com dèiem en començar aquest apartat, els mitjans de comunicació han de ser plataformes que facilitin el consens i el diàleg. Un punt de trobada per desenvolupar una actitud d'escolta i empatia amb els que pensen de manera diferent per, com a mínim, generar contextos que ajudin a resoldre conflictes.

Tan de bo aquesta recerca ajudi a donar compliment a aquests objectius

Sabadell, vint-i-quatre de juny del 2019

Referències

- Altheide, D. (2003) Mass Media, Crime and the Discourse of Fear. *The Hedgehog Review Critical Reflections on Contemporary Culture*, 5 (3), 9-25 doi: <http://www.iascculture.org/THR/archives/Fear/5.3CAAltheide.pdf>
- Amadeo, B. (2002) La teoría del framing. Los medios de comunicación y la transmisión de significados. *Revista de comunicación*. Vol 1. 6-32
- Andrejevick, M. (2009) Critical Media Studies 2.0: an interactive upgrade. *Interactions: Studies in Communication and Culture*. Vol 1 núm 1
- Bateson, G. (1972) Steps to an Ecology of Mind. Collected Essays in Anthropology, Psychiatry, Evolution, and, Epistemology. Northvale, New Jersey, Usa. London. U.K. Jason Aronson Inc.
- Berger, J. et al. (1974) *Modos de ver*. Barcelona. Gustavo Gili
- Borrat, H. (1989) *El Periódico, actor político*. Barcelona. Gustavo Gili
- Casasús, J.M. (1990) La primera tesi doctoral sobre periodisme (Leipzig 1690). *Societat Catalana de Comunicació. Institut d'Estudis Catalans*. (Número especial commemoratiu del III centenari de l'obra de Tobias Peucer).
- Casasús, J.M. i Núñez Ladevéze, L. (1991) *Estilo y géneros periodísticos* Barcelona, España. Editorial Ariel S.A.
- Castells, M. (1996) *La era de la información. La sociedad red. Economía, sociedad y cultura. El poder de la identidad* Vol 2 (2ª Ed) Madrid, España. Alianza Editorial
- Castells, M. (2011) Autocomunicación de masas y movimientos sociales en la era de internet. *Anuari del conflicte social*. Universitat de Barcelona 11-19.
- Casetto, F. i Di Chio (1999) . *Análisis de la televisión: instrumentos, métodos y prácticas de investigación*. Barcelona. Paidós.
- Codi deontològic de la professió periodística de la Federación de Asociaciones de Prensa de España. Extret de: <http://fape.es/home/codigo-deontologico/>
- Codi deontològic de la professió periodística a Catalunya. Extret de: <https://www.periodistes.cat/sites/default/files/public/continguts/basic/codi-deontologic/documents/codi-deontologic-novembre-2016-3.pdf>
- Critcher, C. (2008). Moral Panic Analysis: Past, Present and Future. *Sociology Compass*, 2 (4), 1127-1144

Chillón, A. (1999) *Literatura y periodismo. Una historia de relaciones promiscuas*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès) Barcelona, Castelló de la Plana (València). Universitat Autònoma de Barcelona Servei de Publicacions; Publicacions de la Universitat Jaume I; Universitat de València. Servei de Publicacions

Cohen, B.(1963) *The Press and the Foreign Policy*. Princeton, USA. Princeton University Press

Converse, P.E. (1964) The Nature of Belief Systems in Mass Publics. *Critical Review* Vol 18 1-74.

D'Angelo, P. (2002) News Framing as a Multiparadigmatic Research Program: A Response to Entman *Journal of Communication*.Vol 52 (4). 870-888

De Vreese, C., J., Semetko, H. (2001) Framing Politics at the Launch of the Euro: A Cross National Comparative Study of Frames in the News. *Political Communication* Vol 18. 107-122

Entman, R. (1991) Framing US. Coverage of International News: Contrasts in Narratives of the KAL and Iran Air Incidents. *Journal of Communication*. Vol 41 (4).6-27

Entman, R.E.(1993) Framing:Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication* Vol.43 (4) 51-58

Ferrés, J. (1996) *Televisión subliminal. Socialización mediante comunicaciones inadvertidas*. Barcelona. Espanya. Paidós.

Gamson W.A., Modigliani, A. (1989) A Media discourse and Public Opinion on Nuclear Power. A Constructionist approach. *AJS* Vol. 95 (1) 1-37

Ghanem, S. (1997) Filling in the tapestry: The Second Level of Agenda Setting. McCombs, Shaw, D., D. Weaver (Ed.) *Communication and Democracy. Exploring the Intellectual Frontiers in Agenda-Setting Theory (3-14)* Mahwah, New Jersey. United States. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. Publishers

García Berrio, A. i Huerta Calvo, J. (1992) *Los géneros literarios: sistema e historia*. Madrid. Espanya. Editorial Cátedra.

Gerring, J. (1997) Ideology: A Definitional Analysis. *Political Research Quaterly*. Vol.50 (4): 957-994

Giró, X. (1999) *Anàlisi crítica del discurs sobre nacionalisme i identitat als editorials de la premsa diària publicada a Catalunya des de la Transició fins al govern del PP (1977-1996)*. Tesi de doctorat inèdita. Universitat Autònoma de Barcelona. Cerdanyola del Vallès. Barcelona. Espanya.

- Gitlin, T. (1980) *The Whole World is Watching*. Berkeley, Los Angeles, University of California Press, Ltd.
- Goffman, E. (2006) *Frame Analysis*. Los marcos de la experiencia. Madrid. Espanya. Centro de Investigaciones Sociológicas i Siglo XXI de España Editores S.A. (Edició original del 1974)
- Gomis, L. (1988) *Teoría de los géneros periodísticos*. Universitat Autònoma de Barcelona. Assaig tipogràfic
- Grice, H.P. (1975) *Logic and Conversation*. P. Cole i J.L.Morgan (Ed.) *Syntax and Semantics* (Vol.3) 41-58. New York. USA. Academic Press.
- Hamilton, M.B. (1987) The Elements of the Concept of Ideology. *Political Studies* (35) 18-38
- Higgins, K.(2016) Post-truth: a guide for perplexed. *Nature* (Vol.540), 9.
- Kinder, D. R. (2006) Belief Systems Today *Critical Review* nº 18: 197-216
- Klapper Joseph, *The Effects of Mass Communication*, Nueva York, Free press, 1960 (trad.cast.: Efectos de las comunicaciones de masas. Madrid, Aguilar, 1974)
- Knight, K. (2006) Transformations of the Concept of Ideology in the Twentieth Century. *American Political Science Review* Vol.100 (4) 619-626
- Latour, B. (2004) Why Has Critique run out of Steam? From Matters of Fact to Matters of concern. *Critical Inquiry* (30) 225-248
- Lippmann, W. (2003) *La opinión pública*. Madrid, Espanya. Editorial C. de Langre. Primera edició en anglès del 1922.
- Llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (C.C.MM.AA). Extret de: <http://www.ccma.cat/llibredestil/>
- Lochard, G. i Soulages, J-C a Casamiglia H. et al. (1997:99) *La parla com a spectacle*. Bellaterra; Castelló de la Plana; València. Universitat de Barcelona. Servei de Publicacions. Publicacions de la Universitat Jaume I Universitat de València. Servei de Publicacions.
- Manual de Estilo de RTVE. Extret de <http://manualdeestilo.rtve.es/>
- Marín, E. i Tresserras, J.M (2019) *Obertura Republicana.Catalunya després del nacionalisme* (1ªEd) Barcelona. Pòrtic

McClosky, H. (1964) Consensus and Ideology in American Politics. *The American Political Science Review* Vol 58 (2) 361-382

McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1972) The Agenda-setting Function of Mass Media. *Public Opinion Quarterly*. Vol 36 (2) 176-182

McCombs, M.E. (1992) Explorers and Surveyors: Expanding Strategies for Agenda-Setting Research. *Journalism Quarterly* Vol.69 (4).813-824

McCombs, M.E., Shaw, D.L. (1993) The Evolution of Agenda-Setting Research: Twenty five Years in the Market Place of Ideas. *Journal of Communication*. Vol.43 (2) 58-67

McCombs, M.E., i Evatt, D. (1995) Los temas y los aspectos: explorando una nueva dimensión de la agenda setting. *Comunicación y Sociedad*, Vol. VIII, 1, 7-32

McCombs, M.(2004) *Estableciendo la agenda*. Barcelona. Espanya. Ed.Paidós.

McCombs, M. Shaw D., Weaver D., (2014) New Directions in Agenda-Setting Theory and Research. *Mass communication Society* Vol 17. 781-802

McCombs, M., Stroud, N.J. (2014) Psychology of Agenda-Setting Effects: Mapping the Paths of Information Processing.*Review of Communication Research*, 2 (1) 68-88

Marín, J.A. Zamora, R. (2014) Aproximación integradora en la investigación sobre la teoría del framing desde su condición paradigmática. *Anuario electrónico de estudios de comunicación social* Vol 7. (1) 6-40

Nelson, T.et al. (1997) Media Framing of a Civil Liberties Conflict and its Effect on Tolerance. *American Political Science Review*, Vol91 (3) 567-583

Noëlle-Neumann, Elisabeth (1993) La espiral del silencio. La opinión pública y los efectos de los medios de comunicación. *Comunicación y Sociedad* .Vol. VI, 1-2 p.9-28.

Parrat Fernández, S. (2015) Los géneros periodísticos en la didáctica del periodismo en España. Un recorrido histórico. *Historia y Comunicacion Social*. 20 (1) ,17-26. doi:10.5209/rev-HICS.2015.v20.n1.49545

Proctor, R., i Schiebinguer, L. (Eds.) (2008) *The making & unmaking of ignorance* Stanford, California, Estats Units. Stanford University Press.

Putnam,R. D. (1971) Studying Elite Political Culture: The Case of 'Ideology' *American Political Science Review* (65) 651-681

Rachlin, A. (1988) News as Hegemonic Reality. American Political Culture and the Framing of News Accounts. New York, Westport (Connecticut), London, Praeger Publisers.

Reese (2010) Frames in a Web of Culture: The Case of the War on Terror. En P. D'Angelo i J.A. Kuypers (Edit.), *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*. New York, Usa. Taylor & Francis.

Rhee, J.W. (1997) Strategy and Issue frames in Election Campaign Coverage: a Social Cognitive Account of Framing Effects. *Journal of Communication*. Vol.47 (3) 26-48

Sábada, M^a.T. (2006) Framing: el encuadre de la noticia. El binomio terrorismo-medios. Buenos Aires. Argentina. Ed. La Crujía en Marín, J.A. i Zamora, R. (2014)

Sábada, M^a T (2008) Framing: una teoría para los medios de comunicación. Pamplona. Espanya. Ed. Ulzama en Marín, J.A. i Zamora, R. (2014)

Sartori, G. (1969) Ideology and Belief Systems *The American Political Science Review* Vol (63) núm.2 368-411.

Scheufele, D.A. (1999) Framing as a Theory of Media Effects. *Journal of Communication* (49) 103-122

Thompson, J.B. (1984) *Studies in the Theory of Ideology*. Berkeley. Estats Units: University of California Press en Gerring, J. (1997) p.968-969.

Tuchman, G. (1983) La producción de la noticia. Estudio sobre la construcción de la realidad. Barcelona. Espanya. Editorial Gili S.A.
Edició original: Gaye Tuchman (1978) *Making News. A Study in the construction of reality*. New York. USA The Free Press A division o Macmillan Publishing Co., Inc.

Van Dijk, T. (1996) Opiniones e ideologías en la prensa. *Voces y culturas*. Vol. 10 (2). 9-50
Extret de <http://www.discursos.org/oldarticles/Opiniones%20e%20ideolog%EDas%20en%20la%20prensa.pdf>

Van Dijk, T.(1999) El análisis crítico del discurso. *Anthropos* Barcelona. Espanya (186) 23-36

Verd, J.M., Lozares, C. (2016) *Introducción a la investigación cualitativa. Fases, métodos y técnicas*. Madrid, España. Editorial Síntesis.

Vidal Castell, D. (2002) La transformació de la teoria del periodisme: una crisi de paradigma? *Quaderns de comunicació i cultura*, (28) 21-54

Viner, K. (2016) *How technology disrupted the truth*. Recuperat de: <https://www.theguardian.com/media/2016/jul/12/how-technology-disrupted-the-truth>

Yioutas, Julie e Ivana Segvic, (2003) Revisiting the Clinton/Lewinsky scandal: the convergence of agenda-setting and framing. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 80. 567-582 en McCombs (2004)

Zeller, C. (2001) Los medios y la formación de la voz en una Sociedad democrática. *Anàlisi*, 21 121-144

Bibliografia

Andrade, J.A. (2012) Globalización, ideología y cultura digital. *Revista Venezolana de Información, Tecnología y Conocimiento* 9 (3), 35-48

Argibay, J.C. (2009) Muestra en investigación cuantitativa. *Subjetividad y Procesos Cognitivos* Vol 13 (1) 13-29

Bauman, Z. (2013) *La cultura en el mundo de la modernidad líquida*. Madrid, España. Fondo de Cultura Económica de España S.L.

Brosius, H.B. i Eps, P. (1995) Prototyping through Key Events. *European Journal of Communication*, 10,3:391-412

Casalmiglia, H. et al. (1997) La parla com a espectacle. Estudi d'un debat televisiu (Cercle d'Anàlisi del Discurs) Bellaterra (Barcelona) Universitat Autònoma de Barcelona

Castells, M. (1996) *La era de la información. La sociedad red* Vol 1 (2ª Ed) Madrid, España. Alianza Editorial

Cohen, S. (2011) *Folk Devils and Moral Panics*. Abingdon, Oxon, United Kingdom. Routledge Classics. (Primera edició del 1960)

Charaudeau, P. (2003) *El discurso de la información. La construcción del espejo social*. Barcelona. Espanya Ed. Gedisa. (Edició original en francès del 1997)

Entman, R. (2004) *Projections of Power: Framing News, Public Opinion and US Foreign Policy*. Chicago. The University of Chicago Press.

Feldman, S. (1988) Structure and Consistency in Public Opinion: the Role of Core Beliefs and Values. *American Journal of Political Science*, Vol. 32, Nº 2 416-440

Fuentelsanz Gallego, C. (2004) Cálculo del tamaño de la muestra. *Matronas profesión* Vol 5 nº18 5-13

Hall, S. (2004) Codificación y descodificación en el discurso televisivo *Cuadernos de Información y Comunicación*. 9, 210-236 (Conferència presentada per al Council of Europe Colloquy sobre “ensenyaments per a la lectura crítica del llenguatge televisiu” organitzat pel Council & Centre for Mass Communication Research, University of Leicester, setembre del 1973.

Hernández, M. i Rodríguez, I. (2009) Investigar en comunicación no verbal: un modelo para el análisis del comportamiento Kinésico de líderes políticos y para la determinación de su significación estratégica. *Enseñanza & Teaching*, 27, 61-94

Iyengar, S. (1991) *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*. Chicago, Estados Unidos. The University of Chicago Press.

Klapper Joseph, *The Effects of Mass Communication*, Nueva York, Free Press, 1960 (trad.cast.: Efectos de las comunicaciones de masas. Madrid, Aguilar, 1974)

López, Jaume (2011) Del dret a l'autodeterminació al dret a decidir. Un posible canvi de paradigma en la reivindicació dels drets de les nacions sense estat. *Quaderns de Recerca*. Núm 4 Centre Unesco de Catalunya. Unescocat.

Morgan, D. (2016) Where we are?: camera movements and the problem of point of view. *New Review of Film and Television Studies*. Vol 14. Núm.2:222-248

Newman, W., Oxley, Z., Clawson, R. (1997) *Common Knowledge: News and the Construction of Political Meaning*. Chicago. University of Chicago Press.

Newman, W.R., Just, M.R., Crigler, A.N. (1992) *Common Knowledge. News and the Construction of Political Meaning*. Chicago and London. The University of Chicago Press.

Plana, G. (2015) *Nueve dragones en pantalla: imágenes de China en el documental británico* Tesi doctoral inèdita. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat. Bellaterra. Espanya.

Pride, R.A. (1995) How activists and Media *Frame* Social Problems: Critical Events versus Performance Trends for Schools. *Political Communication*, 12:5-26

Roberto, A. i García Matilla, A. (2008) *Lectura de imágenes en la era digital*. Madrid. Espanya. Ediciones de la Torre.

Sábada, M^a T., (2001) Origen aplicación y límites de la “teoría del encuadre” (framing) en comunicación. *Comunicación y sociedad*. Vol XIV (2001): 143-175

Sennet, R. (2006) *La cultura del nuevo capitalismo*. Barcelona. España. Editorial Anagrama.

Stone, (1989) en Meyer, D. (1995) Framing National Security: Elite Public Discourse on Nuclear Weapons During the Cold War. *Political Communication* Vol 12. 173-192

Torregrosa, J.F. (2010) Modelos para el análisis documental de la fotografía *Documentación de las Ciencias de la Información* Vol 33, 329-342

López del Ramo, J i Torregrosa, J.F. (2011) Documentalismo fotográfico y conflictividad sociolaboral. Análisis del caso de la huelga general del 2010 en los diarios españoles. *Documentación de las Ciencias de la Información* Vol. 34, 277-290

Vicente, M. (2009) *La cobertura televisiva de la crisis del Prestige. Agendas, encuadres y discursos en los noticiarios españoles*. Tesis doctoral inédita. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat. Bellaterra. Espanya.

Weber, M. (1994) *L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme* (segona Ed.) Barcelona. Espanya. Edicions 62.